VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA U OSNOVNIM ŠKOLAMA REPUBLIKE HRVATSKE

Učenici 8. razreda, školska godina 2007./2008.

Istraživački izvještaj

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Institut društvenih znanosti Institute of Social Sciences IVO PILAR

PROJEKT

Vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća u osnovnim školama Republike Hrvatske
Učenici 8. razreda, školska godina 2007./2008.

Nositelj
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Trg Marka Marulića 18, Zagreb

Provedba
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Trg Marka Marulića 18, Zagreb

Institut društvenih znanosti IVO PILAR
Trg Marka Marulića 19/I, Zagreb

Voditelj uime NCVVO-a
Nenad Marković, prof.

Voditelj uime Instituta Pilar
Doc. dr. sc. Josip Burušić

Za NCVVO
Goran Sirovatka, dipl. ing., ravnatelj
Ravnatelj

Za Institut Pilar
Prof. dr. sc. Vlado Šakić, ravnatelj

Autori izvještaja
Doc. dr. sc. Josip Burušić
Mr. sc. Toni Babarović
Marija Šakić, prof.

Zagreb, rujan 2008.

SADRŽAJ

1.	**SAŽETAK GLAVNIH NALAZA**	9
2.	**UVOD**	17
3.	**OSNOVNI CILJEVI PROJEKTA**	19
4.	**KONCEPTUALIZACIJA I METODOLOGIJA ISPITIVANJA**	21
4.1.	Sudionici projekta	21
4.2.	Temeljni pristup vanjskome vrednovanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovne škole	24
4.3.	Metodologija ispitivanja i istraživački nacrt	26
4.4.	Probno ispitivanje i ishodi probnoga ispitivanja	29
4.4.1.	Metodologija provedbe probnoga ispitivanja	30
4.4.2.	Rezultati probnoga ispitivanja	34
4.4.3.	Metodološke promjene i poboljšanja vanjskoga vrednovanja na osnovi rezultata probnoga ispitivanja	34
4.5.	Ispitni materijali korišteni u vanjskom vrednovanju	39
4.5.1.	Ispitni materijali iz Fizike, Biologije i Kemije	39
4.5.1.1.	Metrijske osobine ispita iz Fizike	41
4.5.1.2	Metrijske osobine ispita iz Biologije	43
4.5.1.3.	Metrijske osobine ispita iz Kemije	46
4.5.1.4.	Metrijske osobine ispita iz integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije	48
4.5.2.	Ispit iz Geografije i Povijesti	51
4.5.2.1.	Metrijske osobine ispita iz Geografije	52
4.5.2.2.	Metrijske osobine ispita iz Povijesti	55
4.5.2.3.	Metrijske osobine ispita iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti	57
4.5.3.	Ispit iz Hrvatskoga jezika	60
4.5.3.1.	Metrijske osobine cjelokupnoga ispita iz Hrvatskoga jezika	61
4.5.3.2.	Metrijske osobine I. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika – pisanje vijesti	64
4.5.3.3.	Metrijske osobine II. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika – čitanje i razumijevanje književnoga djela	67
4.5.3.4.	Metrijske osobine III. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika – znanje jezika	69
4.4.3.5.	Metrijske osobine IV. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika – medijska kultura	71
4.5.4.	Metrijske osobine ispita iz stranih jezika u redovnoj nastavi	74
4.5.4.1.	Metrijske osobine ispita iz Engleskoga jezika	76
4.5.4.2.	Metrijske osobine ispita iz Njemačkoga jezika	79
4.5.4.3.	Metrijske osobine ispita iz Francuskoga jezika	82
4.6.	Ispiti iz materinskoga jezika za učenike pripadnike nacionalnih manjina	85
4.7.	Ispiti za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama	89
4.8.	Pristup statističkoj obradi podataka	93
5.	**ORGANIZACIJA I PROVEDBA ISPITIVANJA**	95
5.1.	Postupak provođenja vanjskoga vrednovanja	95
5.2.	Potreban pribor za rješavanje ispita i provedbu ispitivanja	96
5.3.	Uređenje ispitne prostorije – standardizacija uvjeta ispitivanja	97
5.4.	Pravila ponašanja učenika na ispitima	97

5.5. Zadatci ravnatelja 98
5.6. Zadatci voditelja ispitivanja 99
5.7. Postupanje s ispitnim materijalima 99
5.8. Osiguranje povjerljivosti rezultata učenika na ispitu 100
5.9. Nadgledanje provedbe ispitivanja 101
5.10. Ispravljanje ispita učenika osmih razreda 101
5.11. Sudjelovanje u ispitivanju 102

6. REZULTATI ISPITIVANJA 125
6.1. Rezultati učenika pojedinih županija 125
6.2. Rezultati škola i usporedba po uspješnosti 135
6.3. Usporedba uspješnosti škola s nacionalnim rezultatima – Indeks nacionalne usporedivosti 150
6.4. Analiza obilježja škole kao elementa njihove uspješnosti 172
6.5. Analiza obilježja učenika kao elementa njihove uspješnosti 192
6.6. Analiza obilježja nastavnika kao elementa uspješnosti učenika 214
6.7. Povezanost školskoga ocjenjivanja i uspjeha na ispitu 242
6.8. Rezultati učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama 259
6.9. Rezultati učenika pripadnika nacionalnih manjina koji su pisali ispit iz materinskoga jezika 263

7. PRILOZI 271
Prilog 1: Strategija za vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća učenika 8. razreda osnovnih škola Republike Hrvatske
Prilog 2: Vodič kroz projekt vanjskoga vrednovanja u OŠ u šk. godini 2007.-2008.
Prilog 3: Ispitni katalog za učitelje Biologije, Fizike i Kemije u osnovnoj školi
Prilog 4: Ispitni katalog za učitelje Geografije i Povijesti u osnovnoj školi
Prilog 5: Ispitni katalog za učitelje Hrvatskoga jezika
Prilog 6: Ispitni katalog za učitelje stranih jezika u predmetnoj nastavi
Prilog 7: Vodič za učenike
Prilog 8: Vodič za učenike talijanske nacionalne manjine
Prilog 9: Obavijesni listić za roditelje
Prilog 10: Ispit iz Fizike
Prilog 11: Ispit iz Biologije
Prilog 12: Ispit iz Kemije
Prilog 13: Ispit iz integracijskih sadržaja Biologije, Fizike i Kemije
Prilog 14: Ispit iz Geografije
Prilog 15: Ispit iz Povijesti
Prilog 16: Ispit iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti
Prilog 17: Ispit iz Hrvatskoga jezika (1. dio)
Prilog 18: Ispit iz Hrvatskoga jezika (2. dio)
Prilog 19: Ispit iz Engleskoga jezika
Prilog 20: Ispit iz Njemačkoga jezika
Prilog 21: Ispit iz Francuskoga jezika
Prilog 22: Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike mađarske nacionalne manjine
Prilog 23: Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike srpske nacionalne manjine
Prilog 24: Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike talijanske nacionalne manjine
Prilog 25: Ispit iz Engleskoga jezika za učenike srpske nacionalne manjine
Prilog 26: Ispit iz Engleskoga jezika za učenike talijanske nacionalne manjine
Prilog 27: Ispit iz Njemačkoga jezika za učenike mađarske nacionalne manjine
Prilog 28: Ispit iz Njemačkoga jezika za učenike srpske nacionalne manjine
Prilog 29: Ispit iz srpskoga materinskoga jezika za učenike srpske nacionalne manjine
Prilog 30: Ispit iz talijanskoga materinskoga jezika za učenike talijanske nacionalne manjine (1. i 2. dio)

Prilog 31: Ispit iz talijanskoga materinskoga jezika za učenike talijanske nacionalne manjine (3. i 4. dio)
Prilog 32: Prilagođeni ispit iz Hrvatskoga jezika za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (1. dio)
Prilog 33: Prilagođeni ispit iz Hrvatskoga jezika za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (2. dio)
Prilog 34: Prilagođeni ispit iz Geografije za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama
Prilog 35: Prilagođeni ispit iz Povijesti za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama
Prilog 36: Prilagođeni ispit iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama
Prilog 37: Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Biologije, Fizike i Kemije
Prilog 38: Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Geografije i Povijesti
Prilog 39: Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Hrvatskoga jezika
Prilog 40: Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Engleskoga jezika
Prilog 41: Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Njemačkoga jezika
Prilog 42: Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Francuskoga jezika
Prilog 43: Obrazac za ocjenjivanje ispita iz srpskoga materinskoga jezika
Prilog 44: Obrazac za ocjenjivanje ispita iz talijanskoga materinskoga jezika
Prilog 45: Obrazac za ispravljanje prilagođenog ispita iz Geografije i Povijesti
Prilog 46: Obrazac za ispravljanje prilagođenog ispita iz Hrvatskoga jezika
Prilog 47: Obrazac za ravnatelje
Prilog 48: Obrazac za zapažanja osobnoga pomagača učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama
Prilog 49: Upute za ravnatelje
Prilog 50: Upute za voditelje ispitivanja iz Fizike, Biologije i Kemije
Prilog 51: Upute za voditelje ispitivanja iz Geografije i Povijesti
Prilog 52: Upute za voditelje ispitivanja iz Hrvatskoga jezika
Prilog 53: Upute za voditelje ispitivanja iz Engleskoga jezika
Prilog 54: Upute za voditelje ispitivanja iz Njemačkoga jezika
Prilog 55: Upute za voditelje ispitivanja iz Francuskoga jezika
Prilog 56: Upute za voditelje ispitivanja iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike mađarske nacionalne manjine
Prilog 57: Upute za voditelje ispitivanja iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike srpske nacionalne manjine
Prilog 58: Upute za voditelje ispitivanja iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike talijanske nacionalne manjine
Prilog 59: Upute za voditelje ispitivanja iz Engleskoga jezika za učenike srpske nacionalne manjine
Prilog 60: Upute za voditelje ispitivanja iz Engleskoga jezika za učenike talijanske nacionalne manjine
Prilog 61: Upute za voditelje ispitivanja iz Njemačkoga jezika za učenike mađarske nacionalne manjine
Prilog 62: Upute za voditelje ispitivanja iz Njemačkoga jezika za učenike srpske nacionalne manjine
Prilog 63: Upute za voditelje ispitivanja za srpski materinski jezik
Prilog 64: Upute za voditelje ispitivanja za talijanski materinski jezik
Prilog 65: Upute za osobne pomagače učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama
Prilog 66: Upute za voditelje ispitivanja iz Geografije i Povijesti za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

Prilog 67: Upute za voditelje ispitivanja iz Hrvatskoga jezika za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama
Prilog 68: Napomene uz upute za ispitivanje učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama
Prilog 69: Podatci prikupljeni u bazi

1. SAŽETAK GLAVNIH NALAZA

U ispitivanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda sudjelovale su 842 redovite osnovne škole. U školskoj godini 2007./2008. njih je pohađalo 46.196 učenika osmih razreda. Od ukupnoga broja učenika osmih razreda u Republici Hrvatskoj, njih 45.638 pristalo je sudjelovati u ispitivanju. Roditelji/skrbnici pismeno su uskratili suglasnost za sudjelovanje u ispitivanju za svega 558 učenika, odnosno 1,21% učenika od ukupnoga broja. Ti podatci svjedoče o izvrsnom prijemu vanjskoga vrednovanja od roditelja i učenika u osmim razredima osnovnih škola. Među učenicima koji su pristali sudjelovati u ispitivanju, njih 1,84%, odnosno 838, nije došlo na ispitivanje. Dakle, reprezentativnost ukupnoga broja učenika koji su pristupili ispitivanju, u odnosu na ukupni broj učenika koji su pohađali osmi razred u školskoj godini 2007./2008., iznosi 96,98%. Iz navedenih rezultata zaključujemo da je odziv učenika na ispitivanje bio impresivan, s vrlo malim postotkom odbijanja ispitivanja ili nedolaska na ispitivanje. Svi izneseni podatci o odzivu učenika svjedoče kako je vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća u osmim razredima naišlo na odličnu reakciju učenika i roditelja i imalo dobar odjek u osnovnim školama Republike Hrvatske.

U ovaj je projekt vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika osmih razreda bilo uključeno oko 9.300 različitih sudionika. Sudjelovali su djelatnici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, znanstvenici Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, ravnatelji svih osnovnih škola Republike Hrvatske, učitelji i stručni suradnici osnovnih škola kao članovi školskih ispitnih povjerenstava, članovi stručnih radnih skupina za predmetnu nastavu, strane jezike i učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama te ocjenjivači pojedinih ispita u predmetnoj nastavi. Svim aktivnostima koordinirao je Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Velik broj ravnatelja, učitelja i stručnih suradnika prošao je kroz različite oblike osposobljavanja za provođenje vanjskoga vrednovanja u školama. Time je velik broj prosvjetnih djelatnika osnovnih škola upoznat s postupkom standardiziranoga ispitivanja obrazovnih postignuća iz predmetne nastave, čime je ostvaren jedan od općih ciljeva ovoga projekta. Sve dobivene povratne informacije svjedoče kako je vanjsko vrednovanje pozitivno prihvaćeno od zaposlenika hrvatskih osnovnih škola.

U ispitivanju su korišteni standardizirani ispiti za učenike osmih razreda iz Fizike, Biologije i Kemije, Geografije i Povijesti, Hrvatskoga jezika, ispiti iz integracije nastavnih sadržaja prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja, te ispiti iz stranih jezika u redovnoj nastavi (Engleski jezik, Njemački jezik i Francuski jezik). Svi ispiti prošli su kroz rigoroznu metrijsku analizu temeljem rezultata probnoga ispitivanja, te su konačne inačice ispita dosegnule vrlo dobre metrijske osobine. Korišteni ispiti pokazali su se težinski primjereni ispitivanoj populaciji učenika uz manju iznimku ispita iz Kemije i ispita iz integracije Fizike, Biologije i Kemije koji su bili donekle preteški. Bez obzira na manja odstupanja pojedinih ispita u težinskoj primjerenosti, osigurane su valjane i pouzdane mjere učeničkih kompetencija iz pojedinih predmeta te je omogućena valjana osnova za utvrđivanje spoznaja i donošenje zaključaka za postavljene ciljeve i istraživačke zadatke ovoga projekta. Provođenje probnoga ispitivanja, kao sastavnoga dijela ovoga projekta,

također je pomoglo u poboljšanju te unaprjeđenju ispitnih materijala i postupaka vanjskoga vrednovanja. U konačnici, prihvaćeni se pristup vanjskome vrednovanju postignuća učenika na kraju predmetne nastave pokazao održivim, a metodologija provedbe pojedinih ispita primjerenom.

Na državnoj razini učenici su u prosjeku uspješno riješili 54,7% ispita iz Fizike, 42,2% ispita iz Biologije, 35,9% ispita iz Kemije te 33,5% ispita iz integracijskih sadržaja ovih triju prirodoslovnih predmeta. Prosječna rješivost ispita iz Geografije na državnoj razini jest 42,7%, ispita iz Povijesti 49,7%, a prosječna rješivosti ispita iz integracijskih sadržaja tih dvaju predmeta iznosi 51,5%. Ispit iz Hrvatskoga jezika ima prosječnu rješivost od 45,4%, ispit iz Engleskoga jezika 58,4%, Njemačkoga jezika 56,3% te Francuskoga jezika 52,2%.

Po iznosima prosječnih rezultata ispita iz Fizike prosječno su najuspješniji učenici Dubrovačko-neretvanske županije (59,8%), Krapinsko-zagorske županije (59,2%) i Grada Zagreba (59,2%). Učenici Bjelovarsko-bilogorske (45,5%) i Virovitičko-podravske županije (47,3%) postižu prosječno najlošije rezultate u ispitu iz Fizike.

U ispitu iz Biologije najbolje rezultate postigli su učenici Grada Zagreba (45,0%) te Krapinsko-zagorske (44,4%) i Varaždinske županije (44,4%). Najniže prosječne rezultate u znanju Biologije ostvaruju učenici Bjelovarsko-bilogorske (36,6%) i Požeško-slavonske županije (37,8%).

Po uspješnosti iz Kemije ističu se kao najbolji učenici Dubrovačko-neretvanske (39,8%), Krapinsko-zagorske (39,3%) i Varaždinske županije (39,3%), dok su prosječno najlošiji učenici Bjelovarsko-bilogorske (30,7%) i Virovitičko-podravske županije (31,5%).

Prema rezultatima ispita iz integrativnih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije najboljim županijama su se pokazale Dubrovačko-neretvanska (37,3%) i Splitsko-dalmatinska (36,7%). Te županije postižu najbolje rezultate na razini države, dok najlošije postignuće iz integracije prirodoslovnih predmeta imaju učenici Bjelovarsko-bilogorske (30,0%), Zagrebačke (30,1%) i Istarske županije (30,1%).

Najbolje prosječne rezultate u ispitu iz Geografije postižu učenici Šibensko-kninske županije, koji postižu 46,2% bodova na ispitu, a slijede ih po uspješnosti učenici Međimurske županije (46%). Najlošije rezultate iz Geografije postižu učenici Bjelovarsko-bilogorske (36,7%) i Ličko-senjske županije (37,8%).

Po uspjehu u ispitu iz Povijesti prosječno su najuspješniji učenici Dubrovačko-neretvanske županije (56,7%), a slijede ih učenici Zadarske (53,9%), Šibensko-kninske (53,6%) i Splitsko-dalmatinske županije (53,6%). Najmanji prosječni uspjeh postigli su učenici Bjelovarsko-bilogorske županije, gdje je prosječno postignuto 42,8% bodova.

Ispit integracijskih sadržaja iz Geografije i Povijesti najbolje rješavaju učenici Dubrovačke-neretvanske (56,6%) i Zadarske županije (55,6%), dok su prosječno najlošiji učenici Bjelovarsko-bilogorske županije, s prosječnom riješenošću ispita od 43,7% bodova.

Prema rezultatima u ispitu iz Hrvatskoga jezika na prvom su mjestu učenici Grada Zagreba (49,1%), a slijede ih učenici Dubrovačko-neretvanske županije s prosječnih 48,2% bodova. Učenici Bjelovarsko-bilogorske (41,9%), Virovitičko-podravske (42,0%) i Ličko-senjske (42,1%) županije postižu prosječno najlošije rezultate.

Ispit iz Engleskoga jezika prosječno najbolje rješavaju učenici Grada Zagreba, koji odskaču svojim prosjekom (66,0%) od ostalih županija. Među najlošije županije po znanju učenika iz Engleskoga jezika spadaju Ličko-senjska (48,3%) i Bjelovarsko-bilogorska (49,0%). U ispitivanju obrazovnih postignuća iz ovoga stranoga jezika, kao i kod rezultata četvrtih razreda vidljiva je i nešto veća najveća razlika u prosječnim postignućima županija, koja iznosi čak 18% bodova na ispitu.

Broj škola u kojima se uči Njemački jezik kao prvi strani jezik u predmetnoj nastavi jest 269 i u njima ukupno 4.101 učenik osmih razreda uči ovaj strani jezik. Zbog malog broj škola i učenika po pojedinim županijama koje uče Njemački jezik, opće međužupanijske usporedbe nisu u potpunosti opravdane. Francuski jezik, kao prvi strani jezik, uči još manji broj učenika osmih razreda te ni u ovom ispitu nisu moguće međužupanijske usporedbe.

Prosječni rezultati županija ukazuju na neujednačenost hrvatskih županija u dosezanju željenih obrazovnih ishoda u ispitivanim predmetima. Najuspješnije županije po prosječnim postignućima svojih učenika i škola su Dubrovačko-neretvanska županija, Grad Zagreb, Splitsko-dalmatinska županija, a u nekim predmetima, odnosno područjima, njima se pridružuju Krapinsko-zagorska, Šibensko-kninska, Zadarska i Varaždinska županija. Rezultati Međimurske, Primorsko-goranske, a donekle i Koprivničko-križevačke županije najčešće odgovaraju prosjeku države, tako da rezultati ovih županija odražavaju, na određeni način, prosječno stanje i sliku znanja učenika osmih razreda u hrvatskim osnovnim školama. Škole Bjelovarsko-bilogorske, Ličko-senjske, Virovitičko-podravske i Požeško-slavonske županije po prosječnoj uspješnosti u većini ispita postižu rezultate znatno lošije od nacionalnoga prosjeka, i to do čak 10% ispitnih bodova. Među županije koje postižu vrlo skroman broj bodova gotovo redovito pripada i Zagrebačka županija.

Za svaku od 842 hrvatske osnovne škole izračunali smo za sve korištene ispite mjeru usporedivosti koju smo nazvali Indeks nacionalne usporedivosti. Ona nam govori za koliko su točno prosječni rezultati škole bolji ili lošiji od nacionalnog prosjeka. Pojedinačne rezultata škola nismo iznijeli u ovom izvještaju, a uvid u njih imat će samo škole. Ovi će rezultati poslužiti školama kao osnova za cjelokupnu analizu djelovanja škole i poboljšanja rada u predmetnoj nastavi. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Institut društvenih znanosti Ivo Pilar intenzivno će surađivati s osnovnim školama Republike Hrvatske pri kvalitetnoj interpretaciji, lakšem razumijevanju i aktivnom korištenju dobivenih rezultata.

Izračunana i prikazana raspodjela osnovnih škola s obzirom na iznose odstupanja njihovih rezultata od nacionalnoga prosjeka ukazuje iznova na znatnu neujednačenost pojedinih škola po njihovim postignućima, kao i na neujednačenost unutar županija. U Republici Hrvatskoj može se jasno prepoznati barem 29 osnovnih škola koje po svojim ukupnim prosječnim rezultatima predstavljaju svojevrsne centre izvrsnosti u predmetnoj nastavi. Također je moguće govoriti i o približno 15 osnovnih škola koje u ovom trenutku, po svemu sudeći, imaju ozbiljnih problema u realizaciji predmetne nastave. Njihova su postignuća na donjoj granici prihvatljivosti. Najviše

škola – centara izvrsnosti dolazi iz Splitsko-dalmatinske županije – njih 6, 4 iz Grada Zagreba te čak 3 iz Dubrovačko-neretvanske županije. Na žalost među školama Zagrebačke, Varaždinske, Bjelovarsko-bilogorske, Primorsko-goranske, Ličko-senjske i Međimurske županije nema takvih škola, kada je u pitanju predmetna nastava.

Izvedeno je niz analiza i statističkih testova kojima se uspjeh učenika uspoređivao po nekim od osobina škola i organizacije nastave u njima. Općenito se na osnovi dobivenih rezultata tih usporedbi može zaključiti kako su se važnim odrednicama uspjeha škola u većini ispita pokazala obilježja škola koja bi potencijalno mogla otežavajuće djelovati na samu organizaciju rada u školama. To su status škole, postojanje područnih škola i učenika-putnika te nestručno zastupljene nastave. Određeni aspekti škole koji bi mogli biti povezani s organizacijom i izvedbom same nastave, poput učestalosti terenske i izvanučioničke nastave ili postojanja specijaliziranih učionica za pojedine predmete, u većini su se slučajeva pokazali manje važnim za uspjeh učenika u ispitima. Osobna obilježja ravnatelja pokazala su uglavnom nevažnima za prosječne rezultate škole na ispitima.

Konkretni nalazi govore da učenici koji pohađaju škole kojima je osnivač neki od gradova – nasuprot učenicima koji pohađaju škole kojima je osnivač neka od županija – postižu bolje prosječne rezultate u pojedinim ispitima (Fizika, Geografija i Povijest, Hrvatski i strani jezici). Nadalje, učenici iz škola iz područja posebne državne skrbi postižu sustavno nešto slabije uspjehe iz gotovo svih ispitivanih predmeta od učenika škola bez posebnoga statusa. Zanimljivo je da se veličina škole nije pokazala važnom odrednicom uspješnosti učenika u ispitima, te nisu dobivene statistički značajne razlike u uspjehu niti na jednom od ispita među školama različitoga broja učenika. Ovi nalazi u određenoj mjeri odudaraju od prošlogodišnjih nalaza, a i od rezultata učenika četvrtih razreda. Ispitane su i razlike među školama u uspjehu na pojedinim ispitima ovisno o tome imaju li područnu školu. Škole koje nemaju područnu školu, u prosjeku su ostvarile značajno bolje rezultate na gotovo svim ispitima od škola koje imaju područnu školu. Zanimljiv nalaz je da, u pravilu, nisu dobivene značajne razlike u uspješnosti u pojedinim ispitima među školama u kojima se radi u jednoj, dvije ili tri smjene. Nadalje, ispitano je je li uspjeh u ispitima iz pojedinih predmeta povezan s postojanjem kombiniranih odjela učenika različitog uzrasta, te je zaključeno da škole koje nemaju kombinirane odjele ostvaruju u prosjeku značajno bolje rezultate u većini ispita. Postojanje učenika-putnika pokazalo se donekle važnom odrednicom uspjeha škole u pojedinim ispitima. Škole koje nemaju učenike koji putuju u školu iz okolnih mjesta, ostvarile su značajno bolje rezultate na ispitima iz Fizike i Povijesti, integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti te Hrvatskoga i Engleskoga jezika. Ispitivanje razlika u uspješnosti škola u ispitima ovisno o tome je li u školi u cijelosti stručno ili djelomično nestručno zastupljena nastava, pokazalo je da su u svim ispitima, osim u ispitu iz Biologije, u prosjeku znatno uspješnije škole u kojima je u cijelosti stručno zastupljena nastava. Nadalje, zanimalo nas je utječe li na uspjeh u ispitima iz prirodoslovnoga i društvenoga područja učestalost izvođenja terenske nastave iz tih predmeta. Na temelju rezultata općenito je zaključeno da nema značajnih razlika u prosječnim rezultatima na ovim ispitima među školama ovisno o čestini izvođenja terenske nastave. Isto tako, učestalost izvođenja izvanučioničke nastave nije se pokazala značajnom odrednicom uspjeha u niti jednom od ispita, odnosno nisu dobivene značajne razlike među školama u uspjehu na pojedinim ispitima ovisno o tome izvodi li se u njima i koliko često izvanučionička nastava. Postojanje specijaliziranih učionica za izvođenje nastave iz Fizike, Kemije i Biologije u školi nije

na istovjetan način povezano s uratkom učenika na ispitima. Naime, jedino postojanje specijalizirane učionice iz Fizike pokazalo je određeni pozitivan učinak, i to samo kod ispita iz Fizike i Kemije te integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije.

Osim obilježja škole, razmatrano je kako na uspješnost škole u pojedinim ispitima utječu neke osobine ravnatelja. Tako se spol ravnatelja nije pokazao značajnom odrednicom uspjeha u niti jednome ispitu. Stručna sprema ravnatelja pokazala se relevantnom za uspjeh na nekim od ispita. Škole čiji ravnatelji imaju visoku stručnu spremu, ostvarile su značajno bolje rezultate u ispitima iz Geografije, Hrvatskoga i Engleskoga jezika, dok razlike na ostalim ispitima nisu bile značajne.

Druga velika skupina nalaza bila je usmjerena na analizu obilježja učenika kao elementa njihove uspješnosti. Kao prva osobina učenika promatran je spol učenika. Učenici su ostvarili statistički značajno bolji prosječni uspjeh od učenica u ispitima iz Fizike te svih predmeta iz društvenoga područja (Geografija, Povijest i integracijski sadržaji Geografije i Povijesti), dok su učenice ostvarile značajno bolji prosječni uspjeh od učenika u ispitima iz Biologije i Kemije. Učenice su također u prosjeku postigle značajno bolje rezultate od učenika na ispitima iz Hrvatskoga, Njemačkoga i Engleskoga jezika. Jedino u ispitu iz integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije nisu dobivene značajne razlike u prosječnom uspjehu učenika i učenica. Nadalje, ispitane su razlike u uspješnosti učenika različite dobi. Najzanimljivije je bilo provjeriti razliku između učenika koji su školu upisali sa šest odnosno sedam godina (godište 1993. i 1994.). Usporedba među tim skupinama iskazala je statistički značajne razlike u ispitima iz Kemije i Engleskoga jezika, dok je razlika u prosječnim rezultatima ispita iz Hrvatskoga jezika na granici statističke značajnosti od 5%. Učenici koji su kao mlađi krenuli u školu, prosječno su postigli više rezultate na ovim ispitima. U drugim ispitima razlike među ovim dvjema skupinama nisu statistički značajne. Zanimljivo je da su ovi nalazi djelomično suprotni onima iz četvrtih razreda, gdje stariji učenici postižu nešto bolje rezultate. Ove zanimljive nalaze trebali bi detaljnije analizirati stručnjaci u području školske i razvojne psihologije te pedagogije. Nadalje, očekivano, učenici koji pohađaju matične škole i učenici koji nisu putnici u prosjeku postižu značajno bolje rezultate na gotovo svim ispitima od učenika koji pohađaju područne škole te od učenika-putnika.

Ispitan je i utjecaj niza sociodemografskih obilježja učenika, njihovih roditelja i obitelji na prosječni uspjeh u ispitima. Tako su učenici koji žive s oba roditelja postigli statistički značajno bolje rezultate od učenika koji žive u jednoroditeljskim obiteljima na svim ispitima iz prirodoslovnoga i društvenoga područja te na ispitu iz Hrvatskoga jezika. Oni učenici čiji otac i majka imaju viši stupanj naobrazbe, postigli su u prosjeku više rezultate na svim ispitima korištenim u ovome vanjskome vrednovanju. Prosječno najbolje rezultate na ispitima ostvarili su učenici čiji roditelji imaju visoku stručnu spremu i njihov je uradak, ovisno o ispitu, bio 10 do 20% bolji od uratka učenika čiji roditelji imaju nisku stručnu spremu. U ispitu iz Engleskoga jezika taj se postotak kreće čak oko 30%. Očit je velik utjecaj obrazovanja roditelja koji škole ne mogu ublažiti pružanjem jednakih obrazovnih mogućnosti svim učenicima. Korištena je i mjera roditeljske obaviještenosti i uključenosti u školovanje njihove djece, operacionalizirana preko roditeljskih dolazaka na informacije. Dobiveno je da kod većine ispita najbolje rezultate postižu učenici čiji roditelji dolaze 4 do 6 puta godišnje na informacije. Češće dolaženje povezano je s lošijim uspjehom i vjerojatnim problemima u učenju ili vladanju, dok rjeđi dolasci ukazuju na manju brigu

roditelja za školovanje djeteta, što je također povezano s lošijim postignućem učenika. Nadalje, izražene negativne pedagoške mjere, prema očekivanjima, vežu uza sebe lošiji rezultat učenika, dok uključenje učenika u dodatnu nastavu iz pojedinoga predmeta podiže učenikov uspjeh.

Analize usmjerene na obilježja učitelja predmetne nastave većinom su pokazale da se prosječna postignuća učenika mijenjaju ovisno o osobinama nastavnika. Tako su se statistički značajnima pokazale razlike među učenicima na pojedinim ispitima ovisno o stručnoj spremi učitelja. U svim su ispitima u prosjeku najlošije rezultate ostvarili učenici s nestručno zastupljenom nastavom iz promatranoga predmeta. Osim ove pravilnosti, u nalazima među pojedinim predmetima postoje razlike u tome koja je stručna sprema nastavnika povezana s najboljim uspjehom. U ispitima iz Fizike i Biologije prosječno su najuspješniji bili učenici kojima je predavao diplomirani inženjer fizike odnosno biologije, a u ispitu iz Kemije učenici kojima je predavao profesor kemije. U ispitu iz integracijskih sadržaja prirodoslovnih predmeta prosječno su najuspješniji bili učenici kojima su predavali nastavnik fizike te profesor ili nastavnik biologije i kemije. U ispitima iz Geografije, Povijesti i integracijskih sadržaja ovih dvaju predmeta prosječno su najuspješniji bili učenici kojima je predavao diplomirani inženjer geografije i profesor povijesti. U ispitima iz Hrvatskoga i stranih jezika učenici kojima je predavao profesor bili su prosječno uspješniji od učenika kojima je predavao diplomirani učitelj. Prema spolu učitelja, zanimljivim se pokazalo da su u svim ispitima za oko 2 do 3% bolje prosječne rezultate ostvarili učenici kojima predaje učiteljica. Dobivene razlike statistički su značajne kod ispita iz svih predmeta, a jedine iznimke su ispiti iz integracijskih sadržaja, gdje nisu utvrđene spolne razlike. Nadalje, prosječna uspješnost učenika u ispitima iz pojedinih predmeta značajno se razlikovala i ovisno o zvanju učitelja koji im je taj predmet predavao, odnosno ovisno o tome je li im predavao učitelj, učitelj-mentor ili učitelj-savjetnik. U gotovo svim ispitima opažen je jasan trend da s napredovanjem u zvanju učitelja raste i kvaliteta poučavanja, odnosno rezultati učenika na pojedinim ispitima. S druge strane zaključeno je da kvaliteta nastave, odnosno postignuće učenika, sustavno ne raste niti ne opada sa stažem učitelja, već da ovisno o pojedinome predmetu različita starosna grupa učitelja postiže najbolje rezultate. Dakle, znatno veći pozitivan utjecaj na znanje učenika ima stručno usavršavanje nastavnika negoli same godine rada u školi. Na kraju, provjereno je utječe li na uspješnost učenika činjenica da su učenici tijekom pohađanja nastave iz pojedinoga predmeta imali iskustvo s različitim učiteljima. Općenito se može zaključiti da mijenjanje učitelja značajno smanjuje prosječnu uspješnost učenika na svim ispitima, odnosno da bolje prosječne rezultate u svakom od predmeta ostvaruju učenici kojima je taj predmet kontinuirano predavao isti učitelj.

Povezanosti školskih ocjena i rezultata na ispitima zadovoljavajuće su i po iznosima umjerene. Školske ocjene i učenička postignuća na ispitima dijele od 15% do 35% zajedničke varijance, što svjedoči o zadovoljavajućoj valjanosti korištenih ispita. S druge strane, takvi rezultati ukazuju da se ispitivanje obrazovnih postignuća iz Fizike, Biologije i Kemije, Geografije i Povijesti, Hrvatskoga jezika te stranih jezika u redovnoj nastavi ne može zamijeniti niti izjednačiti s klasičnim školskim ocjenjivanjem. Vanjskim vrednovanjem školska su postignuća mjerena standardiziranim mjernim instrumentima u ujednačenim i strogo kontroliranim uvjetima. Vanjsko je vrednovanje strukturirano kroz jednokratno mjerenje metodom pismenog ispitivanja, što ne odgovara u potpunosti ocjenjivanju znanja u školskoj praksi niti po svojoj frekventnosti niti po formi. Zato je jasno da vanjskim vrednovanjem nisu obuhvaćena niti zahvaćena postignuća učenika, odnosno specifični obrazovni ishodi koji su obuhvaćeni uobičajenim školskim

ocjenjivanjem. U izvještaju su detaljnije naznačeni pojedini problemi vezani uz diskriminativnost i valjanost školskog ocjenjivanja, sagledanog kroz prizmu rezultata vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika.

Pribavljeni rezultati i spoznaje dobiveni provođenjem vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovnih škola u Republici Hrvatskoj poslužit će kao sveobuhvatan i vrlo kvalitetan, empirijski izveden, skup informacija za unaprjeđenje rada osnovnih škola u pogledu poboljšanja kvalitete predmetne nastave. Stoga se može očekivati da će svi sudionici uključeni u osnovnoškolski sustav – osnivači škole, nadležne državne i lokalne uprave za osnovno školstvo, ravnatelji škola, učitelji i stručni suradnici uključeni u neposredni odgojno-obrazovni rad, u vremenu pred nama aktivno koristiti dobivene spoznaje za poboljšanje kvalitete rada hrvatskih osnovnih škola.

Dobivene spoznaje o provedbi vanjskoga vrednovanja postignuća učenika osnovnih škola, izložene u ovom izvještaju, poslužit će također za unapređenje samog pristupa vanjskom vrednovanju i postupka njegove provedbe. U tom kontekstu potrebno je aktivnije započeti s radom na promjeni temeljnoga pristupa izradi pojedinih ispita i rada sa stručnim radnim skupinama zaduženim za izradu ispitnih materijala. Predlaže se formiranje baze pitanja iz pojedinih predmeta i nastavnih područja, kojima će se utvrđivati metrijska svojstva na uzorcima učenika svakih nekoliko godina. Ta bi se baza trebala kontinuirano širiti, ažurirati i obnavljati, a iz nje bi se po potrebi uzimala sadržajno adekvatna pitanja za formiranje inačica nacionalnih ispita. Bazu pitanja činila bi pitanja objektivnog tipa, što bi posljedično pozitivno utjecalo na način organizacije i provođenja ispravljanja ispita. Element ocjenjivanja ispita u procesu vanjskoga vrednovanja u postojećim se okolnostima pokazao kao suviše kompliciran, neobjektivan i relativno neučinkovit. Također bi se trebalo razmišljati dugoročno te u bliskoj budućnosti planirati prelazak na ispitivanje učeničkih postignuća putem ispita adaptiranih za računalnu primjenu. U potpunosti digitalizirani ispiti koji su distribuirani, prikupljani, rješavani i ispravljani elektronski putem računala, putem već dobro uhodanih sigurnosnih mreža, jamačno predstavljaju budućnost nacionalnoga vanjskoga vrednovanja. Takav bi pristup neosporno ubrzao, objektivizirao i umnogome pojeftinio vanjsko vrednovanje na nacionalnoj razini.

Nakon provedenih vanjskih vrednovanja, uzastopno kroz dvije školske godine, potrebno je također na razini škola započeti s aktivnostima koje će ići u smjeru svojevrsne profesionalizacije osoba zaduženih za aktivnosti vanjskoga vrednovanja u školi, što će u još većoj mjeri povećati valjanost i objektivnost dobivenih rezultata. Za to su potrebne i nužne administrativne odluke, kao i odluke o načinu korištenja rezultata vanjskoga vrednovanja u osnovnim školama. Novine u osnovnoškolskom sustavu koje se odnose na način prikupljanja podataka u obliku zajedničkog elektroničkog upisnika ustanova osnovnoga školstva, a do kojih je došlo za provedbe ovoga projekta, predstavljaju značajan iskorak. Mišljenja smo da će one u znatnoj mjeri otkloniti postojeće poteškoće vezane uz formiranje sustavnoga i učinkovitog mehanizma prikupljanja podataka o obilježjima škola, učitelja, nastave i učenika.

2. UVOD

U Republici Hrvatskoj posljednjih su godina započete i provode se promjene na svim razinama odgojno-obrazovnoga sustava. Osnovna smjernica ovih promjena jest podizanje kvalitete i unapređenje sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama. U tom kontekstu izrađen je i Hrvatski nacionalni obrazovni standard (HNOS), kao osnova za promjene u programiranju i načinu rada u osnovnome školstvu. Jedan od nužnih uvjeta za ostvarenje ciljeva Nastavnoga plana i programa za osnovnu školu prema HNOS-u jest praćenje i vrednovanje kvalitete obrazovanja. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (NCVVO) ustanova je sa zakonskim ovlastima i zadaćama obavljanja poslova vanjskoga vrednovanja u odgojno-obrazovnome sustavu Republike Hrvatske i provedbe ispita temeljenih na nacionalnim standardima. Sukladno zakonskim odredbama, Centar u svome radu blisko surađuje s nizom znanstvenih i odgojno-obrazovnih ustanova.

Centar i Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, radi što bolje i kvalitetnije međusobne suradnje, sklopili su Sporazum o znanstvenoj, stručnoj i tehničkoj suradnji. Ovim je Sporazumom dogovorena suradnja u provedbi znanstvenoistraživačkoga rada u području vanjskoga vrednovanja i provjeravanja znanja. U okviru postojećih zakonskih propisa, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja ima javne ovlasti glede vanjskoga vrednovanja te je u tom kontekstu uloga Instituta Pilar bila pružiti znanstvene i stručne usluge u obliku pomoći u konceptualizaciji, organizaciji i provedbi vanjskoga vrednovanja u osnovnim školama Republike Hrvatske te posebice u svim poslovima organizacije i valorizacije dobivenih podataka vezanih uz utvrđivanje obrazovnih postignuća učenika i škola. Institut Pilar nije bio u ulozi operativnoga nositelja navedenih aktivnosti niti je imao mogućnost operativne realizacije pojedinih aktivnosti vezanih uz postavljene ciljeve u pojedinačnim školama, niti u cijelom osnovnoškolskom sustavu.

Projekt vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika četvrtih i osmih razreda osnovne škole u školskoj godini 2007./2008. na određeni način predstavlja nastavak aktivnosti započetih projektom eksperimentalnoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika osnovnih škola obavljenog u školskoj godini 2006./2007. Taj je projekt također proveden suradnjom Centra i Instituta Pilar, a njime su postavljeni temelji modela vanjskoga vrednovanja u osnovnim školama te su učinjeni prvi koraci na putu uspostave cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja u ovoj važnoj sastavnici obrazovnoga sustava. U ovogodišnje vanjsko vrednovanje osnovnih škola uključena su nova nastavna područja i nastavni predmeti, te je cjelokupno vrednovanje provedeno na populacijama učenika četvrtih razreda, dakle na kraju razredne nastave, i učenika osmih razreda, odnosno na kraju osnovnoškolskoga odgoja i obrazovanja. Na taj su se način pokušala steći dodatna, nužna empirijska iskustva. Naime, spoznaje temeljene na eksperimentalnom vrednovanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda iz nastavnih predmeta Hrvatski jezik i Matematika ograničene su - kako po pitanju samo dvaju nastavnih predmeta koji su bili predmetom vanjskoga vrednovanja, tako i po pitanju obuhvata učenika. Kako bi se mogle dobiti cjelovite spoznaje o opravdanosti i održivosti postavljenoga modela vanjskoga vrednovanja

osnovnih škola, bilo je potrebno uključiti nova nastavna područja i nastavne predmete te uključiti veći broj učenika.

Pored toga, u konceptualizaciji temeljnoga pristupa bilo je potrebno vanjsko vrednovanje osnovnih škola smjestiti u nešto širi kontekst. Stoga se vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća učenika četvrtih i osmih razreda temelji na nekoliko dokumenata koji su uključeni u Strategiju za vrednovanje obrazovnih postignuća u školskoj godini 2007./2008. Ovaj je dokument u organizaciji Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja izradila skupina autora, polazeći od postojećih strateških dokumenata koji opisuju i određuju plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj, kao što su Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010. (MZOŠ, 2005.), Prijedlog strategije za izradbu i razvoj nacionalnoga kurikuluma za predškolski odgoj, opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (MZOŠ, 2007.), Nastavni plan i program za osnovnu školu (MZOŠ, 2006.) te Hrvatski nacionalni obrazovni standard – HNOS (MZOŠ, 2006.).

Ovaj se projekt temelji na objektivnom i standardiziranom vrednovanju obrazovnih postignuća učenika u osnovnim školama Republike Hrvatske. Osnovno se načelo može iskazati na način da se vanjskim vrednovanjem učenika osnovnih škola trebaju prije svega provjeravati trajna, temeljna znanja, sposobnosti, vještine i stvaralaštvo, rješavanjem problemskih zadataka koji otkrivaju razinu kompetencija u konceptu *učiti kako učiti*, s ciljem ovladavanja spomenutim konceptom, što je preduvjet cjeloživotnoga učenja. Zamišljeno je oblikovanje vanjskoga vrednovanja prema načelu interdisciplinarnosti u utvrđivanju trajnih znanja, sposobnosti i vještina. Strategijom je predloženo da se provjera stečenoga znanja u razrednoj nastavi obavlja u 4. razredu, na kraju školske godine, kao važnom razdoblju završetka osnovnoga, četverogodišnjega obrazovanja, provedenoga u obliku razredne nastave, kada je moguće dobiti uvid u dosegnuta obrazovna postignuća na kraju jednog obrazovnog ciklusa. U predmetnoj se nastavi provjera znanja obavlja na kraju školske godine, u 8. razredu, što odgovara završetku osnovnoga školovanja, pri čemu se provjeravaju znanja, vještine i osposobljenost učenika iz nastavnih predmeta Fizika, Biologija, Kemija, Geografija, Povijest, Hrvatski jezik te strani jezik u redovnoj nastavi, kao i osposobljenost učenika za rješavanje problemskih zadataka koji zahtijevaju integraciju sadržaja iz nastavnih područja koja se odnose na prirodoslovlje i društveno-prirodoslovno područje.

Stjecanjem nužnih i potrebnih empirijskih iskustava osiguran je jedini prihvatljivi temelj za primjenu i održivost cjelovitoga modela vanjskoga vrednovanja te je stvorena nužna osnovica za daljnje aktivnosti po pitanju vrednovanja postignuća u osnovnome školstvu. Tu se prije svega misli na prihvatljivo operacionaliziranje, dijagnosticiranje i iskazivanje obrazovnih postignuća učenika i škola. Nadalje, važan segment jest i upoznavanje i „familijariziranje“ škola s postupkom vanjskoga vrednovanja općenito, a posebice u pogledu razvoja potrebne infrastrukture za provođenje vrednovanja. I na kraju, bitan element jest i razvijanje najprihvatljivijih i najpoželjnijih oblika učinkovitog i djelotvornog korištenja rezultata vanjskoga vrednovanja, kroz koje se pojedine škole mogu aktivno koristiti spoznajama ovoga i sličnih vrednovanja. Kako bi se ti ciljevi u konačnici i ostvarili, nužne su brojne aktivnosti i intervencije na različitim razinama pretpostavljenoga sustava vrednovanja. One su predviđene i opisane u ovom izvješću, te ih je potrebno u vremenu pred nama cjelovito i kritički razmotriti i vrednovati.

3. OSNOVNI CILJEVI PROJEKTA

Vanjsko standardizirano ispitivanje prijeko je potreban sastavni dio svakog suvremenog školskog sustava, pa tako i hrvatskoga. Dosadašnja iskustva vanjskoga vrednovanja osnovnih škola u Republici Hrvatskoj temelje se na ispitivanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda iz nastavnih predmeta Hrvatski jezik i Matematika u školskoj godini 2006./2007. To je vrednovanje provedeno na ograničenome uzorku učenika, uz sudjelovanje svih redovitih osnovnih škola. Kako bi se mogle dobiti cjelovite spoznaje o opravdanosti postavljenoga modela vanjskoga vrednovanja, potrebno je uključiti nove nastavne predmete i područja te uključiti nove učenike. Stoga su ovim projektom obuhvaćeni svi učenici osmoga razreda, dakle na kraju osnovnoga školovanja, i predviđeno je ispitivanje njihovih obrazovnih postignuća na kraju ovog oblika obrazovanja. Time će se, osim dobivanja uvida u razinu stečenih znanja, vještina i kompetencija učenika, steći i daljnje spoznaje temeljene na empirijskim podatcima. Ovim pristupom stvorit će se dobro uporište za prihvaćanje cjelovitoga modela vanjskoga vrednovanja te pružiti ishodište za daljnje aktivnosti glede vrednovanja u osnovnim školama.

Temeljni cilj projekta vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovnih škola u školskoj godini 2007./2008. jest utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i kompetencija učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja na kraju osnovnoškolskoga obrazovanja. Nadalje, cilj je ovoga projekta ispitati osposobljenost učenika za interdisciplinarno povezivanje nastavnih sadržaja.

Daljnji višestruki ciljevi projekta jesu:

1) upoznavanje škola s postupkom standardiziranoga vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća iz predmetne nastave (Fizika, Biologija, Kemija, Geografija, Povijest, Hrvatski jezik te strani jezik u redovnoj nastavi)
2) prihvaćanje rezultata vrednovanja kao smjernica u poboljšanju kvalitete nastave
3) prihvaćanje postupaka vanjskoga vrednovanja kao smjernica za unaprjeđivanje odgojno-obrazovnoga procesa i mijenjanje odgojne paradigme u skladu sa strateškim dokumentima MZOŠ-a.

Ostvarenje prvoga općeg cilja operacionalizirano je preko konkretnih istraživačkih zadataka projekta koji se sastoje u sljedećem:

(i) Ispitati osnovna znanja, vještine i sposobnosti učenika osmih razreda osnovnih škola iz nastavnih predmeta: Fizika, Biologija, Kemija, Geografija, Povijest, Hrvatski jezik te strani jezik u redovnoj nastavi.

(ii) Ispitati koliko su učenici osmih razreda osposobljeni za samostalno rješavanje problemskih zadataka koji uključuju integraciju sadržaja iz nastavnih područja prirodoslovlja (Fizika, Biologija i Kemija) te društveno-prirodoslovnoga područja (Geografija i Povijest).

(iii) Ispitati postoji li povezanost znanja, vještina i sposobnosti iz pojedinih nastavnih predmeta i osposobljenosti učenika za integriranje znanja i vještina u nastavnim područjima.

(iv) Utvrditi u kojoj su mjeri postojeća školska postignuća učenika povezana s rezultatima dobivenim u ovome ispitivanju.

4. KONCEPTUALIZACIJA I METODOLOGIJA ISPITIVANJA

4.1. SUDIONICI PROJEKTA

Projekt Vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovnih škola u Republici Hrvatskoj zamišljen je i ostvaren kao projekt sastavljen od niza zajedničkih i pojedinačnih aktivnosti različite razine složenost. U njegovu osmišljavanju i provođenju sudjelovalo je više ustanova, skupina i osoba, na čelu s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Konkretnije, u ovaj su projekt uključeni sljedeći akteri:

1) Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (NCVVO)
2) Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
3) stručne radne skupine za Fiziku, Biologiju, Kemiju, Geografiju, Povijest, Hrvatski jezik, strane jezike u redovnoj nastavi, za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama te ispite na jezicima nacionalnih manjina
4) sve redovite osnovne škole u Republici Hrvatskoj
5) svi ravnatelji osnovnih škola u Republici Hrvatskoj
6) školska Ispitna povjerenstva.

Obavljanje nužnih zadataka i ispunjenje postavljenih ciljeva bilo je moguće jedino suradnjom, zajedničkim i samostalnim radom te intenzivnim koordiniranjem i razmjenjivanjem informacija svih navedenih sudionika. Pri tome je, naravno, odgovornost svih sudionika projekta bila individualna, a tek su u manjem dijelu podijeljenu odgovornosti imali NCVVO, Institut Pilar i stručne radne skupine.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja u ovom je projektu bio nositelj i koordinator svih aktivnosti. Uime NCVVO-a u projekt je bio uključen veći broj djelatnika Centra, pri čemu je ravnatelj NCVVO-a, dipl. ing. Goran Sirovatka, vodio projekt i bio odgovoran za sve aktivnosti Centra u kontekstu ovoga projekta. Nenad Marković, prof., neposredni je voditelj projekta Vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovnih škola uime NCVVO-a te je koordinirao aktivnosti vezane uz izradu ispitnoga materijala, provedbu ispitivanja i unošenje podataka. Ružica Jemrešić, prof., koordinirala je većinu aktivnosti vezanih uz ocjenjivanje ispita i komunikaciju sa školama uključenima u ovaj projekt i njihovim ravnateljima.

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar nositelj je znanstvenih i stručnih aktivnosti ovoga projekta. U okviru postojećih zakonskih propisa Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja ima javne ovlasti glede vanjskoga vrednovanja, te je u tom kontekstu uloga Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar bila pružiti znanstvene i stručne usluge kroz konceptualizaciju, organizaciju i provedbu vanjskoga vrednovanja te u svim poslovima organizacije i valorizacije dobivenih

podataka vezanih uz utvrđivanje obrazovnih postignuća u osnovnim školama. Institut Pilar nije bio u ulozi operativnoga nositelja navedenih aktivnosti niti je imao mogućnost operativne realizacije pojedinih aktivnosti vezanih uz postavljene ciljeve u pojedinačnim školama i cijelom osnovnoškolskome sustavu.

Takav odnos NCVVO-a i Instituta Pilar temelji se na Zakonu o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja (NN 151/04), kojim su određeni poslovi i ovlasti koje u svome radu ima Centar. Člankom 5 istoga Zakona predviđeno je kako „U obavljanju poslova iz svoje djelatnosti, osim poslova iz članka 4. stavka 3. ovoga Zakona, koje obavlja isključivo samostalno, Centar surađuje sa znanstvenim i odgojno-obrazovnim ustanovama, Zavodom za školstvo Republike Hrvatske te drugim srodnim ustanovama, fizičkim i pravnim osobama". Sukladno tomu, NCVVO i Institut Pilar su, radi što bolje i kvalitetnije međusobne suradnje, sklopili Sporazum o znanstvenoj, stručnoj i tehničkoj suradnji, kojim su sporazumno dogovorili suradnju u provedbi znanstveno-istraživačkoga rada u području vanjskoga vrednovanja i provjeravanja znanja te je ovaj projekt, rezultate i spoznaje kojega iznosimo u ovome izvještaju, jedan od oblika te suradnje.

Uime Instituta Pilar voditelj projekta i glavni istraživač jest doc. dr. sc. Josip Burušić, dok je mr. sc. Toni Babarović bio glavni istraživač, koordinator i voditelj aktivnosti, posebice onih vezanih uz izradu ispitnih materijala i rad sa stručnim radnim skupinama. Marija Šakić, prof., istraživač je na projektu i koordinirala je izradu uputa za provođenje ispita u školama te je također sudjelovala u radu sa stručnim radnim skupinama. Osim toga, u aktivnostima prikupljanja i sređivanja podataka uključenih škola te uređivanja formiranih baza podataka sudjelovala je dr. sc. Ivana Ferić. Prof. dr. sc. Vlado Šakić je uime Instituta Pilar bio odgovoran za sve aktivnosti Instituta Pilar.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja imenovao je odlukom Ravnatelja članove stručnih radnih skupina za pojedine predmete u predmetnoj nastavi u sljedećem sastavu:

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Fizike: mr. sc. Vlado Halusek, prof., OŠ Kloštar Podravski, Kloštar Podravski; Anđelka Jalušić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb; Mirjana Javora, prof., OŠ Mladost, Jakšić, Požega; Siniša Režek, prof., OŠ Žitnjak, Zagreb; Vedran Šarac, prof., OŠ dr. Ante Starčevića, Zagreb

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Biologije: dr. sc. Ljiljana Matulec, prof., OŠ Vladimira Nazora, Virovitica; Marijana Bastić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb; Antonella Runje, dipl. ing., OŠ Vukomerec, Zagreb

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Kemije: Petar Vrkljan, prof.; Tomislav Vrbanec, prof, OŠ Orehovica, Orehovica; Mihaela Vrbnjak, prof., VI. OŠ Varaždin, Varaždin; Manuela Međimurec, prof. OŠ Mursko Središće, Mursko Središće

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Geografije: mr. sc. Ružica Vuk, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Anđelka Bilić, prof., OŠ Ludbreg, Ludbreg; Jasmina Grabrić, prof., OŠ Huga Badalića, Slavonski Brod; Zoran Ljubić, prof., OŠ Spinut, Split; Tomislav Štancl, prof., OŠ Brezovica, Zagreb

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Povijesti: mr. sc. Dunja Modrić-Blivajs, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Maja Ćutić Gorup, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci; Augustin Knežić, prof., OŠ Lijepa Naša, Tuhelj; Petar Perić, prof., OŠ Bijaći, Kaštel Novi; Lidija Vranar, prof., OŠ Antuna Nemčića Gostovinskoga, Koprivnica

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Hrvatskoga jezika: prof. dr. sc. Karol Visinko, voditeljica Stručne radne skupine, Filozofski fakultet u Rijeci; prof. dr. sc. Sanda Ham, Filozofski fakultet u Osijeku; izv. prof. dr. sc. Ante Bežen, savjetnik u Stručnoj radnoj skupini, Učiteljski fakultet u Zagrebu; Ankica Blažinović-Kljajo, prof., OŠ Brestje, Sesvete; Mirjana Jukić, prof., učiteljica savjetnica, savjetnica u Stručnoj radnoj skupini, OŠ Rudeš, Zagreb; Iverka Kraševac, prof., OŠ Augusta Harambašića, Zagreb; Sunčica Križan-Kadi, prof., OŠ Novi Marof, Novi Marof; Marina Marijačić, prof., OŠ Smiljevac, Zadar; Anđa Suvala, prof., učiteljica mentorica, OŠ Vladimira Nazora, Čepin; Divna Šušić, prof., učiteljica mentorica, OŠ Mejaši, Split

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Engleskoga jezika: mag. Ivana Cindrić, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Kristina Abramović, prof., OŠ Mate Lovraka, Nova Gradiška; Ela Ivanić, prof., OŠ Veliko Trgovišće, Veliko Trgovišće; Ivana Mital, prof., Gimnazija Nova Gradiška, Nova Gradiška; Kesnija Rumora, prof., OŠ Franje Krežme, Osijek

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Njemačkoga jezika: Iva Milardović Štimac, prof., OŠ Josipa Račića, Zagreb (voditeljica skupine); Mirjana Sajko, prof., OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb; Vesna Klajn, dipl. nastavnica, OŠ Josipa Kozarca, Vinkovci; Ljubica Maljković, prof. mentor, Hotelijersko-turistička škola, Zagreb (stručni konzultant za njemački jezik)

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Francuskoga jezika: Alice Stepinac, prof.; Loreana Selišek-Butina, prof., XV. gimnazija, Zagreb; Dubravka Skenderović-Keleč, prof., OŠ „Bukovac“, Zagreb

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz Talijanskoga jezika: Lorena Lazarić, prof., OŠ Jurja Dobrile, Rovinj; Sandra Mardešić, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Majda Milevoj Klapčić, prof., OŠ „Ivan Goran Kovačić“, Čepić.

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz talijanskoga materinskoga jezika: Rosanna Biasol Babić, dipl. učiteljica, OŠ Giuseppina Martinuzzi, Pula; Ingrid Damiani Einwalter, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Luciana Kruljac Legac, učiteljica razredne anstave, OŠ Belvedere, Rijeka; Sandro Manzin, prof., Talijanska osnovna škola, Buje; Rosalia Massarotto, OŠ Dolac, Rijeka; Maria Sciolis, prof., Srednja talijanska škola, Rovinj; Elisa Zaina, prof., Pomorski fakultet, Rijeka; Ester Zarli, prof., OŠ B. Parentina, Poreč.

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz srpskoga materinskoga jezika: Nikola Jeremić, nastavnik Srpskoga jezika, OŠ Nikole Andrića, Vukovar; Nevenka Lukić, nastavnik Srpskoga jezika, OŠ Dragutina Tadijanovića, Vukovar; Sofija Kojadinović, nastavnik Srpskoga jezika, OŠ Siniše Glavaševića, Vukovar; Jela Šormaz, prof. Srpskoga jezika, OŠ Bobota; Sretenka Čaović, prof. Srpskoga jezika, savjetnik-nadzornik za Srpski jezik, Ekonomska škola, Vukovar.

Konzultanti: prof. dr. sc. Ante Bežen, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; doc. dr. sc. Nenad Judaš, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu; mr.sc. Nataša Nikpalj-Juraić, Agencija za odgoj i obrazovanje, Zagreb; mr.sc. Zrinka Pongrac Štimac, prof., V. gimnazija, Zagreb; Mirjana Jukić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb; Ljubica Maljković, prof., Hotelijersko-turistička škola, Zagreb; Sonja Prelovšek-Peroš, nastavnica, OŠ Vladimira Nazora, Pazin; Jadranka Strabić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb; XVIII. gimnazija, Zagreb

Zadatci stručnih radnih skupina sastojali su se u: a) operacionalizaciji obrazovnih postignuća i izradi dviju inačica ispita, uz suradnju s NCVVO-om i Institutom Pilar; b) pripremi i izradi ispitnih kataloga za učitelje navedenih predmeta; c) pripremi i osposobljavanju ocjenjivača za ocjenjivanje ispita. U svom radu usko su surađivali sa znanstvenicima Instituta Pilar i NCVVO-a, posebice kroz aktivnosti osiguranja formalnih zahtjeva i kvalitete ispitnoga materijala, potrebnih za standardizirano mjerenje. Također, ta se suradnja odvijala i u pogledu ispunjenja drugih dviju zadaća stručnih radnih skupina.

4.2. TEMELJNI PRISTUP VANJSKOME VREDNOVANJU OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSMIH RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

Vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovne škole temelji se na Strategiji za vrednovanje obrazovnih postignuća u školskoj godini 2007/2008. Strategija se temelji na novome konceptu obrazovnoga sustava koji Hrvatsku vodi prema *društvu znanja* i cilju zacrtanome u sljedećim dokumentima Vlade i MZOŠ-a: Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010. (MZOŠ, 2005.); Strategija za izradbu i razvoj nacionalnoga kurikuluma za predškolski odgoj, opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (MZOŠ, 2007.); Nastavni plan i program za osnovnu školu (MZOŠ, 2006.); Hrvatski nacionalni obrazovni standard – HNOS (MZOŠ, 2006.).

Osnovna su načela Strategije da ovim ispitivanjem treba provjeravati trajna, temeljna znanja, sposobnosti, vještine i stvaralaštvo, rješavanjem problemskih zadataka koji otkrivaju razinu kompetencija u konceptu *učiti kako učiti*. Cilj osnovnoškolskoga obrazovanje je ovladavanje spomenutim konceptom, što je preduvjet cjeloživotnoga učenja. Predloženo je oblikovanje nacionalnoga vanjskoga vrednovanja prema načelu interdisciplinarnosti u utvrđivanju trajnih znanja, sposobnosti i vještina. Strategijom je predloženo da se provjera znanja, vještina i sposobnosti učenika u osmome razredu obavlja iz sljedećih nastavnih predmeta: Fizika, Biologija, Kemija, Geografija, Povijest, Hrvatski jezik te strani jezik u redovnoj nastavi. Pored toga, provjeravat će se i koliko su učenici osmih razreda osposobljeni za rješavanje problemskih zadataka koji zahtijevaju integraciju sadržaja iz nastavnih područja prirodoslovlja (Fizika, Biologija i Kemija) te društveno-prirodoslovnoga područja (Geografija i Povijest). Cjelokupni prikaz Strategije nalazi se u Prilogu.

U planiranju vanjskoga vrednovanja, sukladno sa Strategijom, odlučeno je da se u ispitivanje uključe učenici osmoga razreda. To je razdoblje završetka osnovnoga obrazovanja te je moguće dobiti uvid u dosegnuta obrazovna postignuća na kraju jednog obrazovnog ciklusa. Po pitanju sudjelovanja, najopravdanije je bilo odlučiti se za pristup koji uključuje sve redovite osnovne škole

u Republici Hrvatskoj te sve učenike osmih razreda. Takvim sveobuhvatnim pristupom moguće je izvesti zaključke o postignuću pojedinih škola, pa čak i razrednih odjela, odnosno pojedinih učitelja predmetne nastave.

Osim toga, u ispitivanje je bilo opravdano, dozvoljeno i moguće uključiti samo učenike čiji roditelji/skrbnici ne uskrate suglasnost da njihova djeca sudjeluju u ispitivanju obrazovnih postignuća. Stoga su u ovom ispitivanju sudjelovali samo učenici za koje roditelji ili skrbnici nisu pismeno uskratili svoju suglasnost za sudjelovanje u vanjskome vrednovanju. Naime, sve su osnovne škole u Republici Hrvatskoj organizirale roditeljske sastanke unutar razrednih odjela škole, na kojima su ravnatelj škole i/ili razrednici razrednih odjela upoznali roditelje s vanjskim vrednovanjem, njegovim ciljevima, načinom organizacije i provedbe. Na roditeljskim sastancima prikupljena su i pismeno izražena nepristajanja koja su dostavljena roditeljima/skrbnicima zajedno s dopisom kojim se upoznaju s vanjskim vrednovanjem. Od ukupno 46.196 učenika, koliko ih je u formiranoj bazi podataka pohađalo osme razrede u redovitim osnovnim školama, roditelji ili skrbnici njih 558 nisu pristali da njihova djeca sudjeluju u ovome ispitivanju. Broj odbijanja je prihvatljiv te je manji od početnih očekivanja i procjena o potencijalnom broju učenika koji neće moći biti obuhvaćeni vanjskim vrednovanjem. Treba napomenuti da je ovogodišnji udio broja učenika koji nisu mogli sudjelovati, značajno manji od udjela nepristajanja koji je zabilježen u prošlogodišnjem vanjskom vrednovanju učenika osnovnih škola.

Na samome početku, za potrebe provođenja vrednovanja pristupilo se formiranju osnovne baze podataka koja je uključivala obilježja škola, ravnatelja, učenika, predmetnih učitelja i nastave, pri čemu su poduzete sve aktivnosti vezane uz operacionalizaciju zahvaćenih i relevantnih obilježja od istraživačkoga interesa za ovaj projekt. Potrebni podatci prikupljeni su iz e-matice učenika osnovnih škola te izravno od samih osnovnih škola. Kako bi u što većoj mjeri profesionalizirao rad i aktivnosti na prikupljanju traženih podataka, NCVVO je angažirao i informatičku tvrtku koja je u njegovo ime obavila znatan dio aktivnosti te je imenovao županijske/regionalne koordinatore koji su koordinirali, nadgledali i kontrolirali proces uspostavljanja baze podataka. Unatoč svim poduzetim mjerama i angažiranim sudionicima, ovaj je segment vanjskoga vrednovanja opterećen nizom problema i predstavlja ozbiljnu prijetnju valjanosti i pouzdanosti vanjskog vrednovanja općenito. Tako se pri prikupljanju podataka pojavio niz problema u obliku nekvalitetnog pristupa samih škola dostavljanju podataka, nepridržavanja zadanih vremenskih rokova, dostavljanja nepotpunih, djelomičnih, netočnih i nevaljalih podataka i sl. Imajući sve to u vidu, mišljenja smo da je nužno žurno i cjelovito poboljšati kapacitete NCVVO-a i samih škola za obavljanje ovoga važnoga segmenta vanjskoga vrednovanja. Popis traženih podataka koji su činili bazu podataka za potrebe ovoga vrednovanja nalazi se u Prilogu.

Istodobno s aktivnostima formiranja baze podataka, započelo se s upoznavanjem škola s organizacijom i provedbom vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća, putem niza instrukcijskih seminara i pismenih materijala. Prihvaćen je zasad najopravdaniji pristup da na razini pojedinačnih osnovnih škola svu odgovornost za provođenje ispitivanja imaju Ispitna povjerenstva, koja su činili ravnatelj škole, kao voditelj, te stručni suradnici i učitelji predmeta koji nisu obuhvaćeni vrednovanjem. Uloga povjerenstva se u provedbi vrednovanja ogledala u praktičnoj organizaciji i provođenju ispitivanja u školama, prema jasnim i određenim uputama koje su osmislili i izradili NCVVO i Institut Pilar. U budućnosti bi trebalo u što većoj mjeri razvijati

kapacitete ovakvih povjerenstava za organizaciju i provedbu znatno većega dijela postupka vanjskoga vrednovanja.

U planiranju i odabiru osnovnoga koncepta vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća u osnovnim školama odlučili smo se za standardizirano skupno mjerenje obrazovnih postignuća objektivnim ispitima papir–olovka. Takav se odabir nameće nužnim uvažavamo li činjenicu o broju učenika kao i broju osnovnih škola u Republici Hrvatskoj koje su obuhvaćene vanjskim vrednovanjem.

4.3. METODOLOGIJA ISPITIVANJA I ISTRAŽIVAČKI NACRT

Predmet mjerenja u vanjskome vrednovanju obrazovnih postignuća predstavljala su obrazovna postignuća iz predmeta Fizika, Biologija, Kemija, Geografija, Povijest, Hrvatski jezik te stranoga jezika u redovnoj nastavi. Navedeni predmeti mjerenja operacionalizirani su u suradnji sa stručnim radnim skupinama.

Ispiti su utemeljeni na aktualnim nastavnim programima pojedinih predmeta, a provjeravana su znanja i kompetencije učenika koje se zasnivaju na ključnim dijelovima programa. Ispitivani su samo sadržaji koji bitno određuju predmet učenja i koji se smatraju posebno važnima za daljnje učenje i dublje razumijevanje područja.

Ispitima iz Fizike, Biologije i Kemije te Geografije i Povijesti provjeravana je razina znanja, vještina i osposobljenosti učenika u ovim nastavnim predmetima, postignutih tijekom osnovnoškolskoga obrazovanja, predviđenih specifičnim obrazovnim ishodima. Pored toga, ispitivana je i osposobljenost učenika za integraciju nastavnih sadržaja pojedinih predmeta i korištenja kompetencija stečenih u više predmeta za odgovaranje na problemski postavljena pitanja. Ispitivani su integrativni sadržaji iz područja prirodoslovlja (Fizika, Kemija, Biologija) i integrativni sadržaji iz prirodoslovno-društvenoga područja (Geografija i Povijest). Specifični ciljevi, odnosno obrazovni ishodi ispitivani ovim ispitima detaljno su razrađeni i opisani u Ispitnome katalogu za učitelje Biologije, Fizike i Kemije te Ispitnome katalogu za učitelje Geografije i Povijesti u Prilogu.

U slučaju Hrvatskoga jezika ispitivanje je uključivalo sadržaje iz Nastavnoga plana i programa za Hrvatski jezik od prvoga do sedmoga razreda te dio sadržaja iz osmoga razreda. Ispitom se provjeravalo u kojoj su mjeri učenici svladali obrazovne ishode nastave Hrvatskoga jezika predviđene za osnovnoškolsko obrazovanje. Opći cilj vrednovanja obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika na kraju osnovne škole bio je ispitati opću pismenost, jezično znanje (pravopis, slovnicu, rječnik), čitanje i razumijevanje teksta, sposobnost odabira ključnih podataka iz teksta, pismeno jezično izražavanje te povezivanje i primjenu stečenih znanja iz predmeta Hrvatski jezik. Posebni ciljevi, odnosno obrazovni ishodi unutar predmetnih područja hrvatskoga jezika, jezičnog izražavanja, književnosti i medijske kulture koji su ispitivani navedeni su u Ispitnome katalogu za učitelje Hrvatskoga jezika u Prilogu.

Ispiti iz stranih jezika u redovnoj nastavi ispitivali su znanje i kompetenciju s područja slušanja s razumijevanjem, čitanja s razumijevanjem i pismenoga izražavanja u osmome razredu osnovne

škole. Specifični ciljevi ispita iz Engleskoga, Njemačkoga i Francuskoga jezika opisani su u Ispitnome katalogu za učitelje stranih jezika u predmetnoj nastavi u Prilogu.

Usporedo s izradom ispitnoga materijala, stručne radne skupine su s djelatnicima NCVVO-a i Instituta Pilar izradile i materijale kojima se predmetni učitelji na prikladan i detaljan način informiraju i upoznaju s provođenjem vrednovanja te kojima se ove skupine upoznaju s naravi i sadržajem ispitnoga materijala. Te će publikacije biti detaljnije opisane u nastavku ovoga izvještaja, posvećenom organizaciji i provedbi ispitivanja te su u cijelosti sadržane u Prilogu izvještaja.

Pri operacionalizaciji navedenih predmetnih ispitnih materijala za potrebe vrednovanja, kao što je rečeno, osobito se vodilo računa o zahtjevima standardiziranoga testiranja tipa papir – olovka te se težilo maksimalnoj objektivnosti mjerenja, koliko to specifičnosti pojedinoga nastavnoga predmeta dopuštaju. U slučaju predmetne nastave ovaj je zahtjev najvećim dijelom ostvaren, iako je, kao i u slučaju razredne nastave, potrebno naglasiti nužnost razmišljanja o održivosti postojeće paradigme rada sa stručnim radnim skupinama pri izradi ispitnih materijala. Naime, u postojećim okolnostima riječ je o izradi, u osnovi, jednokratnih ispita, što dugoročno vidimo kao neodrživu praksu te smo mišljenja da je potrebno započeti s aktivnostima razvoja i izrade strategije operacionalizacije ispitnih pitanja i formiranja baza pitanja koje će biti moguće koristiti i u dužem vremenskom razdoblju. Naravno, takve su aktivnosti moguće čim se steknu nužni uvjeti za to, kao što su izrada i valoriziranje novih nastavnih planova i programa, razvoj nacionalnih kurikuluma, razvijanje potrebne infrastrukture za vanjsko vrednovanje u školama i sl.

Istraživački nacrt

Istraživački nacrt kojim se najbolje odgovara na postavljene specifične ciljeve projekta uključuje korelacijsko istraživanje, unutar kojega se ciljno znanje, osposobljenost i kompetencije (kriterijska varijabla) mjeri objektivnim testovima tipa papir-olovka te se dovodi u vezu s nizom obilježja učenika, učitelja i obilježja škole koju učenik pohađa (prediktorske varijable). Istraživanje sadržano u opisu ovoga projekta podrazumijeva skupno mjerenje.

Kriterijsku mjeru u ovome istraživanju u pogledu utvrđivanja obrazovnih postignuća učenika predstavljala su znanja, vještine i kompetencije iz sljedećih nastavnih predmeta:

1. Fizika
2. Biologija
3. Kemija
4. Geografija
5. Povijest
6. Hrvatski jezik
7. strani jezik u redovnoj nastavi (Engleski, Njemački i Francuski)

Osim toga, predviđeno je mjerenje osposobljenosti učenika za rješavanje problemskih zadataka koji zahtijevaju integraciju sadržaja iz sljedećih nastavnih područja:

1. prirodoslovlje (Fizika, Biologija i Kemija)
2. društveno-prirodoslovno područje (Povijest i Geografija).

Osnovni predmet mjerenja u slučaju istraživanja u 8. razredima osnovne škole sažeto je prikazan tablično:

1. DAN ISPITIVANJA

½ populacije:

Predmet mjerenja	Pretpostavljeni omjer (%)	Pojedinačni uradak
Fizika	25	Transformirana suma na postotnoj skali
Biologija	25	Transformirana suma na postotnoj skali
Kemija	25	Transformirana suma na postotnoj skali
Integracija	25	Transformirana suma na postotnoj skali

½ populacije:

Predmet mjerenja	Pretpostavljeni omjer (%)	Pojedinačni uradak
Geografija	40	Transformirana suma na postotnoj skali
Povijest	40	Transformirana suma na postotnoj skali
Integracija	20	Transformirana suma na postotnoj skali

2. DAN ISPITIVANJA

½ populacije:

Predmet mjerenja	Pretpostavljeni omjer (%)	Pojedinačni uradak
Hrvatski jezik (jezično izražavanje)	25	Transformirana suma na postotnoj skali
Hrvatski jezik (književnost)	25	Transformirana suma na postotnoj skali
Hrvatski jezik (znanje jezika)	40	Transformirana suma na postotnoj skali
Hrvatski jezik (medijska kultura)	10	Transformirana suma na postotnoj skali
Ukupan uradak učenika iz hrvatskoga jezika (100%)		Transformirana suma na postotnoj skali

½ populacije:

Predmet mjerenja	Pretpostavljeni omjer (%)	Pojedinačni uradak
Strani jezik	100	Transformirana suma na postotnoj skali

Istraživački nacrt u slučaju učenika osmih razreda osnovnih škola predviđa da svaki učenik piše po dva ispita. Polovica učenika je prvoga dana ispitivanja pisala ispit iz Fizike, Biologije i Kemije, a polovica iz Geografije i Povijesti. Drugoga je dana polovica učenika pisala ispit iz Hrvatskoga jezika, a polovica iz stranoga jezika u redovnoj nastavi. Učenici su slučajnim raspoređivanjem podijeljeni u ispitne situacije. Za svakog učenika izračunano je po četiri, odnosno 5 primarnih pokazatelja uspješnosti po ispitivanim predmetima te niz deriviranih pokazatelja uspješnosti. Škole koje su imale 10 i manje učenika osmih razreda, svakoga dana ispitivanja pisale su samo jedan ispit, a koji će ispit pisati određeno je slučajnim raspoređivanjem.

4.4. PROBNO ISPITIVANJE I ISHODI PROBNOGA ISPITIVANJA

Probno ispitivanje obrazovnih postignuća iz Fizike, Biologije, Kemije, Geografije, Povijesti, Hrvatskoga jezika i stranih jezika u redovnoj nastavi provedeno je kao sastavni dio projekta Vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj u školskoj godini 2007./2008. Kako bi se prikupilo što više empirijski izvedenih pokazatelja o istraživačkome materijalu te kako bi se u praksi testirao zamišljeni postupak vrednovanja u planiranju cjelokupnoga postupka vanjskoga vrednovanja, poseban je naglasak stavljen na organizaciju probnoga ispitivanja. Njime se prije svega nastojala postići optimalna težinska primjerenost svakog zadatka i ispita, ispitati metrijske karakteristike pojedinih zadatka i pojedinih skupina zadataka i ispita, te značajke cjelokupnoga postupka vrednovanja. U nastavku donosimo detaljne informacije o probnome ispitivanju i spoznajama proizišlim iz probnoga ispitivanja.
Ciljevi probnoga ispitivanja bili su:

- početno senzibilizirati škole i upoznati ih s postupkom vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika u predmetnoj nastavi
- započeti s razvijanjem infrastrukture za vrednovanje obrazovnih postignuća na različitim razinama i provjeriti mogućnosti organizacije i provedbe ispitivanja u osmim razredima osnovne škole
- pribaviti empirijski izvedenu osnovicu za unapređenje zamišljenog postupka vanjskoga vrednovanja
- pribaviti empirijske rezultate o formiranim ispitnim materijalima
- prikupiti informacije nužne za moguće poboljšanje i unapređenje ispitnih materijala i postupaka završnog vanjskoga vrednovanja.

Po završetku probnoga ispitivanja, na osnovi empirijskih rezultata ispitivanja, intenzivnom suradnjom članova stručnih radnih skupina, NCVVO-a i Instituta Pilar napravljene su završne inačice ispita za vrednovanje obrazovnih postignuća u ovoj školskoj godini. Iskustva o samome tijeku probnoga ispitivanja pridonijela su unapređenju procedure ispitivanja u završnoj fazi, kao i poboljšanju komunikacije između škola i NCVVO-a.

Konkretni metodološki ciljevi probnoga istraživanja bili su: a) senzibilizirati škole, ravnatelje, stručne suradnike i nastavnike za procese vanjskoga vrednovanja obrazovanja u predmetnoj nastavi; b) ispitati organizacijske mogućnosti te radne i materijalne kapacitete svih aktera uključenih u vanjsko vrednovanje; c) ispitati provedivost zamišljenoga modela testiranja u

realnom (školskom) okruženju; d) utvrditi primjerenost primijenjenih ispita i njihove metrijske osobine (metrijske osobine ispitnih zadataka, osnovne metrijske osobine korištenih ispita te ispitati vremensku primjerenost korištenih ispita učeničkim kapacitetima); e) provjeriti objektivnost ocjenjivanja pojedinih zadataka i ispita u cjelini (utvrditi slaganje više nezavisnih procjenjivača u procesu ocjenjivanja uratka, ispitati i poboljšati kvalitetu uputa za ocjenjivanje); f) procijeniti količinu "curenja" informacija o ispitnim materijalima među zainteresiranim stranama; g) utvrditi dosege i ograničenja predloženoga modela ispitivanja i modificirati ga za primjenu tijekom vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća u razrednoj nastavi.

4.4.1. Metodologija provedbe probnoga ispitivanja

Metodologija provedbe probnoga ispitivanja bila je osmišljena tako da u što većoj mjeri oslikava provedbu planiranoga istraživanja u završnoj fazi vanjskoga vrednovanja. Na osnovi prikupljenih podataka, sustavnoga nadgledanja i praćenja provedbe ispitivanja te na temelju iskustava aktera koji su sudjelovali u probnome ispitivanju, dobiveni su zaključci i preporuke za glavno vrednovanje. Prije probnoga ispitivanja razvijeni su različiti ispitni materijali i upute za provedbu istraživanja. Konkretno, razvijeni su ispitni zadatci i dvije inačice ispita iz Fizike, Biologije, Kemije, Geografije, Povijesti, integracijskih sadržaja prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja, ispita iz Hrvatskoga jezika i stranih jezika u redovnoj nastavi. Uz ispite napravljene su upute za voditelje ispitivanja i upute za ravnatelje te su osmišljeni i pripremljeni obrasci i upute za nadglednike provedbe probnoga ispitivanja. Radi što kvalitetnijeg praćenja provedbe probnoga ispitivanja u školama, napravljeni su i posebni obrasci za voditelje ispitivanja i ravnatelje škola. Tim obrascima prikupljeni su važni podatci o tijeku ispitivanja u školi i ispitnoj prostoriji, informacije o samim ispitnim materijalima, pripadajućim uputama i zadatcima. Osim djelatnika škole, u svim su školama probno ispitivanje pratili i vanjski promatrači - nadglednici posebno educirani od znanstvenika Instituta Pilar za nadgledanje ispitivanja. Nadglednici su pomno bilježili sve elemente probnoga ispitivanja u pojedinoj školi i o tome podnijeli strukturirani izvještaj.

Učenici su ispitivani dvjema inačicama ispita iz Fizike, Biologije, Kemije, Geografije, Povijesti, integracije nastavnih sadržaja, Hrvatskoga jezika i stranih jezika (A i B inačica). Odabir učenika testiranih pojedinom inačicom bio je slučajan na razini škole. Tako je približno 50% učenika iz ukupnoga uzorka bilo ispitano inačicom A, a druga polovica inačicom B. Cilj formiranja dviju inačica testa bio je testiranje većeg broja zadataka koji će prema svojoj empirijskoj primjerenosti kasnije biti uključeni u konačnu verziju ispita za vanjsko vrednovanje. Prije provedbe samog probnog ispitivanja u odabranim osnovnim školama prikupljeni su podatci o školi, podatci o ravnatelju, podatci o broju učenika osmih razreda, broju razrednih odjela osmih razreda te podatci o dosadašnjim školskim postignućima tih učenika.

Uzorak učenika i škola uključenih u probno ispitivanje

U ispitivanju su sudjelovali učenici osmih razreda 29 osnovnih škola iz Republike Hrvatske. Većina škola uključenih u probno ispitivanje odabrana je slučajnim odabirom, uz nastojanje osiguranja županijske reprezentiranosti, što je u većoj mjeri ostvareno. U probnome ispitivanju

obuhvaćene su sve županije, a broj škola, odnosno učenika uključenih u probno ispitivanje bio je proporcionalan broju učenika osmih razreda po županijama. Nekoliko škola odabrano je metodom prigodnoga uzorka, zbog potreba zastupljenosti učenika koji uče pojedine strane jezike (njemački i francuski) u probnome ispitivanju. Uzorkom je ukupno bilo obuhvaćeno 1809 učenika. Podatci o uključenim školama, broju obuhvaćenih učenika te vrsti ispita koje su pisali prikazani su u Tablicama 1 i 2.

Tablica 1. Škole uključene u probno ispitivanje i planirani broj obuhvaćenih učenika

ŽUPANIJA	ŠKOLA	ŠIFRA	MJESTO	N
ZAGREBAČKA	OŠ SVETA NEDELJA	01-156-001	SVETA NEDELJA	168
KRAPINSKO-ZAGORSKA	OŠ ANTE KOVAČIĆA	02-189-001	ZLATAR	59
SISAČKO-MOSLOVAČKA	OŠ MATE LOVRAKA	03-043-002	KUTINA	44
KARLOVAČKA	OŠ BANIJA	04-034-001	KARLOVAC	42
VARAŽDINSKA	OŠ LUDBREG	05-046-001	LUDBREG	73
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	OŠ "GRIGOR VITEZ"	06-257-001	SV. IVAN ŽABNO	40
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	III. OSNOVNA ŠKOLA BJELOVAR	07-004-003	BJELOVAR	57
PRIMORSKO-GORANSKA	OŠ "MILAN BROZOVIĆ"	08-279-001	KASTAV	51
PRIMORSKO-GORANSKA	OŠ "KOZALA"	08-071-012	RIJEKA	49
LIČKO-SENJSKA	OŠ DR. FRANJE TUĐMANA	09-455-002	KORENICA	36
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	OŠ SUHOPOLJE	10-315-001	SUHOPOLJE	74
POŽEŠKO-SLAVONSKA	OŠ VILIMA KORAJCA	11-321-001	KAPTOL	62
BRODSKO-POSAVSKA	OŠ "ĐURO PILAR"	12-078-004	SLAVONSKI BROD	63
ZADARSKA	OŠ STANOVI	13-107-001	ZADAR	80
OSJEČKO-BARANJSKA	OŠ "VLADIMIR NAZOR"	14-022-003	ĐAKOVO	73
OSJEČKO-BARANJSKA	OŠ BRATOLJUBA KLAIĆA	14-392-001	BIZOVAC	44
ŠIBENSKO-KNINSKA	OŠ JURJA ŠIŽGORIĆA	15-081-003	ŠIBENIK	50
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	OŠ ZRINSKIH	16-431-001	NUŠTAR	75
SPLITSKO-DALMATINSKA	OŠ FRA. PAVLA VUČKOVIĆA	17-075-003	SINJ	82
SPLITSKO-DALMATINSKA	OŠ POJIŠAN	17-126-007	SPLIT	52
SPLITSKO-DALMATINSKA	OŠ ŽRNOVNICA	17-126-022	ŽRNOVNICA	55
SPLITSKO-DALMATINSKA	OŠ "TIN UJEVIĆ"	17-452-001	KRIVODOL	36
ISTARSKA	OŠ POREČ	18-068-001	POREČ	71
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	OŠ PETRA KANAVELIĆA	19-038-001	KORČULA	47
MEĐIMURSKA	I. OSNOVNA ŠKOLA	20-010-001	ČAKOVEC	74
GRAD ZAGREB	OŠ LUČKO	21-114-084	LUČKO	81
GRAD ZAGREB	OŠ MATE LOVRAKA	21-114-022	ZAGREB	90
GRAD ZAGREB	OŠ DAVORINA TRSTENJAKA	21-114-079	ZAGREB	41
GRAD ZAGREB	OŠ IZIDORA KRŠNJAVOGA	21-114-006	ZAGREB	40
			UKUPNO	1.809

Tablica 2. Predviđeni uzorak po ispitima u probnome ispitivanju po pojedinim školama

Škola	N	Inačica	Fizika, Biologija i Kemija	Geografija, Povijest	Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
OŠ SVETA NEDELJA	168	A	86	82	52	55	61	
OŠ ANTE KOVAČIĆA	59	B	30	29	29	0	30	
OŠ MATE LOVRAKA	44	A	22	22	21	23	0	
OŠ BANIJA	42	B	22	20	21	21	0	
OŠ LUDBREG	73	B	37	36	13	13	47	
OŠ "GRIGOR VITEZ"	40	A	20	20	18	0	22	
III. OSNOVNA ŠKOLA BJELOVAR	57	B	29	28	27	30	0	
OŠ "MILAN BROZOVIĆ"	51	A	26	25	25	26	0	
OŠ "KOZALA"	49	B	25	24	13	11	25	
OŠ DR. FRANJE TUĐMANA	36	B	18	18	18	18	0	
OŠ SUHOPOLJE	74	A	38	36	18	0	56	
OŠ VILIMA KORAJCA	62	B	31	31	16	0	46	
OŠ "ĐURO PILAR"	63	A	32	31	30	33	0	
OŠ STANOVI	80	B	41	39	39	41	0	
OŠ "VLADIMIR NAZOR"	73	A	37	36	26	29	18	
OŠ BRATOLJUBA KLAIĆA	44	B	23	21	22	22	0	
OŠ JURJA ŠIŽGORIĆA	50	A	25	25	26	24	0	
OŠ ZRINSKIH	75	B	39	36	36	39	0	
OŠ FRA. PAVLA VUČKOVIĆA	82	A	41	41	39	43	0	
OŠ POJIŠAN	52	B	27	25	25	27	0	
OŠ ŽRNOVNICA	55	B	28	27	27	28	0	
OŠ "TIN UJEVIĆ"	36	B						36
OŠ POREČ	71	B	36	35	24	24	23	
OŠ PETRA KANAVELIĆA	47	A	24	23	22	25	0	
I. OSNOVNA ŠKOLA	74	A	38	36	22	25	27	
OŠ LUČKO	81	A	41	40	36	45	0	
OŠ MATE LOVRAKA	90	B	46	44	33	35	22	
OŠ DAVORINA TRSTENJAKA	41	B	21	20	14	16	11	
OŠ IZIDORA KRŠNJAVOGA	40	B						40
	1.809		883	850	692	653	388	76

Provedba probnoga ispitivanja

Provedba probnoga ispitivanja započela je seminarom za ravnatelje odabranih škola na kojem su im podijeljene upute za provedbu ispitivanja. Ravnatelji su za potrebe ispitivanja trebali formirati Ispitno povjerenstvo koje se sastojalo od voditelja Ispitnoga povjerenstva (tj. ravnatelja) i od po dva člana povjerenstva sastavljenog od učitelja ili stručnih suradnika (dežurno osoblje) za svakih osamnaestero učenika pojedine škole obuhvaćene uzorkom. Tako je maksimalni broj dežurnih učitelja po odabranim školama bio 20, a minimalni dva. Ovakvim modelom uzorkovanja ispitali smo održivost angažiranja većeg broja nastavnika u Ispitno povjerenstvo, što će se neizbježno pojavljivati tijekom vanjskoga vrednovanja. Dežurne osobe bile su odgovorne voditelju Ispitnoga povjerenstva, a njihovi su osnovni zadatci bili urediti ispitnu prostoriju u skladu s uputama, provesti ispitivanje učenika te nadgledati i organizirati cjelokupni tijek ispitivanja. Dežurne osobe i voditelji Ispitnoga povjerenstva dobili su detaljne pismene upute o samoj provedbi ispitivanja.

Probno ispitivanje učenika osmih razreda iz predmeta Fizika, Biologija i Kemija te Geografija i Povijest provedeno je 23. siječnja 2008. godine, a 24. siječnja 2008. godine provedeno je ispitivanje iz predmeta Hrvatski jezik te stranoga jezika u redovnoj nastavi. Broj ispitivanih

učenika u pojedinoj školskoj učionici nije prelazio 18. Ispitivanje je počelo oba dana u 9.00 sati, a učenici koji su odabrani za testiranje trebali su doći u školu u 8.30. Ispitivanje iz Fizike, Biologije i Kemije trajalo je 2 sata i 30 minuta. Prvi dio ispitivanja trajao je 70 minuta, a drugi dio 60 minuta. Nakon prvoga dijela učenici su imali odmor u trajanju od 20 minuta. Cjelokupno ispitivanje iz Geografije i Povijesti trajalo je oko 110 minuta, pri čemu je prvi dio trajao 35 minuta, a drugi dio 55 minuta. Nakon prvoga dijela ispitivanja učenici su imali odmor u trajanju od 20 minuta. Kod primjene ispita iz Fizike, Biologije i Kemije te Geografije i Povijesti primijenjena je bila rotacija redoslijeda primjenjivanih ispita, s time da je ispit iz integracijskih sadržaja u svakoj primjeni ostao na zadnjemu mjestu. Takvom rotacijom ujednačen je utjecaj umora učenika na rezultate pojedinog dijela ispita. Drugoga dana ispitivanja učenici su rješavali ispite iz Hrvatskoga jezika ili stranoga jezika u redovnoj nastavi. Ispitivanje iz Hrvatskoga jezika trajalo je 1 sat i 40 minuta. Prvi dio ispitivanja trajao je 35 minuta, a drugi dio 45 minuta. Nakon prvoga dijela učenici su imali odmor od 20 minuta. Ispitivanje iz stranoga jezika trajalo je 60 minuta, bez odmora.

Kako bi u što većoj mjeri te na što kvalitetniji način prikupili dovoljan broj potrebnih informacija o samome postupku organizacije i provedbi ispitivanja, u probnome su ispitivanju u školama sudjelovali i nadglednici imenovani od NCVVO-a, a koje su odabrali i osposobili za ovaj projekt djelatnici Instituta Pilar. Nadglednici su nadgledali po jednu od ispitivanih skupina učenika u svakoj od škola, uz rotaciju nadgledanih skupina unutar dva dana ispitivanja. Nakon provedenoga probnoga ispitivanja, statističku evaluaciju podataka proveli su znanstvenici i stručni suradnici Instituta Pilar.

Sadržaj ispitnih materijala u probnome ispitivanju

Ispitne materijale kreirali su članovi stručnih radnih skupina, uz suradnju sa znanstvenicima Instituta Pilar i NCVVO-a. Ispiti su bili zamišljeni kao klasični ispiti metodom papir-olovka, primjenjivi za grupno testiranje. Zadatci uključeni u ispite bili su zatvorenoga (višestruki izbor, uparivanje, sortiranje ili rangiranje) te otvorenoga tipa (upisivanje kratkog odgovora, rješavanje zadataka ili pisanje kratkog sastavka). Kod formiranja zadataka, stručne radne skupine vodile su se trenutnim planom i programom za osnovne škole, vodeći računa o adekvatnoj zastupljenosti specifičnih obrazovnih kompetencija ovisno o naravi predmeta. Pokušalo se obuhvatiti temeljna i trajna znanja koja bi učenici trebali steći tijekom osnovnoga školovanja. Posebna pozornost posvećena je težinskoj primjerenosti ispitnih zadataka te jasnoći zadataka i uputa za njihovo rješavanje.

Osim ispitnih materijala i zadataka, stručne radne skupine definirale su i "ključ" za odgovore za sve zadatke unutar napravljenih ispita. Izrađen je detaljan, sustavan, jednoznačan i lako primjenjiv popis načina ocjenjivanja točnosti svakog od zadataka u svim koracima njegova rješavanja ili aspektima iskazanog znanja. Izrađen je i detaljan sustav bodovanja svakog od zadataka te obrasci za ocjenjivače.

4.4.2. Rezultati probnoga ispitivanja

U nastavku su prikazani glavni rezultati i spoznaje dobivene probnim ispitivanjem. U Tablici 3 prikazane su osnovne metrijske osobine ispita korištenih u probnome ispitivanju po njihovim inačicama.

Tablica 3. Osnovne metrijske karakteristike ispita korištenih u probnome ispitivanju

	N	Broj čestica/ elemenata ocjenjivanja	Max. broj bodova u ispitu	Max. Ostva-renih bodova	M	sd	Težinska primje-renost (%)	Pouz-danost (α)
Hrvatski jezik I dio ispita A	227	7	14	14	8,64	2,88	61,71	,67
Hrvatski jezik II dio ispita A	327	20	23	23	13,82	4,68	60,09	,79
Hrvatski jezik III dio ispita A	327	25	29	26	15,80	4,59	54,48	,76
Hrvatski jezik IV dio ispita A	327	6	7	4	1,98	1,11	28,29	,42
Hrvatski jezik I dio ispita B	197	7	14	14	8,38	2,43	59,86	,55
Hrvatski jezik II dio ispita B	336	19	23	21	13,26	4,01	57,65	,72
Hrvatski jezik III dio ispita B	336	22	29	25	11,56	5,87	39,86	,82
Hrvatski jezik IV dio ispita B	336	7	7	7	3,28	1,77	46,86	,56
Geografija A	404	40	32	30	13,42	6,35	41,94	,84
Geografija B	410	44	38	37,5	15,45	6,60	40,66	,84
Povijest A	404	23	25	25	13,50	4,57	54,00	,79
Povijest B	410	24	25	24,5	9,50	4,43	38,00	,79
Integracija Geografija i Povijest A	404	20	20	20	10,16	4,02	50,80	,78
Integracija Geografija i Povijest B	410	20	20	17	8,973	3,93	44,87	,77
Fizika A	413	27	26	24	14,29	4,50	54,96	,77
Fizika B	433	26	26	25	14,65	4,65	56,35	,77
Biologija A	413	21	21	20	12,06	3,52	57,43	,72
Biologija B	433	21	21	19	11,14	3,14	53,05	,67
Kemija A	413	21	21	12	5,31	2,15	25,29	,41
Kemija B	433	18	18	14	5,04	2,76	28,00	,56
Integracija Fizika, Kemija i Biologija A	413	9	9	9	6,23	1,62	69,22	,49
Integracija Fizika, Kemija i Biologija B	433	6	6	5	2,75	,97	45,83	,15
Engleski jezik A	315	31	40	40	24,43	10,79	61,08	,84
Engleski jezik B	304	31	40	39	20,83	10,37	52,08	,84
Njemački jezik A	171	36	41	41	18,76	11,63	45,76	,93
Njemački jezik B	197	35	41	41	22,75	10,01	55,49	,90
Francuski jezik B	72	36	40	36	17,03	8,42	42,58	,90

4.4.3. Metodološke promjene i poboljšanja vanjskoga vrednovanja na osnovi rezultata probnoga ispitivanja

Temeljem prikupljenih spoznaja probnoga ispitivanja učinjene su pojedine promjene u prvotno zamišljenoj operacionalizaciji provedbe vanjskoga vrednovanja. One su bile usmjerene formiranju optimalnih inačica ispita i metodologije provedbe ispitivanja u završnoj fazi. Korišteni su kvantitativni podatci dobiveni analizom rezultata primijenjenih ispita, kvalitativni podaci dobiveni od nadglednika probnoga ispitivanja te empirijski podatci prikupljeni kroz razmjenu informacija s

relevantnim akterima provedbe probnoga ispitivanja (članovi Ispitnih povjerenstava, ravnatelji, djelatnici tiskare). Osnovne intervencije bile su u smjeru:

- odabira sadržajno, težinski i metrijski optimalnih zadataka u konačne inačice ispita
- određenja optimalnog trajanja pojedinih ispita
- modifikacija ispitnih uputa i uputa za voditelje ispitivanja
- poboljšanja uputa za ravnatelje
- poboljšanja organizacije provedbe ispita, dostave ispitnih materijala i komunikacije sa školama
- poboljšanja grafičke i tehničke izrade ispitnih materijala

Promjene su metodološki inicirali znanstvenici Instituta Pilar, a sadržajno realizirale stručne radne skupine. Metodološke intervencije temeljene su na statističkim pokazateljima o osobinama ispita prikazanim u prethodnome poglavlju (Tablica 3), detaljnoj analizi svih ispitnih zadataka te na osnovi podataka prikupljenih od ravnatelja škola, voditelja ispitivanja i nadglednika probnoga ispitivanja.

Intervencije u ispitnim materijalima iz Fizike, Biologije i Kemije

Opći zaključak o ispitu iz Fizike, Biologije i Kemije (obje inačice) jest da su dijelovi ispita bili težinski prilično neujednačeni te da su samo neki od dijelova pokazali dobru pouzdanost i valjanost, dok je kod drugih ona bila upitna. Osim toga, pokazalo se da je učenicima prilično naporno rješavati ovoliku količinu zadataka iz ovih triju predmeta u jednome danu, pa se pokušao smanjiti broj pitanja i vrijeme trajanja pojedinih ispita. Odlučeno je da redoslijed rješavanja ispita, zbog njihove prosječne težine i vremena trajanja, u konačnoj verziji bude Fizika, Biologija, zatim pauza, pa Kemija te Integracija sadržaja. Osim navedenih intervencija, provedene su standardne prilagodbe na razini zadataka, u smjeru poboljšanja njihove valjanosti i težinske primjerenosti.

Opći zaključak o ispitu iz Fizike (obje inačice) jest da se već u ovoj fazi ispitivanja pokazao solidnim i da veće intervencije nisu potrebne. Ipak, predložene su i napravljene određene promjene na način da je formiran jedinstveni test od zadataka obiju inačica testa. Od sadržajno sličnih zadataka (paralelnih zadataka) odabrani su oni koji imaju nešto bolje metrijske osobine. Nadalje, promijenjen je redoslijed zadataka, koliko je to sadržajno bilo moguće, tako da su poredani od najlakšega prema najtežemu, kako bi se olakšala prohodnost učenika kroz ispit tijekom rješavanja. Time je posljedično smanjeno vrijeme rješavanja ovoga ispita na 30 minuta.

Ispit iz Biologije se također u obje verzije pokazao metrijski dobrim i primjerenim učenicima. Veće intervencije u formiranju konačne verzije nisu bile potrebne. Iz probnih inačica odabrani su zadatci boljih metrijskih osobina u završnu verziju ispita te su poredani po težini od lakših prema težima. Procijenjeno vrijeme potrebno za rješavanje ispita iz Biologije bilo je 25 minuta.

Ispit iz Kemije pokazao se jednim od najproblematičnijih ispita u probnome ispitivanju. Ispit se u obje inačice pokazao težinski potpuno neprimjerenim, odnosno umnogome preteškim učenicima osmih razreda. Posljedično, obje inačice ispita imaju umanjene koeficijente pouzdanosti i

odgovarajuće mjere valjanosti. Osnovna intervencija kod ispita iz Kemije bila je u odabiru lakših zadatka iz obiju inačica ispita mjere sve postavljene obrazovne ishode nastave Kemije. Budući da je to često bilo nemoguće, pokušalo se olakšati neke od postojećih zadataka odabirom lakših distraktora, promjenom oblika postavljenih pitanja ili olakšanjem procesa izračuna. Kao što je vidljivo iz rezultata završnoga ispitivanja, ovi su napori u smjeru olakšanja ispita tek djelomično uspjeli. Dovoljno vrijeme za rješavanje ovoga ispita pretpostavljeno je na 30 minuta.

Ispit iz integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije u probnome ispitivanju nije pokazao zadovoljavajuće mjerne karakteristike. To se pogotovo odnosi na inačicu B koja ima vrlo nisku mjeru pouzdanosti. Zato je osnova za izradu završne inačice ispita integracijskih sadržaja bila forma A, koja sadrži nešto veći broj zadataka. Zadatke u konačnome ispitu trebalo je otežati da se dobije bolja težinska primjerenost cijelog ispita. Vrijeme potrebno za rješavanje ovoga ispita postavljeno je na 15 minuta.

Intervencije u ispitnim materijalima iz Geografije i Povijesti

Opći zaključak o ispitu iz Geografije i Povijesti (obje inačice) jest da su dijelovi ispita bili u granicama prihvatljive težinske primjerenosti, da su pokazali dobru pouzdanost i valjanost te da sustavno mjere znanje iz navedenih predmeta. Glavne intervencije kod ovih ispita bile su na razini zadataka, poboljšanju njihove valjanosti i težinske primjerenosti. Osim toga, prilagođeno je vrijeme ispitivanja potrebama prosječnih učenika za rješavanje ispita.

Konkretno, ispit iz Geografije u probnome ispitivanju u svoje obje inačice pokazao se vrlo pouzdanom mjerom znanja. Ipak, pokazao se malo preteškim u obje inačice i glavna aktivnost stručne radne skupine za Geografiju bila je odabir nešto lakših zadataka u konačnu verziju ispita. Od sadržajno sličnih zadataka (paralelnih zadataka) odabrani su oni koji imaju nešto bolje metrijske osobine, odnosno težinski primjereni zadatci, kako bi se ostvarila optimalna težinska primjerenost cijeloga ispita. Kod zadataka višestrukoga izbora pomnim odabirom distraktora težinski su poboljšani neki zadatci. Nadalje, u konačnom ispitu promijenjen je redoslijed zadataka, tako da su poredani od najlakšega prema najtežemu, kako bi se olakšala prohodnost tijekom rješavanja ispita i time, posljedično, smanjilo vrijeme potrebno za rješavanje. Predloženo je da trajanje provedbe ispita iz Geografije bude 30 minuta.

Ispit iz Povijesti u probnome ispitivanju pokazao se u inačici A težinski znatno primjerenijim učenicima od inačice B, koja se pokazala preteškom. Zato je forma ispita A bila osnova izrade konačne verzije ispita iz Povijesti. Pojedini zadatci iz forme ispita A koji su odstupali od metrijski prihvatljivih osobina bili su pomno modificirani kako bi se poboljšali, ili su zamijenjeni sadržajno adekvatnim, a metrijski kvalitetnim zadatcima iz inačice B. U konačnoj verziji ispita promijenjen je redoslijed zadataka, tako da su poredani od lakših prema težima, kako bi se olakšala prohodnost tijekom rješavanja. Time je i smanjeno vrijeme potrebno za rješavanje ovoga ispita na 30 minuta.

Kod ispita iz integracije sadržaja Geografije i Povijesti nisu bile potrebne veće intervencije. Obje inačice pokazale su se metrijski solidnima, a kao osnova završne verzije ispita prihvaćena je inačica A, zbog svoje bolje težinske primjerenosti. Zadatci završne verzije ovoga ispita pomno su

analizirani i po potrebi adaptirani ili izmijenjeni korespondentnim zadatcima iz druge verzije. Zadatci unutar ispita poredani su prema težini, a vrijeme trajanja ovoga ispita postavljeno je na 15 minuta.

Intervencije u ispitnim materijalima iz Hrvatskoga jezika

Opći zaključak o ispitu iz Hrvatskoga jezika (obje inačice) jest da se već u ovoj fazi ispitivanja pokazao solidnim. Ipak, predložene su i napravljene određene promjene na način da je formiran jedinstveni ispit od dijelova ili zadataka obiju inačica probnih ispita. Od sadržajno sličnih zadataka (paralelnih formi zadataka) odabrani su oni koji imaju nešto bolje metrijske osobine.

U prvome dijelu ispita, gdje su učenici trebali od navedenih elemenata napisati vijest, pokazalo se da je čak 30-40% učenika promašilo formu vijesti. Zato je predloženo je da se u završnom vrednovanju ocjenjuje sastavak po svim opisnicima, iako nije pisan u formi vijesti, u onim slučajevima kada je ipak tematski i sadržajno povezan s navedenim informacijama. Isto je tako predloženo da jedan od opisnika/kriterija ocjenjivanja bude ostvarenje forme vijesti, čime bi penalizirali takve sastavke. Popravljena je uputa kako bi učenicima bilo jasnije da se očekuje tekst u formi vijesti. Ostavljen je jasnije određen prostor za naslov te su adaptirani opisnici i kriteriji ocjenjivanja. Otvoreno je pitanje treba li ocjenjivati urednost i slovopis, jer to nije znanje jezika. Ostalo se kod ocjenjivanja slovopisa, što se (kako je vidljivo u ostatku izvještaja) pokazalo upitno valjanom mjerom znanja Hrvatskoga jezika. U ovome dijelu ispita inačica A pokazala se metrijski nešto boljom, pa je predloženo da ona bude osnova konačne verzije ispita. Na kraju je analizom tijeka probnoga ispitivanja u školama predloženo da se trajanje ovoga dijela ispita smanji s 35 na 30 minuta.

Kod analize drugoga dijela ispita, kojim se ispituje razumijevanje pročitanoga teksta, utvrđeno je da su obje inačice metrijski podjednako dobre. Radi se o težinski malo prelaganim dijelovima ispita i intervencije su bile usmjerene u odabir nešto težih zadataka iz obiju inačica ili otežanje distraktora u zadatcima višestrukoga izbora. Za konačnu verziju ispita trebalo je odabrati *sadržajno* bolju inačicu, jer su se pokazale metrijski podjednakima. Kod obiju inačica iskazao se problem zavisnosti bodovanja kod nekih zadataka. Kod istih zadataka bodovalo se i razumijevanje teksta i pravopis, što se pokušalo razdvojiti u završnoj verziji ispita. Budući da se pravopis ispituje trećem dijelu ispita, predloženo je da se u drugom dijelu ispita boduje samo razumijevanje pročitanoga teksta. Predloženo je isto tako da se zadatci razumijevanja teksta boduju jednim bodom.

Trećim dijelom ispita iz Hrvatskoga jezika ispituju se znanja iz područja slovnice, pravopisa i rječnika. Kod analize ovoga dijela probnoga ispita predloženo je da inačica B bude osnova konstrukcije završne verzije ispita i da se nadopunjuje (mijenja) s dobrim zadatcima iz verzije A. Inačica B se pokazala nešto težom u probnome ispitivanju, a imala je bolju pouzdanost od inačice A. Pošto su se prva dva dijela ispita pokazala malo prelaganima u obje verzije ispita, predloženo je da se uzme nešto teža inačica trećeg dijela ispita, kako bi se cjelokupni ispit iz Hrvatskoga jezika doveo u zonu optimalne težinske primjerenosti. Svi zadatci preuzeti u konačnu inačicu ovoga dijela ispita detaljno su pregledani (metrijske osobine) i po potrebi popravljeni i adaptirani.

Nadalje, ovome dijelu ispita promijenjen je redoslijed zadataka, koliko je to sadržajno bilo moguće, tako da su poredani od najlakšega prema najtežemu. Time se olakšala prohodnost učenika kroz ispit tijekom rješavanja.

Četvrti dio ispita iz Hrvatskoga jezika odnosio se na područje znanja iz medijske kulture. Intervencije u ovome dijelu ispita svode se na poboljšanje njegove pouzdanosti i potrebu za sadržajnim proširenjem predmeta mjerenja. Predloženo je da se u završnoj inačici kombiniraju zadatci iz obiju verzija i da se od istovjetnih zadataka preuzimaju oni nešto boljih metrijskih svojstava. Tijekom probnoga ispitivanja i analizom zadataka primijećeno je da učenici ne poznaju dovoljno ove sadržaje te da ih u nekim školama ne obrađuju tijekom redovite nastave Hrvatskoga jezika. Na žalost, taj problem nije bilo moguće ukloniti psihometrijskim intervencijama, već je pretpostavljeno da će se učenici i učitelji putem Vodiča za učenike i Ispitnih kataloga bolje upoznati s planiranim sadržajem ispita u vanjskome vrednovanju.

Na kraju je predloženo da zajedničko vrijeme za provedbu drugog, trećeg i četvrtog dijela ispita iz Hrvatskoga jezika bude 45 minuta, što se procijenilo dovoljnim vremenom rješavanja za prosječnoga učenika.

Intervencije u ispitnim materijalima iz stranih jezika

Glavne intervencije kod ispita iz stranih jezika provedene su na razini zadataka i poboljšanja njihove valjanosti i težinske primjerenosti. Način ispitivanja, forma ispita i tip zadataka u pravilu nisu mijenjani, već su od sadržajno sličnih zadataka (paralelnih formi zadataka) odabirani oni koji imaju nešto bolje metrijske osobine, odnosno oni koji povećavaju unutarnju konzistenciju testa.

Ispit iz Engleskoga jezika pokušao se pomnim odabirom zadataka nešto otežati. Iz obiju verzija odabirani su zadatci boljih metrijskih osobina u konačnu inačicu. Najviše se pozornosti kod ispita iz Engleskoga jezika posvetilo načinu bodovanja pismenoga izražavanja, koje je modificirano i poboljšano u smjeru veće osjetljivosti i valjanosti.

Kod ispita iz Njemačkoga jezika, koji je u obje inačice bio metrijski primjeren, kombinirani su zadatci prema njihovu doprinosu unutarnjoj konzistenciji završnoga ispita. I kod ispita iz Njemačkoga i kod ispita iz Engleskoga jezika problematični zadatci višestrukoga izbora poboljšani su pomnim odabirom distraktora, a kod zadataka s grafičkim predlošcima odabrani oni koji su se pokazali valjanima. Na kraju, u svakom subtestu ispita iz stranih jezika promijenjen je redoslijed zadataka u granicama sadržajne opravdanosti, tako da su zadatci poredani od najlakšega k najtežemu.

Kod ispita iz Francuskoga jezika nisu bile primijenjene dvije inačice ispita te je u završnome ispitivanju bila nužnost primijeniti inačicu koja nije isprobana tijekom probnoga ispitivanja. Zato su intervencije kod te inačice bile isključivo na formalnoj razini i odnosile se na upute i grafička rješenja. Poboljšane su one upute i slike koje su se kod B inačice, primijenjene u probnome ispitivanju, pokazale problematičnim. Pošto se inačica iz Francuskoga jezika u probnome

ispitivanju pokazala metrijski vrlo solidnom, pretpostavljeno je da će paralelna forma inačice A biti jednako dobrih metrijskih osobina u završnom vanjskom vrednovanju.

Ukupno procijenjeno vrijeme potrebno za rješavanje svih ispita iz stranih jezika bilo je 50 minuta.

4.5. ISPITNI MATERIJALI KORIŠTENI U VANJSKOM VREDNOVANJU

Završni ispitni materijali za ispitivanje obrazovnih postignuća učenika osmih razreda u projektu vrednovanja obrazovnih postignuća učenika osnovnih škola formirale su stručne radne skupine, uz stručnu i metodološku pomoć znanstvenika Instituta Ivo Pilar. Empirijske spoznaje o metrijskim osobinama testova i ispitnih zadataka primijenjenih u probnom ispitivanju, o čemu je bilo govora u prethodnome poglavlju, bile su osnova konstrukcije konačnih inačica ispita. Konstruirane su po dvije paralelne forme svih ispita. Prva od njih bila je namijenjena za primjenu u fazi vrednovanja obrazovnih postignuća, dok je druga verzija bila egzemplarna i služila kao primjer za tip pojedinih zadataka koji bi se u ispitu mogao pojaviti. Elementi druge inačice bili su dostupni javnosti putem ispitnih kataloga (prikazani u Prilogu). Prva inačica ispita bila je proglašena službenom tajnom i do dana primjene bila je pohranjena u Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Završni ispiti bili su zamišljeni kao klasični ispiti metodom papir-olovka primijenjeni za grupno testiranje. Zadatci uključeni u ispite bili su zatvorenoga (višestruki izbor, uparivanje, sortiranje ili rangiranje) te otvorenoga tipa (upisivanje kratkog odgovora, rješavanje zadataka ili pisanje kratkog sastavka). Kao sastavni dio ispita, stručne radne skupine definirale su i "ključ" za odgovore za sve zadatke unutar napravljenih ispita. Izrađen je detaljan, sustavan, jednoznačan i lako primjenjiv popis načina ocjenjivanja točnosti svakog od zadataka u svim njegovim koracima rješavanja ili aspektima iskazanoga znanja. Izrađen je i detaljan sustav bodovanja svakog od zadataka te obrasci za ocjenjivače.

U nastavku donosimo detaljne informacije o ispitima iz Fizike, Biologije i Kemije, Geografije i Povijesti, Hrvatskog jezika te stranih jezika u predmetnoj nastavi.

4.5.1. Ispitni materijali iz Fizike, Biologije i Kemije

Sadržaj ispitnih materijala iz Fizike, Biologije i Kemije

Ispitom iz Fizike, Biologije i Kemije provjeravala su se znanja, sposobnosti i vještine usvojene tijekom obrazovanja iz tih predmeta u sedmome i osmome razredu osnovne škole. U ispitu su se nalazili nastavni sadržaji obuhvaćeni Nastavnim planom i programom Fizike, Biologije i Kemije sedmoga i osmoga razreda. Specifični ciljevi ispita, odnosno obrazovni ishodi unutar područja ispitivanih ovim ispitom, navedeni su u Ispitnome katalogu za učitelje Biologije, Fizike i Kemije u osnovnoj školi, koji se nalazi u Prilogu.

Struktura ispita iz Fizike, Biologije i Kemije

Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije proveden je 6. svibnja 2008. godine. Ispitivanje obrazovnih postignuća iz Fizike, Biologije i Kemije trajalo je sveukupno 115 minuta. Sam ispit trajao je 100 minuta i imao je jednu stanku od 15 minuta nakon drugog dijela ispita.

Ispit se sastojao se od četiriju dijelova:

I. dio – Fizika (30 minuta),
II. dio – Biologija (25 minuta)
pauza (15 minuta),
III. dio – Kemija (30 minuta),
IV. dio – integracijski sadržaji Fizike, Biologije i Kemije (15 minuta).

.

Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije bio je pismeni ispit koji je sadržajno bio podijeljen na četiri područja: Fizika, Biologija, Kemija i integracijski sadržaji Fizike, Biologije i Kemije.

Dio ispita koji se odnosio na Fiziku obuhvaćao je gradivo Fizike sedmoga i osmoga razreda. Ispitne cjeline obuhvaćene ispitom odnosile su se na tijela i tvari, međudjelovanje sila, energiju, unutarnju energiju, električnu struju, gibanje i silu. Ovaj dio ispita imao je 15 pitanja. Vrste zadataka bile su zadatci višestrukoga izbora i kratkih odgovora.

Dio ispita koji se odnosio na Biologiju sadržavao je zadatke kojima su provjeravani specifični obrazovni ciljevi biologije sedmoga i osmoga razreda osnovne škole. Pojedini zadatak u ispitu ispitivao je jedan specifični cilj. Ovaj se dio ispita sastojao od 15 zadataka. U ukupnome broju zadataka bilo je 7 zadataka višestrukog izbora, 2 zadatka višestrukog izbora sa slikom, 3 zadatka povezivanja i 3 zadatka kratkih odgovora.

Dio ispita koji se odnosio na Kemiju, imao je cilj utvrditi u kojoj su mjeri učenici svladali očekivane obrazovne ishode u nastavi kemije tijekom sedmoga razreda osnovne škole i prvog polugodišta osmoga razreda. Ovaj se dio ispita sastojao od 15 zadataka, od kojih su 10 bili zadatci višestrukog izbora, a 5 zadatci kratkih odgovora.

Dio ispita koji se odnosio na integracijske sadržaje Fizike, Biologije i Kemije ispitivao je znanja i sposobnosti koje je učenik usvojio na nastavi iz tih predmeta tijekom sedmoga i osmoga razreda. Ispit je napravljen na temelju nastavnih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije koji proizlaze iz Nastavnoga plana i programa. Ispitom su se željele ispitati vještine učenika u povezivanju znanja iz prirodoslovnih predmeta pri rješavanju problemskih zadataka. Ovaj dio ispita sastojao se od 8 pitanja. Po vrsti zadataka u ovome ispitu nalazili su se zadatci višestrukoga izbora te zadatci otvorenoga tipa s kratkim odgovorima.

Vrednovanje uratka u ispitu iz Fizike, Biologije i Kemije

U ispitu iz Fizike zadatci su donosili različit broj bodova ovisno o njihovoj složenosti, težini i broju sastavnica. Jednim bodom vrednovali su se točni odgovori kod zadataka kratkih odgovora s jednostavnim i izravnim rješenjima, bez napomene za postupkom. Kod složenih zadataka ili

zadataka kod kojih se tražio postupak rješavanja, bilo je moguće ostvariti više bodova. Netočni odgovori nisu donosili negativne bodove.

U ispitu iz Biologije točni odgovori na zadatke višestrukog izbora, višestrukog izbora sa slikom i zadatke kratkih odgovora vrednovali su se jednim bodom, a točni odgovori na zadatke povezivanja s najviše dva boda. Sve točno povezivanje u jednom zadatku vrednovalo se s dva boda, dva točna povezivanja s jednim bodom, a samo jedno ili nijedno točno povezivanje nije se vrednovalo.

U ispitu iz Kemije točni odgovori u zadatcima višestrukog izbora vrednovali su se jednim bodom, a točna rješenja zadataka otvorenog tipa s kratkim odgovorom donosila su različit broj bodova ovisno o njihovoj složenosti, težini i broju sastavnica. Netočni odgovori nisu donosili negativne bodove.

U ispitu iz integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije točni odgovori na zadatke višestrukog izbora vrednovali su se jednim bodom, a točna rješenja zadataka otvorenog tipa s kratkim odgovorima donosila su različit broj bodova ovisno o njihovoj složenosti, težini i broju sastavnica. Netočni odgovori u ovom dijelu ispita nisu donosili negativne bodove.

Rezultati u ovome ispitu izraženi su kao pojedinačni rezultat pojedinog predmeta (Fizika, Biologija, Kemija), odnosno kao rezultat u ispitu integracije sadržaja ispitivanih predmeta. Tako je ukupni broj bodova definiran po područjima, odnosno po predmetima: iz Fizike 26 bodova; iz Biologije 18 bodova; iz Kemije 21 bod te iz integracijskih sadržaja 10 bodova.

4.5.1.1. Metrijske osobine ispita iz Fizike

Rezultati ispita znanja iz Fizike formirani su sumiranjem zadataka prvog dijela ispita, koji se odnosi na zadatke iz fizike sedmoga i osmoga razreda. Radi se o ukupno 15 zadataka, koji promatrani kao zasebni elementi vrednovanja formiraju 26 ispitnih čestica. U Tablici 4 prikazani su ukupni rezultati učenika u ispitu. Ovim ispitom ispitano je ukupno 21.817 učenika. Minimalni broj bodova bio je 0, a maksimalni broj bodova bio je 26, što odgovara i teorijskome maksimumu ovoga ispita. Prosječan uradak u ispitu iz Fizike iznosio je M=14,22 boda.

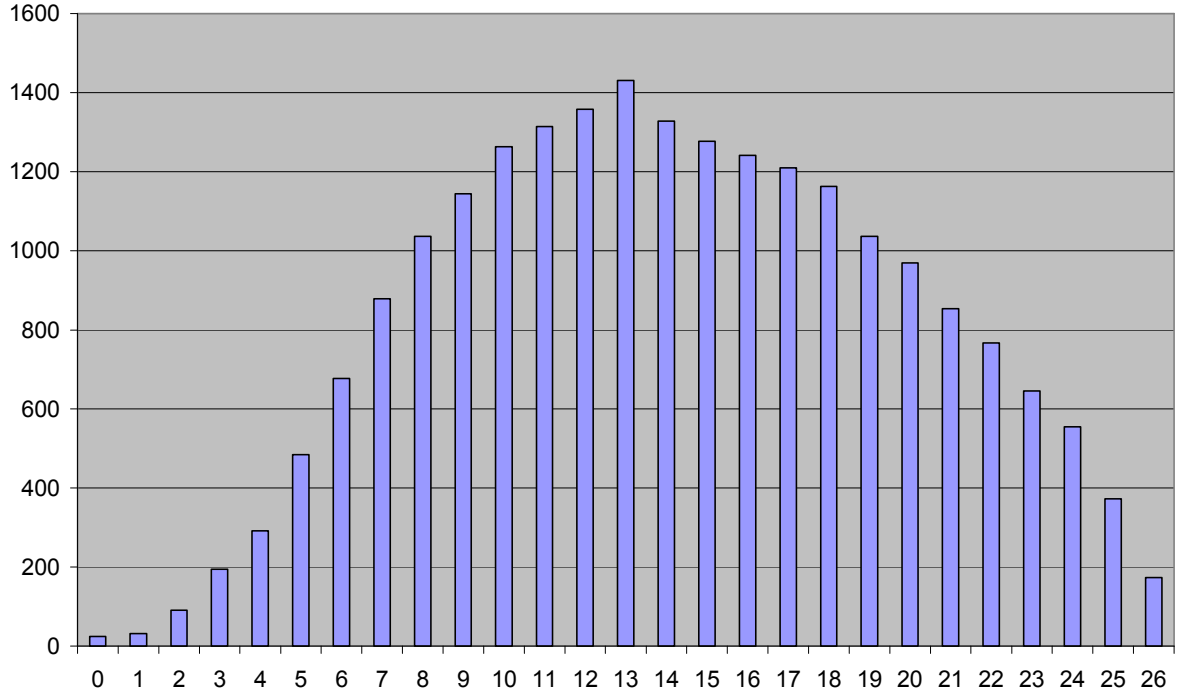
Tablica 4. Ukupni rezultati učenika u ispitu iz Fizike

N	21817
M	14,22
C	14,00
Sd	5,55
Minimum	0
Maksimum	26
% rješivosti - prosječni rezultat	54,69%

Prosječna težinska primjerenost ovoga ispita ukazuje na primjeren test. Rješivost ispita je prosječno 54,69% (Tablica 4). Frekvencije rezultata prikazane na Slici 1 pokazuju prilično pravilnu raspodjelu rezultata ispita iz Fizike. Manje asimetričnosti distribucije vide se kod viših

rezultata u ispitu (od 18 do 25 bodova), koji imaju nešto veće frekvencije od očekivanih prema normalnoj distribuciji. Zato je distribucija rezultata ispita Fizike blago negativno asimetrična, s dominantnom vrijednosti od 13 bodova. Ukupno gledajući, raspodjela i raspršenje rezultata u ispitu ukazuju na primjeren i zadovoljavajuće osjetljiv test.

Slika 1. Frekvencije rezultata učenika u ispitu iz Fizike

Pouzdanost ispita iz Fizike (Tablica 5) mjerena metodom unutarnje konzistencije zadovoljavajuća je (Cronbach α=0,84). Ovaj dio ispita većinom svojih čestica mjeri jedinstven predmet mjerenja – znanje Fizike. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u ovome ispitu uočeno je da samo jedna čestica ima nešto nižu povezanost s ukupnim uratkom. To je čestica (zadatak) F12, koja se odnosi na kretanje tijela pri slobodnom padu. Uzroke njezine nešto niže povezanosti s ukupnim uratkom treba sadržajno analizirati.

Tablica 5. Pouzdanost ispita iz Fizike

	K - broj čestica	Cronbach α
Ispit iz Fizike	26	0,84

Konstruktna valjanost ovoga ispita utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 6). Gotovo svi zadatci koji čine ovaj dio ispita imaju visoke ili zadovoljavajuće saturacije prvom glavnom komponentom, što ukazuje da čestice mjere jedinstven predmet mjerenja. Prva glavna komponenta objašnjava oko 21,92 % varijabiliteta svih zadataka koji mjere znanje Fizike. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena dobra konstruktna valjanost ovoga dijela ispita i da ispit gotovo svim svojim česticama mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno osnovnoškolsko znanje Fizike. Jedina čestica s nešto nižom saturacijom ponovno je F12. Ona je već spomenuta i kod analize pouzdanosti. Zaključno, ovaj ispit ima neupitno dobru valjanost, mjeri jedinstven predmet mjerenja te je pouzdan i diskriminativan.

Tablica 6. Faktorska struktura ispita iz Fizike na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
F1.1	,666
F1.2	,559
F1.3	,600
F1.4	,596
F2.1	,371
F2.2	,280
F2.3	,458
F2.4	,394
F3.1	,469
F3.2	,548
F3.3	,561
F3.4	,603
F4	,369
F5	,533
F6.1	,596
F6.2	,638
F7.1	,483
F7.2	,527
F8	,387
F9	,333
F10	,296
F11	,406
F12	,211
F13	,251
F14	,261
F15	,255

Tablica 7. Povezanost rezultata ispita iz Fizike i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Fizike te općeg uspjeha

	Ispit iz Fizike
Ocjena iz Fizike 7. razred	0,54
Opći uspjeh 7. razred	0,56

Na osnovi povezanosti rezultata u ispitu iz Fizike, ocjena iz Fizike i općeg uspjeha sedmog razreda, vidljivo je da ovaj dio ispita ima solidnu vanjsku valjanost (Tablica 7). Korelacija rezultata u ispitu i ocjene iz Fizike na kraju sedmoga razreda iznosi r=0,54, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost. Isto tako, povezanost uratka u ispitu i općeg uspjeha na kraju sedmoga razreda zadovoljavajuća je (r=0,56).

4.5.1.2. Metrijske osobine ispita iz Biologije

Rezultati ispita iz Biologije formirani su sumiranjem zadataka drugog dijela ispita koji sadržajno mjere znanje iz Biologije sedmoga i osmoga razreda. Tako se ispit iz Biologije sastoji od ukupno 15 zadataka, odnosno ispitnih čestica. Većina zadataka u ovome ispitu donosila je po jedan bod, a samo su neki zadatci, prema procjeni njihove težine i kompleksnosti, donosili po dva boda. Budući da je te zadatke bilo moguće parcijalno bodovati, polovično je rješenje donosilo po jedan bod.

U Tablici 8 prikazani su ukupni rezultati učenika na ispitu iz Biologije. Ovim ispitom ispitano je ukupno 21.817 učenika. Minimalni broj bodova bio je 0, a maksimalni broj bodova bio je 18, što

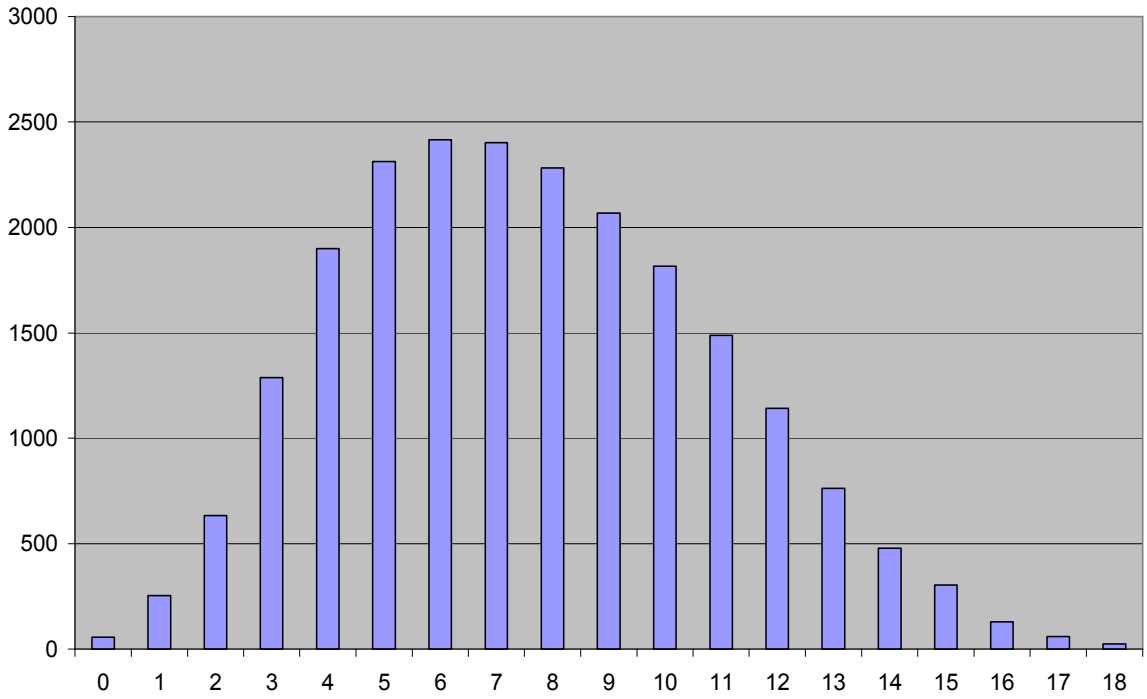
odgovara i teorijskom maksimumu u ovome ispitu. Prosječan uradak u ispitu iz Biologije iznosio je M=7,59 bodova.

Tablica 8. Ukupni rezultati u ispitu iz Biologije

N	21817
M	7,59
C	7,00
Sd	3,31
Minimum	0
Maksimum	18
% rješivosti - prosječni rezultat	42,17%

Prosječna težinska primjerenost ovog ispita ukazuje na nešto teži, ali uglavnom primjeren ispit. Rješivost ovog dijela ispita jest prosječno 42,17% (Tablica 8). Frekvencije rezultata prikazane na Slici 2 ukazuju na blago pozitivno asimetričnu raspodjelu, čime je vidljivo da je veći broj učenika postigao niže rezultate na ispitu. Vidljivo je da je ispit iz Biologije učenicima bio prosječno nešto teži te da nešto bolje razlikuje ispitanike s višim rezultatima od onih s prosječnim ili nižim rezultatima u ovome ispitu. Ipak, radi se o težinski primjerenome ispitu koji ima dobru diskriminativnost.

Slika 2. Frekvencije rezultata učenika u ispitu iz Biologije

Pouzdanost ispita koji ispituje znanje Biologije učenika osmih razreda (Tablica 9), mjerena metodom unutarnje konzistencije, donekle je zadovoljavajuća (Cronbach α = 0,64), pogotovo ako se uzme u obzir relativno mali broj zadataka (15 čestica). Može se zaključiti da ovaj dio ispita mjeri jedinstven predmet mjerenja – znanje iz Biologije. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u ovome dijelu ispita zaključeno je da sve čestice (zadatci) osim jedne pridonose njegovoj pouzdanosti. Konkretan zadatak, koji narušava pouzdanost ovoga ispita, jest zadatak pod rednim brojem 5. Pitanje se odnosi na uzročnike TBC-a, a najfrekventniji

su odgovori a) bakterije i d) virusi. Budući da se radilo o zadatku višestrukog izbora, učenici su vjerojatno slučajno pogađali između ta dva izbora, a nisu bili sigurni u točan odgovor.

Tablica 9. Pouzdanost ispita iz Biologije

	k - broj čestica	Cronbach α
Ispit iz Biologije	15	0,64

Konstruktna valjanost ispita iz Biologije utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 10). Sve čestice koje čine ovaj dio ispita, osim već spomenute B5, imaju visoke saturacije prvom glavnom komponentom. To ukazuje da čestice mjere jedinstven predmet mjerenja. Prva glavna komponenta objašnjava 17,82% varijabiliteta svih ocjenjivanih elemenata znanja Biologije. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena solidna konstruktna valjanost ovog dijela ispita i da ispit gotovo svim svojim elementima mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno osnovnoškolsko znanje Biologije.

Tablica 10. Faktorska struktura ispita iz Biologije na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
B1	,343
B2	,211
B3	,321
B4	,340
B5	,092
B6	,495
B7	,280
B8	,423
B9	,458
B10	,564
B11	,562
B12	,333
B13	,480
B14	,520
B15	,571

Na osnovi povezanosti rezultata u ispitu iz Biologije, ocjene iz Biologije i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da ovaj dio ispita ima zadovoljavajuću vanjsku valjanost (Tablica 11). Korelacija uspjeha u ispitu i ocjene iz Biologije je r=0,40, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost, odnosno da uspjeh u ovome ispitu može objasniti oko 16% varijabiliteta ocjene iz Biologije. Isto tako, dobivena je zadovoljavajuća i očekivana povezanost između uratka u ispitu i općeg školskog uspjeha (r=0,43).

Tablica 11. Povezanost rezultata u ispitu
iz Biologije i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Biologije te općeg uspjeha

	Ispit iz Biologije
Ocjena iz Biologije 7. razred	0,40
Opći uspjeh 7. razred	0,43

4.5.1.3. Metrijske osobine ispita iz Kemije

Rezultati ispita znanja iz Kemije formirani su sumiranjem zadataka trećeg dijela ispita koji se odnosi na zadatke iz Kemije sedmoga i osmoga razreda. Radi se o ukupno 15 zadataka koji, promatrani kao zasebni elementi vrednovanja, formiraju 21 ispitnu česticu. Svaka čestica unutar ovoga ispita donosi po jedan bod. U Tablici 12 prikazani su ukupni rezultati učenika u ispitu. Ovim ispitom ispitano je ukupno 21.817 učenika. Minimalni broj bodova bio je 0, a maksimalni broj bodova bio je 21, što odgovara i teorijskome maksimumu ovoga ispita. Prosječan uradak u ispitu iz Kemije iznosio je M=7,54 boda.

Tablica 12. Ukupni rezultati učenika u ispitu iz Kemije

N	21817
M	7,54
C	7,00
Sd	3,64
Minimum	,00
Maksimum	21
% rješivosti - prosječni rezultat	35,90%

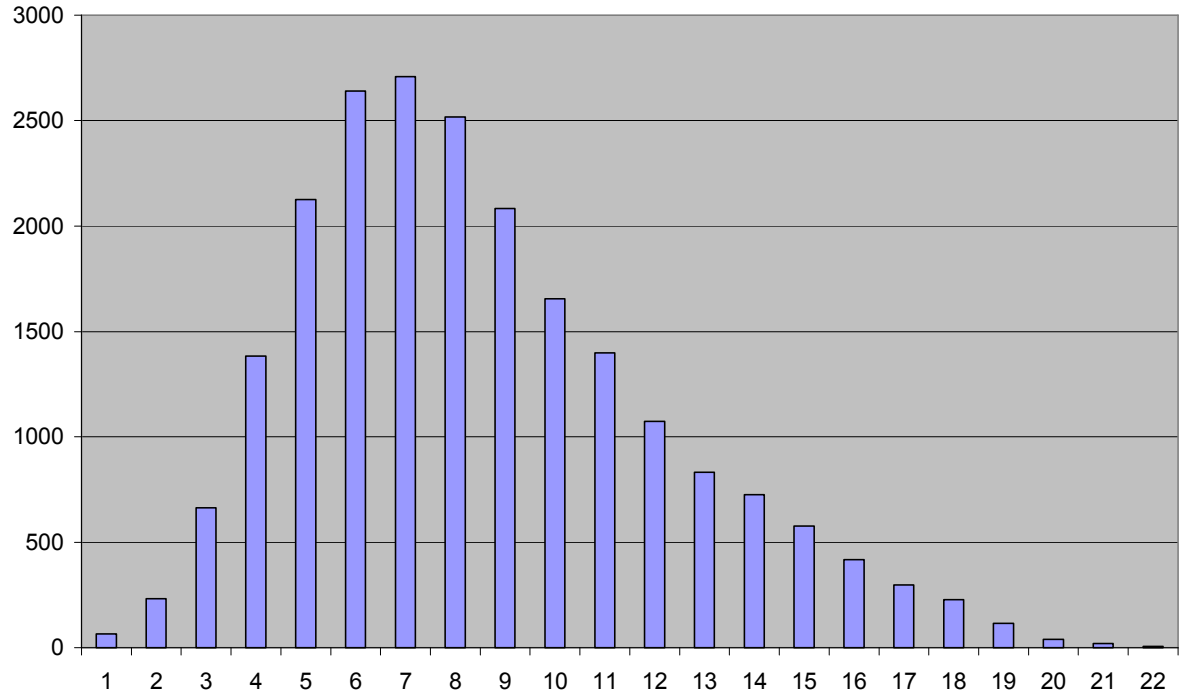
Prosječna težinska primjerenost ovoga ispita ukazuje na prilično težak test, koji nije bio u potpunosti primjeren učenicima. Rješivost ispita je prosječno 35,90% (Tablica 12), što jasno ukazuje na pretežak ispit, koji nema optimalnu osjetljivost. Tijekom rada sa stručnom radnom skupinom za Kemiju pokušalo se, na osnovi iskustava probnoga ispitivanja, napraviti nešto primjereniji i lakši ispit za vanjsko vrednovanje, no u tome se nije u potpunosti uspjelo. Predstavnici SRS-a preferirali su problemska pitanja, koja su očito preteška učenicima u osnovnoj školi, odnosno učenici nisu naučeni tijekom redovitoga nastavnoga procesa i ispitivanja znanja iz Kemije na pitanja takvoga tipa.

Frekvencije rezultata prikazane na slici 3 pokazuju jasnu pozitivno asimetričnu raspodjelu rezultata ispita iz Kemije. Vidljivo je da je veći broj učenika postigao relativno niske rezultate na ispitu. Ispit iz Kemije bio je težak učenicima te ovakav ispit ima smanjenu mogućnost razlikovanja ispitanika (osjetljivost) preko cijele skale mogućih bodova. Ispit bolje razlikuje ispitanike s višim rezultatima, dok je mogućnost razlikovanja onih s prosječnim ili nižim rezultatima u ovome ispitu smanjena. Ovakva distribucija rezultata bila bi primjerenija ispitu koji je namijenjen selekciji iznimno dobrih po znanju, odnosno ispitu koji se primjenjuje na uzorcima izvrsnih učenika i na natjecanjima. Zaključno, ispit se pokazao preteškim, te je na donjoj granici prihvatljive diskriminativnosti.

Pouzdanost ispita iz Kemije (Tablica 13), mjerena metodom unutarnje konzistencije, donekle je zadovoljavajuća (Cronbach α = 0,75), pogotovo ako se uzme u obzir relativno mali broj zadataka u ispitu (k=21) te težinska primjerenost ispita. Ovaj dio ispita većinom svojih čestica mjeri željeni predmet mjerenja – znanje Kemije. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u ovome ispitu uočeno je da dvije čestice imaju nisku, pa čak i negativnu povezanost s ukupnim uratkom. Radi se o česticama K3 i K6. Vjerojatni problem kod čestice K3 jest grafički prikaz koji mnoge učenike navodi na krivi zaključak i postavljen je zapravo kao trik-pitanje. Kod zadatka K6 trebalo je iz empirijske formule spoja napraviti molekulsku, što terminološki nije blisko

svim učenicima, odnosno ne koriste redovito svi nastavnici te termine u školskoj praksi. Uglavnom, lošu povezanost tih čestica s ukupnim uratkom treba detaljnije sadržajno analizirati.

Slika 3. Frekvencije rezultata učenika u ispitu iz Kemije

Tablica 13. Pouzdanost ispita iz Kemije

	K - broj čestica	Cronbach α
Ispit iz Kemije	21	0,75

Konstruktna valjanost ovoga ispita utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 14). Većina zadataka koji čine ovaj dio ispita ima pozitivne i zadovoljavajuće saturacije prvom glavnom komponentom, što ukazuje da čestice mjere jedinstven predmet mjerenja. Prva glavna komponenta objašnjava oko 20,56 % varijabiliteta svih zadataka koji mjere znanje Kemije. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena zadovoljavajuća konstruktna valjanost ovoga dijela ispita i da ispit većinom čestica mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno osnovnoškolsko znanje Kemije. Na žalost, tu sliku narušavaju čestice K3 i K8, koje se ističu svojim niskim i čak negativnim povezanostima s glavnom komponentom. Te su čestice već spomenute i kod analize pouzdanosti te je očito da narušavaju metrijske osobine ovoga ispita. Zaključno, ovaj ispit se pokazao preteškim učenicima i time ima smanjenu osjetljivost. Pouzdanost i unutarnja valjanost na donjim su mu granicama prihvatljivosti.

Na osnovi povezanosti rezultata u ispitu iz Kemije, ocjene iz Kemije i općeg uspjeha sedmoga razreda, vidljivo je da je ovaj dio ispita ima zadovoljavajuću vanjsku valjanost (Tablica 15). Korelacija rezultata u ispitu i ocjene iz Kemije na kraju sedmoga razreda iznosi r=0,46, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost. Isto tako, povezanost uratka u ispitu i općeg uspjeha na kraju sedmoga razreda je solidna (r=0,46).

Tablica 14. Faktorska struktura ispita iz Kemije na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
K1	,152
K2	,344
K3	-,149
K4	,433
K5	,281
K6	-,046
K7	,234
K8	,361
K9	,259
K10	,339
K11.1	,523
K11.2	,640
K12.1	,367
K12.2	,659
K12.3	,669
K13.1	,615
K13.2	,426
K13.3	,479
K14.1	,610
K14.2	,566

Tablica 15. Povezanost rezultata ispita
iz Kemije i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Kemije te općeg uspjeha

	Ispit iz Kemije
Ocjena iz Kemije 7. razred	0,46
Opći uspjeh 7. razred	0,46

4.5.1.4. Metrijske osobine ispita iz integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije

Ispitom integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije ispitivale su se vještine zajedničke primjene znanja iz tih triju predmeta pri rješavanju zadataka. Za uspješno rješavanje pojedinog zadatka učenici su trebali istodobno evocirati, povezati i primijeniti znanja iz dva ili sva tri područja. Ovaj dio ispita sadržava samo 8 zadataka, no njihova je kompleksnost te razina kognitivnih procesa uključenih u njihovo rješavanje bila nešto veća. Većina zadataka donosila je jedan bod, dok su neki od zadataka, koji su procijenjeni složenijima te zahtijevali postupak rješavanja, donosili dva boda.

U Tablici 16 prikazani su sumarni rezultati ispita integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije učenika osmih razreda osnovnih škola. Ispitana su integracijska znanja 21.817 učenika. Prosječno postignuće učenika u ovom dijelu ispita je M=3,35 bodova, minimalni rezultat 0 bodova, a maksimalni rezultat bio je 10 bodova i odgovara maksimalnom mogućem broju bodova u ovome ispitu.

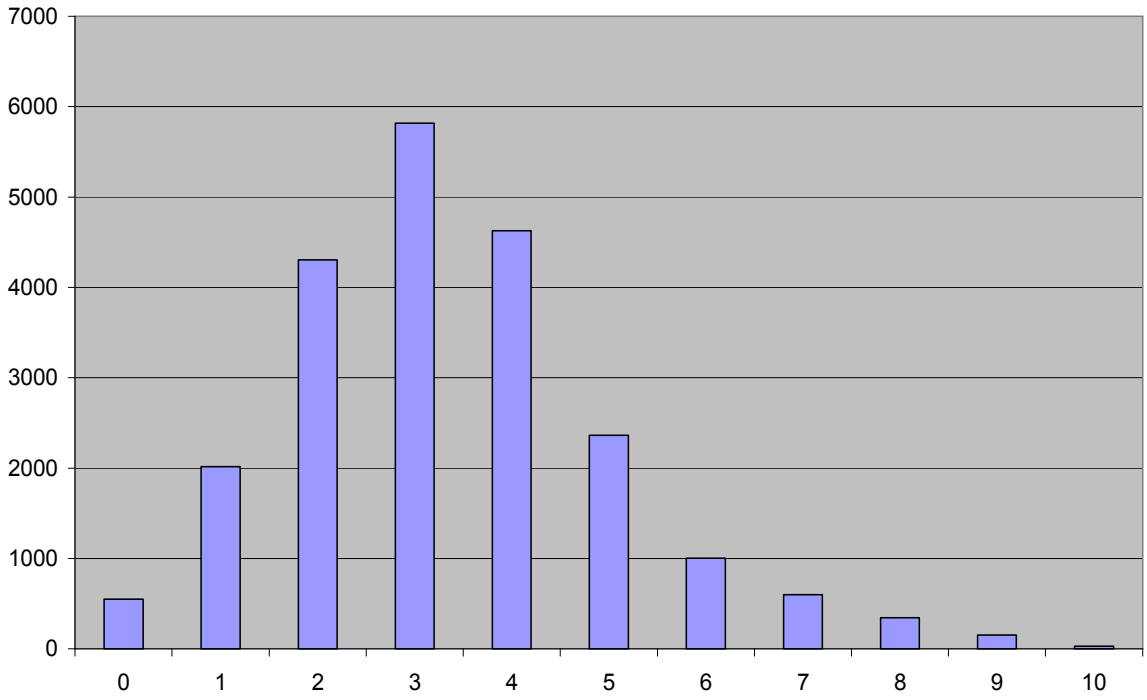
Prosječna težinska primjerenost ispita integracijskih znanja ukazuje na donekle pretežak ispit. Rješivost ovog ispita bila je prosječno 33,50% (Tablica 16). Frekvencije rezultata prikazane na Slici 4 ukazuju na pozitivno asimetričnu raspodjelu rezultata, koja odudara od očekivane normalne distribucije znanja. Ispit iz integracijskih sadržaja bio je težak učenicima i bolje razlikuje ispitanike s višim rezultatima od onih s prosječnim ili nižim rezultatima u ovom ispitu. Vjerojatno

učenici nisu navikli, u redovitoj školskoj nastavi, integrirati sadržaje različitih predmeta kroz jedinstvene zadatke provjere znanja.

Tablica 16. Ukupni rezultati u ispitu integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije

N	21817
M	3,35
C	3,00
Sd	1,70
Minimum	0
Maksimum	10
% rješivosti - prosječni rezultat	33,50%

Slika 4. Frekvencije rezultata učenika u ispitu integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije

Pouzdanost ispita koji ispituje integrirana znanja Fizike, Biologije i Kemije (Tablica 17), mjerena metodom unutarnje konzistencije, relativno je niska (Cronbach α = 0,51). Iako se ispit sastoji od samo 10 čestica, ovakav koeficijent unutarnje konzistencije ispita jest nezadovoljavajući. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u ovome dijelu ispita zaključeno je da dosta čestica ima relativno nisku povezanost s ukupnim uratkom. Čak 6 čestica ima korigirane korelacije s ukupnim uratkom manje od 0,20. Od njih čak dvije čestice, zadatci IFBK4 i IFBK7, imaju vrlo niske korelacije, oko 0,10. Očito je da se radi o vrlo heterogenom ispitu, koji je usto bio pretežak učenicima, što dodatno smanjuje internu povezanost među zadatcima. Čitav ispit iz integracijskih sadržaja trebalo bi posebno pomno sadržajno analizirati kako bi se utvrdili uzroci relativno loše pouzdanosti.

Tablica 17. Pouzdanost ispita integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije

	k - broj čestica	Cronbach α
Ispit integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije	10	0,51

Konstruktna valjanost ovoga, integracijskoga dijela ispita, također je utvrđena faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 18). Kao što je očekivano, nakon rezultata analize pouzdanosti, i unutarnja valjanost ovog ispita je narušena. Ispit nema jasnu jednofaktorsku strukturu. Prva glavna komponenta objašnjava oko 24,56% varijabiliteta svih zadataka koji mjere integracijska znanja, što je vrlo mali postotak s obzirom na broj zadataka u ispitu. Vidljivo je da čestice 7, 3, 2 i 4 imaju niske projekcije na prvoj komponenti. Za objašnjenje varijabiliteta tih čestica potrebne su dodatne komponente. Dodatnom ekstrakcijom faktora, analizom saturacija i sadržaja pojedinih čestica bilo bi moguće objasniti jasniju strukturu ovog ispita, no očito je da je ovaj ispit heterogen i upitne unutarnje valjanosti.

Tablica 18. Faktorska struktura ispita integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
IFBK1	,226
IFBK2	,203
IFBK3	,189
IFBK4	,205
IFBK5	,263
IFBK6.1	,715
IFBK6.2	,663
IFBK7	,164
IFBK8.1	,799
IFBK8.2	,775

Tablica 19. Povezanost rezultata u ispitu integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Fizike, Biologije i Kemije te općeg uspjeha

	Integracijski dio ispita
Ocjena iz Fizike 7. razred	0,33
Ocjena iz Biologije 7. razred	0,30
Ocjena iz Kemije 7. razred	0,33
Opći uspjeh 7. razred	0,33

Na osnovi povezanosti rezultata u integracijskome dijelu ispita iz Fizike, Biologije i Kemije, ocjena iz Fizike, Biologije i Kemije i općeg uspjeha u sedmome razredu vidljivo je da ovaj dio ispita ima relativno nisku vanjsku valjanost (Tablica 19). Korelacije integrativnih znanja i školskih ocjena variraju oko r=0,30, što ukazuje na nisku povezanost. Integracijska znanja ispitana ovim dijelom ispita mogu objasniti samo oko 9-10% varijabiliteta školskih ocjena. Uzroci nižih povezanosti ovoga ispita sa školskim uspjehom leže većim dijelom u metrijskim osobinama ispita, koje su nezadovoljavajuće, ali i u činjenici da su ocjene iz navedenih predmeta u vrlo maloj mjeri formirane ispitivanjem integracijskih sadržaja.

Zaključci o ispitima iz Fizike, Biologije i Kemije te Ispitu integracijskih sadržaja tih triju predmeta

Prema svim dobivenim statističkim parametrima utvrđene su dobre metrijske osobine ispita iz Fizike i Biologije. Ti su se ispiti pokazali dovoljno osjetljivima te zadovoljavajuće pouzdanim i valjanim mjerama znanja iz tih predmeta pri završetku osnovne škole. Analizom svih čestica

ispita iz Fizike i Biologije utvrđeno je da velika većina sustavno mjeri jedinstven predmet mjerenja. Jedine čestice koje malo odstupaju od željenog predmeta mjerenja i zadovoljavajućih parametara pouzdanosti i valjanosti jesu zadatci F12 iz Fizike i B4 iz Biologije.

Ispit iz Kemije pokazao se preteškim ovom uzorku učenika. Stoga ispit iz Kemije ima umanjenu osjetljivost, odnosno mogućnost razlikovanja učenika po znanju. Ipak, pouzdanost i valjanost ispita iz Kemije pokazale su se zadovoljavajućim. Ispit iz Kemije većinom svojih čestica mjeri osnovnoškolsko znanje iz Kemije. Dvije čestice koje u većoj mjeri odudaraju od predmeta mjerenja cijeloga ispita jesu čestice K3 i K6.

Ispit integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije pokazao se najlošijim u ovoj grupi ispita. Integracijski ispit je težinski neprimjeren, vrlo je težak, a ne zadovoljava niti parametre pouzdanosti i valjanosti. Iako se pokušalo napraviti homogen ispit, čijim će se zadatcima istodobno evocirati znanje triju bliskih predmeta, to se nije uspjelo napraviti. Zadatci, što zbog svoje težinske neprimjerenosti, što zbog svoga sadržaja, ne mjere homogen predmet mjerenja. Potrebna je opsežna sadržajna i stručna analiza ovoga ispita kako bi ga se poboljšalo i sadržajno bolje osmislilo. Rezultate ovoga ispita trebalo bi u daljnjim analizama provedenim u ovome izvještaju uzimati s posebnom pažnjom i zaključke temeljne na njima donositi s dodatnom dozom opreza.

4.5.2. Ispit iz Geografije i Povijesti

Sadržaj ispitnih materijala iz Geografije i Povijesti

Ispitom iz Geografije i Povijesti provjeravala su se znanja i vještine usvojene tijekom cjelokupnog dosadašnjeg osnovnoškolskog obrazovanja od petoga do osmoga razreda iz navedenih predmeta. U ispitu su se nalazili nastavni sadržaji obuhvaćeni Nastavnim planom i programom Geografije i Povijesti za osnovne škole. Ispit se sadržajno sastojao od triju dijelova kojima se ispitivalo znanje iz Geografije, Povijesti te integrirano znanje ovih dvaju predmeta. Specifični ciljevi ispita, odnosno obrazovni ishodi unutar područja ispitivanih ovim ispitom, navedeni su u Ispitnom katalogu za učitelje Geografije i Povijesti u osnovnoj školi, koji se nalazi u Prilogu.

Struktura ispita iz Geografije i Povijesti

Ispit iz Geografije i Povijesti proveden je 6. svibnja 2008. godine. Ispitivanje obrazovnih postignuća iz Geografije i Povijesti za osmi razred osnovne škole trajalo je sveukupno 85 minuta. Sam ispit trajao je 75 minuta i imao je jednu stanku od 10 minuta nakon prvog dijela ispita.

Ispit se sastojao od triju dijelova:
I. dio – Geografija (30 minuta),
pauza (10 minuta),
II. dio – Povijest (30 minuta)
III. dio – integracijski sadržaji Geografije i Povijesti (15 minuta)

Ispit iz Geografije i Povijesti bio je pismeni ispit koji je sadržajno bio podijeljen na tri područja: Geografija, Povijest i integracijski sadržaji Geografije i Povijesti. Udio ovih sadržaja u strukturi ispita bio je 40% zadataka iz Geografije, 40% zadataka iz Povijesti i 20% zadataka iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti.

Dio ispita koji se odnosio na Geografiju sastojao se od 20 geografskih pitanja. Vrste zadataka bili su zadatci zatvorenoga tipa (višestrukog izbora, povezivanja i sređivanja te redanja) te otvorenoga tipa (dopunjivanja i kratkih odgovora).

Dio ispita koji se odnosio na Povijest sastojao se od 20 povijesnih pitanja. Ovim se ispitom ispitivalo nastavno gradivo iz hrvatske i svjetske povijesti. Omjer ispitnih pitanja bio je približno 60% pitanja koja su se odnosila na hrvatsku povijest te 40% pitanja koja su se odnosila na svjetsku povijest. Dvadeset povijesnih pitanja bilo je podijeljeno u četiri ispitne cjeline s obzirom na četiri vrste zadataka, pri čemu se svaka ispitna cjelina sastojala od pet pitanja. Vrste zadataka bili su zadatci višestrukog izbora, povezivanja, nadopunjivanja i vremenskog redanja.

Dio ispita koji se odnosio na integracijske sadržaje Geografije i Povijesti sastojao se od 12 pitanja. U ovome se dijelu ispita očekivalo povezivanje i ujedinjavanje znanja i sposobnosti koje su učenici usvojili na nastavi Geografije i Povijesti od 5. do 8. razreda. Pitanja su prema vrsti zadataka podijeljena u tri skupine: zadatci višestrukog izbora, zadatci povezivanja i zadatci dopunjivanja.

Vrednovanje uratka u ispitu iz Geografije i Povijesti

U ispitu su se vrednovali točni odgovori. Svaka grupa zadataka donosila je različit broj bodova ovisno o težini i složenosti zadataka. Netočni odgovori nisu donosili negativne bodove. Ukupno je u ispitu iz Geografije bilo moguće postići 28 bodova, iz Povijesti 28 bodova te iz integracijskih sadržaja 14 bodova.

4.5.2.1. Metrijske osobine ispita iz Geografije

Rezultati ispita znanja iz Geografije formirani su sumiranjem zadataka prvoga dijela ispita koji se odnosi na zadatke iz Geografije od petoga do osmoga razreda. Radi se o ukupno 20 zadataka koji promatrani kao zasebni elementi vrednovanja formiraju 40 ispitnih čestica. Neke od čestica u ispitu bodovane su s pola boda, tako da je bilo moguće postići i necjelobrojni rezultat u ovome ispitu.

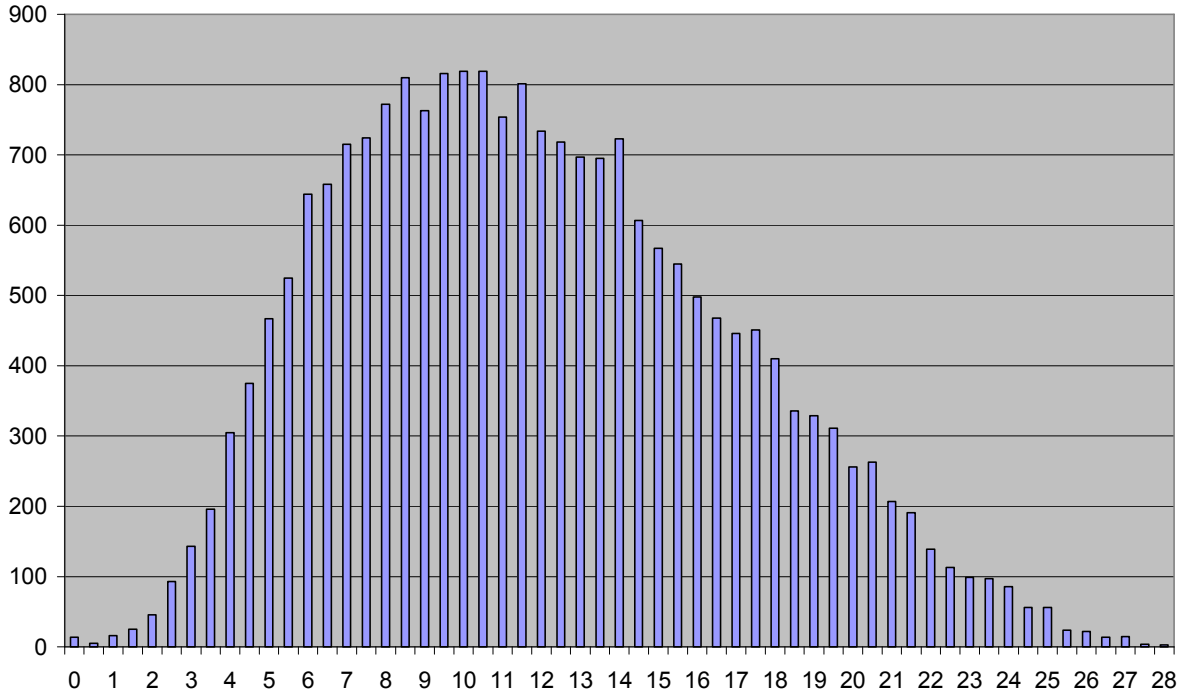
U Tablici 20 prikazani su ukupni rezultati učenika u ispitu iz Geografije. Ovim ispitom ispitano je ukupno 21.485 učenika. Minimalni broj bodova bio je 0, a maksimalni broj bodova bio je 28, što odgovara i maksimalnom mogućem broju bodova u ovome ispitu. Prosječan uradak u ispitu iz Geografije iznosio je M=11,89 bodova.

Tablica 20. Ukupni rezultati učenika u ispitu iz Geografije

N	21485
M	11,89
C	11,50
Sd	5,02
Minimum	0
Maksimum	28
% rješivosti - prosječni rezultat	42,46%

Prosječna težinska primjerenost ovog ispita ukazuje na nešto teži, ali uglavnom primjeren ispit. Rješivost ovog dijela ispita je prosječno 42,46% (Tablica 20). Frekvencije rezultata prikazane na Slici 5 ukazuju na blago pozitivno asimetričnu raspodjelu, iz čega je vidljivo da je veći broj učenika postigao nešto niže rezultate na ispitu. Vidljivo je da ispit iz Geografije bolje razlikuje ispitanike s višim rezultatima od onih s prosječnim ili nižim rezultatima u ovom ispitu. Ipak, radi se o težinski primjerenome ispitu koji ima solidnu diskriminativnost.

Slika 5. Frekvencije rezultata učenika u ispitu iz Geografije

Pouzdanost ispita iz Geografije (Tablica 21), mjerena metodom unutarnje konzistencije, zadovoljavajuća je (Cronbach α=0,83). Ovaj dio ispita većinom svojih čestica mjeri jedinstven predmet mjerenja – znanje Geografije. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u ovome ispitu uočeno je da samo jedna čestica ima vrlo lošu povezanost s ukupnim uratkom. To je čestica (zadatak) G20.3, koja se odnosi na prepoznavanje tipa klime iz klimatskoga dijagrama, gdje djeca ne prepoznaju točan tip klime. Uzrok nešto niže povezanosti ove čestice s ukupnim uratkom treba dodatno sadržajno analizirati.

Tablica 21. Pouzdanost ispita iz Geografije

	K - broj čestica	Cronbach α
Ispit iz Geografije	40	0,83

Konstruktna valjanost ovog ispita utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 22). Gotovo svi zadatci koji čine ovaj dio ispita imaju visoke ili zadovoljavajuće saturacije prvom glavnom komponentom, što ukazuje da čestice mjere jedinstven predmet mjerenja. Prva glavna komponenta objašnjava oko 16,52 % varijabiliteta svih čestica koje mjere znanje Geografije. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena dobra konstruktna valjanost ovoga dijela ispita i da ispit gotovo svim svojim česticama mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno osnovnoškolsko znanje Geografije. Čestica s problematičnom saturacijom ponovo je G20.3, čija je povezanost niska. Ona je već spomenuta i kod analize pouzdanosti. Zaključno, ovaj ispit ima solidnu valjanost, mjeri jedinstven predmet mjerenja te je pouzdan i diskriminativan.

Tablica 22. Faktorska struktura ispita iz Geografije na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom	Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
XG1	,233	XG13.1	,343
XG2	,358	XG13.2	,457
XG3	,431	XG13.3	,372
XG4	,154	XG13.4	,445
XG5	,256	XG14.1	,473
XG6	,362	XG14.2	,446
XG7.1	,338	XG14.3	,464
XG7.2	,486	XG15	,547
XG7.3	,422	XG16	,416
XG7.4	,335	XG17	,364
XG8.1	,455	XG18	,207
XG8.2	,381	XG19	,434
XG8.3	,390	XG20.1	,406
XG8.4	,523	XG20.2	,342
XG9	,298	XG20.3	,032
XG10.1	,574		
XG10.2	,562		
XG11.1	,477		
XG11.2	,549		
XG11.3	,428		
XG11.4	,491		
XG12.1	,323		
XG12.2	,434		
XG12.3	,386		
XG12.4	,367		

Tablica 23. Povezanost rezultata ispita iz Geografije
i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Geografije te općeg uspjeha

	Ispit iz Geografije
Ocjena iz Geografije 7. razred	0,53
Opći uspjeh 7. razred	0,52

Na osnovi povezanosti rezultata u ispitu iz Geografije, ocjena iz Geografije i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da ovaj dio ispita ima solidnu vanjsku valjanost (Tablica 23). Korelacija rezultata u ispitu i ocjene iz Geografije na kraju sedmoga razreda iznosi r=0,53, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost. Isto tako, zadovoljavajuća je i povezanost uratka u ispitu i općeg uspjeha na kraju sedmoga razreda (r=0,52).

4.5.2.2. Metrijske osobine ispita iz Povijesti

Rezultati ispita iz Povijesti formirani su sumiranjem zadataka drugog dijela ispita koji sadržajno mjere znanje iz Povijesti od petoga do osmoga razreda. Tako se ispit iz Povijesti sastoji od ukupno 20 zadataka, odnosno 38 ispitnih čestica. Većina zadataka u ovome ispitu donosila je po jedan bod, a neki su zadaci bili parcijalno bodovani te donosili i po pola boda. Zato je u ovome ispitu bilo moguće postići i necjelobrojni ukupni rezultat.

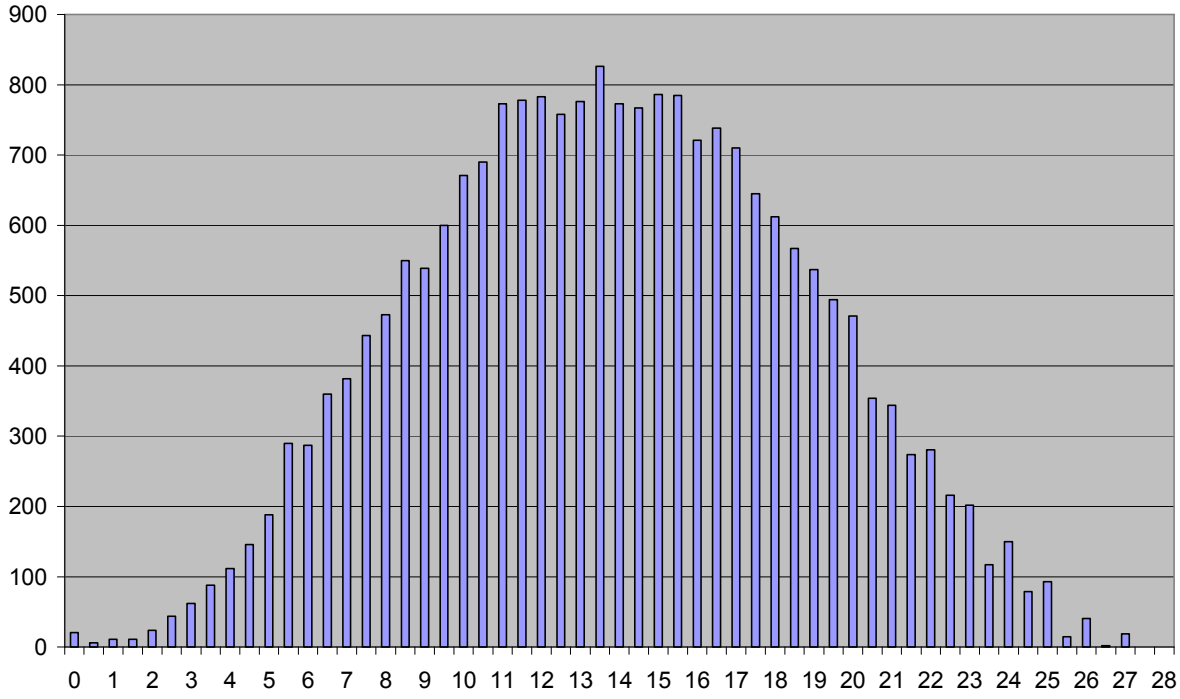
U Tablici 24 prikazani su ukupni rezultati učenika na ispitu iz Povijesti. Ovim ispitom ispitano je ukupno 21.485 učenika. Minimalni broj bodova bio je 0, a maksimalni broj bodova bio je 27, što ne odgovara i maksimalnom mogućem broju bodova u ovome ispitu koji je 28. Nitko od učenika nije postigao maksimalni broj bodova u ispitu, što u manjoj mjeri smanjuje osjetljivost ispita. Prosječan uradak u ispitu iz Povijesti iznosio je M=13,84 bodova.

Tablica 24. Ukupni rezultati u ispitu iz Povijesti

N	21485
M	13,84
C	14,00
Sd	4,88
Minimum	0
Maksimum	27
% rješivosti - prosječni rezultat	49,42%

Prosječna težinska primjerenost ovoga ispita ukazuje na vrlo primjeren ispit. Rješivost ovoga dijela ispita prosječno je 49,42% (Tablica 24). Frekvencije rezultata prikazane na Slici 6 ukazuju na gotovo normalnu raspodjelu. S obzirom na deskriptivne podatke, radi se o težinski primjerenome ispitu, koji ima vrlo dobru diskriminativnost.

Slika 6. Frekvencije rezultata učenika u ispitu iz Povijesti

Pouzdanost ispita koji ispituje znanje Povijesti učenika osmih razreda (Tablica 25) mjerena metodom unutarnje konzistencije zadovoljavajuća je (Cronbach α = 0,84). Može se zaključiti da ovaj dio ispita mjeri jedinstven predmet mjerenja – znanje iz Povijesti. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u ovome dijelu ispita zaključeno je da sve čestice (zadatci), osim dviju pridonose njegovoj pouzdanosti. Konkretni zadatci koji narušavaju pouzdanost ovoga ispita jesu zadatci pod rednim brojem 3 i 20. Pitanje P3 odnosi se na poznavanje hrvatskih vladara, a pitanje P20 na kronološko redanje povijesnih događaja. Da bi se otkrili uzroci odstupanja ovih čestica od cjelokupnoga predmeta mjerenja, potrebna je opsežnija sadržajna analiza problematičnih pitanja i učeničkih odgovora. Bez obzira na te dvije čestice koje odstupaju od ostatka ispita, ispit se pokazao pouzdanom mjerom znanja iz Povijesti.

Tablica 25. Pouzdanost ispita iz Povijesti

	k - broj čestica	Cronbach α
Ispit iz Povijesti	15	0,84

Konstruktna valjanost ispita iz Povijesti utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 26). Sve čestice, osim već spomenute P20 i čestice P11.2, koja se odnosi na poznavanje povijesnih ličnosti, imaju solidne saturacije prvom glavnom komponentom. To pokazuje da većina čestica mjeri jedinstven predmet mjerenja. Prva glavna komponenta objašnjava 16,58% varijabiliteta svih ocjenjivanih elemenata znanja Povijesti. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena solidna konstruktna valjanost ovog dijela ispita i da ispit gotovo svim svojim elementima mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno osnovnoškolsko znanje Povijesti.

Tablica 26. Faktorska struktura ispita iz Povijesti na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom	Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
P1	,441	P13.1	,549
P2	,361	P13.2	,499
P3	,229	P13.3	,485
P4	,251	P13.4	,520
P5	,358	P14.1	,493
P6.1	,539	P14.2	,484
P6.2	,445	P14.3	,402
P7.1	,348	P14.4	,466
P7.2	,125	P15.1	,389
P8	,518	P15.2	,434
P9.1	,515	P15.3	,252
P9.2	,388	P15.4	,332
P10	,354	P16	,436
P11.1	,370	P17	,409
P11.2	,171	P18	,426
P11.3	,354	P19	,362
P11.4	,427	P20	,156
P12.1	,468		
P12.2	,375		
P12.3	,422		
P12.4	,410		

Na osnovi povezanosti rezultata u ispitu iz Povijesti, ocjene iz Povijesti i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da ovaj dio ispita ima zadovoljavajuću vanjsku valjanost (Tablica 27). Korelacija

uspjeha u ispitu i ocjene iz Povijesti jest r=0,46, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost, odnosno da uspjeh u ovome ispitu može objasniti oko 21% varijabiliteta ocjene iz Povijesti. Isto tako, dobivena je zadovoljavajuća i očekivana povezanost između uratka u ispitu iz Povijesti i općeg školskog uspjeha (r=0,47).

Tablica 27. Povezanost rezultata u ispitu iz Povijesti
i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Povijesti te općeg uspjeha

	Ispit iz Povijesti
Ocjena iz Povijesti 7. razred	0,46
Opći uspjeh 7. razred	0,47

4.5.2.3. Metrijske osobine ispita iz integracijskih sadržaja iz Geografije i Povijesti

Ispitom integracijskih sadržaja iz Geografije i Povijesti ispitivale su se vještine zajedničke primjene znanja iz tih dvaju predmeta pri rješavanju zadataka. Za uspješno rješavanje pojedinog zadatka učenici su trebali istodobno evocirati, povezati i primijeniti znanja iz oba područja. Ovaj dio ispita sadržavao je samo 12 zadataka, no njihova je kompleksnost i razina kognitivnih procesa uključenih u njihovo rješavanje bila nešto veća. Ukupno je u ispitu bilo 20 elemenata ocjenjivanja, odnosno čestica. Većina čestica donosila je jedan bod, dok su neke od čestica donosile po pola boda. Zato se uradak pojedinca u ovome ispitu može izraziti i necjelobrojnom rezultatom. Ukupni mogući broj bodova u ispitu bio je 14.

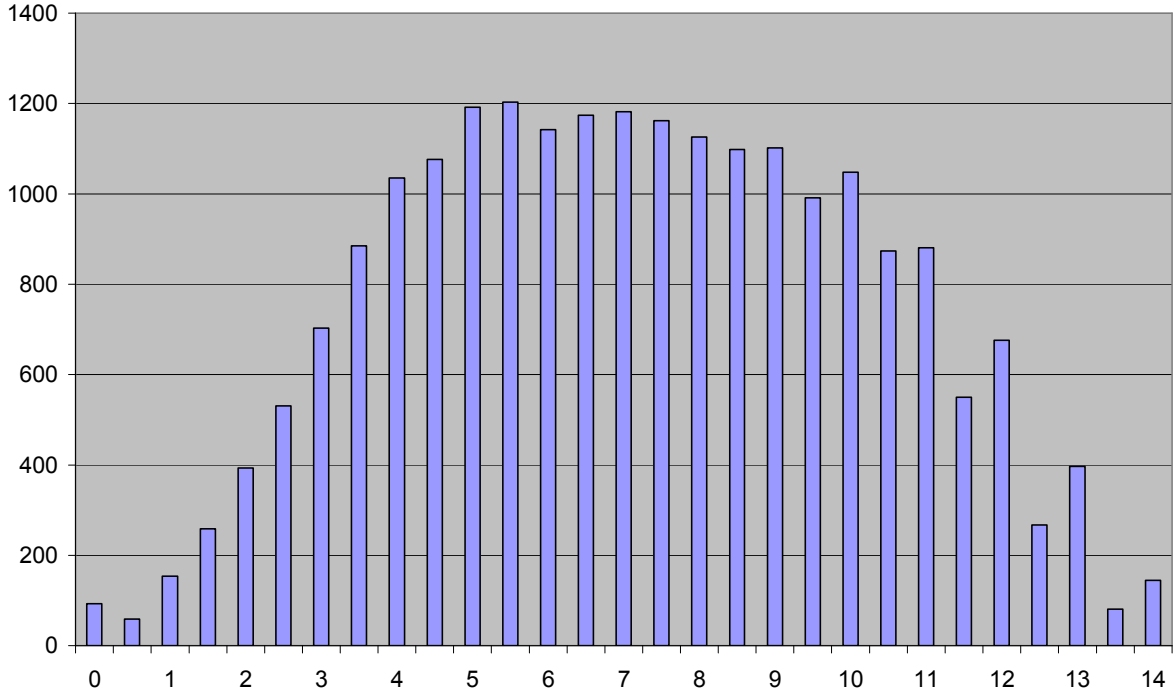
U Tablici 28 prikazani su sumarni rezultati ispita integracijskih sadržaja iz Geografije i Povijesti učenika osmih razreda osnovnih škola. Ispitana su integracijska znanja 21.479 učenika. Prosječno postignuće učenika u ovom dijelu ispita je M=7,17 bodova. Minimalni rezultat bio je 0 bodova, a maksimalni rezultat 14 bodova, što odgovara maksimalnom mogućem broju bodova u ovome ispitu.

Prosječna težinska primjerenost ispita integracijskih znanja ukazuje na primjeren ispit. Rješivost ovoga ispita bila je prosječno 51,21% (Tablica 28). Frekvencije rezultata prikazane na Slici 7 ukazuju na simetričnu distribuciju, koja je vrlo bliska očekivanoj normalnoj distribuciji znanja. Ispit iz integracijskih sadržaja bio je primjeren ovome uzorku učenika i pokazao se dovoljno osjetljivim.

Tablica 28. Ukupni rezultati u ispitu integracijskih sadržaja iz Geografije i Povijesti

N	21479
M	7,17
C	7,00
Sd	3,03
Minimum	0
Maksimum	14
% rješivosti - prosječni rezultat	51,21%

Slika 7. Frekvencije rezultata učenika u ispitu integracijskih sadržaja iz Geografije i Povijesti

Pouzdanost dijela ispita koji ispituje integrirana znanja iz Geografije i Povijesti (Tablica 29) mjerena metodom unutarnje konzistencije jest solidna (Cronbach α = 0,78), pogotovo ako se uzme u obzir relativno mali broj čestica ocjenjivanja. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u ovome dijelu ispita zaključeno je da većina čestica ima dobru povezanost s ukupnim uratkom i pridonosi valjanosti ispita. Samo čestica IGP8 u manjoj mjeri odstupa od predmeta mjerenja ostalih čestica ispita. Radi se o pitanju koje uključuje prepoznavanje povijesno-geografskih lokaliteta na karti Hrvatske. Ipak, to pojedinačno odstupanje ne narušava unutarnju konzistenciju ispita i njegovu dobru pouzdanost.

Tablica 29. Pouzdanost ispita integracijskih sadržaja iz Geografije i Povijesti

	k - broj čestica	Cronbach α
Ispit integracijskih sadržaja iz Geografije i Povijesti	20	0,78

Konstruktna valjanost ovoga, integracijskoga dijela ispita, također je utvrđena faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 30). Sve čestice, osim već spomenute IGP8 i čestice IGP3, koja se odnosi na poznavanje povijesno-političkih termina i procesa, imaju vrlo visoke saturacije prvom glavnom komponentom (r>0,30). To pokazuje da većina čestica mjeri jedinstven predmet mjerenja. Prva glavna komponenta objašnjava 23,03% varijabiliteta svih ocjenjivanih elemenata integracijskih sadržaja iz Geografije i Povijesti. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena solidna konstruktna valjanost ovoga dijela ispita i da ispit gotovo svim svojim elementima mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno osnovnoškolsko znanje zajedničkih sadržaja Geografije i Povijesti.

Tablica 30. Faktorska struktura ispita integracijskih
sadržaja iz Geografije i Povijesti na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
IGP1	,552
IGP2	,334
IGP3	,265
IGP4	,518
IGP5.1	,411
IGP5.2	,332
IGP5.3	,358
IGP5.4	,289
IGP6.1	,634
IGP6.2	,547
IGP6.3	,540
IGP6.4	,556
IGP7	,472
IGP8	,258
IGP9	,624
IGP10	,383
IGP11.1	,427
IGP11.2	,481
IGP12.1	,608
IGP12.2	,669

Tablica 31. Povezanost rezultata u ispitu integracijskih sadržaja
iz Geografije i Povijesti i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Geografije i Povijesti te općeg uspjeha

	integracijski dio ispita
Ocjena iz Geografije 7. razred	0,41
Ocjena iz Povijesti 7. razred	0,40
Opći uspjeh 7. razred	0,40

Na osnovi povezanosti rezultata u integracijskome dijelu ispita iz Geografije i Povijesti, ocjena iz Geografije i Povijesti i općeg uspjeha u sedmome razredu vidljivo je da ovaj dio ispita ima relativno dobru vanjsku valjanost (Tablica 31). Korelacije integrativnih znanja i školskih ocjena variraju oko r=0,40, što ukazuje na solidnu povezanost. Integracijska znanja ispitana ovim dijelom ispita mogu objasniti oko 16% varijabiliteta školskih ocjena.

Zaključci o ispitima iz Geografije i Povijesti te o ispitu integracijskih sadržaja tih dvaju predmeta

Prema svim dobivenim statističkom parametrima utvrđene su dobre metrijske osobine ispita iz Geografije i Povijesti, kao i ispita integracijskih sadržaja. Ispiti su se pokazali dovoljno osjetljivim te zadovoljavajuće pouzdanim i valjanim mjerama znanja iz tih predmeta pri završetku osnovne škole. Analizom svih čestica ispita iz Geografije i Povijesti integracijskih sadržaja utvrđeno je da velika većina sustavno mjeri jedinstven predmet mjerenja. Pojedine čestice unutar ispita malo odstupaju od željenoga predmeta mjerenja i zadovoljavajućih parametara pouzdanosti i valjanosti, ali ne ugrožavaju dobre metrijske osobine ovih ispita.

4.5.3. Ispit iz Hrvatskoga jezika

Sadržaj ispitnih materijala iz Hrvatskoga jezika

Ispitom iz Hrvatskoga jezika u osmome razredu provjeravalo se u kojoj su mjeri učenici svladali obrazovne ishode nastave Hrvatskoga jezika tijekom cjelokupnoga osnovnoškolskoga obrazovanja. Ispit iz Hrvatskoga jezika za osmi razred u školskoj godini 2007./2008. obuhvaćao je sadržaje iz Nastavnoga plana i programa za Hrvatski jezik od prvoga do sedmoga razreda te dio sadržaja iz osmoga razreda. Cilj vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika na završetku osnovnoškolskoga obrazovanja bio je ispitati: opću pismenost; znanje pravopisa, slovnice i rječnika; čitanje i razumijevanje teksta; sposobnost odabira ključnih podataka iz teksta; pismeno jezično izražavanje; te povezivanje i primjenu stečenih znanja iz predmeta Hrvatski jezik. Obrazovna postignuća mjerena ovim ispitom operacionalizirana su kroz ispitivanje učeničkih sposobnosti i vještina pismenoga izražavanja pri pisanju vijesti te znanja iz književnosti, hrvatskoga jezika i medijske kulture. Specifični ciljevi, odnosno obrazovni ishodi koji su mjereni ovim ispitom navedeni su u Ispitnome katalogu za učitelje Hrvatskoga jezika, koji se nalazi u Prilogu.

Struktura ispita iz Hrvatskoga jezika

Ispit iz Hrvatskoga jezika proveden je 8. svibnja 2008. godine. Ispitivanje obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika za osmi razred osnovne škole trajalo je sveukupno 85 minuta. Sam ispit trajao je 75 minuta i imao je jednu stanku od 10 minuta nakon prvoga dijela ispita.

Ispit se sastojao se od dva dijela:

I. dio – pisanje vijesti (30 minuta),
pauza (10 minuta),

II. dio – čitanje književnoga djela, zadatci iz književnosti, zadatci iz hrvatskoga jezika i zadatci iz medijske kulture (45 minuta).

U prvome dijelu ispita ispitivale su se učenikove sposobnosti i vještine pismenoga izražavanja. Zadatak je bio napisati vijest. Iz mnoštva podataka koji su bili prezentirani učenicima, oni su morali izdvoji one najvažnije na temelju kojih će sastaviti vijest. Pri odabiru podataka relevantnih za vijest učenici su se vodili pitanjima: tko?, što?, gdje?, kada? i zašto? ili kako? Zadatak je učenika bio dati vijesti naslov te paziti na slovničku i pravopisnu točnost pismenoga izraza. Vrednovale su se sve one sastavnice pisanoga teksta koje se uobičajeno vrednuju i u redovnoj nastavnoj praksi: ostvarenost teme, ostvarenost oblika, stilske osobitosti sastavka, slovnička točnost, pravopisna točnost i slovopis.

U drugome dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika ispitivalo se čitanje i razumijevanje književnoga djela primjerenoga učenikovoj dobi, povezivanje stečenih znanja iz književnosti s pročitanim djelom, poznavanje hrvatskoga jezika (slovnice, pravopisa, rječnika, hrvatskih narječja i povijesti jezika) te poznavanje medijske kulture. Zadatak učenika bio je prvo pročitati književno djelo iz hrvatske književnosti, koje je moglo biti cijelo djelo, primjerice kratka priča, crtica, pjesma ili ulomak iz djela (primjerice iz pripovijetke ili romana). Zatim su učenici rješavali zadatke iz književnosti,

hrvatskoga jezika i medijske kulture. U ovome dijelu ispita postojali su zadatci otvorenoga tipa, poput zadataka dopunjivanja ili kratkih odgovora (jednom riječju, skupom riječi, jednom ili dvjema rečenicama) i zatvorenoga tipa, poput zadataka povezivanja ili zadataka višestrukog izbora. Zadatcima iz književnosti željele su se ispitati učenikove sposobnosti i vještine razumijevanja i primanja književnoga teksta, komuniciranja s tekstom i učenikovo poznavanje pojedinih književnoteorijskih pojmova. Zadatcima iz hrvatskoga jezika ispitivalo se učenikovo znanje, sposobnosti i vještine iz područja slovnice, pravopisa, rječnika i povijesti jezika, a nekim se zadatcima u ovome dijelu ispita ispitivala i sposobnost povezivanja sadržaja iz hrvatskoga jezika sa sadržajima iz književnosti ili jezičnoga izražavanja. Na kraju ovoga dijela ispita ispitivalo se učenikovo poznavanje medijske kulture.

Vrednovanje uratka u ispitu iz Hrvatskoga jezika

U procesu ocjenjivanja prvoga dijela ispita vrednovale su se sve one sastavnice pisanoga teksta koje se vrjednuju i u redovnoj nastavi. U drugome djelu ispita (pisanje vijesti) vrednovali su se točni odgovori na pojedine zadatke. Zadatci su donosili različit broj bodova ovisno o njihovoj složenosti, težini i broju sastavnica. Netočni odgovori nisu donosili negativne bodove. Po dijelovima ispita, prvi dio ispita imao je 15 bodova, a drugi dio ispita ukupno 49 bodova (17 bodova iz književnosti, 25 bodova iz hrvatskoga jezika i 7 bodova iz medijske kulture). Ukupni maksimalni broj bodova na ispitu iz Hrvatskog jezika bio je 64 boda.

4.5.3.1. Metrijske osobine cjelokupnoga ispita iz Hrvatskoga jezika

Ispit iz Hrvatskoga jezika za učenike osmih razreda sastoji se od četiri dijela (subtesta) te je osmišljen i izveden tako da se rezultati učenika u ta četiri dijela ispita mogu jednostavno zbrajati i tako formirati jedinstven rezultat. Prvi dio ispita odnosi se na pismeno izražavanje, odnosno vještinu pisanja vijesti. Drugi dio ispita odnosi se na razumijevanje književnoga djela i znanje iz književnosti. Treći subtest mjeri znanje iz hrvatskoga jezika iz područja slovnice, pravopisa, rječnika i povijesti jezika. Četvrti dio ispita odnosi se na znanje iz područja medijske kulture. Za sve dijelove ispita pomno su razrađeni objektivni kriteriji ocjenjivanja i pripadajući ključevi za ocjenjivanje. Većina zadataka u ovome ispitu donosila je jedan bod, dok su neki od zadataka, koji su procijenjeni složenijima, donosili više bodova. Prvi dio ispita ocjenjivan je pomoću sastavnica za ocjenjivanje pisanoga teksta, koje su vrednovale učenički uradak od 0 do maksimalno 3 boda po sastavnici. U prvome dijelu ove analize razmatrat će se osobine ispita iz Hrvatskoga jezika kao jedinstvenoga ispita, dok će u drugome dijelu biti analizirani pojedini dijelovi ispita zasebno.

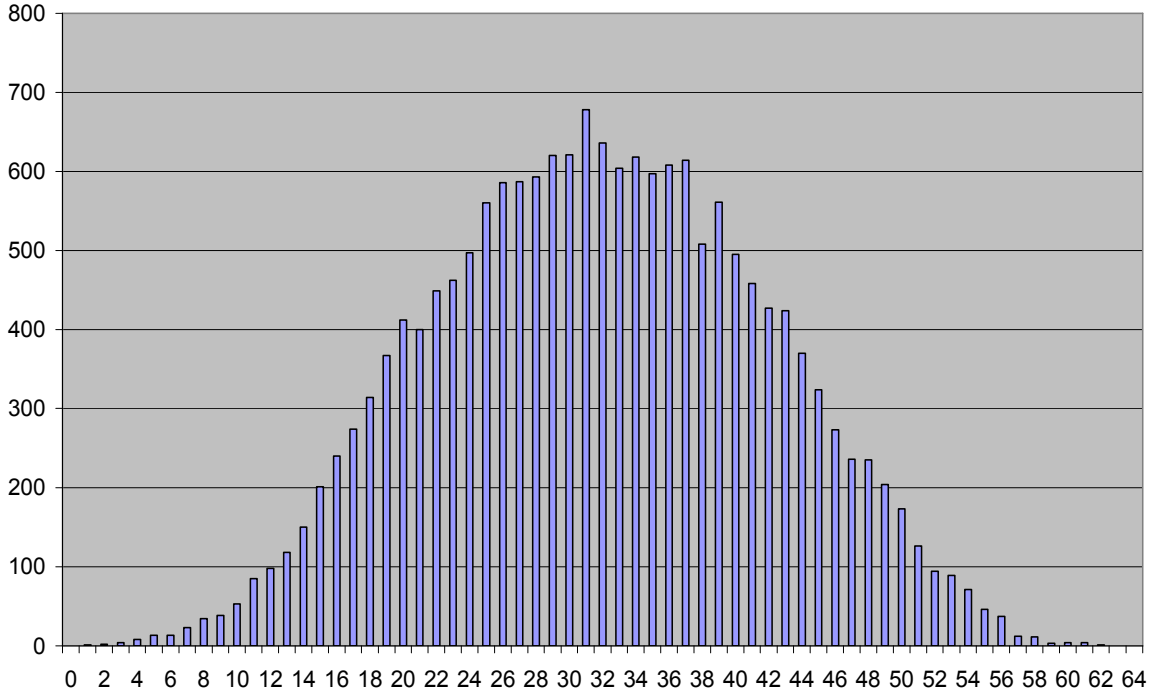
U Tablici 32 prikazani su sumarni rezultati ispitivanja iz Hrvatskoga jezika u vanjskome vrednovanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovnih škola. Pri analizi ovako formiranog ukupnog rezultata iz znanja Hrvatskoga jezika koristili smo samo rezultate učenika koji su rješavali sve dijelove ispita. Budući da u prvome dijelu ispita određeni broj učenika nije ocijenjen (nije pisao vijest ili njegov uradak nije bilo moguće ocijeniti), zaključci o metrijskim osobinama cijeloga ispita doneseni su na ukupnom uzorku od 17.364 učenika. Maksimalni postignuti broj bodova u cijelom ispitu bio je 62 boda, a prosječan uradak učenika u ispitu bio je M=37,87 bodova. Minimalni broj bodova u ispitu, koji je neki od učenika postigao, bio je 1 bod.

Tablica 32. Ukupni rezultati u ispitu iz Hrvatskoga jezika

N	17364
M	31,87
C	32,00
Sd	10,02
Minimum	1,00
Maksimum	62,00
% rješivosti - prosječni rezultat	49,80%

Prosječna težinska primjerenost cijelog ispita iz Hrvatskoga jezika ukazuje težinski idealan ispit. Rješivost cijelog ispita prosječno je 49,80% (Tablica 32), što ukazuje na njegovu odličnu primjerenost učenicima. Iz Slike 8 vidi se da se rezultati u ispitu distribuiraju simetrično i u obliku normalne distribucije. Na osnovi toga može se zaključiti da je ispit primjeren i dovoljno diskriminativan. Ipak, maksimalni broj bodova koji je u ispitu postignut ne odgovara i teorijskom maksimumu od 64 boda, što znači da nema učenika koji su sve zadatke točno riješili, odnosno dobili maksimalni broj bodova. S druge strane, opaženi minimum jest 1 bod , a ne teorijskih 0, što govori da je najlošiji učenik ipak uspio skupiti barem jedan bod u ispitu. Ovakvi rezultati koji ne dosežu teorijski minimum i maksimum ukazuju na donekle suženu distribuciju i smanjuju diskriminativnost ispita, no s obzirom na velik broj bodova u ispitu i gotovo idealnu normalnu raspodjelu rezultata može se zaključiti da je osjetljivost (diskriminativnost) ovoga ispita odlična.

Slika 8. Frekvencije rezultata učenika u ispitu iz Hrvatskoga jezika

Pouzdanost ispita (Tablica 33), mjerena metodom unutarnje konzistencije, dobra je s obzirom na broj čestica (53 zadataka) koje uključuje (Cronbach α=0,87). Ispit iz Hrvatskoga jezika gotovo svim svojim zadatcima i svim subtestovima mjeri jedinstven predmet mjerenja – znanje iz Hrvatskoga jezika učenika osmih razreda. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih zadataka i ukupnoga uratka u ispitu zaključeno je da svi zadatci, osim zadnjeg zadatka iz prvoga dijela ispita (H1.3), ne narušavaju pouzdanost ispita. Problem kod zadataka H1.3 jest to što ocjenjuje slovopis, odnosno kako učenik oblikuje rukopisna slova, što po svome sadržaju nema izravne

veze sa znanjem Hrvatskoga jezika. Stoga taj zadatak ne mjeri isti predmet mjerenja kao i ostali zadatci unutar ovoga ispita i time umanjuje unutarnju konzistenciju (pouzdanost) ispita. Ipak, taj izolirani problem nimalo ne ugrožava opću vrlo dobru pouzdanost ispita.

Tablica 33. Pouzdanost ispita iz Hrvatskoga jezika

	k - broj čestica	Cronbach α
Cijeli ispit	53	0,87

Konstruktna valjanost ispita utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 34). Prva glavna komponenta objašnjava oko 14,58% varijabiliteta svih ispitnih zadataka, što je zadovoljavajuće s obzirom na broj zadataka (53). Gotovo svi zadatci u ispitu imaju zadovoljavajuće saturacije prvom glavnom komponentom, što ukazuje na to da zadatci mjere jedinstven predmet mjerenja. Nešto nižu saturaciju ima već spomenuti zadatak H1.3 iz prvoga dijela ispita, zatim zadatci H2.1 i H2.6 iz drugoga dijela ispita i zadatak H4.4 iz zadnjega dijela ispita. Razlozi lošije povezanosti zadatka H1.3 već su ranije objašnjeni, dok je zadatak H2.1 prelagan, pa zbog smanjenog varijabiliteta ne korelira s ostalim zadatcima. Zaključke o uzrocima lošije povezanosti zadataka H2.6 i H4.4 s ostalim zadatcima u ispitu, odnosno s prvom glavnom komponentom, treba donijeti kroz stručnu sadržajnu analizu zadataka. Na kraju, može se zaključiti da je konstruktna valjanost cijeloga ispita dobra i da ispit velikom većinom svojih zadataka mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno znanje iz Hrvatskoga jezika.

Tablica 34. Faktorska struktura ispita iz Hrvatskoga jezika na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom	Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
H1.1.1	,223	H3.1.1	,336
H1.1.2	,354	H3.1.2	,470
H1.1.3	,495	H3.2	,432
H1.1.4	,407	H3.3	,370
H1.2.1	,413	H3.4	,298
H1.2.2	,413	H3.5	,262
H1.3	,146	H3.6	,516
H2.1	,176	H3.7	,314
H2.2	,358	H3.8	,515
H2.3.1	,286	H3.9	,545
H2.3.2	,323	H3.10.1	,305
H2.4	,246	H3.10.2	,265
H2.5	,210	H3.11	,459
H2.6	,101	H3.12	,516
H2.7.1	,308	H3.13	,295
H2.7.2	,348	H3.14	,508
H2.8	,390	H3.15	,507
H2.9	,319	H3.16	,533
H2.10	,510	H3.17	,294
H2.11	,446	H3.18	,302
H2.12	,469	H3.19	,437
H2.13	,471	H3.20	,396
H2.14	,509	H4.1	,325
H2.15	,380	H4.2	,283
		H4.3	,401
		H4.4	,130
		H4.5	,380
		H4.6	,425
		H4.7	,249

Na osnovi povezanosti rezultata u ispitu, ocjene iz Hrvatskoga jezika i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da je ispit ima dobru vanjsku valjanost (Tablica 35). Korelacija rezultata u ispitu i ocjene iz Hrvatskoga jezika na kraju sedmoga razreda iznosi r=0,60, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost, pogotovo kada uzmemo u obzir smanjeni varijabilitet školskih ocjena. Dobivena je i zadovoljavajuća povezanost općeg uspjeha učenika na kraju sedmoga razreda i uratka u ispitu od r=0,61, što ukazuje na to da znanje Hrvatskoga jezika određuje velik dio varijabiliteta u općem školskome uspjehu učenika (oko 37%).

Tablica 35. Povezanost rezultata u ispitu i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Hrvatskoga jezika i općeg uspjeha

	Cijeli ispit
Ocjena iz Hrvatskoga jezika 7. razred	0,60
Opći uspjeh 7. razred	0,61

4.5.3.2. Metrijske osobine I. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika – pisanje vijesti

Rezultati I. subtesta iz Hrvatskoga jezika formirani su sumiranjem rezultata ocjenjivanja pojedinih elemenata vrednovanja pismenoga izraza u formi vijesti. Ocjenjivači su ocjenjivali 7 elemenata stvaralačkog prepričavanja, koje su sustavno definirali članovi stručnih radnih skupina. Ovih sedam ocjenjivanih elemenata pokrivaju sve elemente pismenoga izražavanja i formiranja vijesti koje se boduju i u redovnoj nastavi, a primjereni su sposobnostima i mogućnostima pismenoga izražavanja učenika te dobi. Ovakav primijenjen i objektiviziran način ocjenjivanja povećava objektivnost ocjenjivanja pismenoga uratka učenika i jasno definira kvalitetu pojedinih elemenata pismenoga izričaja.

Nužno je ovdje napomenuti da u analizi metrijskih osobina ovoga dijela ispita nisu obuhvaćeni učenici koji nisu zadovoljili osnovne kriterije pismenoga izražavanja. To su učenici koji nisu napisali ništa ili su napisali nedovoljno teksta da bi se njihovo pismeno izražavanje moglo procijeniti (rečenicu ili dvije). Zatim, tu su učenici koji su pisali velikim tiskanim slovima, što je suprotno početnoj uputi i ne omogućuje upotrebu pojedinih elemenata procjene. Nadalje, postojao je određeni broj učenika koji su pisali potpuno nečitkim rukopisom, što onemogućuje bilo kakvu procjenu, pa su oni isključeni po tome kriteriju. Na kraju smo iz analize isključili i one učenike koji su u potpunosti promašili temu i pisali o nečemu što nema dodirnih točaka sa zadanom temom. Prikaz broja isključenih učenika prema navedenim kriterijima vidljiv je u Tablici 36. Iz podataka je jasno vidljivo da je najveći broj učenika ostao neocijenjen, odnosno isključen iz analize, jer nije niti pokušao napisati vijest, odnosno pismeno se izraziti. Radi se o ukupno 3962 učenika, odnosno oko 16% učenika od ukupnog broja onih koji su pristupili ispitu. Problem relativno velikoga broja učenika koji se nisu uspjeli ili se nisu htjeli pismeno izraziti, treba detaljnije promotriti na razini županija i škola te poraditi na motiviranju učenika za ozbiljnije sudjelovanje u vanjskome vrednovanju znanja.

Tablica 36. Broj učenika čiji uradci u I. dijelu ispita
iz Hrvatskoga jezika nisu ocjenjivani prema kriterijima isključivanja iz ocjenjivanja

Kriteriji isključivanja učenika iz ocjenjivanja pisanja vijesti	Broj isključenih učenika
Nema vijesti ili ima svega jedna do dvije rečenice	3398
Učenik je pisao velikim tiskanim slovima	31
Vijest je pisana toliko nečitko da ocjenjivanje nije moguće	23
Tema vijesti je u potpunosti promašena	510

U Tablici 37 prikazani su sumarni rezultati iz I. djela ispita iz Hrvatskoga jezika učenika osmih razreda osnovnih škola. Vijest je napisalo ukupno 17.368 učenika. Minimalni ostvareni broj bodova u ovome dijelu ispita bio je 0, dok je maksimalni broj bodova bio 15, što je i teorijski maksimum u ovome dijelu ispita. Učenici su prosječno ostvarili M=6,36 bodova.

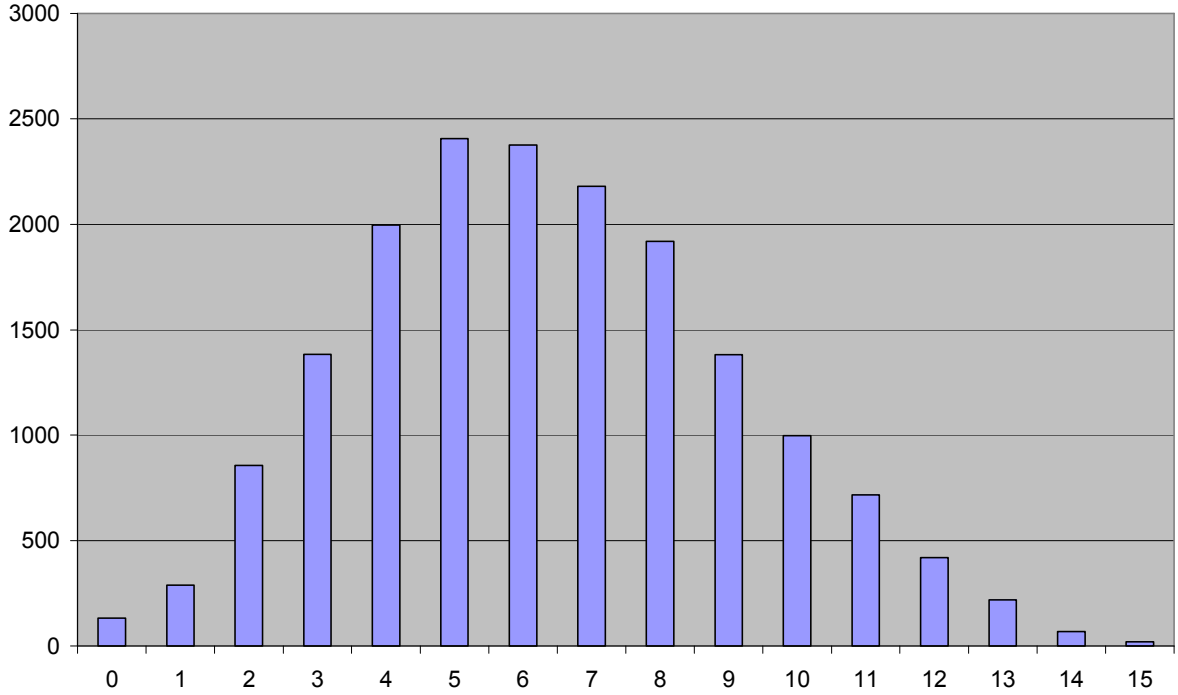
Tablica 37. Ukupni rezultati u I. djelu ispita iz Hrvatskoga jezika

N	17368
M	6,36
C	6,00
Sd	2,78
Minimum	0
Maksimum	15
% rješivosti - prosječni rezultat	42,40%

Prosječna težinska primjerenost ovoga dijela ispita ukazuje na nešto teži, ali uglavnom primjeren ispit. Rješivost ovog dijela ispita jest prosječno 42,40% (Tablica 37). Frekvencije rezultata prikazane na Slici 9 ukazuju na blago pozitivno asimetričnu raspodjelu, čime je vidljivo da je veći broj učenika postigao nešto niže rezultate na ovome ispitu. Vidljivo je da je ispit pisanja vijesti bio donekle težak učenicima te da nešto bolje razlikuje ispitanike s višim rezultatima od onih s prosječnim ili nižim rezultatima u ovom ispitu. Pri tome treba imati na umu da je oko 3900 učenika bilo isključeno iz ovoga dijela ispitivanja zbog razloga navedenih u Tablici 36. Svi su ti učenici u konačnici dobili 0 bodova iz ovog dijela ispita, što još umanjuje prosječnu rješivost ispita na 5,19 bodova, odnosno na 34,60% prosječne rješivosti ispita. Zato možemo zaključiti da ovaj dio ispita nije u potpunosti primjeren ispitivanoj populaciji učenika osmih razreda. Učenicima je bilo teško napisati dobru vijest, a mnogi su od pisanja u potpunosti odustali. Ovakvi rezultati otvaraju pitanje koliko se ovakav tip zadataka obrađuje u nastavi Hrvatskoga jezika u osnovnim školama.

Pouzdanost dijela ispita koji ispituje pismeno izražavanje u formi vijesti (Tablica 38) mjerena metodom unutarnje konzistencije vrlo je dobra (Cronbach α=0,71), pogotovo ako se uzme u obzir relativno mali broj elemenata ocjenjivanja (7 čestica). Može se zaključiti da ovaj dio ispita mjeri jedinstven predmet mjerenja – pisanje vijesti. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u ovome dijelu ispita zaključeno je da sve čestice (elementi ocjenjivanja) osim zadnje (H1.3) pridonose njegovoj pouzdanosti. Već je bilo govora o tom posljednjem elementu procjenjivanja kod analize ukupnog uratka iz Hrvatskoga jezika, a uzrok slabijoj povezanosti te zadnje čestice i ostalih elemenata procjenjivanja leži u tome što se ona odnosi na slovopis. Urednost i estetika slovopisa, očekivano, nema visoku povezanost sa sadržajnim i jezičnim odrednicama pismenoga izraza, što se ocjenjuje ostalim sastavnicama.

Slika 9. Frekvencije rezultata učenika u I. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika

Tablica 38. Pouzdanost I. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika

	k - broj čestica	Cronbach α
I. dio ispita iz Hrvatskoga jezika	8	0,71

Konstruktna valjanost I. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 39). Sve čestice (elementi ocjenjivanja) koji čine ovaj dio ispita imaju visoke saturacije prvom glavnom komponentom, što ukazuje na to da čestice mjere jedinstven predmet mjerenja (jedina nešto niža saturacija je kod zadnjeg elementa iz već objašnjenih razloga). Prva glavna komponenta objašnjava 38,07% varijabiliteta svih ocjenjivanih elemenata pisanja vijesti. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena dobra konstruktna valjanost ovoga dijela ispita i da ispit svim svojim elementima mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno pismeno izražavanje u formi pisanja vijesti.

Tablica 39. Faktorska struktura I. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
H1.1.1	0,54
H1.1.2	0,60
H1.1.3	0,75
H1.1.4	0,74
H1.2.1	0,67
H1.2.2	0,60
H1.3	0,29

Na osnovi povezanosti rezultata u I. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika, ocjene iz Hrvatskoga jezika i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da je ovaj dio ispita ima zadovoljavajuću vanjsku valjanost (Tablica 40). Korelacija uspjeha u pisanju vijesti i ocjene iz Hrvatskoga jezika jest r=0,35, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost, odnosno da uspjeh u pismenome izrazu u obliku vijesti može objasniti oko 12% varijabiliteta ocjene iz Hrvatskoga jezika. Iz navedenoga je

vidljivo da ocjena iz Hrvatskoga jezika ne oslikava u velikoj mjeri znanje pismenoga izražavanja u formi vijesti. Takav odnos rezultata u ovome dijelu ispita i školske ocjene iz Hrvatskoga jezika ponovno budi sumnju da pisanje vijesti nije standardni element ocjenjivanja u našim osnovnim školama. Isto tako, dobivena je donekle zadovoljavajuća i očekivana povezanost između uratka u pisanju vijesti i općega školskog uspjeha (r=0,34).

Tablica 40. Povezanost rezultata u I. dijelu ispita
iz Hrvatskoga jezika i dosadašnjega školskog uspjeha iz Hrvatskoga jezika te općeg uspjeha

	I. dio ispita
Ocjena iz Hrvatskoga jezika 7. razred	0,35
Opći uspjeh 7. razred	0,34

4.5.3.3. Metrijske osobine II. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika – čitanje i razumijevanje književnoga djela

Rezultati subtetsta čitanja i razumijevanja književnoga djela formirani su sumiranjem rezultata drugog dijela ispita, koji ima 17 zadataka. Svi zadatci u ovome dijelu ispita, prema procjeni njihove težinske primjerenosti i kompleksnosti, donosili su po jedan bod.

U Tablici 41 prikazani su ukupni rezultati učenika na ovome subtestu. Drugim dijelom ispita ispitano je ukupno 21.338 učenika. Minimalni broj bodova bio je 0, a maksimalni broj bodova bio je 17, što odgovara i teorijskome maksimumu u ovome dijelu ispita. Prosječan uradak na ovome subtestu iznosio je M=9,93 boda.

Tablica 41. Ukupni rezultati u II. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika

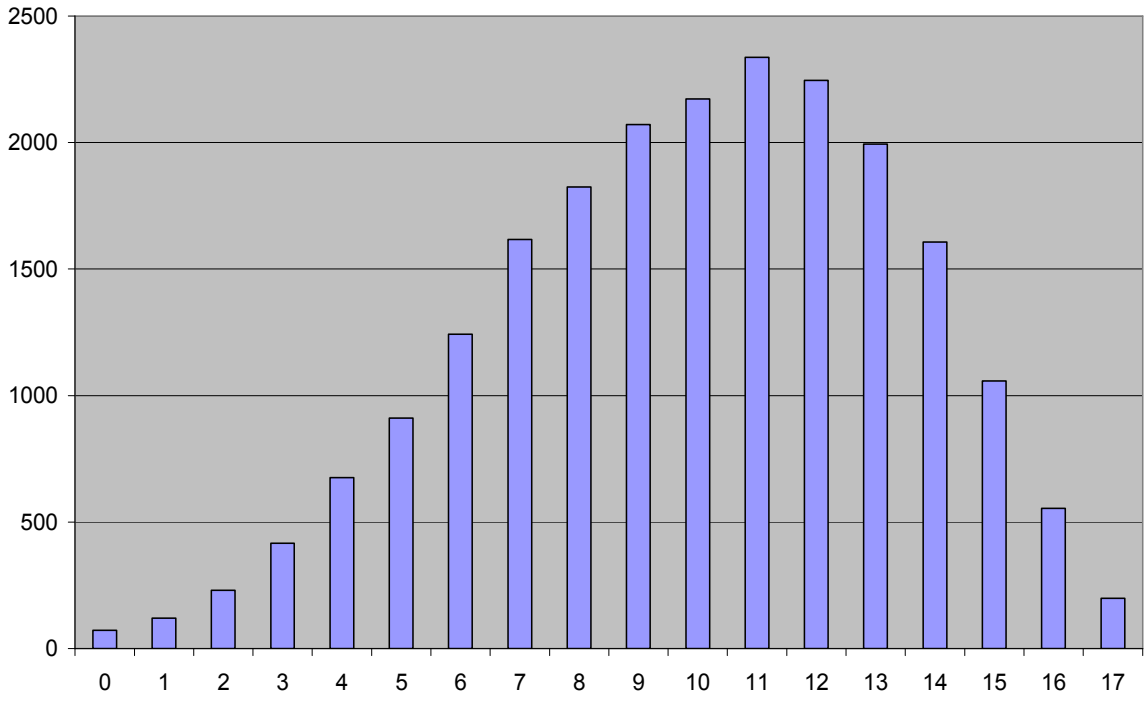
N	21338
M	9,93
C	10,00
Sd	3,45
Minimum	0
Maksimum	17
% rješivosti - prosječni rezultat	58,41%

Prosječna težinska primjerenost ovoga dijela ispita ukazuje na primjeren ispit. Rješivost ovoga dijela ispita prosječno je 58,41% (Tablica 41). Frekvencije rezultata prikazane na Slici 10 pokazuju da je najveći broj učenika postigao rezultate od 11 i 12 bodova te da postoji relativno velik broj učenika s iznadprosječnim rezultatima. Distribucija rezultata pokazuje blagu negativnu asimetričnost. Ovim se dijelom ispita mogu bolje međusobno razlikovati lošiji učenici od onih koji su pokazali bolje rezultate u ovome dijelu ispita.

Pouzdanost II. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika (Tablica 42) mjerena metodom unutarnje konzistencije jest dobra (Cronbach α=0,78), pogotovo ako se uzme relativno malen broj čestica. Ovaj dio ispita gotovo svim svojim česticama mjeri jedinstven predmet mjerenja – čitanje i razumijevanje književnoga djela. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u II. dijelu ispita utvrđeno je da čestice H2.5 i H2.6 imaju nešto niže povezanosti s ukupnim

uratkom. Uzroci njihovih nižih povezanosti trebaju biti analizirani detaljnijom sadržajnom analizom stručne radne skupine za Hrvatski jezik.

Slika 10. Frekvencije rezultata učenika u II. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika

Tablica 42. Pouzdanost II. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika

	k - broj čestica	Cronbach α
II. dio ispita iz Hrvatskoga jezika	17	0,78

Konstruktna valjanost ovoga dijela ispita utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 43). Gotovo svi zadatci koji čine ovaj dio ispita imaju visoke saturacije prvom glavnom komponentom, što ukazuje na to da čestice mjere jedinstven predmet mjerenja. Prva glavna komponenta objašnjava oko 20,58 % varijabiliteta svih zadataka koji mjere razumijevanje pročitanoga književnoga djela. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena solidna konstruktna valjanost ovoga dijela ispita i da ispit svim svojim česticama mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno čitanje i razumijevanje književnoga djela. Jedine dvije čestice s nešto nižim saturacijama ponovno su čestice H2.5 i H2.6. One su se već pokazale nešto manje povezanim s ukupnim uratkom i kod analize pouzdanosti ovoga dijela ispita. Ipak, II. dio ispita iz Hrvatskoga jezika ima solidnu valjanost i mjeri jedinstven predmet mjerenja.

Na osnovi povezanosti rezultata u II. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika, ocjene iz Hrvatskoga jezika i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da ovaj dio ispita ima dobru vanjsku valjanost (Tablica 44). Korelacija rezultata u II. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika i ocjene iz Hrvatskoga jezika na kraju sedmoga razreda iznosi r=0,58, što ukazuje na relativno visoku i zadovoljavajuću povezanost. Isto tako, povezanost uratka u II. dijelu ispita i općeg uspjeha na kraju sedmoga razreda relativno je visoka i zadovoljavajuća (r=0,59).

Tablica 43. Faktorska struktura II. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
H2.1	0,30
H2.2	0,44
H2.3.1	0,47
H2.3.2	0,44
H2.4	0,32
H2.5	0,28
H2.6	0,17
H2.7.1	0,48
H2.7.2	0,44
H2.8	0,53
H2.9	0,42
H2.10	0,57
H2.11	0,52
H2.12	0,55
H2.13	0,58
H2.14	0,55
H2.15	0,45

Tablica 44. Povezanost rezultata u II. dijelu ispita iz
Hrvatskoga jezika i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Hrvatskoga jezika te općeg uspjeha

	II. dio ispita
Ocjena iz Hrvatskoga jezika 7. razred	0,58
Opći uspjeh 7. razred	0,59

4.5.3.4. Metrijske osobine III. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika – znanje jezika

Rezultati III. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika formirani su sumiranjem rezultata ocjenjivanja pojedinih elemenata znanja Hrvatskoga jezika iz područja slovnice, pravopisa, rječnika i povijesti jezika. Ovaj dio ispita sastoji se od 22 zadatka, odnosno elemenata ocjenjivanja. Zadatci s obzirom na svoju težinu i kompleksnost u ovome dijelu ispita donose jedan ili dva boda.

U Tablici 45 prikazani su ukupni rezultati učenika u ovome subtestu. Trećim dijelom ispita ispitano je ukupno 21.338 učenika. Minimalni broj bodova bio je 0, a maksimalni broj bodova bio je 25, što odgovara i teorijskome maksimumu u ovome dijelu ispita. Prosječan uradak na ovome subtestu iznosio je M=10,23 boda.

Tablica 45. Ukupni rezultati u III. djelu ispita iz Hrvatskoga jezika

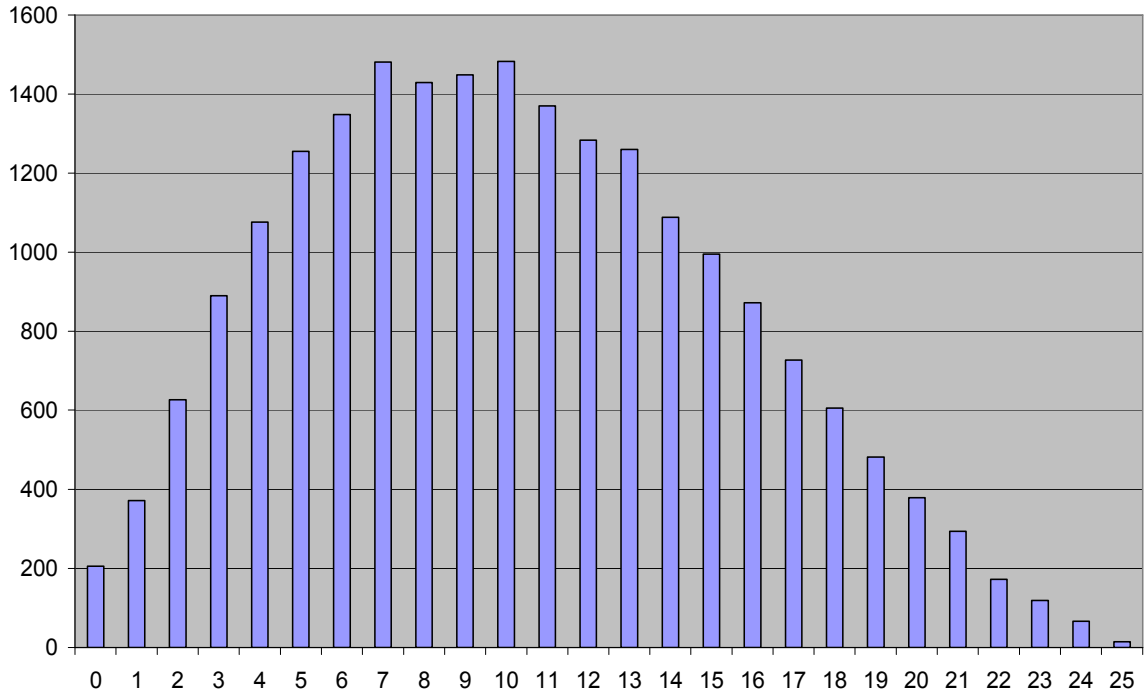
N	21338
M	10,23
C	10,00
Sd	5,23
Minimum	0
Maksimum	25
% rješivosti - prosječni rezultat	40,92%

Prosječna težinska primjerenost ovoga dijela ispita ukazuje na nešto teži ispit. Rješivost ovoga dijela ispita prosječno je 40,92% (Tablica 45). Frekvencije rezultata prikazane na Slici 11 ukazuju na blago pozitivno asimetričnu raspodjelu, čime je vidljivo da je veći broj učenika postigao nešto

niže rezultate na ovome ispitu. Ispit iz znanja jezika bio donekle težak učenicima te da nešto bolje razlikuje ispitanike s višim rezultatima od onih s prosječnim ili nižim rezultatima u ovome ispitu.

Pouzdanost III. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika (Tablica 46) mjerena metodom unutarnje konzistencije jest dobra (Cronbach α = 0,81), pogotovo ako se uzme u obzir relativno mali broj čestica. Ovaj dio ispita gotovo svim svojim česticama mjeri jedinstven predmet mjerenja – znanje hrvatskoga jezika iz područja slovnice, pravopisa, rječnika i povijesti jezika. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih čestica i ukupnoga uratka u III. dijelu ispita utvrđeno je da jedino čestica H3.7 ima nešto nižu povezanost s ukupnim uratkom. Radi se o čestici koja se odnosi na poznavanje glasovnih promjena, a po svom obliku jest zadatak uparivanja. Način bodovanja kod ove čestice nešto je stroži, pa je možda to uzrok njezine slabije povezanosti s ostalim česticama. Ipak, pravi razlog treba utvrditi njezinom sadržajnom analizom. Budući da se radi o samo jednoj čestici koja u manjoj mjeri odstupa od predmeta mjerenja ovoga dijela ispita, može se zaključiti da je pouzdanost ovoga dijela ispita dobra.

Slika 11. Frekvencije rezultata učenika u III. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika

Tablica 46. Pouzdanost III. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika

	k - broj čestica	Cronbach α
III. dio ispita iz Hrvatskoga jezika	22	0,81

Konstruktna valjanost III. dijela ispita utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 47).

Svi zadatci koji čine ovaj dio ispita imaju visoke saturacije (r>0,30) prvom glavnom komponentom, što ukazuje na to da čestice mjere jedinstven predmet mjerenja. Prva glavna komponenta objašnjava oko 21,91% varijabiliteta svih zadataka koji mjere jezično znanje. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena dobra konstruktna valjanost ovoga dijela ispita i da

ispit svim svojim česticama mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno znanje hrvatskoga jezika iz područja slovnice, pravopisa, rječnika i povijesti jezika.

Tablica 47. Faktorska struktura III. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
H3.1.1	,389
H3.1.2	,513
H3.2	,469
H3.3	,415
H3.4	,349
H3.5	,302
H3.6	,549
H3.7	,372
H3.8	,581
H3.9	,598
H3.10.1	,359
H3.10.2	,331
H3.11	,523
H3.12	,588
H3.13	,326
H3.14	,573
H3.15	,582
H3.16	,601
H3.17	,336
H3.18	,351
H3.19	,490
H3.20	,446

Na osnovi povezanosti rezultata u III. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika, ocjene iz Hrvatskoga jezika i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da ovaj dio ispita ima dobru vanjsku valjanost (Tablica 48). Korelacija rezultata u III. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika i ocjene iz Hrvatskoga jezika na kraju sedmoga razreda iznosi r=0,59, što ukazuje na relativno visoku i zadovoljavajuću povezanost. Jednako tako, povezanost uratka u III. dijelu ispita i općeg uspjeha na kraju sedmoga razreda relativno je visoka i zadovoljavajuća (r=0,59).

Tablica 48. Povezanost rezultata u III. dijelu ispita iz
Hrvatskoga jezika i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Hrvatskoga jezika te općeg uspjeha

	III. dio ispita
Ocjena iz Hrvatskoga jezika 7. razred	0,59
Opći uspjeh 7. razred	0,59

4.5.3.5. Metrijske osobine IV. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika – medijska kultura

Četvrtim dijelom ispita iz Hrvatskoga jezika ispituje se znanje iz područja medijske kulture. Ukupni uradak formiran je sumiranjem rezultata ocjenjivanja 7 zadatka kojima se mjeri znanje iz područja medijske kulture koja se obrađuje u nastavi Hrvatskoga jezika u osnovnim školama. Sadržajno se zadatci odnose na filmsku umjetnost. Svi zadatci u ovome dijelu ispita donose jedan bod.

U Tablici 49 prikazani su ukupni rezultati učenika u ovom dijelu ispita. Četvrtim dijelom ispita ispitano je ukupno 21.333 učenika. Minimalni broj bodova bio je 0, a maksimalni broj bodova bio

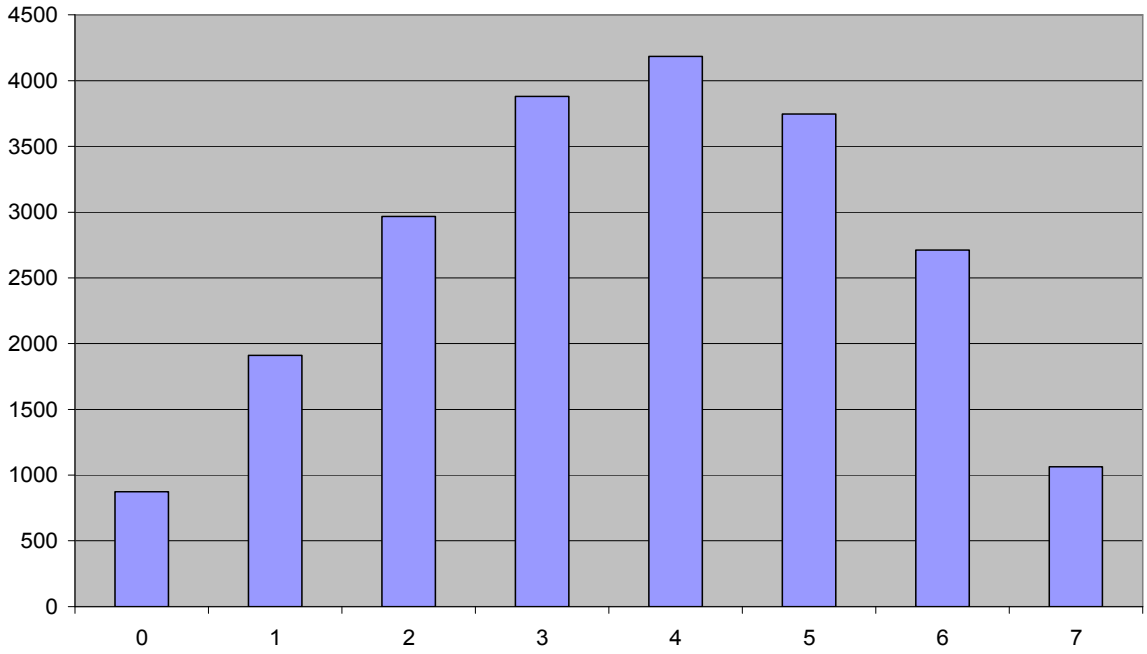
je 7, što odgovara i teorijskom maksimumu u ovome dijelu ispita. Prosječan uradak na ovom subtestu iznosio je M=3,69 boda.

Tablica 49. Ukupni rezultati u IV. djelu ispita iz Hrvatskoga jezika

N	21333
M	3,69
C	4,00
Sd	1,80
Minimum	0
Maksimum	7,00
% rješivosti - prosječni rezultat	52,71%

Prosječna težinska primjerenost IV. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika ukazuje na težinski primjeren ispit. Rješivost cijeloga ispita jest prosječno 52,71% (Tablica 49), što ukazuje na njegovu odličnu primjerenost učenicima. Iz Slike 12 vidi se da se rezultati u IV. dijelu ispita distribuiraju simetrično i približno u obliku normalne distribucije. Na osnovi toga može se zaključiti da je ispit primjeren i dovoljno diskriminativan.

Slika 12. Frekvencije rezultata učenika u IV. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika

Pouzdanost IV. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika (Tablica 50) mjerena metodom unutarnje konzistencije jest niska (Cronbach α = 0,57), no očekivana, ako se uzme u obzir relativno mali broj čestica koje formiraju ovaj dio ispita. Ako se analizira povezanost pojedinih čestica i ukupnoga uratka u testu, vidi se da ovaj dio ispita gotovo svim svojim česticama mjeri jedan predmet mjerenja – znanje iz područja medijske kulture. Jedino čestica H4.4 ima nešto nižu povezanost s ukupnim uratkom. Radi se o čestici koja se odnosi na poznavanje filmskoga plana i rakursa, a po svojem je tipu zadatak višestrukog izbora. Trebalo bi sadržajno analizirati ovaj zadatak, jer je mogući uzrok lošije povezanosti ove čestice s ukupnim uratkom neprimjerena podražajna slika filmskoga kadra, koja se može dvojako interpretirati. Ipak, pošto se radi o samo jednoj od sedam čestica, koja u manjoj mjeri odstupa od predmeta mjerenja ostalih zadataka, može se zaključiti da je pouzdanost ovoga dijela ispita na donjoj granici prolaznosti.

Tablica 50. Pouzdanost IV. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika

	k - broj čestica	Cronbach α
IV. dio ispita iz Hrvatskoga jezika	7	0,57

Konstruktna valjanost IV. dijela ispita utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 51). Svi zadatci osim zadatka H4.4 koji čine ovaj dio ispita imaju visoke saturacije (r>0,30) prvom glavnom komponentom, što ukazuje na to da mjere jedinstven predmet mjerenja. Prva glavna komponenta objašnjava oko 29,09% varijabiliteta svih zadataka koji mjere znanje medijske kulture. Može se zaključiti da je faktorskom analizom utvrđena solidna konstruktna valjanost ovoga dijela ispita i da ispit većinom čestica mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno znanje Hrvatskoga jezika iz područja medijske kulture.

Tablica 51. Faktorska struktura IV. dijela ispita iz Hrvatskoga jezika na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
H4.1	,496
H4.2	,518
H4.3	,646
H4.4	,296
H4.5	,652
H4.6	,652
H4.7	,407

Tablica 52. Povezanost rezultata u IV. dijelu ispita iz
Hrvatskoga jezika i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Hrvatskoga jezika te općeg uspjeha

	IV. dio ispita
Ocjena iz Hrvatskoga jezika 7. razred	0,34
Opći uspjeh 7. razred	0,36

Na osnovi povezanosti rezultata u IV. dijelu ispita iz Hrvatskoga jezika, ocjene iz Hrvatskoga jezika i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da ovaj dio ispita ima zadovoljavajuću vanjsku valjanost (Tablica 52). Korelacija uspjeha u znanju iz medijske kulture i ocjene iz Hrvatskoga jezika iznosi r=0,34, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost, odnosno da uspjeh u znanju iz medijske kulture može objasniti oko 12% varijabiliteta ocjene iz Hrvatskoga jezika. Iz navedenoga je vidljivo da ocjena iz Hrvatskoga jezika ne oslikava u velikoj mjeri znanje iz medijske kulture. Takav odnos rezultata u ovome dijelu ispita i školske ocjene iz Hrvatskoga jezika budi sumnju da medijska kultura nije element ocjenjivanja znanja u našim osnovnim školama. Isto tako, dobivena je donekle zadovoljavajuća i očekivana povezanost između uratka u ovome dijelu ispita i općeg školskoga uspjeha (r=0,36).

Zaključci o ispitu iz Hrvatskog jezika

Prema svim dobivenim statističkim parametrima utvrđene su vrlo dobre metrijske osobine ispita iz Hrvatskoga jezika. Ispit se pokazao dovoljno osjetljivom, pouzdanom i valjanom mjerom znanja Hrvatskoga jezika učenika osmih razreda. Dijelovi ispita (I., II., i III.) koji se odnose na pismeno izražavanje, znanje iz književnosti i hrvatskoga jezika pokazali su se metrijski dobrima. Utvrđena

im je zadovoljavajuća osjetljivost, pouzdanost i valjanost. Nešto je niža tek pouzdanost četvrtoga dijela ispita koji mjeri znanje iz medijske kulture, i to ponajviše zbog malog broja zadataka koje sadrži taj subtest.

Analizom svih čestica ispita iz Hrvatskoga jezika utvrđeno je da većina njih sustavno mjeri jedinstven predmet mjerenja, i to u formi cijeloga ispita i po njegovim pojedinim dijelovima. Svega nekoliko čestica odstupa, u određenoj mjeri, od željenoga predmeta mjerenja cijeloga ispita i zadovoljavajućih parametara pouzdanosti i valjanosti. To su redom: čestica H1.3 iz prvoga dijela ispita koja se odnosi na slovopis; čestice H2.5 i H2.6 iz drugoga dijela ispita koje zahtijevaju sadržajnu analizu; čestica H3.7 iz trećega subtesta koja mjeri znanje glasovnih promjena te čestica H4.4 iz zadnjega dijela ispita koja se odnosi na poznavanje filmskoga plana i rakursa. Ipak, tih nekoliko zadataka svojim slabijim mjernim osobinama nimalo ne narušavaju odlične metrijske osobine cjelokupnoga ispita i njegovih pojedinih dijelova.

4.5.4. Ispitni materijali iz stranih jezika u redovnoj nastavi

Sadržaj ispitnih materijala iz stranih jezika u redovnoj nastavi

Ispitima iz stranoga jezika za osmi razred ispitivalo se u kojoj su mjeri učenici svladali obrazovne ishode nastave stranoga jezika u osnovnoškolskoj nastavi. Formirani su ispitni materijali za sve strane jezike koji se uče kao prvi strani jezici u predmetnoj nastavi u Republici Hrvatskoj, odnosno ispiti iz Engleskoga, Njemačkoga i Francuskoga jezika. Da bi ispiti imali bolju nacionalnu i internacionalnu valjanost, temelje se na Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike (ZEROJ), na Hrvatskom nacionalnom obrazovnom standardu (HNOS), te Nastavnom planu i programu za osnovnu školu (MZOŠ, kolovoz 2006). Vanjsko vrjednovanje u osmome razredu osnovne škole temeljilo se na razini A2 prema ZEROJ-u. Razina A2 prema ZEROJ-u naziva se na hrvatskome jeziku *temeljnim stupnjem* i na toj razini korisnik jezika može se snaći u poznatim i predvidivim komunikacijskim situacijama. Prema deskriptorima ZEROJ-a, prema HNOS-u i PIP-u, učenik može: razumjeti jednostavne rečenice i izraze vezane uz područja njegovih neposrednih potreba i interesa; komunicirati u govoru i pisanju u uobičajenim situacijama; predstaviti i opisati u govoru i pisanju jednostavnim rečenicama sebe i svoju neposrednu okolinu te izraziti na jednostavan način svoje osjećaje i raspoloženja.

Bez obzira na znanje jezika kojega ispituju svi ispiti iz stranoga jezika bili su strukturno isti. Ispitivale su se osnovne jezične komunikacijske kompetencije učenika na prvome stranome jeziku. Vrednovale su se kompetencije iz jezičnih vještina slušanja s razumijevanjem, čitanja s razumijevanjem te pismenoga izražavanja. Iako je vještina govorenja sastavni dio komunikacijske kompetencije u stranome jeziku, ona nije uključena u ovaj ispit zbog tehničkih ograničenja provedbe i vrednovanja. Također, važno je napomenuti kako se ispit sastojao od zadataka koji ne ispituju pojedinu vještinu zasebno, već su se one ispitivale integriranim zadatcima.

Struktura ispita iz stranih jezika

Ispiti se sastoje od triju dijelova kojima se provjeravaju sljedeće vještine:
- slušanje s razumijevanjem
- čitanje s razumijevanjem
- pismeno izražavanje.

Dijelu ispita slušanja s razumijevanjem cilj je bio ispitati učenikovu vještinu razumijevanja i slušanja jednostavnih fraza i izraza iz područja njihova interesa, jednostavnih i svakodnevnih razgovora i diskusija te slijeđenje običnog, svakodnevnog govora u skladu s očekivanom razinom znanja i kompetencija. Ispitivani obrazovni ciljevi u dijelu ispita slušanja s razumijevanjem detaljnije su definirani zajedničkim europskim okvirom za jezike, na razini A2. Zadatci u ovome dijelu ispita mogu biti zadatci višestrukog izbora (prepoznavanje jasnih činjenica), zadatci povezivanja (globalno razumjeti slušani tekst; pamtiti i prepoznavati temeljne informacije) i zadatci nadopunjivanja (razumijevanje ciljanih informacija). Ukupni broj zadataka u ovome dijelu ispita jest osam ili devet, a ispit traje oko 15 minuta. Tekstovi koje učenici slušaju snimljeni su na CD-u i reproducirani u ispitnoj prostoriji putem uređaja za reprodukciju zvuka. Svaki tekst učenici slušaju dva puta, a snimak uključuje slijedeće:
- opće upute: koliko će se puta slušati svaki tekst, što učenik treba napraviti i kada
- upute za rješavanje svakog zadatka
- tekstove snimljene dva puta
- stanke za čitanje teksta zadatka i za rješavanje/provjeru zadatka
- u svakom zadatku naveden je primjer za rješavanje zadatka

Cilj dijela ispita koji se odnosi na čitanje s razumijevanjem jest ispitati učenikovu sposobnost čitanja i razumijevanja riječi, rečenica i kraćih tekstova, kao i sposobnost primjene jezičnih zakonitosti (pravilnosti). Želja je ispitati čitanje kao proces dekodiranja i razmišljanja koji uključuje dopunjivanje i odabir odgovora u skladu s očekivanom razinom znanja i kompetencija. Budući da čitanje s razumijevanjem podrazumijeva shvaćanje leksičkoga, morfološkoga, sintaktičkoga i pragmatičkoga sustava pisanoga teksta, cilj je ove sastavnice ispita provjeriti raspolaže li učenik potrebnim znanjima i sposobnostima iz navedenih područja na receptivnoj i produktivnoj razini. Prema zajedničkom europskom okviru za jezike, ispituju se sposobnost razumijevanja pročitanoga teksta na razini A2. Zadatci u ovome dijelu ispita mogu biti: zadatci pridruživanja (globalno razumjeti tekst); zadatci redanja (povezati dijalog); zadatci višestrukoga izbora za nadopunu teksta (uporaba jezika, leksik i jezične forme); zadatci višestrukoga izbora (selektivno razumjeti tekst, razumjeti detalje, namjeru, stav…). Ukupni broj zadataka u ovome dijelu ispita jest od 15 do 17, ovisno o jeziku.

Dio ispita iz stranoga jezika koji se odnosi na pismeno izražavanje ispituje sposobnost prikladnoga i točnoga izražavanja te uporabe jezičnih znanja i vještina u pisanome obliku, definiranu zajedničkim europskim okvirom za jezike na razini A2. Cilj je ispitati učenikovu sposobnost izražavanja u pisanome obliku (popunjivanje obrasca, pisanje pisma) osobnim stilom u povezanome tekstu (koherentnost i kohezija) rabeći jednostavne strukture (leksičke i gramatičke). Pisani tekst treba ispuniti komunikacijsku svrhu u skladu s očekivanom razinom znanja i kompetencija. Zadatci u ovome dijelu ispita mogu biti zadatci dopunjivanja (prijenos

podataka iz teksta u obrazac, na plakat, obavijest, u dnevnik...) ili zadatci sastavljanja kratkog teksta (pisanje kratke poruke ili pisma, odgovor na zadanu temu).

Za dijelove ispita koji se odnose na čitanje s razumijevanjem i pismeno izražavanje predviđeno je da se rješavaju u kontinuitetu, bez stanke među dijelovima. Za taj segment ispita predviđeno je ukupno 35 minuta i rješava se klasičnim postupkom ispita papir-olovka.

Detaljniji opis strukture ispita iz stranih jezika te primjeri zadataka iz pojedinih ispita nalaze se u Prilogu u Ispitnom katalogu.

Vrednovanje uratka u ispitima iz stranih jezika

Vrednovanje uratka učenika u ispitima iz stranih jezika provelo se temeljem ključa za odgovore i detaljnih uputa za bodovanje i ocjenjivanje zadataka. Kada god je to moguće (u dijelu ispita koji se odnosi na slušanje i čitanje s razumijevanjem), vrednovanje se provelo na temelju objektivnih i pripremljenih ključeva za ocjenjivanje. Ako je u pojedinom zadatku bilo moguće nekoliko rješenja, sva su rješenja navedena u ključu za odgovore. Svaki zadatak ovakvoga tipa donosio je po jedan bod. Kada to nije moguće (u dijelu ispita kojim se ispituje pisano izražavanje), učenikov je pismeni rad vrednovan prema posebno izrađenim, jedinstvenim kriterijima ocjenjivanja koje su primjenjivali educirani i uvježbani ocjenjivači (detaljnije prikazani u Ispitnome katalogu u Prilogu).

Dijelovi ispita boduju se na sljedeći način:
- slušanje s razumijevanjem – oko 25,0% udjela u ukupnom rezultatu ispita
- čitanje s razumijevanjem – oko 37,5% udjela u ukupnom rezultatu ispita
- pismeno izražavanje – oko 37,5% udjela u ukupnome rezultatu ispita

Učenik koji ispravno riješi cijeli ispit, može ukupno dobiti, računajući bodove svih jezičnih vještina, 40 bodova (engleski i francuski jezik), odnosno 41 bod (njemački jezik).

4.5.4.1. Metrijske osobine ispita iz Engleskoga jezika

Ispit iz Engleskoga jezika za predmetnu nastavu predstavlja jedinstveni ispit koji se sadržajno sastoji od dva zadatka slušanja s razumijevanjem te po tri zadatka čitanja i pisanja. Svaki od zadataka sastoji se od nekoliko čestica, odnosno elemenata ocjenjivanja. Tih elemenata ocjenjivanja u cijelome ispitu ima 31. Broj bodova koji je moguće postići po pojedinim dijelovima ispita jest 10 za slušanje te po 15 bodova za svaki od dijelova ispita koji se odnose na čitanje i pisanje. Uradak u ispitu iz Engleskoga jezika prikazan je sumarno jednostavnim zbrajanjem uradaka u pojedinim dijelovima ispita. Takav cjelokupni ispit iz Engleskoga jezika za osme razrede osnovnih škola ima ukupno 40 bodova. Rezultat u ispitu prikazuje cjelokupno znanje Engleskoga jezika na kraju osnovne škole na razini A2, što uključuje jezične kompetencije slušanja, čitanja i pisanja.

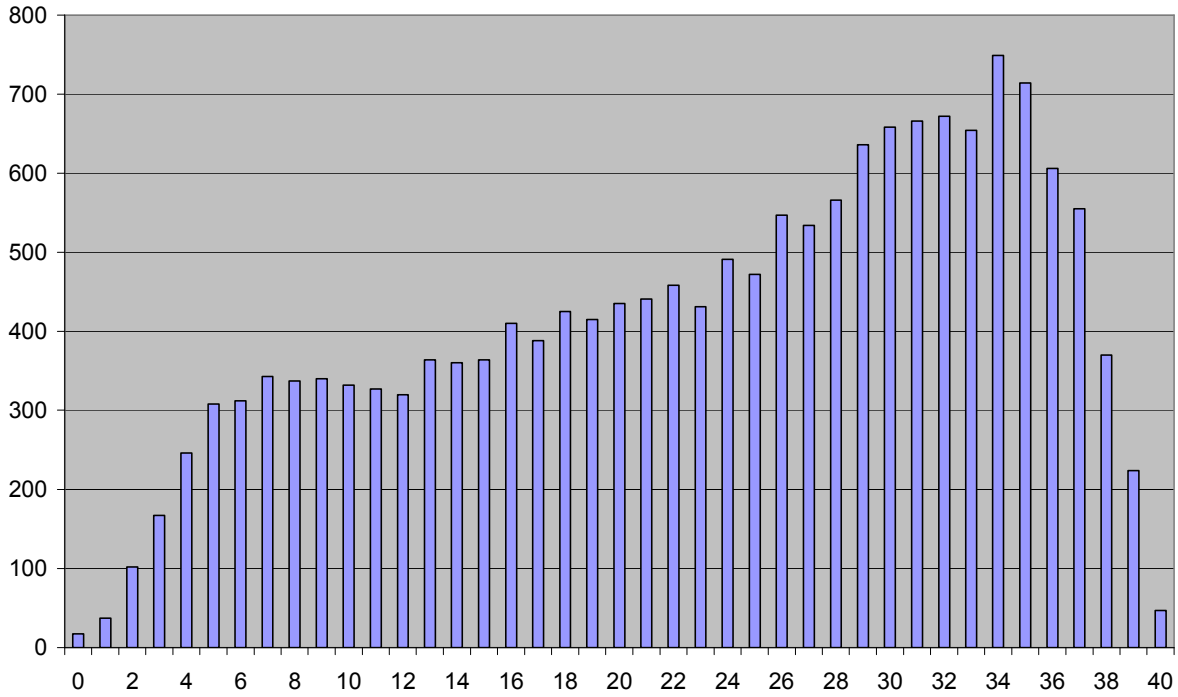
U Tablici 53 prikazani su sumarni rezultati ispitivanja iz Engleskoga jezika u vanjskome vrednovanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovnih škola. Ukupno je ovaj ispit rješavalo 16.840 učenika. Prosječan uradak učenika u ispitu bio je M=23,36 bodova. Minimalni broj bodova u ispitu, koji je neki od učenika postigao, bio je 0 bodova, a maksimalni broj bodova odgovara i teorijskome maksimumu od 40 bodova.

Tablica 53. Ukupni rezultati u ispitu iz Engleskoga jezika

N	16840
M	23,36
C	25,00
Sd	10,17
Minimum	0
Maksimum	40
% rješivosti - prosječni rezultat	58,40%

Prosječna težinska primjerenost cijeloga ispita iz Engleskoga jezika ukazuje na malo lakši, ali primjeren ispit. Rješivost cijelog ispita prosječno je 58,40% (Tablica 53). Iz Slike 13 vidi se da se rezultati u ispitu ne distribuiraju potpuno normalno, već pokazuju pomak prema višim vrijednostima (negativno asimetrična distribucija). Najfrekventniji rezultat je 34 boda, a ne očekivanih 23, na što ukazuje aritmetička sredina. Na osnovi distribucije može se zaključiti da je ispit dovoljno diskriminativan (jer je distribucija široka i pokriva cijeli raspon), ali da bolje razlikuje ispitanike s nižim rezultatima (lošijim znanjem) od onih s prosječnim ili boljim znanjem, mogućnost razlikovanja kojih je manja.

Slika 13. Frekvencije rezultata učenika na ispitu iz Engleskoga jezika

Pouzdanost ispita (Tablica 54), mjerena metodom unutarnje konzistencije, vrlo je dobra (Cronbach α = 0,82). Ispit iz Engleskoga jezika gotovo svim svojim zadatcima i česticama mjeri jedinstven predmet mjerenja – znanje Engleskoga jezika učenika osmih razreda. Dodatnom

analizom povezanosti pojedinih zadataka i ukupnog uratka u ispitu zaključeno je da sve čestice, osim čestice E5.5 iz dijela ispita koji se odnosi na čitanje s razumijevanjem, pridonose pouzdanosti ispita. Vidljivo je da je ta čestica bila nešto teža učenicima, ali da bi se utvrdio uzrok njezinoga odstupanja od predmeta mjerenja ostalih zadataka u ispitu, potrebna je detaljnija sadržajna analiza odgovora učenika. Odstupanje te jedne čestice od predmeta mjerenja cijeloga ispita nimalo ne umanjuje njegovu visoku pouzdanost.

Tablica 54. Pouzdanost ispita iz Engleskoga jezika

	k - broj čestica	Cronbach α
Cijeli ispit iz Engleskoga jezika	31	0,82

Konstruktna valjanost ispita utvrđena je metodom analize glavnih komponenata (Tablica 55). Prva glavna komponenta objašnjava oko 29,91% varijabiliteta svih ispitnih čestica, što je zadovoljavajuće s obzirom na njihov broj. Gotovo sve čestice u ispitu imaju visoke saturacije prvom glavnom komponentom, što ukazuje na to da mjere jedinstven predmet mjerenja. Nešto nižu saturaciju ima jedino čestica E5.5 iz dijela ispita čitanja s razumijevanjem. O problematici vezanoj uz tu česticu već je bilo govora u odjeljku o pouzdanosti. Na kraju, može se zaključiti da je konstruktna valjanost cijeloga ispita dobra i da ispit velikom većinom svojih zadataka mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno znanje Engleskoga jezika na kraju osnovne škole.

Tablica 55. Faktorska struktura ispita iz Engleskoga jezika na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
E1.1	,445
E1.2	,447
E1.3	,394
E1.4	,464
E1.5	,543
E2.1	,534
E2.2	,528
E2.3	,568
E2.4	,538
E2.5	,535
E3.1	,639
E3.2	,678
E3.3	,671
E3.4	,673
E3.5	,662
E4.1	,639
E4.2	,644
E4.3	,559
E4.4	,616
E4.5	,498
E5.1	,426
E5.2	,364
E5.3	,514
E5.4	,305
E5.5	-,039
E6.1	,636
E6.2	,413
E6.3	,469
E6.4	,630
E6.5	,652
E7	,694

Na osnovi povezanosti rezultata u ispitu, ocjene iz Engleskoga jezika i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da je ispit ima dobru vanjsku valjanost (Tablica 56). Korelacija rezultata u ispitu i ocjene iz Engleskoga jezika na kraju sedmoga razreda iznosi r=0,68, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost, pogotovo kada uzmemo u obzir smanjeni varijabilitet školskih ocjena. Znanje Engleskoga jezika iskazano u ovome ispitu određuje velik dio varijabiliteta u ocjeni iz Engleskoga jezika (oko 46%). Dobivena je i zadovoljavajuća povezanost općeg uspjeha učenika na kraju sedmoga razreda i uratka u ispitu od r=0,58, koja je očekivano nešto niža od povezanosti s ocjenom iz odgovarajućega predmeta.

Tablica 56. Povezanost rezultata u ispitu iz
Engleskoga jezika i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Engleskoga jezika i općeg uspjeha

	Cijeli ispit
Ocjena iz Engleskoga jezika 7. razred	0,68
Opći uspjeh 7. razred	0,58

Zaključci o ispitu iz Engleskoga jezika

Prema svim dobivenim statističkom parametrima utvrđene su dobre metrijske osobine ispita iz Engleskoga jezika. Ispit se pokazao dovoljno osjetljivom, pouzdanom i valjanom mjerom znanja Engleskoga jezika pri završetku osnovnoškolskog obrazovanja.

Analizom čestica ispita iz Engleskoga jezika utvrđeno je da one sustavno mjere jedinstven predmet mjerenja, i to u formi cijeloga ispita i po pojedinim zadatcima, odnosno dijelovima ispita. Jedina čestica koja odstupa od željenoga predmeta mjerenja i zadovoljavajućih parametara pouzdanosti i valjanosti je čestica E5.5. Uzrok nedovoljne valjanosti te čestice jest u specifičnosti toga zadatka i ponuđenih distraktora. Ipak, ta čestica svojim slabijim mjernim osobinama ne narušava vrlo dobre metrijske osobine ispita iz Engleskoga jezika.

4.5.4.2. Metrijske osobine ispita iz Njemačkoga jezika

Ispit iz Njemačkoga jezika za predmetnu nastavu predstavlja jedinstveni ispit koji se sadržajno sastoji od dva zadatka slušanja s razumijevanjem, tri zadatka čitanja s razumijevanjem i dva zadatka pisanja. Svaki od zadataka sadrži po nekoliko pitanja (čestica), tako da cjelokupni ispit ima 36 čestica. Za sve zadatke i čestice unutar ispita pomno su razrađeni objektivni kriteriji ocjenjivanja i pripadajući ključevi za ocjenjivanje. Svaka od čestica u ovome ispitu donosila je jedan bod, osim čestica u dijelu ispita koji se odnosi na pisanje, koje su bodovane stupnjevito s više bodova, a na nekim skalama bilo je moguće dobiti i po pola boda. Tako je ukupni mogući broj bodova u ovome ispitu 41, a moguće je ostvariti i necjelobrojni broj bodova.

U Tablici 57 prikazani su sumarni rezultati ispitivanja iz Njemačkoga jezika u vanjskome vrednovanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovnih škola. Ukupno je ovaj ispit rješavalo 4101 učenika. Prosječan uradak učenika u ispitu bio je M=23,10 bodova. Minimalni broj bodova u ispitu, koji je neki od učenika postigao, bio je 0 bodova, a maksimalni broj bodova 40,

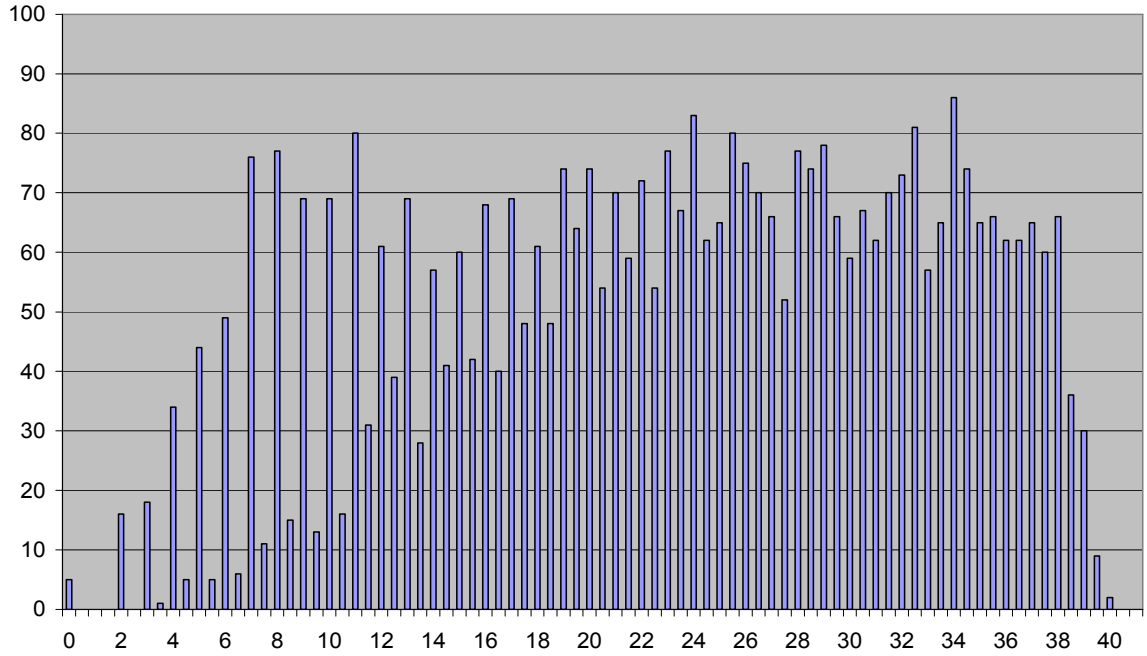
što je jedan bod manje od ukupnoga maksimuma bodova u ovome ispitu. Dakle, nema učenika koji je u ovome ispitu postigao maksimalni broj bodova.

Tablica 57. Ukupni rezultati u ispitu u iz Njemačkoga jezika

N	4101
M	23,10
C	24,00
Sd	9,60
Minimum	0
Maksimum	40
% rješivosti - prosječni rezultat	46,34%

Prosječna težinska primjerenost cijeloga ispita iz Njemačkoga jezika ukazuje na primjeren ispit. Rješivost cijeloga ispita prosječno je 46,34% (Tablica 57). Iz Slike 14 vidi se da se rezultati u ispitu ne distribuiraju potpuno normalno. Distribucija poprima gotovo pravokutan oblik, u kojem su skoro sve frekvencije rezultata podjednako zastupljene. Na osnovi takve distribucije može se zaključiti da je ispit dovoljno diskriminativan, iako ne pokriva cjelokupni raspon bodova. Pouzdanost ispita (Tablica 58), mjerena metodom unutarnje konzistencije, vrlo je dobra (Cronbach α = = 0,92). Ispit iz Njemačkoga jezika gotovo svim svojim zadatcima i česticama mjeri jedinstven predmet mjerenja – znanje Njemačkoga jezika učenika osmih razreda. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih zadataka i ukupnoga uratka u ispitu zaključeno je da sve čestice osim čestice N3.3 iz dijela ispita koji se odnosi na čitanje s razumijevanjem pridonose pouzdanosti ispita. Uzrok lošije povezanosti te čestice s ukupnim uratkom vjerojatno leži u tome što je ona bila težinski neprimjerena, odnosno učenicima prelagana, što smanjuje njezin varijabilitet.

Slika 14. Frekvencije rezultata učenika u ispitu iz Njemačkoga jezika

Tablica 58. Pouzdanost ispita iz Njemačkoga jezika

	k - broj čestica	Cronbach α
Cijeli ispit iz Njemačkoga jezika	36	0,92

Konstruktna valjanost ispita utvrđena je metodom analize glavnih komponenata (Tablica 59). Prva glavna komponenta objašnjava oko 28,38% varijabiliteta svih ispitnih čestica, što je zadovoljavajuće s obzirom na njihov broj. Sve čestice u ispitu imaju visoke saturacije prvom glavnom komponentom, osim već spomenute čestice N3.3, što ukazuje na to da mjere jedinstven predmet mjerenja. Može se zaključiti da je konstruktna valjanost cijeloga ispita dobra i da ispit svim svojim zadatcima mjeri željeni predmet mjerenja, odnosno znanje Njemačkoga jezika.

Na osnovi povezanosti rezultata u ispitu, ocjene iz Njemačkoga jezika i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da ispit ima dobru vanjsku valjanost (Tablica 59). Korelacija rezultata u ispitu i ocjene iz Njemačkoga jezika na kraju sedmoga razreda iznosi r=0,61, što ukazuje na zadovoljavajuću povezanost, pogotovo kada uzmemo u obzir smanjeni varijabilitet školskih ocjena. Znanje Njemačkoga jezika iskazano u ovome ispitu određuje velik dio varijabiliteta u ocjeni iz Njemačkoga jezika (oko 37%). Dobivena je i zadovoljavajuća povezanost općeg uspjeha učenika na kraju trećeg razreda i uratka u ispitu od r=0,56.

Tablica 59. Faktorska struktura ispita iz Njemačkoga jezika na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
N1.1	,527
N1.2	,526
N1.3	,561
N1.4	,525
N2.1	,523
N2.2	,368
N2.3	,323
N2.4	,480
N2.5	,353
N3.1	,353
N3.2	,543
N3.3	,165
N3.4	,509
N3.5	,403
N3.6	,478
N4.1	,511
N4.2	,608
N4.3	,567
N4.4	,518
N4.5	,565
N4.6	,544
N5.1	,538
N5.2	,543
N5.3	,529
N5.4	,588
N5.5	,550
N6.1	,599
N6.2	,453
N6.3	,483
N6.4	,504
N6.5	,568
N7.1	,703
N7.2	,714
N7.3	,722
N7.4	,701
N7.5	,607

Tablica 60. Povezanost rezultata u ispitu iz Njemačkoga jezika i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Njemačkoga jezika i općeg uspjeha

	Cijeli ispit
Ocjena iz Njemačkoga jezika 7. razred	0,61
Opći uspjeh 7. razred	0,56

Zaključci o ispitu iz Njemačkoga jezika

Prema svim dobivenim statističkim parametrima utvrđene su vrlo dobre metrijske osobine ispita iz Njemačkoga jezika. Ispit se pokazao dovoljno osjetljivom, pouzdanom i valjanom mjerom znanja iz toga predmeta pri završetku osmoga razreda. Analizom čestica ispita iz Njemačkoga jezika utvrđeno je da one sustavno mjere jedinstven predmet mjerenja, i to u formi cijeloga ispita i po pojedinim zadatcima. Jedina čestica koja odstupa od predmeta mjerenja cijeloga ispita jest čestica N3.3, i to vjerojatno zato što je učenicima bila prelagana. Jedina zamjerka ovome, inače vrlo dobrome ispitu, može biti upućena u tome da ne obuhvaća cijeli predviđeni raspon bodova, odnosno da nema učenika koji postižu maksimum bodova na ovome ispitu.

4.5.4.3. Metrijske osobine ispita iz Francuskoga jezika

Ispit iz Francuskoga jezika za osmi razred predstavlja jedinstveni ispit koji se sadržajno sastoji od dva zadatka slušanja s razumijevanjem, tri zadatka čitanja s razumijevanjem i dva zadatka pismenoga izražavanja. Svaki od zadataka sadrži po nekoliko pitanja (čestica), tako da cjelokupni ispit ima 36 čestica. Za sve zadatke i čestice unutar ispita pomno su razrađeni objektivni kriteriji ocjenjivanja i pripadajući ključevi za ocjenjivanje. Većina čestica u ovome ispitu donosila je jedan bod, dok su elementi ocjenjivanja u zadnjemu dijelu ispita koji se odnosi na pismeno izražavanje bili formirani kao skale procjena, gdje je bilo moguće dobiti i po pola boda na pojedinim skalama. Na ovome je ispitu bilo ukupno moguće postići 40 bodova, a moguće je imati i necjelobrojni broj bodova.

U Tablici 61 prikazani su sumarni rezultati ispitivanja iz Francuskoga jezika u osmim razredima osnovne škole. Zbog male zastupljenosti Francuskoga jezika kao prvoga stranoga jezika u hrvatskim osnovnim školama, ovaj su ispit rješavala samo 64 učenika. Zbog tako malog uzorka statističke analize i zaključci izvedeni iz njih nemaju veliku težinu i točnost, odnosno uza sebe vežu znatnu pogrešku procjene.

Prosječan uradak učenika u ispitu bio je M=20,89 bodova. Minimalni broj bodova u ispitu, koji je neki od učenika postigao, bio je 6 bodova, a maksimalni broj bodova iznosi 36. Vidljivo je da je maksimalni broj bodova manji od teorijskog maksimuma od 40, a minimum veći od 0 bodova, što ukazuje na smanjeni varijabilitet i manju diskriminativnost ovoga ispita od teorijski mogućeg. Ipak, budući da se radi o malome uzorku učenika, diskriminacija učenika ovim ispitom je solidna, unatoč suženom bodovnom rasponu.

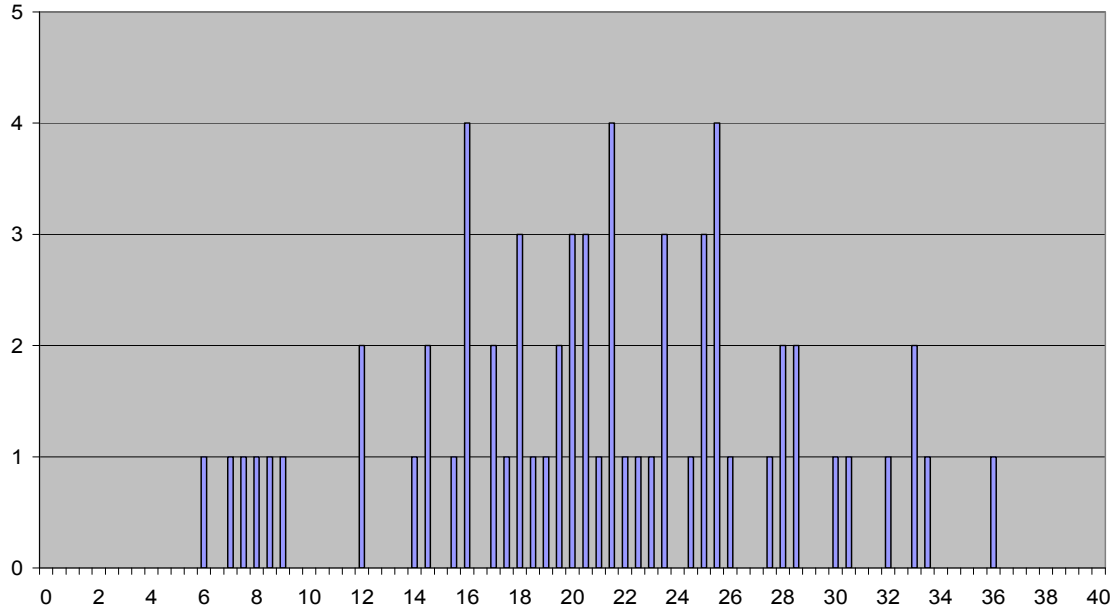
Tablica 61. Ukupni rezultati u ispitu u iz Francuskoga jezika

N	64
M	20,89
C	20,75
Sd	6,89
Minimum	6
Maksimum	36
% rješivosti - prosječni rezultat	52,23%

Prosječna težinska primjerenost cijeloga ispita iz Francuskoga jezika ukazuje na vrlo primjeren ispit. Rješivost cijeloga ispita prosječno je 52,23% (Tablica 61), što je blizu optimalne težine ispita. Iz Slike 15 vidi se da se rezultati u ispitu ne distribuiraju potpuno normalno, već nedostaju frekvencije na pojedinim mjestima skale. S obzirom na mali broj ispitanika nije se niti očekivala normalna raspodjela, pa se ovakva distribucija može smatrati zadovoljavajućom.

Pouzdanost ispita (Tablica 62), mjerena metodom unutarnje konzistencije, vrlo je dobra (Cronbach α = 0,84). Ispit iz Francuskoga jezika većinom svojih čestica mjeri jedinstven predmet mjerenja – znanje Francuskoga jezika učenika osmih razreda. Dodatnom analizom povezanosti pojedinih zadataka i ukupnoga uratka u ispitu zaključeno je da nekoliko čestica ima nisku povezanost s ukupnim uratkom. Radi se o prvoj čestici u ispitu, F1.1.1, koja je bila prelagana i zato ne pridonosi pouzdanosti, zatim čestici F1.2.10 iz drugog zadatka slušanja s razumijevanjem, čestici F2.2.2 iz drugog zadatka čitanja s razumijevanjem te česticama F2.3.3, F2.3.5 i F2.3.6 iz trećeg zadatka čitanja s razumijevanjem. Iz deskriptivnih parametara tih čestica nisu jasni pouzdani uzroci njihovih lošijih metrijskih osobina. Da bi se zaključilo o pravim razlozima njihovih slabijih mjernih svojstava, potrebna je stručna sadržajna analiza odgovora učenika. Ipak, odstupanje tih nekoliko čestica od predmeta mjerenja cijeloga ispita ne narušava zadovoljavajuću pouzdanost ovoga ispita. Pri donošenju ovih zaključaka treba još jednom spomenuti vrlo mali uzorak ispitanika i nestabilnost navedenih rezultata. Na žalost, čvršći zaključak o pouzdanosti ovoga ispita nije moguće izvesti zbog male zastupljenosti učenika kojima je Francuski prvi strani jezik u predmetnoj nastavi na području Republike Hrvatske.

Slika 15. Frekvencije rezultata učenika u ispitu iz Francuskoga jezika

Tablica 62. Pouzdanost ispita iz Francuskoga jezika

	k - broj čestica	Cronbach α
Cijeli ispit iz Francuskoga jezika	36	0,86

Konstruktna valjanost ispita utvrđena je faktorskom analizom – metodom analize glavnih komponenata (Tablica 63). Prva glavna komponenta objašnjava oko 20,20% varijabiliteta, a iz rezultata je vidljivo da ovaj ispit nema jasnu jednofaktorsku strukturu. Određeni broj čestica u ispitu ima zadovoljavajuće saturacije prvom glavnom komponentom, no velik broj čestica ima vrlo niske projekcije na prvoj glavnoj komponenti. Među česticama s niskim korelacijama s prvom komponentom ističu se one o kojima je bilo govora i u odlomku o pouzdanosti. Ponovno napominjemo da je ovakva analiza glavnih komponenata vrlo nepouzdana jer je broj ispitanika premalen u odnosu na broj promatranih čestica, pa ove zaključke treba uzeti s oprezom.

Tablica 63. Faktorska struktura ispita iz Francuskoga jezika na prvoj glavnoj komponenti

Zadatci u ispitu	Saturacije prvom glavnom komponentom
F1.1.1	,086
F1.1.2	,453
F1.1.3	,586
F1.1.4	,380
F1.1.5	,575
F1.2.6	,349
F1.2.7	,150
F1.2.8	,504
F1.2.9	,107
F1.2.10	,097
F2.1.1	,315
F2.1.2	,559
F2.1.3	,341
F2.1.4	,414
F2.1.5	,282
F2.2.1	,297
F2.2.2	,014
F2.2.3	,108
F2.2.4	,379
F2.3.1	,523
F2.3.2	,171
F2.3.3	-,162
F2.3.4	,266
F2.3.5	,099
F2.3.6	,043
F3.1.1	,173
F3.1.2	,384
F3.1.3	,181
F3.1.4	,296
F3.1.5	,401
F3.2.11	,714
F3.2.12	,769
F3.2.13	,863
F3.2.21	,841
F3.2.22	,818
F3.2.23	,858

Na osnovi povezanosti rezultata u ispitu, ocjena iz Francuskoga jezika i općeg uspjeha sedmoga razreda vidljivo je da ispit ima dobru vanjsku valjanost (Tablica 64). Korelacija rezultata u ispitu i

ocjene iz Francuskoga jezika na kraju sedmoga razreda iznosi r=0,75, što ukazuje na vrlo dobru povezanost, pogotovo kada uzmemo u obzir smanjeni varijabilitet školskih ocjena. Dobivena je i visoka povezanost općeg uspjeha učenika na kraju sedmoga razreda i uratka u ispitu od r=0,71.

Tablica 64. Povezanost rezultata u ispitu iz Francuskoga jezika i dosadašnjeg školskog uspjeha iz Francuskoga jezika i općeg uspjeha

	Cijeli ispit
Ocjena iz Francuskoga jezika 3. razred	0,75
Opći uspjeh 3. razred	0,71

Zaključci o ispitu iz Francuskoga jezika

Pri donošenju zaključaka o metrijskim osobinama ispita iz Francuskoga jezika u predmetnoj nastavi treba imati na umu vrlo mali uzorak ispitanika i nestabilnost navedenih rezultata. Dobiveni rezultati uza sebe vežu veliku pogrešku procjene i rezultate analiza koje slijede treba uzeti s oprezom.

Prema dobivenim statističkim parametrima utvrđene su solidne metrijske osobine ispita iz Francuskoga jezika. Ispit se pokazao dovoljno osjetljivom i pouzdanom mjerom znanja iz toga predmeta pri završetku osmoga razreda. Ispit se pokazao problematično valjanim, no primijenjena metoda analize glavnih komponenata nije primjerena odnosu veličine uzorka i broja promatranih čestica u ispitu. Tako je analizom svih čestica ispita utvrđeno da većina njih mjeri jedinstven predmet mjerenja, no da postoji i određeni broj čestica koje odstupaju od predmeta mjerenja ostatka ispita. O uzrocima takvih rezultata treba zaključiti nakon stručne sadržajne analize samih zadataka i odgovora učenika. Isto tako, razlog odstupanja tih čestica od predmeta mjerenja, kao što je već napomenuto, može ležati i u nestabilnosti dobivenih rezultata uzrokovanoj malim brojem ispitanika. Ipak, čini se da ovaj ispit promatran u cijelosti ima zadovoljavajuće metrijske osobine.

4.6. ISPITI IZ MATERINSKOGA JEZIKA ZA UČENIKE PRIPADNIKE NACIONALNIH MANJINA

Učenicima pripadnicima nacionalnih manjina bilo je omogućeno pisanje prilagođenih, odnosno prevedenih ispita na njihovim materinskim jezicima. Pri tome su pripadnici mađarske, srpske i talijanske nacionalne manjine pisali prevedeni ispit iz Fizike, Biologije i Kemije. Dio pripadnika srpske nacionalne manjine pisao je prevedeni ispit iz Engleskoga jezika, a dio iz Njemačkoga jezika. Pripadnici talijanske nacionalne manjine pisali su prevedeni ispit iz Engleskoga jezika, a pripadnici mađarske nacionalne manjine iz Njemačkoga jezika. Pripadnici svih nacionalnih manjina pisali su i ispit iz Hrvatskoga jezika koji nije bio preveden i koji su svi pisali isključivo na hrvatskome jeziku. Uz prilagodbu i prijevode ispita, prevedene su i upute za pisanje pojedinih ispita i upute za voditelje ispitivanja.

Podatci o pripadnosti pojedinoj nacionalnoj manjini prikupljali su se kada i ostali podatci o učenicima, s time da je naknadno, još jednom, uz pomoć ravnatelja, provjereno pripadaju li

učenici navedenim nacionalnim manjinama i žele li pisati ispite na manjinskome materinskome jeziku. Prilagodbu ispita proveli su stručnjaci za jezike nacionalnih manjima koji rade u školstvu, angažirani od NCVVO-a. Prilagodbe su provedene uz blisku suradnju sa stručnim radnim skupinama za pojedine ispite te uz koordinaciju i nadzor djelatnika Centra i Instituta Pilar. Navedenim postupkom dobivene su inačice ispita na jezicima nacionalnih manjina, koje su u potpunosti usporedive (paralelne) izvornim ispitima na hrvatskome jeziku.

Dodatno su pripadnici srpske i talijanske nacionalne manjine pisali i ispite iz svojih materinskih jezika. To su bilo posebno napravljeni ispiti od stručnih radnih skupina za srpski, odnosno talijanski jezik. Uz ispite iz materinskih jezika napravljeni su odgovarajući ključevi za odgovore, naputci za ocjenjivače, obrasci za ocjenjivače te odgovarajuće upute za voditelje ispitivanja na materinskim jezicima. Koordinaciju izrade ovih ispitnih materijala vodili su djelatnici NCVVO-a.

Ispiti iz talijanskoga i srpskoga materinskoga jezika

Kao što je već napomenuto, učenicima srpske i talijanske nacionalne manjine omogućeno je pisanje ispita iz njihova materinskoga jezika. Formirani su posebni ispiti iz srpskoga i talijanskoga jezika koji su trebali izmjeriti znanje srpskoga, odnosno talijanskoga jezika kao materinskoga jezika na kraju osnovne škole. Ispitivanje materinskih jezika provedeno je 7. travnja 2008. godine u standardiziranim uvjetima grupnoga ispitivanja. Procedura ispitivanja nije odstupala od procedure primijenjene kod ispitivanja znanja drugim ispitima.

Osobine ispita iz talijanskoga materinskoga jezika

Trajanje ispitivanja talijanskoga jezika ukupno je bilo 125 minuta, s uključenom pauzom od 15 minuta. Ispit se sastojao od četiri dijela od kojih je svaki dio imao propisano trajanje ispitivanja, a pauza je bila između drugog i trećeg dijela ispita. Prvi dio ispita odnosio se na znanje iz književnosti i razumijevanja pročitanoga djela, drugim dijelom ispita ispitivalo se pismeno izražavanje, trećim dijelom morfološko-sintaktičko znanje jezika, dok se u četvrtom dijelu ispitivalo znanje leksika. Ispitivanje se provelo prema shemi:
I. dio ispita – 25 minuta
II. dio ispita – 35 minuta
pauza – 15 minuta
III. dio ispita – 35 minuta
IV. dio ispita – 15 minuta

Za vrednovanje ispita iz talijanskoga materinskoga jezika članovi stručne radne skupine izradili su detaljne upute za ocjenjivače i ključeve za odgovore. Svaki od zadataka, odnosno čestica bodovanja imao je precizno razrađen popis točnih odgovora i shemu bodovanja. Zadatci u ispitu donosili su različit broj bodova, ovisno o njihovoj kompleksnosti i procijenjenoj težinskoj primjerenosti. Netočni odgovori nisu donosili negativne bodove. Po dijelovima ispita, prvi dio ispita imao je 26 bodova, a drugi dio ispita 23 boda, treći dio ispita 35 bodova, a četvrti 14 bodova. Cjelokupni uradak u ispitu iz talijanskoga jezika može se formirati jednostavnim

zbrajanjem uratka u pojedinim dijelovima ispita. Tako je ukupni maksimalni broj bodova u ispitu bio 98. Dodatne informacije o osobinama ispita iz talijanskoga materinskoga jezika moguće je vidjeti u Prilogu.

U Tablici 65 prikazane su osnovne metrijske osobine ispita iz talijanskoga jezika. Relativno mali broj učenika osmih razreda u Republici Hrvatskoj pohađa nastavu na talijanskome materinskome jeziku, svega njih 187 pa su ostali statistički parametri nestabilni zbog malog broja ispitanika i treba ih uzeti s oprezom. Prosječan uspjeh u ispitu jest 60,13 bodova, što je prosječno oko 61,36% rješivosti cijeloga ispita. Taj podatak ukazuje na nešto lakši ispit, koji nije u potpunosti primjeren učenicima. Nadalje, ovaj ispit ima sužen raspon postignutih bodova, koji se kreće od 17 do 89, što je dosta manje od mogućega raspona od 0 do 98. Time je osjetljivost ovoga ispita smanjena i udaljuje se od optimalne. Pouzdanost ispita mjerena metodom unutarnje konzistencije dobra je i iznosi α= 0,89, što ukazuje na prilično homogen ispit, koji većinom svojih čestica mjeri jedinstven predmet mjerenja, odnosno znanje talijanskoga jezika na kraju osnovne škole. Solidnu homogenost ovoga ispita dokazuju i rezultati analize glavnih komponenata. Dobivena je jasna jednofaktorska struktura, gdje prva glavna komponenta objašnjava 14,63% varijance svih ispitnih čestica, što je zadovoljavajuće s obzirom na velik broj čestica u ispitu. Kao mjera vanjske valjanosti uzeta je povezanost rezultata u ispitu i općeg uspjeha u sedmome razredu. Povezanost od r=0,63 ukazuje na solidnu povezanost uratka u ispitu i općeg uspjeha, što govori u prilog solidne vanjske valjanosti ovoga ispita.

O ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika može se zaključiti da je zadovoljavajuće pouzdana i valjana mjera znanja, no da nije težinski potpuno primjeren (već je prelagan) te ne prekriva maksimalni mogući raspon bodova, čime mu je osjetljivost, odnosno mogućnost razlikovanja učenika po znanju umanjena.

Tablica 65. Osnovne metrijske osobine ispita iz talijanskoga materinskoga jezika

N	187
M	60,13
C	61,00
Sd	14,67
Minimum	17
Maksimum	89
% rješivosti - prosječni rezultat	61,36%
k - broj čestica	74
Cronbach α	,89
% varijance čestica objašnjen 1. glavnom komponentom	14,63%
Korelacija rezultata u ispitu i općeg uspjeha 7. razreda	,63

Osobine ispita iz srpskoga materinskoga jezika

Trajanje ispitivanja srpskoga jezika bilo je ukupno oko 130 minuta, s uključenom pauzom od 20 minuta. Ispit se sastojao od četiri dijela, od kojih je svaki dio imao propisano trajanje ispitivanja, a pauza je slijedila nakon drugoga dijela ispita. Prvi dio ispita odnosio se na razumijevanje pročitanoga teksta, drugim dijelom ispita ispitivalo se stvaralačko pismeno prepričavanje, trećim

dijelom ispita znanje gramatike, dok se u četvrtome dijelu ispitivalo slušanje s razumijevanjem. Za četvrti dio ispita napravljen je poseban slušni predložak, a ispitivanje je provedeno pomoću CD uređaja za reprodukciju zvuka. Ispitivanje se provelo prema shemi:
I. dio ispita – 20 minuta
II. dio ispita – 40 minuta
Pauza – 20 minuta
III. dio ispita – 40 minuta
IV. dio ispita – 7 minuta

Za vrednovanje ispita iz srpskoga materinskoga jezika članovi stručne radne skupine izradili su detaljne upute za ocjenjivače i ključeve za odgovore. Svaki od zadataka, odnosno čestica bodovanja, imala je precizno razrađen popis točnih odgovora i shemu bodovanja. Zadatci u ispitu donosili su različit broj bodova, ovisno o njihovoj kompleksnosti i procijenjenoj težinskoj primjerenosti. Netočni odgovori nisu donosili negativne bodove. Po dijelovima ispita, prvi dio ispita nosio je 20 bodova, a drugi dio ispita 29 bodova, treći dio ispita 41 bod, a četvrti 10 bodova. Cjelokupni uradak u ispitu iz srpskoga jezika može se formirati jednostavnim zbrajanjem uratka u pojedinim dijelovima ispita. Tako je ukupni maksimalni broj bodova u ispitu bio 100. Dodatne informacije o osobinama ispita iz srpskoga materinskoga jezika nalaze se u Prilogu.

U Tablici 66 prikazane su osnovne metrijske osobine ispita iz srpskoga materinskoga jezika. Relativno mali broj učenika osmih razreda u Republici Hrvatskoj pohađa nastavu na srpskome materinskome jeziku, svega 289 učenika osmih razreda. Zbog maloga broja ispitanika svi su dobiveni statistički parametri nestabilni i treba ih uzeti s oprezom. Prosječan uspjeh u ispitu jest 69,20 bodova, što je prosječno oko 69,20% rješivosti cijeloga ispita. Taj podatak ukazuje na znatno prelagan ispit, koji nije u potpunosti primjeren učenicima. Nadalje, ovaj ispit ima sužen raspon postignutih bodova, koji se kreće od 23 do 94, što je dosta manje od mogućega raspona od 0 do 100 bodova, pri čemu pogotovo nedostaju rezultati učenika na donjem dijelu skale mogućih bodova. Zbog smanjenog totalnog raspona, osjetljivost ovoga ispita bitno je smanjena i daleko je od optimalne. Pouzdanost ispita mjerena metodom unutarnje konzistencije jest dobra i iznosi α=0,89, što ukazuje na prilično homogen ispit koji većinom svojih čestica mjeri jedinstven predmet mjerenja, odnosno znanje srpskoga jezika na kraju osnovne škole. Ipak, kod ovoga ispita čestice zadnjeg dijela ispita koje se odnose na razumijevanje odslušanoga teksta pokazale su se umnogome prelaganim, odnosno točno ih rješava oko 90% učenika. Zbog svoje težinske neprimjerenosti, ovaj dio ispita ne pridonosi pouzdanosti ispita, odnosno predstavlja konstantu koju treba ili ukloniti iz ispita ili znatno otežati. Rezultati analize glavnih komponenata pokazuju relativno dobru jednofaktorsku strukturu, s iznimnkom čestica četvrtoga dijela ispita iz već navedenih razloga. Prva glavna komponenta objašnjava 13,80% varijance svih ispitnih čestica. Povezanost rezultata u ispitu i općeg uspjeha u sedmome razredu od r=0,64 ukazuje na solidnu povezanost uratka u ispitu i općeg uspjeha, što govori u prilog solidne vanjske valjanosti ovoga ispita.

O ispitu iz srpskoga materinskoga jezika može se zaključiti da je zadovoljavajuće pouzdana i donekle valjana mjera znanja, no da nije težinski potpuno primjeren (već je prelagan) te ne prekriva maksimalni mogući raspon bodova, čime mu je osjetljivost, odnosno mogućnost razlikovanja učenika po znanju, umanjena. Najveći problem ovoga ispita jest njegov četvrti dio –

slušanje s razumijevanjem, koji je drastično prelagan i time podiže rezultate učenika u cijelome ispitu te u određenoj mjeri narušava njegovu pouzdanost i valjanost.

Tablica 66. Osnovne metrijske osobine ispita iz srpskoga materinskoga jezika

N	289
M	69,20
C	71,00
Sd	13,71
Minimum	23
Maksimum	94
% rješivosti - prosječni rezultat	69,20%
k - broj čestica	71
Cronbach α	,89
% varijance čestica objašnjen 1. glavnom komponentom	13,80%
Korelacija rezultata u ispitu i općeg uspjeha 7. razreda	,64

4.7. ISPITI ZA UČENIKE S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA

U skladu s postavljenom strategijom vanjskoga vrednovanja prikazanom u Prilogu, za učenike s posebnim potrebama izrađeni su posebni modeli ispitivanja, prilagođeni njihovim mogućnostima. Za prilagodbu ispitnih materijala za ovu skupinu učenika bila je zadužena posebno formirana stručna radna skupina za posebne potrebe u sastavu: prof. dr. sc. Draženka Blaži, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; doc. dr. sc. Ljubica Pribanić, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; mr. sc. Mara Kovačić, Centar za odgoj i obrazovanje Goljak, Zagreb; mr. sc. Jasna Kudek Mirošević, OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb; mr. sc. Maja Ljubić, Agencija za odgoj i obrazovanje, Zagreb; Kristina Anić Kuhar, prof., SŠ Ivan Švear, Ivanić Grad; Željka Butorac, prof., OŠ Marina Držića, Zagreb; Katarina Cvijanović, dipl. defektolog, OŠ Augusta Šenoe, Zagreb; Dragica Matok, prof., Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek, Zagreb; Mirjana Špoljarec, prof., Centar za odgoj i obrazovanje Dubrava, Zagreb.

U ispitivanju je provedena prilagodba ispitnoga materijala za sve učenike koji pohađaju nastavu po prilagođenome programu te za one učenike koji pohađaju nastavu po redovnome programu, ali pripadaju nekoj od skupina koja zahtijeva prilagodbu ispitnoga materijala. Podatci o učenicima s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama prikupljani su kroz bazu podataka o učenicima, uz pomoć ravnatelja škola. Dodatan napor uložili su članovi stručne radne skupine pri klasifikaciji učeničkih potreba i definiranju potrebne prilagodbe ispitnih materijala. U konačnici su definirane dvije temeljne skupine prilagodbe ispitnoga materijala i tehnologije ispitivanja, unutar kojih je predviđeno nekoliko različitih mogućnosti prilagodbe ispitnih materijala i provedbe ispitivanja. Prvu skupinu čine učenici koji se školuju po redovnome programu odnosno redovnom programu uz individualizirani pristup. Drugu skupinu čine učenici koji se školuju po prilagođenome programu.

Unutar ovih dviju skupina učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, ovisno o mogućnostima i specifičnim potrebama učenika, predviđeno je pristupanje ispitu u nekom od navedenih oblika: a) pisanje sadržajno i formom istoga ispita kao za cijelu populaciju, ali u produljenome vremenu trajanja; b) pisanje sadržajno istoga ispita kao za cijelu populaciju, ali uz

prilagodbu tiska i prilagodbu jezične forme, uz nepromijenjeno vrijeme trajanja; c) pisanje sadržajno istoga ispita kao za cijelu populaciju, uz prilagodbu tiska i jezične forme uz produljeno vrijeme trajanja; d) pisanje sadržajno istoga ispita uvećanoga tiska na formatu A3 uz nepromijenjeno vrijeme trajanja; e) pisanje sadržajno istoga ispita uvećanoga tiska na formatu A3 uz produljeno vrijeme trajanja; f) pisanje sadržajno nepromijenjenoga ispita na Brailleovome pismu; g) pisanje sadržajno istoga ispita uz osobnoga pomagača; h) pisanje u cijelosti sadržajno prilagođenoga ispita; i) pisanje u cijelosti sadržajno prilagođenoga ispita uz pomoć osobnoga pomagača.

Drugim riječima, učenici s manjom prilagodbom rješavanja ispita pisali su ispit istovjetan cjelokupnoj populaciji u istoj ispitnoj prostoriji s ostalim učenicima, s time da su im ispitni materijali prilagođeni isticanjem (masno otisnuto) pojedinih ključnih riječi u ispitnim zadatcima i uputama i/ili su imali uvećan tisak originalnoga ispita na format papira A3. U ovu skupinu pripadaju i učenici koji imaju poteškoća s pisanjem te im je omogućeno da pišu velikim tiskanim slovima. Tu im je uputu dao voditelj ispitivanja individualno u ispitnoj prostoriji.

Drugu skupinu činili su učenici koji su pisali na ovaj način prilagođene redovite ispite ali je vrijeme pisanja ispita bilo produljeno. Ova skupina učenika pisala je ispite u zasebnim ispitnim prostorijama, zbog produljenoga vremena trajanja.

Treću skupinu činili su učenici kojima su izrađeni u cijelosti sadržajno prilagođeni ispiti, a pisali su ispite u ispitnim prostorijama zajedno s učenicima iz druge skupine. Prilagodbe ovih ispita nisu bile samo formalne već i sadržajne naravi, tako da su ti ispiti bili potpuno prilagođeni mogućnostima učenika. Takve prilagođene ispite formirali su predstavnici stručne radne skupine za posebne potrebe uz blisku suradnju s predstavnicima stručnih radnih skupina za pojedine predmete. Prilagođeni su ispiti iz Hrvatskoga jezika te Geografije i Povijesti, i to uglavnom reduciranjem zadataka originalnoga ispita i njihovim pojednostavljenjem. Ključne su riječi u ispitnim zadatcima i uputama bile masno otisnute, a učenicima je uputom bilo dano do znanja da mogu pisati i tiskanim slovima, ako im je tako lakše. Ispiti iz stranih jezika nisu prilagođavani zbog specifičnosti predmeta mjerenja i dijela ispita koji se odnosi na slušanje s razumijevanjem, za čiju su prilagodbu potrebna dodatna sredstva.

Produljeno trajanje ispita za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama povećano je na 40 minuta za prvi dio ispita iz Hrvatskoga jezika, 60 minuta za drugi dio ispita iz Hrvatskoga jezika te 45 minuta za ispit iz Geografije, 45 minuta za ispit iz Povijesti te 20 minuta za integracijske sadržaje Geografije i Povijesti. Metrijske osobine ovih ispita prikazane su u nastavku.

Za vrednovanje sadržajno prilagođenih ispita članovi stručne radne skupine izradili su detaljne upute za ocjenjivače i ključeve za odgovore. Svaki od zadataka, odnosno čestica bodovanja, imao je precizno razrađen popis točnih odgovora i shemu bodovanja. Zadatci u ispitu donosili su različit broj bodova, ovisno o njihovoj kompleksnosti i procijenjenoj težinskoj primjerenosti. Netočni odgovori nisu donosili negativne bodove. Maksimalni broj bodova po prilagođenim ispitima jest sljedeći: Hrvatski jezik (ukupno) 56 bodova, Geografija 17 bodova, Povijest 17 bodova i integracija sadržaja Geografije i povijesti 8 bodova.

U posebnu skupinu pripadaju učenici koji su pisali ispit uz osobnoga pomagača. Oni su mogli pisati redoviti ili u cijelosti sadržajno prilagođeni ispit. Njima su dodijeljeni osobni pomagači, koji su stručni suradnici u školi, a članovi Stručne radne skupine detaljno su ih uputili u provedbu ispitivanja, putem detaljnih pisanih uputa. Vrijeme ispitivanja za ovu skupinu moglo se po potrebi produljiti, ovisno o specifičnim učenikovim potrebama.

Osobine prilagođenog ispita iz Hrvatskoga jezika

Osnovne metrijske osobine prilagođenoga ispita iz Hrvatskoga jezika prikazane su u Tablici 67. Prilagođeni ispit iz Hrvatskoga jezika u populaciji osmih razreda u Republici Hrvatskoj pisalo je 913 učenika. Prosječan uspjeh u ispitu jest 20,28 bodova, što je prosječno oko 36,21% rješivosti cijeloga ispita. Taj podatak ukazuje na prilično težak ispit za ovu populaciju učenika, odnosno na ispit koji nije u potpunosti primjeren učenicima s posebnim potrebama. Nadalje, ovaj ispit ima sužen raspon postignutih bodova, koji se kreće od 0 do 46. Dakle, niti jedan učenik nije uspio postići više od 46 bodova, a moguće je bilo postići čak 56 bodova. Vidljivo je da nedostaju rezultati učenika na gornjemu dijelu skale mogućih bodova. Zbog smanjenoga totalnoga raspona, osjetljivost ovoga ispita bitno je smanjena i daleko je od optimalne. Pouzdanost ispita mjerena metodom unutarnje konzistencije je dobra i iznosi α= 0,86, što ukazuje na prilično homogen ispit, koji većinom svojih čestica mjeri jedinstven predmet mjerenja, odnosno znanje Hrvatskoga jezika u populaciji učenika s posebnim potrebama na kraju osnovne škole. Rezultati analize glavnih komponenata pokazuju dobru jednofaktorsku strukturu ispita, s visokim saturacijama većine čestica prvom glavnom komponentom. Prva glavna komponenta objašnjava 19,36% varijance svih ispitnih čestica, što je visok postotak s obzirom na broj analiziranih čestica.

Zanimljivo je promotriti pokazatelje vanjske valjanosti ovoga ispita. Povezanost rezultata u ispitu i ocjene iz Hrvatskoga jezika na kraju sedmoga razreda od r=0,19 ukazuje na vrlo malu povezanost, a slično je i s povezanosti uratka u ispitu i općega uspjeha (r=0,25). Kada bi se ovakvi parametri dobili na populaciji učenika koji su pisali standardni ispit, vjerojatno bi se radilo o ispitu koji nema dobru vanjsku valjanost, no u slučaju prilagođenoga ispita koji ima zadovoljavajuće ostale parametre pouzdanosti i valjanosti, ovakve male povezanosti s vanjskim mjerama znanja mogle bi se prije pripisati lošoj kriterijskoj mjeri. Naime, postoji sumnja u valjanost i objektivnost ocjenjivanja ove skupine učenika u redovnoj nastavi. Dio problema osjetljivosti i objektivnosti ocjenjivanja uratka ove skupine učenika leži u individualiziranome pristupu takvim učenicima i specifičnostima svakoga od njih, tako da nastavnici imaju poteškoća pri ocjenjivanju izvan referentnog okvira ciljane skupine.

O prilagođenome ispitu iz Hrvatskoga jezika može se zaključiti da je zadovoljavajuće pouzdana i donekle valjana mjera znanja, no da nije težinski primjeren ciljanoj skupini učenika, odnosno da je pretežak te da ne prekriva gornji dio raspona mogućih bodova. Time mu je osjetljivost, odnosno mogućnost razlikovanja učenika po znanju, prilično umanjena. Najveći problem koji smo dotaknuli ispitivanjem učenika prilagođenim ispitom iz Hrvatskoga jezika zapravo je nevezan uz ovaj ispit, već otkriva šiti problem ocjenjivanja znanja te grupacije učenika u školskoj praksi.

Tablica 67. Osnovne metrijske osobine prilagođenoga ispita iz Hrvatskoga jezika

N	913
M	20,28
C	19,00
Sd	8,44
Minimum	0
Maksimum	46
% rješivosti - prosječni rezultat	36,21%
k - broj čestica	36
Cronbach α	,86
% varijance čestica objašnjen 1. glavnom komponentom	19,36%
Korelacija rezultata u ispitu i ocjene iz Hrvatskoga jezika 7. razreda	,19
Korelacija rezultata u ispitu i općeg uspjeha 7. razreda	,25

Osobine prilagođenih ispita iz Geografije i Povijesti

Osnovne metrijske osobine prilagođenih ispita iz Geografije, Povijesti i integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti prikazane su u Tablici 68. Prilagođene ispite iz ovih predmeta pisala su 882 učenika. Prosječan uspjeh u ispitu iz Geografije bio je 7,77 bodova, Povijesti 8,23 boda, a iz integracije 3,66 bodova. Kada se izračuna prosječna rješivost ispita, najviša je za Povijest, 48,35%, a za Geografiju i integraciju kreće se oko 45%. Iz navedenoga se vidi da se radi o težinski primjerenim ispitima, s time da je ispit iz Povijesti najprimjereniji ovoj populaciji učenika. Totalni raspon bodova u ispitu iz Povijesti i integracije odgovara teorijskome, dok je kod Geografije empirijski maksimum 16, odnosno jedan bod manje od teorijskoga maksimuma u tome ispitu. Ispiti su dovoljno diskriminativni za ovu populaciju učenika, uz ograničenje u rasponu kod ispita iz Geografije, čija je osjetljivost time malo umanjena (ima i nešto manju standardnu devijaciju od ispita iz Povijesti). Pouzdanost ispita mjerena metodom unutarnje konzistencije na donjoj je granici prihvatljivosti kod ispita iz Geografije (α=0,67), a slična je i kod integracije, α=0,64 (ova potonja relativno je bolja ako pogledamo broj čestica koje sačinjavaju ispite). Kod ispita iz Povijesti pouzdanost je zadovoljavajuća (α=0,78). Analizom čestica pojedinih ispita utvrđeno je da velika većina čestica pozitivno korelira s ukupnim uratkom, što ukazuje na prilično homogene ispite, koji većinom svojih čestica mjere jedinstven predmet mjerenja. Postoje sporadična odstupanja pojedinih čestica od ostalih u ispitu (kao npr. zadatka 8 u ispitu iz Geografije), no te lošije metrijske osobine pojedinih čestica ne umanjuju opću zadovoljavajuću valjanost ovih ispita. Rezultati analiza glavnih komponenata pokazuju solidne jednofaktorske strukture ovih ispita, sa zadovoljavajućim saturacijama većine čestica prvom glavnom komponentom. Prva glavna komponenta objašnjava 25,67% varijance ispitnih čestica u ispitu iz Povijesti, 17,81% u ispitu iz Geografije te 30,05% u ispitu integracijskih sadržaja.

Zanimljivo je ponovno promotriti pokazatelje vanjske valjanosti ovih ispita. Povezanost rezultata u ispitu i ocjene iz korespondentnih predmeta na kraju sedmoga razreda varira od r=0,16 (Povijest) pa do r=0,18 (Geografija). Još su niže povezanosti ispita iz integracijskih sadržaja i odgovarajućih predmeta. Očito se ponovno radi o vrlo niskim povezanostima. Argumentacija ovakvih niskih povezanosti ista je kao u slučaju Hrvatskoga jezika. Vjerojatno postoje problemi u valjanosti i objektivnost ocjenjivanja ove skupine učenika u redovnoj nastavi.

Zaključci o prilagođenim ispitima iz Geografije, Povijesti i integracijskih sadržaja jesu da su ispiti zadovoljavajuće pouzdane i valjane mjere znanja te su težinski primjereni ovoj skupini učenika. Najveći problem opet se veže uz povezanost ovih ispita i školskih mjera znanja te otkriva problem ocjenjivanja znanja učenika s posebnim potrebama u osnovnoj školi.

Tablica 68. Osnovne metrijske osobine prilagođenoga ispita
iz Geografije, Povijesti i integracijskih sadržaja tih dvaju predmeta

	Geografija	Povijest	Integracija Geografije i Povijesti
N	882	882	882
M	7,77	8,23	3,66
C	8,00	8,00	3,00
Sd	2,92	3,79	2,03
Minimum	0	0	0
Maksimum	16	17	8
% rješivosti - prosječni rezultat	45,71%	48,35%	45,75%
k - broj čestica	21	15	8
Cronbach α	,67	,78	,64
% varijance čestica objašnjen 1. glavnom komponentom	17,81%	25,67%	30,05%
Korelacija rezultata u ispitu i ocjene iz Geografije 7. razreda	,18	,16	,12
Korelacija rezultata u ispitu i ocjene iz Povijesti 7. razreda	,14	,16	,08
Korelacija rezultata u ispitu i općeg uspjeha 7. razreda	,15	,15	,10

4.8. PRISTUP STATISTIČKOJ OBRADI PODATAKA

Statističkoj analizi dobivenih podatka pristupili smo vodeći prije svega računa o temeljnim ciljevima i istraživačkim zadatcima ovoga projekta. Svi prikupljeni podatci o obilježjima škole, ravnatelja, učenika te učitelja i nastave detaljno su analizirani s obzirom na niz varijabli operacionaliziranih u bazi podataka. U pojedinim slučajevima, zbog pogrešnoga upisa podataka od strane škola, kada bi stvarni upisani podatak odudarao od očekivanoga raspona mogućih odgovora, podatci o toj varijabli za konkretnu školu transformirani su u nedostajuće podatke.

U svim analizama podataka upisanih u bazu osobita se pozornost posvećivala tajnosti i povjerljivosti podataka. Učenicima su pridijeljene zaporke na način da omogućuju razlikovanja učenika, ali da istodobno onemogućuju javno identificiranje bilo učenika bilo škole iz koje učenici dolaze. Svi su ispiti stoga bili označeni zaporkama te se cjelokupni posao organizacije i provođenja ispitivanja, kao i elektronskoga očitanja rezultata odvijao tako da identitet učenika niti u jednom trenutku nije mogao biti doveden u pitanje.

Većina ispita očitana je elektronski te su očitani rezultati dobiveni u digitalnom obliku. Tek je manji dio ispita, zbog manjkave koordinacije u procesu ocjenjivanja ispita, upisan „ručno“ u formirane datoteke za upis rezultata ispita. Po završetku očitanja, rezultati svih ispita provjereni su logičko-statistički. Provjeravala se sukladnost dobivenog raspona odgovora na pojedinim pitanjima očekivanom rasponu postavljenim sustavom bodovanja i obrascem za ocjenjivanje pojedinoga ispita. Nakon toga, očitani rezultati učenika po pojedinim ispitima spojeni su s postojećim podatcima o učenicima u ranije formiranim bazama podataka, te je ponovnim logičko-statističkim

provjerama višekratno utvrđivana valjanost i točnost uparivanja rezultata. U pojedinim slučajevima, zbog problema u očitanju podatka o zaporci učenika, nije bilo moguće upariti neke rezultate učenika s postojećim podatcima u bazi te su takvih rezultati izostavljeni iz daljnje obrade.

Svi korišteni ispiti iscrpno su analizirani s temeljnim ciljem utvrđivanja metrijskih obilježja pojedinih ispita, dijelova ispita te svakog pojedinačnog pitanja. Izračunani su osnovni deskriptivni pokazatelji težinske primjerenosti pojedinih zadataka, pokazatelji diskriminativnosti zadataka, povezanosti zadataka s ukupnim uratkom i slično. Svaki ispit je provjeren s obzirom na svoju konstruktnu valjanost, uporabom faktorske analize glavnih komponenata, te je provjerena unutarnja koherencija skupa pitanja koji čini neki ispit. Osim toga, svakom ispitu je razmotrena težinska primjerenosti i njegova snaga diskriminacije učenika po postignutim obrazovnim postignućima. Za određivanje kriterijske valjanosti pojedinog ispita korišteni su osim rezultata ispita i podatci o dosadašnjim postignućima učenika u školi.

Kako bi se stekao uvid u reprezentativnost dobivenih rezultata i spoznaja na državnoj, županijskoj i školskoj razini izračunan je broj učenika koji su odbili sudjelovati u ispitivanju, broj učenika koji nisu niti jednoga dana došli na ispitivanje te broj učenika koji su pristupili ispitivanju prvoga i drugoga dana ispitivanja. Temeljem broja odbijanja i nedolazaka izračunan je pokazatelj reprezentativnosti dobivenih rezultata. U svim analizama korišteni su rezultati učenika koji su pisali redovite ispite u standardnim uvjetima ispitivanja, a tamo gdje je to drugačije, posebice je naglašeno u tekstu.

Dobiveni rezultati iskazani su kao skupni prosjeci učenika pojedinih županija, odnosno skupina učenika karakteriziranih pojedinim obilježjima vezanim uz njih, nastavnike i nastavu. Uz to je za svaku školu izračunan prosječni rezultat, pokazatelj raspršenja rezultata, broj učenika koji su pisali ispite te pokazatelji minimalnoga i maksimalnoga rezultata u školi iz nekoga ispita. U analizi postignuća škola korišteni su prosječni rezultati škola, kao i za međužupanijske usporedbe po uspješnosti u pojedinim ispitima. Zbog ispravnoga razumijevanja dobivenih rezultata, u svim analizama prikazani su pokazatelji raspršenja rezultata, a dobiveni rezultati uvijek odražavaju prosječni rezultat neke skupine učenika i ne mogu se izjednačivati s individualnim rezultatom bilo kojeg učenika ili individualnim rezultatom bilo koje škole koje karakteriziraju neka obilježja koja su predmet analize. Sva testiranja statističkih značajnosti u razlikama prosječnih skupina učinjena su uporabom analize varijance uz razinu statističke značajnosti od 5%. Kako bi se stekao cjelovit uvid u razlike u prosječnim rezultatima, u svim analizama prikazana je točna razina statističke značajnosti.

5. ORGANIZACIJA I PROVEDBA ISPITIVANJA

Ispiti iz Fizike, Biologije, Kemije, Geografije, Povijesti, Hrvatskoga jezika, integracije nastavnih sadržaja prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja te stranih jezika u redovnoj nastavi standardizirani su postupci kojima se provjeravalo kako su i koliko učenici osposobljeni koristiti znanja i vještine koje su stjecali i razvijali tijekom osnovnoga školovanja. Rezultati takvoga postupka pružaju uvid u postojeću razinu obrazovnih postignuća učenika, a na temelju njih moguće je izvesti i zaključke o primjerenosti i izvedivosti programa iz nastavnih predmeta koji se predaju u predmetnoj nastavi.

Standardizirano ispitivanje obrazovnih postignuća učenika osnovnih škola u Republici Hrvatskoj provelo se u dva dana:

6. svibnja 2008. godine – ispitivanje iz Fizike, Biologije i Kemije ili Geografije i Povijesti
7. svibnja 2008. godine – ispitivanje iz srpskoga i talijanskoga kao materinskoga jezika
8. svibnja 2008. godine – ispitivanje iz Hrvatskoga jezika ili stranoga jezika

Početak ispitivanja obrazovnih postignuća iz svih predmeta u svim je školama bio istovjetan, točno u 9:00 sati, a ispitivanje se provelo u kontroliranim i ujednačenim uvjetima skupnog ispitivanja, te je trajalo u skladu s vremenom propisanim za primjenu pojedinoga ispita.

5.1. POSTUPAK PROVOĐENJA VANJSKOGA VREDNOVANJA

Cjelokupni postupak vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća u osmim razredima osnovnih škola proveden je u nekoliko faza. Prva faza odnosila se na instrukcijske seminare za ravnatelje, tijekom koje su ravnatelji detaljno upućeni u provedbu vanjskoga vrednovanja i njihovu ulogu u ispitivanju. Druga faza odvijala se u školama i u tom su se razdoblju ravnatelji i članovi Ispitnih povjerenstava uputili u način provedbe ispitivanja, osigurali uvjete za njegovo provođenje te informirali učenike i nastavnike o ispitivanju. Treća se faza odnosila na samo provođenje ispitivanja i rukovanje ispitnim materijalima. Četvrta faza uključivala je izvještavanje o provedbi ispitivanja i njegovo praćenje. Završna faza cjelokupnoga ispitivanja bila je ocjenjivanje i vrednovanje učeničkih rezultata u ispitima. Da bi se ostvarili ciljevi standardiziranoga, objektivnoga i valjanoga ispitivanja, sve faze provedbe bile su precizno definirane. Za tu svrhu napravljeni su brojni materijali i upute za sve sudionike ispitivanja.

Svi materijali prikazani su u Prilogu izvještaja, a izrađeni su:

- Upute za ravnatelje osnovnih škola
- Upute za voditelje ispitivanja
- Obrazac za ravnatelje

- Obrazac za osobnoga pomagača učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama
- Vodič za učenike
- Ispitni katalozi za učitelje predmetne nastave za Fiziku, Kemiju i Biologiju, Geografiju i Povijest, Hrvatski jezik te strane jezike
- Obrasci za ocjenjivače

Za tijek provođenja vrednovanja znanja u školama bilo je zaduženo Ispitno povjerenstvo. Za rad povjerenstva i imenovanje njegovih članova u svakoj škola bio je zadužen ravnatelj. Preuzimanjem te funkcije ravnatelji su postali odgovorne osobe za provedbu i tijek cjelokupnoga ispitivanja u školi. Ravnatelji su pismenom odlukom imenovali Ispitno povjerenstvo, tj. imenovali su predsjednika Ispitnoga povjerenstva (tj. ravnatelja) i članove Ispitnoga povjerenstva. Članovi Ispitnoga povjerenstva bili su učitelji ili stručni suradnici (dežurno osoblje). Broj članova Ispitnoga povjerenstva bio je određen brojem učenika osmih razreda u njihovoj školi, odnosno brojem ispitnih prostorija prema sljedećoj shemi:

Broj ispitnih prostorija u školi po danu ispitivanja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Broj članova Ispitnoga povjerenstva po danu	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31

U svakom od parova dežurnih učitelja ravnatelji su odredili voditelja ispitivanja i njegovoga pomoćnika. Osim navedenih članova Ispitnoga povjerenstva, ravnatelj je trebao imenovati i pričuvne dežurne osobe, u slučaju da na dane ispitivanja neki od članova Ispitnoga povjerenstva zbog opravdanih razloga nije u mogućnosti pribivati ispitivanju. U školama gdje se ispitivanje provodilo u 1-4 ispitne prostorije bila je potrebna jedna rezerva, u 5-8 dvije rezerve, u 9-11 tri rezerve te u 12-15 tri rezerve. Isto Ispitno povjerenstvo provodilo je ispitivanje prvoga i drugoga dana ispitivanja.

Osobe odabrane u Ispitno povjerenstvo (dežurne osobe) nisu bili predmetni nastavnici predmeta iz kojih se vršilo ispitivanje, zbog mogućeg nesistematskog utjecaja na provođenje ispitivanja i potencijalnog sukoba interesa. Nadalje, zbog važnosti uloge Ispitnoga povjerenstva i odgovornosti za uspješno provođenje ispitivanja, za članove povjerenstva odabrani su učitelji koji se ističu organizacijskim sposobnostima i koji imaju provjereno odgovoran i iznimno savjestan odnos prema radu i obvezama.

5.2. POTREBAN PRIBOR ZA RJEŠAVANJE ISPITA I PROVEDBU ISPITIVANJA

Za ispite iz svih predmeta bio je propisan pribor potreban za njihovo rješavanje. Učenici su par dana prije početka ispitivanja bili obaviješteni od ravnatelja o priboru koji na dan ispita trebaju donijeti u školu. Ako pojedini učenik nije donio odgovarajući pribor, ovaj mu je bio osiguran u ispitnoj prostoriji. Za rješavanje svih ispita u predmetnoj nastavi bio je potreban samo pribor za

pisanje, i to obična olovka i gumica. Osim pribora za rješavanje ispita, potrebno je bilo osigurati i pribor za njegovu provedbu. Za provedbu svih ispita bilo je potrebno osigurati školsku ploču i kredu za upisivanje vremena trajanja ispita i njegovih pojedinih dijelova te školski sat s brojčanikom za minute, radi egzaktne kontrole i uvida u vrijeme rješavanja. Osim navedenog, za ispite stranih jezika bilo je potrebno osigurati kvalitetan CD-uređaj za reprodukciju zvuka.

5.3. UREĐENJE ISPITNE PROSTORIJE – STANDARDIZACIJA UVJETA ISPITIVANJA

Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provođenje ispitivanja u svim školama i time osigurala objektivnost prikupljenih rezultata, bilo je nužno definirati jasne uvjete provođenja ispitivanja u ispitnim prostorijama. Za provedbu ispitivanja u svakoj od škola bili su osigurani određeni materijalni uvjeti:

- ispitne prostorije bile su standardne školske učionice
- broj učenika ispitanih u jednoj učionici nije prelazio osamnaest
- učionice su bile osigurane za provedbu ispitivanja u razdoblju:
  - od 8.00 do 11.00 sati dana 6. svibnja 2008. godine
  - od 8.00 do 10.30 sati dana 8. svibnja 2008. godine
- učionice su bile odabrane tako da budu izdvojene (koliko je moguće) od ostalih učionica kako bi buka s hodnika bila što manja
- učionice su bile dovoljno velike, zračne i dobro osvijetljene
- učionice su bile dovoljno velike sa školskim klupama postavljenim u dvama ili trima redovima
- školskih klupa bilo je toliko da svaki učenik sjedi sam u klupi
- učenici su bili udaljeni jedan od drugoga najmanje jedan metar
- osim klupa za kojima sjede učenici, u učionici su bila najmanje još dva stola (klupe) za odlaganje ispitnoga materijala i osobnih stvari učenika
- ladice klupa u kojima sjede učenici bile su prazne, a površine klupa čiste
- na zidovima učionice nije bio izvješen nikakav materijal koji ima veze sa sadržajem predmeta koji se ispituje
- na vanjskoj strani vrata učionice u vrijeme ispita bio je izvješen natpis «Ispiti - ne smetaj»
- na vanjskoj strani vrata učionice u 8.30 sati na dan ispitivanja bio je izvješen popis učenika koji će biti ispitivani u toj prostoriji
- u učionici je bio zidni sat i školska ploča
- u svakoj od učionica 8. svibnja bio je po jedan kvalitetan CD uređaj za reprodukciju zvuka
- u svim učionicama oba je dana bila dovoljna količina rezervnih grafitnih olovaka (HB) te gumica za brisanje.

5.4. PRAVILA PONAŠANJA UČENIKA NA ISPITIMA

Pravila ponašanja tijekom ispitivanja bila su nužna da bi se izjednačili uvjeti ispitivanja za sve učenike. Svi učenici trebali su moći neometano i u istim uvjetima pisati ispite kako bi pokazali svoje pravo znanje. Na dan ispitivanja svi učenici odabrani za ispitivanje morali su doći u školu u 8 sati i 30 minuta, s priborom potrebnim za rješavanje ispita. Početak ispitivanja čekali su ispred

učionice u kojoj će se provoditi ispitivanje, a raspored učenika po ispitnim prostorijama bio je izvješen na vratima učionica. Učenici su bili upoznati s pravilima ponašanja na ispitima usmeno od ravnatelja te kroz zaprimljene Vodiče za učenike. Kontrolu ponašanja učenika na ispitima provodili su voditelji ispitivanja i njihovi zamjenici u ispitnim prostorijama. Učenicima nije bilo dozvoljeno prepisivanje, došaptavanje i ometanje drugih učenika tijekom ispita. Nije im bilo dopušteno kašnjenje na ispit ili nedopušteno udaljavanje s ispita. Nisu smjeli koristiti nepropisani pribor, prikazivati tuđi rad kao svoj ili se lažno predstavljati. Nadalje, niti jedan dio ispitnoga materijala nije se smo kidati, gužvati, uništavati ili iznositi iz ispitne prostorije. Tijekom ispita nije se smjelo bučno reagirati i komentirati te javno raspravljati s voditeljima ispitivanja. U slučaju kršenja navedenih pravila, nakon druge usmene opomene, učenik je bio udaljen s ispitivanja te poslan ravnatelju na razgovor.

Osim navedenih pravila ponašanja koje su učenici bili dužni poštivati, učenici su imali i prava koja mogu ostvariti tijekom ispitivanja te su bili upoznati s načinom korištenja svojih prava. Tako su učenici mogli uputiti prigovore na način ispitivanja. Prigovori su se mogli pristojno, bez ometanja drugih učenika, priopćiti voditelju ispitivanja. Učenik je trebao dići ruku i voditelj je bio dužan doći do njega i saslušati prigovor. Svoje prigovore učenici su mogli uputiti i ravnatelju nakon završetka ispitivanja. Učenici su također mogli uputiti pitanja vezana uz ispit, neki njegov zadatak, pročitanu uputu ili tijek ispitivanja. Učenik je trebao dići ruku, a voditelj doći do njega i pokušati odgovoriti na pitanje. Tijekom ispitivanja učenici su mogli napustiti učionicu zbog fizioloških potreba. Učenik je trebao dići ruku i priopći to voditelju. Zamjenik voditelja otpratio je učenika na željeno mjesto, pričekao ga i dopratio natrag u učionicu.

5.5. ZADATCI RAVNATELJA

Ravnatelji osnovnih škola informirani su o vanjskom vrednovanju obrazovnih postignuća putem instrukcijskih seminara. Instrukcijski seminari održani su u razdoblju od 16. do 18. travnja 2008. godine u Zagrebu. Na svakome od instrukcijskih seminara sudjelovalo je stotinjak ravnatelja. Na seminaru su ravnateljima pružene detaljne upute o načinu provođenja ispitivanja u njihovim školama i određeni njihovi zadatci. Detaljno su im objašnjene upute za ravnatelje, upute za voditelje ispitivanja u ispitnim prostorijama, uručen im je popis učenika njihove škole koji sudjeluju u ispitivanju po ispitnim prostorijama, dane su im detaljne upute o ponašanju učenika na ispitu te objašnjen način popunjavanja Obrasca za ravnatelje. Instrukcijske seminare vodili su djelatnici NCVVO-a i Instituta Pilar.

Upute za ravnatelje sadržavale su detaljne informacije o zadatcima i obvezama ravnatelja tijekom vrednovanja obrazovnih postignuća u njihovoj školi. Ravnatelj škole kao predsjednik Ispitnoga povjerenstva bio je odgovoran za cjelokupnu provedbu ispitivanja u svojoj školi. Njegova je zadaća bila detaljno instruirati i osposobiti sve članove Ispitnoga povjerenstva za njihove zadatke tijekom ispitivanja.

Ravnatelji su na instrukcijskome seminaru dobili točan broj učenika osmoga razreda njihove škole koji će pristupiti vanjskome vrednovanju te liste s imenima učenika po ispitnim prostorijama. Liste učenika formirali su djelatnici Instituta Pilar, temeljem dostupne baze, a škole su imale mogućnost

dodatnoga uključivanja ili isključivanja pojedinih učenika iz toga popisa, u predviđenom vremenskom roku, uz koordinaciju s djelatnicima Instituta Pilar i NCVVO-om. Ravnatelj je imao obvezu osobno obavijestiti učenike o sudjelovanju u ispitivanju prema zaprimljenome popisu, par dana prije ispitivanja. Ravnatelji su u obavještavanju učenika trebali prije svega ohrabriti i potaknuli učenike na ozbiljno i savjesno pristupanje vrednovanju i rješavanju ispita. Istodobno su ih obavijestili i o potrebnome priboru za pisanje ispita. Nadalje, ravnatelji su zaprimili ispitne materijale od djelatnika Hrvatske pošte i pohranili ih prema uputama, dan prije provođenja vrednovanja. Na sam dan ispitivanja skrbili su o provođenju ispitivanja, raspoređivanju ispitnih materijala po ispitnim prostorijama i zaprimanju ispitnih materijala nakon provedbe ispitivanja od voditelja ispitnih prostorija. Po završetku prvoga dana ispitivanja sve prikupljene ispitne materijale zatvorili su u kutiju i pohranili u sef, a po završetku drugoga dana ispitivanja odmah su i bez odgađanja sav ispitni materijal ponovno zapakirali u paket i zatvorenoga ga isporučili djelatnicima Hrvatske pošte za povrat u NCVVO. Dužnost je ravnatelja bila oba dana ispitivanja ispunjavati Obrazac za ravnatelje kako bi se prikupile egzaktne informacije o provedbi ispitivanja u svakoj od škola.

5.6. ZADATCI VODITELJA ISPITIVANJA

Članovi Ispitnoga povjerenstva (voditelj i pomoćnik voditelja ispitivanja) bili su zaduženi i odgovorni za provedbu ispitivanja u učionici (ispitnoj prostoriji). Njihovi su zadatci pomno definirani Uputama za voditelje ispitivanja s kojima je članove Ispitnoga povjerenstva upoznao ravnatelj nakon instrukcijskoga seminara. Osnovni zadatci voditelja ispitivanja i njihovih pomoćnika bili su slijedeći: voditelji su se detaljno upoznali s Uputama za voditelje ispitivanja te su ispitivanje proveli točno prema zadanim uputama; uredili su ispitne prostorije prema uputama; oba dana ispitivanja vodili su računa o ispitnim materijalima, načinu njihove raspodjele učenicima i primopredaji ispitnih materijala ravnatelju; proveli su ispitivanje znanja iz Fizike, Biologije i Kemije, Geografije i Povijesti, Hrvatskoga jezika te stranih jezika u ispitnoj prostoriji; tijekom ispitivanja pazili su da se učenici ponašaju prema definiranim pravilima ponašanja; nakon oba dana ispitivanja izvijestili su ravnatelja o provedbi ispitivanja u ispitnoj prostoriji te ispunili neke dijelove Obrasca za ravnatelje.

5.7. POSTUPANJE S ISPITNIM MATERIJALIMA

Rukovanje ispitnim materijalima bilo je precizno regulirano Uputama za ravnatelje i Uputama za voditelje ispitivanja. Poštivanje navedene procedure osiguralo je tajnost ispitnih materijala i povjerljivost učeničkih rezultata na ispitu. Centar je putem Hrvatske pošte poslao ispitni materijal u sve osnovne škole 29. travnja 2008. godine. Ispitni materijali stigli su 30. travnja 2008. godine, osim u otočne škole, u koje su stigli 2. svibnja 2008. godine, a ravnatelji su ga osobno preuzeli od djelatnika Hrvatske pošte.

Ispitni materijali sastojali su se od jednoga paketa u kojemu su bili:

1) kutija s ispitnim materijalom iz Fizike, Biologije i Kemije te Geografije i Povijesti
2) kutija s ispitnim materijalom iz Hrvatskoga jezika i stranih jezika

3) omotnica za ravnatelje u kojoj je obrazac izvještaja o provedbi ispitivanja i naljepnica s adresom Centra za povrat materijala po završetku ispitivanja u školi
4) ljepljiva traka za pakiranje materijala za povrat u Centar

Unutar svake od kutija nalazile su se:
1) omotnice s ispitima za svakog učenika;
2) po jedna omotnica za svaku ispitnu prostoriju u kojoj su bili;
   a) popis učenika s pripadajućim zaporkama;
   b) popis učenika za ispitnu prostoriju (koji je trebalo zalijepiti na vrata učionice);
   c) upute za provedbu ispitivanja namijenjene voditeljima ispitivanja;
3) omotnica s CD – ima (u kutiji za drugi dan ispitivanja).

Zaprimljeni paket s ispitnim materijalom nije bilo dozvoljeno otvarati do dana ispitivanja, nego ga je trebalo pohraniti u sef ili ormar i zaključati. Ključ je imao samo ravnatelj i jedan član Ispitnoga povjerenstva koji je pismeno ovlašten za posjedovanje ključa. Na dan ispitivanja članovi Ispitnoga povjerenstva sastali su se u školi jedan sat prije početka ispita. U prostoriji u kojoj je pohranjen ispitni materijali otvorili su paket, uzeli kutiju za predviđeno ispitivanje toga dana, a preostalu kutiju neotvorenu vratili u sef ili ormar. Nakon toga, voditelj ispitivanja je iz te kutije uzeo omotnicu s popisima učenika na temelju kojega je razvrstao omotnice s ispitima po pojedinoj ispitnoj prostoriji. Voditelji ispitivanja su pola sata prije početka ispita odnijeli omotnice s ispitima i popise učenika u učionice. Učionice su bile zaključane do trenutka ulaska učenika. U ispitnoj prostoriji svaki je učenik dobio ispit u zatvorenoj omotnici na kojoj je bila otisnuta njegova jedinstvena osobna zaporka (identifikacijski broj). Osobna zaporka tajni je podatak i na uvid ga je smio dobiti jedino voditelj ispitivanja kako bi mogao podijeliti svakom učeniku odgovarajuću omotnicu s ispitom.

Po završetku ispitivanja prvoga dana voditelji su prikupili sve zatvorene omotnice s ispunjenim ispitima od učenika i odnijeli ih ravnatelju. Članovi Ispitnoga povjerenstva sve su omotnice s ispitima zapakirali u kutiju, a zatim kutiju s ispitnim materijalima pohranili u sef ili ormar i zaključali. Drugoga dana ispitivanja, odmah po završetku ispitivanja, svi ispitni materijali ponovno su bili prikupljeni i odneseni ravnatelju. Nakon toga, članovi Ispitnoga povjerenstva zapakirali su sve ispitne materijale u zajednički paket, koji je ravnatelj zatvoren isporučio djelatnicima Hrvatske pošte. Članovi Ispitnoga povjerenstva, kao ni bilo koji drugi djelatnici škole, nisu smjeli otvarati niti jednu omotnicu u kojoj se nalaze ispiti za pojedinog učenika. U školama nije bilo dozvoljeno zadržavati ispite, umnožavati ih, fotokopirati ili reproducirati. U slučaju bilo kakvih poteškoća ili nedostataka vezanih uz ispitni materijal, ravnatelji škola telefonski su kontaktirati Centar kako bi se u najkraćem mogućem roku otklonili problemi. Sve probleme s ispitnim materijalom i načinom postupanja s njime ravnatelji su bilježili u Obrazac za ravnatelje.

5.8. OSIGURANJE POVJERLJIVOSTI REZULTATA UČENIKA NA ISPITU

U cjelokupnoj organizaciji i provođenju vrednovanja obrazovnih postignuća pitanju čuvanja i zaštite osobnih podataka posvetila se vrlo velika i posebna pozornost. Također, jednako se tako vodilo računa o tajnosti ispitnih materijala. Povjerljivost rezultata na ispitu osigurana je

jedinstvenim zaporkama učenika i striktnim poštivanjem uputa za rukovanje ispitnim materijalima. Svaki učenik odabran u ispitivanje imao je jedinstvenu zaporku koje je bila uparena s njegovim imenom i prezimenom te ostalim osobnim podatcima. Zaporke su odredili djelatnici Instituta Pilar te su pohranjene u bazu podataka zajedno s ostalim podatcima o učenicima. Zaporke nisu bile dostupne javnosti, a znali su ih samo članovi Ispitnoga povjerenstva u školi, kojima su služile isključivo za raspoređivanje ispita učenicima. Zaporke su bile otisnute na vidljivo mjesto na ispitnim materijalima. Tijekom ispravljanja učenikovih rezultata ispravljači su imali uvid samo u zaporke učenika, tako da je anonimnost učenika osigurana i u toj fazi ispitivanja. Sve aktivnosti u kojima su se tijekom organizacije i provođenja vanjskoga vrednovanja pojavljivale i zaporke učenika, odlukom ravnatelja NCVVO-a proglašene su službenom tajnom i svi su sudionici projekta koji su imali doticaj s osobnim zaporkama učenika bili dužni pridržavati se te odluke.

5.9. NADGLEDANJE PROVEDBE ISPITIVANJA

Nadgledanje provedbe ispitivanja bilo je strukturirano kao kombinacija internoga nadzora i vanjskoga nadgledanja. Interno nadgledanje i informiranje Centra o tijeku provedbe ispitivanja bilo je strukturirano kroz Obrazac za ravnatelje. Obrascem za ravnatelje bile su pomno definirane sve faze provedbe ispitivanja, a ravnatelji su na instrukcijskim seminarima bili detaljno upućeni kako ispunjavati obrazac. Tijekom oba dana ispitivanja ravnatelji su ispunjavali određene rubrike u Obrascu za ravnatelje i time dali precizne informacije o tijeku provedbe ispitivanja u njihovoj školi. Vanjsko nadgledanje organizirali su Centar i Institut Pilar na slučajno odabranom uzorku škola.

5.10. ISPRAVLJANJE ISPITA UČENIKA OSMIH RAZREDA

Ispravljanje ispita proveli su učitelji predmetne nastave. Učitelji svih osnovnih škola u Republici Hrvatskoj mogli su se prijaviti na javni natječaj za ispravljače objavljen na mrežnim stranicama Centra, a odabir kandidata prema elementima njihove prijave i priloženoga životopisa proveli su članovi stručnih radnih skupina. Odabrano je ukupno 10 ispravljača za Fiziku, 11 za Biologiju, 10 za Kemiju, 15 za Geografiju, 16 za Povijest, 107 ispravljača za Hrvatski jezik, 56 za Engleski jezik i 15 za Njemački jezik. Ispite iz Francuskoga jezika, prilagođene ispite za učenike s posebnim potrebama, ispite na jezicima nacionalnih manjina te ispite iz srpskoga i talijanskoga materinskoga jezika ispravljali su članovi stručnih radnih skupina za izradu ovih ispita. Odabrani broj ispravljača bio je dostatan za ispravljanje predviđenoga broja ispita u zadanome vremenskome roku.

Ispravljanje ispita provedeno je u Krapinskim toplicama. U razdoblju od 11. do 14. svibnja 2008. godine ispravljani su ispiti iz Hrvatskoga, Engleskoga, Njemačkoga i Francuskoga jezika, a u razdoblju od 18. do 23. svibnja 2008. godine ispiti iz prirodoslovne i društvene grupe predmeta (Fizika, Biologija i Kemija te Geografija i Povijest). Ispiti za učenike s posebnim potrebama ispravljani su također u Krapinskim toplicama u istim terminima kada i ostali odgovarajući ispiti, ali u zasebnim prostorijama. Ispiti iz talijanskoga materinskoga jezika ispravljani su u Rijeci 23. i 24. svibnja 2008. godine, a ispiti iz srpskoga materinskoga jezika u Zagrebu 26. i 27. srpnja 2008.

godine. Ispravljači su bili detaljno upućeni u način ispravljanja na instrukcijskim seminarima za ocjenjivače. Seminare su proveli članovi stručnih radnih skupina i znanstvenici Instituta Pilar. Kako bi ocjenjivanje bilo što objektivnije, ocjenjivači su dobili detaljne upute i primjere načina ocjenjivanja pojedinih zadataka u ispitima. Tijekom cijeloga trajanja ispravljanja, stručnu pomoć su im pružali članovi stručnih radnih skupina, dok su tehnički dio organizacije ispravljanja vodili djelatnici Centra. Ispravljači su upisivali svoje ocjene u posebno formiran obrazac, koji je bio prilagođen za optičko čitanje. Obrasci za ocjenjivanje prikazani su u Prilogu. Tajnost učeničkih podataka tijekom ispravljanja, kako je već napomenuto, bila je potpuna i osigurana zaporkama učenika i zaporkama škola.

5.11. SUDJELOVANJE U ISPITIVANJU

U vanjskome vrednovanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda u Republici Hrvatskoj obuhvaćeno je ukupno 46.196 učenika u 842 redovite osnovne škole. Od ukupnoga broja, 558 učenika, odnosno 1,21% odbilo je sudjelovati u ispitivanju na način da su roditelji/skrbnici pismeno uskratili suglasnost za sudjelovanje. Na ispitivanje nije uopće došlo 838 učenika, odnosno njih 1,84% od ukupnoga broja učenika, koji su imali suglasnost roditelja. Dakle, reprezentativnost ukupnoga broja učenika koji su pristupili ispitivanju u cijelosti u odnosu na ukupni broj učenika koji su pohađali osmi razred u školskoj godini 2007./2008. iznosi 96,98%. Iz navedenih rezultata zaključujemo da je odziv učenika na ispitivanje bio impresivan, s vrlo malim postotkom odbijanja ispitivanja ili nedolaska na ispitivanje. Prvoga dana ispite je pisalo ukupno 44.184 učenika (96,81% od predviđenoga uzorka), a drugoga dana 43.703 učenika (95,76% od predviđenoga uzorka). Iz navedenoga je vidljivo da je broj učenika koji su sudjelovali u ispitivanju oba dana podjednak, odnosno da nije došlo do osipanja učenika drugoga dana ispitivanja, već je odziv ostao na istoj razini. U svim analizama i rezultatima koji slijede rezultati su iskazani na uzorku učenika koji su pisali redovite ispite, dok su rezultati učenika koji su pisali prilagođeni ispit i/ili ispit uz produljeno vrijeme prikazani zasebno.

Na razini svih 842 osnovne škole Republike Hrvatske, škola s najmanjim brojem učenika osmih razreda imala je samo jednog učenika, dok je škola s najviše učenika 8. razreda imala njih 231. Tako se može govoriti da bi u „prosječnoj“ hrvatskoj osnovnoj školi bilo 54,86 učenika osmih razreda, premda je to arbitraran podatak zbog vrlo velike neujednačenosti u broju učenika u hrvatskim osnovnim školama. Škola s najviše odbijanja imala je čak 66,7% odbijanja, dok se u školi s najviše nedolazaka na ispit čak 44,6% učenika nije odazvalo na ispitivanje. Minimalna reprezentativnost rezultata učenika pojedine škole u Republici Hrvatskoj koji su u ispitivanju sudjelovali u odnosu na broj učenika škole iznosi 0%. Drugim riječima, od ukupnoga broja učenika te škole koji su potencijalno mogli pristupiti ispitu na ispite nije došao niti jedan, odnosno nisu uopće došli na ispitivanje i/ili su im roditelji pismeno uskratili suglasnost za sudjelovanje. Ipak, ovo je iznimka i radi se o školi sa samo tri učenika. Kao što je već napomenuto, prosječna reprezentativnost na razini škola jest 96,98%, što je odličan pokazatelj kvalitetnog angažmana škola, ravnatelja i Centra u poticanju učenika da pristupe vanjskome vrednovanju obrazovanja, te svjedoči o izraženoj vanjskoj valjanosti i pouzdanosti dobivenih rezultata u ovom ispitivanju.

U Tablicama od 69 do 90 prikazani su detaljni podatci o sudjelovanju učenika osmih razreda u vanjskome vrednovanju obrazovnih postignuća po županijama i školama unutar županija. Ovdje ćemo iznijeti samo neke od podataka županijske usporedivosti u odzivu učenika na ispitivanje.

Županija s najvećom prosječnom reprezentativnosti po školama jest Požeško-slavonska županija s 98,45% odziva učenika na ispite. Županija s najnižom reprezentativnosti po školama jest Ličko-senjska županija s 93,46% odaziva. Općenito se može zaključiti da je odziv na ispite u svim županijama bio vrlo dobar.

Najveći prosječni broj odbijanja po školama dobiven je u Ličko-senjskoj županiji s 5,93% odbijanja. Uzrok nešto većem postotku odbijanja na županijskoj razini u ovoj županiji jest škola pod rednim brojem 12, koja je imala samo 2 učenika osmih razreda, od kojih jedan nije dobio suglasnost, pa je udio odbijanja u toj školi čak 50%. Zato je ovaj podatak o 5,93% odbijanja na županijskoj razini donekle preuveličan. Najveći prosječni broj nedolazaka ima Vukovarsko-srijemska županija i Grad Zagreb, gdje prosječno 1,5 učenika po školi nije došlo na ispitivanje. Kao što je vidljivo, velika većina učenika odazvala se ispitivanju, a broj odbijanja i nedolazaka vrlo je malen i predstavlja zapravo sporadične događaje u pojedinim školama. Nedolasci su mogli biti uzrokovani i nekim događajima u kojima su učenici pojedine škole sudjelovali (npr. sportska natjecanja, natjecanja u znanju) i ne predstavljaju indikator lošeg odziva i male motivacije za sudjelovanje. Postotak odbijanja, pak, iskazuje jasnu volju roditelja/skrbnika da njihovo dijete ne sudjeluje u vanjskome vrednovanju i predstavlja na određen način bojkot vanjskoga vrednovanja kao procesa ispitivanja obrazovnih postignuća. Iz tablica je jasno vidljivo da u gotovo svakoj od županija postoji poneka škola s velikim postotkom odbijanja. Tome je teško otkriti uzroke, no vjerojatno leže u lošoj komunikaciji između roditelja i djelatnika navedenih škola te u nedovoljnoj upoznatosti roditelja s ciljem i svrhom vanjskoga vrednovanja.

Tablica 69. Zagrebačka županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=45)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	167	0	0,0	4	97,6	77	76	98,7	90	85	94,4	91	77	84,6	76	67	88,2
2	71	2	2,8	0	97,2	33	33	100,0	36	36	100,0	37	37	100,0	32	32	100,0
3	40	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	20	20	100,0	18	17	94,4	22	22	100,0
4	26	3	11,5	0	88,5	11	10	90,9	12	12	100,0	12	12	100,0	11	11	100,0
5	26	3	11,5	2	80,8	10	10	100,0	13	11	84,6	13	11	84,6	10	10	100,0
6	150	0	0,0	1	99,3	72	71	98,6	78	78	100,0	78	77	98,7	72	70	97,2
7	141	4	2,8	1	96,5	67	66	98,5	70	69	98,6	72	70	97,2	65	62	95,4
8	30	1	3,3	1	93,3	13	13	100,0	16	15	93,8	16	15	93,8	13	13	100,0
9	112	0	0,0	1	99,1	51	49	96,1	61	61	100,0	62	60	96,8	50	47	94,0
10	51	0	0,0	1	98,0	24	23	95,8	27	26	96,3	29	29	100,0	22	21	95,5
11	29	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0	13	13	100,0
12	102	0	0,0	14	86,3	50	42	84,0	52	44	84,6	52	45	86,5	50	42	84,0
13	117	1	0,9	1	98,3	56	54	96,4	60	58	96,7	57	56	98,2	59	58	98,3
14	136	0	0,0	4	97,1	60	57	95,0	76	73	96,1	73	70	95,9	63	59	93,7
15	128	0	0,0	2	98,4	61	60	98,4	67	66	98,5	68	66	97,1	60	59	98,3
16	102	1	1,0	2	97,1	51	49	96,1	50	48	96,0	53	46	86,8	48	42	87,5
17	63	0	0,0	2	96,8	28	27	96,4	35	34	97,1	35	33	94,3	28	28	100,0
18	38	0	0,0	0	100,0	18	17	94,4	20	20	100,0	22	22	100,0	16	16	100,0
19	138	26	18,8	1	80,4	58	57	98,3	54	53	98,1	54	52	96,3	58	58	100,0
20	86	0	0,0	2	97,7	40	39	97,5	46	45	97,8	45	44	97,8	41	40	97,6
21	169	0	0,0	4	97,6	82	82	100,0	87	80	92,0	87	83	95,4	82	80	97,6
22	88	0	0,0	1	98,9	42	42	100,0	46	44	95,7	47	46	97,9	41	41	100,0
23	22	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0
24	108	0	0,0	5	95,4	51	49	96,1	57	53	93,0	58	54	93,1	50	48	96,0
25	61	0	0,0	0	100,0	29	28	96,6	32	32	100,0	35	34	97,1	26	26	100,0
26	35	0	0,0	0	100,0	17	17	100,0	18	18	100,0	14	14	100,0	21	21	100,0
27	55	2	3,6	0	96,4	27	27	100,0	26	26	100,0	28	28	100,0	25	25	100,0
28	101	0	0,0	0	100,0	47	47	100,0	54	54	100,0	54	52	96,3	47	46	97,9
29	100	0	0,0	0	100,0	50	47	94,0	50	50	100,0	50	49	98,0	50	50	100,0
30	31	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0	15	15	100,0
31	168	0	0,0	6	96,4	82	80	97,6	86	80	93,0	86	81	94,2	82	77	93,9
32	53	0	0,0	0	100,0	27	27	100,0	26	25	96,2	27	27	100,0	26	26	100,0
33	43	0	0,0	0	100,0	20	19	95,0	23	22	95,7	23	21	91,3	20	17	85,0
34	42	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	20	20	100,0
35	26	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	14	14	100,0	13	13	100,0	13	13	100,0
36	68	1	1,5	1	97,1	31	31	100,0	36	35	97,2	36	36	100,0	31	30	96,8
37	36	1	2,8	0	97,2	18	18	100,0	17	17	100,0	18	18	100,0	17	16	94,1
38	78	0	0,0	2	97,4	36	36	100,0	42	38	90,5	42	41	97,6	36	35	97,2
39	63	0	0,0	0	100,0	32	32	100,0	31	31	100,0	32	31	96,9	31	31	100,0
40	13	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
41	23	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	13	13	100,0	14	10	71,4	9	9	100,0
42	26	0	0,0	1	96,2	12	11	91,7	14	14	100,0	14	13	92,9	12	12	100,0
43	96	0	0,0	2	97,9	48	46	95,8	48	48	100,0	48	46	95,8	48	46	95,8
44	20	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	9	9	100,0
45	18	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0	8	8	100,0
Ukp.	3.296	45		61		1.554	1.515		1.697	1.642		1.706	1.629		1.545	1.488	
M	73,24			1,36	97,2			97,8			97,5			96,0			97,4
Min	13	0	0,0	0	80,4	6	6	84,0	7	7	84,6	7	7	71,4	6	6	84,0
Max	169	26	18,8	14	100,0	82	82	100,0	90	85	100,0	91	83	100,0	82	80	100,0

Tablica 70. Krapinsko-zagorska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=31)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	61	0	0,0	0	100,0	31	31	100,0	30	30	100,0	31	30	96,8	30	30	100,0
2	34	0	0,0	0	100,0	17	17	100,0	17	15	88,2	17	17	100,0	17	17	100,0
3	53	0	0,0	1	98,1	27	25	92,6	26	25	96,2	27	26	96,3	26	24	92,3
4	79	0	0,0	0	100,0	39	39	100,0	40	40	100,0	43	43	100,0	36	36	100,0
5	84	9	10,7	0	89,3	32	32	100,0	43	43	100,0	43	43	100,0	32	31	96,9
6	37	0	0,0	3	91,9	15	14	93,3	22	20	90,9	22	19	86,4	15	14	93,3
7	78	0	0,0	0	100,0	39	39	100,0	39	38	97,4	39	39	100,0	39	38	97,4
8	60	3	5,0	1	93,3	28	26	92,9	29	29	100,0	30	30	100,0	27	26	96,3
9	37	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	19	18	94,7	20	20	100,0	17	17	100,0
10	43	0	0,0	1	97,7	21	21	100,0	22	21	95,5	23	23	100,0	20	19	95,0
11	43	7	16,3	1	81,4	16	16	100,0	20	19	95,0	21	20	95,2	15	15	100,0
12	47	0	0,0	0	100,0	23	23	100,0	24	23	95,8	26	26	100,0	21	21	100,0
13	83	0	0,0	0	100,0	42	42	100,0	41	41	100,0	42	42	100,0	41	39	95,1
14	67	0	0,0	0	100,0	33	33	100,0	34	33	97,1	36	36	100,0	31	31	100,0
15	15	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0	9	9	100,0	6	6	100,0
16	19	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	9	9	100,0	10	10	100,0	9	9	100,0
17	46	0	0,0	0	100,0	23	23	100,0	23	22	95,7	24	24	100,0	22	21	95,5
18	49	1	2,0	0	98,0	24	24	100,0	24	24	100,0	25	24	96,0	23	19	82,6
19	30	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	16	16	100,0	15	15	100,0	15	15	100,0
20	38	0	0,0	0	100,0	16	16	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	16	16	100,0
21	70	2	2,9	1	95,7	32	32	100,0	36	35	97,2	36	35	97,2	32	32	100,0
22	25	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	13	13	100,0	16	16	100,0	9	9	100,0
23	61	13	21,3	2	75,4	24	21	87,5	24	24	100,0	25	23	92,0	23	22	95,7
24	39	3	7,7	0	92,3	17	17	100,0	19	19	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0
25	37	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	19	19	100,0	21	21	100,0	16	16	100,0
26	74	0	0,0	0	100,0	36	36	100,0	38	37	97,4	37	37	100,0	37	37	100,0
27	56	26	46,4	0	53,6	15	14	93,3	15	15	100,0	15	15	100,0	15	12	80,0
28	59	0	0,0	0	100,0	30	30	100,0	29	29	100,0	31	30	96,8	28	27	96,4
29	21	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0	12	12	100,0	9	9	100,0
30	10	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	0	0	.	0	0	.	10	10	100,0
31	24	0	0,0	2	91,7	10	8	80,0	14	14	100,0	12	12	100,0	12	10	83,3
Ukp.	1.479	64		12		691	680		724	710		748	737		667	646	
M	47,71			0,39	95,4			98,1			98,0			98,6			96,8
Min	10	0	0,0	0	53,6	8	8	80,0	0	0	88,2	0	0	86,4	6	6	80,0
Max	84	26	46,4	3	100,0	42	42	100,0	43	43	100,0	43	43	100,0	41	39	100,0

Tablica 71. Sisačko-moslavačka županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=35)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	24	0	0,0	1	95,8	11	11	100,0	13	12	92,3	13	12	92,3	11	11	100,0
2	53	1	1,9	1	96,2	24	23	95,8	28	28	100,0	26	25	96,2	26	26	100,0
3	41	0	0,0	2	95,1	21	20	95,2	20	19	95,0	21	21	100,0	20	18	90,0
4	22	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	10	90,9	11	11	100,0
5	68	0	0,0	0	100,0	33	33	100,0	35	34	97,1	35	35	100,0	33	33	100,0
6	61	0	0,0	2	96,7	29	28	96,6	32	31	96,9	31	29	93,5	30	27	90,0
7	54	1	1,9	1	96,3	27	27	100,0	26	24	92,3	25	25	100,0	28	27	96,4
8	72	2	2,8	0	97,2	34	34	100,0	36	36	100,0	35	34	97,1	35	35	100,0
9	132	0	0,0	0	100,0	61	61	100,0	71	70	98,6	74	74	100,0	58	58	100,0
10	21	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	11	10	90,9	12	12	100,0	9	9	100,0
11	92	0	0,0	0	100,0	41	40	97,6	51	49	96,1	49	49	100,0	43	42	97,7
12	67	3	4,5	1	94,0	28	28	100,0	36	34	94,4	34	33	97,1	30	30	100,0
13	82	0	0,0	0	100,0	39	39	100,0	43	43	100,0	44	44	100,0	38	38	100,0
14	20	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0
15	43	0	0,0	0	100,0	22	21	95,5	21	21	100,0	25	25	100,0	18	18	100,0
16	72	5	6,9	3	88,9	33	29	87,9	34	34	100,0	34	29	85,3	33	29	87,9
17	69	0	0,0	0	100,0	33	30	90,9	36	35	97,2	36	35	97,2	33	33	100,0
18	84	1	1,2	1	97,6	41	39	95,1	42	40	95,2	43	42	97,7	40	37	92,5
19	63	0	0,0	0	100,0	32	32	100,0	31	30	96,8	33	33	100,0	30	29	96,7
20	43	0	0,0	1	97,7	21	20	95,2	22	22	100,0	18	17	94,4	25	25	100,0
21	27	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	14	13	92,9	15	15	100,0	12	12	100,0
22	36	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0
23	19	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	10	10	100,0	11	11	100,0	8	7	87,5
24	29	1	3,4	1	93,1	14	13	92,9	14	14	100,0	16	15	93,8	12	12	100,0
25	61	0	0,0	1	98,4	28	27	96,4	33	32	97,0	32	31	96,9	29	29	100,0
26	68	0	0,0	3	95,6	32	30	93,8	36	33	91,7	36	34	94,4	32	28	87,5
27	19	0	0,0	1	94,7	10	9	90,0	9	9	100,0	10	10	100,0	9	8	88,9
28	21	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0	12	12	100,0	9	9	100,0
29	10	0	0,0	0	100,0	0	0	.	10	9	90,0	10	10	100,0	0	0	.
30	117	0	0,0	2	98,3	58	57	98,3	59	58	98,3	64	63	98,4	53	52	98,1
31	28	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0	15	14	93,3	13	13	100,0
32	37	0	0,0	1	97,3	18	18	100,0	19	17	89,5	19	19	100,0	18	17	94,4
33	24	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	13	13	100,0	12	12	100,0	12	12	100,0
34	20	0	0,0	2	90,0	10	8	80,0	10	10	100,0	10	9	90,0	10	9	90,0
35	17	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0
Ukp.	1.716	14		24		816	793		886	861		898	876		804	780	
M	49,03			0,69	97,8			97,1			97,2			97,4			97,0
Min	10	0	0,0	0	88,9	0	0	80,0	8	8	89,5	9	9	85,3	0	0	87,5
Max	132	5	6,9	3	100,0	61	61	100,0	71	70	100,0	74	74	100,0	58	58	100,0

Tablica 72. Karlovačka županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=28)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	57	0	0,0	3	94,7	27	24	88,9	30	29	96,7	30	28	93,3	27	26	96,3
2	60	0	0,0	0	100,0	29	29	100,0	31	31	100,0	32	32	100,0	28	28	100,0
3	64	0	0,0	2	96,9	29	27	93,1	35	34	97,1	33	31	93,9	31	30	96,8
4	15	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	7	6	85,7	8	8	100,0	7	7	100,0
5	42	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0	22	22	100,0	20	18	90,0
6	90	0	0,0	0	100,0	44	44	100,0	46	45	97,8	46	43	93,5	44	44	100,0
7	95	0	0,0	1	98,9	48	48	100,0	47	46	97,9	48	47	97,9	47	47	100,0
8	41	0	0,0	1	97,6	21	21	100,0	20	18	90,0	21	20	95,2	20	20	100,0
9	24	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	13	13	100,0	12	12	100,0	12	12	100,0
10	80	0	0,0	0	100,0	39	38	97,4	41	40	97,6	40	37	92,5	40	40	100,0
11	47	0	0,0	0	100,0	23	23	100,0	24	23	95,8	25	25	100,0	22	21	95,5
12	8	0	0,0	0	100,0	0	0	.	8	8	100,0	8	8	100,0	0	0	.
13	75	0	0,0	1	98,7	36	36	100,0	39	37	94,9	34	26	76,5	41	36	87,8
14	80	3	3,8	1	95,0	38	38	100,0	39	38	97,4	40	39	97,5	37	37	100,0
15	45	2	4,4	1	93,3	22	21	95,5	21	21	100,0	18	17	94,4	25	24	96,0
16	43	0	0,0	4	90,7	21	20	95,2	22	19	86,4	25	22	88,0	18	17	94,4
17	35	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	17	17	100,0	18	18	100,0	17	17	100,0
18	9	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	0	0	.	9	9	100,0	0	0	.
19	17	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0
20	19	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	9	9	100,0	10	10	100,0	9	9	100,0
21	30	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	17	17	100,0	16	15	93,8	14	14	100,0
22	11	0	0,0	1	90,9	6	5	83,3	5	5	100,0	6	6	100,0	5	4	80,0
23	16	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	9	8	88,9	10	10	100,0	6	5	83,3
24	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
25	53	0	0,0	0	100,0	26	26	100,0	27	27	100,0	28	28	100,0	25	24	96,0
26	32	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	17	17	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0
27	27	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	13	13	100,0	14	14	100,0	13	13	100,0
28	41	1	2,4	0	97,6	20	20	100,0	20	20	100,0	20	20	100,0	20	20	100,0
Ukp.	1.169	6		15		570	561		593	577		605	579		558	543	
M	41,75			0,54	98,4			98,3			97,3			97,0			96,8
Min	8	0	0,0	0	90,7	0	0	83,3	0	0	85,7	6	6	76,5	0	0	80,0
Max	95	3	4,4	4	100,0	48	48	100,0	47	46	100,0	48	47	100,0	47	47	100,0

Tablica 73. Varaždinska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=40)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	106	0	0,0	0	100,0	51	51	100,0	55	54	98,2	52	51	98,1	54	54	100,0
2	34	0	0,0	0	100,0	17	16	94,1	17	17	100,0	17	17	100,0	17	17	100,0
3	97	0	0,0	1	99,0	47	46	97,9	50	49	98,0	49	49	100,0	48	47	97,9
4	132	0	0,0	0	100,0	64	64	100,0	68	67	98,5	66	65	98,5	66	65	98,5
5	27	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	13	13	100,0	14	14	100,0	13	13	100,0
6	76	3	3,9	1	94,7	34	32	94,1	39	38	97,4	34	33	97,1	39	37	94,9
7	97	11	11,3	3	85,6	45	42	93,3	41	40	97,6	44	42	95,5	42	40	95,2
8	63	0	0,0	1	98,4	31	30	96,8	32	32	100,0	34	34	100,0	29	28	96,6
9	90	0	0,0	1	98,9	43	40	93,0	47	47	100,0	46	45	97,8	44	43	97,7
10	51	0	0,0	1	98,0	23	23	100,0	28	27	96,4	28	21	75,0	23	20	87,0
11	90	0	0,0	14	84,4	44	37	84,1	46	39	84,8	47	37	78,7	43	37	86,0
12	35	8	22,9	0	77,1	15	15	100,0	12	12	100,0	14	13	92,9	13	13	100,0
13	46	3	6,5	0	93,5	21	21	100,0	22	22	100,0	17	17	100,0	26	26	100,0
14	58	0	0,0	1	98,3	28	27	96,4	30	29	96,7	32	31	96,9	26	26	100,0
15	27	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	13	13	100,0	14	13	92,9	13	12	92,3
16	61	0	0,0	2	96,7	31	29	93,5	30	30	100,0	31	29	93,5	30	30	100,0
17	58	3	5,2	2	91,4	27	26	96,3	28	27	96,4	27	27	100,0	28	26	92,9
18	49	0	0,0	0	100,0	22	22	100,0	27	27	100,0	28	25	89,3	21	21	100,0
19	18	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0
20	46	0	0,0	2	95,7	23	22	95,7	23	22	95,7	18	16	88,9	28	28	100,0
21	22	1	4,5	1	90,9	11	10	90,9	10	10	100,0	11	10	90,9	10	7	70,0
22	44	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	23	21	91,3	23	23	100,0	21	21	100,0
23	71	0	0,0	0	100,0	33	33	100,0	38	38	100,0	40	39	97,5	31	31	100,0
24	47	3	6,4	0	93,6	22	22	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0
25	57	0	0,0	0	100,0	29	29	100,0	28	28	100,0	29	28	96,6	28	26	92,9
26	25	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	12	12	100,0	13	13	100,0	12	12	100,0
27	23	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	11	11	100,0	12	12	100,0	11	10	90,9
28	48	0	0,0	0	100,0	24	24	100,0	24	24	100,0	24	24	100,0	24	24	100,0
29	24	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	13	13	100,0	13	13	100,0	11	11	100,0
30	30	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0	14	14	100,0
31	39	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	19	19	100,0	22	22	100,0	17	17	100,0
32	43	0	0,0	1	97,7	20	19	95,0	23	23	100,0	18	17	94,4	25	25	100,0
33	47	0	0,0	3	93,6	24	23	95,8	23	20	87,0	20	18	90,0	27	26	96,3
34	42	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	22	22	100,0	18	18	100,0	24	23	95,8
35	31	1	3,2	1	93,5	16	15	93,8	14	14	100,0	16	15	93,8	14	14	100,0
36	24	0	0,0	1	95,8	11	11	100,0	13	12	92,3	12	11	91,7	12	12	100,0
37	19	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	10	10	100,0	12	12	100,0	7	7	100,0
38	16	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	8	8	100,0	8	8	100,0	8	8	100,0
39	18	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0
40	27	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	13	13	100,0	15	15	100,0	12	12	100,0
Ukp.	1.958	33		36		944	917		981	959		974	933		951	923	
M	48,95			0,90	96,9			97,8			98,3			96,2			97,1
Min	16	0	0,0	0	77,1	8	8	84,1	8	8	84,8	8	8	75,0	7	7	70,0
Max	132	11	22,9	14	100,0	64	64	100,0	68	67	100,0	66	65	100,0	66	65	100,0

Tablica 74. Koprivničko-križevačka županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=23)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	95	0	0,0	2	97,9	45	45	100,0	50	48	96,0	52	49	94,2	43	41	95,3
2	105	1	1,0	0	99,0	52	52	100,0	52	52	100,0	54	54	100,0	50	49	98,0
3	158	0	0,0	2	98,7	77	75	97,4	81	80	98,8	80	77	96,3	78	78	100,0
4	103	13	12,6	2	85,4	45	45	100,0	45	42	93,3	45	43	95,6	45	44	97,8
5	125	0	0,0	3	97,6	58	56	96,6	67	65	97,0	68	62	91,2	57	55	96,5
6	100	0	0,0	2	98,0	50	47	94,0	50	49	98,0	50	49	98,0	50	47	94,0
7	33	0	0,0	1	97,0	16	16	100,0	17	16	94,1	18	17	94,4	15	14	93,3
8	77	0	0,0	1	98,7	33	33	100,0	44	43	97,7	43	39	90,7	34	33	97,1
9	22	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0
10	8	0	0,0	0	100,0	0	0	.	8	8	100,0	8	8	100,0	0	0	.
11	18	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0
12	24	1	4,2	1	91,7	11	11	100,0	12	11	91,7	12	12	100,0	11	10	90,9
13	32	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	17	17	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0
14	30	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	15	15	100,0	15	15	100,0	15	15	100,0
15	48	0	0,0	1	97,9	24	23	95,8	24	24	100,0	25	23	92,0	23	23	100,0
16	20	0	0,0	1	95,0	9	8	88,9	11	10	90,9	10	6	60,0	10	10	100,0
17	63	0	0,0	0	100,0	32	31	96,9	31	30	96,8	32	31	96,9	31	31	100,0
18	57	0	0,0	0	100,0	28	28	100,0	29	28	96,6	28	28	100,0	29	29	100,0
19	32	0	0,0	0	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0	17	17	100,0	15	14	93,3
20	37	0	0,0	0	100,0	17	17	100,0	20	20	100,0	20	20	100,0	17	17	100,0
21	55	0	0,0	1	98,2	28	28	100,0	27	26	96,3	29	28	96,6	26	26	100,0
22	15	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	8	8	100,0	9	9	100,0	6	6	100,0
23	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
Ukp.	1.270	15		17		605	595		650	634		658	630		597	584	
M	55,22			0,74	98,0			98,6			97,7			95,9			98,0
Min	8	0	0,0	0	85,4	0	0	88,9	6	6	90,9	7	6	60,0	0	0	90,9
Max	158	13	12,6	3	100,0	77	75	100,0	81	80	100,0	80	77	100,0	78	78	100,0

Tablica 75. Bjelovarsko-bilogorska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=25)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	126	0	0,0	4	96,8	59	57	96,6	67	62	92,5	67	63	94,0	59	56	94,9
2	118	0	0,0	2	98,3	59	57	96,6	59	57	96,6	60	59	98,3	58	56	96,6
3	115	12	10,4	0	89,6	50	50	100,0	53	52	98,1	53	53	100,0	50	50	100,0
4	124	1	0,8	2	97,6	57	56	98,2	66	63	95,5	64	59	92,2	59	57	96,6
5	81	0	0,0	0	100,0	39	39	100,0	42	42	100,0	42	42	100,0	39	38	97,4
6	115	0	0,0	1	99,1	58	56	96,6	57	57	100,0	54	53	98,1	61	61	100,0
7	22	0	0,0	1	95,5	22	21	95,5	0	0	.	11	11	100,0	11	10	90,9
8	107	0	0,0	2	98,1	49	47	95,9	58	56	96,6	58	47	81,0	49	36	73,5
9	12	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0
10	94	0	0,0	0	100,0	47	46	97,9	47	47	100,0	48	48	100,0	46	46	100,0
11	38	0	0,0	1	97,4	17	16	94,1	21	21	100,0	22	19	86,4	16	15	93,8
12	39	0	0,0	1	97,4	20	19	95,0	19	19	100,0	20	20	100,0	19	18	94,7
13	61	2	3,3	0	96,7	31	31	100,0	28	28	100,0	31	31	100,0	28	28	100,0
14	39	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0	18	17	94,4
15	21	1	4,8	0	95,2	12	12	100,0	8	8	100,0	13	13	100,0	7	7	100,0
16	27	0	0,0	1	96,3	14	14	100,0	13	12	92,3	15	15	100,0	12	11	91,7
17	21	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0	12	12	100,0	9	9	100,0
18	58	0	0,0	0	100,0	29	29	100,0	29	28	96,6	30	30	100,0	28	28	100,0
19	39	2	5,1	1	92,3	18	15	83,3	19	19	100,0	20	20	100,0	17	16	94,1
20	23	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	11	11	100,0	13	13	100,0	10	10	100,0
21	32	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	17	17	100,0	17	17	100,0	15	14	93,3
22	15	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	7	6	85,7	8	8	100,0	7	6	85,7
23	26	1	3,8	1	92,3	11	9	81,8	14	14	100,0	14	13	92,9	11	11	100,0
24	94	0	0,0	3	96,8	43	41	95,3	51	48	94,1	50	48	96,0	44	40	90,9
25	17	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0
Ukp.	1.464	19		20		714	694		731	712		758	730		687	654	
M	58,56			0,80	97,6			97,1			97,8			97,6			95,5
Min	12	0	0,0	0	89,6	6	6	81,8	0	0	85,7	6	6	81,0	6	6	73,5
Max	126	12	10,4	4	100,0	59	57	100,0	67	63	100,0	67	63	100,0	61	61	100,0

Tablica 76. Primorsko-goranska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=56)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	56	0	0,0	0	100,0	28	28	100,0	28	28	100,0	29	22	75,9	27	16	59,3
2	46	0	0,0	1	97,8	22	22	100,0	24	23	95,8	25	24	96,0	21	21	100,0
3	40	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	20	20	100,0	22	22	100,0	18	18	100,0
4	48	0	0,0	4	91,7	24	23	95,8	24	21	87,5	24	22	91,7	24	21	87,5
5	6	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	0	0	.	0	0	.	6	6	100,0
6	173	0	0,0	2	98,8	83	82	98,8	90	86	95,6	90	86	95,6	83	81	97,6
7	30	0	0,0	1	96,7	14	12	85,7	16	16	100,0	17	16	94,1	13	12	92,3
8	79	0	0,0	3	96,2	40	39	97,5	39	37	94,9	40	32	80,0	39	30	76,9
9	98	0	0,0	8	91,8	49	43	87,8	49	46	93,9	50	47	94,0	48	43	89,6
10	13	0	0,0	1	92,3	13	11	84,6	0	0	.	7	7	100,0	6	5	83,3
11	65	0	0,0	3	95,4	31	29	93,5	34	33	97,1	34	32	94,1	31	29	93,5
12	29	4	13,8	0	86,2	11	11	100,0	14	14	100,0	13	13	100,0	12	12	100,0
13	75	0	0,0	1	98,7	36	34	94,4	39	39	100,0	40	38	95,0	35	35	100,0
14	10	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	0	0	.	10	10	100,0	0	0	.
15	14	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	0	0	.	7	7	100,0	7	6	85,7
16	13	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	0	0	.	7	7	100,0	6	6	100,0
17	62	0	0,0	2	96,8	29	26	89,7	33	32	97,0	31	25	80,6	31	30	96,8
18	32	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	18	18	100,0	17	15	88,2	15	13	86,7
19	75	0	0,0	1	98,7	36	35	97,2	39	38	97,4	41	40	97,6	34	32	94,1
20	45	1	2,2	4	88,9	21	19	90,5	23	19	82,6	23	19	82,6	21	19	90,5
21	17	0	0,0	1	94,1	9	9	100,0	8	7	87,5	9	9	100,0	8	7	87,5
22	74	0	0,0	1	98,6	36	36	100,0	38	37	97,4	40	39	97,5	34	32	94,1
23	55	2	3,6	9	80,0	28	26	92,9	25	18	72,0	27	22	81,5	26	20	76,9
24	42	1	2,4	2	92,9	21	21	100,0	20	17	85,0	21	19	90,5	20	20	100,0
25	25	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	13	12	92,3	14	14	100,0	11	11	100,0
26	55	9	16,4	3	78,2	24	21	87,5	22	21	95,5	24	21	87,5	22	22	100,0
27	58	0	0,0	1	98,3	26	26	100,0	32	29	90,6	33	30	90,9	25	23	92,0
28	78	0	0,0	1	98,7	35	35	100,0	43	42	97,7	45	39	86,7	33	31	93,9
29	32	4	12,5	0	87,5	14	14	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0
30	78	2	2,6	3	93,6	36	34	94,4	40	38	95,0	36	33	91,7	40	38	95,0
31	68	0	0,0	1	98,5	33	31	93,9	35	34	97,1	33	33	100,0	35	34	97,1
32	50	0	0,0	1	98,0	25	25	100,0	25	23	92,0	25	22	88,0	25	25	100,0
33	14	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0
34	46	0	0,0	0	100,0	23	23	100,0	23	22	95,7	28	27	96,4	18	18	100,0
35	36	2	5,6	1	91,7	17	15	88,2	17	17	100,0	18	17	94,4	16	15	93,8
36	48	0	0,0	0	100,0	23	22	95,7	25	25	100,0	24	24	100,0	24	24	100,0
37	36	0	0,0	1	97,2	18	17	94,4	18	18	100,0	20	18	90,0	16	16	100,0
38	77	0	0,0	0	100,0	38	38	100,0	39	39	100,0	38	37	97,4	39	39	100,0
39	6	0	0,0	0	100,0	0	0	.	6	6	100,0	6	5	83,3	0	0	.
40	41	0	0,0	1	97,6	21	21	100,0	20	19	95,0	21	20	95,2	20	19	95,0
41	80	0	0,0	1	98,8	39	38	97,4	41	39	95,1	42	42	100,0	38	37	97,4
42	17	6	35,3	0	64,7	6	6	100,0	5	5	100,0	6	6	100,0	5	5	100,0
43	89	0	0,0	2	97,8	43	42	97,7	46	45	97,8	47	43	91,5	42	40	95,2
44	42	0	0,0	1	97,6	21	21	100,0	21	18	85,7	21	20	95,2	21	21	100,0
45	18	0	0,0	1	94,4	9	9	100,0	9	8	88,9	9	7	77,8	9	7	77,8
46	70	0	0,0	1	98,6	34	33	97,1	36	35	97,2	36	35	97,2	34	32	94,1
47	72	6	8,3	1	90,3	32	30	93,8	34	33	97,1	33	30	90,9	33	32	97,0
48	78	0	0,0	1	98,7	39	38	97,4	39	38	97,4	39	34	87,2	39	35	89,7
49	31	0	0,0	0	100,0	16	16	100,0	15	15	100,0	16	16	100,0	15	15	100,0
50	48	0	0,0	0	100,0	24	24	100,0	24	24	100,0	24	23	95,8	24	24	100,0
51	15	0	0,0	1	93,3	8	7	87,5	7	5	71,4	8	8	100,0	7	6	85,7
52	12	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0
53	15	0	0,0	1	93,3	8	8	100,0	7	6	85,7	8	7	87,5	7	7	100,0
54	21	0	0,0	1	95,2	11	9	81,8	10	10	100,0	11	11	100,0	10	9	90,0
55	5	0	0,0	0	100,0	5	5	100,0	0	0	.	0	0	.	5	5	100,0
56	10	0	0,0	0	100,0	0	0	.	10	10	100,0	10	10	100,0	0	0	.
Ukp.	2.568	37		68		1.261	1.216		1.270	1.212		1.326	1.232		1.205	1.131	
M	45,86			1,21	95,7			96,6			95,0			93,7			94,1
Min	5	0	0,0	0	64,7	0	0	81,8	0	0	71,4	0	0	75,9	0	0	59,3
Max	173	9	35,3	9	100,0	83	82	100,0	90	86	100,0	90	86	100,0	83	81	100,0

Tablica 77. Ličko-senjska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=15)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	12	0	0,0	0	100,0	4	4	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0	5	5	100,0
2	96	0	0,0	3	96,9	48	47	97,9	48	46	95,8	48	47	97,9	48	42	87,5
3	25	4	16,0	0	84,0	10	10	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0
4	4	0	0,0	0	100,0	0	0	.	4	4	100,0	4	4	100,0	0	0	.
5	120	1	0,8	1	98,3	54	53	98,1	65	63	96,9	63	62	98,4	56	55	98,2
6	77	1	1,3	0	98,7	39	39	100,0	37	36	97,3	39	37	94,9	37	33	89,2
7	26	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	13	13	100,0	13	13	100,0	13	13	100,0
8	7	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	0	0	.	7	7	100,0	0	0	.
9	11	2	18,2	0	81,8	0	0	.	9	9	100,0	0	0	.	9	9	100,0
10	6	0	0,0	0	100,0	0	0	.	6	6	100,0	0	0	.	6	6	100,0
11	39	0	0,0	2	94,9	20	19	95,0	19	18	94,7	21	19	90,5	18	18	100,0
12	2	1	50,0	0	50,0	1	1	100,0	0	0	.	0	0	.	1	1	100,0
13	11	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	5	5	100,0	6	6	100,0	5	5	100,0
14	17	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0
15	37	1	2,7	0	97,3	18	17	94,4	18	17	94,4	18	18	100,0	18	16	88,9
Ukp.	490	10		6		229	225		251	244		246	240		234	221	
M	32,67			0,40	93,5			98,8			98,4			98,5			97,2
Min	2	0	0,0	0	50,0	0	0	94,4	0	0	94,4	0	0	90,5	0	0	87,5
Max	120	4	50,0	3	100,0	54	53	100,0	65	63	100,0	63	62	100,0	56	55	100,0

Tablica 78. Virovitičko-podravska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=16)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	54	0	0,0	0	100,0	27	27	100,0	27	27	100,0	27	27	100,0	27	27	100,0
2	95	1	1,1	1	97,9	44	43	97,7	50	49	98,0	52	51	98,1	42	42	100,0
3	101	2	2,0	0	98,0	49	49	100,0	50	50	100,0	50	50	100,0	49	48	98,0
4	129	0	0,0	3	97,7	65	64	98,5	64	62	96,9	66	64	97,0	63	62	98,4
5	121	1	0,8	2	97,5	60	57	95,0	60	58	96,7	57	56	98,2	63	62	98,4
6	33	0	0,0	0	100,0	17	17	100,0	16	16	100,0	17	17	100,0	16	16	100,0
7	28	0	0,0	1	96,4	13	13	100,0	15	14	93,3	14	13	92,9	14	14	100,0
8	47	0	0,0	1	97,9	24	23	95,8	23	23	100,0	24	23	95,8	23	23	100,0
9	52	0	0,0	0	100,0	26	26	100,0	26	26	100,0	27	27	100,0	25	25	100,0
10	44	0	0,0	0	100,0	22	22	100,0	22	21	95,5	22	22	100,0	22	22	100,0
11	20	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0
12	13	0	0,0	1	92,3	7	6	85,7	6	6	100,0	7	7	100,0	6	5	83,3
13	46	0	0,0	1	97,8	22	21	95,5	24	24	100,0	24	23	95,8	22	22	100,0
14	97	0	0,0	2	97,9	47	45	95,7	50	48	96,0	51	49	96,1	46	44	95,7
15	57	0	0,0	3	94,7	29	27	93,1	28	25	89,3	29	26	89,7	28	27	96,4
16	120	0	0,0	1	99,2	59	58	98,3	61	61	100,0	60	59	98,3	60	58	96,7
Ukp.	1.057	4		16		521	508		532	520		537	524		516	507	
M	66,06			1,00	98,0			97,2			97,9			97,6			97,9
Min	13	0	0,0	0	92,3	7	6	85,7	6	6	89,3	7	7	89,7	6	5	83,3
Max	129	2	2,0	3	100,0	65	64	100,0	64	62	100,0	66	64	100,0	63	62	100,0

Tablica 79. Požeško-slavonska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=14)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	90	0	0,0	2	97,8	43	41	95,3	47	46	97,9	54	52	96,3	36	35	97,2
2	124	0	0,0	1	99,2	61	61	100,0	63	62	98,4	63	63	100,0	61	60	98,4
3	116	0	0,0	9	92,2	56	52	92,9	60	53	88,3	60	57	95,0	56	48	85,7
4	128	0	0,0	2	98,4	63	61	96,8	65	65	100,0	66	64	97,0	62	62	100,0
5	42	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0
6	21	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0
7	50	0	0,0	1	98,0	25	24	96,0	25	25	100,0	25	22	88,0	25	23	92,0
8	62	0	0,0	0	100,0	31	30	96,8	31	31	100,0	31	31	100,0	31	31	100,0
9	88	0	0,0	1	98,9	43	43	100,0	45	43	95,6	44	44	100,0	44	42	95,5
10	145	5	3,4	4	93,8	66	61	92,4	74	72	97,3	72	71	98,6	68	63	92,6
11	67	0	0,0	0	100,0	32	31	96,9	35	35	100,0	35	35	100,0	32	32	100,0
12	44	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	23	23	100,0	23	23	100,0	21	21	100,0
13	40	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	21	21	100,0	18	18	100,0	22	22	100,0
14	26	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0	12	12	100,0
Ukp.	1.043	5		20		504	488		534	521		537	526		501	482	
M	74,50			1,43	98,5			97,7			98,4			98,2			97,2
Min	21	0	0,0	0	92,2	11	11	92,4	10	10	88,3	11	11	88,0	10	10	85,7
Max	145	5	3,4	9	100,0	66	61	100,0	74	72	100,0	72	71	100,0	68	63	100,0

Tablica 80. Brodsko-posavska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=32)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	98	0	0,0	2	98,0	46	44	95,7	52	50	96,2	51	50	98,0	47	46	97,9
2	105	0	0,0	1	99,0	52	50	96,2	53	53	100,0	53	52	98,1	52	50	96,2
3	53	0	0,0	0	100,0	27	26	96,3	26	26	100,0	27	26	96,3	26	26	100,0
4	119	0	0,0	2	98,3	59	57	96,6	60	59	98,3	62	55	88,7	57	53	93,0
5	92	0	0,0	0	100,0	44	44	100,0	48	48	100,0	47	47	100,0	45	44	97,8
6	87	0	0,0	0	100,0	42	41	97,6	45	45	100,0	45	44	97,8	42	42	100,0
7	155	0	0,0	3	98,1	77	76	98,7	78	76	97,4	80	74	92,5	75	70	93,3
8	134	1	0,7	4	96,3	63	62	98,4	70	66	94,3	69	64	92,8	64	63	98,4
9	89	0	0,0	3	96,6	43	40	93,0	46	44	95,7	45	41	91,1	44	42	95,5
10	112	0	0,0	0	100,0	53	53	100,0	59	58	98,3	58	58	100,0	54	54	100,0
11	65	0	0,0	2	96,9	33	33	100,0	32	30	93,8	33	33	100,0	32	30	93,8
12	57	2	3,5	0	96,5	29	29	100,0	26	26	100,0	28	28	100,0	27	27	100,0
13	58	0	0,0	1	98,3	27	27	100,0	31	30	96,8	30	28	93,3	28	28	100,0
14	38	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0
15	80	0	0,0	0	100,0	40	39	97,5	40	40	100,0	40	38	95,0	40	39	97,5
16	101	0	0,0	0	100,0	49	49	100,0	52	51	98,1	42	42	100,0	59	59	100,0
17	38	5	13,2	0	86,8	16	16	100,0	17	17	100,0	17	17	100,0	16	15	93,8
18	21	0	0,0	0	100,0	11	10	90,9	10	10	100,0	11	10	90,9	10	10	100,0
19	94	0	0,0	2	97,9	45	44	97,8	49	48	98,0	48	43	89,6	46	45	97,8
20	30	2	6,7	0	93,3	15	15	100,0	13	13	100,0	14	14	100,0	14	13	92,9
21	50	0	0,0	0	100,0	24	24	100,0	26	26	100,0	28	28	100,0	22	22	100,0
22	63	0	0,0	0	100,0	30	29	96,7	33	33	100,0	35	35	100,0	28	28	100,0
23	42	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	24	24	100,0	22	22	100,0	20	20	100,0
24	36	0	0,0	0	100,0	17	17	100,0	19	19	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0
25	38	0	0,0	3	92,1	19	18	94,7	19	17	89,5	18	17	94,4	20	18	90,0
26	10	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	0	0	.	10	10	100,0	0	0	.
27	44	0	0,0	2	95,5	21	20	95,2	23	21	91,3	23	21	91,3	21	21	100,0
28	82	4	4,9	0	95,1	36	35	97,2	42	41	97,6	41	41	100,0	37	37	100,0
29	30	1	3,3	1	93,3	14	13	92,9	15	15	100,0	15	14	93,3	14	14	100,0
30	54	4	7,4	2	88,9	23	22	95,7	27	24	88,9	27	26	96,3	23	22	95,7
31	64	0	0,0	0	100,0	32	31	96,9	32	32	100,0	33	33	100,0	31	29	93,5
32	20	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0
Ukp.	2.159	19		28		1.044	1.021		1.096	1.071		1.099	1.058		1.041	1.014	
M	67,47			0,88	97,5			97,7			97,9			96,9			97,6
Min	10	0	0,0	0	86,8	10	10	90,9	0	0	88,9	10	10	88,7	0	0	90,0
Max	155	5	13,2	4	100,0	77	76	100,0	78	76	100,0	80	74	100,0	75	70	100,0

Tablica 81. Zadarska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=35)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	90	0	0,0	1	98,9	44	43	97,7	46	43	93,5	46	44	95,7	44	41	93,2
2	72	1	1,4	2	95,8	35	34	97,1	36	34	94,4	36	36	100,0	35	32	91,4
3	45	2	4,4	0	95,6	21	21	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	21	20	95,2
4	60	0	0,0	4	93,3	27	24	88,9	33	31	93,9	32	30	93,8	28	26	92,9
5	51	0	0,0	0	100,0	26	26	100,0	25	25	100,0	26	26	100,0	25	25	100,0
6	157	0	0,0	3	98,1	77	72	93,5	80	79	98,8	81	69	85,2	76	63	82,9
7	65	0	0,0	1	98,5	32	32	100,0	33	32	97,0	35	34	97,1	30	29	96,7
8	108	0	0,0	1	99,1	54	52	96,3	54	51	94,4	54	52	96,3	54	52	96,3
9	168	0	0,0	4	97,6	83	79	95,2	85	79	92,9	86	82	95,3	82	79	96,3
10	121	0	0,0	1	99,2	59	55	93,2	62	62	100,0	64	63	98,4	57	57	100,0
11	191	0	0,0	0	100,0	96	94	97,9	95	95	100,0	98	98	100,0	93	89	95,7
12	131	11	8,4	1	90,8	53	52	98,1	67	66	98,5	61	59	96,7	59	57	96,6
13	4	1	25,0	0	75,0	3	3	100,0	0	0	.	0	0	.	3	3	100,0
14	63	0	0,0	0	100,0	31	31	100,0	32	32	100,0	33	26	78,8	30	28	93,3
15	54	0	0,0	4	92,6	25	23	92,0	29	26	89,7	30	23	76,7	24	19	79,2
16	23	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	12	12	100,0	13	13	100,0	10	10	100,0
17	30	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	15	15	100,0	15	15	100,0	15	15	100,0
18	19	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	10	10	100,0	10	10	100,0	9	9	100,0
19	36	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0
20	44	7	15,9	0	84,1	18	17	94,4	19	17	89,5	19	19	100,0	18	18	100,0
21	14	0	0,0	1	92,9	7	7	100,0	7	6	85,7	7	6	85,7	7	7	100,0
22	16	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	8	8	100,0	8	8	100,0	8	8	100,0
23	15	0	0,0	0	100,0	8	7	87,5	7	7	100,0	8	7	87,5	7	7	100,0
24	36	0	0,0	1	97,2	18	18	100,0	18	17	94,4	18	17	94,4	18	18	100,0
25	41	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	20	20	100,0	21	20	95,2	20	20	100,0
26	40	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	20	20	100,0	20	19	95,0	20	18	90,0
27	36	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0
28	9	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	0	0	.	0	0	.	9	9	100,0
29	22	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	10	90,9	11	11	100,0
30	67	0	0,0	5	92,5	32	27	84,4	35	27	77,1	36	33	91,7	31	28	90,3
31	53	0	0,0	1	98,1	25	24	96,0	28	26	92,9	28	28	100,0	25	24	96,0
32	16	0	0,0	0	100,0	8	7	87,5	8	8	100,0	9	9	100,0	7	7	100,0
33	21	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0	11	10	90,9	10	10	100,0
34	12	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0
35	39	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	19	19	100,0	20	20	100,0	19	19	100,0
Ukp.	1.969	22		30		959	925		988	952		1.000	950		947	900	
M	56,26			0,86	97,1			97,1			96,8			95,3			96,7
Min	4	0	0,0	0	75,0	3	3	84,4	0	0	77,1	0	0	76,7	3	3	79,2
Max	191	11	25,0	5	100,0	96	94	100,0	95	95	100,0	98	98	100,0	93	89	100,0

Tablica 82. Osječko-baranjska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=69)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	36	0	0,0	1	97,2	16	16	100,0	20	19	95,0	21	21	100,0	15	14	93,3
2	72	0	0,0	2	97,2	46	45	97,8	26	25	96,2	32	31	96,9	40	39	97,5
3	85	5	5,9	3	90,6	36	36	100,0	44	39	88,6	40	37	92,5	40	39	97,5
4	28	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0
5	22	6	27,3	1	68,2	8	8	100,0	8	7	87,5	9	7	77,8	7	7	100,0
6	94	0	0,0	1	98,9	46	45	97,8	48	48	100,0	51	50	98,0	43	42	97,7
7	73	0	0,0	0	100,0	35	35	100,0	38	38	100,0	35	34	97,1	38	38	100,0
8	139	0	0,0	1	99,3	67	65	97,0	72	71	98,6	72	70	97,2	67	66	98,5
9	21	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0
10	31	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0	15	14	93,3
11	94	0	0,0	0	100,0	40	40	100,0	54	54	100,0	52	50	96,2	42	41	97,6
12	24	0	0,0	1	95,8	11	11	100,0	13	12	92,3	12	12	100,0	12	11	91,7
13	91	0	0,0	0	100,0	45	44	97,8	46	46	100,0	47	47	100,0	44	44	100,0
14	50	1	2,0	1	96,0	23	23	100,0	26	25	96,2	26	26	100,0	23	22	95,7
15	45	0	0,0	1	97,8	22	21	95,5	23	22	95,7	24	24	100,0	21	20	95,2
16	47	0	0,0	0	100,0	22	22	100,0	25	25	100,0	25	24	96,0	22	21	95,5
17	57	0	0,0	3	94,7	29	28	96,6	28	26	92,9	30	29	96,7	27	25	92,6
18	67	0	0,0	0	100,0	32	32	100,0	35	35	100,0	37	33	89,2	30	27	90,0
19	77	0	0,0	0	100,0	39	39	100,0	38	37	97,4	39	37	94,9	38	34	89,5
20	44	1	2,3	0	97,7	21	21	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	21	21	100,0
21	84	0	0,0	5	94,0	41	39	95,1	43	38	88,4	46	42	91,3	38	37	97,4
22	59	0	0,0	0	100,0	29	28	96,6	30	28	93,3	31	31	100,0	28	27	96,4
23	59	1	1,7	0	98,3	25	24	96,0	33	33	100,0	31	30	96,8	27	27	100,0
24	81	0	0,0	0	100,0	40	40	100,0	41	40	97,6	42	42	100,0	39	39	100,0
25	84	0	0,0	7	91,7	57	51	89,5	27	26	96,3	60	54	90,0	24	23	95,8
26	84	0	0,0	1	98,8	41	39	95,1	43	43	100,0	43	43	100,0	41	39	95,1
27	45	0	0,0	2	95,6	23	22	95,7	22	21	95,5	23	21	91,3	22	22	100,0
28	42	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0	22	22	100,0	20	19	95,0
29	94	0	0,0	1	98,9	47	46	97,9	47	47	100,0	47	47	100,0	47	46	97,9
30	78	0	0,0	5	93,6	39	36	92,3	39	36	92,3	39	36	92,3	39	36	92,3
31	87	1	1,1	0	98,9	43	43	100,0	43	43	100,0	44	44	100,0	42	41	97,6
32	3	0	0,0	0	100,0	3	3	100,0	0	0	.	3	3	100,0	0	0	.
33	114	0	0,0	0	100,0	57	54	94,7	57	56	98,2	58	58	100,0	56	54	96,4
34	61	0	0,0	0	100,0	29	28	96,6	32	32	100,0	34	34	100,0	27	27	100,0
35	34	1	2,9	0	97,1	17	17	100,0	16	16	100,0	17	17	100,0	16	16	100,0
36	101	1	1,0	1	98,0	51	50	98,0	49	46	93,9	50	47	94,0	50	49	98,0
37	27	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	14	14	100,0	16	16	100,0	11	11	100,0
38	19	0	0,0	1	94,7	10	9	90,0	9	9	100,0	10	9	90,0	9	8	88,9
39	27	10	37,0	3	51,9	17	14	82,4	0	0	.	9	7	77,8	8	7	87,5
40	30	0	0,0	2	93,3	14	14	100,0	16	14	87,5	16	15	93,8	14	13	92,9
41	39	0	0,0	0	100,0	16	16	100,0	23	23	100,0	18	18	100,0	21	21	100,0
42	15	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	0	0	.	9	9	100,0	6	6	100,0
43	50	0	0,0	0	100,0	25	25	100,0	25	25	100,0	26	25	96,2	24	24	100,0
44	10	0	0,0	0	100,0	10	9	90,0	0	0	.	0	0	.	10	10	100,0
45	21	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0	12	12	100,0	9	9	100,0
46	65	0	0,0	0	100,0	33	33	100,0	32	31	96,9	34	34	100,0	31	31	100,0
47	133	0	0,0	1	99,2	63	60	95,2	70	67	95,7	67	65	97,0	66	66	100,0
48	63	0	0,0	1	98,4	30	30	100,0	33	32	97,0	33	33	100,0	30	29	96,7
49	85	2	2,4	2	95,3	40	39	97,5	43	41	95,3	39	39	100,0	44	42	95,5
50	67	0	0,0	1	98,5	33	31	93,9	34	34	100,0	36	36	100,0	31	30	96,8
51	19	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	7	6	85,7	12	11	91,7	7	6	85,7
52	10	0	0,0	0	100,0	0	0	.	10	10	100,0	10	9	90,0	0	0	.
53	12	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0
54	22	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0
55	33	4	12,1	0	87,9	15	15	100,0	14	14	100,0	15	15	100,0	14	13	92,9
56	40	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	20	20	100,0	17	17	100,0	23	23	100,0
57	33	0	0,0	0	100,0	17	16	94,1	16	16	100,0	18	18	100,0	15	15	100,0
58	22	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	12	12	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0
59	59	0	0,0	0	100,0	29	29	100,0	30	30	100,0	31	30	96,8	28	28	100,0
60	41	0	0,0	2	95,1	21	19	90,5	20	20	100,0	21	20	95,2	20	19	95,0

Tablica 82. Osječko-baranjska županija (nastavak)

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=69)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
61	14	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	8	8	100,0	8	8	100,0	6	6	100,0
62	22	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	12	12	100,0	12	11	91,7	10	10	100,0
63	32	2	6,3	1	90,6	15	14	93,3	15	15	100,0	15	15	100,0	15	14	93,3
64	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
65	46	0	0,0	1	97,8	22	21	95,5	24	23	95,8	23	22	95,7	23	23	100,0
66	48	5	10,4	2	85,4	29	28	96,6	14	12	85,7	23	21	91,3	20	20	100,0
67	24	5	20,8	0	79,2	19	19	100,0	0	0	.	10	10	100,0	9	9	100,0
68	38	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	19	18	94,7	20	20	100,0	18	18	100,0
69	54	0	0,0	0	100,0	24	24	100,0	30	30	100,0	28	28	100,0	26	26	100,0
Ukp.	3.540	45		54		1.763	1.717		1.732	1.686		1.828	1.774		1.667	1.622	
M	51,30			0,78	96,6			97,8			97,3			97,0			97,2
Min	3	0	0,0	0	51,9	0	0	82,4	0	0	85,7	0	0	77,8	0	0	85,7
Max	139	10	37,0	7	100,0	67	65	100,0	72	71	100,0	72	70	100,0	67	66	100,0

Tablica 83. Šibensko-kninska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=21)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	105	3	2,9	0	97,1	50	49	98,0	52	51	98,1	52	51	98,1	50	50	100,0
2	111	0	0,0	0	100,0	56	55	98,2	55	55	100,0	57	57	100,0	54	54	100,0
3	116	0	0,0	1	99,1	57	52	91,2	59	58	98,3	60	58	96,7	56	52	92,9
4	63	0	0,0	0	100,0	32	31	96,9	31	31	100,0	33	32	97,0	30	30	100,0
5	111	5	4,5	1	94,6	54	53	98,1	52	50	96,2	54	53	98,1	52	50	96,2
6	75	4	5,3	0	94,7	34	34	100,0	37	36	97,3	37	37	100,0	34	34	100,0
7	83	0	0,0	1	98,8	40	39	97,5	43	43	100,0	43	40	93,0	40	40	100,0
8	48	2	4,2	2	91,7	23	20	87,0	23	22	95,7	23	21	91,3	23	22	95,7
9	96	1	1,0	1	97,9	45	45	100,0	50	49	98,0	49	48	98,0	46	43	93,5
10	34	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	19	19	100,0	18	17	94,4	16	16	100,0
11	19	0	0,0	2	89,5	9	7	77,8	10	10	100,0	11	11	100,0	8	6	75,0
12	26	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	14	13	92,9	14	14	100,0	12	12	100,0
13	30	0	0,0	2	93,3	15	14	93,3	15	14	93,3	15	14	93,3	15	14	93,3
14	24	1	4,2	0	95,8	10	10	100,0	13	13	100,0	13	13	100,0	10	9	90,0
15	27	0	0,0	1	96,3	14	13	92,9	13	13	100,0	14	13	92,9	13	13	100,0
16	33	0	0,0	1	97,0	16	16	100,0	17	12	70,6	18	18	100,0	15	14	93,3
17	29	1	3,4	0	96,6	14	14	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0
18	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
19	86	0	0,0	1	98,8	43	43	100,0	43	42	97,7	43	43	100,0	43	40	93,0
20	17	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0
21	9	0	0,0	0	100,0	0	0	.	9	9	100,0	9	9	100,0	0	0	.
Ukp.	1.155	17		13		555	538		583	568		593	579		545	527	
M	55,00			0,62	97,2			96,5			97,0			97,8			96,1
Min	9	0	0,0	0	89,5	0	0	77,8	6	6	70,6	7	7	91,3	0	0	75,0
Max	116	5	5,3	2	100,0	57	55	100,0	59	58	100,0	60	58	100,0	56	54	100,0

Tablica 84. Vukovarsko-srijemska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=53)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	56	0	0,0	1	98,2	28	28	100,0	28	27	96,4	33	33	100,0	23	22	95,7
2	76	0	0,0	0	100,0	38	38	100,0	38	38	100,0	37	37	100,0	39	36	92,3
3	65	0	0,0	29	55,4	32	19	59,4	33	16	48,5	33	20	60,6	32	16	50,0
4	89	0	0,0	0	100,0	44	44	100,0	45	45	100,0	41	41	100,0	48	48	100,0
5	70	0	0,0	2	97,1	35	33	94,3	35	34	97,1	35	33	94,3	35	32	91,4
6	27	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	7	7	100,0	14	14	100,0	13	13	100,0
7	124	0	0,0	13	89,5	57	52	91,2	67	56	83,6	67	59	88,1	57	51	89,5
8	34	0	0,0	1	97,1	24	22	91,7	10	10	100,0	17	16	94,1	17	16	94,1
9	35	0	0,0	1	97,1	27	26	96,3	8	7	87,5	18	17	94,4	17	16	94,1
10	33	0	0,0	0	100,0	17	17	100,0	16	15	93,8	17	17	100,0	16	16	100,0
11	38	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	19	18	94,7	20	20	100,0	18	18	100,0
12	106	0	0,0	1	99,1	52	52	100,0	54	53	98,1	54	52	96,3	52	51	98,1
13	56	0	0,0	0	100,0	28	28	100,0	28	28	100,0	28	27	96,4	28	28	100,0
14	39	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	20	20	100,0	22	22	100,0	17	17	100,0
15	46	0	0,0	0	100,0	23	23	100,0	23	23	100,0	23	23	100,0	23	23	100,0
16	62	1	1,6	1	96,8	46	41	89,1	15	14	93,3	31	27	87,1	30	29	96,7
17	40	0	0,0	2	95,0	19	18	94,7	21	20	95,2	22	21	95,5	18	17	94,4
18	38	0	0,0	0	100,0	38	38	100,0	0	0	.	19	19	100,0	19	19	100,0
19	78	5	6,4	12	78,2	35	29	82,9	38	30	78,9	38	33	86,8	35	28	80,0
20	42	0	0,0	0	100,0	21	20	95,2	21	21	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0
21	67	0	0,0	0	100,0	31	31	100,0	36	35	97,2	37	37	100,0	30	29	96,7
22	22	1	4,5	0	95,5	10	10	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0
23	22	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	11	10	90,9	11	11	100,0	11	11	100,0
24	17	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	10	10	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0
25	58	0	0,0	1	98,3	29	28	96,6	29	27	93,1	31	31	100,0	27	22	81,5
26	23	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	11	9	81,8	12	12	100,0	11	11	100,0
27	90	0	0,0	0	100,0	45	45	100,0	45	44	97,8	46	35	76,1	44	32	72,7
28	29	3	10,3	1	86,2	13	13	100,0	13	12	92,3	14	13	92,9	12	12	100,0
29	47	1	2,1	0	97,9	24	24	100,0	22	22	100,0	23	23	100,0	23	23	100,0
30	9	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	0	0	.	0	0	.	9	9	100,0
31	8	0	0,0	1	87,5	8	6	75,0	0	0	.	8	6	75,0	0	0	.
32	75	0	0,0	1	98,7	39	39	100,0	36	35	97,2	38	38	100,0	37	36	97,3
33	43	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	22	22	100,0	23	23	100,0	20	20	100,0
34	15	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0
35	16	0	0,0	1	93,8	10	9	90,0	6	5	83,3	12	11	91,7	4	4	100,0
36	67	0	0,0	4	94,0	34	29	85,3	33	32	97,0	35	33	94,3	32	30	93,8
37	35	0	0,0	0	100,0	17	17	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	17	17	100,0
38	38	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0
39	15	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	7	6	85,7	8	8	100,0	7	7	100,0
40	41	0	0,0	2	95,1	23	21	91,3	18	18	100,0	25	24	96,0	16	15	93,8
41	11	0	0,0	0	100,0	5	5	100,0	6	6	100,0	11	11	100,0	0	0	.
42	50	0	0,0	0	100,0	25	25	100,0	25	25	100,0	25	25	100,0	25	25	100,0
43	44	0	0,0	0	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0
44	1	0	0,0	0	100,0	1	1	100,0	0	0	.	1	1	100,0	0	0	.
45	22	0	0,0	1	95,5	22	20	90,9	0	0	.	12	12	100,0	10	9	90,0
46	12	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0
47	11	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	0	0	.	6	6	100,0	5	5	100,0
48	34	0	0,0	1	97,1	34	32	94,1	0	0	.	17	15	88,2	17	17	100,0
49	21	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0
50	29	0	0,0	1	96,6	15	15	100,0	14	13	92,9	15	14	93,3	14	12	85,7
51	66	0	0,0	3	95,5	31	29	93,5	35	33	94,3	34	32	94,1	32	31	96,9
52	49	0	0,0	0	100,0	22	22	100,0	27	27	100,0	29	29	100,0	20	20	100,0
53	15	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	0	0	.	8	8	100,0	7	7	100,0
Ukp.	2.256	11		80		1.219	1.166		1.026	967		1.175	1.114		1.070	1.003	
M	42,57			1,51	96,9			96,4			94,9			96,1			95,7
Min	1	0	0,0	0	55,4	1	1	59,4	0	0	48,5	0	0	60,6	0	0	50,0
Max	124	5	10,3	29	100,0	57	52	100,0	67	56	100,0	67	59	100,0	57	51	100,0

Tablica 85. Splitsko-dalmatinska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=92)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	52	0	0,0	1	98,1	25	24	96,0	27	25	92,6	28	27	96,4	24	23	95,8
2	166	0	0,0	2	98,8	81	80	98,8	85	83	97,6	87	86	98,9	79	75	94,9
3	61	0	0,0	0	100,0	31	31	100,0	30	30	100,0	31	31	100,0	30	30	100,0
4	128	1	0,8	1	98,4	61	59	96,7	66	65	98,5	65	65	100,0	62	59	95,2
5	134	0	0,0	2	98,5	64	61	95,3	70	68	97,1	71	68	95,8	63	60	95,2
6	28	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0
7	14	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	8	8	100,0	8	8	100,0	6	6	100,0
8	101	0	0,0	0	100,0	51	50	98,0	50	50	100,0	51	51	100,0	50	49	98,0
9	120	2	1,7	2	96,7	56	55	98,2	62	60	96,8	60	59	98,3	58	56	96,6
10	107	0	0,0	2	98,1	52	51	98,1	55	54	98,2	54	51	94,4	53	53	100,0
11	4	0	0,0	0	100,0	4	4	100,0	0	0	.	0	0	.	4	4	100,0
12	87	0	0,0	4	95,4	41	38	92,7	46	45	97,8	46	44	95,7	41	37	90,2
13	101	2	2,0	0	98,0	49	47	95,9	50	50	100,0	52	52	100,0	47	45	95,7
14	24	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	13	13	100,0	12	11	91,7	12	12	100,0
15	90	0	0,0	1	98,9	45	44	97,8	45	45	100,0	45	45	100,0	45	44	97,8
16	69	0	0,0	1	98,6	31	29	93,5	38	37	97,4	36	36	100,0	33	32	97,0
17	110	1	0,9	1	98,2	52	52	100,0	57	56	98,2	58	56	96,6	51	47	92,2
18	98	0	0,0	2	98,0	49	47	95,9	49	49	100,0	49	46	93,9	49	47	95,9
19	99	0	0,0	2	98,0	48	46	95,8	51	50	98,0	52	52	100,0	47	43	91,5
20	105	0	0,0	1	99,0	50	50	100,0	55	54	98,2	57	56	98,2	48	47	97,9
21	135	0	0,0	4	97,0	60	56	93,3	75	72	96,0	75	73	97,3	60	57	95,0
22	84	0	0,0	1	98,8	40	39	97,5	44	44	100,0	42	41	97,6	42	42	100,0
23	103	0	0,0	4	96,1	48	43	89,6	55	52	94,5	54	49	90,7	49	46	93,9
24	73	0	0,0	1	98,6	35	33	94,3	38	38	100,0	39	38	97,4	34	33	97,1
25	68	7	10,3	4	83,8	26	25	96,2	35	30	85,7	36	28	77,8	25	24	96,0
26	89	0	0,0	1	98,9	45	43	95,6	44	42	95,5	45	44	97,8	44	43	97,7
27	84	4	4,8	3	91,7	39	37	94,9	41	39	95,1	40	38	95,0	40	37	92,5
28	48	0	0,0	1	97,9	23	22	95,7	25	24	96,0	24	22	91,7	24	24	100,0
29	81	0	0,0	2	97,5	40	36	90,0	41	40	97,6	42	41	97,6	39	38	97,4
30	76	0	0,0	2	97,4	38	38	100,0	38	36	94,7	39	36	92,3	37	35	94,6
31	83	3	3,6	2	94,0	41	40	97,6	39	37	94,9	40	40	100,0	40	38	95,0
32	83	0	0,0	0	100,0	41	41	100,0	42	42	100,0	44	44	100,0	39	38	97,4
33	47	2	4,3	1	93,6	18	18	100,0	27	26	96,3	27	27	100,0	18	17	94,4
34	69	0	0,0	1	98,6	35	33	94,3	34	34	100,0	35	33	94,3	34	32	94,1
35	85	0	0,0	3	96,5	43	42	97,7	42	38	90,5	43	42	97,7	42	40	95,2
36	83	3	3,6	2	94,0	40	40	100,0	40	38	95,0	40	39	97,5	40	39	97,5
37	121	4	3,3	1	95,9	60	59	98,3	57	56	98,2	61	60	98,4	56	54	96,4
38	133	3	2,3	1	97,0	63	63	100,0	67	66	98,5	71	68	95,8	59	58	98,3
39	83	0	0,0	0	100,0	41	41	100,0	42	42	100,0	44	44	100,0	39	38	97,4
40	105	0	0,0	1	99,0	50	48	96,0	55	53	96,4	57	56	98,2	48	47	97,9
41	107	1	0,9	0	99,1	50	49	98,0	56	55	98,2	55	54	98,2	51	48	94,1
42	90	0	0,0	2	97,8	43	42	97,7	47	46	97,9	48	48	100,0	42	40	95,2
43	83	0	0,0	0	100,0	41	40	97,6	42	42	100,0	44	44	100,0	39	38	97,4
44	112	3	2,7	3	94,6	55	52	94,5	54	53	98,1	55	53	96,4	54	49	90,7
45	55	0	0,0	1	98,2	27	27	100,0	28	27	96,4	29	27	93,1	26	23	88,5
46	31	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	16	15	93,8	18	18	100,0	13	13	100,0
47	57	0	0,0	0	100,0	27	27	100,0	30	29	96,7	30	29	96,7	27	27	100,0
48	44	0	0,0	0	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0
49	90	1	1,1	4	94,4	43	41	95,3	46	44	95,7	46	44	95,7	43	40	93,0
50	9	0	0,0	0	100,0	0	0	.	9	9	100,0	0	0	.	9	9	100,0
51	52	0	0,0	3	94,2	23	22	95,7	29	27	93,1	29	26	89,7	23	23	100,0
52	113	0	0,0	0	100,0	55	55	100,0	58	57	98,3	60	58	96,7	53	53	100,0
53	15	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0
54	21	0	0,0	0	100,0	11	10	90,9	10	10	100,0	11	11	100,0	10	10	100,0
55	29	0	0,0	1	96,6	15	13	86,7	14	14	100,0	16	16	100,0	13	12	92,3
56	14	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0
57	15	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0
58	8	1	12,5	0	87,5	7	7	100,0	0	0	.	0	0	.	7	7	100,0
59	8	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	0	0	.	0	0	.	8	8	100,0
60	84	0	0,0	0	100,0	41	41	100,0	43	42	97,7	44	44	100,0	40	38	95,0

Tablica 85. Splitsko-dalmatinska županija (nastavak)

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=92)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
61	11	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	5	5	100,0	6	6	100,0	5	5	100,0
62	36	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0
63	36	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0	10	10	100,0	26	26	100,0
64	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
65	11	0	0,0	0	100,0	4	4	100,0	7	7	100,0	11	11	100,0	0	0	.
66	14	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0
67	3	0	0,0	0	100,0	3	3	100,0	0	0	.	0	0	.	3	3	100,0
68	53	2	3,8	1	94,3	25	25	100,0	26	22	84,6	26	25	96,2	25	14	56,0
69	26	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	13	12	92,3	13	13	100,0	13	13	100,0
70	38	3	7,9	0	92,1	18	18	100,0	17	17	100,0	18	15	83,3	17	17	100,0
71	2	0	0,0	0	100,0	2	2	100,0	0	0	.	0	0	.	2	1	50,0
72	7	0	0,0	0	100,0	0	0	.	7	7	100,0	7	7	100,0	0	0	.
73	32	0	0,0	0	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0
74	34	1	2,9	0	97,1	17	17	100,0	16	16	100,0	17	17	100,0	16	16	100,0
75	15	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0	8	7	87,5	7	7	100,0
76	22	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	12	12	100,0	11	11	100,0	11	8	72,7
77	35	2	5,7	0	94,3	17	16	94,1	16	16	100,0	17	17	100,0	16	16	100,0
78	84	0	0,0	0	100,0	39	39	100,0	45	45	100,0	43	38	88,4	41	38	92,7
79	54	0	0,0	1	98,1	27	26	96,3	27	27	100,0	28	27	96,4	26	25	96,2
80	26	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	13	13	100,0	13	13	100,0	13	13	100,0
81	42	0	0,0	1	97,6	18	18	100,0	24	23	95,8	24	23	95,8	18	18	100,0
82	37	3	8,1	1	89,2	17	16	94,1	17	17	100,0	18	17	94,4	16	15	93,8
83	50	0	0,0	1	98,0	24	24	100,0	26	23	88,5	26	25	96,2	24	24	100,0
84	11	1	9,1	0	90,9	0	0	.	10	10	100,0	0	0	.	10	10	100,0
85	18	1	5,6	0	94,4	9	9	100,0	8	8	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0
86	30	0	0,0	0	100,0	14	14	100,0	16	16	100,0	17	17	100,0	13	13	100,0
87	105	0	0,0	1	99,0	51	50	98,0	54	52	96,3	54	53	98,1	51	51	100,0
88	20	0	0,0	1	95,0	10	9	90,0	10	10	100,0	10	10	100,0	10	9	90,0
89	13	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
90	16	2	12,5	0	87,5	7	7	100,0	7	7	100,0	8	8	100,0	6	6	100,0
91	36	7	19,4	0	80,6	16	16	100,0	13	13	100,0	15	15	100,0	14	14	100,0
92	18	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0	9	8	88,9
Ukp.	5.416	60		78		2.600	2.532		2.756	2.686		2.777	2.696		2.579	2.475	
M	58,87			0,85	97,5			97,9			97,9			97,4			96,1
Min	2	0	0,0	0	80,6	0	0	86,7	0	0	84,6	0	0	77,8	0	0	50,0
Max	166	7	19,4	4	100,0	81	80	100,0	85	83	100,0	87	86	100,0	79	75	100,0

Tablica 86. Istarska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=46)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	38	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0	20	20	100,0	18	18	100,0
2	30	0	0,0	0	100,0	30	30	100,0	0	0	.	15	15	100,0	15	15	100,0
3	64	0	0,0	0	100,0	30	30	100,0	34	34	100,0	35	35	100,0	29	29	100,0
4	38	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	20	18	90,0	20	18	90,0	18	17	94,4
5	48	0	0,0	2	95,8	24	23	95,8	24	23	95,8	24	23	95,8	24	22	91,7
6	231	3	1,3	0	98,7	115	114	99,1	113	110	97,3	116	105	90,5	112	98	87,5
7	118	0	0,0	3	97,5	57	56	98,2	61	58	95,1	61	59	96,7	57	56	98,2
8	32	0	0,0	0	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0	16	16	100,0	16	15	93,8
9	16	0	0,0	0	100,0	16	16	100,0	0	0	.	8	7	87,5	8	8	100,0
10	70	0	0,0	3	95,7	34	33	97,1	36	34	94,4	36	35	97,2	34	31	91,2
11	56	2	3,6	1	94,6	27	26	96,3	27	26	96,3	27	25	92,6	27	27	100,0
12	47	0	0,0	1	97,9	24	23	95,8	23	23	100,0	24	21	87,5	23	22	95,7
13	39	7	17,9	0	82,1	32	32	100,0	0	0	.	16	16	100,0	16	16	100,0
14	62	0	0,0	5	91,9	30	26	86,7	32	29	90,6	32	28	87,5	30	28	93,3
15	78	0	0,0	4	94,9	39	38	97,4	39	36	92,3	39	36	92,3	39	37	94,9
16	82	0	0,0	1	98,8	41	37	90,2	41	40	97,6	41	41	100,0	41	39	95,1
17	31	0	0,0	0	100,0	16	15	93,8	15	15	100,0	16	16	100,0	15	15	100,0
18	53	2	3,8	4	88,7	24	22	91,7	27	25	92,6	27	22	81,5	24	23	95,8
19	56	0	0,0	1	98,2	26	25	96,2	30	30	100,0	28	27	96,4	28	27	96,4
20	7	1	14,3	0	85,7	6	6	100,0	0	0	.	6	6	100,0	0	0	.
21	19	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	0	0	.	10	10	100,0	9	8	88,9
22	42	0	0,0	3	92,9	20	18	90,0	22	21	95,5	24	20	83,3	18	17	94,4
23	71	2	2,8	2	94,4	34	32	94,1	35	34	97,1	35	33	94,3	34	33	97,1
24	16	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	10	10	100,0	9	9	100,0	7	7	100,0
25	9	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	0	0	.	9	9	100,0	0	0	.
26	14	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0
27	25	0	0,0	1	96,0	12	12	100,0	13	12	92,3	13	13	100,0	12	11	91,7
28	7	0	0,0	0	100,0	0	0	.	7	7	100,0	0	0	.	7	7	100,0
29	16	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	8	8	100,0	9	9	100,0	7	7	100,0
30	22	0	0,0	1	95,5	11	11	100,0	11	10	90,9	11	11	100,0	11	10	90,9
31	6	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	0	0	.	0	0	.	6	6	100,0
32	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
33	27	0	0,0	1	96,3	13	12	92,3	14	13	92,9	15	15	100,0	12	11	91,7
34	17	0	0,0	0	100,0	9	8	88,9	8	8	100,0	9	9	100,0	8	8	100,0
35	42	0	0,0	0	100,0	20	20	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	20	20	100,0
36	8	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	0	0	.	8	8	100,0	0	0	.
37	9	0	0,0	0	100,0	0	0	.	9	9	100,0	9	9	100,0	0	0	.
38	9	0	0,0	0	100,0	9	9	100,0	0	0	.	0	0	.	9	9	100,0
39	5	0	0,0	0	100,0	0	0	.	5	5	100,0	0	0	.	5	5	100,0
40	103	0	0,0	0	100,0	50	49	98,0	53	53	100,0	56	55	98,2	47	44	93,6
41	24	0	0,0	0	100,0	24	24	100,0	0	0	.	13	13	100,0	11	11	100,0
42	58	15	25,9	0	74,1	23	23	100,0	20	20	100,0	23	23	100,0	20	20	100,0
43	43	0	0,0	1	97,7	28	27	96,4	15	11	73,3	24	24	100,0	19	18	94,7
44	31	0	0,0	1	96,8	13	12	92,3	18	18	100,0	18	17	94,4	13	12	92,3
45	29	0	0,0	1	96,6	15	15	100,0	14	13	92,9	15	15	100,0	14	12	85,7
46	42	1	2,4	0	97,6	18	18	100,0	23	23	100,0	21	21	100,0	20	20	100,0
Ukp.	1.903	33		36		993	965		877	846		974	930		896	852	
M	41,37			0,78	96,9			97,5			96,6			96,8			96,4
Min	5	0	0,0	0	74,1	0	0	86,7	0	0	73,3	0	0	81,5	0	0	85,7
Max	231	15	25,9	5	100,0	115	114	100,0	113	110	100,0	116	105	100,0	112	98	100,0

Tablica 87. Dubrovačko-neretvanska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=31)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	59	0	0,0	3	94,9	30	27	90,0	29	28	96,6	30	27	90,0	29	25	86,2
2	138	0	0,0	4	97,1	69	66	95,7	69	68	98,6	70	64	91,4	68	63	92,6
3	74	0	0,0	2	97,3	37	36	97,3	37	34	91,9	37	35	94,6	37	34	91,9
4	93	1	1,1	0	98,9	46	46	100,0	46	43	93,5	47	45	95,7	45	43	95,6
5	21	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	10	9	90,0	11	11	100,0	10	10	100,0
6	118	0	0,0	2	98,3	58	56	96,6	60	57	95,0	60	58	96,7	58	56	96,6
7	70	0	0,0	0	100,0	32	32	100,0	38	36	94,7	38	36	94,7	32	30	93,8
8	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
9	8	0	0,0	0	100,0	0	0	.	8	8	100,0	0	0	.	8	8	100,0
10	163	3	1,8	11	91,4	81	76	93,8	79	70	88,6	81	67	82,7	79	66	83,5
11	133	3	2,3	2	96,2	65	64	98,5	65	64	98,5	66	58	87,9	64	58	90,6
12	99	1	1,0	3	96,0	48	47	97,9	50	48	96,0	49	47	95,9	49	48	98,0
13	12	2	16,7	0	83,3	10	10	100,0	0	0	.	10	10	100,0	0	0	.
14	14	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0	7	7	100,0
15	58	1	1,7	0	98,3	28	27	96,4	29	28	96,6	29	29	100,0	28	27	96,4
16	45	1	2,2	2	93,3	23	23	100,0	21	19	90,5	22	21	95,5	22	21	95,5
17	22	0	0,0	1	95,5	11	10	90,9	11	11	100,0	11	10	90,9	11	11	100,0
18	5	0	0,0	0	100,0	0	0	.	5	5	100,0	5	5	100,0	0	0	.
19	17	0	0,0	0	100,0	9	8	88,9	8	8	100,0	9	8	88,9	8	8	100,0
20	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
21	12	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0
22	42	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0
23	56	0	0,0	1	98,2	28	27	96,4	28	28	100,0	28	27	96,4	28	28	100,0
24	22	0	0,0	0	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0	11	11	100,0
25	18	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	12	12	100,0	9	9	100,0	9	9	100,0
26	42	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	21	21	100,0	21	18	85,7	21	21	100,0
27	10	0	0,0	0	100,0	0	0	.	10	10	100,0	10	10	100,0	0	0	.
28	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
29	3	2	66,7	1	0,0	1	0	0,0	0	0	.	0	0	.	1	0	0,0
30	6	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	0	0	.	6	6	100,0	0	0	.
31	90	0	0,0	1	98,9	45	44	97,8	45	45	100,0	45	44	97,8	45	45	100,0
Ukp.	1.489	14		33		730	708		745	716		760	711		715	674	
M	48,03			1,06	94,8			94,3			97,5			96,0			93,4
Min	3	0	0,0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	88,6	0	0	82,7	0	0	0,0
Max	163	3	66,7	11	100,0	81	76	100,0	79	70	100,0	81	67	100,0	79	66	100,0

Tablica 88. Međimurska županija

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=30)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	98	0	0,0	6	93,9	47	44	93,6	51	48	94,1	50	46	92,0	48	45	93,8
2	47	0	0,0	9	80,9	24	20	83,3	23	18	78,3	18	13	72,2	29	23	79,3
3	49	0	0,0	1	98,0	24	23	95,8	25	24	96,0	26	25	96,2	23	23	100,0
4	36	0	0,0	0	100,0	15	15	100,0	21	21	100,0	16	16	100,0	20	20	100,0
5	36	0	0,0	3	91,7	18	16	88,9	18	17	94,4	15	15	100,0	21	18	85,7
6	33	0	0,0	0	100,0	16	16	100,0	17	17	100,0	18	18	100,0	15	15	100,0
7	26	0	0,0	0	100,0	12	12	100,0	14	14	100,0	14	14	100,0	12	12	100,0
8	39	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	20	20	100,0	20	20	100,0	19	19	100,0
9	42	0	0,0	0	100,0	20	19	95,0	22	22	100,0	22	22	100,0	20	19	95,0
10	25	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	15	15	100,0	14	14	100,0	11	11	100,0
11	46	1	2,2	0	97,8	18	18	100,0	27	27	100,0	25	25	100,0	20	20	100,0
12	57	0	0,0	1	98,2	28	28	100,0	29	27	93,1	29	29	100,0	28	27	96,4
13	30	0	0,0	1	96,7	15	15	100,0	15	14	93,3	16	15	93,8	14	14	100,0
14	62	0	0,0	0	100,0	29	29	100,0	33	33	100,0	33	33	100,0	29	28	96,6
15	79	0	0,0	1	98,7	38	38	100,0	41	40	97,6	42	30	71,4	37	26	70,3
16	34	0	0,0	5	85,3	16	15	93,8	18	14	77,8	18	15	83,3	16	14	87,5
17	63	0	0,0	0	100,0	32	30	93,8	31	30	96,8	32	29	90,6	31	28	90,3
18	62	0	0,0	0	100,0	28	28	100,0	34	34	100,0	34	33	97,1	28	27	96,4
19	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
20	12	0	0,0	0	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0	6	6	100,0
21	66	0	0,0	1	98,5	33	32	97,0	33	33	100,0	34	34	100,0	32	31	96,9
22	19	0	0,0	0	100,0	10	10	100,0	9	9	100,0	10	10	100,0	9	8	88,9
23	34	0	0,0	1	97,1	17	17	100,0	17	16	94,1	18	16	88,9	16	15	93,8
24	33	0	0,0	2	93,9	15	15	100,0	18	16	88,9	17	14	82,4	16	14	87,5
25	51	0	0,0	1	98,0	26	26	100,0	25	23	92,0	26	25	96,2	25	25	100,0
26	36	0	0,0	0	100,0	18	17	94,4	18	18	100,0	18	18	100,0	18	18	100,0
27	13	0	0,0	0	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0	7	7	100,0	6	6	100,0
28	36	0	0,0	0	100,0	18	18	100,0	18	17	94,4	18	18	100,0	18	17	94,4
29	25	0	0,0	0	100,0	13	13	100,0	12	12	100,0	14	14	100,0	11	11	100,0
30	58	0	0,0	1	98,3	29	28	96,6	29	29	100,0	29	29	100,0	29	28	96,6
Ukp.	1.260	1		33		608	591		651	626		646	610		613	574	
M	42,00			1,10	97,6			97,7			96,4			95,5			95,0
Min	12	0	0,0	0	80,9	6	6	83,3	6	6	77,8	6	6	71,4	6	6	70,3
Max	98	1	2,2	9	100,0	47	44	100,0	51	48	100,0	50	46	100,0	48	45	100,0

Tablica 89. Grad Zagreb

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=105)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
1	40	0	0,0	1	97,5	18	18	100,0	22	20	90,9	22	22	100,0	18	17	94,4
2	38	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0	19	19	100,0
3	56	5	8,9	2	87,5	24	23	95,8	27	25	92,6	27	26	96,3	24	23	95,8
4	52	0	0,0	0	100,0	25	25	100,0	27	25	92,6	27	27	100,0	25	25	100,0
5	58	0	0,0	1	98,3	29	29	100,0	29	28	96,6	29	28	96,6	29	29	100,0
6	66	0	0,0	3	95,5	33	32	97,0	33	31	93,9	16	15	93,8	50	47	94,0
7	62	0	0,0	2	96,8	29	28	96,6	33	32	97,0	33	30	90,9	29	27	93,1
8	70	15	21,4	2	75,7	25	25	100,0	30	28	93,3	29	27	93,1	26	24	92,3
9	65	0	0,0	0	100,0	32	30	93,8	33	32	97,0	28	27	96,4	37	36	97,3
10	88	0	0,0	1	98,9	44	42	95,5	44	42	95,5	44	43	97,7	44	43	97,7
11	72	0	0,0	0	100,0	36	36	100,0	36	36	100,0	37	37	100,0	35	35	100,0
12	74	0	0,0	0	100,0	36	36	100,0	38	37	97,4	40	40	100,0	34	33	97,1
13	79	0	0,0	1	98,7	39	37	94,9	40	39	97,5	41	40	97,6	38	37	97,4
14	75	21	28,0	2	69,3	19	19	100,0	35	32	91,4	31	28	90,3	23	21	91,3
15	102	0	0,0	0	100,0	47	45	95,7	55	55	100,0	54	45	83,3	48	39	81,3
16	124	0	0,0	2	98,4	60	58	96,7	64	60	93,8	66	66	100,0	58	56	96,6
17	106	0	0,0	3	97,2	50	48	96,0	56	54	96,4	54	50	92,6	52	48	92,3
18	76	0	0,0	0	100,0	37	36	97,3	39	38	97,4	39	38	97,4	37	36	97,3
19	128	0	0,0	3	97,7	60	58	96,7	68	67	98,5	69	67	97,1	59	57	96,6
20	82	1	1,2	0	98,8	39	39	100,0	42	42	100,0	42	41	97,6	39	33	84,6
21	115	0	0,0	1	99,1	58	56	96,6	57	55	96,5	56	50	89,3	59	54	91,5
22	100	0	0,0	1	99,0	49	47	95,9	51	49	96,1	51	50	98,0	49	49	100,0
23	47	0	0,0	0	100,0	22	22	100,0	25	25	100,0	24	22	91,7	23	18	78,3
24	67	0	0,0	1	98,5	33	31	93,9	34	34	100,0	37	36	97,3	30	29	96,7
25	84	0	0,0	0	100,0	41	41	100,0	43	42	97,7	45	39	86,7	39	37	94,9
26	59	0	0,0	2	96,6	30	29	96,7	29	27	93,1	30	28	93,3	29	28	96,6
27	64	0	0,0	2	96,9	30	30	100,0	34	32	94,1	35	31	88,6	29	28	96,6
28	47	0	0,0	0	100,0	23	22	95,7	24	21	87,5	25	25	100,0	22	22	100,0
29	37	0	0,0	0	100,0	19	19	100,0	18	18	100,0	14	14	100,0	23	23	100,0
30	90	0	0,0	1	98,9	43	42	97,7	47	46	97,9	48	48	100,0	42	39	92,9
31	88	0	0,0	2	97,7	43	35	81,4	45	43	95,6	44	41	93,2	44	43	97,7
32	85	0	0,0	0	100,0	39	38	97,4	46	43	93,5	46	46	100,0	39	39	100,0
33	58	0	0,0	0	100,0	29	29	100,0	29	29	100,0	29	29	100,0	29	29	100,0
34	55	0	0,0	2	96,4	28	26	92,9	27	26	96,3	29	25	86,2	26	22	84,6
35	72	6	8,3	1	90,3	31	31	100,0	35	34	97,1	34	32	94,1	32	31	96,9
36	64	0	0,0	1	98,4	28	28	100,0	36	35	97,2	37	35	94,6	27	27	100,0
37	70	0	0,0	0	100,0	34	34	100,0	36	35	97,2	36	36	100,0	34	33	97,1
38	51	0	0,0	2	96,1	25	23	92,0	26	25	96,2	26	25	96,2	25	24	96,0
39	46	0	0,0	2	95,7	22	19	86,4	24	24	100,0	23	22	95,7	23	21	91,3
40	67	1	1,5	1	97,0	27	25	92,6	39	31	79,5	35	34	97,1	31	30	96,8
41	73	5	6,8	1	91,8	31	31	100,0	37	34	91,9	36	36	100,0	32	29	90,6
42	45	0	0,0	0	100,0	23	23	100,0	22	22	100,0	23	23	100,0	22	22	100,0
43	39	0	0,0	1	97,4	16	16	100,0	23	22	95,7	22	20	90,9	17	15	88,2
44	77	0	0,0	0	100,0	32	31	96,9	45	44	97,8	40	38	95,0	37	37	100,0
45	34	0	0,0	1	97,1	16	15	93,8	18	18	100,0	13	12	92,3	21	18	85,7
46	116	0	0,0	0	100,0	53	52	98,1	63	53	84,1	60	58	96,7	56	54	96,4
47	70	0	0,0	0	100,0	34	33	97,1	36	36	100,0	36	36	100,0	34	33	97,1
48	99	0	0,0	3	97,0	45	43	95,6	54	51	94,4	59	57	96,6	40	37	92,5
49	112	0	0,0	5	95,5	53	50	94,3	59	51	86,4	58	55	94,8	54	44	81,5
50	73	1	1,4	1	97,3	36	35	97,2	36	36	100,0	33	31	93,9	39	38	97,4
51	63	2	3,2	3	92,1	31	27	87,1	30	29	96,7	31	30	96,8	30	28	93,3
52	103	15	14,6	2	83,5	43	42	97,7	45	44	97,8	45	43	95,6	43	42	97,7
53	87	0	0,0	1	98,9	42	41	97,6	45	45	100,0	45	44	97,8	42	40	95,2
54	44	0	0,0	0	100,0	22	22	100,0	22	22	100,0	17	17	100,0	27	27	100,0
55	143	0	0,0	2	98,6	69	67	97,1	74	68	91,9	74	68	91,9	69	59	85,5
56	110	0	0,0	3	97,3	52	49	94,2	58	55	94,8	59	43	72,9	51	49	96,1
57	45	0	0,0	0	100,0	21	21	100,0	24	24	100,0	24	24	100,0	21	21	100,0
58	63	1	1,6	0	98,4	28	27	96,4	34	34	100,0	35	33	94,3	27	25	92,6
59	40	0	0,0	0	100,0	19	18	94,7	21	20	95,2	18	17	94,4	22	22	100,0
60	79	0	0,0	3	96,2	40	39	97,5	39	37	94,9	41	38	92,7	38	37	97,4

Tablica 89. Grad Zagreb (nastavak)

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=105)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
61	40	0	0,0	1	97,5	20	20	100,0	20	18	90,0	18	15	83,3	22	21	95,5
62	38	0	0,0	1	97,4	18	17	94,4	20	20	100,0	16	14	87,5	22	20	90,9
63	83	0	0,0	0	100,0	42	42	100,0	41	39	95,1	42	39	92,9	41	39	95,1
64	112	0	0,0	1	99,1	53	53	100,0	59	57	96,6	59	57	96,6	53	53	100,0
65	90	0	0,0	2	97,8	42	41	97,6	48	46	95,8	47	45	95,7	43	41	95,3
66	66	0	0,0	0	100,0	33	31	93,9	33	31	93,9	34	34	100,0	32	32	100,0
67	50	0	0,0	0	100,0	23	23	100,0	27	27	100,0	28	28	100,0	22	22	100,0
68	43	0	0,0	2	95,3	22	21	95,5	21	20	95,2	22	21	95,5	21	19	90,5
69	91	2	2,2	2	95,6	45	44	97,8	44	41	93,2	49	46	93,9	40	36	90,0
70	23	0	0,0	0	100,0	11	10	90,9	12	12	100,0	13	13	100,0	10	10	100,0
71	87	0	0,0	1	98,9	44	43	97,7	43	43	100,0	44	42	95,5	43	41	95,3
72	26	0	0,0	1	96,2	13	12	92,3	13	13	100,0	13	13	100,0	13	11	84,6
73	44	0	0,0	0	100,0	21	20	95,2	23	22	95,7	23	23	100,0	21	21	100,0
74	53	0	0,0	1	98,1	26	26	100,0	27	26	96,3	25	24	96,0	28	27	96,4
75	46	0	0,0	2	95,7	20	18	90,0	26	20	76,9	18	13	72,2	28	25	89,3
76	56	2	3,6	0	96,4	25	24	96,0	29	22	75,9	28	28	100,0	26	25	96,2
77	11	0	0,0	0	100,0	6	5	83,3	5	5	100,0	6	6	100,0	5	5	100,0
78	109	0	0,0	4	96,3	54	53	98,1	55	51	92,7	56	50	89,3	53	49	92,5
79	78	0	0,0	1	98,7	39	39	100,0	39	37	94,9	40	39	97,5	38	36	94,7
80	128	0	0,0	3	97,7	59	59	100,0	69	66	95,7	71	66	93,0	57	56	98,2
81	110	0	0,0	3	97,3	53	51	96,2	57	51	89,5	57	57	100,0	53	50	94,3
82	76	0	0,0	3	96,1	35	35	100,0	41	32	78,0	39	32	82,1	37	31	83,8
83	93	0	0,0	3	96,8	46	44	95,7	47	45	95,7	49	46	93,9	44	42	95,5
84	69	0	0,0	1	98,6	32	32	100,0	37	36	97,3	38	38	100,0	31	30	96,8
85	98	0	0,0	3	96,9	46	44	95,7	52	50	96,2	55	49	89,1	43	40	93,0
86	90	0	0,0	0	100,0	41	39	95,1	49	45	91,8	46	44	95,7	44	42	95,5
87	51	0	0,0	1	98,0	26	26	100,0	25	24	96,0	27	26	96,3	24	23	95,8
88	57	2	3,5	2	93,0	26	24	92,3	29	29	100,0	29	25	86,2	26	25	96,2
89	15	0	0,0	0	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0	8	8	100,0	7	7	100,0
90	35	0	0,0	2	94,3	18	17	94,4	17	16	94,1	18	17	94,4	17	16	94,1
91	53	2	3,8	0	96,2	26	25	96,2	25	25	100,0	27	24	88,9	24	19	79,2
92	46	0	0,0	0	100,0	22	21	95,5	24	24	100,0	25	25	100,0	21	20	95,2
93	55	0	0,0	1	98,2	28	27	96,4	27	25	92,6	28	27	96,4	27	27	100,0
94	88	0	0,0	3	96,6	42	41	97,6	46	43	93,5	45	43	95,6	43	41	95,3
95	72	0	0,0	0	100,0	35	35	100,0	37	36	97,3	37	37	100,0	35	35	100,0
96	143	0	0,0	2	98,6	72	70	97,2	71	70	98,6	73	73	100,0	70	68	97,1
97	114	0	0,0	31	72,8	56	42	75,0	58	38	65,5	59	42	71,2	55	38	69,1
98	125	0	0,0	4	96,8	60	59	98,3	65	54	83,1	67	63	94,0	58	55	94,8
99	53	0	0,0	1	98,1	25	24	96,0	28	28	100,0	27	26	96,3	26	25	96,2
100	55	3	5,5	5	85,5	28	25	89,3	24	21	87,5	26	22	84,6	26	24	92,3
101	29	0	0,0	1	96,6	14	14	100,0	15	14	93,3	16	15	93,8	13	12	92,3
102	57	0	0,0	0	100,0	28	28	100,0	29	29	100,0	31	31	100,0	26	25	96,2
103	58	0	0,0	1	98,3	27	27	100,0	31	28	90,3	30	29	96,7	28	28	100,0
104	135	0	0,0	0	100,0	66	66	100,0	69	66	95,7	71	71	100,0	64	62	96,9
105	94	0	0,0	1	98,9	46	45	97,8	48	44	91,7	48	47	97,9	46	43	93,5
Ukp.	7.539	84		158		3.583	3.462		3.872	3.657		3.848	3.640		3.607	3.405	
M	71,80			1,50	96,9			96,6			95,0			94,9			94,7
Min	11	0	0,0	0	69,3	6	5	75,0	5	5	65,5	6	6	71,2	5	5	69,1
Max	143	21	28,0	31	100,0	72	70	100,0	74	70	100,0	74	73	100,0	70	68	100,0

Tablica 90. Republika Hrvatska

Škola	Učenici	Odbijanja		Nedolasci	Reprezen-	KFB			GP			HRV			STRANI JEZIK		
(N=842)	N	N	%	N	tativnost	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%	Trebao	Pisao	%
Ukp.	46.196	558	1,20	838		22.463	21.817	97,1	23.175	22.367	96,5	23.693	22.698	95,8	21.945	21.005	95,7
M	54,86				96,9												
Min	1	0	0,0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	48,5	0	0	60,0	0	0	0,0
Max	231	26	66,7	31	100,0	115	114	100,0	113	110	100,0	116	105	100,0	112	98	100,0

6. REZULTATI ISPITIVANJA

6.1. REZULTATI UČENIKA POJEDINIH ŽUPANIJA

U Tablicama od 91 do 102 prikazani su prosječni rezultati učenika pojedinih županija koje su postigli u ispitima obuhvaćenima vanjskim vrednovanjem obrazovnih postignuća učenika osmih razreda. Kako je u slučaju učenika osmih razreda riječ o uzorkovanju učenika na način da je polovica učenika škole pisala ispit iz Fizike, Biologije i Kemije, dok je druga polovica pisala ispit iz Geografije i Povijesti, odnosno drugoga dana ispitivanja otprilike polovica učenika pisala je ispit iz Hrvatskoga jezika, a druga polovica ispit iz stranoga jezika, kod prikazanih rezultata svakog ispita potrebno je obratiti pozornost na broj učenika koji su konkretnim ispitivanjem obuhvaćeni (u tablicama označeno kao „Ukupno učenika“) i broj učenika koji su stvarno pristupili ispitivanju i pisali ispit (u tablicama označeno kao „N“). Osim ovih, u tablicama su prikazani još i pokazatelj raspršenja rezultata, iskazan preko standardne devijacije, te minimalni i maksimalni rezultat koji učenici unutar županija u nekom ispitu postižu.

Tablica 91. Osnovni rezultati ispitivanja iz Fizike - učenici pojedinih županija

	Fizika					
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.554	1.515	52,5	19,85	0,0	100,0
Krapinsko-zagorska	691	680	59,2	20,95	11,5	100,0
Sisačko-moslavačka	816	793	52,8	21,87	0,0	96,2
Karlovačka	570	561	52,7	20,99	7,7	100,0
Varaždinska	944	917	57,4	21,34	3,8	100,0
Koprivničko-križevačka	605	595	53,8	21,07	0,0	100,0
Bjelovarsko-bilogorska	714	694	45,5	20,19	3,8	100,0
Primorsko-goranska	1.261	1.216	54,7	21,88	0,0	100,0
Ličko-senjska	229	225	49,7	21,40	7,7	100,0
Virovitičko-podravska	521	508	47,3	21,62	3,8	100,0
Požeško-slavonska	504	488	52,1	21,79	3,8	100,0
Brodsko-posavska	1.044	1.021	50,8	20,41	0,0	100,0
Zadarska	959	925	56,0	22,02	3,8	100,0
Osječko-baranjska	1.763	1.717	51,3	20,80	0,0	100,0
Šibensko-kninska	555	538	57,7	20,83	0,0	100,0
Vukovarsko-srijemska	1.219	1.166	52,2	20,99	0,0	100,0
Splitsko-dalmatinska	2.600	2.532	57,9	21,41	0,0	100,0
Istarska	993	965	49,3	19,71	3,8	100,0
Dubrovačko-neretvanska	730	708	59,8	22,12	3,8	100,0
Međimurska	608	591	56,1	20,49	7,7	100,0
Grad Zagreb	3.583	3.462	59,2	20,68	0,0	100,0
UKUPNO - RH	22.463	21.817	54,7	21,33	0,0	100,0

Ispitu iz Fizike, Biologije, Kemije i integracije nastavnih sadržaja ovih predmeta pristupilo je ukupno 21.817 od uzorkovanih 22.463 učenika. To je izvrstan odziv učenika vanjskom

vrednovanju od 97,12% i nadmašuje početna očekivanja temeljena na iskustvima prijašnjih vrednovanja obrazovnih postignuća u osnovnim školama. Prosječan rezultat ispita iz Fizike jest 54,7% bodova i on govori o zadovoljavajućoj prosječnoj razini stečenih znanja i kompetencija učenika iz ovoga nastavnoga predmeta na kraju osnovnoškolskoga obrazovanja. Prosječno su najuspješniji učenici Dubrovačko-neretvanske, Krapinsko-zagorske županije i Grada Zagreba. Najlošije prosječne rezultate iz Fizike postižu učenici Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravske županije.

Prosječna uspješnost učenika na ispitu iz Biologije nešto je niža i iznosi još uvijek zadovoljavajućih 42,2% bodova na ispitu. U odnosu na ispit iz Fizike, učenici su iskazali nešto nižu razinu osposobljenosti iz ovoga predmeta, što na jednoj strani može ukazivati na općenito lošije obrazovne ishode ovoga predmeta na kraju osmogodišnjeg obrazovanja, a na drugoj strani, budući da su zadatci ovoga ispita bili koncipirani na način da odgovaraju posebnim obrazovnim ciljevima predmeta Biologije, može ukazivati na lošije dosezanje upravo pojedinih od tih ciljeva. Pored toga, dio razloga treba tražiti u pristupu stručne radne skupine za Biologiju operacionalizaciji posebnih obrazovnih ciljeva preko pojedinih ispitnih zadataka te operacionalizaciji ukupnoga ispita. Ovo su neka od pitanja na koja ćemo odgovore pokušati pružiti u izvještajima namijenjenima analizi i raspravama unutar pojedinih strukovnih foruma i svojom specifičnošću nadilaze temeljne ciljeve ovoga projekta, na koje se ovaj izvještaj odnosi. Prema prosječnim rezultatima iz Biologije vidljivo je da su najbolje rezultate postigli učenici Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske, Varaždinske, Dubrovačko-neretvanske te Splitsko-dalmatinske županije. Najniže prosječne rezultate u znanju Biologije ostvaruju učenici Bjelovarsko-bilogorske i Požeško-slavonske županije.

Tablica 92. Osnovni rezultati ispitivanja iz Biologije - učenici pojedinih županija

	Biologija					
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.554	1.515	39,8	17,38	0,0	94,4
Krapinsko-zagorska	691	680	44,4	20,02	0,0	100,0
Sisačko-moslavačka	816	793	40,2	18,05	0,0	94,4
Karlovačka	570	561	42,3	18,43	5,6	88,9
Varaždinska	944	917	44,4	18,75	5,6	100,0
Koprivničko-križevačka	605	595	41,3	17,45	0,0	94,4
Bjelovarsko-bilogorska	714	694	36,6	16,11	0,0	94,4
Primorsko-goranska	1.261	1.216	41,7	18,15	0,0	88,9
Ličko-senjska	229	225	41,6	16,56	0,0	88,9
Virovitičko-podravska	521	508	41,2	20,73	5,6	100,0
Požeško-slavonska	504	488	37,8	16,36	0,0	88,9
Brodsko-posavska	1.044	1.021	39,0	18,01	0,0	94,4
Zadarska	959	925	42,9	18,01	5,6	100,0
Osječko-baranjska	1.763	1.717	41,8	18,48	0,0	100,0
Šibensko-kninska	555	538	43,9	19,53	0,0	100,0
Vukovarsko-srijemska	1.219	1.166	39,5	18,25	0,0	94,4
Splitsko-dalmatinska	2.600	2.532	44,0	18,10	0,0	100,0
Istarska	993	965	40,5	17,53	0,0	94,4
Dubrovačko-neretvanska	730	708	44,2	19,73	0,0	94,4
Međimurska	608	591	42,6	17,82	5,6	88,9
Grad Zagreb	3.583	3.462	45,0	18,46	0,0	100,0
UKUPNO - RH	22.463	21.817	42,2	18,37	0,0	100,0

Slična je situacija, te po svemu sudeći i istovjetni razlozi objašnjenja, i s ispitom iz Kemije, uz još lošije rezultate nego što je to slučaj s predmetom Biologije. Učenici su u prosjeku prikupili 35,9% bodova na ispitu. Na razini Republike Hrvatske ispit iz Kemije pokazao se težinski neprikladnim, odnosno preteškim učenicima osmih razreda. Zato je diskriminativnost županija po znanju iz Kemije smanjena, i to pogotovo među lošijim županijama po znanju Kemije. Bodovno se dobro mogu razlikovati županije s najboljim rezultatima, dok je većina ostalih smještena u vrlo mali raspon bodova. Težinska neprimjerenost ovoga ispita vidljiva je i iz ukupnog raspona bodova na razini županija, gdje samo u Varaždinskoj, Osječko-baranjskoj, Splitsko-dalmatinskoj županiji te Gradu Zagrebu postoje učenici koji ispit iz Kemije rješavaju s maksimalnom uspješnošću. Na primjer, u Virovitičko-podravskoj županiji, koja ima prosječnu uspješnost na ispitu od 31,5% bodova maksimalno dosegnuti rezultat nekoga učenika iznosi samo 81% bodova na ispitu. Uz navedena ograničenja, ipak se može uvidjeti da po županijama prosječno najbolje rezultate u znanju Kemije postižu učenici Dubrovačko-neretvanske, Krapinsko-zagorske i Varaždinske županije, dok su najlošiji učenici Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravske županije.

Tablica 93. Osnovni rezultati ispitivanja iz Kemije - učenici pojedinih županija

	Kemija					
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.554	1.515	33,4	15,96	0,0	85,7
Krapinsko-zagorska	691	680	39,3	16,58	0,0	90,5
Sisačko-moslavačka	816	793	32,6	15,19	0,0	90,5
Karlovačka	570	561	34,6	16,23	0,0	90,5
Varaždinska	944	917	39,3	17,74	0,0	100,0
Koprivničko-križevačka	605	595	34,5	15,10	4,8	90,5
Bjelovarsko-bilogorska	714	694	30,7	15,39	0,0	85,7
Primorsko-goranska	1.261	1.216	35,0	16,63	0,0	95,2
Ličko-senjska	229	225	33,5	16,56	4,8	95,2
Virovitičko-podravska	521	508	31,5	15,25	0,0	81,0
Požeško-slavonska	504	488	33,9	15,65	4,8	90,5
Brodsko-posavska	1.044	1.021	33,9	17,25	0,0	90,5
Zadarska	959	925	37,4	17,73	0,0	90,5
Osječko-baranjska	1.763	1.717	34,7	17,04	0,0	100,0
Šibensko-kninska	555	538	38,4	18,93	0,0	95,2
Vukovarsko-srijemska	1.219	1.166	34,0	17,06	0,0	90,5
Splitsko-dalmatinska	2.600	2.532	38,7	18,06	0,0	100,0
Istarska	993	965	32,0	15,03	0,0	90,5
Dubrovačko-neretvanska	730	708	39,8	18,70	4,8	95,2
Međimurska	608	591	36,1	16,07	4,8	90,5
Grad Zagreb	3.583	3.462	38,4	18,61	0,0	100,0
UKUPNO - RH	22.463	21.817	35,9	17,32	0,0	100,0

Kako se ispit iz Kemije pokazao prilično teškim, iz Biologije malo težim, a iz Fizike primjerenim, zanimljivo je vidjeti koliko su učenici osposobljeni za integraciju pojedinih nastavnih sadržaja i koliko uspješno zajednički koriste stečena znanja iz Fizike, Biologije i Kemije. Ispitom integrativnih sadržaja ovih triju predmeta ispituju se kompetencije za rješavanje problemski postavljenih pitanja odnosno zadataka iz područja prirodoslovlja. Kao što se može vidjeti iz rezultata izloženih u Tablici 94, učenici prosječno postižu 33,5% bodova na ispitu integracije Fizike, Biologije i Kemije i to je, gledajući u usporedbi s prosječnim rezultatima drugih ispita, numerički najlošiji rezultat uopće dobiven u ovome ispitivanju obrazovnih postignuća učenika

osmih razreda. Očito je da je ovaj integracijski ispit učenicima bio vrlo težak i da su iskazali relativno slabu osposobljenost integracije sadržaja različitih prirodoslovnih predmeta. Kako je riječ o nastavnim područjima koja spadaju u područje prirodoslovlja te kako su pojedinačni obrazovni ishodi operacionalizirani preko zadataka koji od učenika traže, među ostalim, zajednički pristup koji se temelji na rezultatima eksperimenata i mogućnosti korištenja rezultata istraživanja i izvođenja zaključaka temeljem tih rezultata, jasno je da u postojećoj obrazovnoj praksi ovih nastavnih predmeta još uvijek nije u zadovoljavajućoj mjeri usvojen navedeni pristup. Jasno je iz izloženih rezultata da učenici nisu zadovoljavajuće osposobljeni koristiti znanja i kompetencije stečene u jednome nastavnome predmetu pri rješavanju problema u drugome nastavnome predmetu, pa čak ni u onomu koji spada u blisko područje. Prema prosjecima županija vidljivo je da učenici Dubrovačko-neretvanske i Splitsko-dalmatinske županije postižu nešto bolje rezultate od državnoga prosjeka, dok najlošije postignuće iz integracije prirodoslovnih predmeta imaju učenici Bjelovarsko-bilogorske, Zagrebačke, Istarske te Virovitičko-podravske županije.

Tablica 94. Osnovni rezultati ispitivanja iz integracije Fizike/Biologije/Kemije - učenici pojedinih županija

	Integracija F/B/K					
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.554	1.515	30,1	14,99	0,0	100,0
Krapinsko-zagorska	691	680	35,6	16,32	0,0	80,0
Sisačko-moslavačka	816	793	32,9	15,99	0,0	100,0
Karlovačka	570	561	32,3	16,15	0,0	100,0
Varaždinska	944	917	34,6	17,50	0,0	100,0
Koprivničko-križevačka	605	595	34,0	16,84	0,0	100,0
Bjelovarsko-bilogorska	714	694	30,0	15,21	0,0	90,0
Primorsko-goranska	1.261	1.216	31,7	17,10	0,0	100,0
Ličko-senjska	229	225	33,3	15,09	0,0	80,0
Virovitičko-podravska	521	508	30,7	15,24	0,0	90,0
Požeško-slavonska	504	488	32,2	15,33	0,0	90,0
Brodsko-posavska	1.044	1.021	32,5	15,50	0,0	100,0
Zadarska	959	925	34,4	17,07	0,0	90,0
Osječko-baranjska	1.763	1.717	33,2	17,26	0,0	100,0
Šibensko-kninska	555	538	33,7	17,01	0,0	100,0
Vukovarsko-srijemska	1.219	1.166	32,6	16,78	0,0	100,0
Splitsko-dalmatinska	2.600	2.532	36,7	17,74	0,0	100,0
Istarska	993	965	30,1	16,43	0,0	90,0
Dubrovačko-neretvanska	730	708	37,3	19,16	0,0	100,0
Međimurska	608	591	34,2	16,26	0,0	90,0
Grad Zagreb	3.583	3.462	34,7	17,94	0,0	100,0
UKUPNO - RH	22.463	21.817	33,5	17,01	0,0	100,0

U Tablici 95 prikazani su prosječni rezultati učenika iz nastavnoga predmeta Geografija. Kao što se može vidjeti, ukupno je 21.719 učenika trebalo pisati redoviti ispit iz Geografije, Povijesti i integracije nastavnih sadržaja Geografije i Povijesti. I u slučaju ovoga ispita odziv učenika je izvrstan – 21.109 učenika pristupilo je ispitu, što čini odziv od 97,19% učenika. Prosječna uspješnost učenika na ispitu Geografije iznosi 42,7%, što možemo smatrati zadovoljavajućim. Relativno su najuspješniji učenici Šibensko-kninske županije, koji postižu 46,2% bodova na ispitu, a slijede ih po uspješnosti učenici Međimurske županije (46% bodova). Najlošije rezultate iz Geografije postižu učenici Bjelovarsko-bilogorske i Ličko-senjske županije.

Tablica 95. Osnovni rezultati ispitivanja iz Geografije - učenici pojedinih županija

	Geografija					
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.559	1.520	40,7	17,19	0,0	92,9
Krapinsko-zagorska	653	644	42,6	17,27	3,6	100,0
Sisačko-moslavačka	816	795	40,7	18,06	5,4	96,4
Karlovačka	556	546	42,0	18,71	3,6	89,3
Varaždinska	919	900	42,9	17,31	0,0	96,4
Koprivničko-križevačka	608	596	40,9	17,27	5,4	96,4
Bjelovarsko-bilogorska	664	650	36,7	16,06	3,6	89,3
Primorsko-goranska	1.182	1.132	43,7	17,32	0,0	96,4
Ličko-senjska	243	236	37,8	17,64	1,8	91,1
Virovitičko-podravska	512	502	38,8	18,14	5,4	92,9
Požeško-slavonska	503	490	41,0	18,51	8,9	92,9
Brodsko-posavska	1.044	1.025	38,8	17,31	0,0	94,6
Zadarska	950	922	45,6	17,88	0,0	92,9
Osječko-baranjska	1.621	1.581	39,6	17,22	0,0	96,4
Šibensko-kninska	558	543	46,2	18,93	0,0	92,9
Vukovarsko-srijemska	982	929	41,6	17,45	7,1	98,2
Splitsko-dalmatinska	2.630	2.572	45,1	18,13	0,0	100,0
Istarska	827	798	41,2	17,01	5,4	91,1
Dubrovačko-neretvanska	726	699	45,5	17,45	5,4	96,4
Međimurska	590	567	46,0	19,04	0,0	100,0
Grad Zagreb	3.576	3.462	45,3	17,89	0,0	98,2
UKUPNO - RH	21.719	21.109	42,7	17,88	0,0	100,0

Prosječni rezultati učenika iz nastavnoga predmeta Povijest, izloženi u Tablici 96, svjedoče o sasvim zadovoljavajućoj razini kompetencija učenika iz ovoga predmeta te svjedoče o ispitu primjerenome populaciji učenika osmih razreda. Prosječna uspješnost učenika u ovome ispitu iznosi 49,7% bodova, uz zadovoljavajuće raspršenje rezultata učenika. Kao što je vidljivo iz podataka, raspršenje rezultata u ovome ispitu nije maksimalno, odnosno niti u jednoj od županija nema učenika koji postižu 100% bodova. Takav sužen raspon donekle umanjuje osjetljivost ovoga ispita. Ako uspoređujemo županije, učenici Dubrovačko-neretvanske županije prosječno su najuspješniji u znanju Povijesti, s prosjekom od 56,7% bodova, a slijede ih učenici Zadarske, Šibensko-kninske i Splitsko-dalmatinske županije. Najmanji prosječni uspjeh postigli su učenici Bjelovarsko-bilogorske županije, gdje je prosječno postignuto 42,8% bodova.

Tablica 96. Osnovni rezultati ispitivanja iz Povijesti - učenici pojedinih županija

	Povijest					
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.559	1.520	46,6	15,94	5,4	92,9
Krapinsko-zagorska	653	644	49,7	17,68	8,9	92,9
Sisačko-moslavačka	816	795	47,3	16,61	3,6	94,6
Karlovačka	556	546	44,9	18,47	1,8	92,9
Varaždinska	919	900	48,6	17,28	0,0	92,9
Koprivničko-križevačka	608	596	48,2	17,25	7,1	87,5
Bjelovarsko-bilogorska	664	650	42,8	15,95	0,0	92,9
Primorsko-goranska	1.182	1.132	48,8	17,22	0,0	89,3
Ličko-senjska	243	236	47,7	16,44	0,0	87,5
Virovitičko-podravska	512	502	47,0	18,10	7,1	92,9

Tablica 96. (nastavak)

Županija	Povijest					
	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Požeško-slavonska	503	490	49,2	17,06	7,1	96,4
Brodsko-posavska	1.044	1.025	47,7	18,41	3,6	96,4
Zadarska	950	922	53,9	17,49	0,0	92,9
Osječko-baranjska	1.621	1.581	47,9	16,51	0,0	92,9
Šibensko-kninska	558	543	53,6	17,52	0,0	89,3
Vukovarsko-srijemska	982	929	49,0	18,64	0,0	96,4
Splitsko-dalmatinska	2.630	2.572	53,6	17,13	0,0	96,4
Istarska	827	798	45,9	16,77	7,1	96,4
Dubrovačko-neretvanska	726	699	56,7	15,48	7,1	92,9
Međimurska	590	567	47,5	16,36	0,0	91,1
Grad Zagreb	3.576	3.462	51,8	16,93	0,0	96,4
UKUPNO - RH	21.719	21.109	49,7	17,35	0,0	96,4

U odnosu na uspješnost učenika iz integracije nastavnih sadržaja iz predmeta Fizika, Bilogija i Kemija, koja je na granici prihvatljive uspješnosti, uspješnost iz integracije nastavnih sadržaja Geografije i Povijesti je dobra. Učenici su u prosjeku riješili 51,5% zadataka u ovome dijelu ispita. Najuspješniji su učenici Dubrovačko-neretvanske županije s 56,6%, a slijede ih učenici drugih dalmatinskih županija, koji su bili najuspješniji u ispitu iz Povijesti. Osim njih, zavidnu prosječnu uspješnost postižu i učenici Grada Zagreba i Međimurske županije. Najlošiji rezultat postižu učenici Bjelovarsko-bilogorske županije, s prosječnom riješenošću ispita od 43,7% bodova.

Tablica 97. Osnovni rezultati ispitivanja iz integracije Geografije/Povijesti - učenici pojedinih županija

Županija	Integracija G/P					
	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.559	1.520	48,4	21,03	0,0	100,0
Krapinsko-zagorska	653	644	51,8	21,74	0,0	100,0
Sisačko-moslavačka	816	795	47,8	21,06	0,0	96,4
Karlovačka	556	546	50,1	21,27	0,0	100,0
Varaždinska	919	899	53,1	21,78	0,0	100,0
Koprivničko-križevačka	608	596	47,5	21,68	0,0	100,0
Bjelovarsko-bilogorska	664	650	43,7	19,91	0,0	100,0
Primorsko-goranska	1.182	1.132	53,0	21,85	0,0	100,0
Ličko-senjska	243	236	47,8	20,48	3,6	100,0
Virovitičko-podravska	512	502	45,1	21,42	0,0	96,4
Požeško-slavonska	503	490	51,3	22,03	0,0	100,0
Brodsko-posavska	1.044	1.025	47,5	21,03	0,0	100,0
Zadarska	950	922	55,6	20,89	0,0	100,0
Osječko-baranjska	1.621	1.581	47,1	20,55	0,0	100,0
Šibensko-kninska	558	543	54,2	20,34	0,0	100,0
Vukovarsko-srijemska	982	929	52,7	21,54	0,0	100,0
Splitsko-dalmatinska	2.630	2.570	54,7	21,33	0,0	100,0
Istarska	827	797	47,9	21,81	0,0	100,0
Dubrovačko-neretvanska	726	699	56,6	20,92	0,0	100,0
Međimurska	590	567	54,6	20,31	0,0	100,0
Grad Zagreb	3.576	3.460	54,6	21,69	0,0	100,0
UKUPNO - RH	21.719	21.103	51,5	21,55	0,0	100,0

U Tablici 98 prikazani su prosječni rezultati učenika iz Hrvatskoga jezika. Kao što se vidi, ovaj je ispit drugoga dana ispitivanja trebalo pisati 22.237 učenika. Pristupilo mu je 21.333 učenika, odnosno 95,93% učenika. Taj je odziv nešto lošiji nego što je slučaj s ispitima iz Fizike, Biologije i Kemije, odnosno Geografije i Povijesti, no još uvijek odražava odličan odziv učenika. Učenici hrvatskih osnovnih škola prosječno postižu 45,4% bodova na ovome ispitu, uz raspršenje od 17,72% bodova. Prosječno su najuspješniji iz Hrvatskoga jezika učenici Grada Zagreba, a najmanje uspješni učenici Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravske i Ličko-senjske županije. Zanimljivo je da i u slučaju ovoga ispita, kao što smo prije naveli za ispit iz Povijesti, niti jedan učenik u Republici Hrvatskoj nije uspio uspješno odgovoriti na sva pitanja sadržana u ispitu.

Tablica 98. Osnovni rezultati ispitivanja iz Hrvatskoga jezika – učenici pojedinih županija

	Hrvatski jezik					
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.568	1.506	44,2	17,50	3,1	96,9
Krapinsko-zagorska	677	667	46,4	17,25	4,7	87,5
Sisačko-moslavačka	828	808	42,6	17,38	3,1	89,1
Karlovačka	568	545	43,6	17,69	4,7	87,5
Varaždinska	912	875	45,4	17,45	4,7	87,5
Koprivničko-križevačka	616	591	43,3	17,69	0,0	85,9
Bjelovarsko-bilogorska	691	668	41,9	18,18	1,6	90,6
Primorsko-goranska	1.238	1.148	47,4	17,44	0,0	95,3
Ličko-senjska	238	232	42,1	16,67	6,3	82,8
Virovitičko-podravska	517	506	42,0	18,06	1,6	85,9
Požeško-slavonska	506	495	43,7	17,36	4,7	87,5
Brodsko-posavska	1.047	1.008	43,6	17,18	0,0	90,6
Zadarska	962	915	47,1	17,78	4,7	93,8
Osječko-baranjska	1.717	1.668	44,9	17,77	1,6	95,3
Šibensko-kninska	568	555	45,9	18,40	3,1	95,3
Vukovarsko-srijemska	1.131	1.076	42,7	18,05	0,0	92,2
Splitsko-dalmatinska	2.651	2.579	45,8	17,85	0,0	89,1
Istarska	924	882	42,5	16,96	3,1	90,6
Dubrovačko-neretvanska	741	694	48,2	16,81	4,7	87,5
Međimurska	585	551	43,9	16,67	4,7	82,8
Grad Zagreb	3.552	3.364	49,1	17,58	1,6	93,8
UKUPNO – RH	22.237	21.333	45,4	17,72	0,0	96,9

Uz ispit iz Hrvatskoga jezika vežu se određene dvojbe koje se odnose na opći pristup vanjskome vrednovanju obrazovnih postignuća i koje je potrebno razriješiti. O ovome je problemu bilo riječi ranije, vezano uz psihometrijsku analizu ispita iz Hrvatskoga jezika, a slična su iskustva stečena ispitivanjem obrazovnih postignuća učenika četvrtih razreda.

Kako su sugerirala i naznačila već iskustva iz prošlogodišnjega ispitivanja obrazovnih postignuća učenika osnovnih škola, broj učenika koji prilično neozbiljno pristupaju ispitu i ne ulažu dovoljno truda kako bi pokazali svoja znanja i kompetencije stečene u nastavi Hrvatskoga jezika prilično je velik. To se odnosi prije svega na pisanje pisanoga sastavka (u ovome ispitivanju u formi vijesti), kojim se provjerava učenička sposobnost i vještine pismenoga jezičnoga izražavanja. U ovogodišnjemu ispitivanju ukupno 3963 učenika nije ocjenjeno iz ovoga dijela ispita, a nešto više od 4000 učenika iz ove sastavnice ispita iz Hrvatskoga jezika ima nula bodova, kao rezultat predavanja praznih listova predviđenih za pisanje sastavka, pisanja sastavka nevezano uz

postavljene zahtjeve i sl. Kako je broj učenika koji je trebao pisati ispit iz Hrvatskoga jezika 22.237, ova skupina učenika čini oko 18% učenika. Projiciramo li taj udio na cjelokupnu populaciju, onda je jasno da bi u situaciji da cjelokupna populacija učenika osmih razreda piše ispit iz Hrvatskoga jezika, njih oko 9000 tisuća imalo nevaljane i neuporabljive rezultate iz ovoga dijela ispita. Detaljnije smo analizirali skupinu učenika koja odbija pisati sastavak. Ne može se nikako govoriti da je riječ o učenicima lošijega školskoga postignuća, lošijih školskih ocjena niti o učenicima koji se po bilo kojim obilježjima izdvajaju iz cjelokupne populacije.

U trenutnim okolnostima, dok je vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća aktivnost koja ne uključuje bilo kakvu obvezu niti bilo kakve posljedice ili izravne učinke za svakoga pojedinoga učenika ili školu, vjerojatno je nemoguće u cijelosti izbjeći ovaj fenomen. Moguće je, kako bi se izbjeglo nepotrebno trošenje materijalnih sredstava, vremena i rada niza uključenih suradnika, pokušati ga minimizirati, ili u ovim okolnostima odustati od takvoga oblika ispitivanja obrazovnih postignuća učenika iz Hrvatskoga jezika

Na metrijskome planu, velik broj učenika koji ne žele pisati pisani sastavak ima izravne učinke na izračun i izračunavanje metrijskih obilježja ispita iz Hrvatskoga jezika. Na dijagnostičkoj razini, on može zamagliti stvarne rezultate i spoznaje o obrazovnim postignućima učenika te nas navesti na krivi zaključak. Stoga smo, kako bismo dobili uvid kako bi izgledali rezultati iz Hrvatskoga jezika kada ne bi bilo ovoga problema, izračunali prosječne rezultate učenika pojedinih županija, izostavivši iz analize učenike koji iz prvoga dijela ispita imaju nula bodova. Dobiveni ishod prikazan je u Tablici 99.

Tablica 99. Korigirani osnovni rezultati ispitivanja iz Hrvatskoga jezika za učenike koji nisu pisali sastavak

	Hrvatski jezik					
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.568	1.228	48,7	15,46	6,3	96,9
Krapinsko-zagorska	677	551	50,6	15,07	10,9	87,5
Sisačko-moslavačka	828	640	47,3	15,56	10,9	89,1
Karlovačka	568	431	48,0	16,17	9,4	87,5
Varaždinska	912	740	49,1	15,64	7,8	87,5
Koprivničko-križevačka	616	457	48,8	15,16	10,9	85,9
Bjelovarsko-bilogorska	691	504	47,9	15,53	12,5	90,6
Primorsko-goranska	1.238	979	51,3	15,24	4,7	95,3
Ličko-senjska	238	168	48,0	14,45	12,5	82,8
Virovitičko-podravska	517	368	48,1	15,92	7,8	85,9
Požeško-slavonska	506	373	48,9	15,28	14,1	87,5
Brodsko-posavska	1.047	803	48,0	15,17	9,4	90,6
Zadarska	962	768	50,9	15,97	7,8	93,8
Osječko-baranjska	1.717	1.338	49,7	15,41	6,3	95,3
Šibensko-kninska	568	437	51,6	15,48	15,6	95,3
Vukovarsko-srijemska	1.131	799	48,5	16,10	7,8	92,2
Splitsko-dalmatinska	2.651	2.074	50,4	15,66	1,6	89,1
Istarska	924	730	46,4	15,23	7,8	90,6
Dubrovačko-neretvanska	741	578	52,1	14,76	9,4	87,5
Međimurska	585	436	48,4	14,93	4,7	82,8
Grad Zagreb	3.552	2.873	52,8	15,60	3,1	93,8
UKUPNO - RH	22.237	17.275	49,9	15,59	1,6	96,9

Kao što se vidi, prosječni rezultat učenika jest optimalnih 50% bodova na ispitu, uz donekle smanjeno raspršenje rezultata. Relativni poredak županija po prosječnoj uspješnosti nije se značajnije promijenio od nekorigiranoga poretka, što nam svjedoči da je ovo fenomen koji je prisutan u svim županijama i da je jednostavno artefakt okolnosti u kojima se vanjsko vrednovanje i ispitivanje obrazovnih postignuća u ovom trenutku provodi. No, ipak smo željeli detaljnije razmotriti koji se udio učenika pojedine županije ponaša na opisani način i bojkotira pisanje pisanoga sastavka. Od uzorkovanih učenika koji su trebali pisati ispit iz Hrvatskoga jezika, najmanje je učenika iz Grada Zagreba i Primorsko-goranske županije koji se ponašaju na opisani način. No i u slučaju ovih županija riječ je i dalje o visokom broju učenika, koji se kreće oko 15%. Problem je najizraženije prisutan u Ličko-senjskoj i Virovitičko-podravskoj županiji, gdje oko 27% učenika pristaje sudjelovati u ispitivanju i pristupa ispitivanju, ali ne piše ispit i najčešće u omotnicu vraća prazan list papira.

Tablica 100. Osnovni rezultati ispitivanja iz Engleskoga jezika - učenici pojedinih županija

	Engleski jezik					
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	1.283	1.234	57,0	25,56	0,0	100,0
Krapinsko-zagorska	372	362	58,6	25,17	0,0	100,0
Sisačko-moslavačka	595	577	58,2	25,37	0,0	100,0
Karlovačka	497	482	52,7	27,33	2,5	97,5
Varaždinska	349	336	58,1	25,35	2,5	97,5
Koprivničko-križevačka	434	424	50,9	26,63	2,5	100,0
Bjelovarsko-bilogorska	533	506	49,0	27,67	2,5	100,0
Primorsko-goranska	1.054	983	61,5	24,00	0,0	97,5
Ličko-senjska	149	140	48,3	24,29	2,5	95,0
Virovitičko-podravska	361	356	51,5	27,19	0,0	97,5
Požeško-slavonska	364	349	51,9	23,70	7,5	97,5
Brodsko-posavska	844	818	53,5	25,86	2,5	100,0
Zadarska	922	875	58,6	24,27	0,0	100,0
Osječko-baranjska	1.365	1.324	56,1	26,29	0,0	97,5
Šibensko-kninska	545	527	56,7	25,59	2,5	100,0
Vukovarsko-srijemska	625	574	53,8	25,72	0,0	100,0
Splitsko-dalmatinska	2.543	2.439	60,3	23,67	0,0	100,0
Istarska	823	781	57,8	24,90	2,5	100,0
Dubrovačko-neretvanska	715	674	59,0	23,11	2,5	100,0
Međimurska	207	196	56,5	26,89	7,5	97,5
Grad Zagreb	3.048	2.883	66,0	24,26	0,0	100,0
UKUPNO - RH	17.628	16.840	58,4	25,41	0,0	100,0

Ispitu iz Engleskoga jezika pristupilo je 16.840 učenika, što je zadovoljavajućih 95,53% od planiranoga broja učenika (Tablica 100). Prosječni uradak u ispitu iz Engleskoga jezika na razini države iznosi 58,4% rješivosti ispita. Očito je da ispit iz Engleskoga jezika nije bio pretežak učenicima i da su rezultati ispita težinski primjereni ispitivanoj populaciji. Ispit se pokazao i dovoljno diskriminativnim, uz veliko raspršenje i potpuni raspon bodova. Pri usporedbi županija po uspjehu učenika iz Engleskoga jezika, kao najbolju treba istaknuti Grad Zagreb, koja odskače svojim prosjekom (66,0%) od ostalih županija. Među najlošije županije po učeničkom znanju Engleskoga jezika spadaju Ličko-senjska i Bjelovarsko-bilogorska, a slijede ih Virovitičko-podravska i Požeško-slavonska županija.

Tablica 101. Osnovni rezultati ispitivanja iz Njemačkoga jezika – učenici pojedinih županija

		Njemački jezik				
Županija	Ukupno učenika	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	262	254	57,6	22,28	7,3	95,1
Krapinsko-zagorska	295	284	58,6	22,45	0,0	96,3
Sisačko-moslavačka	209	203	47,3	23,22	4,9	95,1
Karlovačka	61	61	56,8	26,29	4,9	95,1
Varaždinska	602	587	59,9	22,99	0,0	96,3
Koprivničko-križevačka	163	160	54,4	24,33	4,9	95,1
Bjelovarsko-bilogorska	154	148	44,1	24,21	0,0	96,3
Primorsko-goranska	151	148	59,2	21,38	9,8	95,1
Ličko-senjska	85	81	49,0	22,85	12,2	97,6
Virovitičko-podravska	155	151	50,2	23,61	4,9	92,7
Požeško-slavonska	137	133	52,7	25,60	4,9	97,6
Brodsko-posavska	197	196	46,6	24,13	7,3	91,5
Zadarska	25	25	79,2	11,52	57,3	93,9
Osječko-baranjska	302	298	53,9	22,51	4,9	92,7
Vukovarsko-srijemska	445	429	54,7	21,86	4,9	95,1
Splitsko-dalmatinska	3	3	47,6	7,32	40,2	54,9
Istarska	73	71	58,7	25,18	8,5	92,7
Međimurska	406	378	62,3	22,47	12,2	96,3
Grad Zagreb	527	491	62,1	21,64	0,0	96,3
UKUPNO – RH	4.252	4.101	56,3	23,43	0,0	97,6

Njemački je jezik kao prvi strani jezik u znatno manjoj mjeri zastupljen u hrvatskim osnovnim školama od engleskoga jezika. Tako je ispit iz Njemačkoga jezika na kraju osmoga razreda pisalo 4101 učenika. Prosječan uradak svih učenika u ovome ispitu bio je 56,3% ostvarenih bodova, što upućuje na adekvatnu težinsku primjerenost ovoga ispita. S druge strane, vidljivo je da niti jedan učenik u Hrvatskoj nije postigao maksimalni broj bodova iz ovoga ispita, što umanjuje njegovu diskriminativnost. Ovdje treba napomenuti da je mogućnost usporedbe županija ograničena jer se u pojedinim županijama pojavljuje vrlo mali broj učenika koji uče Njemački jezik kao prvi strani jezik u osnovnoj školi.

Ako se ipak krene u usporedbu prosječnih rezultata učenika po županijama, vidljivo je da najbolje znanje iz Njemačkoga jezika iskazuju učenici Međimurske županije i Grada Zagreba. Vidljiv je i izrazito visok prosjek za Zadarsku županiju, no budući da se radi o samo 24 učenika, nemoguće je poopćavati rezultate na razini županije. Najlošiji u znanju Njemačkoga jezika jesu učenici Bjelovarsko-bilogorske i Brodsko-posavske županije.

Rezultati ispita iz Francuskoga jezika prikazani su u Tablici 102. Samo 65 učenika u državi uči Francuski jezik kao prvi strani jezik u osnovnoj školi. Radi se o samo dvije škole u Splitsko-dalmatinskoj županiji i jednoj u Gradu Zagrebu. Prema rezultatima, ispit iz Francuskoga jezika bio je primjerene težine i nešto suženoga raspona bodova. Učenici Grada Zagreba pokazali su bolje rezultate od učenika Splitsko–dalmatinske županije iz Francuskoga jezika.

Tablica 102. Osnovni rezultati ispitivanja iz Francuskoga jezika - učenici pojedinih županija

Županija	Ukupno učenika	Francuski jezik N	M	SD	Min	Max
Splitsko-dalmatinska	33	33	43,6	15,21	15,0	71,3
Grad Zagreb	32	31	61,4	14,43	36,3	90,0
UKUPNO - RH	65	64	52,2	17,24	15,0	90,0

6.2. REZULTATI ŠKOLA I USPOREDBA PO USPJEŠNOSTI

Jedan od ciljeva vanjskoga vrednovanja obrazovanja jest, među ostalim, i prikupljanje informacija o postignućima pojedinih škola. Prikupljene informacije mogu se koristiti u poboljšanju kvalitete nastave i u unapređenju odgojno-obrazovnoga procesa u pojedinim školama kod kojih je indiciran lošiji uspjeh u pojedinom predmetu ili nastavnom području. Takvim lokalnim intervencijama na razini škola moguće je unaprijediti osnovnoškolski odgojno-obrazovni sustav u cjelini. Kako bi se stekao uvid u prosječna postignuća pojedinih škola te u razlike u postignućima škola, rezultati ispitivanja iskazani su kao prosječni rezultat pojedine škole. Nakon toga, ti su rezultati analizirani na nekoliko načina. Kao prvo, prikazan je najniži i najviši prosječni rezultat škola unutar županija. Kako je broj učenika koji pohađaju pojedine škole različit, prosječni rezultati škola opterećeni su nešto većom ukupnom pogreškom mjerenja koja se veže uz broj učenika škole. U ovoj fazi vanjskoga vrednovanja osnovnih škola nije predviđeno javno iskazivanje rezultata pojedinih škola, stoga dobivene spoznaje iznosimo na županijskoj i nacionalnoj razini. Pojedine škole imat će uvid u vlastite rezultate, te će ti rezultati biti izloženi u zasebnim, pojedinačnim izvješćima namijenjenim školama koje su sudjelovale u ispitivanju. Nakon prikaza najnižega i najvišega prosječnoga rezultata po županijama, prikazana je distribucija rangova škola iz pojedinog ispita. Rangiranje je provedeno na način da je školi s najvišim prosječnim rezultatom iz pojedinog ispita dodijeljen rang 1. Nakon toga su škole, temeljem njihova prosječnog rezultata, rangirane redom do najnižega ranga, koji ovisi o broju škola koje su pisale pojedini ispit. U slučaju da su dvije škole postigle istovjetan rezultat, pridijeljen im je tzv. vezani rang. Unutar županija izračunan je i prosječan rang, iskazan kao medijan rangova škola jedne županije. Prosječan rang daje uvid u prosječan položaj škola te županije po znanju iz ispitivanih predmeta.

Ispitivanje iz Fizike, Biologije i Kemije provedeno je u ukupno 822 od 842 škole koje su sudjelovale u vanjskome vrednovanju. U ispitivanju iz Fizike najniži prosječni rezultat razmjerno je visok i iznosi 23,1% ukupnoga broja bodova koje je postigla škola iz Vukovarsko-srijemske županije, dok je najviši prosječni rezultat od čak 96,2% riješenosti ispita postigla škola iz Požeško-slavonske županije (Tablica 103). Iz ove županije dolazi i škola s prvim mjestom po uspješnosti iz Fizike. Međutim, prosječno gledano, najbolji rang u ispitivanju iz Fizike ostvarile su škole iz Dubrovačko-neretvanske županije, koje u prosjeku zauzimaju 203. mjesto (Tablica 104). Jedino Bjelovarsko-bilogorska i Brodsko-posavska županija nemaju niti jednu školu koja je po uspješnosti u ispitu iz Fizike među 100 najboljih škola u državi, a škole Bjelovarsko-bilogorske županije su u ovome ispitu, zajedno sa školama Virovitičko-podravske županije, najlošije u prosječnome poretku škola. Velik raspon između najbolje i najlošije škole prema rangu u pojedinoj županiji ukazuje na neujednačenost škola unutar pojedinih županija prema uspjehu u ovome predmetu.

Tablica 103. Osnovni rezultati ispitivanja iz Fizike po županijama

Županija	Fizika					
	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	45	52,7	6,14	42,3	69,6
Krapinsko-zagorska	31	31	60,9	9,75	47,2	84,8
Sisačko-moslavačka	35	34	52,0	9,04	36,5	68,8
Karlovačka	28	27	52,5	9,96	30,3	73,6
Varaždinska	40	40	57,1	7,72	43,1	76,9
Koprivničko-križevačka	23	22	53,9	8,03	35,4	71,2
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	46,6	9,10	28,2	64,1
Primorsko-goranska	56	54	55,9	10,48	23,9	80,1
Ličko-senjska	15	12	53,3	14,89	36,2	93,2
Virovitičko-podravska	16	16	47,4	11,31	36,0	82,8
Požeško-slavonska	14	14	54,6	14,24	37,9	96,2
Brodsko-posavska	32	32	49,6	8,08	35,5	66,0
Zadarska	35	35	54,7	12,00	31,6	84,6
Osječko-baranjska	69	68	50,9	10,29	24,4	82,4
Šibensko-kninska	21	20	58,8	10,40	45,0	85,6
Vukovarsko-srijemska	53	53	51,6	11,81	23,1	85,5
Splitsko-dalmatinska	92	89	58,9	9,99	33,1	84,6
Istarska	46	43	51,1	10,70	30,3	85,0
Dubrovačko-neretvanska	31	27	60,3	8,94	44,1	80,8
Međimurska	30	30	55,0	7,36	35,8	71,1
Grad Zagreb	105	105	59,7	8,32	39,1	94,6
UKUPNO - RH	842	822	54,9	10,40	23,1	96,2

Tablica 104. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Fizika

Županija	Rang prema Fizici				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	55	741	495,5
Krapinsko-zagorska	31	31	7	642	258,0
Sisačko-moslavačka	35	34	63	797	528,0
Karlovačka	28	27	30	818	452,0
Varaždinska	40	40	24	725	366,0
Koprivničko-križevačka	23	22	43	807	423,5
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	142	819	659,0
Primorsko-goranska	56	54	16	821	347,8
Ličko-senjska	15	12	3	799	516,8
Virovitičko-podravska	16	16	11	801	659,0
Požeško-slavonska	14	14	1	787	542,5
Brodsko-posavska	32	32	109	805	560,0
Zadarska	35	35	10	816	457,0
Osječko-baranjska	69	68	12	820	569,0
Šibensko-kninska	21	20	4	687	318,3
Vukovarsko-srijemska	53	53	5	822	575,5
Splitsko-dalmatinska	92	89	10	813	269,0
Istarska	46	43	6	817	548,0
Dubrovačko-neretvanska	31	27	15	705	203,0
Međimurska	30	30	44	803	388,5
Grad Zagreb	105	105	2	781	264,0
UKUPNO - RH	842	822	1	822	411,5

U ispitivanju iz Biologije u prosjeku su ostvareni nešto lošiji rezultati nego u ispitivanju iz Fizike. U ovome ispitu najniži prosječni rezultat od 20,4% ukupnoga broja bodova postigla je škola iz Osječko-baranjske županije, dok je maksimalni prosječni rezultat od 91,5% riješenosti ispita postigla škola iz Grada Zagreba (Tablica 105). Sukladno tome, iz Grada Zagreba dolazi i škola koja je na prvome mjestu prema uspješnosti iz Biologije, a škole ove županije najbolje su i prema prosječnome poretku škola pojedinih županija, pri čemu zauzimaju 287. mjesto. Gotovo sve županije imaju škole među 100 najuspješnijih škola u rezultatima iz Biologije te je jedina iznimka Sisačko-moslavačka županija, čija je najbolja škola na 104. mjestu u državi (Tablica 106). Međutim, razmjerno velik raspon između najvišega i najnižega ranga škola u pojedinoj županiji ukazuje na neujednačenost škola i razlikovanje po uspješnosti unutar pojedine županije (Tablica 106).

Tablica 105. Osnovni rezultati ispitivanja iz Biologije

Županija	Biologija					
	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	45	40,8	6,28	29,4	55,6
Krapinsko-zagorska	31	31	45,8	11,86	23,0	71,3
Sisačko-moslavačka	35	34	39,9	6,77	28,5	52,8
Karlovačka	28	27	42,6	9,43	25,8	67,4
Varaždinska	40	40	44,1	7,57	28,6	56,9
Koprivničko-križevačka	23	22	40,7	7,32	26,2	55,0
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	37,8	7,26	27,8	58,0
Primorsko-goranska	56	54	43,1	7,86	31,3	61,7
Ličko-senjska	15	12	40,0	9,10	32,8	61,1
Virovitičko-podravska	16	16	40,4	10,22	29,6	67,6
Požeško-slavonska	14	14	39,2	10,59	29,1	74,2
Brodsko-posavska	32	32	38,5	10,14	21,1	76,8
Zadarska	35	35	43,4	12,65	24,6	81,0
Osječko-baranjska	69	68	41,6	9,41	20,4	69,0
Šibensko-kninska	21	20	45,2	8,12	31,5	60,4
Vukovarsko-srijemska	53	53	39,8	10,42	22,7	77,8
Splitsko-dalmatinska	92	89	45,3	9,40	25,0	80,1
Istarska	46	43	41,8	8,65	28,4	66,7
Dubrovačko-neretvanska	31	27	44,0	12,18	24,3	76,5
Međimurska	30	30	43,1	9,11	25,0	60,6
Grad Zagreb	105	105	45,5	8,74	29,7	91,5
UKUPNO - RH	842	822	42,6	9,41	20,4	91,5

Tablica 106. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija – Biologija

	Rang prema Biologiji				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	68	786	475,0
Krapinsko-zagorska	31	31	10	818	396,0
Sisačko-moslavačka	35	34	104	794	515,0
Karlovačka	28	27	17	812	401,0
Varaždinska	40	40	52	793	342,0
Koprivničko-križevačka	23	22	79	810	548,8
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	42	804	576,0
Primorsko-goranska	56	54	26	756	401,5
Ličko-senjska	15	12	27	710	611,3
Virovitičko-podravska	16	16	16	784	607,8

Tablica 106. (nastavak)

	Rang prema Biologiji				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Požeško-slavonska	14	14	8	789	591,5
Brodsko-posavska	32	32	6	821	524,5
Zadarska	35	35	2	816	448,0
Osječko-baranjska	69	68	14	822	402,0
Šibensko-kninska	21	20	31	747	314,5
Vukovarsko-srijemska	53	53	5	819	547,0
Splitsko-dalmatinska	92	89	3	815	294,5
Istarska	46	43	19	797	478,0
Dubrovačko-neretvanska	31	27	7	817	488,0
Međimurska	30	30	29	814	325,8
Grad Zagreb	105	105	1	780	287,0
UKUPNO - RH	842	822	1	822	411,8

U ispitivanju obrazovnih postignuća iz Kemije najniži prosječni rezultat neke škole iznosi 16,9% riješenosti ispita, a najviši 88,0% riješenosti ispita (Tablica 107). Najniži prosječni rezultat postigla je škola iz Zadarske županije, a najviši škola iz Grada Zagreba. Najbolji prosječni rang po uspješnosti rješavanja ispita iz Kemije imaju škole Splitsko-dalmatinske županije, a najlošiji škole Bjelovarsko-bilogorske županije (Tablica 108). Jedina županija u kojoj niti jedna škola prema svome uspjehu na ispitu iz Kemije ne ulazi među 100 najboljih škola u Republici Hrvatskoj jest Koprivničko-križevačka županija. Unutar svih županija postoji velik raspon između najvišega i najnižega ranga koji je neka škola ostvarila, što ukazuje na veliko razlikovanje škola unutar pojedine županije prema uspješnosti u ispitu iz Kemije.

Tablica 107. Osnovni rezultati ispitivanja iz Kemije

	Kemija					
Županija	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	45	33,3	6,49	18,3	49,0
Krapinsko-zagorska	31	31	39,8	7,95	28,6	59,1
Sisačko-moslavačka	35	34	32,7	6,45	22,3	49,1
Karlovačka	28	27	35,3	6,97	23,8	50,8
Varaždinska	40	40	39,5	7,40	27,1	60,6
Koprivničko-križevačka	23	22	34,1	6,68	21,8	44,1
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	30,6	7,56	20,9	52,9
Primorsko-goranska	56	54	35,3	7,79	18,6	52,4
Ličko-senjska	15	12	34,9	11,66	20,9	57,7
Virovitičko-podravska	16	16	31,9	8,11	20,6	52,0
Požeško-slavonska	14	14	35,1	11,51	22,9	68,0
Brodsko-posavska	32	32	33,3	11,55	19,7	73,0
Zadarska	35	35	36,9	11,26	16,9	71,7
Osječko-baranjska	69	68	34,7	9,49	19,0	66,7
Šibensko-kninska	21	20	40,3	9,83	25,2	60,0
Vukovarsko-srijemska	53	53	33,2	9,68	18,6	61,9
Splitsko-dalmatinska	92	89	40,4	9,47	24,6	69,6
Istarska	46	43	33,5	9,19	19,0	63,5
Dubrovačko-neretvanska	31	27	39,1	9,68	25,4	66,8
Međimurska	30	30	35,7	8,28	22,0	59,9
Grad Zagreb	105	105	38,6	9,26	22,2	88,0
UKUPNO - RH	842	822	36,2	9,31	16,9	88,0

Tablica 108. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Kemija

Županija	Rang prema Kemiji				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	70	821	456,0
Krapinsko-zagorska	31	31	21	663	248,0
Sisačko-moslavačka	35	34	68	799	522,5
Karlovačka	28	27	52	780	393,0
Varaždinska	40	40	16	704	282,5
Koprivničko-križevačka	23	22	140	804	440,0
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	41	811	630,0
Primorsko-goranska	56	54	44	820	418,8
Ličko-senjska	15	12	29	812	483,8
Virovitičko-podravska	16	16	46	814	582,0
Požeško-slavonska	14	14	7	794	528,5
Brodsko-posavska	32	32	2	816	518,0
Zadarska	35	35	4	822	468,5
Osječko-baranjska	69	68	10	817	486,3
Šibensko-kninska	21	20	19	747	262,5
Vukovarsko-srijemska	53	53	14	819	527,5
Splitsko-dalmatinska	92	89	6	766	227,0
Istarska	46	43	12	818	556,0
Dubrovačko-neretvanska	31	27	8	743	269,0
Međimurska	30	30	20	802	411,0
Grad Zagreb	105	105	1	801	328,0
UKUPNO - RH	842	822	1	822	411,5

Postignuća u ispitivanju sposobnosti integracije sadržaja iz područja prirodoslovlja razmjerno su lošija u odnosu na postignuća iz pojedinih nastavnih predmeta grupiranih u ovo nastavno područje. Tako najniži prosječni rezultat u ispitu iz integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije iznosi samo 8,5% riješenosti ispita u školi iz Zagrebačke županije, dok najviši prosječni rezultat iznosi 75,5% u školi iz Varaždinske županije (Tablica 109). Iako sve županije imaju škole koje su među 100 najboljih škola u Republici Hrvatskoj, sve imaju i škole koje su među 10% najlošijih škola, što ukazuje na veliko razlikovanje škola unutar pojedinih županija prema uspješnosti u integraciji sadržaja prirodoslovlja (Tablica 110). Prema prosječnome rangu u ovome ispitu najuspješnije su škole iz Splitsko-dalmatinske županije, dok su najmanje uspješne škole iz Istarske županije.

Ispiti iz Geografije i Povijesti rješavani su u 797 od 842 škole koje su sudjelovale u vanjskome vrednovanju. U ispitu iz Geografije najlošiji prosječni rezultat razmjerno je visok i iznosi 20,9% ukupnoga broja bodova ostvarenih u ispitu u školi iz Istarske županije, dok je najbolji prosječni rezultat od 85,5% riješenosti ispita ostvarila škola iz Splitsko-dalmatinske županije (Tablica 111). U ovome su ispitu sve županije imale škole koje su prema uspjehu među 100 najboljih škola u Republici Hrvatskoj. Prema prosječnome rangu škola najlošije su škole Bjelovarsko-bilogorske županije, dok su u prosječnome poretku škola pojedinih županija prema uspjehu iz Geografije najuspješnije škole Šibensko-kninske županije (Tablica 112).

Tablica 109. Osnovni rezultati ispitivanja integracije nastavnih sadržaja iz Fizike/Biologije/Kemije

Županija	Integracija F/B/K					
	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	45	30,5	6,12	8,5	43,7
Krapinsko-zagorska	31	31	36,1	7,01	22,9	50,8
Sisačko-moslavačka	35	34	32,1	6,36	16,7	49,0
Karlovačka	28	27	31,4	6,71	16,0	44,5
Varaždinska	40	40	35,0	8,16	23,8	75,5
Koprivničko-križevačka	23	22	33,4	6,53	24,0	43,8
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	31,0	5,73	21,3	45,6
Primorsko-goranska	56	54	31,7	7,11	12,7	45,8
Ličko-senjska	15	12	33,1	7,98	20,0	48,5
Virovitičko-podravska	16	16	31,6	6,23	24,1	45,0
Požeško-slavonska	14	14	33,1	9,08	22,9	58,2
Brodsko-posavska	32	32	31,8	7,18	19,0	53,3
Zadarska	35	35	33,3	6,97	14,4	45,5
Osječko-baranjska	69	68	33,0	7,94	17,8	62,9
Šibensko-kninska	21	20	34,4	9,53	22,5	66,7
Vukovarsko-srijemska	53	53	32,0	8,81	10,0	53,3
Splitsko-dalmatinska	92	89	37,7	6,82	23,0	51,4
Istarska	46	43	31,6	8,33	12,6	57,5
Dubrovačko-neretvanska	31	27	37,3	10,45	20,0	65,0
Međimurska	30	30	34,2	7,90	16,2	55,0
Grad Zagreb	105	105	35,2	7,95	17,9	72,9
UKUPNO - RH	842	822	33,7	7,84	8,5	75,5

Tablica 110. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Integracija F/K/B

Županija	Rang prema Integraciji F/B/K				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	84	822	526,0
Krapinsko-zagorska	31	31	21	782	305,0
Sisačko-moslavačka	35	34	28	815	442,8
Karlovačka	28	27	70	817	434,0
Varaždinska	40	40	1	768	390,8
Koprivničko-križevačka	23	22	83	767	414,8
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	54	793	527,0
Primorsko-goranska	56	54	49	819	493,5
Ličko-senjska	15	12	32	804	399,8
Virovitičko-podravska	16	16	64	765	505,8
Požeško-slavonska	14	14	7	782	536,8
Brodsko-posavska	32	32	14	807	491,5
Zadarska	35	35	57	818	395,0
Osječko-baranjska	69	68	6	814	391,0
Šibensko-kninska	21	20	3	786	402,5
Vukovarsko-srijemska	53	53	14	821	545,0
Splitsko-dalmatinska	92	89	17	778	204,0
Istarska	46	43	9	820	559,5
Dubrovačko-neretvanska	31	27	4	804	275,5
Međimurska	30	30	10	816	412,0
Grad Zagreb	105	105	2	813	361,0
UKUPNO - RH	842	822	1	822	409,0

Tablica 111. Osnovni rezultati ispitivanja iz Geografije

Županija	Geografija					
	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	45	40,0	4,85	31,6	53,6
Krapinsko-zagorska	31	30	43,2	7,43	31,4	63,3
Sisačko-moslavačka	35	35	41,4	9,20	21,0	73,7
Karlovačka	28	27	41,1	10,02	27,0	72,3
Varaždinska	40	40	42,4	8,20	25,9	64,5
Koprivničko-križevačka	23	23	42,8	9,82	31,0	74,5
Bjelovarsko-bilogorska	25	24	36,4	6,68	23,4	54,5
Primorsko-goranska	56	50	43,4	6,59	27,7	58,9
Ličko-senjska	15	13	39,1	9,29	21,7	55,0
Virovitičko-podravska	16	16	38,5	7,90	26,4	59,3
Požeško-slavonska	14	14	40,9	8,29	29,9	61,3
Brodsko-posavska	32	31	38,6	7,84	26,4	64,1
Zadarska	35	33	44,8	8,22	29,8	63,6
Osječko-baranjska	69	64	38,3	8,11	22,9	70,3
Šibensko-kninska	21	21	48,4	10,96	33,0	80,1
Vukovarsko-srijemska	53	45	41,3	8,83	21,8	70,0
Splitsko-dalmatinska	92	87	45,9	9,61	23,2	85,5
Istarska	46	36	41,7	8,21	20,9	60,6
Dubrovačko-neretvanska	31	28	45,6	8,33	32,1	67,6
Međimurska	30	30	45,5	9,15	24,3	66,4
Grad Zagreb	105	105	45,7	6,63	31,1	64,4
UKUPNO - RH	842	797	42,7	8,61	20,9	85,5

Tablica 112. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Geografija

Županija	Rang prema Geografiji				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	72	740	502,0
Krapinsko-zagorska	31	30	19	744	388,5
Sisačko-moslavačka	35	35	6	796	495,0
Karlovačka	28	27	7	780	535,0
Varaždinska	40	40	12	786	370,0
Koprivničko-križevačka	23	23	3	750	419,5
Bjelovarsko-bilogorska	25	24	65	791	652,5
Primorsko-goranska	56	50	41	777	325,3
Ličko-senjska	15	13	63	795	544,5
Virovitičko-podravska	16	16	38	784	522,0
Požeško-slavonska	14	14	25	761	502,0
Brodsko-posavska	32	31	15	785	552,0
Zadarska	35	33	17	763	299,0
Osječko-baranjska	69	64	8	793	579,3
Šibensko-kninska	21	21	2	716	213,0
Vukovarsko-srijemska	53	45	9	794	447,0
Splitsko-dalmatinska	92	87	1	792	297,0
Istarska	46	36	31	797	432,8
Dubrovačko-neretvanska	31	28	10	733	269,5
Međimurska	30	30	11	788	269,0
Grad Zagreb	105	105	13	748	248,0
UKUPNO - RH	842	797	1	797	399,0

U ispitu iz Povijesti ostvareni su slični prosječni rezultati kao i u ispitu iz Geografije. Prosječno najlošiji rezultat iznosi čak 22,3% riješenosti ispita i ostvaren je u školi iz Vukovarsko-srijemske županije, dok je prosječno najbolji rezultat od 87,6% riješenosti ispita ostvaren u Splitsko-dalmatinskoj županiji (Tablica 113). Iz ove županije jest i škola koja je prva po uspješnosti u ovome ispitu. Sve županije imaju škole koje su među prvih 100 škola u Republici Hrvatskoj prema uspješnosti u ispitu iz Povijesti, ali iz razlika među najboljim i najlošijim školama pojedine županije vidljivo je da postoji neujednačenost i razlikovanje među školama unutar pojedine županije (Tablica 114). Najbolji prosječni rang imaju škole Dubrovačko-neretvanske županije, a najlošiji ponovno škole Bjelovarsko-bilogorske županije, što može ukazivati na poteškoće u nastavi prirodoslovnih i prirodoslovno-društvenih predmeta u ovoj županiji, što je potrebno detaljnije ispitati.

Najniži prosječni rezultat u ispitivanju sposobnosti integracije sadržaja prirodoslovno-društvenih predmeta iznosi 19,6% riješenosti ispita, a najviši čak 91,7% riješenosti ispita. Najlošiji prosječni rezultat ostvarila je škola iz Primorsko-goranske, a najbolji škola iz Karlovačke županije (Tablica 115). Iz ove županije jest i škola koja je u ukupnome poretku škola prema uspjehu u ispitu iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti na prvome mjestu. Sve županije imaju škole koje su među 100 najboljih škola u Republici Hrvatskoj prema rezultatima ispita iz integracije nastavnih sadržaja prirodoslovno-društvenih predmeta, a jedina županija koja nema niti jednu školu koja je među prvih 200 škola, je Bjelovarsko-bilogorska županija (Tablica 116). Prosječno gledano, najbolje mjesto prema uspješnosti u ovome segmentu vrednovanja imaju škole Zadarske županije, a najlošije škole Bjelovarsko-bilogorske županije.

Tablica 113. Osnovni rezultati ispitivanja iz Povijesti

Županija	Povijest					
	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	45	46,3	5,52	32,6	60,2
Krapinsko-zagorska	31	30	51,0	9,49	34,9	71,2
Sisačko-moslavačka	35	35	47,0	9,35	33,5	85,5
Karlovačka	28	27	45,3	10,70	26,4	82,4
Varaždinska	40	40	48,1	9,03	33,1	79,9
Koprivničko-križevačka	23	23	49,9	10,31	32,4	71,6
Bjelovarsko-bilogorska	25	24	42,6	7,70	25,4	66,1
Primorsko-goranska	56	50	48,9	9,22	28,9	66,5
Ličko-senjska	15	13	49,7	11,53	31,5	72,0
Virovitičko-podravska	16	16	46,0	9,40	34,0	70,3
Požeško-slavonska	14	14	50,1	11,99	40,2	82,9
Brodsko-posavska	32	31	47,3	11,32	28,8	84,0
Zadarska	35	33	54,2	10,39	36,9	79,2
Osječko-baranjska	69	64	47,5	7,62	30,8	77,1
Šibensko-kninska	21	21	55,0	9,80	41,1	87,1
Vukovarsko-srijemska	53	45	47,9	10,59	22,3	78,7
Splitsko-dalmatinska	92	87	54,4	9,79	38,6	87,6
Istarska	46	36	47,3	9,30	25,5	69,6
Dubrovačko-neretvanska	31	28	57,1	7,19	38,2	70,5
Međimurska	30	30	47,5	8,56	31,4	69,6
Grad Zagreb	105	105	52,1	6,79	35,0	78,2
UKUPNO - RH	842	797	49,7	9,53	22,3	87,6

Tablica 114. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Povijest

Županija	Rang prema Povijesti				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	103	783	499,0
Krapinsko-zagorska	31	30	22	766	362,5
Sisačko-moslavačka	35	35	3	776	526,0
Karlovačka	28	27	6	794	608,0
Varaždinska	40	40	8	780	466,5
Koprivničko-križevačka	23	23	19	784	414,0
Bjelovarsko-bilogorska	25	24	37	796	619,0
Primorsko-goranska	56	50	36	792	395,5
Ličko-senjska	15	13	18	788	475,0
Virovitičko-podravska	16	16	25	770	561,5
Požeško-slavonska	14	14	5	688	510,5
Brodsko-posavska	32	31	4	793	519,0
Zadarska	35	33	9	754	228,0
Osječko-baranjska	69	64	13	791	463,0
Šibensko-kninska	21	21	2	665	227,0
Vukovarsko-srijemska	53	45	10	797	513,0
Splitsko-dalmatinska	92	87	1	725	261,5
Istarska	46	36	27	795	490,0
Dubrovačko-neretvanska	31	28	24	731	156,0
Međimurska	30	30	28	789	513,5
Grad Zagreb	105	105	12	765	286,0
UKUPNO - RH	842	797	1	797	399,0

Tablica 115. Osnovni rezultati ispitivanja integracije nastavnih sadržaja iz Geografije/Povijesti

Županija	Integracija G/P					
	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	45	48,2	8,75	34,4	73,1
Krapinsko-zagorska	31	30	53,2	12,17	32,4	82,4
Sisačko-moslavačka	35	35	47,5	11,39	29,9	91,5
Karlovačka	28	27	49,8	11,54	35,0	91,7
Varaždinska	40	40	52,6	11,84	34,6	87,6
Koprivničko-križevačka	23	23	49,9	10,17	32,1	74,0
Bjelovarsko-bilogorska	25	24	42,7	8,09	20,2	57,1
Primorsko-goranska	56	50	52,3	10,38	19,6	77,5
Ličko-senjska	15	13	48,5	11,99	29,3	68,1
Virovitičko-podravska	16	16	44,4	9,52	29,1	67,3
Požeško-slavonska	14	14	51,7	13,70	40,2	87,9
Brodsko-posavska	32	31	47,2	10,61	28,1	75,2
Zadarska	35	33	55,4	10,64	31,1	79,8
Osječko-baranjska	69	64	46,4	10,38	23,2	72,9
Šibensko-kninska	21	21	56,3	6,95	45,0	73,1
Vukovarsko-srijemska	53	45	51,7	12,90	25,4	82,1
Splitsko-dalmatinska	92	87	55,3	11,03	34,0	89,6
Istarska	46	36	49,4	11,81	25,5	83,0
Dubrovačko-neretvanska	31	28	57,6	13,39	33,5	89,3
Međimurska	30	30	55,3	10,38	36,8	78,9
Grad Zagreb	105	105	55,2	8,27	37,6	76,4
UKUPNO - RH	842	797	51,6	11,20	19,6	91,7

Tablica 116. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Integracija Geografije/Povijesti

Županija	Rang prema Integraciji G/P				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	31	768	556,0
Krapinsko-zagorska	31	30	9	778	363,5
Sisačko-moslavačka	35	35	2	785	566,0
Karlovačka	28	27	1	762	464,0
Varaždinska	40	40	7	766	375,5
Koprivničko-križevačka	23	23	29	779	432,0
Bjelovarsko-bilogorska	25	24	225	796	596,3
Primorsko-goranska	56	50	18	797	341,3
Ličko-senjska	15	13	61	786	445,0
Virovitičko-podravska	16	16	71	787	535,8
Požeško-slavonska	14	14	6	702	485,0
Brodsko-posavska	32	31	27	789	580,0
Zadarska	35	33	14	781	241,0
Osječko-baranjska	69	64	34	795	548,5
Šibensko-kninska	21	21	32	554	260,0
Vukovarsko-srijemska	53	45	10	792	403,0
Splitsko-dalmatinska	92	87	3	772	309,5
Istarska	46	36	8	791	508,0
Dubrovačko-neretvanska	31	28	5	777	270,0
Međimurska	30	30	17	751	309,8
Grad Zagreb	105	105	22	743	300,0
UKUPNO - RH	842	797	1	797	399,0

Ispitivanje iz Hrvatskoga jezika provedeno je u 819 od 842 škole koje su bile uključene u vanjsko vrednovanje. Prosječni rezultati iz Hrvatskoga jezika općenito su lošiji od prosječnih rezultata ispita iz prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja. Prosječno najlošiji rezultat iznosi 14,6% ukupnoga broja bodova u ispitu i ostvaren je u školi iz Karlovačke županije, dok prosječno najbolji rezultat iznosi samo 70,5% bodova i ostvaren je u školi iz Vukovarsko-srijemske županije (Tablica 117). Prema prosječnome rangu najbolje su škole Grada Zagreba (Tablica 118). Sve županije osim Bjelovarsko-bilogorske imaju škole koje su među 100 najboljih škola u Hrvatskoj prema uspjehu iz Hrvatskoga jezika, ali razmjerno velik raspon između najnižega i najvišega ranga koji su škole neke županije ostvarile u ukupnome poretku škola ukazuje na veliku neujednačenost škola unutar pojedinih županija prema znanju iz Hrvatskoga jezika (Tablica 118).

Ispit iz Engleskoga jezika pisan je u 679 škola u kojima se ovaj jezik uči kao prvi strani jezik u redovnoj nastavi. Najbolji prosječni uradak na ispitu iz Engleskoga jezika ostvaren je u školi Grada Zagreba, a iznosi 90,5% riješenosti ispita. Prosječno najlošiji uradak od 15,4% ukupnoga broja bodova u ispitu imala je škola iz Bjelovarsko-bilogorske županije (Tablica 119). Iz Grada Zagreba jest i škola koja je po uratku iz Engleskoga jezika prva u ukupnome poretku svih škola, a škole ove županije najbolje su i prema prosječnome poretku škola pojedinih županija te u prosjeku zauzimaju visoko 147. mjesto (Tablica 120). Škole Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravske županije nemaju niti jednu školu koja je među prvih 100 škola u Hrvatskoj prema uspjehu na ispitu iz Engleskoga jezika, a u Požeško-slavonskoj županiji najbolja škola je na niskome 359. mjestu.

Tablica 117. Osnovni rezultati ispitivanja iz Hrvatskoga jezika

Županija	Hrvatski jezik					
	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	45	44,4	6,06	29,6	56,5
Krapinsko-zagorska	31	30	45,6	7,79	29,8	59,7
Sisačko-moslavačka	35	35	41,7	7,28	26,2	63,5
Karlovačka	28	28	42,9	9,79	14,6	63,9
Varaždinska	40	40	44,7	6,13	33,8	58,0
Koprivničko-križevačka	23	23	43,5	8,29	29,0	61,2
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	41,5	7,47	21,5	51,7
Primorsko-goranska	56	54	47,3	7,88	23,1	63,0
Ličko-senjska	15	12	46,0	6,51	35,0	56,3
Virovitičko-podravska	16	16	41,1	9,78	23,6	63,9
Požeško-slavonska	14	14	45,0	7,35	34,1	63,9
Brodsko-posavska	32	32	43,5	6,77	33,9	60,4
Zadarska	35	33	46,5	6,69	35,8	59,5
Osječko-baranjska	69	68	43,1	8,95	18,2	69,7
Šibensko-kninska	21	21	44,0	8,70	30,1	60,4
Vukovarsko-srijemska	53	52	41,7	9,28	25,8	70,5
Splitsko-dalmatinska	92	85	45,8	6,96	27,3	65,6
Istarska	46	42	42,4	7,59	25,4	65,6
Dubrovačko-neretvanska	31	29	47,1	7,07	32,6	67,4
Međimurska	30	30	43,1	5,88	33,5	61,5
Grad Zagreb	105	105	48,8	6,98	31,4	66,5
UKUPNO - RH	842	819	44,8	7,86	14,6	70,5

Tablica 118. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Hrvatski jezik

Županija	Rang prema Hrvatskom jeziku				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	58	799	407,0
Krapinsko-zagorska	31	30	28	798	381,0
Sisačko-moslavačka	35	35	12	809	549,5
Karlovačka	28	28	11	819	542,0
Varaždinska	40	40	43	757	439,0
Koprivničko-križevačka	23	23	20	802	426,0
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	139	816	488,5
Primorsko-goranska	56	54	14	815	298,0
Ličko-senjska	15	12	65	743	352,3
Virovitičko-podravska	16	16	9	814	567,5
Požeško-slavonska	14	14	10	750	439,5
Brodsko-posavska	32	32	24	755	510,0
Zadarska	35	33	30	725	350,0
Osječko-baranjska	69	68	2	818	474,5
Šibensko-kninska	21	21	23	797	508,0
Vukovarsko-srijemska	53	52	1	811	594,0
Splitsko-dalmatinska	92	85	6	808	369,0
Istarska	46	42	6	812	530,3
Dubrovačko-neretvanska	31	29	3	773	365,0
Međimurska	30	30	19	765	522,8
Grad Zagreb	105	105	4	789	259,0
UKUPNO - RH	842	819	1	819	410,0

Tablica 119. Osnovni rezultati ispitivanja iz Engleskoga jezika

Županija	Engleski jezik					
	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	41	56,3	8,79	37,9	78,8
Krapinsko-zagorska	31	19	57,8	9,40	33,2	71,3
Sisačko-moslavačka	35	29	57,9	8,49	39,7	77,9
Karlovačka	28	24	50,7	10,99	30,6	74,6
Varaždinska	40	22	58,2	11,16	31,3	85,6
Koprivničko-križevačka	23	16	47,2	9,53	33,0	67,2
Bjelovarsko-bilogorska	25	18	44,2	15,22	15,4	74,2
Primorsko-goranska	56	48	62,4	9,17	43,6	83,3
Ličko-senjska	15	8	57,7	16,75	38,0	90,0
Virovitičko-podravska	16	12	49,7	13,22	20,7	68,6
Požeško-slavonska	14	11	51,8	4,96	41,6	57,7
Brodsko-posavska	32	27	51,3	11,46	31,8	81,6
Zadarska	35	33	57,0	11,50	33,5	80,0
Osječko-baranjska	69	55	56,0	12,35	28,0	76,8
Šibensko-kninska	21	20	59,5	10,49	41,8	75,0
Vukovarsko-srijemska	53	33	51,5	16,32	20,8	74,2
Splitsko-dalmatinska	92	87	61,0	10,17	43,3	84,7
Istarska	46	35	58,2	8,90	41,4	78,1
Dubrovačko-neretvanska	31	26	58,6	9,08	27,5	73,8
Međimurska	30	12	55,6	13,05	33,7	75,9
Grad Zagreb	105	103	67,1	9,54	40,6	90,5
UKUPNO - RH	842	679	58,1	12,01	15,4	90,5

Tablica 120. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Engleski jezik

Županija	Rang prema Engleskome jeziku				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	41	22	643	388,0
Krapinsko-zagorska	31	19	96	660	384,0
Sisačko-moslavačka	35	29	28	631	327,0
Karlovačka	28	24	57	667	511,5
Varaždinska	40	22	3	665	318,5
Koprivničko-križevačka	23	16	150	661	592,0
Bjelovarsko-bilogorska	25	18	60	679	592,5
Primorsko-goranska	56	48	5	604	280,5
Ličko-senjska	15	8	2	642	385,3
Virovitičko-podravska	16	12	128	678	505,0
Požeško-slavonska	14	11	359	619	479,0
Brodsko-posavska	32	27	8	663	460,5
Zadarska	35	33	15	659	364,5
Osječko-baranjska	69	55	34	670	364,5
Šibensko-kninska	21	20	54	617	288,5
Vukovarsko-srijemska	53	33	61	677	406,5
Splitsko-dalmatinska	92	87	4	608	313,0
Istarska	46	35	26	622	331,0
Dubrovačko-neretvanska	31	26	65	671	300,3
Međimurska	30	12	45	658	405,0
Grad Zagreb	105	103	1	625	147,0
UKUPNO - RH	842	679	1	679	340,0

Vrednovanje iz Njemačkoga jezika provedeno je u 269 škola u kojima se ovaj jezik uči kao prvi strani jezik u redovnoj nastavi. Najlošiji prosječan uradak od 19,1% riješenosti ispita imala je

škola iz Brodsko-posavske županije, a najbolji prosječni uradak od čak 90,8% ukupnoga broja bodova u ispitu imala je škola iz Karlovačke županije (Tablica 121). Prema prosječnome poretku najuspješnije su škole Zadarske županije, koje zauzimaju visoko 8. mjesto (Tablica 122). Međutim, budući da se radi o samo dvije škole, ovi su rezultati opterećeni većom pogreškom mjerenja, te ih je potrebno uzeti s oprezom.

Tablica 121. Osnovni rezultati ispitivanja iz Njemačkoga jezika

	Njemački jezik					
	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Zagrebačka	45	14	57,6	7,99	35,2	66,8
Krapinsko-zagorska	31	16	60,1	11,28	36,6	76,3
Sisačko-moslavačka	35	15	47,1	11,23	25,9	62,4
Karlovačka	28	6	58,2	17,22	43,7	90,8
Varaždinska	40	35	61,2	10,32	35,2	78,8
Koprivničko-križevačka	23	10	54,5	12,31	38,4	76,6
Bjelovarsko-bilogorska	25	12	42,8	10,84	25,9	57,9
Primorsko-goranska	56	12	61,3	11,04	46,1	79,8
Ličko-senjska	15	6	52,6	20,08	34,8	89,3
Virovitičko-podravska	16	6	50,4	10,98	38,3	62,3
Požeško-slavonska	14	7	49,3	14,75	24,6	72,4
Brodsko-posavska	32	8	44,1	16,91	19,1	66,2
Zadarska	35	2	81,0	5,87	76,9	85,2
Osječko-baranjska	69	24	54,0	13,00	27,9	73,3
Vukovarsko-srijemska	53	27	54,5	13,64	31,6	81,0
Splitsko-dalmatinska	92	1	47,6	.	47,6	47,6
Istarska	46	8	56,9	14,92	34,1	81,4
Međimurska	30	25	64,1	9,62	38,3	82,5
Grad Zagreb	105	35	61,7	9,63	31,6	77,3
UKUPNO - RH	842	269	56,8	13,10	19,1	90,8

Tablica 122. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Njemački jezik

	Rang prema Njemačkome jeziku				
Županija	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	14	57	251	127,0
Krapinsko-zagorska	31	16	16	248	91,0
Sisačko-moslavačka	35	15	97	266	213,0
Karlovačka	28	6	1	230	168,0
Varaždinska	40	35	10	250	86,0
Koprivničko-križevačka	23	10	14	239	170,5
Bjelovarsko-bilogorska	25	12	131	267	226,0
Primorsko-goranska	56	12	9	215	120,0
Ličko-senjska	15	6	2	253	204,5
Virovitičko-podravska	16	6	99	241	173,5
Požeško-slavonska	14	7	32	268	199,0
Brodsko-posavska	32	8	62	269	211,0
Zadarska	35	2	3	13	8,0
Osječko-baranjska	69	24	24	265	165,0
Vukovarsko-srijemska	53	27	6	258	177,0
Splitsko-dalmatinska	92	1	208	208	208,0
Istarska	46	8	5	254	149,5
Međimurska	30	25	4	240	76,0
Grad Zagreb	105	35	12	259	98,0
UKUPNO - RH	842	269	1	269	135,0

Ispit iz Francuskoga jezika proveden je u samo 3 škole u kojima se ovaj jezik uči kao prvi strani jezik u redovnoj nastavi. Lošiji prosječni rezultat od 31,3% riješenosti ispita imale su škole Splitsko-dalmatinske županije, dok je škola iz Grada Zagreba postigla prosječni rezultat od 61,4% riješenosti ispita (Tablica 123). Škola iz Grada Zagreba bila je uspješnija u ovome ispitu od obiju škola iz Splitsko-dalmatinske županije (Tablica 124).

Tablica 123. Osnovni rezultati ispitivanja iz Francuskoga jezika

	Francuski jezik					
Županija	Ukupno škola	N	M	SD	Min	Max
Splitsko-dalmatinska	92	2	39,1	11,08	31,3	46,9
Grad Zagreb	105	1	61,4	.	61,4	61,4
UKUPNO - RH	842	3	46,5	15,08	31,3	61,4

Tablica 124. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - Francuski jezik

	Rang prema Francuskome jeziku				
Županija	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Splitsko-dalmatinska	92	2	2	3	2,5
Grad Zagreb	105	1	1	1	1,0
UKUPNO - RH	842	3	1	3	2,0

Kako bi se stekao uvid u relativnu uspješnost škola pojedinih županija u ispitima iz pojedinih nastavnih područja, sumirani su rezultati ispita grupiranih prema nastavnim područjima. Ispiti iz Fizike, Biologije, Kemije i integracijskih sadržaja ovih triju predmeta činili su područje prirodoslovlja, dok su ispiti iz Geografije i Povijesti te integracijskih sadržaja ovih dvaju predmeta činili prirodoslovno-društveno područje, a posebnu kategoriju činili su i ispiti stranih jezika (Engleskoga, Njemačkoga i Francuskoga). Potom je izračunan ukupni prosječni rezultat škole izražen preko aritmetičke sredine prosječnih rezultata ispita koji čine pojedinu od kategorija. Nakon toga izračunan je ukupni rang pojedine škole. Dobiveni rezultati prikazani su u Tablicama od 125 do 127, gdje se može vidjeti najbolji ukupni poredak škole, najlošiji ukupni poredak škole te prosječni poredak iskazan preko medijana rangova škola neke županije za tri skupine ispita. Prema rezultatima iz prirodoslovlja prva po uspješnosti jest škola iz Grada Zagreba (Tablica 125). Jedino Zagrebačka i Koprivničko-križevačka županija nemaju niti jednu školu koja je prema rezultatima iz ovoga nastavnoga područja među 100 najboljih škola u Hrvatskoj. Najbolji prosječni poredak ostvarile su škole Splitsko-dalmatinske županije, a prema poretku slijede ih škole Krapinsko-zagorske i Šibensko-kninske županije te Grada Zagreba. Prosječnu uspješnost i ukupni prosječni plasman bolji od državnog prosjeka osim škola navedenih županija imaju i škole Karlovačke, Varaždinske, Koprivničko-križevačke, Zadarske, Dubrovačko-neretvanske i Međimurske županije, dok su prema ukupnom prosječnome plasmanu najlošije škole Bjelovarsko-bilogorske županije. Prema rezultatima iz prirodoslovno-društvenih predmeta (Geografije i Povijesti i integracijskih sadržaja ovih dvaju predmeta) prva po uspješnosti jest škola iz Splitsko-dalmatinske županije, a dvije županije koje nemaju niti jednu školu koja je prema rezultatima iz ovoga nastavnoga područja među 100 najboljih škola u Hrvatskoj jesu Zagrebačka i Bjelovarsko-bilogorska županija (Tablica 126).

Tablica 125. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - rezultati prirodoslovlja

Županija	Rang prema prirodoslovlju				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	119	769	523,0
Krapinsko-zagorska	31	31	8	770	241,0
Sisačko-moslavačka	35	34	53	809	518,5
Karlovačka	28	27	51	803	377,0
Varaždinska	40	40	19	692	387,5
Koprivničko-križevačka	23	22	114	787	397,0
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	35	806	673,0
Primorsko-goranska	56	54	38	820	431,0
Ličko-senjska	15	12	12	777	523,5
Virovitičko-podravska	16	16	37	802	668,0
Požeško-slavonska	14	14	2	789	535,0
Brodsko-posavska	32	32	15	817	577,5
Zadarska	35	35	6	821	409,0
Osječko-baranjska	69	68	10	819	465,0
Šibensko-kninska	21	20	11	729	288,5
Vukovarsko-srijemska	53	53	4	822	554,0
Splitsko-dalmatinska	92	89	13	816	230,0
Istarska	46	43	9	818	587,0
Dubrovačko-neretvanska	31	27	3	705	326,0
Međimurska	30	30	22	814	404,5
Grad Zagreb	105	105	1	767	288,0
UKUPNO - RH	842	822	1	822	411,5

Tablica 126. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - rezultati prirodoslovno-društvenih predmeta

Županija	Rang prema prirodoslovno-društvenim predmetima				
	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	101	760	541,0
Krapinsko-zagorska	31	30	21	773	374,0
Sisačko-moslavačka	35	35	2	781	559,5
Karlovačka	28	27	3	786	487,0
Varaždinska	40	40	8	782	390,5
Koprivničko-križevačka	23	23	18	777	390,0
Bjelovarsko-bilogorska	25	24	138	797	654,5
Primorsko-goranska	56	50	26	794	352,5
Ličko-senjska	15	13	58	785	476,0
Virovitičko-podravska	16	16	31	788	566,0
Požeško-slavonska	14	14	9	719	546,5
Brodsko-posavska	32	31	10	790	551,0
Zadarska	35	33	11	772	257,0
Osječko-baranjska	69	64	12	793	539,5
Šibensko-kninska	21	21	7	510	278,0
Vukovarsko-srijemska	53	45	15	796	431,0
Splitsko-dalmatinska	92	87	1	770	283,0
Istarska	46	36	37	795	490,3
Dubrovačko-neretvanska	31	28	13	743	225,5
Međimurska	30	30	16	778	341,0
Grad Zagreb	105	105	17	739	259,0
UKUPNO - RH	842	797	1	797	398,5

Najbolji prosječni poredak ostvarile su škole Dubrovačko-neretvanske županije, a najlošiji ponovno škole Bjelovarsko-bilogorske županije. Ukupni prosječni plasman bolji od državnoga prosjeka postigle su škole Krapinsko-zagorske, Varaždinske, Koprivničko-križevačke, Primorsko-goranske, Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Međimurske županije te Grada Zagreba

U rezultatima iz stranih jezika najbolji prosječni uradak ostvarila je škola iz Karlovačke županije (Tablica 127). U slučaju stranih jezika, samo Bjelovarsko-bilogorska i Virovitičko-podravska županija nemaju niti jednu školu koja je među 100 najboljih škola u Hrvatskoj. Najbolji prosječni poredak ostvarile su škole Grada Zagreba, a najlošiji škole Bjelovarsko-bilogorske županije.

Tablica 127. Najbolji, najlošiji i prosječni poredak škola pojedinih županija - rezultati stranih jezika

	Rang prema stranim jezicima				
Županija	Ukupno škola	N	Min	Max	C
Zagrebačka	45	45	25	768	435,0
Krapinsko-zagorska	31	31	79	776	335,0
Sisačko-moslavačka	35	34	31	809	488,0
Karlovačka	28	26	1	798	596,5
Varaždinska	40	40	24	718	322,5
Koprivničko-križevačka	23	22	43	792	643,3
Bjelovarsko-bilogorska	25	25	234	815	720,0
Primorsko-goranska	56	53	7	725	323,0
Ličko-senjska	15	13	3	783	502,0
Virovitičko-podravska	16	16	144	814	635,0
Požeško-slavonska	14	14	91	812	548,0
Brodsko-posavska	32	31	67	802	543,5
Zadarska	35	35	5	791	386,0
Osječko-baranjska	69	67	39	805	474,0
Šibensko-kninska	21	20	61	739	332,0
Vukovarsko-srijemska	53	50	15	811	557,5
Splitsko-dalmatinska	92	90	6	796	369,0
Istarska	46	42	11	786	400,0
Dubrovačko-neretvanska	31	26	72	806	347,3
Međimurska	30	30	9	790	318,0
Grad Zagreb	105	105	2	758	180,0
UKUPNO - RH	842	815	1	815	408,0

6.3. USPOREDBA USPJEŠNOSTI ŠKOLA S NACIONALNIM REZULTATIMA – INDEKS NACIONALNE USPOREDIVOSTI

Kako bismo usporedili pojedinačna postignuća škola u s onima koja se dosežu na nacionalnoj razini, izračunali smo Indeks nacionalne usporedivosti (INU) za svaki ispit zasebno. Ovaj se pokazatelj izračunava na sljedeći način:

$$\textbf{Indeks nacionalne usporedivosti (INU)} = \frac{\text{Prosječni rezultat škole}}{\text{Referentni prosjek države}} \times 100$$

Vrijednost Indeksa 100 odražava nacionalni prosjek. Ako Indeks pojedine škole ima vrijednost oko 100, to govori da je postignuće škole jednako prosječnom postignuću koje se postiže na razini države, odnosno da je u granicama nacionalnoga prosjeka. Vrijednost Indeksa veća od 100 govori da je postignuće škole bolje od nacionalnoga prosjeka, dok vrijednosti manje od 100

govore da je postignuće škole lošije od nacionalnoga prosjeka. Iz Indeksa je također moguće vidjeti i točan iznos odstupanja od nacionalnoga prosjeka.

Za ispite koji su obuhvaćeni vanjskim vrednovanjem obrazovnih postignuća učenika osmih razreda izračunali smo za svaku od 842 hrvatske osnovne škole Indeks nacionalne usporedivosti. Kako smo u ovome izvješću ograničeni na sumarne rezultate, iskazane na nacionalnoj i županijskog razini, donosimo osnovne deskriptivne rezultate kretanja Indeksa po pojedinim županijama te na razini Republike Hrvatske. Naravno, moguće je također za svaku osnovnu školu prikazati njezin položaj po pojedinim ispitima, no to neće biti iskazano u ovome izvještaju, zbog temeljne strateške odluke da se rezultati iskazuju kao sumarni na razini županija. Pojedinačna izvješća za škole bit će prikazana kroz buduće aktivnosti koje se nadovezuju na ovaj projekt i pripadajući izvještaj.

U Tablicama 128, 129 i 130 prikazani su Indeksi nacionalne usporedivosti za pojedine ispite. Razmotrimo prvo dobivene spoznaje za Fiziku, Biologiju i Kemiju te integraciju nastavnih sadržaja iz ovih predmeta. Škole Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske, Varaždinske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije prosječno postižu rezultate iznad nacionalnoga prosjeka. Škole nekih županija prosječno postižu rezultate oko nacionalnoga prosjeka (Zadarska, Međimurska, Primorsko-goranska županija), dok neke postižu rezultate ispod prosjeka države (Zagrebačka, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska, Ličko-senjska, Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska i Istarska županija). Kao što se može vidjeti, u pojedinim ispitima neke od škola postižu rezultate koji su čak 143% bolji od nacionalnog prosjeka (škola iz Grada Zagreba). Kako je u slučaju ispita iz Kemije nacionalni prosjek (M=36,15%) prilično skroman, moguća su ovakva odstupanja prema višim rezultatima i velike neujednačenosti među školama. Možda je vrijedno spomena da je u slučaju ove zagrebačke škole očito riječ o vrlo kompetentnim učiteljima Kemije, koji su pri tomu zadržali prilično stroge kriterije „klasičnog“ školskog ocjenjivanja – naime prosječna ocjena učenika ove škole iz predmeta Kemija iznosi 3,23.

Učenici škola Šibensko-kninske županije prosječno su najuspješniji iz ispita Geografije, Povijesti i integracije nastavnih sadržaja iz ovih dvaju predmeta (Tablica 129). Dvadeset i jedna osnovna škola ove županije u prosjeku postiže 13,5% bolji rezultat od nacionalnoga prosjeka iz Geografije, 10% bolji prosječni rezultat od nacionalnoga prosjeka postignutoga u ispitivanju Povijesti, odnosno 9% bolji rezultat u integraciji nastavnih sadržaja iz Geografije i Povijesti. Najbolje škole ove županije postižu 87% odnosno 75% bolje prosječne rezultate iz Geografije i Povijesti negoli je nacionalni prosjek. Pri tome su, u ovoj županiji, prosječno najlošije škole na oko 80% nacionalnog prosjeka – točnije 77,42%, 82,59% i 87,13%.

Uz ovu županiju, bolji prosječni rezultat od nacionalnoga prosjeka iz Geografije, Povijesti i integracije nastavnih sadržaja iz Geografije i Povijesti postigle su škole: Krapinsko-zagorske, Zadarske, Splitsko-dalmatinske, Dubrovačko-neretvanske i Međimurske županije te Grada Zagreba. U ostalim županijama rezultati su oko prosjeka ili ispod njega, pri čemu su najlošiji rezultati u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji – oko 15% lošiji od nacionalnoga prosjeka, te u Virovitičko-podravskoj i Osječko–baranjskoj županiji – oko 10% lošiji od nacionalnoga prosjeka. I kod ovoga ispita se javljaju značajne razlike i neujednačenosti škola po prosječnome uspjehu. U slučaju

ispita iz Geografije najlošija hrvatska škola postiže svega polovicu nacionalnoga prosječnoga rezultata, odnosno 49,02% bodova, a najbolja škola postiže dvostruko bolji rezultat od prosječnoga referentnoga nacionalnoga prosjeka i njezin INU iznosi 200,35. U najlošijoj školi prosječna ocjena iz Geografije učenika koji su sudjelovali u ispitivanju iznosi 2,71, dok je u najboljoj školi prosječna ocjena iz Geografije 3,71. Iz toga je vidljivo da je u najlošijoj školi ocjenjivanje znanja učenika u određenoj mjeri primjereno njihovim stvarnim kompetencijama, dok je u najboljoj školi sustav ocjenjivanja prestrog. Slična je situacija i s ispitom iz Povijesti, odnosno integracije sadržaja Geografije i Povijesti, koji su ispitivani „integracijskim" ispitom. Najbolje škole su bolje oko 80% od državnoga prosjeka, a najlošije lošije od državnog prosjeka za 50% odnosno 60%.

Tablica 128. Indeksi nacionalne usporedivosti (INU) – Fizika/Biologija/Kemija

Županija		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K
Zagrebačka	N	45	45	45	45
	M	96,0	92,2	95,6	90,6
	Min	77,1	50,7	69,0	25,1
	Max	126,8	135,4	130,3	129,8
Krapinsko-zagorska	N	31	31	31	31
	M	110,9	110,1	107,5	107,2
	Min	86,0	79,0	54,0	67,9
	Max	154,5	163,5	167,2	151,0
Sisačko-moslavačka	N	34	34	34	34
	M	94,8	90,5	93,6	95,4
	Min	66,6	61,8	66,8	49,5
	Max	125,4	135,8	123,8	145,5
Karlovačka	N	27	27	27	27
	M	95,6	97,5	99,8698	93,2
	Min	55,11	65,85	60,49	47,52
	Max	133,99	140,48	157,98	132,31
Varaždinska	N	40	40	40	40
	M	104,0	109,3	103,4	103,9
	Min	78,5	74,9	67,0	70,8
	Max	140,1	167,6	133,6	224,1
Koprivničko-križevačka	N	22	22	22	22
	M	98,1	94,3	95,5	99,1
	Min	64,5	60,2	61,4	71,3
	Max	129,6	121,9	128,9	129,9
Bjelovarsko-bilogorska	N	25	25	25	25
	M	84,9	84,8	88,7	92,2
	Min	51,4	57,8	65,1	63,2
	Max	116,8	146,3	136,1	135,3
Primorsko-goranska	N	54	54	54	54
	M	101,8	97,6	101,0	94,1
	Min	43,5	51,5	73,3	37,8
	Max	146,0	144,9	144,6	135,9
Ličko-senjska	N	12	12	12	12
	M	97,1	96,4	93,9	98,2
	Min	65,9	57,7	76,9	59,4
	Max	169,7	159,5	143,3	143,9
Virovitičko-podravska	N	16	16	16	16
	M	86,3	88,2	94,9	93,9
	Min	65,6	57,1	69,5	71,5
	Max	150,9	143,9	158,5	133,7

Tablica 128. (nastavak)

Županija		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K
Požeško-slavonska	N	14	14	14	14
	M	99,5	97,0	91,8	98,3
	Min	69,1	63,3	68,2	67,9
	Max	175,2	188,0	174,1	172,8
Brodsko-posavska	N	32	32	32	32
	M	90,3	92,2	90,2	94,3
	Min	64,6	54,4	49,5	56,4
	Max	120,3	201,9	180,1	158,4
Zadarska	N	35	35	35	35
	M	99,7	102,0	101,7	98,9
	Min	57,6	46,8	57,7	42,9
	Max	154,1	198,3	189,9	135,0
Osječko-baranjska	N	68	68	68	68
	M	92,8	96,0	97,6	97,9
	Min	44,4	52,7	47,8	52,8
	Max	150,1	184,4	161,8	186,9
Šibensko-kninska	N	20	20	20	20
	M	107,2	111,3	106,0	102,1
	Min	82,0	69,6	73,8	66,8
	Max	156,0	165,9	141,7	198,0
Vukovarsko-srijemska	N	53	53	53	53
	M	94,1	91,8	93,4	95,1
	Min	42,0	51,5	53,3	29,7
	Max	155,7	171,2	182,4	158,4
Splitsko-dalmatinska	N	89	89	89	89
	M	107,3	111,7	106,3	112,1
	Min	60,3	68,0	58,6	68,3
	Max	154,1	192,6	187,8	152,7
Istarska	N	43	43	43	43
	M	93,1	92,7	98,1	93,8
	Min	55,2	52,7	66,5	37,4
	Max	154,9	175,6	156,4	170,8
Dubrovačko-neretvanska	N	27	27	27	27
	M	109,9	108,1	103,3	110,7
	Min	80,4	70,2	57,0	59,4
	Max	147,1	184,9	179,5	193,1
Međimurska	N	30	30	30	30
	M	100,2	98,7	101,2	101,6
	Min	65,2	60,8	58,6	48,0
	Max	129,4	165,7	142,2	163,4
Grad Zagreb	N	105	105	105	105
	M	108,7	106,8	106,6	104,7
	Min	71,2	61,4	69,7	53,0
	Max	172,3	243,3	214,6	216,6
Ukupno	N	822	822	822	822
	M	100,0	100,0	100,0	100,0
	Min	42,0	46,8	47,8	25,1
	Max	175,2	243,3	214,6	224,1

Tablica 129. Indeksi nacionalne usporedivosti (INU) - Geografija/Povijest

Županija		Geografija	Povijest	Integracija G/P
Zagrebačka	N	45	45	45
	M	93,8	93,2	93,3
	Min	74,1	65,5	66,7
	Max	125,5	121,1	141,6
Krapinsko-zagorska	N	30	30	30
	M	101,1	102,5	102,9
	Min	73,5	70,1	62,7
	Max	148,3	143,1	159,5
Sisačko-moslavačka	N	35	35	35
	M	96,9	94,5	91,9
	Min	49,2	67,4	57,9
	Max	172,6	171,9	177,2
Karlovačka	N	27	27	27
	M	96,2	91,0	96,5
	Min	63,2	53,1	67,8
	Max	169,5	165,8	177,5
Varaždinska	N	40	40	40
	M	99,3	96,7	101,9
	Min	60,7	66,5	67,0
	Max	151,1	160,6	169,6
Koprivničko-križevačka	N	23	23	23
	M	100,4	100,4	96,6
	Min	72,5	65,1	62,1
	Max	174,6	143,9	143,2
Bjelovarsko-bilogorska	N	24	24	24
	M	85,2	85,6	82,8
	Min	54,7	51,1	39,1
	Max	127,6	132,9	110,6
Primorsko-goranska	N	50	50	50
	M	101,7	98,3	101,3
	Min	64,9	58,0	38,0
	Max	138,1	133,8	150,1
Ličko-senjska	N	13	13	13
	M	91,7	100,0	94,0
	Min	50,9	63,4	56,7
	Max	128,8	144,8	131,8
Virovitičko-podravska	N	16	16	16
	M	90,3	92,5	85,9
	Min	61,9	68,4	56,4
	Max	139,1	141,4	130,3
Požeško-slavonska	N	14	14	14
	M	95,9	100,7	100,1
	Min	70,0	80,9	77,8
	Max	143,8	166,6	170,1
Brodsko-posavska	N	31	31	31
	M	90,3	95,0	91,4
	Min	61,9	58,0	54,4
	Max	150,1	168,9	145,6
Zadarska	N	33	33	33
	M	104,9	109,0	107,4
	Min	69,9	74,1	60,2
	Max	149,0	159,3	154,4

Tablica 129. (nastavak)

Županija		Geografija	Povijest	Integracija G/P
Osječko-baranjska	N	64	64	64
	M	89,8	95,6	89,8
	Min	53,6	61,9	45,0
	Max	164,7	154,9	141,2
Šibensko-kninska	N	21	21	21
	M	113,5	110,6	109,1
	Min	77,4	82,6	87,1
	Max	187,8	175,0	141,5
Vukovarsko-srijemska	N	45	45	45
	M	96,9	96,4	100,2
	Min	51,1	44,9	49,1
	Max	164,0	158,3	159,1
Splitsko-dalmatinska	N	87	87	87
	M	107,5	109,3	107,1
	Min	54,4	77,5	65,9
	Max	200,4	176,1	173,5
Istarska	N	36	36	36
	M	97,6	95,1	95,7
	Min	49,0	51,3	49,4
	Max	142,1	140,0	160,8
Dubrovačko-neretvanska	N	28	28	28
	M	107,0	114,8	111,6
	Min	75,3	76,8	64,8
	Max	158,3	141,8	172,9
Međimurska	N	30	30	30
	M	106,7	95,6	107,1
	Min	56,9	63,2	71,2
	Max	155,7	139,9	152,7
Grad Zagreb	N	105	105	105
	M	107,1	104,7	106,8
	Min	72,8	70,3	72,8
	Max	151,0	157,3	148,0
Ukupno	N	797	797	797
	M	100,0	100,0	100,0
	Min	49,0	44,9	38,0
	Max	200,4	176,1	177,5

U Tablici 130 prikazani su rezultati izračunavanja Indeksa nacionalne usporedivosti (INU) za Hrvatski jezik te za Engleski i Njemački jezik kao prvi strani jezik koji učenici uče u redovnoj nastavi. Zbog malog broja škola u kojima se Francuski jezik uči kao prvi strani jezik u redovnoj nastavi nije bilo opravdanja za izračunavanje navedenoga pokazatelja za ovaj jezik. Učenici i škole iz Grada Zagreba, Primorsko-goranske i Dubrovačko-neretvanske županije su najuspješniji – postižu oko 5 do 10% bolji prosječni rezultat od prosjeka države. Iza njih su učenici i škole Krapinsko-zagorske, Varaždinske, Ličko-senjske, Zadarske, Splitsko-dalmatinske i Požeško-slavonske županije, koji prosječno postižu rezultate oko nacionalnoga prosjeka ili nešto bolje. U ispitivanju Hrvatskoga jezika prosječno su najlošiji rezultat postigle škole i učenici Bjelovarsko-bilogorske i Vukovarsko-srijemske županije. Škola koja postiže najlošiji prosječni rezultat u usporedbi s nacionalnim prosjekom (INU=32,58), odnosno čiji je uspjeh za 67% lošiji od

prosječnoga uspjeha države, nalazi se u Karlovačkoj županiji. Škola, pak, koja je postigla najbolji prosječni rezultat, koji je za 57,38% bolji od prosječnoga nacionalnoga prosjeka nalazi se u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Zanimljivo je da škola koja ima najbolji rezultat na razini države dolazi iz županije (Vukovarsko-srijemske) koja ima prosječan rezultat ispod razine države i spada među županije s najlošijim rezultatima! Vjerojatno se radi o školi koja je oličenje izvrsnosti u nastavi Hrvatskoga jezika u okruženju ispodprosječnih. Od 679 škola u kojima su se ispitivala obrazovna postignuća učenika iz Engleskoga jezika, škole nekoliko županija postižu rezultate prosječno bolje od nacionalnoga prosjeka. Radi se o Primorsko-goranskoj, Šibensko-kninskoj, Splitsko-dalmatinskoj županiji i Gradu Zagrebu. U ostalim županijama uspješnost škola kreće se oko nacionalnoga prosjeka, dok je kod Bjelovarsko-bilogorske, Karlovačke, Koprivničko-križevačke, Virovitičko-podravske, Požeško-slavonske, Brodsko-posavske i Vukovarsko-srijemske županije prosječna uspješnost oko 10% i više lošija od prosjeka države.

Tablica 130. Indeksi nacionalne usporedivosti (INU) - Hrvatski i strani jezici

Županija		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik
Zagrebačka	N	45	41	14
	M	99,2	97,0	101,5
	Min	66,2	65,3	61,9
	Max	126,2	135,6	117,7
Krapinsko-zagorska	N	30	19	16
	M	101,8	99,6	105,9
	Min	66,5	57,1	64,5
	Max	133,4	122,8	134,4
Sisačko-moslavačka	N	35	29	15
	M	93,1	99,7	83,0
	Min	58,5	68,4	45,7
	Max	141,9	134,2	110,0
Karlovačka	N	28	24	6
	M	95,8	87,3	102,5
	Min	32,6	52,7	76,9
	Max	142,7	128,4	159,9
Varaždinska	N	40	22	35
	M	100,0	100,2	107,9
	Min	75,4	53,8	62,0
	Max	129,6	147,3	138,8
Koprivničko-križevačka	N	23	16	10
	M	97,2	81,3	96,0
	Min	64,7	56,8	67,7
	Max	136,6	115,7	135,0
Bjelovarsko-bilogorska	N	25	18	12
	M	92,8	76,2	75,4
	Min	48,1	26,4	45,6
	Max	115,5	127,8	102,1
Primorsko-goranska	N	54	48	12
	M	105,7	107,4	108,1
	Min	51,7	75,0	81,3
	Max	140,8	143,4	140,5
Ličko-senjska	N	12	8	6
	M	102,7	99,4	92,6
	Min	78,1	65,4	61,2
	Max	125,7	155,0	157,3

Tablica 130. (nastavak)

Županija		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik
Virovitičko-podravska	N	16	12	6
	M	91,8	85,5	88,7
	Min	52,8	35,6	67,5
	Max	142,8	118,1	109,8
Požeško-slavonska	N	14	11	7
	M	100,5	89,2	86,8
	Min	76,3	71,6	43,3
	Max	142,8	99,4	127,6
Brodsko-posavska	N	32	27	8
	M	97,1	88,3	77,8
	Min	75,8	54,7	33,6
	Max	134,9	140,4	116,7
Zadarska	N	33	33	2
	M	104,0	98,1	142,8
	Min	79,9	57,7	135,5
	Max	133,0	137,7	150,1
Osječko-baranjska	N	68	55	24
	M	96,3	96,4	95,1
	Min	40,7	48,1	49,2
	Max	155,7	132,3	129,1
Šibensko-kninska	N	21	20	
	M	98,4	102,4	
	Min	67,3	71,9	
	Max	135,0	129,1	
Vukovarsko-srijemska	N	52	33	27
	M	93,1	88,7	96,0
	Min	57,6	35,9	55,7
	Max	157,4	127,8	142,7
Splitsko-dalmatinska	N	85	87	1
	M	102,3	105,0	83,8
	Min	61,1	74,5	83,8
	Max	146,6	145,8	83,8
Istarska	N	42	35	8
	M	94,8	100,3	100,2
	Min	56,7	71,2	60,2
	Max	146,6	134,5	143,4
Dubrovačko-neretvanska	N	29	26	
	M	105,2	100,8	
	Min	72,8	47,3	
	Max	150,5	127,0	
Međimurska	N	30	12	25
	M	96,3	95,7	112,9
	Min	74,8	58,0	67,5
	Max	137,3	130,6	145,3
Grad Zagreb	N	105	103	35
	M	109,1	115,5	108,7
	Min	70,1	69,9	55,7
	Max	148,6	155,9	136,3
Ukupno	N	819	679	269
	M	100,0	100,0	100,0
	Min	32,6	26,4	33,6
	Max	157,4	155,9	159,9

Kako je u ispitivanju Njemačkoga jezika broj škola u kojima se uči i u kojima se ispitivao ovaj strani jezik dosta manji u odnosu na druge ispite, dobiveni rezultati, iskazani kao prosječni rezultati županija, pokazuju donekle drugačiji trend. Prosječno su najuspješnije škole i učenici Međimurske županije, gdje su 24 škole ove županije oko 13% uspješnije od prosjeka države. Nakon toga po uspješnosti slijede škole Varaždinske, Primorsko-goranske županije i Grada Zagreba. Prosječno su najlošije škole Bjelovarsko-bilogorske županije, koje postižu u prosjeku uspješnost lošiju od prosjeka države za 24%.

Iz izloženih rezultata o Indeksima nacionalne usporedivosti po pojedinim ispitima moguće je steći prilično dobar uvid u prosječna postignuća škola unutar županija te relativni položaj pojedinih županija u odnosu na nacionalni prosjek. Nakon što smo razmotrili te pokazatelje, moguće je napraviti daljnji korak i napraviti temeljitu analizu distribucija škola unutar pojedinih županija s obzirom na iznose Indeksa nacionalne usporedivosti. To smo učinili tako da smo izračunali broj škola koje svojim rezultatima pripadaju određenoj standardnoj devijaciji u rasponu od -3 do +3 standardne devijacije za svaki od ispita. Rezultate prikazuju tablice od 131 do 140.

Kao što se može vidjeti, u Republici Hrvatskoj 28 (3,8%) škola postiže iznadprosječne rezultate (više od +3 standardne devijacije) u ispitu iz Fizike. U toj su skupini izvrsnih najzastupljenije Šibensko-kninska županija s 10,0% svojih škola i Krapinsko-zagorska županija s 9,7% svojih škola. Škole u ovoj skupinu postigle su rezultat koji se kreće u rasponu od 76,2% do 96,15% bodova ispita iz Fizike – prosječno 82,08% bodova. Broj škola koje postižu znatno ispodprosječne rezultate (više od -3 standardne devijacije) u usporedbi s nacionalnim prosjekom jest 12, odnosno 1,5% od ukupnog broja škola koje su u ispitivanju sudjelovale. Škole iz ove skupine prosječno postižu 29,68% rezultata na ispitu. Tu su najzastupljenije škole županije Bjelovarsko-bilogorske (8,0% škola te županije). Zanimljivo je primijetiti da u Zagrebačkoj, Koprivničko-križevačkoj, Virovitičko-podravskoj i Požeško-slavonskoj svega po jedna škola postiže rezultate koji su za dvije ili tri standardne devijacije rezultata bolji od nacionalnog prosjeka, a u Bjelovarsko-bilogorskoj niti jedna.

Razmotrimo li kretanje Indeksa nacionalne usporedivosti za Biologiju unutar pojedinih županija i na nacionalnoj razini, što je prikazano u Tablici 132, možemo vidjeti kako pet hrvatskih osnovnih škola postiže ispodprosječne rezultate na ispitu iz Biologije, a njih 26 iznadprosječne. Škole iz prve skupine prosječno su riješile 21,89% bodova, a škole iz najuspješnije skupine 70,81% bodova. Među najuspješnijim školama tri su škole iz Krapinsko-zagorske županije, što čini 9,7% škola ove županije. Po broju škola s najlošijim uspjehom iz Biologije ističe se Vukovarsko-srijemska županija, u kojoj više od 30% škola spada u skupinu škola s lošim znanjem Biologije (u -2 i -3 standardne devijacije). Zbog općenito lošijih rezultata iz Kemije na nacionalnoj razini, o čemu je već bilo govora, raspodjela škola po usporedbi njihove uspješnost s nacionalnim prosjekom daje vrlo zanimljivu sliku (Tablica 133). Naime, kako je prosječni rezultat ispita iz Kemija skromnih 36,15% bodova, samo je jedna škola, ona iz Zadarske županije, koja postiže rezultat značajno lošiji od prosjeka države. Ova škola postigla je prosječno svega 16,93% bodova na ispitu iz Kemije, a kako učenici ove škole imaju i prosječnu ocjenu iz Kemije 2,58, očito je riječ o školi u kojoj je upitna kvaliteta nastave i rada unutar ovog predmeta. Za razliku od navedene najlošije škole, ukupno 31 škola u Republici Hrvatskoj svrstava se unutar skupine najboljih škola (više od +3 standardne devijacije) kada je riječ o postignućima iz Kemije. Prosječni broj bodova

koje škole ove skupine postižu iznosi 63,36%, uz raspon od 55,31% do 87,96% bodova. U situaciji težinski zahtjevnijeg ispita, kao što je slučaj s ovim ispitom, bolje se mogu međusobno razlikovati škole s boljim prosječnim uspjehom nego one koje imaju rezultate lošije od prosjeka. Zanimljivo je napomenuti da od svih osnovnih škola Ličko-senjske županije, dvije škole spadaju u skupinu najboljih škola po znanju Kemije, što čini 16,7% škola ove županije.

Tablica 131. Indeks nacionalne usporedivosti za Fiziku

Županija		INU za Fiziku						
		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	Ukupno
Zagrebačka	N	0	2	26	16	1	0	45
	%	0,0%	4,4%	57,8%	35,6%	2,2%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	0	0	9	14	5	3	31
	%	0,0%	0,0%	29,0%	45,2%	16,1%	9,7%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	0	8	13	10	3	0	34
	%	0,0%	23,5%	38,2%	29,4%	8,8%	0,0%	100,0%
Karlovačka	N	1	5	8	11	2	0	27
	%	3,7%	18,5%	29,6%	40,7%	7,4%	0,0%	100,0%
Varaždinska	N	0	2	14	19	4	1	40
	%	0,0%	5,0%	35,0%	47,5%	10,0%	2,5%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	0	2	12	7	1	0	22
	%	0,0%	9,1%	54,5%	31,8%	4,5%	0,0%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	2	9	9	5	0	0	25
	%	8,0%	36,0%	36,0%	20,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	1	8	15	20	8	2	54
	%	1,9%	14,8%	27,8%	37,0%	14,8%	3,7%	100,0%
Ličko-senjska	N	0	4	5	1	1	1	12
	%	0,0%	33,3%	41,7%	8,3%	8,3%	8,3%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	0	8	6	1	0	1	16
	%	0,0%	50,0%	37,5%	6,3%	0,0%	6,3%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	3	6	4	0	1	14
	%	0,0%	21,4%	42,9%	28,6%	0,0%	7,1%	100,0%
Brodsko-posavska	N	0	11	12	8	1	0	32
	%	0,0%	34,4%	37,5%	25,0%	3,1%	0,0%	100,0%
Zadarska	N	1	6	13	7	7	1	35
	%	2,9%	17,1%	37,1%	20,0%	20,0%	2,9%	100,0%
Osječko-baranjska	N	2	17	29	12	7	1	68
	%	2,9%	25,0%	42,6%	17,6%	10,3%	1,5%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	0	8	8	2	2	20
	%	0,0%	0,0%	40,0%	40,0%	10,0%	10,0%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	2	14	16	16	3	2	53
	%	3,8%	26,4%	30,2%	30,2%	5,7%	3,8%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	1	3	28	31	20	6	89
	%	1,1%	3,4%	31,5%	34,8%	22,5%	6,7%	100,0%
Istarska	N	2	8	22	8	1	2	43
	%	4,7%	18,6%	51,2%	18,6%	2,3%	4,7%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	0	2	5	11	7	2	27
	%	0,0%	7,4%	18,5%	40,7%	25,9%	7,4%	100,0%
Međimurska	N	0	2	11	15	2	0	30
	%	0,0%	6,7%	36,7%	50,0%	6,7%	0,0%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	3	27	54	18	3	105
	%	0,0%	2,9%	25,7%	51,4%	17,1%	2,9%	100,0%
Ukupno	N	12	117	294	278	93	28	822
	%	1,5%	14,2%	35,8%	33,8%	11,3%	3,4%	100,0%

Tablica 132. Indeks nacionalne usporedivosti za Biologiju

Županija		INU za Biologiju						
		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	Ukupno
Zagrebačka	N	0	4	23	16	2	0	45
	%	0,0%	8,9%	51,1%	35,6%	4,4%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	1	3	12	6	6	3	31
	%	3,2%	9,7%	38,7%	19,4%	19,4%	9,7%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	0	7	14	12	1	0	34
	%	0,0%	20,6%	41,2%	35,3%	2,9%	0,0%	100,0%
Karlovačka	N	0	5	11	7	3	1	27
	%	0,0%	18,5%	40,7%	25,9%	11,1%	3,7%	100,0%
Varaždinska	N	0	3	15	15	7	0	40
	%	0,0%	7,5%	37,5%	37,5%	17,5%	0,0%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	0	2	11	8	1	0	22
	%	0,0%	9,1%	50,0%	36,4%	4,5%	0,0%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	0	5	14	4	2	0	25
	%	0,0%	20,0%	56,0%	16,0%	8,0%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	0	7	22	16	8	1	54
	%	0,0%	13,0%	40,7%	29,6%	14,8%	1,9%	100,0%
Ličko-senjska	N	0	1	8	2	1	0	12
	%	0,0%	8,3%	66,7%	16,7%	8,3%	0,0%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	0	4	7	3	1	1	16
	%	0,0%	25,0%	43,8%	18,8%	6,3%	6,3%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	2	11	0	0	1	14
	%	0,0%	14,3%	78,6%	0,0%	0,0%	7,1%	100,0%
Brodsko-posavska	N	1	9	15	5	1	1	32
	%	3,1%	28,1%	46,9%	15,6%	3,1%	3,1%	100,0%
Zadarska	N	0	6	16	6	5	2	35
	%	0,0%	17,1%	45,7%	17,1%	14,3%	5,7%	100,0%
Osječko-baranjska	N	2	9	25	25	4	3	68
	%	2,9%	13,2%	36,8%	36,8%	5,9%	4,4%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	2	5	9	4	0	20
	%	0,0%	10,0%	25,0%	45,0%	20,0%	0,0%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	1	15	18	13	4	2	53
	%	1,9%	28,3%	34,0%	24,5%	7,5%	3,8%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	0	9	25	41	9	5	89
	%	0,0%	10,1%	28,1%	46,1%	10,1%	5,6%	100,0%
Istarska	N	0	4	24	9	4	2	43
	%	0,0%	9,3%	55,8%	20,9%	9,3%	4,7%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	0	5	9	6	6	1	27
	%	0,0%	18,5%	33,3%	22,2%	22,2%	3,7%	100,0%
Međimurska	N	0	4	10	11	5	0	30
	%	0,0%	13,3%	33,3%	36,7%	16,7%	0,0%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	7	30	54	11	3	105
	%	0,0%	6,7%	28,6%	51,4%	10,5%	2,9%	100,0%
Ukupno	N	5	113	325	268	85	26	822
	%	0,6%	13,7%	39,5%	32,6%	10,3%	3,2%	100,0%

Tablica 133. Indeks nacionalne usporedivosti za Kemiju

Županija		INU za Kemiju						
		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	Ukupno
Zagrebačka	N	0	5	26	11	3	0	45
	%	0,0%	11,1%	57,8%	24,4%	6,7%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	0	0	9	16	4	2	31
	%	0,0%	0,0%	29,0%	51,6%	12,9%	6,5%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	0	5	20	8	1	0	34
	%	0,0%	14,7%	58,8%	23,5%	2,9%	0,0%	100,0%
Karlovačka	N	0	3	13	9	2	0	27
	%	0,0%	11,1%	48,1%	33,3%	7,4%	0,0%	100,0%
Varaždinska	N	0	0	15	17	6	2	40
	%	0,0%	0,0%	37,5%	42,5%	15,0%	5,0%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	0	4	8	10	0	0	22
	%	0,0%	18,2%	36,4%	45,5%	0,0%	0,0%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	0	8	13	3	1	0	25
	%	0,0%	32,0%	52,0%	12,0%	4,0%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	0	6	25	15	8	0	54
	%	0,0%	11,1%	46,3%	27,8%	14,8%	0,0%	100,0%
Ličko-senjska	N	0	3	6	1	0	2	12
	%	0,0%	25,0%	50,0%	8,3%	0,0%	16,7%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	0	3	10	1	2	0	16
	%	0,0%	18,8%	62,5%	6,3%	12,5%	0,0%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	4	5	3	1	1	14
	%	0,0%	28,6%	35,7%	21,4%	7,1%	7,1%	100,0%
Brodsko-posavska	N	0	8	17	5	0	2	32
	%	0,0%	25,0%	53,1%	15,6%	0,0%	6,3%	100,0%
Zadarska	N	1	4	16	7	5	2	35
	%	2,9%	11,4%	45,7%	20,0%	14,3%	5,7%	100,0%
Osječko-baranjska	N	0	11	34	16	4	3	68
	%	0,0%	16,2%	50,0%	23,5%	5,9%	4,4%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	1	7	7	3	2	20
	%	0,0%	5,0%	35,0%	35,0%	15,0%	10,0%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	0	18	20	9	4	2	53
	%	0,0%	34,0%	37,7%	17,0%	7,5%	3,8%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	0	5	28	32	19	5	89
	%	0,0%	5,6%	31,5%	36,0%	21,3%	5,6%	100,0%
Istarska	N	0	9	21	9	2	2	43
	%	0,0%	20,9%	48,8%	20,9%	4,7%	4,7%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	0	1	10	11	3	2	27
	%	0,0%	3,7%	37,0%	40,7%	11,1%	7,4%	100,0%
Međimurska	N	0	4	14	9	2	1	30
	%	0,0%	13,3%	46,7%	30,0%	6,7%	3,3%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	5	34	52	11	3	105
	%	0,0%	4,8%	32,4%	49,5%	10,5%	2,9%	100,0%
Ukupno	N	1	107	351	251	81	31	822
	%	0,1%	13,0%	42,7%	30,5%	9,9%	3,8%	100,0%

Ovim se vanjskim vrednovanjem nastojala ispitati i osposobljenost učenika za integraciju nastavnih sadržaja iz pojedinih skupina predmeta. Integracijskim ispitima utvrđivala se osposobljenost učenika za rješavanje interdisciplinarnih zadataka i njihova osposobljenost za izvođenje zaključaka temeljem rezultata pojedinih eksperimenata i rezultata istraživanja. Na razini školskih

uspjeha to će nam ukazivati na stupanj usvojenosti paradigme poučavanja koja se temelji na istraživačkome, integracijskome i u znatnoj mjeri problemskome pristupu poučavanju. U Tablici 134 prikazana je raspodjela Indeksa nacionalne usporedivosti za ispit kojim se ispitivala osposobljenost učenika za integraciju znanja, spoznaja i vještina koje su stekli u nastavnim predmetima Fizike, Biologije i Kemije. Kao što se može vidjeti, od 822 hrvatske osnovne škole njih ukupno 25 postižu iznadprosječne rezultate (više od +3 sd). U ovu skupinu spada 7,4% škola Dubrovačko-neretvanske, 7,1% Požeško-slavonske te 6,7% škola Splitsko-dalmatinske županije. Škole ove skupine prosječno rješavaju 56,40% ispita, uz minimalni rezultat od 50% do maksimalnoga rezultata od 75,4%. Kako je na razini cjelokupne države prosječna uspješnost iz ispitivanja integracije nastavnih sadržaja ovih predmeta razmjerno skromna i iznosi 33,67% bodova na ispitu, ove se škole mogu zasigurno svrstati u škole nadprosječnih rezultata.

Kako su nam dostupne spoznaje o uspješnosti škola iz integracije nastavnih sadržaja iz nastavnih predmeta Geografije i Povijesti te o raspodjeli škola, što je prikazano u Tablici 137, provjerili smo pojavljuje li se ovih 25 škola kao najuspješnije škole i u slučaju ovih predmeta. Ukoliko bi tomu bilo tako, ta bi nam spoznaja mogla biti potvrda o temeljnome pristupu nastavi i poučavanju u ovim školama, koji odlikuje problemski i interdisciplinarni pristup. Od navedenih škola svega njih pet spada i u kategoriju iznadprosječnih škola po uspješnosti u integraciji nastavnih sadržaja iz Geografije i Povijesti. Dvije su iz Splitsko-dalmatinske te po jedna iz Požeško-slavonske, Brodsko-posavske i Dubrovačko-neretvanske županije. S druge strane, zanimljivo je da su čak dvije škole koje postižu iznadprosječne rezultate u ispitu integracije Fizike, Biologije i Kemije po postignućima u integraciji Geografije i Povijesti ispod nacionalnoga prosjeka za oko dvije standardne devijacije.

Razmotrimo li distribuciju uspješnosti škola iz nastavnog predmeta Geografija, koja je prikazana u Tablici 135, vidimo da u Republici Hrvatskoj ukupno 33 škole postižu prosječni rezultat koji je za 3 standardne devijacije bolji od prosječnoga nacionalnoga rezultata, a koji u ovome slučaju iznosi 42,7% bodova na ispitu. Rezultati ovih najuspješnijih škola kreću se od 60% do 85,4% bodova na ispitu. Najveći broj škola dolazi iz Splitsko-dalmatinske županije, njih ukupno šest, što čini 6,9% škola ove županije. Promatramo li relativni broj škola pojedine županije koji spada u skupinu najuspješnijih, onda je svakako najuspješnija Šibensko-kninska županija čijih 14,3% škola spada među najbolje na nacionalnoj razini. Deset hrvatskih osnovnih škola postiže vrlo skromne rezultate, koji znatno odudaraju od nacionalnoga prosjeka. Najveći apsolutni broj takvih škola nalazi se u Osječko-baranjskoj županiji (3 škole), dok najveći postotni udio (7,7%) škola s lošim rezultatima iz Geografije ima u Ličko-senjskoj županiji. Škole ove skupine imaju prosječni rezultat iz Geografije koji iznosi uistinu skromnih 22,67% bodova na ispitu. U slučaju distribucije Indeksa nacionalne usporedivosti za Povijest (Tablica 136), u određenoj mjeri su slični rezultati – najveći apsolutni broj iznadprosječno uspješnih škola dolazi iz Splitsko-dalmatinske županije, njih ukupno osam, odnosno i postotno najviših 9,2% škola ove županije. U ovome ispitu, uz iznimku Zagrebačke, Bjelovarsko-bilogorske i Primorsko-goranske županije, sve ostale županije imaju barem jednu školu zastupljenu u skupini najuspješnijih hrvatskih osnovnih škola.

Tablica 134. Indeks nacionalne usporedivosti za integraciju Fizike/Biologije/Kemije

Županija		INU za Integraciju F/B/K						Ukupno
		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	
Zagrebačka	N	1	7	25	10	2	0	45
	%	2,2%	15,6%	55,6%	22,2%	4,4%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	0	1	11	13	4	2	31
	%	0,0%	3,2%	35,5%	41,9%	12,9%	6,5%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	1	5	16	10	2	0	34
	%	2,9%	14,7%	47,1%	29,4%	5,9%	0,0%	100,0%
Karlovačka	N	1	4	10	11	1	0	27
	%	3,7%	14,8%	37,0%	40,7%	3,7%	0,0%	100,0%
Varaždinska	N	0	1	22	12	4	1	40
	%	0,0%	2,5%	55,0%	30,0%	10,0%	2,5%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	0	3	8	9	2	0	22
	%	0,0%	13,6%	36,4%	40,9%	9,1%	0,0%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	0	5	13	6	1	0	25
	%	0,0%	20,0%	52,0%	24,0%	4,0%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	1	13	20	17	3	0	54
	%	1,9%	24,1%	37,0%	31,5%	5,6%	0,0%	100,0%
Ličko-senjska	N	0	3	3	5	1	0	12
	%	0,0%	25,0%	25,0%	41,7%	8,3%	0,0%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	0	3	7	5	1	0	16
	%	0,0%	18,8%	43,8%	31,3%	6,3%	0,0%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	1	10	1	1	1	14
	%	0,0%	7,1%	71,4%	7,1%	7,1%	7,1%	100,0%
Brodsko-posavska	N	0	5	13	13	0	1	32
	%	0,0%	15,6%	40,6%	40,6%	0,0%	3,1%	100,0%
Zadarska	N	1	3	15	10	6	0	35
	%	2,9%	8,6%	42,9%	28,6%	17,1%	0,0%	100,0%
Osječko-baranjska	N	1	10	26	23	5	3	68
	%	1,5%	14,7%	38,2%	33,8%	7,4%	4,4%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	3	8	7	1	1	20
	%	0,0%	15,0%	40,0%	35,0%	5,0%	5,0%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	1	10	23	12	6	1	53
	%	1,9%	18,9%	43,4%	22,6%	11,3%	1,9%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	0	3	25	35	20	6	89
	%	0,0%	3,4%	28,1%	39,3%	22,5%	6,7%	100,0%
Istarska	N	1	5	28	4	3	2	43
	%	2,3%	11,6%	65,1%	9,3%	7,0%	4,7%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	0	2	8	11	4	2	27
	%	0,0%	7,4%	29,6%	40,7%	14,8%	7,4%	100,0%
Međimurska	N	1	1	16	6	5	1	30
	%	3,3%	3,3%	53,3%	20,0%	16,7%	3,3%	100,0%
Grad Zagreb	N	1	7	42	35	16	4	105
	%	1,0%	6,7%	40,0%	33,3%	15,2%	3,8%	100,0%
Ukupno	N	10	95	349	255	88	25	822
	%	1,2%	11,6%	42,5%	31,0%	10,7%	3,0%	100,0%

Tablica 135. Indeks nacionalne usporedivosti za Geografiju

Županija		INU za Geografiju						Ukupno
		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	
Zagrebačka	N	0	5	29	10	1	0	45
	%	0,0%	11,1%	64,4%	22,2%	2,2%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	0	2	14	10	2	2	30
	%	0,0%	6,7%	46,7%	33,3%	6,7%	6,7%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	1	3	19	9	2	1	35
	%	2,9%	8,6%	54,3%	25,7%	5,7%	2,9%	100,0%
Karlovačka	N	0	5	15	4	1	2	27
	%	0,0%	18,5%	55,6%	14,8%	3,7%	7,4%	100,0%
Varaždinska	N	0	7	13	16	3	1	40
	%	0,0%	17,5%	32,5%	40,0%	7,5%	2,5%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	0	3	13	3	3	1	23
	%	0,0%	13,0%	56,5%	13,0%	13,0%	4,3%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	1	6	13	3	1	0	24
	%	4,2%	25,0%	54,2%	12,5%	4,2%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	0	3	21	20	6	0	50
	%	0,0%	6,0%	42,0%	40,0%	12,0%	0,0%	100,0%
Ličko-senjska	N	1	2	6	2	2	0	13
	%	7,7%	15,4%	46,2%	15,4%	15,4%	0,0%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	0	3	11	1	1	0	16
	%	0,0%	18,8%	68,8%	6,3%	6,3%	0,0%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	3	6	3	1	1	14
	%	0,0%	21,4%	42,9%	21,4%	7,1%	7,1%	100,0%
Brodsko-posavska	N	0	7	17	5	1	1	31
	%	0,0%	22,6%	54,8%	16,1%	3,2%	3,2%	100,0%
Zadarska	N	0	4	9	15	2	3	33
	%	0,0%	12,1%	27,3%	45,5%	6,1%	9,1%	100,0%
Osječko-baranjska	N	3	17	24	19	0	1	64
	%	4,7%	26,6%	37,5%	29,7%	0,0%	1,6%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	1	6	8	3	3	21
	%	0,0%	4,8%	28,6%	38,1%	14,3%	14,3%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	1	6	22	11	2	3	45
	%	2,2%	13,3%	48,9%	24,4%	4,4%	6,7%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	1	3	29	35	13	6	87
	%	1,1%	3,4%	33,3%	40,2%	14,9%	6,9%	100,0%
Istarska	N	1	3	18	11	1	2	36
	%	2,8%	8,3%	50,0%	30,6%	2,8%	5,6%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	0	2	8	12	5	1	28
	%	0,0%	7,1%	28,6%	42,9%	17,9%	3,6%	100,0%
Međimurska	N	1	2	8	12	5	2	30
	%	3,3%	6,7%	26,7%	40,0%	16,7%	6,7%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	3	31	55	13	3	105
	%	0,0%	2,9%	29,5%	52,4%	12,4%	2,9%	100,0%
Ukupno	N	10	90	332	264	68	33	797
	%	1,3%	11,3%	41,7%	33,1%	8,5%	4,1%	100,0%

Tablica 136. Indeks nacionalne usporedivosti za Povijest

Županija		INU za Povijest						Ukupno
		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	
Zagrebačka	N	0	4	29	11	1	0	45
	%	0,0%	8,9%	64,4%	24,4%	2,2%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	0	4	11	6	8	1	30
	%	0,0%	13,3%	36,7%	20,0%	26,7%	3,3%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	0	6	20	8	0	1	35
	%	0,0%	17,1%	57,1%	22,9%	0,0%	2,9%	100,0%
Karlovačka	N	1	7	12	6	0	1	27
	%	3,7%	25,9%	44,4%	22,2%	0,0%	3,7%	100,0%
Varaždinska	N	0	8	17	10	4	1	40
	%	0,0%	20,0%	42,5%	25,0%	10,0%	2,5%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	0	4	8	7	2	2	23
	%	0,0%	17,4%	34,8%	30,4%	8,7%	8,7%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	1	7	13	2	1	0	24
	%	4,2%	29,2%	54,2%	8,3%	4,2%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	1	9	20	11	9	0	50
	%	2,0%	18,0%	40,0%	22,0%	18,0%	0,0%	100,0%
Ličko-senjska	N	0	2	6	2	2	1	13
	%	0,0%	15,4%	46,2%	15,4%	15,4%	7,7%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	0	5	6	4	0	1	16
	%	0,0%	31,3%	37,5%	25,0%	0,0%	6,3%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	0	10	2	1	1	14
	%	0,0%	0,0%	71,4%	14,3%	7,1%	7,1%	100,0%
Brodsko-posavska	N	1	7	12	7	2	2	31
	%	3,2%	22,6%	38,7%	22,6%	6,5%	6,5%	100,0%
Zadarska	N	0	1	12	10	8	2	33
	%	0,0%	3,0%	36,4%	30,3%	24,2%	6,1%	100,0%
Osječko-baranjska	N	0	11	30	19	3	1	64
	%	0,0%	17,2%	46,9%	29,7%	4,7%	1,6%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	0	7	9	4	1	21
	%	0,0%	0,0%	33,3%	42,9%	19,0%	4,8%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	1	9	19	10	4	2	45
	%	2,2%	20,0%	42,2%	22,2%	8,9%	4,4%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	0	3	31	30	15	8	87
	%	0,0%	3,4%	35,6%	34,5%	17,2%	9,2%	100,0%
Istarska	N	1	5	19	7	3	1	36
	%	2,8%	13,9%	52,8%	19,4%	8,3%	2,8%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	0	1	3	13	10	1	28
	%	0,0%	3,6%	10,7%	46,4%	35,7%	3,6%	100,0%
Međimurska	N	0	4	16	7	2	1	30
	%	0,0%	13,3%	53,3%	23,3%	6,7%	3,3%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	5	31	57	10	2	105
	%	0,0%	4,8%	29,5%	54,3%	9,5%	1,9%	100,0%
Ukupno	N	6	102	332	238	89	30	797
	%	0,8%	12,8%	41,7%	29,9%	11,2%	3,8%	100,0%

Tablica 137. Indeks nacionalne usporedivosti za Integraciju Geografije/Povijesti

Županija		INU za Integraciju G/P						Ukupno
		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	
Zagrebačka	N	0	6	27	9	3	0	45
	%	0,0%	13,3%	60,0%	20,0%	6,7%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	0	3	12	8	6	1	30
	%	0,0%	10,0%	40,0%	26,7%	20,0%	3,3%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	0	6	22	3	3	1	35
	%	0,0%	17,1%	62,9%	8,6%	8,6%	2,9%	100,0%
Karlovačka	N	0	6	12	7	1	1	27
	%	0,0%	22,2%	44,4%	25,9%	3,7%	3,7%	100,0%
Varaždinska	N	0	6	14	14	3	3	40
	%	0,0%	15,0%	35,0%	35,0%	7,5%	7,5%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	0	3	12	5	3	0	23
	%	0,0%	13,0%	52,2%	21,7%	13,0%	0,0%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	2	4	16	2	0	0	24
	%	8,3%	16,7%	66,7%	8,3%	0,0%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	1	6	16	21	5	1	50
	%	2,0%	12,0%	32,0%	42,0%	10,0%	2,0%	100,0%
Ličko-senjska	N	0	3	6	1	3	0	13
	%	0,0%	23,1%	46,2%	7,7%	23,1%	0,0%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	1	4	8	2	1	0	16
	%	6,3%	25,0%	50,0%	12,5%	6,3%	0,0%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	1	9	2	1	1	14
	%	0,0%	7,1%	64,3%	14,3%	7,1%	7,1%	100,0%
Brodsko-posavska	N	1	6	14	7	2	1	31
	%	3,2%	19,4%	45,2%	22,6%	6,5%	3,2%	100,0%
Zadarska	N	0	2	11	10	8	2	33
	%	0,0%	6,1%	33,3%	30,3%	24,2%	6,1%	100,0%
Osječko-baranjska	N	4	13	31	11	5	0	64
	%	6,3%	20,3%	48,4%	17,2%	7,8%	0,0%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	0	6	11	4	0	21
	%	0,0%	0,0%	28,6%	52,4%	19,0%	0,0%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	1	5	20	10	7	2	45
	%	2,2%	11,1%	44,4%	22,2%	15,6%	4,4%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	0	4	34	30	13	6	87
	%	0,0%	4,6%	39,1%	34,5%	14,9%	6,9%	100,0%
Istarska	N	1	6	18	4	6	1	36
	%	2,8%	16,7%	50,0%	11,1%	16,7%	2,8%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	0	3	8	9	4	4	28
	%	0,0%	10,7%	28,6%	32,1%	14,3%	14,3%	100,0%
Međimurska	N	0	1	11	10	6	2	30
	%	0,0%	3,3%	36,7%	33,3%	20,0%	6,7%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	2	36	47	18	2	105
	%	0,0%	1,9%	34,3%	44,8%	17,1%	1,9%	100,0%
Ukupno	N	11	90	343	223	102	28	797
	%	1,4%	11,3%	43,0%	28,0%	12,8%	3,5%	100,0%

U dijelu koji slijedi prikazat ćemo distribuciju prosječnih rezultata škola uspoređenih s nacionalnim prosjekom iz Hrvatskoga jezika te Engleskoga i Njemačkoga jezika kao prvih stranih jezika u redovitoj nastavi. Zbog uistinu vrlo malog broja škola u kojima se u osmome razredu Francuski jezik uči kao prvi strani jezik, nije opravdano niti smisleno prikazivati rezultate za ovaj strani jezik.

U Tablici 138 prikazana je raspodjela uspješnosti škola pojedinih županija iz ispita kojim su se ispitivali različiti oblici postignuća iz Hrvatskoga jezika.

Tablica 138. Indeks nacionalne usporedivosti za Hrvatski jezik

		INU za Hrvatski jezik						
Županija		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	Ukupno
Zagrebačka	N	0	6	18	18	3	0	45
	%	0,0%	13,3%	40,0%	40,0%	6,7%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	0	3	11	10	6	0	30
	%	0,0%	10,0%	36,7%	33,3%	20,0%	0,0%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	2	5	18	8	1	1	35
	%	5,7%	14,3%	51,4%	22,9%	2,9%	2,9%	100,0%
Karlovačka	N	1	5	12	6	2	2	28
	%	3,6%	17,9%	42,9%	21,4%	7,1%	7,1%	100,0%
Varaždinska	N	0	4	20	11	5	0	40
	%	0,0%	10,0%	50,0%	27,5%	12,5%	0,0%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	1	5	6	8	2	1	23
	%	4,3%	21,7%	26,1%	34,8%	8,7%	4,3%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	1	6	8	10	0	0	25
	%	4,0%	24,0%	32,0%	40,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	2	1	17	19	14	1	54
	%	3,7%	1,9%	31,5%	35,2%	25,9%	1,9%	100,0%
Ličko-senjska	N	0	1	5	4	2	0	12
	%	0,0%	8,3%	41,7%	33,3%	16,7%	0,0%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	2	3	6	4	0	1	16
	%	12,5%	18,8%	37,5%	25,0%	0,0%	6,3%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	1	7	5	0	1	14
	%	0,0%	7,1%	50,0%	35,7%	0,0%	7,1%	100,0%
Brodsko-posavska	N	0	5	14	11	2	0	32
	%	0,0%	15,6%	43,8%	34,4%	6,3%	0,0%	100,0%
Zadarska	N	0	2	11	13	7	0	33
	%	0,0%	6,1%	33,3%	39,4%	21,2%	0,0%	100,0%
Osječko-baranjska	N	4	10	25	22	6	1	68
	%	5,9%	14,7%	36,8%	32,4%	8,8%	1,5%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	4	8	5	4	0	21
	%	0,0%	19,0%	38,1%	23,8%	19,0%	0,0%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	3	11	21	13	1	3	52
	%	5,8%	21,2%	40,4%	25,0%	1,9%	5,8%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	1	8	30	35	8	3	85
	%	1,2%	9,4%	35,3%	41,2%	9,4%	3,5%	100,0%
Istarska	N	1	7	20	11	2	1	42
	%	2,4%	16,7%	47,6%	26,2%	4,8%	2,4%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	0	1	13	8	6	1	29
	%	0,0%	3,4%	44,8%	27,6%	20,7%	3,4%	100,0%
Međimurska	N	0	3	17	9	0	1	30
	%	0,0%	10,0%	56,7%	30,0%	0,0%	3,3%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	5	25	43	27	5	105
	%	0,0%	4,8%	23,8%	41,0%	25,7%	4,8%	100,0%
Ukupno	N	18	96	312	273	98	22	819
	%	2,2%	11,7%	38,1%	33,3%	12,0%	2,7%	100,0%

Kao što se može vidjeti, otprilike podjednak broj škola, između 2 i 3 %, spada u krajnje skupine. Škole Grada Zagreba postižu prilično dobre rezultate – uz iznimku pet škola koje svojim postignućem iz Hrvatskoga jezika spadaju u skupinu nešto lošijih, sve su ostale škole u granicama nacionalnoga prosjeka i iznad njega. Za razliku od Grada Zagreba, škole u njegovu neposrednom okruženju, onom koje čini Zagrebačka županija, dosta su lošije kada govorimo o Hrvatskome jeziku. Samo tri škole postižu koliko-toliko značajnija postignuća, dok su ostale škole u razini nacionalnoga prosjeka ili ispod njega.

U ispitivanju Engleskoga jezika kao prvoga stranoga jezika (Tablica 139) dolazi do većega raspršenja prosječnih uspjeha škole oko nacionalnoga prosjeka nego što je to slučaj s drugim ispitima u ovome vrednovanju. Mogu se prepoznati vrhunske škole po postignuću, njih ukupno šest, te škole izraženo lošega postignuća – njih ukupno 23. Škole koje spadaju u skupinu najlošijih škola postižu prosječno 28,36%, dok su škole iz skupine najuspješnijih škola prosječno postigle impresivnih 86,21% bodova u ispitu, uz raspon u ovoj skupini od 83,2% do 90,5%. Kako bismo dobili dodatnu potvrdu o stvarnoj pouzdanosti dobivenih rezultata, usporedili smo uspješnost škola iz ovih dviju skupina s rezultatima koji su nam dostupni u vrednovanju obrazovnih postignuća učenika četvrtih razreda iz Engleskoga jezika. Pet od šest škola iz skupine najuspješnijih svrstava se također u skupinu najuspješnijih škola u nastavi Engleskoga jezika u četvrtim razredima. To je potvrda da se u ovim školama pristupa nastavi Engleskoga jezika s osobitom pozornošću te se ulaže napor kako bi se postigli svi ili većina postavljenih obrazovnih ishoda u ovome predmetu. Jedina škola koja odudara od ovoga obrasca jest škola iz Ličko-senjske županije.

Promotrimo li dobivene rezultate za Njemački jezik, izložene u Tablici 140, možemo primijetiti da se i u slučaju ovoga stranoga jezika ponavlja sličan obrazac – od 269 osnovnih škola u kojima se Njemački jezik poučava kao prvi strani jezik, njih oko 1% postižu iznadprosječne rezultate, a nešto više od 3% izrazito ispodprosječne rezultate. Škole iz skupine najlošijih postižu u prosjeku 26,95% bodova na ispitu, a iz skupine najuspješnijih 88,41% bodova. Zbog malog broja škola u nekom županijama u kojima se uči Njemački jezik kao prvi strani jezik izravne međužupanijske usporedbe nisu opravdane.

Tablica 139. Indeks nacionalne usporedivosti za Engleski jezik

		INU za Engleski jezik						
Županija		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	Ukupno
Zagrebačka	N	0	6	18	15	2	0	41
	%	0,0%	14,6%	43,9%	36,6%	4,9%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	1	1	9	5	3	0	19
	%	5,3%	5,3%	47,4%	26,3%	15,8%	0,0%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	0	3	10	15	1	0	29
	%	0,0%	10,3%	34,5%	51,7%	3,4%	0,0%	100,0%
Karlovačka	N	1	9	8	5	1	0	24
	%	4,2%	37,5%	33,3%	20,8%	4,2%	0,0%	100,0%
Varaždinska	N	1	2	7	10	1	1	22
	%	4,5%	9,1%	31,8%	45,5%	4,5%	4,5%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	1	8	4	3	0	0	16
	%	6,3%	50,0%	25,0%	18,8%	0,0%	0,0%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	5	5	6	1	1	0	18
	%	27,8%	27,8%	33,3%	5,6%	5,6%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	0	2	14	23	8	1	48
	%	0,0%	4,2%	29,2%	47,9%	16,7%	2,1%	100,0%
Ličko-senjska	N	0	3	1	3	0	1	8
	%	0,0%	37,5%	12,5%	37,5%	0,0%	12,5%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	1	3	5	3	0	0	12
	%	8,3%	25,0%	41,7%	25,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	1	10	0	0	0	11
	%	0,0%	9,1%	90,9%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Brodsko-posavska	N	1	8	14	2	2	0	27
	%	3,7%	29,6%	51,9%	7,4%	7,4%	0,0%	100,0%
Zadarska	N	1	3	13	11	5	0	33
	%	3,0%	9,1%	39,4%	33,3%	15,2%	0,0%	100,0%
Osječko-baranjska	N	3	10	15	20	7	0	55
	%	5,5%	18,2%	27,3%	36,4%	12,7%	0,0%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	3	4	9	4	0	20
	%	0,0%	15,0%	20,0%	45,0%	20,0%	0,0%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	6	6	8	9	4	0	33
	%	18,2%	18,2%	24,2%	27,3%	12,1%	0,0%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	0	5	31	34	15	2	87
	%	0,0%	5,7%	35,6%	39,1%	17,2%	2,3%	100,0%
Istarska	N	0	2	15	16	2	0	35
	%	0,0%	5,7%	42,9%	45,7%	5,7%	0,0%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	1	0	9	15	1	0	26
	%	3,8%	0,0%	34,6%	57,7%	3,8%	0,0%	100,0%
Međimurska	N	1	1	6	2	2	0	12
	%	8,3%	8,3%	50,0%	16,7%	16,7%	0,0%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	3	12	47	40	1	103
	%	0,0%	2,9%	11,7%	45,6%	38,8%	1,0%	100,0%
Ukupno	N	23	84	219	248	99	6	679
	%	3,4%	12,4%	32,3%	36,5%	14,6%	0,9%	100,0%

Tablica 140. Indeks nacionalne usporedivosti za Njemački jezik

		INU za Njemački jezik						
Županija		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	Ukupno
Zagrebačka	N	0	1	3	10	0	0	14
	%	0,0%	7,1%	21,4%	71,4%	0,0%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	0	1	4	7	4	0	16
	%	0,0%	6,3%	25,0%	43,8%	25,0%	0,0%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	2	4	5	4	0	0	15
	%	13,3%	26,7%	33,3%	26,7%	0,0%	0,0%	100,0%
Karlovačka	N	0	0	3	2	0	1	6
	%	0,0%	0,0%	50,0%	33,3%	0,0%	16,7%	100,0%
Varaždinska	N	0	2	10	15	8	0	35
	%	0,0%	5,7%	28,6%	42,9%	22,9%	0,0%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	0	2	4	3	1	0	10
	%	0,0%	20,0%	40,0%	30,0%	10,0%	0,0%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	3	1	6	2	0	0	12
	%	25,0%	8,3%	50,0%	16,7%	0,0%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	0	0	5	4	3	0	12
	%	0,0%	0,0%	41,7%	33,3%	25,0%	0,0%	100,0%
Ličko-senjska	N	0	2	2	1	0	1	6
	%	0,0%	33,3%	33,3%	16,7%	0,0%	16,7%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	0	2	1	3	0	0	6
	%	0,0%	33,3%	16,7%	50,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Požeško-slavonska	N	1	1	4	0	1	0	7
	%	14,3%	14,3%	57,1%	0,0%	14,3%	0,0%	100,0%
Brodsko-posavska	N	2	2	2	2	0	0	8
	%	25,0%	25,0%	25,0%	25,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Zadarska	N	0	0	0	0	1	1	2
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	100,0%
Osječko-baranjska	N	2	3	10	6	3	0	24
	%	8,3%	12,5%	41,7%	25,0%	12,5%	0,0%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	0	5	11	8	3	0	27
	%	0,0%	18,5%	40,7%	29,6%	11,1%	0,0%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	0	0	1	0	0	0	1
	%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Istarska	N	0	1	3	2	2	0	8
	%	0,0%	12,5%	37,5%	25,0%	25,0%	0,0%	100,0%
Međimurska	N	0	1	6	11	7	0	25
	%	0,0%	4,0%	24,0%	44,0%	28,0%	0,0%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	1	9	19	6	0	35
	%	0,0%	2,9%	25,7%	54,3%	17,1%	0,0%	100,0%
Ukupno	N	10	29	89	99	39	3	269
	%	3,7%	10,8%	33,1%	36,8%	14,5%	1,1%	100,0%

Na kraju, kako bismo stekli općenitiji uvid u prosječna postignuća škola te s većom pouzdanošću izveli zaključke o postignućima pojedinih županija i njihovih škola, prikazali smo raspodjelu ukupnoga Indeksa nacionalne usporedivosti. Njega smo, o čemu je već bilo govora, izračunali kao prosjek svih Indeksa nacionalne usporedivosti pojedinih nastavnih predmeta jedne škole. Iz rezultata izloženih u Tablici 141 vidljivo je kako u Republici Hrvatskoj 3,4% osnovnih škola, odnosno njih 29, postižu iznadprosječne rezultate i svrstavaju se među najbolje hrvatske osnovne škole. Najveći broj škola u toj skupini nalazi se u Gradu Zagrebu, a i prosječno najuspješnija škola iz svih ispitivanih nastavnih predmeta jest osnovna škola sa sjedištem u Zagrebu. U

relativnim udjelima na županijskoj razini najviše je takvih škola iz Dubrovačko-neretvanske županije, gdje 10% škola ove županije pripadaju skupini najuspješnijih.

Tablica 141. Indeks nacionalne usporedivosti - ukupno

		INU ukupno						
Županija		-3 sd	-2 sd	-1 sd	+1 sd	+2 sd	+3 sd	Ukupno
Zagrebačka	N	0	3	32	10	0	0	45
	%	0,0%	6,7%	71,1%	22,2%	0,0%	0,0%	100,0%
Krapinsko-zagorska	N	0	1	8	15	6	1	31
	%	0,0%	3,2%	25,8%	48,4%	19,4%	3,2%	100,0%
Sisačko-moslavačka	N	0	5	22	5	2	1	35
	%	0,0%	14,3%	62,9%	14,3%	5,7%	2,9%	100,0%
Karlovačka	N	1	4	16	5	1	1	28
	%	3,6%	14,3%	57,1%	17,9%	3,6%	3,6%	100,0%
Varaždinska	N	0	0	18	14	8	0	40
	%	0,0%	0,0%	45,0%	35,0%	20,0%	0,0%	100,0%
Koprivničko-križevačka	N	0	5	9	8	0	1	23
	%	0,0%	21,7%	39,1%	34,8%	0,0%	4,3%	100,0%
Bjelovarsko-bilogorska	N	1	11	10	3	0	0	25
	%	4,0%	44,0%	40,0%	12,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Primorsko-goranska	N	1	4	22	19	10	0	56
	%	1,8%	7,1%	39,3%	33,9%	17,9%	0,0%	100,0%
Ličko-senjska	N	1	2	5	5	2	0	15
	%	6,7%	13,3%	33,3%	33,3%	13,3%	0,0%	100,0%
Virovitičko-podravska	N	1	7	4	3	0	1	16
	%	6,3%	43,8%	25,0%	18,8%	0,0%	6,3%	100,0%
Požeško-slavonska	N	0	4	6	3	0	1	14
	%	0,0%	28,6%	42,9%	21,4%	0,0%	7,1%	100,0%
Brodsko-posavska	N	1	8	17	4	0	2	32
	%	3,1%	25,0%	53,1%	12,5%	0,0%	6,3%	100,0%
Zadarska	N	0	3	14	10	6	2	35
	%	0,0%	8,6%	40,0%	28,6%	17,1%	5,7%	100,0%
Osječko-baranjska	N	3	13	29	18	5	1	69
	%	4,3%	18,8%	42,0%	26,1%	7,2%	1,4%	100,0%
Šibensko-kninska	N	0	0	8	7	5	1	21
	%	0,0%	0,0%	38,1%	33,3%	23,8%	4,8%	100,0%
Vukovarsko-srijemska	N	4	13	18	13	3	2	53
	%	7,5%	24,5%	34,0%	24,5%	5,7%	3,8%	100,0%
Splitsko-dalmatinska	N	0	1	31	36	18	6	92
	%	0,0%	1,1%	33,7%	39,1%	19,6%	6,5%	100,0%
Istarska	N	2	7	20	13	2	2	46
	%	4,3%	15,2%	43,5%	28,3%	4,3%	4,3%	100,0%
Dubrovačko-neretvanska	N	0	0	9	12	6	3	30
	%	0,0%	0,0%	30,0%	40,0%	20,0%	10,0%	100,0%
Međimurska	N	0	2	12	13	3	0	30
	%	0,0%	6,7%	40,0%	43,3%	10,0%	0,0%	100,0%
Grad Zagreb	N	0	2	23	56	20	4	105
	%	0,0%	1,9%	21,9%	53,3%	19,0%	3,8%	100,0%
Ukupno	N	15	95	333	272	97	29	841
	%	1,8%	11,3%	39,6%	32,3%	11,5%	3,4%	100,0%

U skupini škola znatno boljih od prosjeka (+2 standardne devijacije) nalazi se 11,5% škola, odnosno njih 97. Oko jedne petine škola Krapinsko-zagorske, Varaždinske, Primorsko-goranske, Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske, Dubrovačko-neretvanske i škola Grada Zagreba jesu upravo škole koje se mogu označiti kao škole sa zavidnim uspjehom. Te bi škole trebale postati županijski centri izvrsnosti koji bi diseminirali uspješne metode i oblike poučavanja među ostalim školama. Na žalost, u ovome trenutku, učenici Zagrebačke i Bjelovarsko-bilogorske županije nemaju prigodu pohađati i obrazovati se u školama takve opće izvrsnosti. Njihovim vršnjacima u Koprivničko-križevačkoj, Virovitičko-podravskoj i Požeško-slavonskoj županiji ta je mogućnost pružena barem djelomično, odnosno postoji barem jedna škola dobre izvrsnosti. Ipak, postavlja se pitanje može li se uspješna obrazovna diseminacija provesti iz samo jednoga županijskoga izvora.

Prosječnih škola, nešto boljih i nešto lošijih, očekivano je najveći broj. One odražavaju postojeću sliku postignuća hrvatskih osnovnih škola iz ispitivanih predmeta te predstavljaju standard za usporedbu i praćenje kretanja u smjeru poboljšanja rada osnovnih škola. U skupini škola nešto lošijih od hrvatskoga prosjeka ukupno je oko 11,3% osnovnih škola, a onih koje po svojoj prosječnoj uspješnosti pripadaju najlošijim hrvatskim osnovnim školama, ukupno je 15, ili nešto manje od 2% u ukupnom broju škola.

6.4. ANALIZA OBILJEŽJA ŠKOLE KAO ELEMENTA NJIHOVE USPJEŠNOSTI

U dijelu koji slijedi prikazani su rezultati analize koja se odnosi na razmatranje povezanosti pojedinih obilježja škola s prosječnom uspješnošću škola u pojedinim ispitima. Dobiveni rezultati pridonose prepoznavanju čimbenika koji mogu biti u pozadini dobivenih razlika u uspješnosti pojedinih škola. Analizirane su razlike u uspješnosti škola u ispitima iz prirodoslovlja (Fizike, Biologije i Kemije te integracijskih sadržaja ovih triju predmeta), prirodoslovno-društvenih predmeta (Geografije i Povijesti te integracijskih sadržaja ovih dvaju predmeta), Hrvatskoga i stranih jezika (Engleskoga, Njemačkoga i Francuskoga) ovisno o statusu i osnivaču škole, veličini škole, postojanju područne škole, broju smjena u kojima škola radi, postojanju kombiniranih odjela u predmetnoj nastavi, postojanju učenika putnika, stručnosti zastupljene nastave u školi, učestalosti izvođenja terenske i izvanučioničke nastave iz pojedinih predmeta te ovisno o tome ima li škola specijalizirane učionice za izvođenje nastave iz pojedinih predmeta, kao i o spolu i stručnoj spremi ravnatelja škole.

Kao prvo, željeli smo utvrditi postoje li razlike u prosječnoj uspješnosti škola u ispitima iz prirodoslovnih i prirodoslovno-društvenih predmeta te Hrvatskoga i stranih jezika ovisno o statusu škole, odnosno tome radi li se o školama iz područja posebne državne skrbi, otočnim školama, brdsko-planinskim školama ili o školama koje nemaju posebnoga statusa. Dobivene su statistički značajne razlike, uz razinu značajnosti od 5%, među prosječnim rezultatima škola različitoga statusa na svim ispitima iz prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja (Tablica 142). U svim su ispitima prosječno najbolje rezultate ostvarile otočne škole, osim u ispitu iz Geografije u kojem su prosječno najuspješnije bile brdsko-planinske škole. U prosjeku su najlošiji rezultati i iz prirodoslovnih i iz prirodoslovno-društvenih predmeta ostvareni u školama iz područja posebne državne skrbi. Međutim, zbog relativno maloga broja otočnih i brdsko-planinskih škola, ovi su

rezultati opterećeni većom pogreškom mjerenja te bi potencijalne razloge i objašnjenja veće uspješnosti ovih škola trebalo detaljnije razmotriti. S druge strane, podatak koji ukazuje na najlošiji prosječni uradak škola u područjima posebne državne skrbi u svim ispitima iz prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja može ukazivati na određene poteškoće u ovim školama.

Tablica 142. Uspješnost škole ovisno o statusu škole - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Posebna državna skrb	N	144	144	144	144	133	133	133
	M	51,0	39,9	33,6	31,8	48,4	41,1	49,3
	SD	12,14	10,15	9,39	7,99	11,33	10,51	12,76
	Min	23,1	22,2	16,9	10,0	25,4	21,0	20,2
	Max	96,2	81,0	68,0	66,7	87,1	80,1	87,9
Otočna škola	N	23	23	23	23	23	23	23
	M	61,5	48,3	43,7	38,2	57,0	46,5	56,3
	SD	10,09	10,94	12,52	8,75	11,08	11,48	14,22
	Min	44,1	33,6	23,8	26,7	36,9	32,1	35,0
	Max	80,8	77,8	71,7	65,0	81,7	85,5	89,3
Brdsko-planinska škola	N	19	19	19	19	18	18	18
	M	58,9	45,8	38,5	36,1	53,0	46,9	56,0
	SD	11,88	11,63	13,03	11,76	14,07	13,10	15,26
	Min	39,9	28,6	23,2	25,0	28,9	27,7	19,6
	Max	84,6	69,4	66,7	75,5	74,3	74,5	82,4
Škola nema posebnog statusa	N	636	636	636	636	623	623	623
	M	55,4	43,0	36,4	33,8	49,7	42,7	51,8
	SD	9,66	8,95	8,84	7,53	8,75	7,78	10,48
	Min	23,9	20,4	18,3	8,5	22,3	20,9	23,2
	Max	94,6	91,5	88,0	72,9	87,6	74,5	91,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	11,75	8,17	9,54	6,02	6,11	4,58	4,24
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01

Škole različitoga statusa značajno se razlikuju i prema prosječnome uratku na ispitima iz Hrvatskoga i Engleskoga jezika (Tablica 143). I u ovim su ispitima prosječno najbolje rezultate postigle otočne škole, a u prosjeku su najlošije škole iz područja posebne državne skrbi. Međutim, kao što je navedeno, zbog maloga broja otočnih i brdsko-planinskih škola, ovi su rezultati opterećeni većom pogreškom mjerenja te je dobivene rezultate potrebno promatrati s oprezom. Škole različitoga statusa značajno se razlikuju i u prosječnome uratku u ispitu iz Njemačkoga jezika. U ovome su ispitu prosječno najuspješnije brdsko-planinske škole, a najmanje uspješne škole iz područja posebne državne skrbi, pri čemu je važno napomenuti da se Njemački jezik ne uči kao prvi strani jezik u redovnoj nastavi niti u jednoj otočnoj školi. Francuski se jezik kao prvi strani jezik uči samo u trima školama koje nemaju posebnoga statusa.

Tablica 143. Uspješnost škole ovisno o statusu škole - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Posebna državna skrb	N	144	112	37	n/a
	M	42,6	51,8	50,0	
	SD	9,12	13,06	16,22	
	Min	14,6	15,4	19,1	
	Max	69,7	80,0	89,3	
Otočna škola	N	21	25	n/a	n/a
	M	48,7	60,1	.	
	SD	9,18	11,48	.	
	Min	28,3	45,0	.	
	Max	65,6	84,7	.	
Brdsko-planinska škola	N	18	11	7	n/a
	M	47,7	59,3	60,6	
	SD	9,08	13,99	11,03	
	Min	23,1	37,9	46,1	
	Max	61,2	90,0	73,2	
Škola nema posebnog statusa	N	636	531	225	3
	M	45,0	59,3	57,7	46,5
	SD	7,35	11,37	12,27	15,08
	Min	18,2	20,8	25,9	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	6,70	12,74	6,16	n/a
	p	0,00	0,00	0,00	

Nadalje, pokušali smo utvrditi razlikuju li se prema uspješnosti u ispitima iz prirodoslovnoga i društvenoga područja škole različitih osnivača. Dobiveni rezultati pokazuju da se privatne škole te škole kojima je osnivač grad ili županija značajno razlikuju prema prosječnome uratku u ispitima iz Fizike te Geografije i Povijesti, dok na ostalim ispitima iz prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja nema značajnih razlika među školama različitih osnivača (Tablica 144). U ispitima iz Fizike, Geografije i Povijesti prosječno su najbolje rezultate ostvarile privatne škole, a prosječno su najlošiji bili rezultati škola kojima je osnivač županija. Budući da su u vrednovanju iz prirodoslovnih predmeta sudjelovale samo tri privatne škole, a prirodoslovno-društvenih jedna, što je vrlo malen broj, u tumačenju ovih rezultata potrebno je uzeti u obzir znatno veću pogrešku mjerenja koja se veže uz ove škole. Stoga se ovi rezultati mogu koristiti samo kao smjernica za provjeravanje ovih spoznaja u budućim vrednovanjima.

Tablica 144. Uspješnost škole ovisno o osnivaču škole - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Privatna škola	N	3	3	3	3	1	1	1
	M	66,5	43,2	42,6	35,6	62,0	46,9	63,3
	SD	18,74	19,80	19,33	13,88	.	.	.
	Min	44,9	20,4	25,4	20,0	62,0	46,9	63,3
	Max	78,2	55,6	63,5	46,7	62,0	46,9	63,3
Grad	N	302	302	302	302	296	296	296
	M	56,9	43,4	36,8	33,7	50,5	43,9	52,5
	SD	8,87	7,91	8,53	7,27	7,84	6,95	9,24
	Min	32,4	25,0	18,3	8,5	31,4	28,6	30,8
	Max	94,6	91,5	88,0	72,9	82,4	72,3	91,7
Županija	N	517	517	517	517	500	500	500
	M	53,7	42,2	35,8	33,7	49,2	41,9	51,1
	SD	10,97	10,12	9,66	8,13	10,37	9,39	12,19
	Min	23,1	21,1	16,9	10,0	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	81,0	73,0	75,5	87,6	85,5	91,5
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	11,18	1,76	1,78	0,09	2,62	5,34	1,87
	p	0,00	0,17	0,17	0,92	0,07	0,00	0,15

Škole različitih osnivača značajno se razlikuju i prema uspjehu na ispitima iz Hrvatskoga i Engleskoga jezika. Najbolje prosječne rezultate u ispitu iz Hrvatskoga jezika ostvarile su škole kojima je osnivač grad, a najlošije škole kojima je osnivač županija. Ove su škole bile prosječno najlošije i u ispitu iz Engleskoga jezika, na kojem je prosječno najbolji rezultat ostvarila jedna privatna škola. Međutim, ponovno je važno napomenuti da su zbog malog broja privatnih škola i učenika u ovim školama, ovi rezultati opterećeni većom pogreškom mjerenja te ih je potrebno tumačiti s oprezom. Među školama u kojima se Njemački uči kao prvi strani jezik u redovnoj nastavi, u školama kojima je osnivač grad, u prosjeku su ostvareni znatno bolji rezultati nego u školama kojima je osnivač županija.

Tablica 145. Uspješnost škole ovisno o osnivaču škole - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Privatna škola	N	3	1	n/a	n/a
	M	44,9	66,1	.	
	SD	24,26	.	.	
	Min	18,2	66,1	.	
	Max	65,6	66,1	.	
Grad	N	303	291	81	n/a
	M	47,1	63,2	60,3	
	SD	6,84	9,85	11,06	
	Min	31,1	20,8	31,6	
	Max	70,5	90,5	90,8	
Županija	N	513	387	188	n/a
	M	43,4	54,2	55,2	
	SD	7,96	12,04	13,63	
	Min	14,6	15,4	19,1	
	Max	69,7	90,0	89,3	
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	23,32	55,18	8,66	n/a
	p	0,00	0,00	0,00	

Provjeravan je i utjecaj veličine škole na uspješnost u pojedinim ispitima. Kao pokazatelj veličine škole korišten je ukupni broj učenika u školi te su škole grupirane u pet kategorija: škole koje imaju do 29 učenika, škole koje imaju od 30 do 59 učenika, škole koje imaju od 60 do 89 učenika, škole koje imaju od 90 do 119 učenika te škole koje imaju 120 i više učenika. Veličina škole nije se pokazala važnom odrednicom uspješnosti učenika u ispitima te nisu dobivene statistički značajne razlike u uspjehu niti na jednom od ispita među školama različitoga broja učenika (Tablice 146 i 147).

Tablica 146. Uspješnost škole ovisno o veličini škole - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Do 29 učenika	N	219	219	219	219	198	198	198
	M	55,4	43,5	36,5	34,0	50,3	42,7	52,1
	SD	12,76	11,08	10,90	9,86	11,92	11,34	13,75
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	81,0	69,6	75,5	87,1	85,5	91,7
30 do 59 učenika	N	283	283	283	283	279	279	279
	M	54,3	42,6	36,1	33,5	49,7	42,8	52,1
	SD	10,58	10,17	9,83	7,97	9,85	8,75	11,93
	Min	23,9	22,7	19,9	12,6	25,4	23,4	20,2
	Max	94,6	91,5	88,0	72,9	87,6	74,5	89,6
60 do 89 učenika	N	171	171	171	171	171	171	171
	M	55,6	42,6	36,4	33,8	49,6	43,4	51,3
	SD	8,75	7,67	8,34	6,20	8,17	6,94	9,18
	Min	33,4	23,0	19,7	21,1	31,2	26,4	28,1
	Max	84,8	76,8	72,4	54,2	84,0	64,1	77,5
90 do 119 učenika	N	99	99	99	99	99	99	99
	M	54,7	42,2	35,8	33,7	49,1	41,9	51,1
	SD	7,81	6,80	6,64	5,75	6,39	5,53	7,79
	Min	35,9	28,5	22,2	20,7	33,1	27,2	27,4
	Max	70,4	67,6	53,3	48,3	64,7	55,8	69,7
120 i više učenika	N	50	50	50	50	50	50	50
	M	54,1	40,3	34,9	32,6	49,0	41,3	49,9
	SD	7,02	6,04	5,84	5,44	6,15	4,41	7,02
	Min	34,2	31,0	24,6	24,9	36,1	32,5	32,1
	Max	70,4	58,8	50,4	51,1	64,6	54,6	66,5
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,71	1,34	0,34	0,33	0,37	0,87	0,59
	p	0,59	0,25	0,85	0,85	0,83	0,48	0,67

Tablica 147. Uspješnost škole ovisno o veličini škole - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Do 29 učenika	N	216	142	69	n/a
	M	44,1	57,1	56,4	
	SD	9,46	13,66	16,76	
	Min	14,6	21,3	24,6	
	Max	65,6	90,0	90,8	
30 do 59 učenika	N	283	232	90	n/a
	M	44,5	57,6	58,4	
	SD	8,01	13,33	10,10	
	Min	21,5	15,4	35,2	
	Max	70,5	90,5	76,9	
60 do 89 učenika	N	171	160	57	n/a
	M	46,1	59,7	57,6	
	SD	6,87	10,71	12,44	
	Min	28,3	20,8	19,1	
	Max	64,0	79,8	77,3	

Tablica 147. (nastavak)

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
90 do 119 učenika	N	99	96	35	n/a
	M	44,7	58,0	53,7	
	SD	5,80	9,40	13,88	
	Min	32,1	30,2	25,9	
	Max	56,4	77,8	80,4	
120 i više učenika	N	50	49	18	n/a
	M	45,0	58,3	52,9	
	SD	5,35	8,21	9,99	
	Min	35,0	41,4	35,2	
	Max	58,0	76,3	67,9	
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	1,75	1,06	1,29	n/a
	p	0,14	0,37	0,28	

Ispitali smo razlike među školama u uspjehu na pojedinim ispitima ovisno o tome imaju li područnu školu. Škole koje nemaju područnu školu, u prosjeku su ostvarile značajno bolje rezultate na svim ispitima od škola koje imaju područnu školu (Tablice 148 i 149). Iznimka su ispit iz integracije nastavnih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije, na kojem nisu dobivene značajne razlike u uspješnosti ovisno o postojanju područne škole.

Tablica 148. Uspješnost škole ovisno o tome ima li područnu školu – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Nema područnih škola	N	386	386	386	386	367	367	367
	M	56,5	43,4	37,1	34,1	50,8	43,8	53,4
	SD	10,22	8,61	9,53	7,96	9,51	8,42	11,04
	Min	23,1	20,4	16,9	10,0	25,5	20,9	19,6
	Max	94,6	91,5	88,0	72,9	87,1	80,1	91,5
Postoje područne škole	N	436	436	436	436	430	430	430
	M	53,5	42,0	35,4	33,3	48,8	41,7	50,1
	SD	10,37	10,03	9,03	7,72	9,46	8,67	11,12
	Min	30,3	21,1	18,3	8,5	22,3	21,8	20,2
	Max	96,2	81,0	73,0	75,5	87,6	85,5	91,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	16,71	4,69	6,87	2,25	8,51	11,75	17,24
	p	0,00	0,03	0,01	0,13	0,00	0,00	0,00

Tablica 149. Uspješnost škole ovisno o tome ima li područnu školu - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Nema područnih škola	N	381	330	114	n/a
	M	45,9	61,9	59,9	
	SD	8,06	11,52	13,60	
	Min	18,2	20,8	24,6	
	Max	70,5	90,5	89,3	
Postoje područne škole	N	438	349	155	n/a
	M	43,8	54,5	54,4	
	SD	7,55	11,34	12,24	
	Min	14,6	15,4	19,1	
	Max	69,7	84,7	90,8	
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	14,64	72,16	12,04	n/a
	p	0,00	0,00	0,00	

Nisu dobivene značajne razlike u uspješnosti u pojedinim ispitima među školama u kojima se radi u jednoj, dvije ili tri smjene (Tablice 150 i 151). Granično značajna razlika dobivena je jedino u uspjehu na ispitu iz Engleskoga jezika, pri čemu su prosječno najuspješnije bile škole u kojima se radi u tri smjene, dok su u prosjeku najslabiji uspjeh ostvarile škole u kojima se radi u dvije smjene. Dakle, rad u smjenama nema značajnijeg učinka na uspješnost škola u ispitivanim predmetima.

Nadalje, zanimalo nas je li uspjeh u ispitima iz pojedinih predmeta povezan s postojanjem kombiniranih odjela učenika različitog uzrasta u školi. Škole koje nemaju kombinirane odjele, u prosjeku su ostvarile statistički značajno bolje rezultate u većini ispita (Tablice 152 i 153). Iznimka su ispiti iz Biologije, Kemije i integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije u kojima nisu dobivene značajne razlike ovisno o postojanju kombiniranih odjela. Općenito se može zaključiti da rad u kombiniranim razrednim odjelima negativno djeluje na uspjeh učenika.

Tablica 150. Uspješnost škole ovisno o broju smjena u kojima se u školi radi – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Jedna smjena	N	257	257	257	257	244	244	244
	M	54,7	43,2	36,8	33,8	50,0	42,6	51,8
	SD	11,41	9,65	10,09	8,78	10,74	9,82	12,51
	Min	23,1	20,4	16,9	10,0	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	81,0	69,6	75,5	87,1	85,5	91,5
Dvije smjene	N	525	525	525	525	513	513	513
	M	54,7	42,3	35,7	33,5	49,5	42,6	51,5
	SD	9,93	9,42	8,87	7,45	9,14	8,20	10,81
	Min	28,2	21,1	18,3	8,5	25,4	22,9	20,2
	Max	94,6	91,5	88,0	72,9	87,6	74,5	91,7
Tri smjene	N	40	40	40	40	40	40	40
	M	58,4	43,9	37,5	34,8	51,0	44,0	52,3
	SD	9,20	7,62	9,51	6,31	5,98	5,34	6,91
	Min	39,1	31,3	22,2	22,9	35,0	32,6	39,5
	Max	84,8	67,9	72,4	51,1	61,8	57,4	63,3
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	2,34	1,12	1,71	0,57	0,51	0,49	0,15
	p	0,10	0,33	0,18	0,57	0,60	0,62	0,86

Tablica 151. Uspješnost škole ovisno o broju smjena u kojima se u školi radi - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Jedna smjena	N	257	200	65	n/a
	M	44,4	58,2	57,9	
	SD	8,85	12,67	14,31	
	Min	18,2	20,7	24,6	
	Max	66,5	90,5	89,3	
Dvije smjene	N	522	441	193	n/a
	M	44,8	57,6	56,4	
	SD	7,43	11,81	12,83	
	Min	14,6	15,4	19,1	
	Max	70,5	83,3	90,8	
Tri smjene	N	40	38	11	n/a
	M	46,7	62,6	56,8	
	SD	6,15	9,95	10,83	
	Min	31,4	40,6	31,6	
	Max	61,6	81,0	69,7	
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	1,53	3,02	0,31	n/a
	p	0,22	0,05	0,73	

Tablica 152. Uspješnost škole ovisno o tome postoje li kombinirani odjeli u razrednoj nastavi u školi - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Ne	N	475	475	475	475	464	464	464
	M	56,1	43,1	36,6	34,1	50,4	43,5	52,8
	SD	9,63	8,34	8,87	7,69	8,97	8,03	10,64
	Min	23,9	22,7	16,9	12,6	25,5	20,9	23,2
	Max	94,6	91,5	88,0	75,5	87,1	80,1	91,5
Da	N	347	347	347	347	333	333	333
	M	53,3	42,1	35,5	33,1	48,8	41,6	50,0
	SD	11,18	10,69	9,85	8,01	10,20	9,26	11,75
	Min	23,1	20,4	18,3	8,5	22,3	21,7	19,6
	Max	96,2	81,0	73,0	65,0	87,6	85,5	91,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	14,26	2,23	3,12	2,80	6,10	9,52	12,47
	p	0,00	0,14	0,08	0,09	0,01	0,00	0,00

Tablica 153. Uspješnost škole ovisno o tome postoje li kombinirani odjeli u razrednoj nastavi u školi - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Ne	N	476	402	155	n/a
	M	45,7	60,9	59,2	
	SD	7,58	11,18	13,05	
	Min	18,8	20,8	24,6	
	Max	70,5	90,5	89,3	
Da	N	343	277	114	n/a
	M	43,5	53,9	53,5	
	SD	8,06	12,00	12,48	
	Min	14,6	15,4	19,1	
	Max	69,7	90,0	90,8	
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	15,63	60,18	13,09	
	P	0,00	0,00	0,00	

Postojanje učenika-putnika donekle se pokazalo važnom odrednicom uspjeha škole u pojedinim ispitima. Samo oko 20% od ukupnoga broja osnovnih škola u Hrvatskoj koje su sudjelovale u vanjskome vrednovanju nemaju učenike koji putuju u školu iz okolnih mjesta, a ove su škole ostvarile značajno bolje rezultate na ispitima iz Fizike i Povijesti, integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti te Hrvatskoga i Engleskoga jezika (Tablice 154 i 155).

Tablica 154. Uspješnost škole ovisno o tome ima li škola putnike – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Ne	N	176	176	176	176	169	169	169
	M	57,0	42,8	36,7	34,4	51,4	43,8	53,9
	SD	9,80	7,49	8,71	7,81	7,87	6,77	9,97
	Min	23,1	21,1	18,6	10,0	28,9	22,9	19,6
	Max	82,4	59,2	69,6	54,2	78,7	63,3	82,1
Da	N	646	646	646	646	628	628	628
	M	54,3	42,6	36,0	33,5	49,3	42,4	51,0
	SD	10,49	9,88	9,46	7,84	9,89	9,02	11,44
	Min	23,9	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	20,2
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	9,30	0,10	0,90	1,78	6,38	3,47	8,87
	p	0,00	0,75	0,34	0,18	0,01	0,06	0,00

Tablica 155. Uspješnost škole ovisno o tome ima li škola putnike - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Ne	N	175	154	63	n/a
	M	46,5	64,7	59,0	
	SD	7,47	10,38	13,17	
	Min	23,1	35,0	27,9	
	Max	70,5	90,0	81,0	
Da	N	644	525	206	3
	M	44,3	56,1	56,1	46,5
	SD	7,90	11,77	13,03	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	69,7	90,5	90,8	61,4
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	10,81	66,70	2,46	n/a
	P	0,00	0,00	0,12	

Ispitivanje razlika u uspješnosti škola u ispitima ovisno o tome je li u školi u cijelosti stručno ili djelomično nestručno zastupljena nastava, pokazalo je da su u svim ispitima u prosjeku znatno uspješnije škole u kojima je u cijelosti stručno zastupljena nastava, osim u ispitu iz Biologije, na kojem nije dobivena značajna razlika ovisno o stručnosti nastave (Tablice 156 i 157). Pri tome je važno istaknuti da je u ukupnome broju škola koje su sudjelovale u vanjskome vrednovanju u više od polovice njih nastava dijelom nestručno zastupljena, što je zabrinjavajući podatak u kontekstu spoznaje da stručnost nastave značajno utječe na uspjeh u većini ispita.

Tablica 156. Uspješnost škole ovisno o stručnosti zastupljene nastave u školi – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
U cijelosti stručno zastupljena nastava	N	459	459	459	459	459	459	459
	M	56,5	43,0	36,9	34,4	50,5	43,5	52,5
	SD	9,54	9,02	8,84	7,95	8,73	7,58	10,05
	Min	23,9	20,4	18,3	8,5	25,5	20,9	23,2
	Max	94,6	91,5	88,0	75,5	87,6	80,1	83,0
Dijelom nestručno zastupljena nastava	N	363	363	363	363	338	338	338
	M	52,9	42,1	35,3	32,8	48,7	41,6	50,5
	SD	11,08	9,88	9,80	7,60	10,44	9,74	12,51
	Min	23,1	21,1	16,9	10,0	22,3	21,0	19,6
	Max	96,2	80,1	73,0	65,0	85,5	85,5	91,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	25,03	1,77	5,85	8,89	7,16	9,60	6,54
	p	0,00	0,18	0,02	0,00	0,01	0,00	0,01

Tablica 157. Uspješnost škole ovisno o stručnosti zastupljene nastave u školi - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
U cijelosti stručno zastupljena nastava	N	459	416	120	3
	M	45,9	60,5	60,0	46,5
	SD	7,35	11,06	11,52	15,08
	Min	14,6	20,8	27,9	31,3
	Max	67,4	83,3	89,3	61,4
Dijelom nestručno zastupljena nastava	N	360	263	149	n/a
	M	43,4	54,3	54,1	
	SD	8,26	12,48	13,73	
	Min	18,8	15,4	19,1	
	Max	70,5	90,5	90,8	
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	20,68	46,55	14,04	n/a
	p	0,00	0,00	0,00	

Nadalje, zanimalo nas je utječe li na uspjeh u ispitima iz prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja učestalost izvođenja terenske nastave iz Biologije, Fizike, Kemije, Geografije i Povijesti u školi (Tablice 158 do 162). Općenito se može zaključiti da nema značajnih razlika u prosječnim rezultatima na ovim ispitima među školama u kojima se terenska nastava iz ovih predmeta uopće ne izvodi i školama u kojima se izvodi jedan do dva, tri do pet ili više od pet puta u polugodištu. Važno je napomenuti da se terenska nastava iz svih navedenih predmeta u

najvećem broju škola koje su sudjelovale u vanjskome vrednovanju izvodi samo jedan do dva puta u polugodištu, u velikom broju škola se uopće ne izvodi, dok je broj škola u kojima se izvodi više od pet puta u polugodištu za sve predmete iznimno mali.

Tablica 158. Uspješnost škole ovisno o učestalosti izvođenja terenske nastave iz Fizike

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija FBK	Povijest	Geografija	Integracija GP
Uopće se ne izvodi	N	265	265	265	265	264	264	264
	M	54,4	42,8	36,4	34,0	49,1	42,7	50,9
	SD	10,26	10,21	9,70	8,42	9,74	9,29	11,60
	Min	30,3	22,2	19,7	12,6	25,4	20,9	19,6
	Max	94,6	91,5	88,0	72,9	87,1	80,1	91,5
1 do 2 puta u polugodištu	N	522	522	522	522	501	501	501
	M	55,0	42,5	36,0	33,5	50,1	42,6	52,0
	SD	10,48	9,03	9,01	7,57	9,49	8,27	10,96
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	21,0	23,2
	Max	96,2	81,0	73,0	75,5	87,6	85,5	91,7
3 do 5 puta u polugodištu	N	33	33	33	33	30	30	30
	M	56,8	43,0	37,3	33,0	48,1	42,8	52,4
	SD	10,52	8,96	10,69	7,22	7,72	7,74	11,28
	Min	34,6	28,3	18,6	12,7	34,2	28,6	32,4
	Max	80,8	65,3	66,7	48,7	71,2	64,5	80,6
Više od 5 puta u polugodištu	N	2	2	2	2	2	2	2
	M	56,1	48,2	36,9	37,4	57,4	56,5	60,7
	SD	7,11	12,68	14,31	10,40	12,28	6,83	15,37
	Min	51,0	39,3	26,8	30,0	48,7	51,7	49,8
	Max	61,1	57,2	47,1	44,7	66,1	61,3	71,5
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,57	0,32	0,31	0,45	1,42	1,74	0,98
	p	0,63	0,81	0,82	0,72	0,23	0,16	0,40

Tablica 159. Uspješnost škole ovisno o učestalosti izvođenja terenske nastave iz Biologije

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Uopće se ne izvodi	N	128	128	128	128	128	128	128
	M	54,2	42,2	35,4	33,2	49,1	42,6	51,1
	SD	10,39	9,62	8,90	7,42	10,00	9,08	11,39
	Min	32,5	20,4	18,3	8,5	25,4	23,2	20,2
	Max	93,2	77,8	65,2	53,3	87,6	73,7	91,5
1 do 2 puta u polugodištu	N	588	588	588	588	571	571	571
	M	55,1	42,5	35,9	33,9	49,6	42,5	51,4
	SD	10,34	9,14	9,03	7,96	9,36	8,46	11,08
	Min	23,1	22,7	16,9	10,0	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,1	85,5	91,7
3 do 5 puta u polugodištu	N	90	90	90	90	84	84	84
	M	54,8	43,2	38,3	32,9	51,4	43,9	54,2
	SD	10,61	10,58	10,88	7,66	9,58	8,86	11,41
	Min	24,4	21,1	18,6	12,7	32,6	21,0	34,3
	Max	80,8	80,1	70,3	53,9	84,0	73,9	89,6

Tablica 159. (nastavak)

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Više od 5 puta u polugodištu	N	16	16	16	16	14	14	14
	M	53,4	46,9	38,1	34,7	49,5	43,1	50,7
	SD	12,12	10,53	11,63	7,82	11,61	9,29	12,19
	Min	30,3	32,9	23,8	20,0	28,8	28,7	35,3
	Max	70,7	77,8	71,7	45,0	75,3	58,4	71,6
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,37	1,31	2,19	0,61	1,01	0,61	1,64
	p	0,77	0,27	0,09	0,61	0,39	0,61	0,18

Tablica 160. Uspješnost škole ovisno o učestalosti izvođenja terenske nastave iz Kemije

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Uopće se ne izvodi	N	283	283	283	283	281	281	281
	M	54,3	42,2	35,7	33,6	49,4	42,5	50,8
	SD	10,08	9,86	9,32	8,29	9,43	8,89	11,11
	Min	32,4	20,4	18,3	8,5	25,4	20,9	20,2
	Max	94,6	91,5	88,0	72,9	87,6	80,1	91,5
1 do 2 puta u polugodištu	N	497	497	497	497	480	480	480
	M	55,2	42,8	36,3	33,8	50,0	42,7	52,0
	SD	10,58	8,97	9,10	7,57	9,59	8,49	11,36
	Min	23,1	22,7	16,9	10,0	22,3	21,0	19,6
	Max	96,2	81,0	73,0	75,5	82,9	85,5	91,7
3 do 5 puta u polugodištu	N	40	40	40	40	35	35	35
	M	54,5	43,1	36,9	31,7	49,2	43,2	53,2
	SD	10,40	11,49	11,67	7,46	9,88	8,09	9,50
	Min	34,6	21,1	18,6	12,7	28,8	28,6	34,3
	Max	78,2	77,8	71,7	48,7	84,0	64,1	74,0
Više od 5 puta u polugodištu	N	2	2	2	2	1	1	1
	M	65,2	50,8	45,0	44,9	48,7	51,7	49,8
	SD	5,76	9,01	2,97	0,21	.	.	.
	Min	61,1	44,4	42,9	44,7	48,7	51,7	49,8
	Max	69,2	57,2	47,1	45,0	48,7	51,7	49,8
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	1,20	0,79	0,92	2,26	0,31	0,46	0,88
	p	0,31	0,50	0,43	0,08	0,82	0,71	0,45

Tablica 161. Uspješnost škole ovisno o učestalosti izvođenja terenske nastave iz Geografije

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Uopće se ne izvodi	N	152	152	152	152	152	152	152
	M	54,0	42,8	35,3	33,9	48,6	42,4	50,3
	SD	10,40	8,95	8,41	8,23	9,66	9,40	11,80
	Min	32,5	22,2	18,3	8,5	25,4	22,9	20,2
	Max	85,6	77,8	66,7	66,7	87,1	80,1	91,5
1 do 2 puta u polugodištu	N	577	577	577	577	557	557	557
	M	55,2	42,6	36,3	33,8	50,0	42,6	51,9
	SD	10,24	9,54	9,46	7,81	9,40	8,39	10,97
	Min	23,1	20,4	16,9	10,0	22,3	20,9	25,4
	Max	94,6	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
3 do 5 puta u polugodištu	N	80	80	80	80	77	77	77
	M	54,5	42,7	36,7	32,2	49,5	43,3	51,9
	SD	11,38	9,63	9,79	6,97	10,29	8,64	11,85
	Min	24,4	21,1	21,8	17,8	28,8	27,7	19,6
	Max	96,2	76,8	70,3	58,2	84,0	74,5	87,9
Više od 5 puta u polugodištu	N	13	13	13	13	11	11	11
	M	57,0	41,8	35,6	34,1	52,2	47,7	56,1
	SD	11,23	8,85	9,94	9,02	8,65	6,91	7,94
	Min	34,6	28,3	18,6	12,7	36,8	37,1	46,3
	Max	69,2	57,2	49,2	45,0	66,1	61,3	71,5
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,73	0,06	0,57	1,12	1,10	1,49	1,42
	p	0,53	0,98	0,63	0,34	0,35	0,22	0,24

Tablica 162. Uspješnost škole ovisno o učestalosti izvođenja terenske nastave iz Povijesti

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Uopće se ne izvodi	N	182	182	182	182	179	179	179
	M	54,3	42,4	35,8	34,1	48,5	42,3	50,5
	SD	10,92	9,25	8,96	8,31	10,01	9,29	12,06
	Min	32,4	25,0	19,0	12,6	25,4	22,9	19,6
	Max	93,2	77,8	66,7	66,7	87,1	80,1	91,5
1 do 2 puta u polugodištu	N	552	552	552	552	537	537	537
	M	55,1	42,6	36,1	33,6	49,9	42,6	51,8
	SD	10,25	9,61	9,38	7,74	9,38	8,37	10,96
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	25,4
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
3 do 5 puta u polugodištu	N	82	82	82	82	78	78	78
	M	55,0	43,5	37,6	33,0	51,1	44,3	53,3
	SD	9,88	8,39	9,53	7,03	9,45	8,62	10,78
	Min	24,4	28,5	22,2	17,8	32,6	21,0	34,3
	Max	81,1	76,8	70,3	48,7	84,0	74,5	76,8

Tablica 162. (nastavak)

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Više od 5 puta u polugodištu	N	6	6	6	6	3	3	3
	M	50,4	40,9	34,0	32,0	48,3	45,8	51,6
	SD	15,37	10,92	10,52	12,51	3,73	7,71	6,40
	Min	34,6	29,6	18,6	12,7	44,4	37,1	46,3
	Max	69,2	57,2	47,1	45,0	51,8	51,7	58,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,67	0,33	0,84	0,44	1,64	1,17	1,29
	p	0,57	0,80	0,47	0,72	0,18	0,32	0,28

Tablica 163. Uspješnost škole ovisno o učestalosti izvođenja izvanučioničke nastave - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Uopće se ne izvodi	N	28	28	28	28	29	29	29
	M	56,1	42,9	37,3	35,0	51,5	42,6	52,2
	SD	10,80	9,40	8,88	9,39	8,10	7,45	12,21
	Min	36,5	28,2	23,4	20,0	37,6	23,2	37,0
	Max	80,8	60,6	60,3	65,0	68,8	59,5	89,3
1 do 2 puta u polugodištu	N	457	457	457	457	452	452	452
	M	54,9	42,7	36,0	34,0	50,0	42,7	51,6
	SD	10,81	9,87	9,46	8,01	9,82	9,00	11,55
	Min	28,2	21,1	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	72,9	87,6	85,5	91,5
3 do 5 puta u polugodištu	N	241	241	241	241	232	232	232
	M	55,2	42,5	36,4	33,1	49,2	42,5	51,7
	SD	9,60	8,68	9,03	7,12	9,07	8,00	10,39
	Min	23,9	20,4	19,7	12,6	31,4	21,0	29,9
	Max	93,2	77,8	71,7	75,5	84,0	74,5	87,6
Više od 5 puta u polugodištu	N	96	96	96	96	84	84	84
	M	53,9	42,8	36,0	33,3	49,2	43,1	51,9
	SD	10,29	9,12	9,49	8,20	9,68	8,56	11,27
	Min	23,1	27,8	18,6	10,0	28,8	27,0	31,5
	Max	76,9	73,5	66,7	62,9	82,4	72,3	91,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,49	0,04	0,28	0,99	0,75	0,10	0,05
	p	0,69	0,99	0,84	0,40	0,52	0,96	0,99

Tablica 164. Uspješnost škole ovisno o učestalosti izvođenja izvanučioničke nastave - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Uopće se ne izvodi	N	28	27	5	n/a
	M	43,6	57,1	44,7	.
	SD	8,09	10,18	13,58	.
	Min	26,2	34,8	31,8	.
	Max	58,6	81,3	65,7	.
1 do 2 puta u polugodištu	N	460	381	152	3
	M	44,8	57,5	56,7	46,5
	SD	8,24	12,48	13,16	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	69,7	90,0	89,3	61,4
3 do 5 puta u polugodištu	N	238	196	76	n/a
	M	44,8	58,8	56,5	.
	SD	7,13	11,49	13,10	.
	Min	18,2	25,4	24,6	.
	Max	70,5	90,5	82,5	.
Više od 5 puta u polugodištu	N	93	75	36	n/a
	M	44,7	59,3	59,1	.
	SD	7,72	11,57	12,29	.
	Min	24,8	25,0	31,6	.
	Max	64,6	83,2	90,8	.
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	0,21	0,81	1,83	
	P	0,89	0,49	0,14	

Učestalost izvođenja izvanučioničke nastave nije se pokazala značajnom odrednicom uspjeha niti u jednom od ispita, odnosno nisu dobivene značajne razlike među školama u uspjehu na pojedinim ispitima ovisno o tome izvodi li se u njima i koliko često izvanučionička nastava (Tablice 163 i 164). Iako je ovaj oblik nastave u školama nešto učestaliji od terenske nastave te je mali broj škola u kojima se uopće ne izvodi, u najvećem se broju škola koje su sudjelovale u vanjskome vrednovanju ipak izvodi samo jedan do dva puta u polugodištu.

Jedno od obilježja škola čiji smo utjecaj na uspjeh u ispitima razmatrali jest i postojanje specijalizirane učionice iz Fizike, Biologije i Kemije. Pokazalo se da postojanje specijalizirane učionice iz Biologije i Kemije nema značajnoga učinka na uspješnost škola na ispitima iz prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja (Tablice od 166 do 167). Međutim, škole koje imaju specijaliziranu učionicu iz Fizike ostvarile su u prosjeku značajno bolje rezultate na ispitima iz Fizike i Kemije te integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemije od škola koje nemaju specijaliziranu učionicu iz Fizike (Tablica 165). Pod pretpostavkom da se specijalizirane učionice koriste u praktičnoj nastavi ovih predmeta, može se zaključiti da ovakav oblik rada poboljšava usvajanje sadržaja i time dovodi do boljeg uspjeha na ispitima. Iz dobivenih podataka može se uočiti da nešto više od polovice hrvatskih osnovnih škola ima specijalizirane učionice iz sva tri predmeta.

Tablica 165. Uspješnost škole ovisno o tome ima li specijaliziranu učionicu iz Fizike - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Ne	N	346	346	346	346	329	329	329
	M	53,7	42,0	35,0	33,0	49,6	42,3	51,3
	SD	11,17	9,88	9,67	7,99	10,83	9,86	12,16
	Min	23,9	24,3	16,9	14,4	22,3	20,9	19,6
	Max	94,6	91,5	88,0	72,9	87,6	85,5	89,6
Da	N	476	476	476	476	468	468	468
	M	55,7	43,1	37,0	34,2	49,8	42,9	51,9
	SD	9,72	9,04	8,96	7,69	8,51	7,61	10,48
	Min	23,1	20,4	18,3	8,5	30,8	23,7	25,0
	Max	96,2	77,8	73,0	75,5	85,5	74,5	91,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	7,53	2,73	8,54	4,70	0,06	0,87	0,43
	p	0,01	0,10	0,00	0,03	0,81	0,35	0,51

Tablica 166. Uspješnost škole ovisno o tome ima li specijaliziranu učionicu iz Biologije - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Ne	N	299	299	299	299	283	283	283
	M	55,0	42,4	35,4	33,3	50,0	42,4	51,6
	SD	11,19	10,31	10,10	8,03	10,90	9,68	12,06
	Min	28,2	24,3	16,9	14,4	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	72,9	87,6	85,5	89,6
Da	N	523	523	523	523	514	514	514
	M	54,9	42,8	36,6	33,9	49,6	42,8	51,7
	SD	9,93	8,87	8,80	7,72	8,70	7,96	10,70
	Min	23,1	20,4	18,3	8,5	25,4	23,4	20,2
	Max	85,5	77,8	73,0	75,5	85,5	74,5	91,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,02	0,28	3,03	1,03	0,37	0,33	0,00
	p	0,90	0,60	0,08	0,31	0,54	0,57	0,96

Tablica 167. Uspješnost škole ovisno o tome ima li specijaliziranu učionicu iz Kemije - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Ne	N	263	263	263	263	250	250	250
	M	54,9	42,3	35,4	33,2	50,0	42,2	51,4
	SD	11,60	10,63	10,39	8,18	11,27	9,82	12,46
	Min	28,2	24,3	16,9	14,4	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	72,9	87,6	85,5	89,6
Da	N	559	559	559	559	547	547	547
	M	54,9	42,8	36,5	33,9	49,6	42,9	51,8
	SD	9,79	8,79	8,74	7,67	8,63	8,00	10,58
	Min	23,1	20,4	18,3	8,5	25,4	23,4	20,2
	Max	85,5	77,8	73,0	75,5	85,5	74,5	91,7
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,00	0,37	2,57	1,16	0,22	0,89	0,16
	p	0,99	0,54	0,11	0,28	0,64	0,35	0,69

Osim obilježja škole, zanimalo nas je kako na uspješnost škole u pojedinim ispitima utječu neke osobine ravnatelja. Prva osobina ravnatelja koju smo razmatrali jest spol. Kao što je vidljivo iz Tablica 168 i 169, u Hrvatskim su osnovnim školama podjednako zastupljeni ravnateljice i ravnatelji. Spol ravnatelja nije se pokazao značajnom odrednicom uspjeha niti u jednome ispitu, odnosno nisu dobivene značajne razlike u uspjehu škola na pojedinim ispitima ovisno o tome upravlja li školom žena ili muškarac.

Tablica 168. Uspješnost škole ovisno o spolu ravnatelja - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
Ravnateljica	N	367	367	367	367	354	354	354
	M	55,0	42,6	35,9	33,5	49,2	42,8	51,2
	SD	10,43	9,03	9,21	7,65	9,01	8,26	10,96
	Min	23,1	20,4	18,3	8,5	22,3	21,0	19,6
	Max	96,2	77,8	73,0	75,5	82,9	74,5	91,7
Ravnatelj	N	455	455	455	455	443	443	443
	M	54,8	42,7	36,4	33,8	50,1	42,5	52,0
	SD	10,39	9,73	9,38	7,99	9,92	8,89	11,38
	Min	23,9	22,7	16,9	14,4	25,5	20,9	23,2
	Max	94,6	91,5	88,0	72,9	87,6	85,5	91,5
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,05	0,00	0,58	0,19	1,81	0,25	0,89
	p	0,82	0,95	0,45	0,66	0,18	0,61	0,35

Tablica 169. Uspješnost škole ovisno o spolu ravnatelja - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Ravnateljica	N	366	296	130	n/a
	M	45,1	59,0	56,6	
	SD	8,01	11,45	12,83	
	Min	14,6	15,4	19,1	
	Max	70,5	90,5	90,8	
Ravnatelj	N	453	383	139	3
	M	44,5	57,3	56,9	46,5
	SD	7,73	12,40	13,38	15,08
	Min	18,8	20,7	24,6	31,3
	Max	69,7	85,6	89,3	61,4
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	1,50	3,37	0,04	n/a
	P	0,22	0,07	0,84	

Druga bitna osobna karakteristika ravnatelja čiji smo utjecaj razmatrali jest stručna sprema. Škole čiji ravnatelji imaju visoku stručnu spremu, ostvarile su značajno bolje rezultate jedino u ispitima iz Hrvatskoga i Engleskoga jezika, dok razlike na ostalim ispitima nisu značajne (Tablice 170 i 171).

Tablica 170. Uspješnost škole ovisno o stručnoj spremi ravnatelja – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Biologija	Kemija	Integracija F/B/K	Povijest	Geografija	Integracija G/P
VŠS	N	333	333	333	333	320	320	320
	M	54,5	42,3	35,9	33,6	49,1	42,0	51,5
	SD	10,83	9,69	9,74	8,49	9,73	9,07	11,75
	Min	23,1	22,7	19,7	10,0	25,5	20,9	19,6
	Max	85,6	77,8	71,7	75,5	87,6	80,1	91,7
VSS	N	489	489	489	489	477	477	477
	M	55,2	42,9	36,4	33,7	50,2	43,1	51,7
	SD	10,10	9,23	9,00	7,36	9,38	8,27	10,83
	Min	23,9	20,4	16,9	8,5	22,3	21,0	20,2
	Max	96,2	91,5	88,0	72,9	85,5	85,5	91,5
UKUPNO	N	822	822	822	822	797	797	797
	M	54,9	42,6	36,2	33,7	49,7	42,7	51,6
	SD	10,40	9,41	9,31	7,84	9,53	8,61	11,20
	Min	23,1	20,4	16,9	8,5	22,3	20,9	19,6
	Max	96,2	91,5	88,0	75,5	87,6	85,5	91,7
	F	0,93	0,69	0,54	0,10	2,61	3,17	0,06
	p	0,33	0,41	0,46	0,75	0,11	0,08	0,81

Tablica 171. Uspješnost škole ovisno o stručnoj spremi ravnatelja - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
VŠS	N	330	252	126	n/a
	M	43,8	56,5	55,2	
	SD	7,44	11,60	13,02	
	Min	23,1	21,3	19,1	
	Max	66,5	90,5	90,8	
VSS	N	489	427	143	n/a
	M	45,4	59,0	58,1	
	SD	8,07	12,16	13,06	
	Min	14,6	15,4	25,9	
	Max	70,5	90,0	89,3	
UKUPNO	N	819	679	269	3
	M	44,8	58,1	56,8	46,5
	SD	7,86	12,01	13,10	15,08
	Min	14,6	15,4	19,1	31,3
	Max	70,5	90,5	90,8	61,4
	F	8,56	7,44	3,27	n/a
	P	0,00	0,01	0,07	

Općenito se može zaključiti da su se važnim odrednicama uspjeha škola u većini ispita pokazala određena obilježja škola koja bi potencijalno mogla otežavajuće djelovati na samu organizaciju rada u školama, poput statusa škole, postojanja područnih škola i učenika-putnika te stručnosti zastupljene nastave. Određeni aspekti škole koji bi mogli biti povezani s organizacijom i izvedbom same nastave, poput učestalosti terenske i izvanučioničke nastave ili postojanja specijaliziranih učionica za pojedine predmete, u većini su se slučajeva pokazali manje važnim za uspjeh učenika u ispitima, dok su se osobna obilježja ravnatelja uglavnom pokazala nevažnima.

6.5. ANALIZA OBILJEŽJA UČENIKA KAO ELEMENTA NJIHOVE USPJEŠNOSTI

U dijelu izvještaja koji slijedi detaljno ćemo razmotriti povezanost pojedinih obilježja samih učenika s obrazovnim postignućima iz pojedinih nastavnih područja u predmetnoj nastavi te provjeriti stvaraju li ispitivana obilježja statistički značajne razlike među učenicima u prosječnom uratku u ispitima primijenjenima u vanjskome vrednovanju.

Kao prvo, provjeravali smo postoje li razlike u uspješnosti u ispitima između učenica i učenika. U ukupnome broju od 44.129 učenika koji su pisali ispite iz prirodoslovlja, prirodoslovno-društvenih predmeta, Hrvatskoga i stranih jezika bio je podjednak broj učenica i učenika. Kao što se može vidjeti iz rezultata prikazanih u Tablici 172, mladići su ostvarili statistički značajno bolji prosječni uspjeh od djevojaka u ispitima iz Fizike te svih predmeta iz prirodoslovno-društvenoga područja (Geografija, Povijest i integracijski sadržaji Geografije i Povijesti), dok su djevojke ostvarile značajno bolji prosječni uspjeh od mladića u ispitima iz Biologije i Kemije. U ispitu iz integracijskih sadržaja Fizike, Biologije i Kemija nisu dobivene značajne razlike u prosječnome uspjehu mladića i djevojaka. Djevojke su u prosjeku postigle značajno bolje rezultate od mladića na ispitima iz Hrvatskoga, Njemačkoga i Engleskoga jezika, dok na ispitu iz Francuskoga jezika nije dobivena značajna razlika u prosječnoj uspješnosti djevojaka i mladića (Tablica 173). Međutim, ispit iz Francuskoga jezika kao prvoga stranoga jezika u redovnoj nastavi pisalo je samo 40 djevojaka i

24 mladića te su stoga ovi rezultati opterećeni znatno većom pogreškom mjerenja i teže je dokazati postojanje razlika.

Tablica 172. Razlike u uspješnosti između učenika i učenica – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Učenica	M	54,0	37,0	43,3	33,4	41,2	49,3	50,4
	SD	21,33	17,37	18,46	16,18	17,22	16,74	21,03
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	10.883	10.883	10.883	10.883	10.447	10.447	10.444
	Ukupno N	21.907	21.907	21.907	21.907	21.907	21.907	21.907
Učenik	M	55,4	34,8	41,0	33,6	44,2	50,0	52,6
	SD	21,32	17,20	18,22	17,80	18,37	17,92	21,98
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	10.928	10.928	10.928	10.928	10.622	10.622	10.619
	Ukupno N	22.222	22.222	22.222	22.222	22.222	22.222	22.222
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,01	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.811	21.811	21.811	21.811	21.069	21.069	21.063
	Ukupno N	44.129	44.129	44.129	44.129	44.129	44.129	44.129
	F	25,50	90,08	87,15	1,09	152,97	8,78	57,23
	p	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00

Tablica 173. Razlike u uspješnosti između učenika i učenica - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Učenica	M	49,8	61,8	60,2	54,7
	SD	17,05	24,52	22,68	18,02
	Min	0,0	0,0	0,0	18,8
	Max	96,9	100,0	96,3	90,0
	N	10.637	8.345	2.079	40
	Ukupno N	21.907	21.907	21.907	21.907
Učenik	M	40,9	55,1	52,3	48,1
	SD	17,23	25,84	23,51	15,31
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	95,3	100,0	97,6	75,0
	N	10.651	8.495	2.022	24
	Ukupno N	22.222	22.222	22.222	22.222
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.288	16.840	4.101	64
	Ukupno N	44.129	44.129	44.129	44.129
	F	1.445,28	297,85	121,02	2,28
	p	0,00	0,00	0,00	0,14

Nadalje, ispitali smo razlike u uspješnosti učenika različite dobi. Budući da su dostupni podaci o dobi svih učenika koji u školskoj godini 2007./2008. pohađaju osmi razred, moguće je usporediti prosječne rezultate učenika različite dobi. Kao što je vidljivo u Tablicama 174 i 175, među 44.100 učenika osmih razreda koji su sudjelovali u ovome vanjskome vrednovanju, najveći broj, odnosno njih 33.607, upisalo je osnovnu školu s navršenih 7 godina, dok je 9730 učenika upisalo osnovnu školu s navršenih 6 godina. To su skupine učenika koji su rođeni 1993. i 1994. godine. Pri tomu je naravno potrebno voditi računa o postojanju značajnih variranja u dobi unutar ovih grupa, koja se mogu kretati u rasponu do 12 mjeseci. Osim toga, određeni broj učenika pohađa u ovoj školskoj godini osmi razred, a rođeni su nešto ranije - 1992. i 1991. godine te su nam dostupni i njihovi rezultati. Dakle, u vrijeme provođenja vanjskoga vrednovanja ovi su učenici imali 16, odnosno 17 godina i pohađali su osmi razred. Potrebno je napomenuti da je u slučaju svih ovih učenika različitoga godišta rođenja riječ o učenicima koji pohađaju redoviti program te su u vanjskome vrednovanju pisali redovite ispite. Dobiveni rezultati pokazuju da se učenici različite dobi statistički značajno razlikuju prema prosječnome uspjehu u svim ispitima iz prirodoslovnoga i društvenoga područja, kao i u ispitu iz Hrvatskoga jezika te Engleskoga i Njemačkoga jezika. Statistički značajne razlike među učenicima različite dobi nisu dobivene jedino u ispitu iz Francuskoga jezika, ali je to i očekivano, jer je zbog malog broja učenika koji su pisali ispit iz Francuskoga jezika teško dokazati međugrupne razlike. U svim ispitima u kojima su dobivene značajne razlike u uratku ovisno o dobi prosječno najbolje rezultate ostvarili su učenici rođeni 1994. godine, odnosno skupina učenika koja je osnovnu školu upisala sa navršenih 6 godina i u vrijeme rješavanja ispita imala 14 godina. U svim je ispitima najlošije rezultate ostvarilo 47 učenika koji su u trenutku ispitivanja imali 17 godina. Njihovi rezultati osobito su loši u prirodoslovnim predmetima i Hrvatskome jeziku, gdje u prosjeku ne prelaze 25% riješenosti ispita. Testiranjem statističke značajnosti u prosječnim rezultatima učenika različite dobi posebice smo željeli provjeriti razliku između učenika koji su školu upisali sa šest odnosno sedam godina (godište 1993. i 1994.). Usporedba među tim skupinama pokazala je statistički značajne razlike samo u ispitima iz Kemije i Engleskoga jezika, dok je razlika u prosječnim rezultatima ispita iz Hrvatskoga jezika na granici statističke značajnosti od 5%. Učenici koji su kao mlađi krenuli u školu, postižu prosječno više rezultate na ovim ispitima. U drugim ispitima razlike među ovim dvjema skupinama nisu statistički značajne.

Tablica 174. Razlike u uspješnosti ovisno o godini rođenja – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
1991	M	24,2	21,1	24,2	22,8	23,8	30,8	33,1
	SD	14,50	10,74	11,55	12,08	13,38	13,27	22,23
	Min	0,0	4,8	5,6	0,0	7,1	10,7	7,1
	Max	50,0	42,9	50,0	50,0	55,4	57,1	75,0
	N	25	25	25	25	19	19	19
	Ukupno N	47	47	47	47	47	47	47
1992	M	37,1	25,6	31,3	26,7	30,5	37,9	39,5
	SD	17,52	12,70	15,41	14,05	14,26	16,82	20,56
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	5,4	3,6	0,0
	Max	96,2	71,4	77,8	80,0	92,9	96,4	100,0
	N	319	319	319	319	320	320	318
	Ukupno N	716	716	716	716	716	716	716
1993	M	54,8	36,0	42,3	33,6	42,9	49,8	51,6
	SD	21,30	17,34	18,38	17,01	17,98	17,39	21,58
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	16.704	16.704	16.704	16.704	15.979	15.979	15.976
	Ukupno N	33.607	33.607	33.607	33.607	33.607	33.607	33.607
1994	M	55,5	36,5	42,5	33,8	43,0	50,2	52,1
	SD	21,12	17,32	18,32	17,08	17,43	16,95	21,22
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	4.750	4.750	4.750	4.750	4.740	4.740	4.739
	Ukupno N	9.730	9.730	9.730	9.730	9.730	9.730	9.730
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,01	17,88	17,35	21,54
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.798	21.798	21.798	21.798	21.058	21.058	21.052
	Ukupno N	44.100	44.100	44.100	44.100	44.100	44.100	44.100
	F	92,72	46,03	46,10	20,84	58,20	58,49	39,34
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 175. Razlike u uspješnosti ovisno o godini rođenja – Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
1991	M	21,7	25,2	28,0	n/a
	SD	13,68	19,10	20,47	
	Min	1,6	5,0	4,9	
	Max	45,3	65,0	56,1	
	N	21	15	7	
	Ukupno N	47	47	47	
1992	M	27,6	35,0	37,8	n/a
	SD	16,05	22,55	24,63	
	Min	1,6	0,0	4,9	
	Max	85,9	95,0	92,7	
	N	332	232	75	
	Ukupno N	716	716	716	
1993	M	45,6	58,1	56,4	52,9
	SD	17,63	25,44	23,32	14,79
	Min	0,0	0,0	0,0	18,8
	Max	96,9	100,0	97,6	82,5
	N	16.211	12.795	3.143	48
	Ukupno N	33.607	33.607	33.607	33.607
1994	M	46,0	61,1	57,9	50,2
	SD	17,39	24,62	22,94	23,59
	Min	1,6	0,0	4,9	15,0
	Max	93,8	100,0	97,6	90,0
	N	4.713	3.788	875	16
	Ukupno N	9.730	9.730	9.730	9.730
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,42	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.277	16.830	4.100	64
	Ukupno N	44.100	44.100	44.100	44.100
	F	128,80	89,98	20,65	0,30
	p	0,00	0,00	0,00	0,58

Osim s obzirom na spol i dob, kao osobne karakteristike učenika ispitali smo postoje li razlike u prosječnoj uspješnosti učenika na ispitima ovisno o tome pohađaju li matičnu ili područnu školu te ovisno o tome putuju li u školu ili ne. U Tablicama od 176 do 179 prikazani su prosječni rezultati učenika matičnih i područnih škola te učenika-putnika i učenika koji nisu putnici na svim ispitima primijenjenima u vanjskome vrednovanju. Kao što je vidljivo iz dobivenih rezultata, učenici koji pohađaju matične škole i učenici koji nisu putnici u prosjeku postižu statistički značajno bolje rezultate na gotovo svim ispitima od učenika koji pohađaju područne škole te od učenika-putnika. Značajna razlika među učenicima koji pohađaju matične i područne škole nije dobivena jedino u prosječnome uratku u ispitu iz Njemačkoga jezika, a ispit iz Francuskoga jezika nije rješavao niti jedan učenik koji pohađa područnu školu. U ispitu iz Francuskoga nije dobivena značajna razlika u prosječnome uratku među učenicima-putnicima i učenicima koji ne putuju, ali je pri tumačenju ovih rezultata važno uzeti u obzir veću pogrešku mjerenja uzrokovanu malim brojem učenika koji su pisali ispit iz Francuskoga jezika.

Tablica 176. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju
matične ili područne škole - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Matičnoj školi	M	54,8	36,1	42,4	33,6	42,8	49,8	51,6
	SD	21,34	17,35	18,40	17,00	17,89	17,35	21,53
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.040	21.040	21.040	21.040	20.357	20.357	20.352
	Ukupno N	42.615	42.615	42.615	42.615	42.615	42.615	42.615
Područnoj školi	M	51,0	32,0	37,0	31,9	41,2	47,1	48,1
	SD	21,12	16,10	17,14	16,90	17,61	17,04	21,62
	Min	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	0,0
	Max	100,0	85,7	88,9	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	739	739	739	739	711	711	710
	Ukupno N	1.480	1.480	1.480	1.480	1.480	1.480	1.480
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,34	17,33	18,38	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.779	21.779	21.779	21.779	21.068	21.068	21.062
	Ukupno N	44.095	44.095	44.095	44.095	44.095	44.095	44.095
	F	22,52	38,85	61,31	7,14	4,99	16,12	18,85
	p	0,00	0,00	0,00	0,01	0,03	0,00	0,00

Tablica 177. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju matične ili područne škole - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Matičnoj školi	M	45,5	58,7	56,4	52,2
	SD	17,69	25,35	23,45	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	20.541	16.271	3.940	64
	Ukupno N	42.615	42.615	42.615	42.615
Područnoj školi	M	40,7	51,0	53,9	n/a
	SD	17,61	26,27	22,85	
	Min	0,0	0,0	9,8	
	Max	87,5	100,0	93,9	
	N	730	553	161	
	Ukupno N	1.480	1.480	1.480	
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,42	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.271	16.824	4.101	64
	Ukupno N	44.095	44.095	44.095	44.095
	F	52,25	49,20	1,79	
	p	0,00	0,00	0,18	

Tablica 178. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učenik putnik – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	56,0	36,7	42,9	34,0	43,7	50,6	52,5
	SD	21,30	17,58	18,30	17,30	17,87	17,23	21,35
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	14.879	14.879	14.879	14.879	14.528	14.528	14.523
	Ukupno N	30.332	30.332	30.332	30.332	30.332	30.332	30.332
Da	M	52,0	34,3	40,7	32,5	40,6	47,6	49,2
	SD	21,15	16,63	18,46	16,32	17,70	17,44	21,80
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	6.919	6.919	6.919	6.919	6.538	6.538	6.537
	Ukupno N	13.777	13.777	13.777	13.777	13.777	13.777	13.777
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.798	21.798	21.798	21.798	21.066	21.066	21.060
	Ukupno N	44.109	44.109	44.109	44.109	44.109	44.109	44.109
	F	163,97	91,70	62,91	35,73	133,37	136,31	108,79
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 179. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učenik putnik - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Ne	M	46,8	60,9	58,2	54,2
	SD	17,65	24,97	22,77	17,39
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	95,3	100,0	97,6	90,0
	N	14.558	11.881	2.464	35
	Ukupno N	30.332	30.332	30.332	30.332
Da	M	42,4	52,4	53,6	49,9
	SD	17,46	25,45	24,13	17,05
	Min	0,0	0,0	0,0	18,8
	Max	96,9	100,0	96,3	83,8
	N	6.719	4.953	1.637	29
	Ukupno N	13.777	13.777	13.777	13.777
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.277	16.834	4.101	64
	Ukupno N	44.109	44.109	44.109	44.109
	F	289,49	405,66	38,01	0,99
	p	0,00	0,00	0,00	0,32

Tablica 180. Razlike u uspješnosti ovisno o tome živi li učenik s oba roditelja - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	51,6	33,7	40,4	32,0	40,2	47,6	48,7
	SD	20,89	16,42	18,19	16,42	17,67	17,80	21,77
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	98,2	92,9	100,0
	N	2.352	2.352	2.352	2.352	2.334	2.334	2.334
	Ukupno N	4.887	4.887	4.887	4.887	4.887	4.887	4.887
Da	M	55,1	36,2	42,4	33,7	43,0	49,9	51,8
	SD	21,35	17,41	18,39	17,06	17,88	17,28	21,49
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	19.436	19.436	19.436	19.436	18.722	18.722	18.716
	Ukupno N	39.200	39.200	39.200	39.200	39.200	39.200	39.200
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,38	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.788	21.788	21.788	21.788	21.056	21.056	21.050
	Ukupno N	44.087	44.087	44.087	44.087	44.087	44.087	44.087
	F	56,66	41,91	24,04	20,14	51,41	36,58	44,79
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 181. Razlike u uspješnosti ovisno o tome živi li učenik s oba roditelja - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Ne	M	43,5	57,4	54,4	52,4
	SD	17,95	26,42	23,75	14,84
	Min	1,6	0,0	4,9	30,0
	Max	90,6	100,0	97,6	71,3
	N	2.324	1.876	392	10
	Ukupno N	4.887	4.887	4.887	4.887
Da	M	45,6	58,5	56,5	52,2
	SD	17,67	25,28	23,41	17,77
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	18.946	14.957	3.697	54
	Ukupno N	39.200	39.200	39.200	39.200
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,44	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.270	16.833	4.089	64
	Ukupno N	44.087	44.087	44.087	44.087
	F	29,84	3,12	2,84	0,00
	p	0,00	0,08	0,09	0,98

Nadalje, ispitali smo utjecaj niza sociodemografskih obilježja učenika i njihovih roditelja i obitelji na prosječni uspjeh u svim ispitima. Učenici koji žive s oba roditelja postigli su statistički značajno bolje rezultate od učenika koji žive u jednoroditeljskim obiteljima na svim ispitima iz prirodoslovnoga i prirodoslovno-društvenoga područja te na ispitu iz Hrvatskoga jezika, dok u ispitima iz stranih jezika nije dobivena značajna razlika među ovim dvjema skupinama učenika (Tablice 180 i 181). U ispitima u kojima je dobivena značajna razlika među ovim dvjema skupinama učenika, prosječni rezultati učenika koji žive s oba roditelja oko 2 do 3% su bolji od prosječnih rezultata učenika koji žive s jednim roditeljem.

Provjerili smo i razlike u uspješnosti učenika na svim ispitima ovisno o stupnju naobrazbe njihovih roditelja (Tablice 182 do 185). Među učenicima za koje je bio poznat podatak o naobrazbi roditelja, oni učenici čiji otac i majka imaju viši stupanj naobrazbe postižu u prosjeku više rezultate na svim ispitima korištenima u vanjskome vrednovanju, a dobivene razlike među učenicima na svim ispitima ovisno o naobrazbi roditelja statistički su značajne. Prosječno najbolje rezultate u svim su ispitima ostvarili učenici čiji roditelji imaju visoku stručnu spremu i njihov je prosječni uradak bio oko 10 do 20%, a u ispitu iz Engleskoga jezika čak oko 30% bolji od uratka učenika čiji roditelji imaju nisku stručnu spremu. Učenici roditelja niske stručne spreme u prosjeku su ostvarili najlošiji uradak na svim ispitima. Ovi rezultati ukazuju na važnost razmatranja obiteljskih čimbenika koji mogu biti povezani s uspješnošću učenika u školskome okruženju, te uzrokovati razlike u uratku učenika koje nisu izravno povezane s djelovanjem same škole i odgojno-obrazovnoga sustava. Takvi nalazi ukazuju na nužnost sustavnih aktivnosti u osnovnoškolskome obrazovanju kako bi se ove razlike smanjile te svim učenicima pružila jednaka mogućnost osposobljavanja, koja će eliminirati razlike među učenicima nastale kao rezultat obrazovne razine roditelja.

Tablica 182. Razlike u uspješnosti ovisno o obrazovanju majke – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Podatak nepoznat	M	48,3	31,9	38,9	29,8	38,2	44,7	45,6
	SD	20,73	15,84	18,17	15,45	17,09	17,29	21,49
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,4	0,0
	Max	100,0	90,5	100,0	90,0	91,1	94,6	100,0
	N	1.346	1.346	1.346	1.346	1.299	1.299	1.299
	Ukupno N	2.739	2.739	2.739	2.739	2.739	2.739	2.739
NSS	M	46,5	31,1	37,4	30,2	36,3	44,5	45,6
	SD	20,25	15,09	17,39	15,25	16,60	17,75	21,64
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	90,5	100,0	90,0	92,9	96,4	100,0
	N	3.807	3.807	3.807	3.807	3.543	3.543	3.541
	Ukupno N	7.585	7.585	7.585	7.585	7.585	7.585	7.585
SSS	M	54,8	35,7	42,0	33,4	42,7	49,7	51,5
	SD	20,73	16,95	18,10	16,77	17,46	16,94	21,00
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	13.170	13.170	13.170	13.170	12.879	12.879	12.877
	Ukupno N	26.758	26.758	26.758	26.758	26.758	26.758	26.758
VŠS	M	62,6	41,2	47,1	37,3	49,4	55,1	57,8
	SD	20,19	18,53	17,76	18,26	17,63	15,88	21,31
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	96,4	92,9	100,0
	N	1.254	1.254	1.254	1.254	1.136	1.136	1.135
	Ukupno N	2.456	2.456	2.456	2.456	2.456	2.456	2.456
VSS i više	M	67,4	44,7	50,9	40,5	52,4	58,1	61,1
	SD	19,71	19,15	18,40	18,85	17,46	15,57	20,26
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	2.203	2.203	2.203	2.203	2.197	2.197	2.196
	Ukupno N	4.535	4.535	4.535	4.535	4.535	4.535	4.535
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,38	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.780	21.780	21.780	21.780	21.054	21.054	21.048
	Ukupno N	44.073	44.073	44.073	44.073	44.073	44.073	44.073
	F	443,29	274,23	232,56	164,75	357,06	278,43	234,39
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 183. Razlike u uspješnosti ovisno o obrazovanju majke - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Podatak nepoznat	M	39,9	51,3	55,0	52,1
	SD	17,58	27,27	21,85	20,78
	Min	1,6	0,0	4,9	30,0
	Max	90,6	100,0	93,9	71,3
	N	1.333	981	297	3
	Ukupno N	2.739	2.739	2.739	2.739
NSS	M	38,0	45,0	50,2	42,4
	SD	16,88	24,55	23,69	11,42
	Min	0,0	0,0	0,0	17,5
	Max	95,3	100,0	95,1	58,8
	N	3.653	2.520	1.115	17
	Ukupno N	7.585	7.585	7.585	7.585
SSS	M	45,7	58,2	57,2	45,8
	SD	17,09	24,52	23,18	19,00
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	83,8
	N	12.984	10.480	2.243	17
	Ukupno N	26.758	26.758	26.758	26.758
VŠS	M	52,1	68,9	68,0	50,4
	SD	16,52	21,88	19,47	10,48
	Min	6,3	2,5	18,3	43,8
	Max	95,3	100,0	96,3	62,5
	N	1.163	1.003	157	3
	Ukupno N	2.456	2.456	2.456	2.456
VSS i više	M	55,9	75,8	68,6	64,0
	SD	16,47	19,09	19,95	13,40
	Min	3,1	5,0	0,0	36,3
	Max	95,3	100,0	96,3	90,0
	N	2.131	1.844	278	24
	Ukupno N	4.535	4.535	4.535	4.535
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,45	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.264	16.828	4.090	64
	Ukupno N	44.073	44.073	44.073	44.073
	F	458,52	507,68	51,22	6,37
	p	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 184. Razlike u uspješnosti ovisno o obrazovanju oca – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Podatak nepoznat	M	49,4	33,0	40,4	30,6	39,7	46,2	47,7
	SD	20,66	16,39	18,27	15,81	17,47	17,96	21,92
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	90,5	100,0	90,0	96,4	94,6	100,0
	N	1.594	1.594	1.594	1.594	1.570	1.570	1.570
	Ukupno N	3.299	3.299	3.299	3.299	3.299	3.299	3.299
NSS	M	45,2	30,7	36,6	30,4	35,5	43,5	44,6
	SD	20,37	15,17	17,68	15,37	16,53	17,45	21,51
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	2.340	2.340	2.340	2.340	2.137	2.137	2.137
	Ukupno N	4.613	4.613	4.613	4.613	4.613	4.613	4.613
SSS	M	54,3	35,5	41,6	33,0	42,1	49,2	51,0
	SD	20,72	16,83	18,05	16,67	17,49	17,06	21,24
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	14.415	14.415	14.415	14.415	13.921	13.921	13.917
	Ukupno N	29.113	29.113	29.113	29.113	29.113	29.113	29.113
VŠS	M	62,6	40,5	47,0	37,2	48,5	54,9	56,5
	SD	20,61	18,63	17,52	18,41	17,14	15,96	20,40
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	8,9	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	92,9	100,0
	N	1.091	1.091	1.091	1.091	1.042	1.042	1.041
	Ukupno N	2.190	2.190	2.190	2.190	2.190	2.190	2.190
VSS i više	M	66,8	43,9	50,2	39,8	52,2	58,0	60,9
	SD	20,09	19,24	18,54	18,67	17,41	15,50	20,04
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	8,9	1,8	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	98,2	96,4	100,0
	N	2.314	2.314	2.314	2.314	2.351	2.351	2.350
	Ukupno N	4.795	4.795	4.795	4.795	4.795	4.795	4.795
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,33	18,38	16,99	17,88	17,35	21,54
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.754	21.754	21.754	21.754	21.021	21.021	21.015
	Ukupno N	44.010	44.010	44.010	44.010	44.010	44.010	44.010
	F	392,04	215,44	197,38	128,92	313,99	255,93	200,50
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 185. Razlike u uspješnosti ovisno o obrazovanju oca - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Podatak nepoznat	M	41,8	54,1	54,3	46,9
	SD	18,18	26,40	23,58	14,44
	Min	1,6	0,0	4,9	30,0
	Max	90,6	100,0	95,1	71,3
	N	1.561	1.248	315	6
	Ukupno N	3.299	3.299	3.299	3.299
NSS	M	36,7	43,7	48,6	42,7
	SD	16,66	24,62	23,95	13,37
	Min	0,0	0,0	4,9	17,5
	Max	95,3	100,0	96,3	61,3
	N	2.264	1.548	619	13
	Ukupno N	4.613	4.613	4.613	4.613
SSS	M	45,1	57,4	56,4	43,9
	SD	17,18	24,79	23,14	15,72
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	95,3	100,0	97,6	63,8
	N	14.102	11.164	2.701	19
	Ukupno N	29.113	29.113	29.113	29.113
VŠS	M	51,0	67,7	64,5	67,3
	SD	16,40	22,76	20,14	15,80
	Min	7,8	2,5	19,5	51,3
	Max	90,6	100,0	96,3	90,0
	N	1.075	877	128	5
	Ukupno N	2.190	2.190	2.190	2.190
VSS i više	M	55,3	74,2	68,8	63,6
	SD	16,67	20,13	19,51	13,41
	Min	0,0	0,0	0,0	36,3
	Max	96,9	100,0	96,3	83,8
	N	2.230	1.964	327	21
	Ukupno N	4.795	4.795	4.795	4.795
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,45	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.232	16.801	4.090	64
	Ukupno N	44.010	44.010	44.010	44.010
	F	379,29	394,49	46,30	7,82
	p	0,00	0,00	0,00	0,00

Kao mjeru roditeljske obaviještenosti i uključenosti u školovanje njihove djece koristili smo podatak o učestalosti dolazaka roditelja na informacije. Roditelji su grupirani u kategorije onih koji dolaze na informacije dva do tr puta tijekom školske godine, 4 do 6 puta, 7 i više puta ili uopće ne dolaze na informacije. Dobivene su statistički značajne razlike u prosječnim rezultatima učenika na svim ispitima ovisno o učestalosti dolazaka roditelja na informacije (Tablice 186 i 187). U prosjeku su najbolje rezultate na svim ispitima ostvarili učenici čiji roditelji na informacije dolaze 4 do 6 puta godišnje. Prema prosječnim rezultatima u ispitima može se zaključiti da ovi učenici u prosjeku ostvaruju bolje rezultate nego učenici čiji roditelji dolaze na informacije 7 i više puta tijekom školske godine, vjerojatno stoga što prečesto dolaženje na informacije može biti

povezano s poteškoćama učenika u školi. U ispitima iz prirodoslovnoga i društvenoga područja najlošije rezultate ostvaruju učenici čiji roditelji nikada ne dolaze na informacije, što ukazuje na važnost roditeljske obaviještenosti i uključenosti u školovanje njihove djece.

Tablica 186. Razlike u uspješnosti ovisno o dolascima roditelja na informacije – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Nikad	M	52,3	35,0	40,6	32,2	40,8	48,0	49,3
	SD	21,80	16,91	18,60	16,72	17,89	17,47	21,83
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	1.783	1.783	1.783	1.783	1.662	1.662	1.661
	Ukupno N	3.555	3.555	3.555	3.555	3.555	3.555	3.555
2 do 3 puta tijekom školske godine	M	53,8	35,5	41,9	33,2	41,7	48,8	50,5
	SD	21,48	17,23	18,45	16,75	17,83	17,39	21,60
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	9.445	9.445	9.445	9.445	9.080	9.080	9.079
	Ukupno N	19.022	19.022	19.022	19.022	19.022	19.022	19.022
4 do 6 puta tijekom školske godine	M	56,0	36,6	43,1	34,2	44,0	50,7	52,8
	SD	20,93	17,37	18,18	17,16	17,73	17,06	21,34
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	7.525	7.525	7.525	7.525	7.441	7.441	7.438
	Ukupno N	15.405	15.405	15.405	15.405	15.405	15.405	15.405
7 i više puta tijekom školske godine	M	55,8	36,3	41,8	33,6	43,8	50,7	52,7
	SD	21,31	17,67	18,41	17,49	18,13	17,70	21,50
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	94,4	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	3.019	3.019	3.019	3.019	2.856	2.856	2.855
	Ukupno N	6.067	6.067	6.067	6.067	6.067	6.067	6.067
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,38	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.772	21.772	21.772	21.772	21.039	21.039	21.033
	Ukupno N	44.049	44.049	44.049	44.049	44.049	44.049	44.049
	F	25,72	8,18	12,75	8,22	33,88	24,17	24,60
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 187. Razlike u uspješnosti ovisno o dolascima roditelja na informacije - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Nikad	M	45,0	55,4	55,5	54,1
	SD	17,79	26,49	24,54	15,95
	Min	1,6	0,0	4,9	36,3
	Max	95,3	100,0	97,6	75,0
	N	1.723	1.203	491	4
	Ukupno N	3.555	3.555	3.555	3.555
2 do 3 puta tijekom školske godine	M	44,8	56,8	55,0	52,3
	SD	17,76	25,80	23,74	14,49
	Min	0,0	0,0	0,0	17,5
	Max	96,9	100,0	96,3	82,5
	N	9.181	7.008	2.061	41
	Ukupno N	19.022	19.022	19.022	19.022
4 do 6 puta tijekom školske godine	M	46,3	60,4	58,4	55,9
	SD	17,47	24,87	22,54	20,63
	Min	0,0	0,0	0,0	20,0
	Max	93,8	100,0	96,3	90,0
	N	7.420	6.091	1.218	17
	Ukupno N	15.405	15.405	15.405	15.405
7 i više puta tijekom školske godine	M	45,1	59,5	58,4	16,9
	SD	18,00	24,67	22,57	2,65
	Min	0,0	0,0	4,9	15,0
	Max	93,8	100,0	97,6	18,8
	N	2.918	2.524	320	2
	Ukupno N	6.067	6.067	6.067	6.067
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,45	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.242	16.826	4.090	64
	Ukupno N	44.049	44.049	44.049	44.049
	F	11,31	29,14	6,60	3,43
	p	0,00	0,00	0,00	0,02

Nadalje, provjeravali smo razlike u prosječnom uspjehu na ispitu među učenicima ovisno o tome jesu li im izrečene pedagoške mjere. Sukladno očekivanjima, u svim su ispitima prosječno najuspješniji bili učenici kojima su izrečene pozitivne pedagoške mjere, a najlošiji učenici kojima su izrečene negativne mjere (Tablice 188 i 189). Razlike među ovim skupinama učenika na gotovo svim ispitima statistički su značajne. Značajna razlika nije dobivena jedino u ispitu iz Francuskoga jezika, koji je pisao mali broj učenika te nije bilo učenika kojima su izrečene negativne pedagoške mjere.

Tablica 188. Razlike u uspješnosti ovisno o izricanju pedagoških mjera – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Nisu izrečene	M	50,2	32,8	39,3	31,4	39,4	47,1	48,6
	SD	19,76	15,45	17,26	15,63	16,47	16,72	20,93
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	14.914	14.914	14.914	14.914	14.349	14.349	14.346
	Ukupno N	30.078	30.078	30.078	30.078	30.078	30.078	30.078
Izrečene pozitivne	M	70,6	47,4	52,9	41,5	54,6	59,6	62,2
	SD	18,07	18,16	17,67	18,78	16,84	14,97	19,62
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	5.187	5.187	5.187	5.187	5.142	5.142	5.139
	Ukupno N	10.552	10.552	10.552	10.552	10.552	10.552	10.552
Izrečene negativne	M	45,3	28,6	35,0	28,1	34,0	41,1	43,2
	SD	19,47	14,31	16,89	14,95	15,50	17,19	21,15
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	85,7	88,9	90,0	94,6	96,4	100,0
	N	1.662	1.662	1.662	1.662	1.544	1.544	1.544
	Ukupno N	3.407	3.407	3.407	3.407	3.407	3.407	3.407
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,38	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.763	21.763	21.763	21.763	21.035	21.035	21.029
	Ukupno N	44.037	44.037	44.037	44.037	44.037	44.037	44.037
	F	2.338,69	1.783,79	1.356,45	834,77	1.850,35	1.339,85	959,20
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 189. Razlike u uspješnosti ovisno o izricanju pedagoških mjera - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Nisu izrečene	M	41,6	53,9	51,7	50,5
	SD	16,03	24,75	22,47	18,05
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	93,8	100,0	97,6	90,0
	N	14.564	11.524	2.809	53
	Ukupno N	30.078	30.078	30.078	30.078
Izrečene pozitivne	M	60,2	75,3	73,4	60,5
	SD	13,84	18,36	16,55	9,36
	Min	0,0	0,0	0,0	45,0
	Max	96,9	100,0	97,6	80,0
	N	5.052	4.038	985	11
	Ukupno N	10.552	10.552	10.552	10.552
Izrečene negativne	M	33,5	45,7	43,3	n/a
	SD	15,59	26,04	23,53	
	Min	0,0	0,0	4,9	
	Max	84,4	100,0	95,1	
	N	1.619	1.260	295	
	Ukupno N	3.407	3.407	3.407	
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,45	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.235	16.822	4.089	64
	Ukupno N	44.037	44.037	44.037	44.037
	F	3.240,84	1.442,82	439,39	3,13
	p	0,00	0,00	0,00	0,08

Dosadašnje aktivnosti učenika u školi u obliku dodatne nastave iz Fizike, Biologije, Kemije, Geografije, Povijesti, Hrvatskoga i stranih jezika mogu nam pružiti i dodatnu potvrdu valjanosti ispitivanja i valjanosti ispita korištenih u ovome vanjskome vrednovanju. Kao što se može vidjeti iz rezultata u Tablicama od 190 do 196, učenici koji su pohađali dodatnu nastavu iz prirodoslovnih ili prirodoslovno-društvenih predmeta prosječno su značajno uspješniji u ispitima iz Fizike, Biologije, Kemije Geografije, Povijesti i integracijskih sadržaja prirodoslovnih i prirodoslovno-društvenih predmeta. Učenici koji su pohađali dodatnu nastavu iz Hrvatskoga ili stranih jezika u prosjeku su ostvarili značajno bolje rezultate na ispitima iz Hrvatskoga i stranih jezika. Učenici koji su pohađali dodatnu nastavu iz bilo kojega prirodoslovnoga ili prirodoslovno-društvenoga predmeta na nekim su ispitima iz ovih nastavnih područja ostvarili i do 20% bolje rezultate od učenika koji nisu pohađali dodatnu nastavu iz ovih predmeta. Podjednake su razlike i u prosječnoj uspješnosti na ispitima iz Hrvatskoga i stranih jezika među učenicima koji jesu ili nisu pohađali dodatnu nastavu iz ovih predmeta.

Tablica 190. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju dodatne nastave iz Fizike – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	54,3	35,6	42,0	33,3	42,5	49,5	51,3
	SD	21,23	17,16	18,30	16,87	17,80	17,33	21,52
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.355	21.355	21.355	21.355	20.583	20.583	20.578
	Ukupno N	43.163	43.163	43.163	43.163	43.163	43.163	43.163
Da	M	72,3	49,3	52,6	42,7	53,6	57,1	59,0
	SD	18,75	19,37	18,87	20,44	18,01	16,71	21,63
	Min	15,4	9,5	0,0	0,0	10,7	1,8	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	98,2	96,4	100,0
	N	436	436	436	436	469	469	468
	Ukupno N	920	920	920	920	920	920	920
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.791	21.791	21.791	21.791	21.052	21.052	21.046
	Ukupno N	44.083	44.083	44.083	44.083	44.083	44.083	44.083
	F	306,59	270,07	143,26	129,94	179,47	89,02	58,64
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 191. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju dodatne nastave iz Biologije - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	54,3	35,6	41,8	33,3	42,4	49,4	51,3
	SD	21,25	17,17	18,20	16,90	17,79	17,33	21,54
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.037	21.037	21.037	21.037	20.335	20.335	20.329
	Ukupno N	42.558	42.558	42.558	42.558	42.558	42.558	42.558
Da	M	66,3	44,5	53,0	39,6	50,6	56,7	58,4
	SD	20,51	19,15	19,78	18,69	18,46	16,35	20,52
	Min	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	98,2	96,4	100,0
	N	761	761	761	761	718	718	718
	Ukupno N	1.533	1.533	1.533	1.533	1.533	1.533	1.533
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,34	17,32	18,37	17,01	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.798	21.798	21.798	21.798	21.053	21.053	21.047
	Ukupno N	44.091	44.091	44.091	44.091	44.091	44.091	44.091
	F	237,55	194,69	274,86	100,96	146,61	123,46	76,87
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 192. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju dodatne nastave iz Kemije – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	53,8	35,1	41,5	33,0	42,1	49,2	51,0
	SD	21,12	16,75	18,17	16,67	17,73	17,29	21,48
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	20.387	20.387	20.387	20.387	19.656	19.656	19.650
	Ukupno N	41.214	41.214	41.214	41.214	41.214	41.214	41.214
Da	M	67,9	48,2	51,8	40,9	51,4	57,2	59,2
	SD	20,11	20,46	18,66	19,82	17,68	16,49	21,00
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	98,2	96,4	100,0
	N	1.406	1.406	1.406	1.406	1.396	1.396	1.396
	Ukupno N	2.871	2.871	2.871	2.871	2.871	2.871	2.871
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.793	21.793	21.793	21.793	21.052	21.052	21.046
	Ukupno N	44.085	44.085	44.085	44.085	44.085	44.085	44.085
	F	588,05	779,10	418,41	289,33	362,90	282,53	193,75
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 193. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju dodatne nastave iz Geografije – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	54,1	35,5	41,7	33,2	42,0	49,2	51,0
	SD	21,20	17,11	18,19	16,86	17,55	17,26	21,41
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	20.890	20.890	20.890	20.890	20.193	20.193	20.187
	Ukupno N	42.286	42.286	42.286	42.286	42.286	42.286	42.286
Da	M	68,2	46,0	52,7	40,7	58,7	60,4	64,5
	SD	19,92	19,04	19,27	18,74	18,07	15,99	20,74
	Min	3,8	0,0	0,0	0,0	7,1	10,7	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	98,2	96,4	100,0
	N	908	908	908	908	860	860	860
	Ukupno N	1.805	1.805	1.805	1.805	1.805	1.805	1.805
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,34	17,32	18,37	17,01	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.798	21.798	21.798	21.798	21.053	21.053	21.047
	Ukupno N	44.091	44.091	44.091	44.091	44.091	44.091	44.091
	F	384,30	328,63	316,61	170,89	740,42	347,45	328,52
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 194. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju dodatne nastave iz Povijesti - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	54,4	35,7	42,0	33,4	42,4	49,4	51,2
	SD	21,31	17,25	18,34	16,98	17,80	17,32	21,52
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.108	21.108	21.108	21.108	20.396	20.396	20.390
	Ukupno N	42.706	42.706	42.706	42.706	42.706	42.706	42.706
Da	M	63,6	42,3	48,6	36,4	51,9	58,3	59,7
	SD	20,08	18,20	18,35	17,55	18,02	16,15	20,81
	Min	0,0	0,0	5,6	0,0	0,0	16,1	0,0
	Max	100,0	100,0	94,4	100,0	98,2	96,4	100,0
	N	688	688	688	688	657	657	657
	Ukupno N	1.383	1.383	1.383	1.383	1.383	1.383	1.383
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,34	17,32	18,37	17,01	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.796	21.796	21.796	21.796	21.053	21.053	21.047
	Ukupno N	44.089	44.089	44.089	44.089	44.089	44.089	44.089
	F	124,94	96,64	86,16	20,54	179,64	168,05	98,62
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 195. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju dodatne nastave iz Hrvatskoga jezika - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Ne	M	44,4	57,4	55,6	50,6
	SD	17,32	25,41	23,35	17,58
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	95,3	100,0	97,6	90,0
	N	20.107	15.848	3.933	56
	Ukupno N	41.673	41.673	41.673	41.673
Da	M	62,3	74,5	74,1	63,8
	SD	15,79	19,40	17,53	8,48
	Min	0,0	0,0	19,5	53,8
	Max	96,9	100,0	96,3	80,0
	N	1.150	984	168	8
	Ukupno N	2.408	2.408	2.408	2.408
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,42	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.257	16.832	4.101	64
	Ukupno N	44.081	44.081	44.081	44.081
	F	1.175,46	430,25	103,39	4,30
	p	0,00	0,00	0,00	0,04

Tablica 196. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju dodatne nastave iz stranih jezika - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Ne	M	45,0	57,8	55,6	50,1
	SD	17,64	25,39	23,28	17,84
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	20.535	16.225	3.950	53
	Ukupno N	42.519	42.519	42.519	42.519
Da	M	57,0	75,2	76,9	62,3
	SD	15,82	19,66	16,83	9,08
	Min	0,0	0,0	17,1	50,0
	Max	93,8	100,0	97,6	80,0
	N	713	606	142	11
	Ukupno N	1.544	1.544	1.544	1.544
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,4	52,2
	SD	17,71	25,42	23,41	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.248	16.831	4.092	64
	Ukupno N	44.063	44.063	44.063	44.063
	F	319,80	278,38	115,99	4,78
	p	0,00	0,00	0,00	0,03

Posljednje obilježje učenika čiji smo utjecaj na uspješnost razmatrali povezano je s organizacijom nastave u školi, a odnosi se na pohađanje nastave iz Fizike, Biologije i Kemije u specijaliziranoj učionici. Učenici koji su pohađali nastavu iz Fizike, Biologije ili Kemije u specijaliziranoj učionici u prosjeku su ostvarili statistički značajno bolje rezultate na ispitima iz Fizike, Biologije i Kemije te integracijskih sadržaja ovih triju predmeta od učenika koji nisu pohađali nastavu iz ovih predmeta u specijaliziranim učionicama. Učenici koji su pohađali nastavu iz Kemije u specijalnoj učionici ostvarili su i statistički značajno bolje rezultate na ispitu iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti, dok pohađanje nastave iz prirodoslovnih predmeta u specijalnoj učionici u ostalim slučajevima nije imalo značajnoga utjecaja na uspjeh učenika na ispitima iz prirodoslovno-društvenih predmeta (Tablice 197 do 199). Na temelju dobivenih rezultata može se zaključiti da održavanje nastave u specijalnim učionicama olakšava usvajanje sadržaja iz prirodoslovlja i poboljšava uradak učenika, vjerojatno stoga jer učenicima omogućuje praktične aktivnosti u obliku pokusa i vježbi, što olakšava učenje.

Tablica 197. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju nastave
iz Fizike u specijaliziranoj učionici - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	52,9	34,6	41,1	32,5	42,6	49,5	51,2
	SD	21,14	16,60	18,07	16,30	18,36	17,87	21,61
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	7.519	7.519	7.519	7.519	7.053	7.053	7.053
	Ukupno	14.964	14.964	14.964	14.964	14.964	14.964	14.964
Da	M	55,6	36,6	42,8	34,1	42,7	49,8	51,7
	SD	21,38	17,65	18,51	17,34	17,63	17,08	21,52
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	14.283	14.283	14.283	14.283	14.007	14.007	14.001
	Ukupno	29.141	29.141	29.141	29.141	29.141	29.141	29.141
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,34	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.802	21.802	21.802	21.802	21.060	21.060	21.054
	Ukupno	44.105	44.105	44.105	44.105	44.105	44.105	44.105
	F	83,37	68,09	41,09	42,35	0,25	1,53	2,86
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,62	0,22	0,09

Tablica 198. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju nastave
iz Biologije u specijaliziranoj učionici - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	54,0	34,8	41,3	32,7	42,8	49,7	51,4
	SD	21,19	16,80	18,18	16,45	18,19	17,85	21,36
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	6.832	6.832	6.832	6.832	6.426	6.426	6.426
	Ukupno	13.605	13.605	13.605	13.605	13.605	13.605	13.605
Da	M	55,0	36,4	42,6	33,9	42,7	49,7	51,6
	SD	21,40	17,53	18,45	17,24	17,74	17,12	21,63
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	14.969	14.969	14.969	14.969	14.633	14.633	14.627
	Ukupno	30.497	30.497	30.497	30.497	30.497	30.497	30.497
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,34	17,32	18,37	17,01	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.801	21.801	21.801	21.801	21.059	21.059	21.053
	Ukupno	44.102	44.102	44.102	44.102	44.102	44.102	44.102
	F	10,42	39,07	25,19	22,12	0,34	0,08	0,42
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,56	0,77	0,52

Tablica 199. Razlike u uspješnosti ovisno o pohađanju nastave
z Kemije u specijaliziranoj učionici - prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Ne	M	53,9	34,8	41,2	32,8	42,3	49,6	51,0
	SD	21,23	16,76	18,15	16,42	18,15	18,00	21,56
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	5.654	5.654	5.654	5.654	5.330	5.330	5.330
	Ukupno N	11.254	11.254	11.254	11.254	11.254	11.254	11.254
Da	M	55,0	36,3	42,5	33,8	42,8	49,7	51,7
	SD	21,37	17,50	18,44	17,20	17,78	17,12	21,54
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	16.149	16.149	16.149	16.149	15.730	15.730	15.724
	Ukupno N	32.852	32.852	32.852	32.852	32.852	32.852	32.852
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,34	17,32	18,37	17,01	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.803	21.803	21.803	21.803	21.060	21.060	21.054
	Ukupno N	44.106	44.106	44.106	44.106	44.106	44.106	44.106
	F	11,92	31,01	23,80	14,72	3,09	0,08	4,27
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08	0,78	0,04

6.6. ANALIZA OBILJEŽJA NASTAVNIKA KAO ELEMENTA USPJEŠNOSTI UČENIKA

Kako je iz do sada izloženih rezultata vidljivo, obrazovna postignuća i uspješnost učenika na ispitima mijenjaju se ovisno o pojedinim obilježjima škole, ravnatelja škole te samih obilježja učenika i prilika u kojima odrastaju i pohađaju školu. Sljedeće važno pitanje tiče se utjecaja razlika koje postoje među učiteljima uključenima u neposredni odgojno-obrazovni rad s učenicima.

Prvo obilježje učitelja čiji smo utjecaj razmatrali jest stručna sprema učitelja. Kao što je vidljivo u Tablicama od 200 do 208, postoje statistički značajne razlike među učenicima u prosječnim rezultatima na pojedinim ispitima ovisno o stručnoj spremi učitelja. U gotovo svim su ispitima u prosjeku najlošije rezultate ostvarili učenici s nestručno zastupljenom nastavom iz određenog predmeta. Međutim, među predmetima postoje razlike u tome koja je stručna sprema nastavnika povezana s najboljim uspjehom. U ispitima iz Fizike i Biologije prosječno su najuspješniji bili učenici kojima je predavao diplomirani inženjer fizike odnosno biologije, a u ispitu iz Kemije učenici kojima je predavao profesor kemije. U ispitu iz integracijskih sadržaja prirodoslovnih predmeta prosječno su najuspješniji bili učenici kojima su predavali nastavnik fizike te profesor ili nastavnik biologije i kemije. U ispitima iz Geografije, Povijesti i integracijskih sadržaja ovih dvaju predmeta prosječno su najuspješniji bili učenici kojima je predavao diplomirani inženjer geografije te profesor povijesti ili diplomirani povjesničar. U ispitima iz Hrvatskoga i stranih jezika učenici

kojima je predavao profesor bili su prosječno uspješniji od učenika kojima je predavao diplomirani učitelj, a najmanje uspješni bili su učenici kojima je nastava stranih jezika bila nestručno zastupljena.

Tablica 200. Razlike u uspješnosti ovisno o stručnoj spremi učitelja Fizike

		Fizika	Integracija F/B/K
Nestručno zastupljena nastava	M	52,8	31,3
	SD	20,85	15,77
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	1.983	1.983
	Ukupno N	3.941	3.941
Nastavnik fizike - VŠS	M	54,7	33,9
	SD	21,47	17,04
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	12.283	12.283
	Ukupno N	24.828	24.828
Diplomirani inženjer fizike - VSS	M	55,4	32,5
	SD	22,50	17,44
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	90,0
	N	536	536
	Ukupno N	1.095	1.095
Profesor fizike- VSS	M	55,3	33,6
	SD	21,10	17,21
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	6.981	6.981
	Ukupno N	14.202	14.202
UKUPNO	M	54,7	33,5
	SD	21,33	17,01
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.783	21.783
	Ukupno N	44.066	44.066
	F	7,36	13,31
	p	0,00	0,00

Tablica 201. Razlike u uspješnosti ovisno o stručnoj spremi učitelja Biologije

		Biologija	Integracija F/B/K
Nestručno zastupljena nastava	M	41,0	29,1
	SD	17,41	15,54
	Min	0,0	0,0
	Max	88,9	90,0
	N	429	429
	Ukupno N	770	770
Nastavnik biologije - VŠS	M	41,4	33,7
	SD	18,26	17,07
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	10.268	10.268
	Ukupno N	20.656	20.656
Diplomirani inženjer biologije - VSS	M	43,6	33,0
	SD	19,10	16,59
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	1.629	1.629
	Ukupno N	3.305	3.305
Profesor biologije - VSS	M	42,9	33,7
	SD	18,37	17,04
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	9.446	9.446
	Ukupno N	19.312	19.312
UKUPNO	M	42,2	33,5
	SD	18,37	17,00
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.772	21.772
	Ukupno N	44.043	44.043
	F	15,20	10,49
	p	0,00	0,00

Tablica 202. Razlike u uspješnosti ovisno o stručnoj spremi učitelja Kemije

		Kemija	Integracija F/B/K
Nestručno zastupljena nastava	M	31,3	28,4
	SD	15,76	14,97
	Min	0,0	0,0
	Max	90,5	80,0
	N	363	363
	Ukupno N	614	614
Nastavnik kemije - VŠS	M	36,1	33,8
	SD	17,21	16,87
	Min	0,0	0,0
	Max	95,2	100,0
	N	8.897	8.897
	Ukupno N	17.998	17.998
Diplomirani inženjer kemije - VSS	M	34,7	32,1
	SD	16,96	17,03
	Min	0,0	0,0
	Max	95,2	100,0
	N	2.071	2.071
	Ukupno N	4.223	4.223
Profesor kemije- VSS	M	36,2	33,8
	SD	17,50	17,14
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	10.452	10.452
	Ukupno N	21.231	21.231
UKUPNO	M	35,9	33,5
	SD	17,32	17,01
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.783	21.783
	Ukupno N	44.066	44.066
	F	13,06	17,73
	p	0,00	0,00

Tablica 203. Razlike u uspješnosti ovisno o stručnoj spremi učitelja Geografije

		Geografija	Integracija G/P
Nestručno zastupljena nastava	M	43,0	50,2
	SD	17,84	21,23
	Min	1,8	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	354	354
	Ukupno N	839	839
Nastavnik povijesti - VŠS	M	42,4	51,6
	SD	17,87	21,56
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	7.979	7.976
	Ukupno N	16.737	16.737
Diplomirani učitelj - VŠS	M	40,2	46,5
	SD	18,19	22,31
	Min	1,8	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	523	523
	Ukupno N	1.124	1.124
Diplomirani inženjer geografije - VSS	M	44,3	51,8
	SD	18,33	21,62
	Min	3,6	0,0
	Max	91,1	100,0
	N	747	745
	Ukupno N	1.565	1.565
Profesor geografije - VSS	M	42,9	51,7
	SD	17,83	21,48
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	11.441	11.440
	Ukupno N	23.802	23.802
UKUPNO	M	42,7	51,5
	SD	17,88	21,55
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.044	21.038
	Ukupno N	44.067	44.067
	F	5,08	7,66
	p	0,00	0,00

Tablica 204. Razlike u uspješnosti ovisno o stručnoj spremi učitelja Povijesti

		Povijest	Integracija G/P
Nestručno zastupljena nastava	M	47,3	48,8
	SD	17,38	21,55
	Min	12,5	7,1
	Max	85,7	85,7
	N	79	79
	Ukupno N	210	210
Nastavnik povijesti - VŠS	M	49,3	50,9
	SD	17,41	21,75
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	6.523	6.521
	Ukupno N	13.633	13.633
Diplomirani učitelj - VŠS	M	48,6	50,0
	SD	18,72	22,71
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	922	922
	Ukupno N	1.912	1.912
Diplomirani povjesničar- VSS	M	50,0	51,7
	SD	16,41	20,39
	Min	3,6	0,0
	Max	92,9	100,0
	N	964	962
	Ukupno N	2.005	2.005
Profesor povijesti - VSS	M	50,0	52,0
	SD	17,28	21,43
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	12.556	12.554
	Ukupno N	26.307	26.307
UKUPNO	M	49,7	51,5
	SD	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	21.044	21.038
	Ukupno N	44.067	44.067
	F	3,35	4,43
	p	0,01	0,00

Tablica 205. Razlike u uspješnosti ovisno o stručnoj spremi učitelja Hrvatskoga jezika

		Hrvatski jezik
Nestručno zastupljena nastava	M	41,6
	SD	16,74
	Min	6,3
	Max	70,3
	N	90
	Ukupno N	200
Nastavnik hrvatskoga jezika - VŠS	M	45,4
	SD	17,81
	Min	0,0
	Max	95,3
	N	6.895
	Ukupno N	14.139
Diplomirani učitelj - VŠS	M	44,3
	SD	17,20
	Min	1,6
	Max	89,1
	N	1.738
	Ukupno N	3.570
Profesor Hrvatskoga jezika - VSS	M	45,6
	SD	17,71
	Min	0,0
	Max	96,9
	N	12.526
	Ukupno N	26.158
UKUPNO	M	45,4
	SD	17,70
	Min	0,0
	Max	96,9
	N	21.249
	Ukupno N	44.067
	F	3,93
	p	0,01

Tablica 206. Razlike u uspješnosti ovisno o stručnoj spremi učitelja Engleskoga jezika

		Engleski jezik
Nestručno zastupljena nastava	M	50,6
	SD	25,76
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	913
	Ukupno N	2.867
Diplomirani učitelj – VŠS	M	56,1
	SD	25,99
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	3.322
	Ukupno N	9.385
Profesor stranoga jezika – VSS	M	59,6
	SD	25,09
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	12.504
	Ukupno N	31.489
UKUPNO	M	58,4
	SD	25,42
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	16.739
	Ukupno N	43.741
	F	71,60
	p	0,00

Tablica 207. Razlike u uspješnosti ovisno o stručnoj spremi učitelja Njemačkoga jezika

		Njemački jezik
Nestručno zastupljena nastava	M	52,5
	SD	22,90
	Min	4,9
	Max	96,3
	N	470
	Ukupno N	2.867
Diplomirani učitelj - VŠS	M	56,3
	SD	23,94
	Min	0,0
	Max	96,3
	N	1.143
	Ukupno N	9.385
Profesor stranoga jezika - VSS	M	57,0
	SD	23,25
	Min	0,0
	Max	97,6
	N	2.431
	Ukupno N	31.489
UKUPNO	M	56,2
	SD	23,44
	Min	0,0
	Max	97,6
	N	4.044
	Ukupno N	43.741
	F	7,25
	p	0,00

Tablica 208. Razlike u uspješnosti ovisno o stručnoj spremi učitelja Francuskoga jezika

		Francuski jezik
Profesor stranoga jezika – VSS	M	n/a
	SD	
	Min	
	Max	
	N	
	Ukupno N	
UKUPNO	M	50,5
	SD	18,04
	Min	15,0
	Max	90,0
	N	50
	Ukupno N	43.741
	F	n/a
	p	

Nadalje, ispitali smo postoje li razlike u prosječnoj uspješnosti učenika iz pojedinih predmeta ovisno o tome predaje li im taj predmet osoba ženskoga ili muškoga spola. Općenito se pokazalo da su u svim ispitima za oko 2 do 3% bolje prosječne rezultate ostvarili učenici kojima predaje učiteljica. Dobivene razlike statistički su značajne, a jedine iznimke su ispit iz integracijskih

sadržaja Fizike, Biologije i Kemije, u kojemu nije pronađena značajna razlika u prosječnoj uspješnosti učenika ovisno o spolu učitelja Fizike, Biologije i Kemije te ispit iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti, u kojemu prosječna uspješnost učenika nije bila povezana sa spolom učitelja Povijesti (Tablice 209 do 217).

Tablica 209. Razlike u uspješnosti ovisno o spolu učitelja Fizike

		Fizika	Integracija F/B/K
Učiteljica	M	55,8	33,5
	SD	21,23	16,92
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	11.986	11.986
	Ukupno N	24.307	24.307
Učitelj	M	53,4	33,5
	SD	21,38	17,11
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	9.796	9.796
	Ukupno N	19.756	19.756
UKUPNO	M	54,7	33,5
	SD	21,33	17,01
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.782	21.782
	Ukupno N	44.063	44.063
	F	72,333	0,001
	p	0,000	0,980

Tablica 210. Razlike u uspješnosti ovisno o spolu učitelja Biologije

		Biologija	Integracija F/B/K
Učiteljica	M	42,5	33,6
	SD	18,42	16,98
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	19.265	19.265
	Ukupno N	39.060	39.060
Učitelj	M	39,6	33,3
	SD	17,80	17,21
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	2.517	2.517
	Ukupno N	5.005	5.005
UKUPNO	M	42,2	33,5
	SD	18,37	17,01
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.782	21.782
	Ukupno N	44.065	44.065
	F	56,26	0,64
	p	0,00	0,42

Tablica 211. Razlike u uspješnosti ovisno o spolu učitelja Kemije

		Kemija	Integracija F/B/K
Učiteljica	M	36,2	33,6
	SD	17,41	17,02
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	19.016	19.016
	Ukupno N	38.533	38.533
Učitelj	M	34,2	33,0
	SD	16,59	16,95
	Min	0,0	0,0
	Max	95,2	100,0
	N	2.752	2.752
	Ukupno N	5.498	5.498
UKUPNO	M	35,9	33,5
	SD	17,32	17,01
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.768	21.768
	Ukupno N	44.031	44.031
	F	31,19	3,67
	p	0,00	0,06

Tablica 212. Razlike u uspješnosti ovisno o spolu učitelja Geografije

		Geografija	Integracija G/P
Učiteljica	M	43,3	52,0
	SD	17,83	21,39
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	14.298	14.294
	Ukupno N	29.959	29.959
Učitelj	M	41,4	50,4
	SD	17,91	21,84
	Min	0,0	0,0
	Max	98,2	100,0
	N	6.744	6.742
	Ukupno N	14.104	14.104
UKUPNO	M	42,7	51,5
	SD	17,88	21,55
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.042	21.036
	Ukupno N	44.063	44.063
	F	53,87	26,58
	p	0,00	0,00

Tablica 213. Razlike u uspješnosti ovisno o spolu učitelja Povijesti

		Povijest	Integracija G/P
Učiteljica	M	50,1	51,4
	SD	17,17	21,48
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	14.068	14.063
	Ukupno N	29.369	29.369
Učitelj	M	48,9	51,7
	SD	17,68	21,68
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	6.974	6.973
	Ukupno N	14.695	14.695
UKUPNO	M	49,7	51,5
	SD	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	21.042	21.036
	Ukupno N	44.064	44.064
	F	19,96	0,63
	p	0,00	0,43

Tablica 214. Razlike u uspješnosti ovisno o spolu učitelja Hrvatskoga jezika

		Hrvatski jezik
Učiteljica	M	45,7
	SD	17,73
	Min	0,0
	Max	96,9
	N	19.389
	Ukupno N	40.240
Učitelj	M	42,1
	SD	17,13
	Min	1,6
	Max	90,6
	N	1.820
	Ukupno N	3.756
UKUPNO	M	45,4
	SD	17,71
	Min	0,0
	Max	96,9
	N	21.209
	Ukupno N	43.996
	F	70,02
	p	0,00

Tablica 215. Razlike u uspješnosti ovisno o spolu učitelja Engleskoga jezika

		Engleski jezik
Učiteljica	M	58,6
	SD	25,37
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	15.766
	Ukupno N	40.670
Učitelj	M	54,8
	SD	25,76
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	1.061
	Ukupno N	3.396
UKUPNO	M	58,4
	SD	25,41
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	16.827
	Ukupno N	44.066
	F	22,30
	p	0,00

Tablica 216. Razlike u uspješnosti ovisno o spolu učitelja Njemačkoga jezika

		Njemački jezik
Učiteljica	M	56,9
	SD	23,34
	Min	0,0
	Max	97,6
	N	3.555
	Ukupno N	40.670
Učitelj	M	52,8
	SD	23,71
	Min	7,3
	Max	97,6
	N	545
	Ukupno N	3.396
UKUPNO	M	56,3
	SD	23,42
	Min	0,0
	Max	97,6
	N	4.100
	Ukupno N	44.066
	F	13,96
	p	0,00

Tablica 217. Razlike u uspješnosti ovisno o spolu učitelja Francuskoga jezika

		Francuski jezik
Učiteljica	M	n/a
	SD	
	Min	
	Max	
	N	
	Ukupno N	
Učitelj	M	n/a
	SD	
	Min	
	Max	
	N	
	Ukupno N	
UKUPNO	M	52,2
	SD	17,24
	Min	15,0
	Max	90,0
	N	64
	Ukupno N	44.066
	F	n/a
	p	

Prosječna uspješnost učenika u ispitima iz pojedinih predmeta značajno se razlikovala i ovisno o zvanju učitelja koji im je taj predmet predavao, odnosno ovisno o tome je li im predavao učitelj, učitelj-mentor ili učitelj-savjetnik. Kao što se može vidjeti iz Tablica od 218 do 226, u ispitima iz Fizike, Biologije i Kemije i integracijskih sadržaja ovih triju predmeta te u ispitima iz Hrvatskoga i Engleskoga jezika najuspješniji su bili učenici kojima je predavao učitelj-savjetnik. Ovi su učenici na ispitima iz ovih predmeta ostvarili oko 10% bolje prosječne rezultate od učenika čiji učitelj nije imao zvanje mentora niti savjetnika. U ispitima iz Geografije i Povijesti te integracijskih sadržaja ovih dvaju predmeta najuspješniji su bili učenici kojima je predavao učitelj-mentor. U ispitu iz Njemačkoga jezika učenici kojima je predavao učitelj-mentor bili su značajno uspješniji od učenika čiji učitelj nije imao ovo zvanje.

Tablica 218. Razlike u uspješnosti ovisno o zvanju učitelja Fizike

		Fizika	Integracija F/B/K
Učitelj	M	54,0	33,2
	SD	21,22	16,90
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	19.603	19.603
	Ukupno N	39.571	39.571
Učitelj-mentor	M	60,0	36,6
	SD	21,07	17,57
	Min	3,8	0,0
	Max	100,0	90,0
	N	1.153	1.153
	Ukupno N	2.358	2.358
Učitelj-savjetnik	M	63,0	36,7
	SD	21,05	17,57
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	1.017	1.017
	Ukupno N	2.114	2.114
UKUPNO	M	54,7	33,5
	SD	21,33	17,00
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.773	21.773
	Ukupno N	44.043	44.043
	F	126,78	40,79
	p	0,00	0,00

Tablica 219. Razlike u uspješnosti ovisno o zvanju učitelja Biologije

		Biologija	Integracija F/B/K
Učitelj	M	41,9	33,5
	SD	18,23	16,90
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	20.183	20.183
	Ukupno N	40.766	40.766
Učitelj-mentor	M	45,0	34,1
	SD	19,55	18,19
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	1.306	1.306
	Ukupno N	2.706	2.706
Učitelj-savjetnik	M	50,1	37,0
	SD	19,94	18,30
	Min	5,6	0,0
	Max	88,9	90,0
	N	263	263
	Ukupno N	536	536
UKUPNO	M	42,2	33,5
	SD	18,37	17,00
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.752	21.752
	Ukupno N	44.008	44.008
	F	41,91	6,18
	p	0,00	0,00

Tablica 220. Razlike u uspješnosti ovisno o zvanju učitelja Kemije

		Kemija	Integracija F/B/K
Učitelj	M	35,6	33,5
	SD	17,20	16,95
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	20.326	20.326
	Ukupno N	41.010	41.010
Učitelj-mentor	M	38,9	34,0
	SD	18,00	17,72
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	1.034	1.034
	Ukupno N	2.180	2.180
Učitelj-savjetnik	M	43,0	36,0
	SD	19,22	17,71
	Min	0,0	0,0
	Max	90,5	90,0
	N	387	387
	Ukupno N	794	794
UKUPNO	M	35,9	33,5
	SD	17,32	17,00
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.747	21.747
	Ukupno N	43.984	43.984
	F	51,01	4,83
	p	0,00	0,01

Tablica 221. Razlike u uspješnosti ovisno o zvanju učitelja Geografije

		Geografija	Integracija G/P
Učitelj	M	42,5	51,3
	SD	17,87	21,50
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	19.564	19.558
	Ukupno N	40.976	40.976
Učitelj-mentor	M	45,5	55,7
	SD	18,05	21,64
	Min	5,4	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	1.002	1.002
	Ukupno N	2.083	2.083
Učitelj-savjetnik	M	44,6	51,7
	SD	17,32	22,15
	Min	7,1	3,6
	Max	96,4	100,0
	N	452	452
	Ukupno N	952	952
UKUPNO	M	42,7	51,5
	SD	17,88	21,54
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.018	21.012
	Ukupno N	44.011	44.011
	F	15,51	20,28
	p	0,00	0,00

Tablica 222. Razlike u uspješnosti ovisno o zvanju učitelja Povijesti

		Povijest	Integracija G/P
Učitelj	M	49,5	51,4
	SD	17,34	21,50
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	19.997	19.991
	Ukupno N	41.853	41.853
Učitelj-mentor	M	52,9	55,2
	SD	17,21	22,15
	Min	5,4	0,0
	Max	92,9	100,0
	N	905	905
	Ukupno N	1.908	1.908
Učitelj-savjetnik	M	50,7	51,6
	SD	16,74	22,49
	Min	10,7	3,6
	Max	85,7	100,0
	N	137	137
	Ukupno N	293	293
UKUPNO	M	49,7	51,5
	SD	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	21.039	21.033
	Ukupno N	44.054	44.054
	F	16,71	13,91
	p	0,00	0,00

Tablica 223. Razlike u uspješnosti ovisno o zvanju učitelja Hrvatskoga jezika

		Hrvatski jezik
Učitelj	M	45,1
	SD	17,65
	Min	0,0
	Max	95,3
	N	19.818
	Ukupno N	41.121
Učitelj-mentor	M	48,5
	SD	17,97
	Min	6,3
	Max	96,9
	N	1.028
	Ukupno N	2.128
Učitelj-savjetnik	M	50,6
	SD	18,34
	Min	1,6
	Max	93,8
	N	364
	Ukupno N	747
UKUPNO	M	45,4
	SD	17,71
	Min	0,0
	Max	96,9
	N	21.210
	Ukupno N	43.996
	F	33,48
	p	0,00

Tablica 224. Razlike u uspješnosti ovisno o zvanju učitelja Engleskoga jezika

		Engleski jezik
Učitelj	M	58,2
	SD	25,42
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	16.371
	Ukupno N	42.906
Učitelj-mentor	M	63,1
	SD	25,39
	Min	5,0
	Max	100,0
	N	322
	Ukupno N	871
Učitelj-savjetnik	M	72,1
	SD	18,43
	Min	20,0
	Max	97,5
	N	134
	Ukupno N	286
UKUPNO	M	58,4
	SD	25,41
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	16.827
	Ukupno N	44.063
	F	25,48
	p	0,00

Tablica 225. Razlike u uspješnosti ovisno o zvanju učitelja Njemačkoga jezika

		Njemački jezik
Učitelj	M	56,3
	SD	23,43
	Min	0,0
	Max	97,6
	N	4.023
	Ukupno N	42.906
Učitelj-mentor	M	55,8
	SD	23,36
	Min	4,9
	Max	93,9
	N	77
	Ukupno N	871
UKUPNO	M	56,3
	SD	23,42
	Min	0,0
	Max	97,6
	N	4.100
	Ukupno N	44.063
	F	0,03
	p	0,86

Tablica 226. Razlike u uspješnosti ovisno o zvanju učitelja Francuskoga jezika

		Francuski jezik
Učitelj	M	52,2
	SD	17,24
	Min	15,0
	Max	90,0
	N	64
	Ukupno N	42.906
UKUPNO	M	52,2
	SD	17,24
	Min	15,0
	Max	90,0
	N	64
	Ukupno N	44.063
	F	n/a
	p	

Kako se može vidjeti iz rezultata o uspješnosti učenika koje poučavaju učitelji različitog radnog iskustva (Tablica 227 i 228), premda postoji opća razlika u uspješnosti učenika, ne može se reći da postoji linearni porast uspjeha u ispitima slijedom porasta radnog iskustva nastavnika. Drugim riječima, premda je jedan od preduvjeta za napredovanje u zvanje učitelja-mentora i učitelja-savjetnika i radno iskustvo samog nastavnika, iz dobivenih rezultata vidljivo je da sam protok vremena u obliku radnog iskustva nije faktor koji utječe na kvalitetnije poučavanje učenika, već postoje i druge, za nastavu vrlo bitne sastavnice, koje čine razliku između učitelja-savjetnika, učitelja-mentora i učitelja. Osim toga, postojeći rezultati mogu poslužiti i kao jedna od empirijskih potvrda uspješnosti postojećeg sustava unapređivanja učitelja u osnovnim školama. Pri čemu, zbog malog broja učitelja-savjetnika i veličine standardne pogreške aritmetičke sredine, zaključivanja bilo koje vrste treba uzeti s nužnim oprezom.

Glede samog utjecaja radnog iskustva učitelja u obliku godina radnog staža, može se u Tablicama 227 i 228 vidjeti kako razlike u postignućima učenika ovise o radnom stažu učitelja. Za sve ispite dobivene su značajne razlike u uspjehu ovisno o stažu predmetnoga nastavnika. Usporedbom aritmetičkih sredina teško je utvrditi neku pravilnost u kretanju rezultata, odnosno nema pravila o tome koja je dobna skupina učitelja najuspješnija. Tako kod ispita iz Fizike najbolje rezultate postižu učitelji s najviše radnoga staža (preko 40 godina), iz Kemije oni s 20-30 godina radnoga staža, a iz Biologije učitelji s 3 do 10 godina staža. Iz Geografije su najuspješniji najstariji učitelji, s više od 40 godina staža, dok kod Povijesti najbolje rezultate postižu grupe od 11-20 i 21-30 godina staža. Između učitelja različitog radnog staža po pitanju uspješnosti učenika na ispitu iz Hrvatskoga jezika razlike su vrlo male i nešto boljima od ostalih pokazali su se učitelji s 11-20 godina staža, dok su kod Engleskoga jezika najbolji nešto iskusniji, s 21-30 i 31-40 godina staža. Kod Njemačkoga jezika najbolji su oni koji imaju 11-20 godina staža. Jedina pravilnost koja se zamjećuje u variranju navedenih rezultata u svim promatranim ispitima, jest da vrlo mladi učitelji, koji imaju do dvije godine radnoga staža, ne postižu najbolje rezultate. Oni nisu nužno uvijek najlošiji, ali im, razumljivo, nedostaje iskustva da bi razvili svoj učiteljski maksimum. Na osnovi ovakvih rezultata može se zaključiti da je staž učitelja vrlo individualan faktor koji može, a i ne mora, utjecati na kvalitetu nastave. Kvaliteta nastave ne raste niti ne opada sustavno sa stažem učitelja, već to ovisi o osobinama pojedinog predmeta, načina poučavanja i odlikama

korištenih nastavnih sredstava i pomagala. Kao što je već napomenuto, znatno veći pozitivan utjecaj na znanje učenika ima stručno usavršavanje nastavnika negoli njegove godine rada u školi.

Tablica 227. Razlike u uspješnosti ovisno o radnom stažu učitelja – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Geografija	Povijest
0 do 2 godine	M	53,9	34,8	41,8	41,2	48,9
	SD	20,6	17,2	17,6	17,7	18,1
	N	2.262	1.829	1.545	2.856	2.839
	Min	0,0	4,8	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	94,4	96,4	96,4
3 do 10 godina	M	54,8	36,1	43,5	42,9	49,3
	SD	20,9	17,7	18,9	17,7	17,4
	N	3.984	5.561	4.368	4.574	6.042
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	96,4	96,4
11 do 20 godina	M	55,4	35,8	42,9	43,3	50,1
	SD	21,6	16,9	18,2	18,5	17,1
	N	2.012	4.022	3.416	3.796	4.381
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4
21 do 30 godina	M	52,7	37,1	42,5	42,5	50,0
	SD	21,4	17,7	18,4	17,9	17,4
	N	4.977	3.228	4.260	4.313	3.228
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	5,4
	Max	100,0	95,2	94,4	98,2	94,6
31 do 40 godina	M	55,7	35,9	41,3	42,1	49,4
	SD	21,4	17,3	18,1	17,8	17,5
	N	7.917	6.245	7.173	5.291	4.333
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	96,4
Više od 40 godina	M	58,3	33,1	40,4	44,4	45,9
	SD	22,8	15,1	18,8	17,9	17,9
	N	631	898	1.021	589	596
	Min	0,0	0,0	0,0	3,6	1,8
	Max	100,0	90,5	94,4	91,1	89,3
Ukupno	M	54,7	35,9	42,2	42,5	49,4
	SD	21,3	17,3	18,4	17,9	17,4
	N	21.783	21.783	21.783	21.419	21.419
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4
	F	16,68	9,65	11,27	7,22	7,82
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 228. Razlike u uspješnosti ovisno o radnom stažu učitelja – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
0 do 2 godine	M	44,7	56,9	57,8	n/a
	SD	17,4	25,2	22,5	
	N	1.878	1.964	570	
	Min	0,0	0,0	4,9	
	Max	93,8	100,0	96,3	
3 do 10 godina	M	44,2	55,2	56,0	n/a
	SD	17,5	25,8	23,7	
	N	4.765	4.952	975	
	Min	1,6	0,0	0,0	
	Max	89,1	100,0	97,6	
11 do 20 godina	M	45,8	59,5	58,6	n/a
	SD	17,9	25,4	23,3	
	N	4.462	2.392	779	
	Min	0,0	0,0	4,9	
	Max	96,9	100,0	97,6	
21 do 30 godina	M	45,5	60,5	52,7	n/a
	SD	17,8	24,6	23,9	
	N	3.783	3.451	891	
	Min	0,0	2,5	0,0	
	Max	93,8	100,0	96,3	
31 do 40 godina	M	45,1	60,7	57,8	n/a
	SD	18,1	25,3	22,7	
	N	5.997	3.889	828	
	Min	0,0	0,0	0,0	
	Max	95,3	100,0	96,3	
Više od 40 godina	M	44,6	58,2	51,4	n/a
	SD	17,2	25,2	25,5	
	N	769	180	57	
	Min	1,6	5,0	7,3	
	Max	95,3	97,5	92,7	
Ukupno	M	45,1	58,4	56,3	52,2
	SD	17,8	25,4	23,4	17,2
	N	21.654	16.828	4.100	64
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	F	7,38	28,68	7,48	n/a
	p	0,00	0,00	0,00	

Na kraju, provjerili smo na koji način uvjeti u kojima se izvodi nastava iz ispitivanih predmeta utječu na uspješnost učenika te mijenja li činjenica da su učenici tijekom pohađanja nastave iz pojedinog predmeta imali iskustvo s različitim učiteljima njihova postignuća na ispitima. Dobiveni rezultati prikazani su u Tablicama od 229 do 237. Općenito se može zaključiti da mijenjanje učitelja značajno smanjuje prosječnu uspješnost učenika na svim ispitima, odnosno da bolje prosječne rezultate u svakom od predmeta ostvaruju učenici kojima je taj predmet kontinuirano predavao isti učitelj.

Tablica 229. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učitelj Fizike učeniku kontinuirano predavao

		Fizika	Integracija F/B/K
Ne	M	53,0	32,2
	SD	20,74	16,28
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	4.018	4.018
	Ukupno N	8.204	8.204
Da	M	55,1	33,8
	SD	21,44	17,15
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	17.758	17.758
	Ukupno N	35.841	35.841
UKUPNO	M	54,7	33,5
	SD	21,33	17,00
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.776	21.776
	Ukupno N	44.045	44.045
	F	31,91	28,93
	p	0,00	0,00

Tablica 230. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učitelj Biologije učeniku kontinuirano predavao

		Biologija	Integracija F/B/K
Ne	M	40,4	32,5
	SD	17,22	17,16
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	3.363	3.363
	Ukupno N	6.867	6.867
Da	M	42,5	33,7
	SD	18,55	16,97
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	18.398	18.398
	Ukupno N	37.150	37.150
UKUPNO	M	42,2	33,5
	SD	18,37	17,00
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.761	21.761
	Ukupno N	44.017	44.017
	F	36,97	15,09
	p	0,00	0,00

Tablica 231. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učitelj Kemije učeniku kontinuirano predavao

		Kemija	Integracija F/B/K
Ne	M	33,8	32,8
	SD	16,95	17,26
	Min	0,0	0,0
	Max	90,5	100,0
	N	3.171	3.171
	Ukupno N	6.402	6.402
Da	M	36,3	33,7
	SD	17,36	16,96
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	18.613	18.613
	Ukupno N	37.664	37.664
UKUPNO	M	35,9	33,5
	SD	17,32	17,00
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.784	21.784
	Ukupno N	44.066	44.066
	F	55,63	7,71
	p	0,00	0,01

Tablica 232. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učitelj Geografije učeniku kontinuirano predavao

		Geografija	Integracija G/P
Ne	M	41,9	50,3
	SD	17,48	21,62
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	6.516	6.516
	Ukupno N	13.680	13.680
Da	M	43,1	52,1
	SD	18,05	21,49
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	14.500	14.494
	Ukupno N	30.328	30.328
UKUPNO	M	42,7	51,5
	SD	17,88	21,54
	Min	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0
	N	21.016	21.010
	Ukupno N	44.008	44.008
	F	17,927	30,469
	p	0,000	0,000

Tablica 233. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učitelj Povijesti učeniku kontinuirano predavao

		Povijest	Integracija G/P
Ne	M	48,8	50,4
	SD	17,48	21,65
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	6.458	6.457
	Ukupno N	13.470	13.470
Da	M	50,1	52,0
	SD	17,28	21,48
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	14.581	14.576
	Ukupno N	30.593	30.593
UKUPNO	M	49,7	51,5
	SD	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0
	Max	96,4	100,0
	N	21.039	21.033
	Ukupno N	44.063	44.063
	F	25,56	26,74
	p	0,00	0,00

Tablica 234. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učitelj Hrvatskoga jezika učeniku kontinuirano predavao

		Hrvatski jezik
Ne	M	44,8
	SD	17,54
	Min	0,0
	Max	95,3
	N	6.748
	Ukupno N	14.076
Da	M	45,7
	SD	17,77
	Min	0,0
	Max	96,9
	N	14.499
	Ukupno N	29.989
UKUPNO	M	45,4
	SD	17,70
	Min	0,0
	Max	96,9
	N	21.247
	Ukupno N	44.065
	F	11,51
	p	0,00

Tablica 235. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učitelj Engleskoga jezika učeniku kontinuirano predavao

		Engleski jezik
Ne	M	56,5
	SD	25,63
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	5.779
	Ukupno N	15.198
Da	M	59,4
	SD	25,24
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	11.042
	Ukupno N	28.804
UKUPNO	M	58,4
	SD	25,41
	Min	0,0
	Max	100,0
	N	16.821
	Ukupno N	44.002
	F	49,76
	p	0,00

Tablica 236. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učitelj Njemačkoga jezika učeniku kontinuirano predavao

		Njemački jezik
Ne	M	55,3
	SD	23,58
	Min	0,0
	Max	97,6
	N	1.448
	Ukupno N	15.198
Da	M	56,9
	SD	23,37
	Min	0,0
	Max	97,6
	N	2.632
	Ukupno N	28.804
UKUPNO	M	56,3
	SD	23,45
	Min	0,0
	Max	97,6
	N	4.080
	Ukupno N	44.002
	F	4,80
	p	0,03

Tablica 237. Razlike u uspješnosti ovisno o tome je li učitelj Francuskoga jezika učeniku kontinuirano predavao

		Francuski jezik
Da	M	52,2
	SD	17,24
	Min	15,0
	Max	90,0
	N	64
	Ukupno N	28.804
UKUPNO	M	52,2
	SD	17,24
	Min	15,0
	Max	90,0
	N	64
	Ukupno N	44.002
	F	n/a
	p	

6.7. POVEZANOST ŠKOLSKOGA OCJENJIVANJA I USPJEHA NA ISPITU

U dijelu koji slijedi izložit ćemo osnovne spoznaje o odnosu i povezanosti školskoga („tradicionalnoga“) ocjenjivanja i rezultata što smo ih dobili u standardiziranome ispitivanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda hrvatskih osnovnih škola u nizu predmeta obuhvaćenih ovim vrednovanjem. Pri analizi izložit ćemo rezultate na sumarnoj razini, kao pokazatelj općega odnosa, bez detaljnijeg ulaženja u moguće odnose koji se mogu javljati u pojedinoj skupini škola, skupini učenika, njihovih učitelja. Dakle, neće se razmatrati pojedine spoznaje užega reda općenitosti, na što smo dijelom ukazali izlažući dosadašnje nalaze ovoga ispitivanja.

U podatcima koje smo prikupili o učenicima, dostupni su nam pokazatelji općeg uspjeha učenika u sedmome razredu te njegova školskog uspjeha iz predmeta obuhvaćenih ovim ispitivanjem. U tablicama koje slijede izloženi su prosječni rezultati na ispitu pojedinih skupina učenika s obzirom na opći uspjeh i uspjeh iz pojedinih predmeta. Kao što se može vidjeti iz Tablice 238, od ukupno 44.016 učenika koji su pisali redoviti ispit i imaju valjano prikupljene podatke, njih 1100 ima u sedmom razredu opći uspjeh dovoljan, 11.989 opći uspjeh dobar, 16.155 opći uspjeh vrlo dobar, a odličnih je 14.772. Promotrimo li broj učenika unutar svake od ocjena općega uspjeha koji su pisali ispit iz Fizike, Biologije, Kemije i integracije nastavnih sadržaja iz ovih predmeta, odnosno iz Geografije, Povijesti i integracije Geografije i Povijesti, onda možemo vidjeti da je u svakoj skupini otprilike polovica pisala jedan odnosno drugi ispit, što indirektno govori o valjanosti uzorkovanja učenika učinjenoga u ovom ispitivanju.

Učenici s općim uspjehom dovoljan postižu prosječno najniži broj bodova, i on se kreće od 24% bodova na ispitu iz Kemije do 35,7% bodova na ispitu iz Fizike. Učenici s općim uspjehom dobar uspješniji su od ove skupine u svim ispitivanim predmetima. Očekivano su uspješnije od prethodnih i naredne dvije skupine učenika – skupine s vrlo dobrim i odličnim općim uspjehom. Te su razlike najizraženije kod ispita iz Fizike, zbog veće diskriminativnosti i težinske

primjerenosti ovoga ispita te u ispitu integracije nastavnih sadržaja iz Geografije i Povijesti. Učinjena testiranja statističke značajnosti u prosječnim rezultatima ovih skupina učenika različitog općeg uspjeha po ovim ispitima, preko jednosmjernih analiza varijance, rezultirala su statistički značajnim F-omjerima, uz razinu statističke značajnosti od 1%. Pri analizi odnosa općeg uspjeha i postignuća Hrvatskoga jezika i stranih jezika uočena je ista očekivana pravilnost. Učenici boljeg općeg uspjeha postižu i bolje rezultate u tim ispitima. Najveće su dobivene razlike između dovoljnih i odličnih kod ispita iz Engleskoga jezika od čak 37% bodova na ispitu. Nadalje, prema očekivanjima, podatci o odnosu pojedinih ispita i uspjeha u odgovarajućim predmetima (Tablica 239 do 251) neosporno ukazuju na očekivani trend porasta rezultata u ispitima sukladno s porastom školskih ocjena.

Rezultati i pokazatelji koji upućuju na nužnost detaljnije analize i oprez u izvođenju zaključaka o odnosu školskoga ocjenjivanja i uspjeha na standardiziranim ispitivanjima obrazovnih postignuća, jesu oni o raspršenju rezultata unutar svake od ovih skupina, koji se mogu promatrati preko vrijednosti standardne devijacije, ali i preko odnosa totalnoga raspona, minimalnoga i maksimalnoga rezultata unutar skupina. Kao što se može vidjeti, unutar svake skupine postoji barem jedan učenik koji je na nekom ispitu postigao 0 bodova. I dok je taj rezultat pod mogućim utjecajem niza motivacijskih faktora, na način da je neki učenik pristao sudjelovati u ispitivanju na deklarativnoj razini, ali je „sabotirao“ vlastiti rezultat stvarnim nesudjelovanjem i/ili pomanjkanjem angažmana u rješavanju ispita, druga je situacija s maksimalnim rezultatima. U ovom ispitivanju postoje učenici koji imaju opći uspjeh dovoljan, a pri tomu na primjer postižu 96,4% bodova na ispitu iz Povijesti, 88,5% bodova na ispitu iz Fizike ili 83,3% bodova na ispitu iz Biologije, koji se na nacionalnoj razini rješava s 42,2 postotnom uspješnošću. Ta bi se pojava u slučaju općeg uspjeha i mogla pokušati objasniti načinom numeričkoga izračunavanja općeg uspjeha učenika te bi bilo moguće da vrsni učenik u jednome predmetu ima skromnije ocjene iz drugih predmeta te loš opći uspjeh, ali u slučaju uspoređivanja predmetnih ocjena i uspjeha učenika u njima s uspjehom u ovom ispitivanju dogodilo se isto. To je na tragu spoznaja do kojih smo došli u ispitivanju obrazovnih postignuća učenika četvrtih razreda, a koje pokazuju da u jednoj mjeri očito postoji „inflacija“ školskoga ocjenjivanja i problem valjanoga i pouzdanoga školskoga ocjenjivanja u hrvatskim osnovnim školama. Naravno, kao što smo naznačili, ta je pojava svojstvenija pojedinim školama i pojedinim sredinama, te je moguće prepoznati takve škole i takve pristupe. Kako su ti istraživački interesi izvan temeljnih ciljeva ovoga projekta, moguće je na njih odgovoriti u sljedećim aktivnostima vezanim uz ispitivanje obrazovnih postignuća učenika osnovnih škola.

Tablica 238. Razlike u uspješnosti između učenika različitog općeg uspjeha – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Dovoljan	M	35,7	24,0	29,9	24,5	26,7	33,6	35,0
	SD	16,63	12,58	15,84	14,00	13,58	17,13	21,04
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	88,5	71,4	83,3	70,0	82,1	96,4	96,4
	N	495	495	495	495	495	495	495
	Ukupno N	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Dobar	M	40,4	27,0	32,6	27,1	31,7	39,9	41,3
	SD	17,28	13,09	15,99	14,46	13,83	16,25	20,35
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	90,5	100,0	100,0	89,3	96,4	100,0
	N	5.853	5.853	5.853	5.853	5.671	5.671	5.669
	Ukupno N	11.989	11.989	11.989	11.989	11.989	11.989	11.989
Vrlo dobar	M	52,4	33,2	40,6	31,9	41,0	49,0	50,4
	SD	17,89	14,49	16,15	14,86	15,27	15,21	19,79
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	91,1	96,4	100,0
	N	8.110	8.110	8.110	8.110	7.710	7.710	7.709
	Ukupno N	16.155	16.155	16.155	16.155	16.155	16.155	16.155
Odličan	M	70,0	46,8	52,5	41,1	54,4	59,4	62,0
	SD	17,66	17,67	17,35	18,35	16,43	14,71	19,23
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	7.308	7.308	7.308	7.308	7.141	7.141	7.138
	Ukupno N	14.772	14.772	14.772	14.772	14.772	14.772	14.772
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,38	17,00	17,88	17,35	21,54
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.766	21.766	21.766	21.766	21.017	21.017	21.011
	Ukupno N	44.016	44.016	44.016	44.016	44.016	44.016	44.016
	F	3.373,87	2.095,79	1.731,70	937,62	2.602,68	1.907,72	1.299,41
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 239. Razlike u uspješnosti između učenika različitog općeg uspjeha - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Dovoljan	M	22,8	28,8	28,7	22,5
	SD	12,92	20,14	18,96	.
	Min	0,0	0,0	4,9	22,5
	Max	81,3	90,0	81,7	22,5
	N	510	384	88	1
	Ukupno N	1.100	1.100	1.100	1.100
Dobar	M	31,3	39,5	40,6	37,1
	SD	13,27	22,09	20,54	12,72
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	81,3	100,0	92,7	55,0
	N	5.731	4.489	1.186	17
	Ukupno N	11.989	11.989	11.989	11.989
Vrlo dobar	M	44,4	57,9	56,0	49,7
	SD	13,53	22,42	20,62	13,17
	Min	0,0	0,0	0,0	18,8
	Max	84,4	100,0	97,6	75,0
	N	7.895	6.215	1.508	20
	Ukupno N	16.155	16.155	16.155	16.155
Odličan	M	59,6	75,8	72,6	65,2
	SD	13,45	17,30	16,77	11,85
	Min	0,0	0,0	0,0	45,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	7.093	5.717	1.318	26
	Ukupno N	14.772	14.772	14.772	14.772
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.229	16.805	4.100	64
	Ukupno N	44.016	44.016	44.016	44.016
	F	5.242,46	2.863,75	626,63	19,87
	p	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 240. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz stranoga jezika – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Dovoljan	M	40,1	27,3	32,5	27,1	31,2	39,2	40,5
	SD	17,67	13,51	16,29	14,53	14,04	16,62	20,50
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	90,5	94,4	100,0	87,5	96,4	100,0
	N	5.185	5.185	5.185	5.185	5.065	5.065	5.063
	Ukupno N	10.707	10.707	10.707	10.707	10.707	10.707	10.707
Dobar	M	49,0	31,3	38,0	30,7	38,3	46,1	48,0
	SD	18,49	14,28	16,47	15,00	15,69	15,77	20,19
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	94,6	100,0
	N	5.012	5.012	5.012	5.012	4.872	4.872	4.871
	Ukupno N	10.151	10.151	10.151	10.151	10.151	10.151	10.151
Vrlo dobar	M	57,0	36,2	43,4	34,0	44,4	51,7	53,5
	SD	18,62	15,54	16,73	15,88	15,79	15,09	19,85
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	92,9	96,4	100,0
	N	5.021	5.021	5.021	5.021	4.754	4.754	4.753
	Ukupno N	9.994	9.994	9.994	9.994	9.994	9.994	9.994
Odličan	M	68,9	46,0	52,1	40,4	53,9	59,4	61,5
	SD	18,38	18,27	17,42	18,52	16,70	14,87	19,71
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	6.573	6.573	6.573	6.573	6.356	6.356	6.354
	Ukupno N	13.221	13.221	13.221	13.221	13.221	13.221	13.221
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.791	21.791	21.791	21.791	21.047	21.047	21.041
	Ukupno N	44.073	44.073	44.073	44.073	44.073	44.073	44.073
	F	2.610,15	1.571,08	1.446,66	708,02	2.139,11	1.703,42	1.092,08
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 241. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz stranoga jezika - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Dovoljan	M	29,8	33,8	36,8	34,7
	SD	13,40	19,75	19,17	12,44
	Min	0,0	0,0	4,9	15,0
	Max	82,8	100,0	92,7	55,0
	N	5.100	4.014	1.030	14
	Ukupno N	10.707	10.707	10.707	10.707
Dobar	M	40,0	50,0	50,1	43,1
	SD	13,66	21,09	20,04	12,33
	Min	0,0	0,0	0,0	18,8
	Max	90,6	100,0	93,9	61,3
	N	4.931	3.886	947	12
	Ukupno N	10.151	10.151	10.151	10.151
Vrlo dobar	M	48,8	65,3	61,3	52,9
	SD	13,78	19,10	18,92	10,64
	Min	0,0	5,0	4,9	36,3
	Max	89,1	100,0	96,3	76,3
	N	4.874	3.798	948	17
	Ukupno N	9.994	9.994	9.994	9.994
Odličan	M	59,4	78,9	74,4	68,6
	SD	13,86	15,06	16,45	10,78
	Min	0,0	0,0	0,0	51,3
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	6.352	5.135	1.175	21
	Ukupno N	13.221	13.221	13.221	13.221
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.257	16.833	4.100	64
	Ukupno N	44.073	44.073	44.073	44.073
	F	4.774,59	4.826,00	806,36	27,86
	p	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 242. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Fizike – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Dovoljan	M	40,8	27,1	32,9	27,1	32,0	40,4	41,6
	SD	17,52	13,12	16,03	14,51	14,30	16,87	20,65
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	96,2	95,2	100,0	100,0	89,3	96,4	100,0
	N	5.762	5.762	5.762	5.762	5.602	5.602	5.601
	Ukupno N	11.866	11.866	11.866	11.866	11.866	11.866	11.866
Dobar	M	49,3	31,7	38,9	30,7	38,7	46,7	48,1
	SD	18,01	14,45	16,46	14,61	15,32	15,66	20,08
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	5.842	5.842	5.842	5.842	5.596	5.596	5.594
	Ukupno N	11.727	11.727	11.727	11.727	11.727	11.727	11.727
Vrlo dobar	M	59,4	37,8	44,5	34,8	46,7	53,2	55,4
	SD	18,39	15,85	16,54	15,72	15,84	15,27	19,87
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	5.180	5.180	5.180	5.180	4.948	4.948	4.947
	Ukupno N	10.345	10.345	10.345	10.345	10.345	10.345	10.345
Odličan	M	72,1	48,9	54,3	42,8	55,6	60,1	62,8
	SD	17,84	17,95	17,60	19,15	16,87	14,93	19,47
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	5.007	5.007	5.007	5.007	4.902	4.902	4.900
	Ukupno N	10.136	10.136	10.136	10.136	10.136	10.136	10.136
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.791	21.791	21.791	21.791	21.048	21.048	21.042
	Ukupno N	44.074	44.074	44.074	44.074	44.074	44.074	44.074
	F	3.014,66	1.995,20	1.593,99	945,31	2.249,18	1.516,34	1.092,28
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 243. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Fizike - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Dovoljan	M	31,8	41,0	40,9	41,8
	SD	14,00	23,26	21,45	12,96
	Min	0,0	0,0	0,0	21,3
	Max	81,3	100,0	95,1	70,0
	N	5.736	4.448	1.072	15
	Ukupno N	11.866	11.866	11.866	11.866
Dobar	M	41,6	54,0	52,0	42,8
	SD	14,46	23,32	21,65	16,54
	Min	1,6	0,0	4,9	15,0
	Max	87,5	100,0	97,6	75,0
	N	5.584	4.546	1.154	18
	Ukupno N	11.727	11.727	11.727	11.727
Vrlo dobar	M	50,6	65,7	63,1	63,4
	SD	14,21	21,72	20,17	15,62
	Min	0,0	0,0	0,0	38,8
	Max	90,6	100,0	96,3	90,0
	N	5.067	3.918	980	15
	Ukupno N	10.345	10.345	10.345	10.345
Odličan	M	60,4	75,9	73,0	62,0
	SD	14,17	18,21	16,69	10,58
	Min	0,0	0,0	0,0	45,0
	Max	96,9	100,0	97,6	82,5
	N	4.871	3.920	895	16
	Ukupno N	10.136	10.136	10.136	10.136
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.258	16.832	4.101	64
	Ukupno N	44.074	44.074	44.074	44.074
	F	3.918,17	1.989,18	463,10	10,95
	p	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 244. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Biologije – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integra-cija F/B/K	Geo-grafija	Povijest	Integra-cija G/P
Dovoljan	M	39,8	26,8	32,4	26,9	30,8	38,7	40,1
	SD	17,85	13,44	16,31	14,72	14,03	16,66	20,52
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	85,7	100,0	100,0	87,5	96,4	100,0
	N	4.024	4.024	4.024	4.024	3.885	3.885	3.884
	Ukupno N	8.292	8.292	8.292	8.292	8.292	8.292	8.292
Dobar	M	47,2	30,3	36,9	29,7	37,0	45,0	46,4
	SD	18,27	13,87	16,24	14,64	15,30	16,01	20,52
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	5.625	5.625	5.625	5.625	5.353	5.353	5.352
	Ukupno N	11.305	11.305	11.305	11.305	11.305	11.305	11.305
Vrlo dobar	M	56,3	35,9	43,0	33,8	44,0	51,1	53,0
	SD	18,47	15,43	16,47	15,66	16,03	15,35	19,74
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	5.656	5.656	5.656	5.656	5.459	5.459	5.457
	Ukupno N	11.335	11.335	11.335	11.335	11.335	11.335	11.335
Odličan	M	69,1	46,4	52,2	40,7	53,6	59,1	61,5
	SD	18,69	18,22	17,84	18,57	16,94	15,03	19,68
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	6.487	6.487	6.487	6.487	6.352	6.352	6.350
	Ukupno N	13.144	13.144	13.144	13.144	13.144	13.144	13.144
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.792	21.792	21.792	21.792	21.049	21.049	21.043
	Ukupno N	44.076	44.076	44.076	44.076	44.076	44.076	44.076
	F	2.530,16	1.679,46	1.417,35	764,68	1.992,55	1.580,56	1.073,35
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 245. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Biologije - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Dovoljan	M	29,8	38,7	38,9	33,8
	SD	13,85	23,12	20,87	9,71
	Min	0,0	0,0	0,0	21,3
	Max	81,3	100,0	92,7	47,5
	N	3.920	3.138	766	7
	Ukupno N	8.292	8.292	8.292	8.292
Dobar	M	38,7	50,0	49,0	38,0
	SD	14,34	23,59	21,69	14,67
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	84,4	100,0	96,3	55,0
	N	5.472	4.313	1.088	14
	Ukupno N	11.305	11.305	11.305	11.305
Vrlo dobar	M	47,7	62,8	60,0	52,9
	SD	14,43	22,39	20,71	13,19
	Min	0,0	0,0	7,3	36,3
	Max	89,1	100,0	97,6	83,8
	N	5.530	4.331	1.067	17
	Ukupno N	11.335	11.335	11.335	11.335
Odličan	M	58,7	74,0	71,1	64,4
	SD	14,29	18,83	18,06	11,81
	Min	0,0	0,0	0,0	45,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	6.337	5.051	1.180	26
	Ukupno N	13.144	13.144	13.144	13.144
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.259	16.833	4.101	64
	Ukupno N	44.076	44.076	44.076	44.076
	F	3.843,17	1.975,61	456,38	18,86
	p	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 246. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Kemije – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Dovoljan	M	40,1	27,3	33,0	27,3	31,7	40,1	41,3
	SD	17,56	13,52	16,20	14,53	14,26	16,53	20,54
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	90,0	89,3	96,4	100,0
	N	5.737	5.737	5.737	5.737	5.627	5.627	5.625
	Ukupno N	11.875	11.875	11.875	11.875	11.875	11.875	11.875
Dobar	M	49,6	31,2	38,3	30,6	38,8	46,7	48,3
	SD	17,86	14,16	16,34	14,57	15,37	15,88	20,16
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	5.747	5.747	5.747	5.747	5.544	5.544	5.543
	Ukupno N	11.585	11.585	11.585	11.585	11.585	11.585	11.585
Vrlo dobar	M	59,0	37,5	44,9	34,7	46,1	53,1	54,7
	SD	18,07	15,30	16,58	15,91	15,63	15,08	19,75
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	98,2	96,4	100,0
	N	5.041	5.041	5.041	5.041	4.758	4.758	4.756
	Ukupno N	9.992	9.992	9.992	9.992	9.992	9.992	9.992
Odličan	M	72,0	48,9	54,0	42,5	55,8	60,3	63,3
	SD	17,57	17,95	17,37	18,96	16,60	14,80	19,25
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	5.266	5.266	5.266	5.266	5.120	5.120	5.119
	Ukupno N	10.623	10.623	10.623	10.623	10.623	10.623	10.623
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.791	21.791	21.791	21.791	21.049	21.049	21.043
	Ukupno N	44.075	44.075	44.075	44.075	44.075	44.075	44.075
	F	3.214,61	2.084,89	1.620,07	910,56	2.374,44	1.637,39	1.168,78
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 247. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Kemije - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Dovoljan	M	31,3	40,7	39,9	37,9
	SD	13,93	23,00	20,52	19,32
	Min	0,0	0,0	0,0	17,5
	Max	81,3	100,0	93,9	70,0
	N	5.614	4.528	1.121	7
	Ukupno N	11.875	11.875	11.875	11.875
Dobar	M	41,2	53,4	52,2	41,7
	SD	14,04	23,54	21,68	16,96
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	84,4	100,0	97,6	90,0
	N	5.662	4.399	1.079	19
	Ukupno N	11.585	11.585	11.585	11.585
Vrlo dobar	M	50,4	65,8	63,4	58,2
	SD	13,98	21,27	19,19	14,38
	Min	0,0	5,0	4,9	38,8
	Max	95,3	100,0	96,3	83,8
	N	4.842	3.836	959	17
	Ukupno N	9.992	9.992	9.992	9.992
Odličan	M	60,7	76,5	73,4	61,7
	SD	13,75	17,34	17,03	9,88
	Min	0,0	0,0	0,0	45,0
	Max	96,9	100,0	97,6	82,5
	N	5.141	4.069	942	21
	Ukupno N	10.623	10.623	10.623	10.623
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.259	16.832	4.101	64
	Ukupno N	44.075	44.075	44.075	44.075
	F	4.374,76	2.216,35	550,32	9,53
	p	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 248. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Geografije – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Dovoljan	M	38,7	26,2	31,5	26,4	29,6	37,6	38,7
	SD	17,04	12,74	15,73	14,36	13,21	16,27	20,38
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	90,5	94,4	80,0	87,5	96,4	100,0
	N	4.145	4.145	4.145	4.145	4.053	4.053	4.052
	Ukupno N	8.611	8.611	8.611	8.611	8.611	8.611	8.611
Dobar	M	47,5	30,7	37,5	30,1	36,3	44,9	46,0
	SD	17,97	14,05	16,29	14,80	14,21	15,40	19,65
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	5.276	5.276	5.276	5.276	5.118	5.118	5.116
	Ukupno N	10.691	10.691	10.691	10.691	10.691	10.691	10.691
Vrlo dobar	M	56,2	35,8	42,8	33,5	44,1	51,3	53,2
	SD	18,77	15,65	16,63	15,74	15,14	15,04	19,42
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	5.659	5.659	5.659	5.659	5.383	5.383	5.383
	Ukupno N	11.269	11.269	11.269	11.269	11.269	11.269	11.269
Odličan	M	69,0	46,1	52,0	40,6	54,8	59,7	62,5
	SD	18,46	18,12	17,82	18,43	17,06	15,01	19,45
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	6.709	6.709	6.709	6.709	6.493	6.493	6.490
	Ukupno N	13.499	13.499	13.499	13.499	13.499	13.499	13.499
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.789	21.789	21.789	21.789	21.047	21.047	21.041
	Ukupno N	44.070	44.070	44.070	44.070	44.070	44.070	44.070
	F	2.756,43	1.687,95	1.464,30	776,92	2.687,16	1.930,91	1.401,78
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 249. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Geografije - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Dovoljan	M	29,9	38,5	39,3	42,1
	SD	13,68	22,96	20,81	15,26
	Min	0,0	0,0	4,9	21,3
	Max	81,3	100,0	91,5	70,0
	N	4.063	3.228	844	12
	Ukupno N	8.611	8.611	8.611	8.611
Dobar	M	39,1	50,7	49,9	47,3
	SD	14,38	23,77	21,71	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	84,4	100,0	95,1	83,8
	N	5.179	4.041	1.021	26
	Ukupno N	10.691	10.691	10.691	10.691
Vrlo dobar	M	47,6	61,9	59,6	52,3
	SD	14,56	22,59	21,08	13,80
	Min	0,0	0,0	0,0	38,8
	Max	87,5	100,0	97,6	82,5
	N	5.552	4.288	1.049	8
	Ukupno N	11.269	11.269	11.269	11.269
Odličan	M	58,3	73,7	71,0	66,1
	SD	14,54	18,94	17,99	10,98
	Min	0,0	0,0	0,0	45,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	6.463	5.273	1.187	18
	Ukupno N	13.499	13.499	13.499	13.499
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.257	16.830	4.101	64
	Ukupno N	44.070	44.070	44.070	44.070
	F	3.711,15	1.950,65	446,78	8,00
	p	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 250. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Povijesti – prirodoslovno i prirodoslovno-društveno područje

		Fizika	Kemija	Biologija	Integracija F/B/K	Geografija	Povijest	Integracija G/P
Dovoljan	M	40,2	26,8	32,5	27,0	30,4	38,5	39,7
	SD	17,69	13,20	16,29	14,60	13,66	16,40	20,44
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	85,7	100,0	100,0	87,5	96,4	100,0
	N	4.660	4.660	4.660	4.660	4.504	4.504	4.503
	Ukupno N	9.599	9.599	9.599	9.599	9.599	9.599	9.599
Dobar	M	47,8	31,2	37,7	30,3	37,2	45,1	46,5
	SD	18,54	14,45	16,48	14,72	14,91	15,54	19,78
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	95,2	100,0	100,0	89,3	96,4	100,0
	N	5.089	5.089	5.089	5.089	4.900	4.900	4.900
	Ukupno N	10.278	10.278	10.278	10.278	10.278	10.278	10.278
Vrlo dobar	M	56,2	35,8	42,9	33,5	44,0	51,5	53,3
	SD	18,60	15,45	16,31	15,68	15,38	14,96	19,53
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,9	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	96,4	100,0
	N	5.226	5.226	5.226	5.226	4.962	4.962	4.960
	Ukupno N	10.387	10.387	10.387	10.387	10.387	10.387	10.387
Odličan	M	68,6	45,8	51,7	40,5	54,1	59,3	61,9
	SD	18,61	18,16	17,91	18,52	16,97	15,12	19,70
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	6.816	6.816	6.816	6.816	6.681	6.681	6.678
	Ukupno N	13.809	13.809	13.809	13.809	13.809	13.809	13.809
UKUPNO	M	54,7	35,9	42,2	33,5	42,7	49,7	51,5
	SD	21,33	17,32	18,37	17,00	17,88	17,35	21,55
	Min	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Max	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,4	100,0
	N	21.791	21.791	21.791	21.791	21.047	21.047	21.041
	Ukupno N	44.073	44.073	44.073	44.073	44.073	44.073	44.073
	F	2.503,61	1.576,59	1.359,88	739,70	2.375,83	1.816,94	1.259,26
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 251. Razlike u uspješnosti ovisno o uspjehu iz Povijesti - Hrvatski i strani jezici

		Hrvatski jezik	Engleski jezik	Njemački jezik	Francuski jezik
Dovoljan	M	30,4	39,0	39,7	43,0
	SD	13,89	22,90	21,40	14,14
	Min	0,0	0,0	0,0	17,5
	Max	78,1	100,0	92,7	70,0
	N	4.504	3.674	897	16
	Ukupno N	9.599	9.599	9.599	9.599
Dobar	M	39,7	51,8	50,4	42,9
	SD	14,38	23,56	21,33	15,26
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	84,4	100,0	96,3	75,0
	N	5.034	3.855	985	16
	Ukupno N	10.278	10.278	10.278	10.278
Vrlo dobar	M	47,7	61,9	59,6	58,8
	SD	14,56	22,72	21,08	17,29
	Min	0,0	2,5	4,9	18,8
	Max	89,1	100,0	97,6	83,8
	N	5.084	3.987	973	16
	Ukupno N	10.387	10.387	10.387	10.387
Odličan	M	58,1	74,0	70,5	64,1
	SD	14,54	18,70	18,27	11,63
	Min	0,0	0,0	0,0	38,8
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	6.636	5.316	1.245	16
	Ukupno N	13.809	13.809	13.809	13.809
UKUPNO	M	45,4	58,4	56,3	52,2
	SD	17,71	25,41	23,43	17,24
	Min	0,0	0,0	0,0	15,0
	Max	96,9	100,0	97,6	90,0
	N	21.258	16.832	4.100	64
	Ukupno N	44.073	44.073	44.073	44.073
	F	3.667,80	2.030,08	436,04	8,78
	p	0,00	0,00	0,00	0,00

U nastavku ćemo se osvrnuti na odnos uspjeha u pojedinim nastavnim predmetima i osposobljenosti za integriranje znanja i vještina u nastavnim područjima. Kao što je već navedeno, vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća učenika osmih razreda temelji se na načelu interdisciplinarnosti u utvrđivanju trajnih znanja, sposobnosti i vještina koje bi učenik trebao svladati tijekom osnovnoškolskoga obrazovanja. Sukladno tome, jedan od važnih ciljeva ovoga vanjskoga vrednovanja bio je ispitati postoji li povezanost znanja, vještina i sposobnosti iz pojedinih nastavnih predmeta i osposobljenosti učenika za integriranje znanja i vještina u nastavnim područjima. U vanjskome je vrednovanju ispitivana osposobljenost učenika za samostalno rješavanje problemskih zadataka koji uključuju integraciju sadržaja iz nastavnoga područja prirodoslovlja (Fizika, Biologija i Kemija) te društveno-prirodoslovnoga područja (Geografija i Povijest). Kako bi se odgovorilo na pitanje o odnosu znanja, vještina i sposobnosti učenika u pojedinim nastavnim predmetima i osposobljenosti za integriranje sadržaja u nastavnim područjima, izračunane su korelacije uspjeha učenika u ispitima iz integracijskih sadržaja prirodoslovnoga i društvenoga područja s uspjehom u pojedinim ispitima grupiranim u ova područja. Osim toga, izračunane su i korelacije uspjeha u pojedinim ispitima s općim uspjehom učenika i uspjehom iz odgovarajućih predmeta. Dobiveni rezultati prikazani su u Tablicama 252 i 253.

Sukladno očekivanjima, učenici koji imaju više znanja iz Fizike, Biologije i Kemije pokazali su i bolju osposobljenost za rješavanje zadataka koji zahtijevaju integriranje sadržaja ovih nastavnih predmeta (Tablica 252). Dobivene su statistički značajne korelacije između uspjeha u ispitu iz integracijskih sadržaja prirodoslovnoga područja i uspjeha u ispitima iz Fizike, Biologije i Kemije, odnosno nastavnih predmeta grupiranih u ovo područje. Dobivene korelacije po iznosu su umjerene, pri čemu ispit iz Fizike objašnjava oko 22% varijance uspjeha u ispitu iz integracijskih sadržaja prirodoslovlja, ispit iz Kemije oko 25%, a ispit iz Biologije oko 18%. Dobivene su i statistički značajne, po iznosu umjerene do visoke korelacije među ispitima iz pojedinih nastavnih predmeta koji su grupirani u područje prirodoslovlja. Najveća povezanost je između Fizike i Kemije, a najmanja između Kemije i Biologije, što se vjerojatno može objasniti sličnostima i razlikama u samoj naravi sadržaja koji se u ovim predmetima uče. Međutim, visoke povezanosti uspjeha u ispitima iz pojedinih nastavnih predmeta te ispita iz pojedinih predmeta i sposobnosti integriranja sadržaja prirodoslovlja mogu ukazivati i na zajednički čimbenik koji je u pozadini ovakvih rezultata. Ovakav zajednički čimbenik mogao bi predstavljati određene karakteristike samih učenika, poput onih za koje se u vrednovanju pokazalo da uzrokuju razlike u uspjehu učenika na pojedinim ispitima, ili pak opće kognitivne sposobnosti relevantne u školskome okruženju, pristup školi i učenju, motivacija ili neko od drugih obilježja koja u ovome vrednovanju nisu kontrolirana.

Tablica 252. Povezanost uspjeha u ispitima iz prirodoslovlja i školskih ocjena

Ispit		Fizika	Kemija	Biologija	Opći uspjeh u 7. razredu	Uspjeh iz Fizike u 7. razredu	Uspjeh iz Kemije u 7. razredu	Uspjeh iz Biologije u 7. razredu
Integracijski sadržaji Fizike, Kemije i Biologije	r	,475	,498	,427	,330	,333	,327	,302
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	N	21.817	21.817	21.817	21.766	21.791	21.791	21.792
Fizika	r		,610	,569	,555	,539	,552	,504
	p		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	N		21.817	21.817	21.766	21.791	21.791	21.792
Kemija	r	-		,567	,457	,455	,459	,421
	p	-		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	N	-		21.817	21.766	21.791	21.791	21.792
Biologija	r	-	-		,432	,421	,424	,399
	p	-	-		0,00	0,00	0,00	0,00
	N	-	-		21.766	21.791	21.791	21.792

Kao što je već spomenuto u poglavlju o odnosu uspjeha u pojedinim ispitima i školskoga uspjeha učenika, bolji uspjeh u ispitima pokazali su učenici koji imaju više ocjene iz predmeta čiji se sadržaj ispitom provjerava. Međutim, dobivene korelacije su umjerene, što ukazuje na već spomenut problem valjanosti školskoga ocjenjivanja. Sukladno očekivanjima, rezultati u pojedinom ispitu pokazuju najviše korelacije s ocjenom iz pripadajućega predmeta. Općenito najvišu povezanost s općim školskim uspjehom učenika i ocjenama iz pojedinih predmeta pokazuje ispit iz Fizike, a najmanju ispit iz integracijskih sadržaja prirodoslovlja. Vjerojatni uzroci ovakvih odnosa pojedinih ispita i školskog uspjeha leže u metrijskim osobinama samih ispita, o čemu je bilo riječi u prethodnom dijelu ovog izvještaja. Povezanosti uspjeha u ispitu iz integracijskih sadržaja društvenoga područja i ispitima iz predmeta koji čine ovo područje također su statistički značajne, a po iznosu su visoke te su više od onih dobivenih u prirodoslovnome

području. Ispit iz Geografije objašnjava oko 42% varijance u ispitu iz integracijskih sadržaja društvenoga područja, a ispit iz Povijesti oko 50% varijance. Dobivena je i visoka korelacija od 0,663 između ispita iz Geografije i Povijesti. Ove korelacije, kao i pozitivne korelacije svih ispita sa školskim uspjehom, ponovno ukazuju na zajednički čimbenik koji djeluje na uradak učenika. Najviše korelacije sa školskim ocjenama pokazao je ispit iz Geografije, a najmanje ispit iz integracijskih sadržaja prirodoslovno-društvenih predmeta.

Tablica 253. Povezanost uspjeha u ispitima iz prirodoslovno-društvenog područja i školskih ocjena

Ispit		Geografija	Povijest	Opći uspjeh u 7. razredu	Uspjeh iz Povijesti u 7. razredu	Uspjeh iz Geografije u 7. razredu
Integracijski sadržaji Geografije i Povijesti	r	,646	,707	,401	,396	,413
	p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	N	21.479	21.479	21.385	21.417	21.417
Geografija	r		,663	,519	,504	,526
	p		0,00	0,00	0,00	0,00
	N		21.485	21.391	21.423	21.423
Povijest	r	-		,469	,460	,470
	p	-		0,00	0,00	0,00
	N	-		21.391	21.423	21.423

6.8. REZULTATI UČENIKA S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA

Kao što je već navedeno, u projektu vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika osmih razreda u školskoj godini 2007./2008. učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama koji su u potpunoj integraciji u redovnim osnovnim školama te učenici koji nemaju Rješenje o primjerenome obliku školovanja, ali su tijekom obrazovanja uočene određene teškoće u razvoju i primjenjivane su prilagodbe u odgojno-obrazovnome radu, imali su pravo na prilagodbu ispitne tehnologije. Prilagodba ispitne tehnologije sastojala se u prilagodbi ispitnoga materijala i/ili ispitnoga postupka. U dijelu koji slijedi prikazat ćemo osnovne rezultate ove skupine učenika.

Tablica 254. Prikaz podataka o učenicima s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom koji su pristali sudjelovati u ispitivanju

		GP			HR		
Vrsta prilagodbe	N	R	PVR	PRIL	R	PVR	PRIL
Označene ključne riječi u redovitom ispitu	127	127	0	0	127	0	0
Označene ključne riječi u redovitom ispitu uz produljeno trajanje	435	0	435	0	0	435	0
Uvećani tisak redovitog ispita na A3 formatu	6	6	0	0	6	0	0
Uvećani tisak redovitog ispita na A3 formatu uz produljeno trajanje ispita	2	0	2	0	0	2	0
Označene ključne riječi u redovitom ispitu uz osobnog pomagača	10	0	10	0	0	10	0
U cijelosti prilagođeni ispit	996	0	0	996	0	0	996
U cijelosti prilagođeni ispit uz osobnog pomagača	12	0	0	12	0	0	12
Ukupno	1.588	133	447	1.008	133	447	1.008

(R – redoviti uvjeti; PVR – redoviti ispit uz produljeno trajanje i/ili djelomičnu prilagodbu; PRIL – u cijelosti prilagođen ispit)

Tablica 255. Prikaz podataka o učenicima s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom koji su sudjelovali u ispitivanju

			GP			HRV		
	Ukupni N	Nedolasci	R	PVR	PRIL	R	PVR	PRIL
Označene ključne riječi u redovitom ispitu	127	7	113	0	0	117	0	0
Označene ključne riječi u redovitom ispitu uz produljeno trajanje	435	17	0	366	0	0	408	0
Uvećani tisak redovitog ispita na A3 formatu	6	0	5	0	0	6	0	0
Uvećani tisak redovitog ispita na A3 formatu uz produljeno trajanje ispita	2	0	0	1	0	0	2	0
Označene ključne riječi u redovitom ispitu uz osobnog pomagača	10	0	0	9	0	0	9	0
U cijelosti prilagođen ispit	996	62	0	0	870	0	0	928
U cijelosti prilagođen ispit uz osobnog pomagača	12	0	0	0	12	0	0	12
Ukupno	1.588	86	118	376	882	123	419	940

(R – redoviti uvjeti; PVR – redoviti ispit uz produljeno trajanje i/ili djelomičnu prilagodbu; PRIL – u cijelosti prilagođen ispit)

U vanjskome vrednovanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda u školskoj godini 2007./2008. roditelji 1588 učenika koji su u bazi označeni kao učenici s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom pristalo je na sudjelovanje njihove djece u ispitivanju. U Tablicama 254 i 255 prikazani su osnovni rezultati o načinima i vrstama prilagodbe za ovu skupinu učenika te o broju učenika koji su ispitivani uz određenu prilagodbu. Ukupno je 127 učenika trebalo pisati redoviti ispit u standardnim uvjetima, pri čemu su u ispitu bile označene ključne riječi. U ovoj skupini deset učenika nije uopće pristupilo ispitivanju niti prvoga niti drugoga dana, dok su se ostali učenici pojavili barem u jednom danu ispitivanja. Sljedeću skupinu čine učenici koji su pisali redoviti ispit s označenim ključnim riječima uz produljeno trajanje ispitivanja, njih 435, od kojih 27 nije uopće pristupilo ispitivanju. Treću skupinu čini 6 učenika koji su pisali redoviti ispit uvećan na A3 format, a četvrtu dva učenika koji su osim uvećanoga tiska imali i produljeno trajanje ispitivanja. Deset učenika, od kojih jedan uopće nije pristupio ispitivanju, pisali su redoviti ispit s označenim ključnim riječima uz osobnoga pomagača. Najveća skupina od 996 učenika, od kojih 68 uopće nije pristupilo ispitivanju, pisala je u cijelosti prilagođen ispit, a 12 učenika pisalo je prilagođen ispit uz osobnoga pomagača. Ispiti korišteni u posljednjim dvjema skupinama razlikuju se od redovitih ispita i stoga ćemo rezultate ispitivanja prikazati za dvije skupine – učenike koji su pisali redoviti ispit i učenike koji su pisali u cijelosti prilagođen ispit. Kako i u skupini učenika koji su pisali redoviti ispit postoje oni koji su pisali uz produljeno i uz standardno vrijeme, potrebno je u razmatranju prikazanih rezultata obratiti pozornost i na ovu razliku.

Učenici s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom postižu slabije rezultate na svim ispitima u odnosu na ostale učenike, što je očekivan ishod. Za usporedbu je važna skupina učenika koji su s obzirom na svoju odgojno-obrazovnu potrebu svrstani u skupinu učenika koji u ispitivanju pišu redoviti ispit uz standardno trajanje ispitivanja predviđeno za pojedine ispite, pri čemu se jedina prilagodba sastojala u označavanju ključnih riječi. Njihovi prosječni rezultati iz Geografije iznose 29,71% bodova na ispitu, iz Povijesti 34,74% bodova, iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti 34,72% bodova, a iz Hrvatskoga jezika 28,71% bodova, što ukazuje na to da su ovi ispiti učenicima bili preteški ili im postupak ispitivanja nije u potpunosti odgovarao. U svim ispitima, osim u ispitu iz Geografije, dobivene su statistički značajne razlike među skupinama učenika s

posebnim odgojno-obrazovnim potrebama koji su pisali redoviti ispit ovisno o vrsti prilagodbe. Međutim, teško je uočiti određeni trend i dobivene je razlike potrebno tumačiti s oprezom, zbog velike pogreške vezane uz aritmetičke sredine, poradi vrlo malog broja učenika u pojedinim skupinama.

Tablica 256. Prikaz rezultata u redovitim ispitima koje su pisali učenici s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom

Vrsta prilagodbe		GEO	POV	IGP	HRV
Označene ključne riječi u redovitom ispitu	N	113	113	113	117
	M	27,88	37,39	39,00	28,39
	SD	14,64	17,62	20,01	15,06
	Min	3,57	1,79	0,00	3,13
	Max	76,79	85,71	92,86	68,75
Označene ključne riječi u redovitom ispitu uz produljeno trajanje	N	366	366	366	407
	M	29,71	34,74	34,72	28,71
	SD	15,83	16,67	20,00	15,09
	Min	0,00	0,00	0,00	0,00
	Max	89,29	87,50	96,43	85,94
Uvećani tisak redovitog ispita na A3 formatu	N	5	5	1	1
	M	31,79	51,79	0,00	14,06
	SD	9,81	17,86	.	.
	Min	21,43	32,14	0,00	14,06
	Max	46,43	71,43	0,00	14,06
Uvećani tisak redovitog ispita na A3 formatu uz produljeno trajanje ispita	N	1	1	1	
	M	33,93	23,21	0,00	
	SD	.	.	.	
	Min	33,93	23,21	0,00	
	Max	33,93	23,21	0,00	
Označene ključne riječi u redovitom ispitu uz osobnog pomagača	N	9	9	9	9
	M	38,69	49,21	54,76	43,58
	SD	20,65	22,59	26,96	21,70
	Min	10,71	23,21	10,71	4,69
	Max	64,29	78,57	85,71	67,19
Ukupno	N	494	494	490	534
	M	29,48	35,76	35,93	28,86
	SD	15,63	17,17	20,42	15,30
	Min	0,00	0,00	0,00	0,00
	Max	89,29	87,50	96,43	85,94
	F	1,15	3,23	4,55	3,18
	p	0,33	0,01	0,00	0,02

U Tablici 257 prikazani su rezultati učenika s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom koji su pisali u cijelosti prilagođen ispit. Ovim je učenicima ispit znatno pojednostavljen i mjeri nešto niže obrazovne ishode na kraju osmoga razreda. Općenito se može zaključiti da su ovakvi prilagođeni ispiti težinski primjereni skupinama učenika koje su ih rješavale. Učenici su prosječno postigli 45,72% bodova u ispitu iz Geografije, 48,39% bodova u ispitu iz Povijesti, 45,77% bodova u ispitu iz integracijskih sadržaja ovih dvaju predmeta. Učenici u prosjeku postižu nešto slabije rezultate u ispitu iz Hrvatskoga jezika, u kojem je prosječni postotak riješenosti 36,22%. Lošiji rezultat u ovome ispitu vjerojatno se može pripisati tome što su učenici trebali producirati veću količinu

pisanoga teksta, osobito u prvome dijelu ispita koji se odnosio na pismeno izražavanje, što je za ove učenike moglo biti problematično.

Tablica 257. Prikaz rezultata učenika s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom koji su pisali u cijelosti prilagođen ispit

Vrsta prilagodbe		GEO	POV	IGP	HRV
U cijelosti prilagođen ispit	N	869	869	869	901
	M	45,46	48,12	45,54	35,89
	SD	17,09	22,20	25,39	14,79
	Min	0,00	0,00	0,00	0,00
	Max	94,12	100,00	100,00	80,36
U cijelosti prilagođen ispit uz osobnog pomagača	N	12	12	12	12
	M	64,71	67,40	62,50	60,71
	SD	14,30	20,89	23,84	16,03
	Min	44,12	11,76	25,00	37,50
	Max	82,35	88,24	100,00	82,14
Ukupno	N	881	881	881	913
	M	45,72	48,39	45,77	36,22
	SD	17,20	22,29	25,43	15,06
	Min	0,00	0,00	0,00	0,00
	Max	94,12	100,00	100,00	82,14
	F	15,06	8,94	5,29	33,29
	p	0,00	0,00	0,02	0,00

U Tablicama 258 i 259 prikazane su povezanosti školskih ocjena i uspjeha na ispitu učenika s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom. Kao što se može vidjeti, u skupini učenika koji su pisali redoviti ispit (u standardnim uvjetima i/ili uz produljeno vrijeme) povezanosti su po iznosu umjerene, premda nešto niže nego u skupini učenika bez posebne odgojno-obrazovne potrebe. S druge strane, u skupini učenika koji su pisali u cijelosti prilagođen ispit, one su po iznosima vrlo skromne. Niske povezanosti uratka u ispitima i školskog uspjeha kod ove skupine učenika upućuju na problem objektivnosti školskog ocjenjivanja učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.

Tablica 258. Povezanost školskoga uspjeha i rezultata učenika s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom koji su pisali redoviti ispit

		GEO	POV	IGP	HRV
Opći uspjeh učenika u 7. razredu	r	,388	,419	,333	,413
	N	492	492	488	532
Uspjeh učenika iz Hrvatskoga jezika u 7. razredu	r	,362	,367	,337	,393
	N	494	494	490	534
Uspjeh učenika iz Povijesti u 7. razredu	r	,350	,388	,297	,360
	N	494	494	490	534
Uspjeh učenika iz Geografije u 7. razredu	r	,333	,377	,305	,334
	N	494	494	490	534

Tablica 259. Povezanost školskoga uspjeha i rezultata
učenika s posebnom odgojno-obrazovnom potrebom koji su pisali u cijelosti prilagođeni

		GEO	POV	IGP	HRV
Opći uspjeh učenika u 7. razredu	r	,153	,149	,097	,248
	N	878	878	878	908
Uspjeh učenika iz Hrvatskoga jezika u 7. razredu	r	,094	,182	,090	,185
	N	879	879	879	909
Uspjeh učenika iz Povijesti u 7. razredu	r	,139	,156	,079	,182
	N	877	877	877	907
Uspjeh učenika iz Geografije u 7. razredu	r	,182	,162	,120	,162
	N	877	877	877	907

6.9. REZULTATI UČENIKA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA KOJI SU PISALI ISPIT IZ MATERINSKOGA JEZIKA

Kao što je već navedeno, učenicima pripadnicima srpske i talijanske nacionalne manjine u vanjskome je vrednovanju obrazovnih postignuća učenika osmih razreda u školskoj godini 2007./2008. omogućeno pisanje ispita iz njihovih materinskih jezika. U dijelu koji slijedi iznijet ćemo osnovne rezultate i spoznaje dobivene ispitivanjem obrazovnih postignuća učenika srpske i talijanske nacionalne manjine iz njihovih materinskih jezika.

Rezultati ispitivanja obrazovnih postignuća iz srpskoga materinskoga jezika

U ispitivanju iz srpskoga materinskoga jezika sudjelovalo je 88 učenika iz Osječko-baranjske županije i 201 učenik iz Vukovarsko-srijemske županije. Prosječno su učenici pripadnici srpske nacionalne manjine riješili 69,2% ispita iz srpskoga materinskoga jezika, što je vrlo dobar rezultat (Tablica 260). Prosječni rezultati učenika ovih dviju županija podjednaki su i među njima nije dobivena statistički značajna razlika. Međutim, iz prosječnih rezultata i ranije prikazanih zaključaka koji se odnose na metrijske karakteristike ovoga ispita, vidljivo je da je ovaj ispit učenicima bio umjereno prelagan.

Tablica 260. Osnovni rezultati ispitivanja srpskoga materinskoga jezika

Županija	N	M	SD	Min	Max
Osječko-baranjska županija	88	67,8	13,3	23,0	91,0
Vukovarsko-srijemska županija	201	69,8	13,9	25,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

U tablicama koje slijede prikazane su razlike među učenicima u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o određenim obilježjima učenika i njegove obitelji (Tablice od 261 do 263). Djevojke su u prosjeku ostvarile oko 9% bolje rezultate na ovome ispitu od mladića i ova je razlika statistički značajna.

Tablica 261. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o spolu učenika

Spol	N	M	SD	Min	Max
Učenica	152	73,5	10,3	39,0	92,0
Učenik	137	64,4	15,4	23,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Najbolji uspjeh u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika postižu djeca čije majke imaju srednju stručnu spremu, a najlošiji djeca majki s visokom stručnom spremom. Iako je razlika u uspjehu učenika na ovome ispitu ovisno o obrazovanju majke statistički značajna, potrebno ju je tumačiti s oprezom, zbog velike pogreške vezane uz aritmetičke sredine, a poradi vrlo malog broja učenika u pojedinim skupinama. Među učenicima nisu dobivene statistički značajne razlike u uspjehu na ovome ispitu s obzirom na obrazovanje oca.

Tablica 262. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o obrazovanju majke

Obrazovanje majke učenika:	N	M	SD	Min	Max
Podatak nepoznat	9	65,3	18,9	23,0	89,0
NSS	73	65,6	14,2	25,0	91,0
SSS	189	71,1	13,1	28,0	94,0
VŠS	11	67,6	12,4	50,0	83,0
VSS i više	7	62,6	11,1	39,0	74,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Tablica 263. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o obrazovanju oca

Obrazovanje oca učenika:	N	M	SD	Min	Max
Podatak nepoznat	14	68,1	11,3	53,0	88,0
NSS	65	64,8	14,1	25,0	91,0
SSS	189	70,4	14,0	23,0	94,0
VŠS	10	73,8	7,6	65,0	86,0
VSS i više	11	71,3	9,0	52,0	84,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

U Tablicama od 264 do 271 prikazani su prosječni rezultati učenika različitog općeg školskog uspjeha te uspjeha iz pojedinih predmeta u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika. Dobivene su statistički značajne razlike u uspjehu na ovome ispitu, uz razinu značajnosti manju od 5%, među učenicima različitoga uspjeha. Općenito su najuspješniji na ovome ispitu učenici odličnog općeg uspjeha u sedmome razredu, dok su najmanje uspješni učenici dovoljnog uspjeha. Isti je obrazac dobiven i kod drugih školskih predmeta.

Tablica 264. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o općem uspjehu učenika u 7. razredu

Opći uspjeh učenika u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	4	45,3	11,7	28,0	54,0
Dobar	75	57,2	12,7	23,0	82,0
Vrlo dobar	115	69,6	10,7	39,0	91,0
Odličan	95	79,2	8,1	52,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Tablica 265. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Fizike u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Fizike u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	67	59,2	13,5	23,0	82,0
Dobar	82	65,8	11,5	39,0	89,0
Vrlo dobar	78	72,5	11,8	25,0	91,0
Odličan	62	80,4	8,4	52,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Tablica 266. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Biologije u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Biologije u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	40	59,7	14,2	23,0	82,0
Dobar	76	63,5	12,7	25,0	84,0
Vrlo dobar	81	70,5	12,9	39,0	91,0
Odličan	92	76,9	10,0	49,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Tablica 267. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Kemije u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Kemije u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	63	55,7	13,7	23,0	82,0
Dobar	71	66,4	11,1	35,0	89,0
Vrlo dobar	71	72,0	9,7	39,0	89,0
Odličan	84	79,3	8,6	52,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Tablica 268. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Geografije u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Geografije u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	50	57,7	15,4	23,0	89,0
Dobar	75	64,5	12,0	35,0	91,0
Vrlo dobar	76	71,0	9,9	39,0	86,0
Odličan	88	78,2	10,1	39,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Tablica 269. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Povijesti u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Povijesti u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	35	52,6	12,9	23,0	82,0
Dobar	85	63,8	12,3	25,0	89,0
Vrlo dobar	87	72,2	9,8	39,0	91,0
Odličan	82	78,7	9,4	39,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Tablica 270. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Hrvatskoga jezika u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Hrvatskoga jezika u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	62	55,5	12,5	23,0	82,0
Dobar	61	64,2	10,5	39,0	89,0
Vrlo dobar	74	71,0	10,8	25,0	87,0
Odličan	92	80,3	7,2	53,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Tablica 271. Razlike u uspjehu u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz stranoga jezika u 7. razredu

Uspjeh učenika iz stranoga jezika u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	65	57,1	13,3	23,0	82,0
Dobar	75	67,1	12,2	37,0	87,0
Vrlo dobar	60	70,8	10,2	39,0	91,0
Odličan	89	78,7	9,3	40,0	94,0
Ukupno	289	69,2	13,7	23,0	94,0

Na kraju, provjerili smo povezanost uspješnosti učenika iz srpskoga materinskoga jezika i drugih ispita u ispitivanju obrazovnih postignuća u kojima su ovi učenici sudjelovali. Dobiveni rezultati prikazani su u Tablici 272. Kao što se može vidjeti, postoje statistički značajne povezanosti, umjerene do visoke po iznosu, pri čemu je najviša povezanost uspjeha u srpskome materinskome jeziku s uspjehom u ispitu iz Hrvatskoga jezika, zatim Kemije, Fizike i Njemačkoga jezika. Niže su povezanosti dobivene s rezultatima u ispitima iz Engleskoga jezika, Biologije i integracijskih sadržaja prirodoslovnih predmeta.

Tablica 272. Povezanost uspjeha u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika i ispitima iz Fizike, Biologije, Kemije, integracijskih sadržaja ovih triju predmeta, Hrvatskoga, Engleskoga i Njemačkoga jezika

	Srpski materinski jezik
Fizika	0,42
Kemija	0,44
Biologija	0,28
Integracija F/B/K	0,27
Hrvatski jezik	0,74
Engleski jezik	0,39
Njemački jezik	0,42

Rezultati ispitivanja obrazovnih postignuća iz talijanskoga materinskoga jezika

U ispitivanju iz talijanskoga materinskoga jezika ukupno je sudjelovalo 187 učenika, od kojih je 48 bilo iz Primorsko-goranske, a 139 iz Istarske županije (Tablica 273). Nisu dobivene statistički značajne razlike u prosječnoj uspješnosti učenika iz ovih dviju županija u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika. Učenici su u prosjeku postigli 61,4% od ukupnoga broja bodova u ovome ispitu, što je prilično dobar rezultat. Potrebno je napomenuti da prosječni rezultati u ovome ispitu i

ranije prikazani zaključci o metrijskim karakteristikama ovoga ispita ukazuju na to da je ispit učenicima bio umjereno prelagan.

Tablica 273. Osnovni rezultati ispitivanja talijanskoga materinskoga jezika

Županija	N	M	SD	Min	Max
Primorsko-goranska županija	48	61,7	13,8	29,1	85,7
Istarska županija	139	61,3	15,3	17,3	90,8
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

I u ovome su ispitu, kao i u ispitu iz srpskoga materinskoga jezika, djevojke u prosjeku ostvarile statistički značajno bolje rezultate od mladića. Prosječni uradak učenica za oko 10% je bolji od prosječnog uratka učenika (Tablica 274).

Tablica 274. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o spolu učenika

Spol	N	M	SD	Min	Max
Učenica	102	66,0	14,0	32,1	90,8
Učenik	85	55,8	14,1	17,3	80,6
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

Najbolji uspjeh u ispitu postigla su djeca majki s visokom stručnom spremom. Prema uspjehu slijede djeca majki sa srednjom stručnom spremom, a najlošiji su uspjeh postigla djeca majki s niskom stručnom spremom. Iako je razlika u uspjehu učenika na ovome ispitu ovisno o obrazovanju majke statistički značajna, potrebno ju je tumačiti s oprezom, zbog velike pogreške vezane uz aritmetičke sredine, a poradi vrlo malog broja učenika u pojedinim skupinama. Među učenicima nisu dobivene statistički značajne razlike u uspjehu na ovome ispitu s obzirom na obrazovanje oca.

Tablica 275. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o obrazovanju majke

Obrazovanje majke učenika:	N	M	SD	Min	Max
Podatak nepoznat	7	60,6	22,1	26,0	84,7
NSS	11	47,4	12,7	17,3	65,8
SSS	103	61,7	15,2	20,9	87,8
VŠS	22	63,9	14,2	34,2	82,1
VSS i više	32	63,9	13,3	34,7	90,8
Ukupno	175	61,4	15,2	17,3	90,8

Tablica 276. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o obrazovanju oca

Obrazovanje oca učenika:	N	M	SD	Min	Max
Podatak nepoznat	6	59,9	11,9	49,0	77,6
NSS	16	52,9	15,9	17,3	86,2
SSS	103	63,0	15,1	20,9	87,8
VŠS	16	59,1	13,0	40,3	84,7
VSS i više	34	62,1	15,9	29,1	90,8
Ukupno	175	61,4	15,2	17,3	90,8

Dobivene su statistički značajne razlike u uspjehu na ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika, uz razinu značajnosti manju od 5%, među učenicima različitog općeg uspjeha te uspjeha iz

pojedinih predmeta (Tablice od 277 do 284). Općenito, najbolje rezultate na ovome ispitu ostvarili su učenici odličnog općeg uspjeha u sedmome razredu, dok su najmanje uspješni bili učenici dovoljnog uspjeha. Isti je obrazac dobiven i kod drugih školskih predmeta.

Tablica 277. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o općem uspjehu učenika u 7. razredu

Opći uspjeh učenika u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	1	33,7	.	33,7	33,7
Dobar	47	48,7	14,3	17,3	77,6
Vrlo dobar	68	59,6	11,2	34,7	81,1
Odličan	71	71,9	10,1	48,0	90,8
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

Tablica 278. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Fizike u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Fizike u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	38	52,4	13,7	17,3	78,1
Dobar	37	55,5	14,8	20,9	82,1
Vrlo dobar	71	62,9	13,2	26,0	84,7
Odličan	41	72,4	11,1	51,0	90,8
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

Tablica 279. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Biologije u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Biologije u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	31	50,4	12,4	26,0	70,9
Dobar	44	52,1	14,0	17,3	82,1
Vrlo dobar	47	62,1	12,0	34,7	83,7
Odličan	65	72,3	10,1	42,9	90,8
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

Tablica 280. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Kemije u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Kemije u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	35	51,0	12,6	26,0	73,0
Dobar	44	52,0	14,4	17,3	81,1
Vrlo dobar	49	66,1	10,5	40,3	83,7
Odličan	59	70,6	11,8	42,9	90,8
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

Tablica 281. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Geografije u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Geografije u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	31	45,7	13,1	17,3	78,1
Dobar	33	60,0	12,3	26,0	80,1
Vrlo dobar	54	60,6	13,3	20,9	86,2
Odličan	69	69,6	11,9	40,3	90,8
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

Tablica 282. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Povijesti u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Povijesti u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	32	47,5	13,6	17,3	73,0
Dobar	37	56,5	12,3	20,9	78,1
Vrlo dobar	43	60,8	13,3	26,0	81,1
Odličan	75	70,0	11,7	34,7	90,8
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

Tablica 283. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz Hrvatskoga jezika u 7. razredu

Uspjeh učenika iz Hrvatskoga jezika u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	33	50,4	14,9	17,3	75,0
Dobar	51	54,8	13,2	20,9	78,1
Vrlo dobar	50	63,9	12,2	34,7	85,7
Odličan	53	72,1	10,4	49,5	90,8
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

Tablica 284. Razlike u uspjehu u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika ovisno o uspjehu učenika iz stranoga jezika u 7. razredu

Uspjeh učenika iz stranoga jezika u 7. razredu	N	M	SD	Min	Max
Dovoljan	33	48,0	13,6	17,3	70,9
Dobar	42	55,3	13,5	29,1	80,6
Vrlo dobar	41	62,4	13,3	33,2	85,7
Odličan	71	70,5	10,4	48,0	90,8
Ukupno	187	61,4	14,9	17,3	90,8

Rezultati ispitivanja povezanosti uspješnosti učenika iz talijanskoga materinskoga jezika i drugih ispita u ispitivanju obrazovnih postignuća u kojima su ovi učenici sudjelovali prikazani su u Tablici 285. Dobivene su statistički značajne povezanosti umjerenoga iznosa, pri čemu je najviša povezanost uspjeha u talijanskome materinskome jeziku s uspjehom u ispitu iz Hrvatskoga jezika, zatim Fizike, Biologije i Kemije, dok je niža povezanost dobivena s rezultatima u ispitu iz integracijskih sadržaja prirodoslovnih predmeta, a najniža s Engleskim jezikom.

Tablica 285. Povezanost uspjeha u ispitu iz talijanskoga materinskoga jezika i ispitima iz Fizike, Biologije, Kemije, integracijskih sadržaja ovih triju predmeta, Hrvatskoga, Engleskoga i Njemačkoga jezika

	Talijanski materinski jezik
Fizika	0,49
Kemija	0,42
Biologija	0,48
Integracija F/B/K	0,22
Hrvatski jezik	0,57
Engleski jezik	0,32
Njemački jezik	n/a

7. PRILOZI

Autori materijala sadržanih u prilogu djelatnici su Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar te članovi stručnih radnih skupina.

PRILOG 1

Strategija za vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća učenika 8. razreda osnovnih škola Republike Hrvatske

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Zagreb, 5. rujna 2007.

Strategija eksperimentalnoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika 8. razreda iz Biologije, Kemije, Fizike, Geografije i Povijesti u školskoj godini 2007./2008.

1. Uvod

Strategija za izradbu nacionalnih testova treba se temeljiti na novome konceptu obrazovnoga sustava koji Hrvatsku vodi prema društvu znanja i cilju zacrtanom u dokumentima Vlade i MZOŠ-a:

- Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010.
- Prijedlog strategije za izradbu i razvoj nacionalnoga kurikuluma za predškolski odgoj, opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2007.)
- Nastavni plan i program za osnovnu školu (2006.)
- Hrvatski nacionalni obrazovni standard – Hnos (2006.).

Ispitnim testovima *Nacionalnoga centra za vanjsko vrjednovanje obrazovanja* (NCVVO-a) potrebno je provjeravati obrazovna postignuća misleći pritom:

- na trajna temeljna znanja
- na sposobnosti (razumijevanje, primjena, analiza, evaluacija, sinteza, apstraktno mišljenje, uočavanje promjena, predviđanje promjena u danim okolnostima)
- na sposobnost rješavanja problemskih interdisciplinarnih zadataka
- na kompetencije u učenju istraživanjem i otkrivanjem i donošenju zaključaka na temelju rezultata istraživanja (vježbanje znanstvene metode rješavanja problema).

Promjene odgojno-obrazovne paradigme, koje pretpostavlja Hnos, ugradit će se u sustav i život škole ovisno o razinama znanja koje će se vrjednovati u ispitnome materijalu nacionalnih testova. Prije izradbe ispitnoga materijala potrebno je **istaknuti** ciljeve poučavanja i izlazne kompetencije učenika koje se stječu tijekom školovanja u razdoblju za koje se znanje vrjednuje, kako bi ispitna pitanja i zadatci bili posve jasni, utemeljeni na obrazovnome standardu i izvršivi.

Ispitne testove treba u javnosti argumentirano predstaviti kao prirodnu završnicu razdoblja školovanja (u kojoj se saznaju i priopćuju rezultati učenja) te nastojati izbjeći frustracije učenika i učitelja koje mogu proizaći iz nejasnoća, stručne nevjerodostojnosti, materijalnih pogrješaka i drugih nepravilnosti u testovima.

Pri izradbi strategije vanjskoga vrjednovanja najprije treba definirati metodologiju koja će proizlaziti iz temeljnoga načela nove odgojno-obrazovne paradigme, odnosno **korelacijsko-integracijskoga, istraživačkoga i problemskoga načina poučavanja**, što pretpostavlja Hnos.

2.a Posebnosti Biologije, Kemije i Fizike

Prirodne znanosti, biologija, fizika, kemija, geologija, geofizika i dr., čine zasebna znanstvena područja, a u skladu s tim i zasebne nastavne predmete. Do spoznaja u prirodnim znanostima dolazi se na temelju rezultata pokusa, a svaka se prirodna znanost odlikuje samo njoj svojstvenom metodologijom i tehnologijom istraživanja. Međutim, za tumačenje i razumijevanje rezultata pokusa u bilo kojem znanstvenom području potrebno je kombinirati spoznaje iz više znanstvenih područja. Zato se u svim nastavnim programima prema Hnosu **uvijek traži korelacija s nastavnim sadržajima drugih nastavnih predmeta: jezika, društvenih i tehničkih znanosti te posebice matematike.** Tako se kod učenika razvija cjelovit pogled na zbivanja u društvu i tehnologiji.

Tehnologija koja je suvremena „danas“, vrlo brzo zastarijeva, a zanimanja za cijeli život nestaju. Očekuje se da će današnji učenici tijekom svoga radnoga vijeka nekoliko puta promijeniti zanimanje. Nove tehnologije ukidaju stara i stvaraju nova radna mjesta.

Na temelju tih činjenica koncipirani su cilj i načela ovoga istraživanja (testiranja) kako bi se uočilo **jesu li** učenici sposobni znanja i sposobnosti stečene u jednome području, ili nastavnome predmetu, iskoristiti za rješavanje problema iz drugoga znanstvenoga područja, odnosno nastavnoga predmeta. **Tako će se spoznati u kolikoj su mjeri učenici osposobljeni za promjenu zanimanja i cjeloživotnoga obrazovanja**.

2.b. Posebnosti Geografije i Povijesti

Pri izradbi ispitnih materijala iz Povijesti i Geografije posebnu pozornost treba usmjeriti i:

- na razvijanje nacionalne svijesti
- na upoznavanje učenika s vlastitom kulturnom i prirodnom baštinom te na naglašavanje potrebe čuvanja baštine
- na razvijanje kritičkoga promišljanja o događajima kojima je uporište u povijesnim procesima
- na razvijanje tolerantnoga odnosa prema različitim narodima, vjerama, rasama i kulturama
- na poticanje multikulturalizma
- na razvijanje ekološke svijesti.

Ciljevi:

- uočavanje i razumijevanje uzročno-posljedičnih veza u određenome geografskome prostoru i povijesnome razdoblju

- uočavanje i razumijevanje međusobne povezanosti prirodno geografskih i društveno socijalnih procesa i pojava
- uočavanje i razumijevanje specifičnosti određenih geografskih regija i njihov povijesni razvoj
- rad s geografskom kartom
- rad s povijesnom kartom i lentom vremena
- uočavanje i razumijevanje specifičnosti određenih povijesnih razdoblja
- uočavanje i razumijevanje povezanosti geografskih, socijalnih, gospodarskih, političkih i kulturnih čimbenika
- analiza i interpretacija prošlosti na temelju odabranih te učenicima prilagođenih povijesnih izvora
- prepoznavanje, raščlanjivanje, povezivanje i vrjednovanje različitih povijesnih i geografskih izvora.

3. Zajednička načela

1. Vrjednovanje obrazovnih postignuća **iz nastavnih predmeta** Biologije, Kemije i Fizike (prvi dio testa) te Povijesti i Geografije (drugi dio testa) provodi se jednim zajedničkim testom.
2. Test treba koncipirati tako da se njime provjeravaju učeničke mogućnosti uporabe stečenih sposobnosti i znanja za rješavanje problemski postavljenih pitanja ili zadataka, imajući pritom na umu da pitanja ne smiju biti tako koncipirana da potiču reproduciranje napamet naučenih (masno otisnutih) definicija i formula ili uvrštavanje podataka u napamet naučenu „formulu“ iz udžbenika.
3. Pitanja u testu trebala bi se odnositi na obrazovna postignuća (ključne pojmove i sposobnosti) prema Hnosu .
4. Vanjsko vrjednovanje mora biti u skladu s nastavom prema novome Nastavnome planu i programu (Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa 2006. god.) koji je priređen prema odrednicama Hnosa i slijediti ista načela na kojima je Hnos utemeljen jer je u okviru stručnoga usavršavanja učitelja prema Hnosu već uvedeno vrjednovanje znanja i sposobnosti na temelju Bloomove taksonomije (Anderson i Krathwohl, 2001).
5. Vanjsko vrjednovanje mora respektirati činjenicu da se nastava prema Hnosu temelji na **korelacijsko-integracijskom, istraživačkom i problemskom načinu poučavanja** (učenički istraživački projekti, odnosno učenje otkrivanjem ili istraživanjem).

3.a. Načela iz Biologije, Kemije i Fizike

- Pitanja treba koncipirati tako da se približno po četvrtina pitanja odnosi na Biologiju, četvrtina na Kemiju i četvrtina na Fiziku. Približno četvrtinu pitanja treba osmisliti interdisciplinarno imajući pritom na umu da je za ispravan odgovor na postavljeno pitanje potrebno istodobno upotrijebiti sva stečena znanja i sposobnosti iz Biologije, Kemije, Fizike i Matematike, kao i opće sposobnosti i znanja koja nisu nužno obuhvaćena određenim nastavnim predmetom.
- Numerički postavljeni problemi trebaju se moći riješiti bez uporabe džepnih računala (time se provjerava učenikova sposobnost procjene valjanosti rezultata….).

- Radi bržega i jednostavnijega ocjenjivanja učeničkih sposobnosti i znanja (učeničkih rješenja testova) predlažu se testovi koji se temelje na zadatcima objektivnoga tipa.
- Bez obzira na oblike vrjednovanja, osim znanja, testovima se moraju vrjednovati sposobnosti i vještine stečene praktičnim radom. Može se i mora vrjednovati kompetentnost u eksperimentiranju i donošenju zaključaka na temelju rezultata pokusa.

3.b. Načela iz Povijesti i Geografije

- Test treba koncipirati tako da se njime provjeravaju učeničke mogućnosti uporabe stečenih sposobnosti i znanja za rješavanje problemski postavljenih pitanja ili zadataka. Sposobnosti i znanja koja se testom trebaju provjeravati odnose se na interpretaciju, primjenu, analizu, sintezu i evaluaciju.
- Bodovanje svakoga pitanja mora biti u skladu s važnošću pojedinih, navedenih sposobnosti, i određivanja važnosti pojedinih znanja koja će se provjeriti.
- Oko 40% pitanja u testu treba se odnositi na ključne pojmove, znanja i sposobnosti iz Geografije, oko 40% iz Povijesti i oko 20 % interdisciplinarno**.**
- Radi kvalitetnijega uvida u znanja i sposobnosti učenika predlaže se nekoliko tipova pitanja uz primjenu kartografskoga materijala, grafikona, dijagrama i vremenskih lenti.
- Radi bržega i jednostavnijega ocjenjivanja učeničkih sposobnosti i znanja (učeničkih rješenja testova) predlažu se testovi koji se temelje na zadatcima objektivnoga tipa.

Određeni dio pitanja biti će vezan za geografske i povijesne karte, odnosno snalaženje u određenom geografskom i geografsko-povijesnom prostoru.

Vanjsko vrjednovanje mora respektirati činjenicu da se nastava prema Hnosu odvija kroz integriranu nastavu, odnosno interdisciplinarno.

Prilikom sastavljanja testova i vanjskoga vrjednovanja nužno je znati da je geografija kompleksna znanost (poveznica prirodnih i društvenih znanosti) i stoga postoje teme koje se mogu ocjenjivati u dijelu testa vezanom samo za geografiju i povijest ili u dijelu testa koji se odnosi na interdisciplinarnost.

Napomene

Valjalo bi načiniti analizu rezultata u ovisnosti o opremljenosti škola i stručne spreme učitelja.

Temeljem budućih rezultata vanjskoga vrjednovanja svi važni subjekti u odgoju i obrazovanju trebaju razvijati sustav stručnoga usavršavanja, napredovanja i nagrađivanja učitelja.
Kako bismo novi način ispitivanja približili učiteljima i učenicima, predlažemo da se do početka drugoga polugodišta škol. god. 2007./2008. na internetskim stranicama NCVVO-a objave modeli ispita.

Za učenike s posebnim potrebama izradit će se posebni modeli ispitivanja prilagođeni njihovim mogućnostima.

Članovi Povjerenstva:

Akademik Stanko Popović.
prof. dr. sc. Milan Sikirica
prof. dr. sc. Željka Šiljković
doc. dr. sc. Josip Brana
doc. dr. sc. Zdravko Dolenec
dr. sc. Zoran Velagić
mr. sc. Toni Babarović
Zdravko Furlan, prof.
Petar Vrkljan, prof.
Đurđa Kocijan, prof.
Lidija Vranar, prof.
Božidar Nevžala, prof.
Marijana Bastić, prof.
Anđelka Jalušić, prof.

Ravnatelj:

Goran Sirovatka, dipl. ing.

PRILOG 2

Vodič kroz projekt vanjskoga vrednovanja u OŠ u šk. godini 2007.-2008.

VODIČ

KROZ

PROJEKT VANJSKOGA VRJEDNOVANJA OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA ČETVRTIH I OSMIH RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

ŠKOLSKA GODINA 2007./2008.

Nakladnik
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika
Goran Sirovatka,
ravnatelj *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*

Autori
Nenad Marković, prof.
Sanja Horvatić, dipl. defektolog
mr. Ira Tretinjak

Lektorica
Irena Ivančić, prof.

Redaktorica
Katarina Cvijanović, dipl. defektolog

Stručni konzultant
doc. dr. sc. Josip Burušić

Slog i grafičko uređenje
ITG, Zagreb

Tisak
ITG, Zagreb

Poštovani ravnatelji, učitelji i stručni suradnici,

svjedoci ste uvođenja promjena u odgoju i obrazovanju te provođenju Nastavnoga plana i programa za osnovnu školu prema Hrvatskom nacionalnom obrazovnom standardu (u daljnjem tekstu: HNOS). Nužan uvjet za ostvarivanje ciljeva Nastavnoga plana i programa predstavlja praćenje i vrjednovanje kvalitete obrazovanja.

Prošle školske godine zajedničkom suradnjom organizirali smo i proveli vrlo uspješno prvo vanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća u osnovnoj školi iz Hrvatskoga jezika i Matematike. Bio je to velik korak k unaprjeđenju kvalitete hrvatskoga školskoga sustava.

Podsjetimo se, u projektu je sudjelovalo 4 000 suradnika *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (ravnatelji osnovnih škola, učitelji i stručni suradnici u školama – članovi školskih ispitnih povjerenstava, članovi stručnih radnih skupina, ocjenjivači ispita i dr.) i 10 690 učenika osmih razreda iz 842 osnovne škole u Republici Hrvatskoj.

Uzorak učenika odražavao je cijelu populaciju učenika osmih razreda po svim relevantnim obilježjima. I učenici su shvatili koliki je značaj vanjskoga vrjednovanja obrazovanja pa je ispitima iz Hrvatskoga jezika pristupilo 98,33% učenika (ispitanika), a ispitima iz Matematike 98,17% učenika. Taj podatak govori da su učenici postali važni sukreatori u poboljšanju osnovnoškolskoga obrazovnoga sustava u Republici Hrvatskoj.

Važnu ulogu imali su ravnatelji – ispitni koordinatori koji su koordinirali cjelokupnu organizaciju i provedbu ispitivanja u školama i time još jednom dokazali da su ključan čimbenik u promjenama koje se događaju u osnovnim školama.

Članovi školskih ispitnih povjerenstava iz reda učitelja i stručnih suradnika također su profesionalno i odgovorno (prema uputama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*) obavili složenu zadaću provedbe ispita u ispitnim prostorijama.

Rezultati ispitivanja upućuju na važne spoznaje – da su škole, učitelji i učenici iznimno dobro prihvatili vanjsko vrjednovanje. Utvrđena je zadovoljavajuća razina znanja iz Hrvatskoga jezika i Matematike na nacionalnoj razini te se pokazalo da ocjene učenika slijede uspjeh na ovim ispitima.

Rezultati prošlogodišnjih ispita također nam pokazuju da postoje značajne razlike u uspjehu na ispitima ovisno o županiji, o osnivaču škole, o broju stručnih suradnika kao i o stručnoj spremi učitelja i roditelja i o još nekim pokazateljima.

Ti vrijedni pokazatelji upućuju sve subjekte u odgoju i obrazovanju na konkretno djelovanje u cilju poboljšanja kvalitete obrazovanja, poglavito one koji donose važne odluke (Vlada RH, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, osnivači škola i ostali).

Poštovani, na temelju navedenoga *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* uz stručnu i znanstvenu podršku *Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar* te uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa kreće u još veći projekt eksperimentalnoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika četvrtih i osmih razreda osnovne škole.

Želja nam je ovim istraživanjem utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i sposobnosti učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja na završetku četvrtoga i osmoga razreda osnovnoga školovanja. Također želimo utvrditi koliko su učenici osposobljeni za samostalno rješavanje problema razmišljanjem i smislenim učenjem. Vjerujemo da ćemo zajedničkom suradnjom, kao i suradnjom s *Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar* i njegovim znanstvenicima, uspješno provesti drugo vanjsko vrjednovanje odgojno-obrazovnih postignuća u hrvatskim osnovnim školama i time pridonijeti poboljšanju kvalitete rada naših škola.

S poštovanjem i vjerom u uspješnu suradnju,

ravnatelj
Goran Sirovatka, dipl. ing.

I. NOSITELJ PROJEKTA

Nositelj je projekta eksperimentalnoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika u osnovnim školama *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (u daljnjem tekstu: Centar).

Centar je novoosnovana ustanova koja provodi poslove vanjskoga vrjednovanja u odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske i poslove provođenja ispita temeljene na nacionalnim standardima.

ZADATCI CENTRA

- Priprema ispitne materijale prema nacionalnim standardima
- Provodi međunarodne provjere znanja
- Koordinira rad svih sudionika u provođenju vanjskoga vrjednovanja (stručne radne skupine, recenzenti, ispitni koordinatori, ocjenjivači)
- Organizira i provodi edukaciju navedenih skupina
- Organizira i provodi nacionalne ispite i državnu maturu (tisak, distribucija)
- Obrađuje i analizira rezultate, predlaže promjene
- Osposobljava sve sudionike za uporabu rezultata i uvođenje promjena u sustavu (samovrjednovanje)

II. SUGLASNOST ZA PROVOĐENJE PROJEKTA

Dana **7. studenoga 2007.** Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa dalo je suglasnost za provođenje projekata vrjednovanja i samovrjednovanja u četvrtim i osmim razredima osnovne škole u školskoj godini 2007./2008. (KLASA: 602-02/07-05/00575; URBROJ: 533-10-07-0002)

III. PROVEDBA PROJEKTA

Ravnatelj Centra donio je **1. rujna 2007.** Odluku o imenovanju projektnoga tima Centra u sastavu:

1. Nenad Marković, prof., voditelj projekta
2. mr. Ira Tretinjak
3. mr. sc. Biljana Vranković
4. Ružica Jemeršić, dipl. učiteljica
5. Sanja Horvatić, dipl. defektolog
6. Tonija Vladislavić, prof.
7. Anđa Lovrić, prof.
8. Vesna Vuković.

Projekt provodi *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* u suradnji s *Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar* (u daljnjem tekstu: Institut).

Projektni tim Instituta:

1. doc. dr. sc. Josip Burušić, voditelj projekta
2. dr. sc. Ivana Ferić
3. mr. sc. Toni Babarović
4. Marija Šakić, prof.

IV. ZNAČAJ PROJEKTA

To je **objektivno i standardizirano vanjsko vrjednovanje** obrazovnih postignuća učenika u osnovnim školama Republike Hrvatske.

V. CILJEVI PROJEKTA

Temeljni cilj projekta vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika četvrtih i osmih razreda osnovnih škola u školskoj godini 2007./2008. jest utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i sposobnosti učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja. Nadalje, cilj je ovoga projekta ispitati osposobljenost učenika za interdisciplinarno povezivanje nastavnih sadržaja.

Osim ovoga, daljnji višestruki ciljevi projekta su:

- upoznavanje škola s postupkom standardiziranoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz nastavnih područja razredne nastave (Hrvatski jezik, Matematika, Priroda i društvo te strani jezik u redovnoj nastavi) i predmetne nastave (Hrvatski jezik, Biologija, Kemija, Fizika, Povijest, Geografija, te strani jezik u redovnoj nastavi)
- prihvaćanje rezultata vrjednovanja kao smjernica u poboljšanju kvalitete nastave.

VI. ZADATCI PROJEKTA

I. Ispitati osnovna znanja, vještine i sposobnosti učenika četvrtih razreda osnovnih škola iz nastavnih predmeta:

1. HRVATSKI JEZIK
2. MATEMATIKA
3. PRIRODA I DRUŠTVO
4. STRANI JEZIK U REDOVNOJ NASTAVI.

II. Ispitati koliko su učenici četvrtih razreda osposobljeni za samostalno rješavanje problemskih zadataka koji uključuju integraciju sadržaja iz Hrvatskoga jezika, Matematike i Prirode i društva.

III. Ispitati osnovna znanja, vještine i sposobnosti učenika osmih razreda iz sljedećih nastavnih predmeta:

1. HRVATSKI JEZIK
2. STRANI JEZIK U REDOVNOJ NASTAVI
3. BIOLOGIJA
4. KEMIJA
5. FIZIKA
6. POVIJEST
7. GEOGRAFIJA.

IV. Ispitati koliko su učenici osmih razreda osposobljeni za rješavanje problemskih zadataka koji zahtijevaju integraciju sadržaja iz sljedećih nastavnih područja:

1. prirodoslovlje (Biologija, Kemija i Fizika)
2. društveno-prirodoslovno područje (Povijest i Geografija).

V. Ispitati postoji li povezanost znanja, vještina i sposobnosti iz pojedinih nastavnih predmeta i osposobljenosti učenika za integriranje znanja i vještina u nastavnim područjima.

VI. Utvrditi u kojoj su mjeri postojeća školska postignuća učenika povezana s rezultatima dobivenim u ovom ispitivanju.

VII. VRIJEME PROVOĐENJA ISPITA

1. Za učenike četvrtih razreda ispitivanje će se provesti
2. travnja 2008. i **3. travnja 2008.**
2. Za učenike osmih razreda ispitivanje će se provesti
6. svibnja 2008. (Biologija, Kemija, Fizika, Povijest i Geografija) i
8. **svibnja 2008**. (Hrvatski jezik i strani jezik u redovnoj nastavi).

VIII. METODOLOGIJA ISPITIVANJA

Ispitivanje podrazumijeva skupno mjerenje znanja, vještina, sposobnosti i osposobljenosti učenika četvrtih i osmih razreda. Predviđeno je da u ovom projektu sudjeluju svi učenici četvrtih i osmih razreda osnovnih škola u Republici Hrvatskoj koji će dobiti suglasnost roditelja za sudjelovanje u ispitivanju.

4. razred

Predviđeno je ispitivanje svih učenika četvrtih razreda **jednim ispitom** koji sadrži zadatke iz nastavnih predmeta: Hrvatski jezik, Matematika, Priroda i društvo, zadatke integracije nastavnih sadržaja navedenih predmeta te zadatke iz stranoga jezika u redovnoj nastavi (prvi strani jezik). Prvoga dana ispitivat će se Hrvatski jezik, a drugoga dana Matematika, Priroda i društvo i strani jezik u redovnoj nastavi.

8. razred

Svaki učenik 8. razreda pisat će ukupno dva ispita. Prvoga dana ispitivanja polovica učenika pisat će ispit iz nastavnih predmeta Biologija, Fizika i Kemija, a polovica ispit iz nastavnih predmeta Povijest i Geografija. Drugoga dana ispitivanja polovica učenika pisat će ispit iz Hrvatskoga jezika, a polovica učenika ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi.

Škole koje imaju 10 i manje učenika osmih razreda pisat će u jednom danu samo jedan od dvaju ispita i slučajno će biti odabrano koji ispit piše pojedina škola.

Svi će ispiti biti standardizirani u probnom ispitivanju koje će uključivati ograničen broj škola, odnosno učenika iz svih županija.

Ispitivanje u pojedinim školama provodi školsko ispitno povjerenstvo.

Učenici talijanske nacionalne manjine pisat će ispit iz talijanskoga materinskoga jezika koji će se provesti **4. travnja 2008.** za učenike četvrtih razreda i **7. svibnja 2008.** za učenike osmih razreda.

IX. UČENICI S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA

Učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama nemaju mogućnost na isti način pokazati svoja znanja i vještine kao ostali učenici. Tijekom školovanja njihovo napredovanje vrjednuje se primjenom prilagođenih postupaka i uporabom prilagođenih ispitnih materijala te prilagodbom uvjeta ispitivanja. Prilagođeni uvjeti trebaju biti omogućeni učenicima koji tijekom cijeloga školovanja ili dužega razdoblja imaju posebne odgojno-obrazovne potrebe i onima kod kojih je došlo do promjena u zdravstvenom stanju koje uvjetuju prilagodbu u polaganju ispita. Široki spektar oblika i programa školovanja učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama zahtijeva i različitosti u njihovom vrjednovanju, odnosno vrstama i oblicima ispita.

Pravo na prilagodbu

Na prilagodbu ispita imaju pravo svi učenici koji su u potpunoj integraciji u redovnim osnovnim školama (*sukladno odredbama članaka 4. i 6. Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, Narodne novine*, broj 23/91) ***i učenici posebnih škola koji se školuju po redovnom nastavnom planu i programu*** (*sukladno odredbama članaka 12. i 13. Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, Narodne novine,* broj 23/91).

Učenici koji imaju Rješenje o primjerenom obliku školovanja ostvaruju pravo na polaganje ispita uz prilagodbu ispita. Isto pravo mogu ostvariti učenici koji nemaju Rješenje o primjerenom obliku školovanja, ali je tijekom školovanja uočena određena teškoća u razvoju i primjenjivane su prilagodbe u odgojno-obrazovnom radu, prema nalazu i mišljenju odgovarajućih stručnjaka.

Moguće prilagodbe

Prilagodbe ispita ovisit će:

- o vrsti ispita
- o vrsti i stupnju teškoće u razvoju/mentalnome zdravlju učenika.

Odluku o vrsti i načinu prilagodbe donosi ravnatelj *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* na temelju zahtjeva škole i u skladu s priloženom dokumentacijom te s preporukom Stručne radne skupine za prilagodbu ispita u osnovnim školama.

Osnovne prilagodbe ispita za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama uključuju:

- prilagođeni ispitni materijal (Brailleovo pismo, uvećani tisak, grafičko preoblikovanje)
- jezično preoblikovanje ispita
- prilagodbu zadataka
- pomagala
- prilagođenu opremu
- uporabu posebne opreme
- izuzeće od ispita ili dijela koji učenik zbog vrste i stupnja teškoće u razvoju ne može polagati
- prostornu prilagodbu
- provođenje ispita u posebnom prostoru
- osobnoga pomagača
- njegovatelja
- produljeno vrijeme za polaganje ispita (tijekom provedbe ispita moguće je skratiti predloženo produljeno vrijeme, ako se procijeni da ono nije potrebno)
- dodano vrijeme
- provođenje ispita izvan škole (u kući učenika, u nekoj drugoj ustanovi itd.).

X. PLANIRANA STATISTIČKA ANALIZA

U statističkoj obradbi rezultata napravit će se usporedba među učenicima i među školama na temelju postignutih rezultata na ovim ispitima. Svi dobiveni rezultati iskazivat će se zbrojno na razini Republike Hrvatske, pojedinih županija i škola te na razini pojedinih skupnih obilježja učenika, učitelja i nastave te obilježja škole. Nije predviđeno iskazivanje pojedinačnih rezultata učenika.

XI. ISHOD VRJEDNOVANJA

Na temelju rezultata vrjednovanja moći će se uz razumno mali rizik zaključiti o osnovnim znanjima, vještinama, sposobnostima i osposobljenostima učenika koji pohađaju četvrte, odnosno osme razrede osnovnih škola u Republici Hrvatskoj. Pored toga, spoznaje dobivene vrjednovanjem pružile bi empirijski izvedenu osnovicu za zaključivanje o funkcioniranju osnovnoškolskoga sustava i pojedinih njegovih dijelova te o mogućim značajnim utjecajima na način i uspješnost funkcioniranja toga sustava.

XII. DOKUMENTI NA KOJIMA SE TEMELJI STRATEGIJA VANJSKOGA VRJEDNOVANJA OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA U ČETVRTIM I OSMIM RAZREDIMA OSNOVNE ŠKOLE

1. **Nastavni plan i program priređen prema HNOS-u (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, [MZOŠ], kolovoz 2006.)**
2. **Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010. (MZOŠ, 2005.)**

Vlada Republike Hrvatske 9. lipnja 2005. godine usvojila je temeljni i strateški dokument u području odgoja i obrazovanja pod nazivom *Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010.* U trećem

poglavlju navedenoga dokumenta pod nazivom *Prioriteti u razvoju odgoja i obrazovanja* navodi se sljedeće: "Uspostavit će se sustav vanjskoga vrjednovanja standardiziranim postupcima kako bi se razvijala, nadzirala i poboljšala učinkovitost praćenja usvojenosti znanja i umijeća, cjelokupnoga praćenja rada škola i rada nastavnoga osoblja. Jednako tako, razvit će se i vanjsko vrjednovanje rezultata učenja i u osnovnim školama."

3. Strategija za izradbu i razvoj nacionalnoga kurikuluma za predškolski odgoj, opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (MZOŠ, 2007.)

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u rujnu 2007. donijelo je strategiju za razvoj nacionalnoga kurikuluma gdje se u 19. poglavlju navodi: "Sukladno navedenim ciljevima i očekivanim odgojno-obrazovnim postignućima, nacionalni kurikulum za opće obvezno obrazovanje u Republici Hrvatskoj uključuje sljedeća odgojno-obrazovna (kurikulumska) područja: jezično-komunikacijsko, društveno-humanističko, matematičko-prirodoslovno, tehničko-tehnologijsko, tjelesno-zdravstveno, umjetničko te praktični rad i dizajn."

Nadalje, u 21. poglavlju navedenoga dokumenta navodi se sljedeće: "Danas se u nacionalnom kurikulumu sve veća pozornost posvećuje vrjednovanju učeničkih postignuća, posebice vanjskom vrjednovanju. Za Republiku Hrvatsku koja je 2005. godine počela provoditi vanjsko vrjednovanje, važno je pri izradbi nacionalnoga kurikuluma definirati razine vrjednovanja, kriterije vrjednovanja (standarde obrazovnih postignuća), razviti različite modele i tehnike ocjenjivanja, ustanoviti kriterije certificiranja. U svrhu vrjednovanja kurikuluma bit će potrebno poticati razvoj samovrjednovanja kvalitete rada škola i osposobljavati škole za korištenje rezultata različitih oblika vrjednovanja za unaprjeđenje kvalitete svojega rada."

XIII. STRATEGIJE NA KOJIMA SE TEMELJE ISPITI VANJSKOGA VRJEDNOVANJA OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA U ŠKOLSKOJ GODINI 2007./2008.

1. Strategija vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća u četvrtom razredu osnovne škole za predmete Hrvatski jezik, Matematika, Priroda i društvo te strani jezik u redovnoj nastavi (*Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja*, srpanj 2007.)

Prema ovoj strategiji ispit za područje predmeta Hrvatski i strani jezik u redovnoj nastavi temeljit će se na primjerenom **književno-umjetničkom ili sličnom tekstu/predlošku** (jednom ili više) iz kojega će se provjeravati razumijevanje pročitanoga, primanje informacija, obradba i primjena odgovaranjem na postavljena pitanja te na pisanju vlastitoga teksta s određenim zadatkom. Tekst je polazište za provjeru usvojenosti pravopisnih i jezičnih normi, uočavanja, sistematiziranja, svrstavanja i izlučivanja kao važnih preduvjeta za unaprjeđivanje sposobnosti *učiti kako učiti*.

Sposobnost komunikacije na stranom jeziku u redovnoj nastavi vrjednovat će se postavljanjem **autentičnih komunikacijskih zadataka** kojima će se provjeravati ostvarenje obrazovnih ciljeva prema Nastavnom planu i programu za osnovnu školu.

Ispitom za prirodoslovno-matematičko područje provjeravat će se temeljna matematička pismenost, sposobnost razumijevanja različitih društveno-povijesnih događaja i prirodno-geografskih obilježja Republike Hrvatske, sposobnost snalaženja u prostoru i vremenu, sposobnost primjene usvojenih procedura te sposobnost matematičkoga oblikovanja odgovarajuće problemske sposobnosti.

Provjera dugoročno stečenoga znanja u razrednoj nastavi provest će se **jedinstvenim ispitom** u kojemu se pitanja ne grupiraju po nastavnim predmetima, već izražavaju cjelovitost spoznaje utvrđivanjem relevantnih znanja, sposobnosti i vještina.

2. Strategija vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika u osmom razredu osnovne škole u školskoj godini 2007./2008.

Hrvatski jezik najopsežniji je predmet osnovnoškolskoga odgoja i obrazovanja. Bitan je i u svakom drugom školskom predmetu, u procesu sporazumijevanja i komunikacije. Otuda potreba za osvješćivanjem važnosti znanja hrvatskoga jezika kao općega kulturnoga dobra, u kojemu je razvidno poštivanje i ljubav prema jeziku hrvatskoga naroda, njegovoj književnosti i kulturi te poštivanje ustavne obveznosti uporabe hrvatskoga kao službenoga jezika u Republici Hrvatskoj. Nastavom Hrvatskoga jezika teži se razvijati svijest o vlastitom zavičaju i domovini, identitetu, jeziku, kulturi, običajima i tradiciji, uključujući i višejezičnu i dijalektnu okomicu govornika hrvatskoga jezika.

Tijekom osmogodišnje nastave učenici stječu osnovna znanja o hrvatskom književnom jeziku, razvijaju sposobnosti i vještine u svim jezičnim djelatnostima (slušanju, govorenju, čitanju i pisanju), i to u svim funkcionalnim stilovima. Nastava Hrvatskoga jezika potiče i učenikovo razvijanje literarnih sposobnosti i vještina, čitateljskih interesa i čitateljske kulture te interese i potrebe za sadržajima medijske kulture. Jezično se obrazovanje odnosi na funkcionalno stjecanje jezičnih znanja, vještina i sposobnosti (slovopis, pravopis, slovnica, rječnik i pravogovor; povijest hrvatskoga jezika). U nastavi *jezičnoga izražavanja* učenici uvježbavaju i razvijaju svoje govorno i pisano izražavanje (pričanje, prepričavanje, izvješćivanje, opisivanje i raspravljanje). *Književno* se obrazovanje odnosi na funkcionalno stjecanje znanja o književnosti (osnovna književnoteorijska znanja te poznavanje najznačajnijih pisaca i njihovih djela, pretežito iz hrvatske književnosti te potom i svjetske književnosti za djecu i mladež); stjecanje literarne sposobnosti i vještine u čitanju književnih tekstova; primanje (recepcija) književnoga teksta i učenikovo sudjelovanje u različitim susretima s književnim tekstom. Obrazovanje u *medijskoj kulturi* odnosi se na funkcionalno stjecanje osnovnih znanja o medijima.

Funkcionalno učenje hrvatskoga jezika ponajprije je vidljivo u uspješnosti usmene i pisane komunikacije, u sastavljanju jasnih, razumljivih, gramatički i pravopisno točnih rečenica kao osnove stvaranja različitih vrsta tekstova. U tome je razvidno **načelo unutarpredmetne povezanosti** jezičnoga izražavanja, hrvatskoga jezika, književnosti i medijske kulture. Prema **načelu međuovisnosti nastavnih područja** te **načelu razlikovanja i povezivanja jezičnih razina** svi se sadržaji jezika i jezičnoga izražavanja međusobno isprepleću na vodoravnoj osi (unutar istoga razreda) te slijede jedni druge na okomitoj osi (iz nižega razreda u viši). To je moguće ostvarivati u skladu s **načelom primjerenosti učeniku**. Prema **načelu međupredmetne povezanosti** zapažaju se poveznice i s ostalim nastavnim predmetima. Na predlošcima književnih i drugih tekstova učenici govore i pišu. Osobita se pozornost pridaje učenikovu stvaralačkom izražavanju u hrvatskom književnom jeziku pri čemu učenici razvijaju svoju sposobnost i vještinu izražavanja misli, osjećaja, doživljaja. Vidljiva su dakle **načela sadržajne, tekstovne i stilske raznovrsnosti, međuovisnosti nastavnih područja, odgojnosti i stvaralaštva**. **Načelo znanstvenosti** osigurava čvrstu povezanost nastave Hrvatskoga jezika i znanstveno provjerenih jezičnih sadržaja, kao i sadržaja iz književnosti i medijske kulture. **Načelo opće jezične i književne naobrazbe** upućuje na osnovna znanja o hrvatskom jeziku kao jezikoslovnoj, kulturnoj i nacionalnoj vrijednosti te poznavanje norme hrvatskoga književnoga jezika.

U ustroju ispita iz Hrvatskoga jezika za učenike osmih razreda osnovne škole u školskoj godini 2007./2008. bit će vidljiva funkcionalna povezanost svih područja Hrvatskoga jezika, a ponajprije funkcionalna uporaba stečenih znanja. U vrjednovanju prevladavat će razine primjene, raščlambe i stvaranja.

3. Strategija vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika osmih razreda iz predmeta Biologija, Kemija, Fizika, Geografija i Povijest (*Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja*, kolovoz 2007.)

Biologija, Kemija i Fizika

Iz strategije za ove predmete može se vidjeti da se prirodne znanosti odlikuju samo njima svojstvenom metodologijom i tehnologijom istraživanja. No za tumačenje i razumijevanje rezultata pokusa u bilo kojem znanstvenom području potrebno je kombinirati spoznaje iz više znanstvenih područja. Zato se u svim nastavnim programima prema HNOS-u uvijek traži korelacija s nastavnim sadržajima drugih nastavnih **predmeta**: **jezika, društvenih i tehničkih znanosti te posebice matematike**. Tako se kod učenika razvija cjeloviti pogled na zbivanja u društvu i tehnologiji.

Na temelju ovih činjenica bit će koncipiran ispit iz ovih triju predmeta. Tako će se približno 25% pitanja odnositi na Biologiju, 25% na Kemiju i 25% na Fiziku, dok će približno 25% pitanja biti interdisciplinarne prirode, što znači da je za ispravan odgovor na postavljeno pitanje potrebno istodobno upotrijebiti sva stečena znanja i sposobnosti iz Biologije, Kemije i Fizike kao i opće sposobnosti i znanja koja nisu nužno obuhvaćena određenim nastavnim predmetom.

Povijest i Geografija

Ova strategija navodi da će se u ispitima iz Povijesti i Geografije posebna pozornost usmjeriti na razvijanje nacionalne svijesti, upoznavanje učenika s vlastitom kulturnom i prirodnom baštinom, naglašavanje potrebe čuvanja baštine, razvijanje kritičkoga promišljanja o događajima kojima je uporište u povijesnim procesima, razvijanje snošljivosti prema različitim narodima, vjerama, rasama i kulturama, poticanje multikulturalizma i razvijanje ekološke svijesti.

Ispit će biti koncipiran tako da se njime provjeravaju učeničke mogućnosti uporabe stečenih sposobnosti i znanja za rješavanje problemski postavljenih pitanja ili zadataka. Sposobnosti i znanja koja se ispitom trebaju provjeravati odnose se na interpretaciju, primjenu, analizu, sintezu i evaluaciju. Oko 40% pitanja u ispitu odnosit će se na ključne pojmove, znanja i sposobnosti iz Geografije, oko 40% pitanja odnosit će se na Povijest i oko 20% pitanja bit će interdisciplinarne prirode.

Zajednička načela

1. Vrjednovanje obrazovnih postignuća iz nastavnih predmeta Biologija, Kemija i Fizika te Povijest i Geografija provodi se dvama ispitima.

2. Ispiti će biti koncipirani tako da se njima provjeravaju učeničke mogućnosti uporabe stečenih sposobnosti i znanja za rješavanje problemski postavljenih pitanja ili zadataka, imajući pritom na umu da pitanja ne smiju biti koncipirana tako da potiču reproduciranje napamet naučenih definicija i formula ili uvrštavanje podataka u napamet naučenu "formulu" iz udžbenika.

3. Pitanja u ispitima odnosit će se na obrazovna postignuća (ključne pojmove i sposobnosti) prema HNOS-u.

4. Vanjsko vrjednovanje bit će u skladu s nastavom prema novom Nastavnom planu i programu za osnovnu školu (Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa, kolovoz 2006.) koji je priređen prema odrednicama HNOS-a i slijedit će ista načela na kojima je HNOS utemeljen jer je u okviru stručnoga usavršavanja učitelja prema HNOS-u već uvedeno vrjednovanje znanja i sposobnosti na temelju Bloomove taksonomije (Anderson i Krathwohl, 2001.).

5. Vanjsko vrjednovanje uvažavat će činjenicu da se nastava prema HNOS-u temelji na **korelacijsko-integracijskom, istraživačkom i problemskom načinu poučavanja** (učenički istraživački projekti, odnosno učenje otkrivanjem ili istraživanjem).

4. Strategija vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika osmih razreda iz predmeta strani jezik u redovnoj nastavi (*Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja*, kolovoz 2007.)

Prema ovoj strategiji obrazovni ciljevi u stranom jeziku podrazumijevaju razvijanje sljedećih vještina: slušanje s razumijevanjem, govorna interakcija i produkcija, razumijevanje pročitanog i pisanje (pisanje riječi, rečenica i kraćih tekstova uključujući poznavanje pravopisnih pravila stranoga jezika). Učenici također trebaju biti usmjereni na razvijanje strategija učenja, posebno onih koje su zajedničke materinskomu i stranomu jeziku, a u svrhu boljega i učinkovitijega učenja. Potiče se kognitivno učenje uz osvješćivanje uporabe stranoga jezika u kontekstu i postupno uvođenje metajezika. Usvojenost jezičnih vještina provjerava se kroz uspješnost služenja komunikacijskim strategijama, kao što su postavljanje pitanja za objašnjenje/pojašnjenje i uporaba konteksta za razumijevanje nepoznatih riječi, parafraziranje i sl., dakle zadatcima u kojima učenici trebaju primijeniti postojeće znanje i koji ih potiču na razmišljanje, logičko zaključivanje i rješavanje problema.

Cilj je suvremene nastave stranih jezika usmena i pisana komunikacijska osposobljenost na stranom jeziku proširena elementima sociokulturalne, interkulturalne, čitalačke i strategijske kompetencije. Metodama usmjerenima na učenike, u stranom jeziku naglasak se stavlja na razvijanje vještine komuniciranja, timski rad i osposobljavanje učenika za rješavanje problema. To podrazumijeva situacije u kojima učenici mogu primijeniti postojeće znanje. Stoga će ispiti provjeravati trajna i temeljna znanja, sposobnosti, vještine i stvaralaštvo.

Eksperimentalno vanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća u stranom jeziku u redovnoj nastavi bit će usmjereno na vrjednovanje ishoda **usmene** i **pisane** komunikacije **u ravnomjernom odnosu**.

XIV. PRIPREMA ISPITA ZA EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA

Ispite pripremaju učitelji i sveučilišni profesori pojedinih nastavnih predmeta u suradnji sa stručnjacima Centra i stručnjacima *Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar*.

Ravnatelj Centra **2. listopada 2007.** donio je Odluku o imenovanju članova stručnih radnih skupina za izradbu zadataka i ispitnih materijala za nastavne predmete:
Hrvatski jezik, Matematika, Priroda i društvo (razredna nastava), Hrvatski jezik, Biologija, Kemija, Fizika, Povijest i Geografija (predmetna nastava) te strani jezik u redovnoj nastavi (razredna i predmetna nastava) u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj za školsku godinu 2007./2008.

Članovi stručnih radnih skupina

HRVATSKI JEZIK, MATEMATIKA, PRIRODA I DRUŠTVO (RAZREDNA NASTAVA)

1. prof. dr. sc. Ante Bežen, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Vesna Bobinski, učiteljica razredne nastave, OŠ Silvija S. Kranjčevića, Zagreb
3. Silvana Galinović, dipl. defektolog, OŠ Miroslava Krleže, Zagreb
4. Karmen Hlad, učiteljica razredne nastave, OŠ Dragutina Domjanića, Zagreb
5. Ljiljana Klinger, dipl. učiteljica, OŠ Matije Gupca, Zagreb
6. Dubravka Ljubičić, dipl. učiteljica, OŠ Brestje, Sesvete
7. Vlatka Mijić, dipl. učiteljica, OŠ Luka, Sesvete
8. Snježana Romić, dipl. učiteljica, OŠ Lijepa Naša, Tuhelj
9. Sandra Šore, dipl. učiteljica, OŠ Lučac, Split

HRVATSKI JEZIK

1. prof. dr. sc. Sanda Ham, Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku
2. prof. dr. sc. Karol Visinko, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
3. Ankica Blažinović-Kljajo, prof., OŠ Brestje, Sesvete
4. Iverka Kraševac, prof., OŠ Augusta Harambašića, Zagreb
5. Sunčica Križan Kadi, prof., OŠ Novi Marof, Novi Marof
6. Marina Marijačić, prof., OŠ Smiljevac, Zadar
7. Anđa Suvala, prof., OŠ Vladimira Nazora, Čepin
8. Divna Šušić, prof., OŠ "Mejaši", Split

BIOLOGIJA

1. dr. sc. Vesna Kostović Vranješ, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. dr. sc. Ljiljana Matulec, prof., OŠ "Vladimir Nazor", Virovitica
3. Marijana Bastić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb
4. Antonella Runje, dipl. ing., OŠ Vukomerec, Zagreb

KEMIJA

1. Manuela Međimurec, prof., OŠ Mursko Središće, Mursko Središće
2. Tomislav Vrbanec, prof., OŠ Orehovica, Orehovica
3. Mihaela Vrbnjak, prof., VI. osnovna škola Varaždin, Varaždin
4. Petar Vrkljan, prof.

FIZIKA

1. mr. sc. Vlado Halusek, prof., OŠ Kloštar Podravski, Kloštar Podravski
2. Anđelka Jalušić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb
3. Mirjana Javora, nastavnica, OŠ "Mladost", Jakšić, Požega
4. Siniša Režek, prof., OŠ Žitnjak, Zagreb
5. Vedran Šarac, prof., OŠ dr. Ante Starčevića, Zagreb

POVIJEST

1. mr. sc. Dunja Modrić-Blivajs, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Maja Ćutić Gorup, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
3. Augustin Knežić, prof., OŠ Lijepa Naša, Tuhelj
4. Petar Perić, prof., OŠ Bijaći, Kaštel Novi
5. Lidija Vranar, prof., OŠ "Antun Nemčić Gostovinski", Koprivnica

GEOGRAFIJA

1. mr. sc. Ružica Vuk, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Anđelka Bilić, prof., OŠ Ludbreg, Ludbreg
3. Jasmina Grabrić, prof., OŠ "Hugo Badalić", Slavonski Brod
4. Zoran Ljubić, prof., OŠ "Spinut", Split
5. Tomislav Štancl, prof., OŠ Brezovica, Zagreb

STRANI JEZIK U REDOVNOJ NASTAVI
(RAZREDNA I PREDMETNA NASTAVA)

a) ENGLESKI JEZIK

1. mr. Ivana Cindrić, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Kristina Abramović, prof., OŠ "Mato Lovrak", Nova Gradiška
3. Ela Ivanić, prof., OŠ Veliko Trgovišće, Veliko Trgovišće
4. Ksenija Rumora, prof., OŠ Franje Krežme, Osijek
5. Ivana Škarica Mital, prof., Gimnazija Nova Gradiška, Nova Gradiška

b) NJEMAČKI JEZIK

1. Vesna Klajn, nastavnica, OŠ Josipa Kozarca, Vinkovci
2. Iva Milardović Štimac, prof., OŠ Josipa Račića, Zagreb
3. Mirjana Sajko, prof., OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb

c) FRANCUSKI JEZIK

1. Loreana Selišek-Butina, prof., XV. gimnazija, Zagreb
2. Dubravka Skenderović-Keleč, prof., OŠ "Bukovac", Zagreb
3. Alice Stepinac, prof.

d) TALIJANSKI JEZIK

1. Lorena Lazarić, prof., OŠ Jurja Dobrile, Rovinj
2. Sandra Mardešić, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
3. Majda Milevoj Klapčić, prof., OŠ "Ivan Goran Kovačić", Čepić

TALIJANSKI MATERINSKI JEZIK

1. Rosanna Biasol Babić, dipl. učiteljica, OŠ Giuseppina Martinuzzi, Pula
2. Ingrid Damiani Einwalter, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
3. Luciana Kruljac Legac, učiteljica razredne nastave, OŠ Belvedere, Rijeka
4. Sandro Manzin, prof., Talijanska osnovna škola, Buje
5. Rosalia Massarotto, OŠ Dolac, Rijeka
6. Maria Sciolis, prof., Srednja talijanska škola, Rovinj
7. Elisa Zaina, prof., Pomorski fakultet, Rijeka
8. Ester Zarli, prof., OŠ B. Parentina, Poreč

STRUČNA RADNA SKUPINA ZA PRILAGODBU ISPITA ZA UČENIKE S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA

1. prof. dr. sc. Draženka Blaži, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. doc. dr. sc. Ljubica Pribanić, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
3. mr. sc. Mara Kovačić, Centar za odgoj i obrazovanje Goljak, Zagreb
4. mr. sc. Jasna Kudek Mirošević, OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb
5. mr. sc. Maja Ljubić, Agencija za odgoj i obrazovanje, Zagreb
6. Kristina Anić Kuhar, prof., SŠ Ivan Švear, Ivanić Grad
7. Željka Butorac, prof., OŠ Marina Držića, Zagreb
8. Katarina Cvijanović, dipl. defektolog, OŠ Augusta Šenoe, Zagreb
9. Dragica Matok, prof., Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek, Zagreb
10. Mirjana Špoljarec, prof., Centar za odgoj i obrazovanje Dubrava, Zagreb

Ravnatelj Centra osim članova stručnih radnih skupina imenovao je i konzultante kako bi se osigurao kontinuitet u primjeni metodologije izradbe nacionalnih ispita u skladu s Nastavnim planom i programom za osnovnu školu priređenim prema Hrvatskom nacionalnom obrazovnom standardu.

Konzultanti za razrednu nastavu:

1. mr. sc. Vlado Halusek, prof., OŠ Kloštar Podravski, Kloštar Podravski
2. mr. sc. Lucija Puljak, dipl. učiteljica, OŠ Pučišća, Brač
3. Marina Sabolović, prof., OŠ Luka, Zagreb

Konzultanti za predmetnu nastavu:

1. prof. dr. sc. Ante Bežen, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. doc. dr. sc. Nenad Judaš, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu
3. doc. dr. sc. Draginja Mrvoš-Sermek, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu
4. mr. sc. Nataša Nikpalj-Juraić, Agencija za odgoj i obrazovanje, Zagreb
5. mr. sc. Zrinka Pongrac Štimac, prof., V. gimnazija, Zagreb
6. Mirjana Jukić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb
7. Ljubica Maljković, prof., Hotelijersko-turistička škola, Zagreb
8. Sonja Prelovšek-Peroš, nastavnica, OŠ Vladimira Nazora, Pazin
9. Jadranka Strabić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb; XVIII. gimnazija, Zagreb

Za više informacija:

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Trg Marka Marulića 18/III.
10 000 Zagreb

Službene stranice: **www.ncvvo.hr**

Goran Sirovatka, dipl. ing. – ravnatelj *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*	01 / 4501 800
Nenad Marković, prof. – načelnik Odjela za izdavaštvo	01 / 4501 833
Ružica Jemeršić, dipl. učiteljica – viša stručna savjetnica	01 / 4501 821
Sanja Horvatić, dipl. defektolog – viša stručna savjetnica	01 / 4501 816
mr. Ira Tretinjak – stručna savjetnica	01 / 4501 819
Tonija Vladislavić, prof. – stručna suradnica	01 / 4501 846
Vesna Vuković – administrativni stručni referent	01 / 4501 838

NAKLADNIK
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

ZA NAKLADNIKA
Goran Sirovatka, ravnatelj
Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja

PRILOG 3

Ispitni katalog za učitelje Biologije, Fizike i Kemije u osnovnoj školi

Ispitni katalog za učitelje Biologije, Fizike i Kemije u osnovnoj školi

VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSMIH RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA U RH U ŠKOLSKOJ GODINI 2007./2008.

ožujak 2008.

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Goran Sirovatka, dipl. ing.,

ravnatelj *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*

Svrha vanjskoga vrjednovanja

Vanjsko standardizirano ispitivanje neophodan je sastavni dio svakoga suvremenoga školskoga sustava pa tako i hrvatskoga.

Temeljni cilj projekta vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika četvrtih i osmih razreda osnovnih škola u školskoj godini 2007./2008. jest utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i kompetencija učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja. Nadalje, cilj je ovoga projekta ispitati osposobljenost učenika za interdisciplinarno povezivanje nastavnih sadržaja.

Daljnji višestruki ciljevi projekta su:

- upoznavanje škola s postupkom standardiziranoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz predmetne nastave (hrvatski jezik, biologija, kemija, fizika, povijest, geografija te strani jezik u redovnoj nastavi)
- prihvaćanje rezultata vrjednovanja kao smjernice u poboljšanju kvalitete nastave
- prihvaćanje postupaka vanjskog vrjednovanja kao smjernica za unaprjeđivanje odgojno-obrazovnog procesa i mijenjanje odgojne paradigme u skladu sa strateškim dokumentima MZOŠ-a.

Ispiti su utemeljeni na važećim nastavnim programima pojedinih predmeta. Provjeravaju znanja i kompetencije učenika koje se zasnivaju na ključnim dijelovima programa. Ispitivat će se samo sadržaji koji bitno određuju predmet učenja i koji se smatraju posebno važnima za daljnje učenje i dublje razumijevanje područja.

Ispite pripremaju stručne radne skupine sastavljene od profesora i nastavnika. Ispiti se provode u školama, a provedbom koordinira Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Škole su obvezne sudjelovati u vanjskome vrjednovanju i koristiti se rezultatima ispita za samoanalizu i samovrjednovanje radi trajnoga unaprjeđivanja kvalitete rada škole.

Škole u kojima se provode ispiti dužne su zadovoljiti sve uvjete za provedbu ispita i postupati u skladu s preciznim uputama i protokolima.

Očekuje se da će uvođenje ispita i cijeloga sustava vanjske provjere znanja snažno potaknuti kvalitetnije učenje i poučavanje u našim školama.

1. FIZIKA

1.1. UVOD

Nastavni program iz fizike temelji se na suvremenim znanstvenim spoznajama o prirodi. Program uključuje temeljne sadržaje kojima učenici trebaju ovladati da bi razumjeli pojave u prirodi i primijenili ih u svakodnevnome životu.

Nastava je fizike u korelaciji s ostalim prirodoznanstvenim predmetima (kemija, biologija, geografija) i s matematikom, što učenicima omogućuje stvaranje cjelovite predodžbe prirode.

Program se osniva na iskustvenom učenju (problemska i istraživačka nastava) čime se učenike nastoji zainteresirati i potaknuti na dublje proučavanje fizike.

Program se sastoji od obveznih nastavnih tema. U pojedinoj temi navode se ključni pojmovi i obrazovna postignuća koja učenici trebaju usvojiti.

1.2. OPĆI CILJEVI PREDMETA

Nastava fizike treba učenicima omogućiti:

- razumijevanje fizikalnih pojava,
- osnovno poznavanje metoda i tehnika fizikalnog istraživanja prirode,
- primjenu fizikalnih spoznaja u svakodnevnom životu, tehnici i proizvodnji,
- razvijanje sposobnosti znanstvenoga mišljenja i samostalnoga rješavanja problema.

1.3. SPECIFIČNI CILJEVI PREDMETA

Učenike treba:

- upoznati s najvažnijim fizikalnim pojavama, stanjima i procesima te im omogućiti razumijevanje fizikalnih zakona i zakonitosti
- poučiti kako znanstvenim jezikom fizike opisivati zanimljive pojave i procese u prirodi i svakodnevici
- motivirati da postavljaju pitanja i tragaju za odgovorima
- poučiti da osmisle, izvode i analiziraju jednostavne pokuse, postavljaju pretpostavke i stvaraju jednostavne slike o pojavama
- osposobiti za primjenu fizikalnih spoznaja i metoda u suvremenome životu, tehnici i proizvodnji te za stjecanje tehničke i prirodoznanstvene kulture
- poticati na logičko i samostalno zaključivanje te u njima, pri proučavanju fizikalnih pojava, razviti kritičko mišljenje i prosuđivanje
- uvoditi u znanstveni način razmišljanja i odgajati za ispravan odnos prema prirodi i čovjekovoj okolini
- osposobiti za samostalno rješavanje problema, ali i za konstruktivnu suradnju pri timskome radu

1.4. OBRAZOVNA POSTIGNUĆA (ISHODI) i ključni pojmovi

U jedinstvenome nacionalnome ispitu iz fizike, kemije i biologije, iz fizike će se ispitivati obrazovna postignuća (ishodi) navedeni u tablici:

FIZIKA - 7. RAZRED

NASTAVNE TEME	KLJUČNI POJMOVI	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA(ISHODI)
1. Uvod u fiziku	fizika, metoda, pokus (eksperiment)	- opisati čime se bavi fizika - objasniti pojam pokusa (eksperimenta) navodeći primjere
2. O tijelima	čvrsta tijela, tekućine, plinovi	- opisati i razlikovati čvrsta tijela, tekućine i plinove na primjerima - opisati prijelaze čvrstih tijela u tekućine, tekućina u plinove, te obratno
3. Mjerenje duljine	fizička veličina, mjerenje, duljina, metar, m	- opisati pojam fizičke veličine i mjerenja (fizička veličina kao umnožak brojčane vrijednosti i mjerne jedinice) - mjeriti duljinu metrom - izražavati duljinu različitim mjernim jedinicama - razlikovati značenja za kilo, deci, centi i mili
4. Mjerenje ploštine plohe i obujma tijela	ploština plohe, kvadratni metar, m^2, obujam tijela, kubni metar, m^3, litra, l, L	- mjeriti ploštine geometrijskih ploha i obujme (geometrijskih i drugih) tijela - izražavati ploštinu i obujam različitim mjernim jedinicama
5. Mjerenje mase tijela	tromost (ili inercija), masa tijela, kilogram, kg	- opisati kroz primjere masu kao mjeru tromosti tijela - navesti nepromjenljivost (stalnost) mase neovisno o položaju tijela bilo gdje u svemiru - procijeniti i izmjeriti vagom mase nekih tijela - izraziti mase tijela različitim mjernim jedinicama

6. Gustoća tvari	gustoća tijela, tvar, gustoća tvari, kilogram po kubnome metru, kg/m^3	- opisati gustoću tvari; razlikovati gustoću tvari od gustoće tijela - objasniti vezu gustoće tekućine i čvrstih tvari s plivanjem tijela (voda, ulje) - određivati gustoće različitih tijela i izraziti ih različitim mjernim jedinicama
7. Građa tvari	čestice tvari	- navesti i objasniti primjere za čestičnu građu tvari i postojanje međuprostora između čestica
8. Sila	međudjelovanje, sila, vektor	-prepoznati i opisati međudjelovanja i učinke sile u prirodi - opisati način na koji djeluje sila teža, električna i magnetska sila - na daljinu i dodirom - nacrtati i objasniti silu kao vektor
9. Elastična sila i mjerenje sile	elastična sila, produženje, njutn (newton), N	-objasniti razmjernost produženja opruge i sile koja djeluje na nju - nacrtati grafički prikaz ovisnosti produženja o sili – pravac iz ishodišta koordinatnog sustava - izmjeriti silu dinamometrom
10. Sila teža	sila teža, težina	- opisati i razlikovati silu težu (kojom Zemlja djeluje na tijelo) i težinu (kojom tijelo djeluje na podlogu ili ovjes) - primijeniti znanje o sili teži i težini u jednostavnim problemskim zadatcima
11. Trenje	sila trenja, faktor trenja, težina (pritisna sila).	- prepoznati silu trenja na primjerima iz života - objasniti utjecaj sile trenja na gibanje tijela - povezati faktore trenja s kakvoćom dodirnih ploha (podloge i tijela na podlozi) - izmjeriti i izračunati silu trenja
12. Težište i ravnoteža tijela	težišnica, težište, ravnoteža.	-opisati težišnicu, težište i ravnotežu tijela - protumačiti težište kao hvatište sile teže - primijeniti znanje na praktičnim primjerima

13. Poluga i primjene poluge	poluga, krak sile.	- opisati krak sile kao udaljenost sile od oslonca - objasniti uporabu poluge - primijeniti znanje na jednostavnim zadatcima.
14. Tlak	tlak, paskal (pascal), Pa	- opisati tlak na primjerima - primijeniti znanje na jednostavnim zadatcima
15. Rad	rad sile, džul (joule), J	- opisati na primjerima rad sile - objasniti ovisnost rada o sili i putu na kojem sila djeluje - primijeniti znanje na primjerima i u zadatcima
16. Energija	energija, kinetička energija, pretvorba energije	- opisati oblike energije na primjerima - objasniti energiju pomoću kinetičke energije - objasniti pretvorbe energije na primjerima - izračunati energiju i rad
17. Gravitacijska energija	gravitacijska potencijalna energija	- opisati gravitacijsku energiju - povezati gravitacijsku energiju s radom na različitim primjerima pretvorbe energije - izračunati vrijednost gravitacijske energije u jednostavnim primjerima
18. Elastična energija	elastična energija, potencijalna energija	-opisati elastičnu energiju na primjerima - objasniti elastičnu i gravitacijsku energiju kao oblike potencijalne energije
19. Snaga	vrijeme, sekunda, s, snaga, vat (watt), W	- opisati snagu na primjerima iz života - izmjeriti vrijeme obavljenoga rada - primijeniti znanje na primjerima i zadatcima
20. Unutarnja energija	unutarnja energija, toplina, temperatura.	- razlikovati i opisati unutarnju energiju, toplinu i temperaturu - objasniti promjenu unutarnje energije tijela zbog prijelaza topline između tijela i okoline

21. Toplinsko širenje tijela	toplinsko širenje tijela	- opisati promjenu obujma različitih tvari s promjenom temperature - objasniti ovisnost obujma tijela o temperaturi te povezati s gustoćom tijela - protumačiti anomaliju vode
22. Mjerenje temperature	Celsiusov stupanj, oC, kelvin, K, nula apsolutne temperature.	- izmjeriti temperaturu termometrom i izraziti je u oC i u K.
23. Prijelaz topline	vođenje, strujanje, zračenje.	- navesti i opisati primjere prijelaza topline vođenjem, strujanjem i zračenjem
24. Mjerenje topline	specifični toplinski kapacitet, džul po kilogramu i kelvinu, J/(kg K).	- opisati specifični toplinski kapacitet kao svojstvo tvari - objasniti njegov značaj na primjerima iz života
25. Promjena unutarnje energije radom i toplinom	zakon očuvanja energije.	- navesti primjere iz života o pretvorbi rada i topline u unutarnju energiju - objasniti zakon očuvanja energije na različitim primjerima

FIZIKA - 8. RAZRED

NASTAVNE TEME	KLJUČNI POJMOVI	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA(ISHODI)
1. Strujni krug i njegovi elementi	izvori, trošila i spojne žice (električni vodovi)	- sastaviti strujni krug s osnovnim elementima - nacrtati shematski strujni krug grafičkim simbolima - objasniti ulogu svakog elementa strujnoga kruga
2. Električni vodiči i izolatori	vodič i izolator	- navesti i razlikovati vodiče i izolatore - složiti strujni krug kojim će se ispitati je li tvar (tijelo) vodič ili izolator

3. Spajanje trošila u strujnome krugu	serijski i paralelan spoj	- sastaviti strujni krug - nacrtati shemu strujnoga kruga sa serijski ili paralelno spojenim trošilima - objasniti praktičnu primjenu različito spojenih trošila
4. Učinci električne struje	toplinski, svjetlosni, magnetski i kemijski učinci	- prepoznati i navesti uređaje (bez načina rada) u kojima se primjenjuju različiti učinci električne struje
5. Magneti i magnetsko djelovanje električne struje	magnet, elektromagnet, magnetska sila	- opisati magnetsko djelovanje (magnetski učinak) struje i primjenu elektromagneta
6. Električni naboji i njihovo	elektriziranje trljanjem, električni naboj, kulon (coulomb), C, električna sila	- objasniti na primjerima postojanje električnih naboja - navesti vrste naboja i njihovo međudjelovanje
7. Elektroni, pokretljivi ioni i električna struja	nositelji naboja: elektroni i ioni, struja kao pojava	- opisati električnu struju kao usmjereno gibanje nositelja naboja - objasniti primjere kada su nositelji električne struje elektroni (u metalima), a kada ioni (u tekućinama i plinovima)
8. Mjerenje električne struje	električna struja, amper, A, ampermetar	- spajati ampermetar u strujni krug i izmjeriti električnu struju
9. Električni napon	električni napon, volt, V, voltmetar	- opisati električni napon kao energiju po jediničnome naboju koja se iz električnog izvora prenosi strujnim krugom - spajati voltmetar u strujni krug i mjeriti električni napon na trošilu
10. Elektro-magnetska indukcija	inducirani električni napon, elektromagnetska indukcija	- opisati pojavu induciranja električnoga napona u zavojnici gibanjem magneta kroz zavojnicu ili zavojnice u odnosu na magnet
11. Rad i snaga električne struje	rad električne struje, džul (joule), J, snaga električne struje, vat (watt), W	- opisati rad i snagu električne struje; primijeniti izraze za rad i snagu električne struje na praktičnim primjerima.

12. Električni otpor	električni otpor, om (ohm), Ω	- opisati električni otpor različitih trošila kao svojstvo vodiča - odrediti električni otpor kao količnik električnoga napona i struje
13. Ohmov zakon	stalni otpor	- opisati i obrazložiti Ohmov zakon: električna struja je razmjerna električnom naponu - količnik napona na trošilu i električne struje kroz trošilo je stalan - nacrtati grafički prikaz ovisnosti električne struje o naponu za različite otpore
14. Gibanje i brzina	put, vremenski interval, brzina, metar u sekundi, m/s	- usporediti i odrediti srednje brzine gibanja nekih tijela
15. Jednoliko i nejednoliko gibanje	jednoliko gibanje, nejednoliko gibanje	- razlikovati stalnu brzinu (jednoliko gibanje) i srednju brzinu (nejednoliko gibanje); nacrtati grafički prikaz ovisnosti puta o vremenu i brzine o vremenu
16. Promjena brzine i akceleracija	akceleracija (ubrzanje i usporenje), metar u sekundi na kvadrat, m/s^2	- opisati akceleraciju i navesti njezinu mjernu jedinicu - odrediti akceleraciju u primjerima iz života
17. Jednoliko ubrzano gibanje	jednoliko ubrzano gibanje, slobodni pad	- opisati jednoliko ubrzano gibanje kao gibanje sa stalnom akceleracijom - objasniti slobodni pad kao primjer jednoliko ubrzanoga gibanja - nacrtati grafički prikaz ovisnosti brzine o vremenu
18. Sila i gibanje	masa, sila, promjena brzine djelovanjem silom	- objasniti kvalitativno temeljni zakon gibanja: ako je rezultanta sila različita od nule, ona tijelu daje akceleraciju (tijelo se giba ubrzano)

1.5. OGLEDNI PRIMJERI ZADATAKA

1. Uza svaku oznaku fizičke veličine u lijevom stupcu napiši slovo koje se nalazi ispred pripadajuće mjerne jedinice u desnom stupcu. Svi podaci iz desnog stupca ne moraju biti iskorišteni.

m _____	a) m^2
V _____	b) m^3
F _____	c) kg
P _____	d) W
	e) N

2. Ako staklena kocka duljine brida 5 cm ima gustoću 2 500 kg/m3, koliko iznosi gustoća staklene kocke dva puta duljeg brida iznosi? Zaokruži točnu tvrdnju.

a) 5 000 kg/m^3

b) 1 250 kg/m^3

c) 7 500 kg/m^3

d) 2 500 kg/m^3

3. Pretvori:

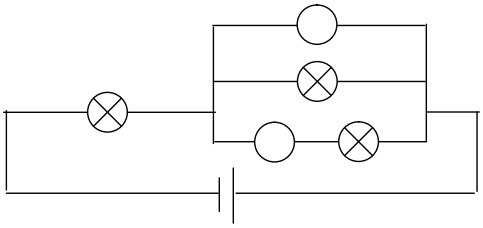
2 m = _____cm

2 m^2 = _____cm^2

2 m^3 = _____cm^3

2 L = _____ dm^3

4. U kružiće upiši oznaku odgovarajućeg mjernog instrumenta.

5. Električna grijalica ima snagu 440 W, a priključena je na napon gradske mreže. Kolika struja protječe kroz grijalicu?

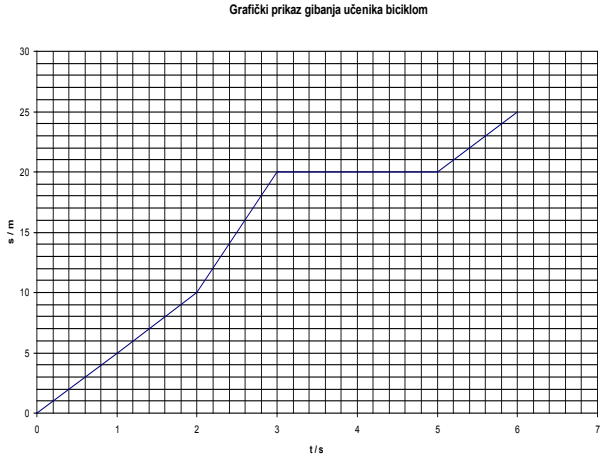
a) 2 V

b) 2 A

c) 220 V

d) 220 A

6. Na temelju grafičkog prikaza gibanja učenika biciklom napiši koliki ukupni put on prijeđe.

Učenik prijeđe put od _____.

Interdisciplinarni zadatci

1. Od sljedećih tvrdnji točna je samo jedna. Zaokružite slovo ispred točne tvrdnje.

   d) voda ima manju gustoću od ulja zato jer je prozirnija od ulja

   e) ulje ima manju gustoću od vode zato jer pliva na vodi

   f) ulje ima veću gustoću od vode zato jer pliva na vodi

   g) voda i ulje imaju jednaku gustoću

2. Homogenu smjesu vode i soli moguće je načiniti zbog toga jer:

   a) sol i voda imaju jednaku gustoću

   b) čestice soli ulaze u međuprostore između čestica vode

   c) sol ima veću gustoću od vode

   d) su sol i voda prozirni

3. Važnu ulogu u čvrstoći kostiju imaju različiti kemijski elementi. Najvažniji je onaj koji ima protonski broj 20, a to je:

   a) kalij

   b) natrij

   c) kalcij

   d) fosfor

4. Voda se širi zagrijavanjem iznad +40 C i hlađenjem ispod +4 0C. To neobično ponašanje vode omogućuje život na Zemlji i naziva se _____ vode.

1.6. STRUKTURA I TRAJANJE ISPITA

Ispit iz fizike, kemije i biologije obuhvaća gradivo Fizike u redovitom učenju 7. razreda i 8. razreda.

Ispit iz Fizike provodi se u pisanome obliku. U ispitu neće biti izvođenja pokusa, ali će biti zadataka koji se odnose na eksperimentalni rad.

Ispit iz Fizike traje 30 minuta.

Udjeli ispitnih cjelina u ispitu

Udio ispitnih cjelina u ispitu iz Fizike prikazan je u tablici.

Postotni udio pojedine ispitne cjeline odnosi se na postotak ukupnoga broja bodova.

Bodovni udjeli određeni su na temelju zastupljenosti pojedinih cjelina u obrazovnim postignućima.

1. TIJELA I TVARI	20%
2. MEĐUDJELOVANJE I SILA	15%
3. ENERGIJA	20%
4. UNUTARNJA ENERGIJA	10%
5. ELEKTRIČNA STRUJA	20%
6. GIBANJE I SILA	15%

Članovi stručne radne skupine za izradu ispita iz fizike:

1. mr. sc. Vlado Halusek, prof., OŠ Kloštar Podravski, Kloštar Podravski
2. Anđelka Jalušić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb
3. Mirjana Javora, prof., OŠ Mladost, Jakšić, Požega
4. Siniša Režek, prof., OŠ Žitnjak, Zagreb
5. Vedran Šarac, prof., OŠ dr. Ante Starčevića, Zagreb

2. BIOLOGIJA

2.1. UVOD

Ispitni katalog iz biologije pripremljen je na temelju HNOS-a, važećega Nastavnoga plana i programa iz biologije sedmog i osmog razreda osnovne škole te udžbenika i vježbenica za biologiju sedmog i osmog razreda koji se nalaze na popisu odobrenih udžbenika Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za 2007./2008. školsku godinu.

Svrha ispitnoga kataloga je da se učenici/učenice osmog razreda, njihovi učitelji/učiteljice biologije i roditelji što kvalitetnije informiraju i pripreme za ispit koji obuhvaća sadržaje biologije sedmog i osmog razreda.

2.2. OPĆI CILJEVI BIOLOGIJE

- Usvojiti znanstveno utemeljene spoznaje o odnosima, povezanosti i raznolikosti živog svijeta i čovjeka
- Usvojiti postojeće spoznaje o evolucijskom razvoju živih organizama i povezati ih s razvojem Zemlje i bioraznolikošću
- Upoznati temeljna načela građe i funkcije organizama te njihova nasljeđivanja
- Primijeniti stečena znanja o građi i funkciji organizama u svakodnevnom životu
- Razvijati stav o odgovornosti za vlastito zdravlje
- Razvijati poštovanje fenomena života i poticati interes za njegovo istraživanje
- Razvijati pozitivne stavove o očuvanju prirode i interes za zaštitu prirode
- Razvijati sposobnost promatranja i opisivanja pojava i odnosa te razvijati logičko zaključivanje i kritičko mišljenje
- Razvijati vještine samostalnoga izvođenja praktičnih radova, pokusa i terenskih istraživanja
- Razvijati socijalne vještine i suradnički odnos u radu

2.3. SPECIFIČNI CILJEVI BIOLOGIJE

Za razliku od specifičnih ciljeva biologije obrazovna postignuća (kompentencije) odnose se samo na opise mjerljivog ponašanja učenika koje se može provjeravati i ispitivati te su definirana kao obrazovni ishodi. Nude se dvije osnovne razine postignuća: činjenično i konceptualno znanje.

BIOLOGIJA - 7. RAZRED

TEMA	OBRAZOVNI ISHODI
1. Pojava života na Zemlji	činjenično znanje - navesti anorganske molekule iz kojih su nastali organski spojevi - navesti geološka doba i organizme koji prevladavaju u njima - navesti uvjete za nastanak kemijskih spojeva na Zemlji - navesti važnost nukleinskih kiselina - navesti važnost fosila u spoznavanju evolucije na Zemlji
	konceptualno znanje - objasniti kemijsku evoluciju - objasniti pojavu i razvoj života na Zemlji - povezati znanstveno utemeljene pretpostavke i tijek kemijske evolucije - razlikovati kemijsku i biološku evoluciju - analizirati zašto su u vodi bili povoljniji uvjeti za nastanak živih bića nego na kopnu - opisati važnost fosila u spoznavanju nekadašnjeg života na Zemlji
2. Raznolikost živoga svijeta	činjenično znanje - navesti da je nagli razvoj života na kopnu povezan s povećanom količinom kisika u zraku - razvrstati primjere organizama po carstvima
	konceptualno znanje - objasniti razliku između aerobnih i anaerobnih organizama - razlikovati način ishrane autotrofnih i heterotrofnih organizama - objasniti ulogu aerobnih organizama

3. Najjednostavniji oblici života na Zemlji	činjenično znanje - navesti bolesti uzrokovane bakterijama (TBC, tetanus, tifus, kuga, kolera, difterija, sifilis, gonoreja, botulizam) - navesti bolesti uzrokovane virusima (gripa, vodene kozice, boginje, dječja paraliza) - opisati građu virusa - prepoznati mikroskopsku građu virusne čestice - navesti primjere osnovnih mjera zaštite od zaraze
	konceptualno znanje - objasniti način života virusa - opisati načine zaštite od bolesti - zaključiti da je AIDS virusna bolest - zaključiti da se bakterijske bolesti liječe antibioticima
4. Stanica s jezgrom	činjenično znanje - navesti važnost mitohondrija za stanično disanje - prepoznati važnost ribosoma u sintezi bjelančevina - prepoznati važnost stanične membrane - navesti razliku između stanične stijenke i stanične membrane - opisati građu biljne i životinjske stanice
	konceptualno znanje - povezati kloroplaste s fotosintezom i životom na Zemlji - razlikovati autotrofne i heterotrofne stanice - razlikovati stanične dijelove i njihove funkcije
5. Stanične diobe	činjenično znanje - navesti važnost broja kromosoma za pojedinu vrstu organizama - navesti važnost mejoze za spolno razmnožavanje - navesti broj kromosoma u tjelesnim i spolnim stanicama - navesti da staničnoj diobi prethodi udvostručavanje DNA - zaključiti da se mitoza odvija u tjelesnim stanicama

5. Stanične diobe	konceptualno znanje - usporediti broj kromosoma u stanicama nastalih mitozom i mejozom - zaključiti zašto je nužna redukcijska dioba
6. Praživotinje	činjenično znanje - navesti najpoznatije predstavnike praživotinja nametnika (tripanosoma, trihomonas, srdoboljna ameba, plazmodij) - navesti ulogu trepetljika kod papučice - opisati praživotinje kao jednostanične organizme s jezgrom
	konceptualno znanje - obrazložiti zašto euglena ima osobine slične biljkama i životinjama - povezati građu bakterijske stanice i euglene - zaključiti po čemu se euglena razlikuje od ostalih jednostaničnih heterotrofnih organizama
7. Alge	činjenično znanje - nabrojiti jednostanične i mnogostanične alge - opisati građu mnogostanične alge - razlikovati alge s obzirom na pigment
	konceptualno znanje - obrazložiti značaj jednostaničnih algi u izmjeni tvari - povezati značaj algi i života na Zemlji - razlikovati jednostanične i mnogostanične alge - analizirati razvoj algi iz prabičaša
8. Gljive	činjenično znanje - nabrojiti korisne gljive - nabrojiti štetne gljive - objasniti da su gljive heterotrofni organizmi - opisati građu tijela gljiva - prepoznati lišaj kao simbiozu algi i gljiva

8. Gljive	konceptualno znanje - opisati građu lišaja - navesti da su plijesni uzročnici kvarenja hrane - objasniti ulogu gljiva i algi u lišaju - povezati lišajeve s onečišćenjem zraka - razlikovati parazitske i saprofitske gljive prema načinu prehrane
9. Spužve i žarnjaci	činjenično znanje - navesti životinje koje ubrajamo u skupinu žarnjaka - istaknuti usložnjavanje građe i funkcionalnost stanica u spužvi - prepoznati što je regeneracija
	konceptualno znanje - objasniti da su spužve sjedilačke životinje - objasniti pojam simetričnosti kod spužvi - opisati regeneraciju spužvi - povezati usložnjavanje građe tijela spužvi i žarnjaka s evolutivnim procesom
10. Plošnjaci	činjenično znanje - navesti evolucijski napredak u tjelesnoj građi plošnjaka - navesti zajednička obilježja plošnjaka - navesti životinje koje ubrajamo u plošnjake
	konceptualno znanje - objasniti razvojni ciklus metilja i trakavice - opisati način zaraze metiljima i trakavicama - opisati prilagodbe nametničkom načinu života - povezati disanje plošnjaka s načinom života
11. Oblići	činjenično znanje - navesti prilagodbe bijele gliste na nametnički život - nabrojiti domaćine zavojite trihine - nabrojiti oblиće nametnike (dječja glista, bijela glistica i zavojita trihina) - navesti evolucijski napredak u građi oblića

11. Oblići	konceptualno znanje - objasniti mogućnost pojave trihineloze - objasniti razvojni ciklus oblića - objasniti što je kutikula i navesti ulogu kutikule - opisati načine zaštite od zaraze oblićima (vetrinarski pregled, visoka temperatura, osobna higijena)
12. Mekušci	činjenično znanje - nabrojiti najpoznatije mekušce - razvrstati najpoznatije mekušce ovisno o staništu - navesti zajednička obilježja mekušaca
	konceptualno znanje - povezati zajedničke osobine mekušaca - razlikovati skupine mekušaca - analizirati razlike u brojnost populacija mekušaca
13. Kolutićavci	činjenično znanje - nabrojiti skupine životinja koje ubrajamo u kolutićavce - navesti evolucijski napredak u građi tijela
	konceptualno znanje - opisati značaj gujavice za kakvoću tla - opisati osobitosti kolutićave građe tijela
14. Kukci i ostali člankonošci	činjenično znanje - imenovati neke otrovne člankonošce (ose, pčele, stršljenovi, mravi, pauci, škopioni) - nabrojiti dijelove tijela kukaca - nabrojiti najpoznatije paučnjake - navesti čovjeku štetne i korisne kukce - navesti ulogu uzdušnica
	konceptualno znanje - opisati građu člankovitog tijela - opisati preobrazbu kukca - povezati prilagodbe kukaca sa životnim uvjetima

15. Bodljikaši	činjenično znanje - nabrojati predstavnike bodljikaša - navesti gdje se odvija oplodnja bodljikaša - prepoznati zrakastu simetriju bodljikaša na osnovi broja pet
	konceptualno znanje - povezati građu tijela ježinca s načinom života - opisati vodožilni sustav - povezati dvobočnu simetriju tijela ličinke bodljikaša s građom tijela predaka bodljikaša - povezati način oplodnje s brojem potomaka
16. Svitkovci	činjenično znanje - nabrojiti skupine kralježnjaka - navesti što je svitak - prepoznati opći plan građe tijela kralježnjaka (glava, trup, udovi)
	konceptualno znanje - objasniti evolucijski napredak u građi tijela svitkovaca (kralježnica kao unutarnji potporaj tijela) - opisati osobitosti građe svitkovaca (kopljača, kralježnjaci) - razlikovati skupine kralješnjaka i njihove predstavnike
17. Ribe	činjenično znanje - imenovati najpoznatije morske i slatkovodne riba - izdvojiti prilagodbe organizama za život u vodi: oblik tijela, škrge, peraje, plivaći mjehur - usporediti građu riba hrskavičnjača i koštunjača
	konceptualno znanje - objasniti sličnost rasporeda kostiju prsne peraje resoperke i udova kopnenih kralježnjaka - protumačiti važnost dvodihalica za razvoj prema kopnenim kralježnjacima - objasniti razlike u građi ribe hrskavičnjače i ribe koštunjače

18. Vodozemci	činjenično znanje - imenovati nekoliko repaša i bezrepaca - navesti prilagodbe žabe za život u vlažnom okolišu - navesti vodozemce kao zakonom zaštićene životinje (čovječja ribica, daždevnjak, vodenjak i dr.)
	konceptualno znanje - objasniti na koje načine vodozemci izlučuju otpadne tvari iz organizma - usporediti građu punoglavca i ribe - usporediti prilagodbe vodozemaca na život u vodi i na kopnu
19. Gmazovi	činjenično znanje - imenovati predstavnike pojedinih skupina gmazova - navesti evolucijski napredak u građi unutrašnjih organa - prepoznati predstavnike pojedinih skupina gmazova
	konceptualno znanje - opisati postupke pružanja prve pomoći u slučaju ugriza otrovnice - opisati prilagodbe gmazova za život na kopnu (disanje, kretanje, pokrov tijela) - povezati način razmnožavanja (unutarnja oplodnja, jaja, nema brige za potomstvo) s uvjetima života na kopnu - povezati razvoj i smještaj osjetila na tijelu gmazova s uvjetima i načinom života
20. Ptice	činjenično znanje - imenovati najpoznatije stanarice i selice - imenovati najpoznatije zaštićene ptice u RH - navesti što je mitarenje - prepoznati sličnosti u građi tijela ptica i gmazova
	konceptualno znanje - objasniti pojam stalne temperature tijela - povezati potrebu očuvanja staništa s očuvanjem i zaštitom ptica - opisati brigu za mlade - povezati mogućnost letenja s građom tijela - zaključiti da brojnost potomaka u ptica ovisi o brizi za mladunčad

21. Sisavci	činjenično znanje - imenovati najpoznatije sisavce prilagođene životu u zraku, u vodi i na tlu - nabrojiti staništa na Zemlji koja su nastanili sisavci - navesti čime je prekriveno tijelo sisavaca - navesti što je linjanje - navesti ulogu posteljice - prepoznati dijelove kostura sisavaca (kralježnica, kosti glave, oplećja i kukovlja, kosti udova)
	konceptualno znanje - objasniti ulogu posteljice i pupčane vrpce tijekom razvitka ploda - objasniti po čemu su sisavci najrazvijeniji kralježnjaci (građa mozga, potpuno pregrađeno srce, velika površina pluća, stalna tjelesna temperatura, pokrov tijela, posteljica, pupčana vrpca, briga za mlade) - protumačiti održavanje stalne temperature tijela kao važne prilagodbe uvjetima života - razlikovati i razvrstati sisavce u osnovne skupine (jednootvori, tobolčari i plodvaši) - razvrstati prave sisavce prema srodstvenim odnosima, načinu prehrane i kretanju
22. Mahovine	činjenično znanje - navesti spore mahovina kao nespolne rasplodne stanice - navesti što su psilofiti - razvrstati organe mahovina na spolne i nespolne organe
	konceptualno znanje - objasniti nužnost vode za razmnožavanje mahovina - objasniti podrijetlo mahovina - opisati građu jetrenjarki (zdenčara) i pravih mahovina (vlasak) - opisati staništa mahovina

23. Papratnjače	činjenično znanje - imenovati osnovne skupine papratnjača - prepoznati predstavnike paprati (oslad, bujad, jelanak) - navesti jajnu stanicu i spermatozoide kao spolne stanice (gamete)
	konceptualno znanje - opisati građu papratnjača - usporediti staništa papratnjača i mahovina - razlikovati skupine papratnjača (crvotočine, preslice, paprati) - usporediti građu mahovina i paprati u odnosu na ostale stablašice
24. Golosjemenjače	činjenično znanje - imenovati predstavnike golosjemenjača - navesti osnovne karakteristike golosjemenjača po kojima se one razlikuju od drugih biljaka - prepoznati četinjače kao najučestaliju skupinu golosjemenjača - razlikovati skupine stablašica i njihove predstavnike
	konceptualno znanje - opisati načine rasprostranjivanja sjemenaka golosjemenjača - opisati razmnožavanje golosjemenjača (npr. četinjača - smreke) - istaknuti posebna obilježja ginka i cikasa - opisati utjecaj građe sjemenke (okriljene i neokriljene sjemenke) na rasprostranjivanje - zaključiti koje su prilagodbe razvile golosjemenjače za život na kopnu - zaključiti zašto su drevne divovske papratnjače izumrle

25. Kritosjemenjače	činjenično znanje - razlikovati spolni (cvijet) i nespolne (korijen, stabljika, list) dijelove biljke - navesti dijelove cvijeta - navesti najčešće načine oprašivanja (kukci, druge životinje, vjetar, voda) - navesti prepoznatljiva obilježja dvosupnica i jednosupnica (broj supki, tip korijena, žilje u listu, žilje u stabljici, ocvijeće) - navesti prilagodbe plodova i sjemenaka za rasprostranjivanje
	konceptualno znanje - opisati prilagodbe koje su kritosjemenjačama omogućile najveću rasprostranjenost na Zemlji - na primjeru razlikovati dvosupnice od jednosupnica - zaključiti da je plodnica najveći evolucijski napredak kod biljaka - zaključiti da se iz oplođene jajne stanice razvija klica, a iz sjemenog zametka sjemenka (supka, supke) - usporediti dvosupnice i jednosupnice
26. Evolucija	činjenično znanje - nabrojiti čimbenike koji utječu na prirodni odabir među jedinkama iste vrste - navesti hrvatsku sibireju, velebitsku degeniju i omoriku kao endemično reliktne biljke - navesti primjer križanaca (mazga, mula, cvjetača…) - navesti primjere endema (endemična gušterica – Palagruža, Jabuka, čovječja ribica) - navesti uzroke mutacija (kemikalije, temperatura, zračenje…) - razlikovati pasmine od vrsta

26. Evolucija	konceptualno znanje - objasniti čimbenike na temelju kojih se zaključuje o zajedničkom podrijetlu - razlikovati štetne, korisne i neutralne mutacije - usporediti utjecaj mutacija i modifikacija na promjenjivost i evoluciju - zaključiti da je raznolikost posljedica promjenjivosti vrsta - zaključiti da mutacije u spolnim stanicama imaju veći utjecaj na promjenjivost i evoluciju nego mutacije koje se događaju u tjelesnim stanicama - zaključiti da neutralne mutacije nemaju utjecaj na biološku raznolikost

BIOLOGIJA - 8. RAZRED

TEMA	OBRAZOVNI ISHODI
1. Roditelji i potomci	činjenično znanje - analizirati kromosomsku strukturu spermija i jajne stanice na slikovnom materijalu (kariogramu) - imenovati spolne žlijezde - navesti da su rezultat nespolnog razmnožavanja klonovi - navesti razliku između tjelesnih i spolnih stanica u broju i sastavu kromosoma (44xx, 44xy, 22x, 22y) - opisati gene kao nositelje nasljednih osobina - razlikovati označavanje dominantnih i recesivnih gena - razlikovati spolno od nespolnog razmnožavanja
	konceptualno znanje - objasniti da slični organizmi ne moraju biti i nužno srodni - opisati nasljeđivanje spola - povezati vrstu nespolnog razmnožavanja s vrstom organizma (spore – gljive, mahovine, dioba – jednostanični organizmi, pupanje – hidra, kvaščeve gljivice, vegetativnim organima – afrička ljubica, begonija, jagode i dr.) - usporediti broj stanica prije i nakon mejoze muške i ženske tjelesne stanice - zaključiti da spolne stanice imaju polovičan broj kromosoma u odnosu na tjelesne - zaključiti da se mejoza odvija u spolnim žlijezdama - zaključiti da svaka zdrava tjelesna stanica u ljudskom organizmu ima identičan broj kromosoma

2. DNA molekula	činjenično znanje - nabrojiti nekoliko čimbenika koji mogu uzrokovati mutacije - navesti da DNA sadrži gene koji su nositelji nasljednih svojstava u svih živih bića - navesti primjer genetskih bolesti (Downov sindrom, hemofilija, albinizam) - navesti razliku između mutacija i modifikacija - navesti što je genom - usporediti građu DNA i RNA (dvolančana i jednolančana molekula)
	konceptualno znanje - objasniti ulogu DNA, RNA i bjelančevina u nasljeđivanju - obrazložiti zašto u jednom organizmu sve stanice imaju isti zapis ili genom - zaključiti da mutacije mogu nastati u tjelesnim i spolnim stanicama, a modifikacije samo u tjelesnim stanicama - zaključiti da se DNA nalazi u jezgri stanice, a tijekom staničnih dioba u citoplazmi - zaključiti da su ribosomi stanična tjelešca zadužena za sintezu bjelančevina
3. Građa i funkcija ljudskoga organizma	činjenično znanje - imenovati dijelove životinjske stanice (jezgra, citoplazma, membrana, mreža kanalića, mitohondriji, ribosomi) - imenovati organe na modelu ili slici čovječjeg tijela - nabrojiti vrste tkiva (pokrovno, potporno, mišićno i živčano) - opisati usložavanje građe ljudskoga organizma (stanice, tkiva, organi, organski sustavi) - razlikovati kemijske elemente koji u različitoj zastupljenosti izgrađuju stanice ljudskog tijela (C,H,O,N, Ca, Fe,...)

3. Građa i funkcija ljudskoga organizma	konceptualno znanje - istaknuti zdravstveno značenje vode za piće te povezati važnost nadoknade vode i soli izgubljene znojenjem - zaključiti da je ljudsko tijelo građeno od različitih atoma koji izgrađuju molekule bjelančevina, masti, ugljikohidrata, vitamina, minerala i vode - zaključiti da je ugljik glavni element u građi organskih tvari u ljudskim stanicama
4. Građa i uloga spolnih organa	činjenično znanje - razlikovati pojmove: polucija i ovulacija - navesti vanjske i unutarnje spolne organe žene i muškarca - navesti zadaće muških i ženskih spolnih hormona - navesti glavne zadaće jajnika i sjemenika
	konceptualno znanje - obrazložiti zašto spolnu zrelost treba pratiti odgovorno spolno ponašanje - opisati građu spolnih stanica - povezati građu s ulogom muških i ženskih spolnih organa - povezati menstruacijski ciklus s plodnim i neplodnim danima - razlikovati plodne od neplodnih dana u svrhu praćenja zdravlja žene
5. Začeće i razvitak djeteta prije rođenja	činjenično znanje - nabrojiti znakove trudnoće: izostanak mjesečnice, tjelesne promjene - navesti da se oplodnja odvija u jajovodu - razlikovati jednojajčane od dvojajčanih blizanaca
	konceptualno znanje - objasniti izmjenu plinova, hranjivih i otpadnih tvari kroz pupčanu vrpcu i posteljicu - objasniti nastajanje jednojajčanih i dvojajčanih blizanaca - obrazložiti potrebu odgovornog ponašanja u trudnoći - opisati razvoj ploda prije rođenja - zaključiti da su porođaj i stvaranje mlijeka u mliječnim žlijezdama uvjetovani hormonima

6. Od rođenja do smrti	činjenično znanje - nabrojiti obilježja djetinjstva, puberteta, mladenaštva, zrele dobi i starosti - navesti okvirno trajanje pojedinih životnih razdoblja
	konceptualno znanje - prepoznati značajke pojedinih razdoblja u životu čovjeka - usporediti tjelesno, spolno s psihičkim sazrijevanjem - povezati životne navike i način života s mogućom duljinom života
7. Odgovorno spolno ponašanje	činjenično znanje - istaknuti metode i načine, odnosno sredstva kontracepcije - nabrojiti prirodne metode sprečavanja začeća i sredstva kontracepcije - navesti spolno prenosive bolesti i njihove uzročnike (kandida, trihomonas, klamidija, gonoreja, kapavac, sifilis, HPV, herpes spolnih organa, HIV, hepatitis B)
	konceptualno znanje - zaključiti da način liječenja spolno prenosive bolesti ovisi o vrsti uzročnika - ocijeniti važnost prevencije u prenošenju spolno prenosivih bolesti - zaključiti zašto pojačano treba održavati higijenu spolnih organa tijekom menstruacije i polucija - povezati spolno prenosive bolesti s njihovim uzročnicima, sprječavanjem zaraze i mogućnošću liječenja
8. Kosti i veze među kostima	činjenično znanje - navesti dijelove kostura - navesti kemijski sastav koštane tvari - navesti najčešće uzroke rahitisa i osteoporoze - navesti uloge kostura u ljudskom tijelu - nabrojiti kemijske elemente važne za izgradnju kostiju

8. Kosti i veze među kostima	konceptualno znanje - objasniti da je kralježnica osnova cijelog kostura - objasniti ulogu vitamina D i kalcija u okoštavanju te prevenciji rahitisa i osteoporoze - opisati osnovne postupke pri uganuću, iščašenju i prijelomu kosti - zaključiti da maseni udio mineralnih tvari ovisi o udjelu bjelančevina i vode u kostima - povezati važnost kalcija u prehrani sa sastavom koštane tvari - usporediti kostur čovjeka s kosturima ostalih kralježnjaka - zaključiti zašto kosti starijih ljudi teže zarastaju nakon prijeloma - predvidjeti pružanje prve pomoći pri prijelomu, uganuću i iščašenju - povezati način života sa zdravljem kosti - zaključiti o posljedicama nepravilnog držanja tijela pri mirovanju i kretanju - usporediti građu muške i ženske zdjelice
9. Mišići	činjenično znanje - nabrojiti vrste mišićnog tkiva
	konceptualno znanje - objasniti kako nastaje stanje mišićnog umora - opisati građu poprečnoprugastog mišića (mišični snopići, mišićna vlakna, mišićne stanice) - opisati rad mišića u paru/skupini na primjeru udova
10. Živčana stanica i živac	činjenično znanje - nabrojiti dijelove živčane stanice - navesti osobine živčane stanice i živca (podražljivost i provodljivost) - navesti sinapsu kao specifičnu vezu između živčanih stanica - navesti vrste živčanih vlakana - prepoznati i imenovati osnovne dijelove živčane stanice

10. Živčana stanica i živac	konceptualno znanje - opisati građu živca - povezati građu i uloge živčane stanice (kratki i dugi ogranci) - razlikovati osjetilna od pokretačkih živčanih vlakana - razlikovati podražljivost od provodljivosti živčane stanice - razlikovati zadaće pojedinih dijelova živčane stanice
11. Živčani sustav	činjenično znanje - navesti što je refleks - nabrojiti zarazne (meningitis, dječja paraliza) i nezarazne bolesti (moždana kap, epilepsija te duševne bolesti) živčanog sustava - navesti razlike između bakterijskog i virusnog meningitisa - navesti zadaće tjelesnog i autonomnog živčanog sustava - navesti zadaće velikog mozga, malog mozga i produžene moždine
	konceptualno znanje - objasniti rad simpatikusa i parasimpatikusa - opisati tijek refleksne reakcije - objasniti zašto se osobe bez svijesti stavljaju u bočni položaj - opisati građu mozga (velikog, malog i produžene moždine) - razlikovati nezarazne, zarazne i psihičke (duševne) bolesti živčanog sustava
12. Ovisnosti	činjenično znanje - nabrojiti glavne štetne sastojke duhanskog dima (nikotin, katran, ugljikov monoksid) - nabrojiti kratkotrajne i dugotrajne posljedice ovisnosti na zdravlje
	konceptualno znanje - objasniti pojmove nikotinizam, alkoholizam, narkomanija - povezati bolesti (rak pluća i rak grla te cirozu jetre i hepatits B i C) s razvojem ovisnosti o nikotinu, odnosno alkoholu i drogi - opisati djelovanje alkohola na živčani sustav

13. Osjetilo vida	činjenično znanje - imenovati dijelove oka - navesti nedostatke vida (kratkovidnost, dalekovidnost, upala očne sluznice, siva mrena, daltonizam, slabovidnost, sljepoća)
	konceptualno znanje - objasniti kako se oko prilagođuje količini svjetlosti te na udaljenost objekta promatranja - opisati nastanak slike u oku i mozgu - razlikovati kratkovidnost i dalekovidnost kao nedostatke vida - razlikovati žutu i slijepu pjegu - zaključiti kako oko vidi plastičnu (trodimenzionalnu) sliku
14. Osjetila- osjet sluha i ravnoteže	činjenično znanje - imenovati dijelove uha (vanjsko, srednje i unutarnje) - navesti mane i bolesti sluha (gluhoća, nagluhost, gluhonijemost) - istaknuti da je uho organ sluha i ravnoteže
	konceptualno znanje - opisati građu, odnosno funkcije pojedinih dijelova uha - opisati kako djeluju bukobrani (zidovi za zaštitu od buke) - opisati kako nastaje sluh - zaključiti zašto zvukovi visoke frekvencije oštećuju sluh - usporediti nagluhost, gluhoću i gluhonijemost
15. Ostala osjetila (mirisa, okusa, boli, opipa, hladnoće, topline)	činjenično znanje - navesti mnogobrojnost osjeta - razvrstati područja okusa na jeziku
	konceptualno znanje - opisati značenje osjeta u preživljavanju, kvaliteti življenja i međusobnom sporazumijevanju - povezati smještaj i brojnost osjetilnih tjelešaca u koži s njihovom ulogom - zaključiti da je čovjek osjetljiviji na hladnoću nego na toplinu - zaključiti da se jedino osjetilo boli ne može prilagoditi vanjskim podražajima - povezati raspored i brojnost pojedinih vrsta osjetilnih tjelešaca u koži s cjelokupnim funkcijama organizma

16. Hormonska regulacija	činjenično znanje - imenovati hormone (tiroksin, adrenalin, inzulin, glukagon, hormon rasta, spolni hormoni) - navesti moguće posljedice šećerne bolesti na organizam ako se bolest pravilno ne liječi - navesti načine prevencije i liječenja hormonskih poremećaja i bolesti
	konceptualno znanje - povezati rad pojedinih žlijezda s unutarnjim izlučivanjem sa životnim razdobljem (npr. pubertet, porođaj, dojenje i dr.) - povezati žlijezdu s unutarnjim izlučivanjem s hormonom koji luči - razlikovati žlijezde s vanjskim i unutarnjim izlučivanjem - usporediti ulogu živčanog sustava s ulogom žlijezda s unutarnjim izlučivanjem - zaključiti da je hipotalamus važan dio živčanog sustava koji omogućuje rad žlijezda s unutarnjim izlučivanjem
17. Krvotok	činjenično znanje - svrstati krv u vezivno tkivo - imenovati vrste krvnih žila - nabrojiti krvne grupe - navesti količinu krvi u tijelu
	konceptualno znanje - obrazložiti ulogu krvi - opisati građu krvnih žila i srca - povezati vrijednosti mjerenja krvnog tlaka sa zdravljem - protumačiti ulogu krvi u obrani od zaraznih bolesti - zaključiti da radom srca upravlja autonomni živčani sustav bez utjecaja volje - povezati potrebu opreza pri dodiru s tuđom krvi (ljudskom i životinjskom) i mogućnošću zaraze bolestima koje se prenose krvlju - zaključiti kako nastaje bilo (puls) - prepoznati ulogu željeza i hemoglobina u prenošenju kisika

17. Krvotok	- razlikovati krvnu plazmu i krvni serum - zaključiti kako zdrave životne navike utječu na zdravlje srca, krvnih žila i krvi - objasniti ulogu srčanih zalistaka - usporediti građu i funkcije krvnih stanica u tijelu - usporediti mali i veliki optok krvi (mali i veliki krvotok)
18. Zaštita organizma od bolesti	činjenično znanje - nabrojiti mjesta na tijelu gdje su limfni čvorovi gusto smješteni - nabrojiti najčešće alergene (pelud, prašina, perje, dlaka, kikiriki, jagode, pelud ambrozije i dr.) - navesti što je imunost
	konceptualno znanje - razlikovati imunosti (stečena i umjetna) - zaključiti da su limfociti najvažnije krvne stanice u imunološkoj reakciji - razlikovati protutijelo (antitijelo) i antigen u imunološkoj reakciji
19. Organi za disanje i glas	činjenično znanje - nabrojiti neke bolesti dišnog sustava (gripa, angina, upala pluća, TBC, rak pluća) - nabrojiti organe dišnoga sustava - navesti frekvenciju disanja - navesti što su glasnice - razvrstati bolesti dišnog sustava na one uzrokovane bakterijama i one uzrokovane virusima
	konceptualno znanje - objasniti značaj biološke oksidacije - obrazložiti povezanost uloge dišnoga i krvožilnoga sustava - opisati građu i funkciju pojedinih dišnih organa - opisati izmjenu plinova u plućima - razlikovati zarazne od nezaraznih bolesti dišnog sustava

20. Građa, uloga i bolesti probavnih organa	činjenično znanje - nabrojiti i odrediti položaj probavnih organa i probavnih žlijezda u tijelu - navesti bolesti probavnog sustava (karijes, granulom, gastritis, vrijed ili čir, upala slijepog crijeva, hepatitis A, griža ili dizenterija, trovanje hranom, ciroza jetre) - navesti što je probava - navesti da se hranjive tvari po tijelu raznose krvnom plazmom
	konceptualno znanje - opisati prijelaz hranjivih tvari iz probavnog u krvožilni sustav organa - povezati vrstu hranjivog sastojka s dijelom probavnog sustava u kojem se odvija njegova razgradnja - zaključiti o utjecaju prehrane i loših prehrambenih navika na razvoj nezaraznih bolesti probavnih organa i žlijezda (rak, ciroza jetre
21. Izmjena tvari, protok energije i zdrava prehrana	činjenično znanje - navesti da energija sadržana u hrani pripada kemijskoj vrsti energije - navesti poremećaje prehrane (pretilost, bulimija, anoreksija) - razlikovati hranu biljnog i životinjskog podrijetla - navesti mineralne soli važne za pravilan rast i razvoj organizma: Ca, P, Fe, Na, K, I, Mg, Zn - razlikovati najvažnije sastojke hrane - razlikovati vitamine A, B, C, D, E, K - usporediti tjelesnu masu s pojavom bolesti srca i krvnih žila, jetre, kostiju, dijabetesom…
	konceptualno znanje - objasniti što se podrazumijeva pod pravilnom prehranom - povezati sintezu bjelančevina na ribosomima s molekulom DNA - razlikovati energetsku, gradivnu i zaštitnu ulogu hranjivih tvari - zaključiti da energetske potrebe organizma ovise o dobi, spolu i aktivnostima osobe - zaključiti da se u mitohondrijima biološkom oksidacijom iz hranjivih tvari oslobađa energija, ugljikov dioksid i voda

22. Sustav organa za izlučivanje	činjenično znanje - nabrojiti organe sustava za izlučivanje mokraće - navesti da radom bubrega upravljaju hormoni hipofize i nadbubrežnih žlijezda - navesti osnovnu zadaću bubrega
	konceptualno znanje - istaknuti važnost uzimanja tekućine - objasniti ulogu bubrega u održavanju homeostaze - opisati građu bubrega (bubrežna kora, bubrežna srž, bubrežna tjelešca) - zaključiti da u izlučivanju osim bubrega i kože sudjeluju dišni i probavni sustav
23. Koža	činjenično znanje - identificirati kožu kao organ s najvećom površinom u ljudskom tijelu - imenovati dijelove kože - navesti važnost kože za zdravlje organizma - prepoznati kožu kao osjetilni organ
	konceptualno znanje - opisati građu i zadaće kože - povezati važnost kože kao zaštitnog organa u izravnom dodiru s vanjskim svijetom s potrebom održavanja pravilne higijene i zaštite
24. Podrijetlo čovjeka	činjenično znanje - nabrojiti vrste čovjekolikih majmuna (gorila, orangutan, čimpanza) - navesti primjere nalaza neandertalaca u Hrvatskoj - navesti značajna obilježja pojedinih razvojnih oblika s razvojnog stabla čovjeka - poredati evolucijske oblike na evolucijskom stablu čovjeka prema vremenu pojavljivanja

24. Podrijetlo čovjeka	konceptualno znanje - na razvojnom stablu čovjeka ili vremenskoj skali poredati pojavu razvojnih oblika ljudi - objasniti na koji su način prehrana i vrsta hrane tijekom evolucije utjecali na razvoj zubala hominida - objasniti zašto današnji majmuni nisu čovjekovi preci već samo srodnici - opisati razvojne oblike na razvojnom stablu čovjeka - usporediti zajedničke anatomske karakteristike primata, tj. čovjeka i čovjekolikih majmuna (palac položen nasuprot ostalim prstima, očima gledaju naprijed, najrazvijeniji veliki mozak i dr.)

2.4. STRUKTURA ISPITA

Ispit iz biologije u sklopu vanjskoga vrjednovanja obrazovanja u šk. god. 2007./ 2008. je pisanog oblika.

Sadrži zadatke koji provjeravaju specifične obrazovne ciljeve biologije sedmog i osmog razreda osnovne škole (sedmi razred obuhvaća sve teme po Nastavnom planu i programu iz 2006., a osmi razred od teme 1. do zaključno teme 21.).

Pojedini zadatak u ispitu ispituje jedan specifični cilj.

Ispit se sastoji od 15 zadataka i piše se 25 minuta. Zadatci ovoga ispita podijeljeni su u četiri skupine (Tab. 1.).

I. skupina

- sastoji se od zadataka višestrukog izbora, tj. u svakom su zadatku ponuđena četiri odgovora, a samo je jedan odgovor točan. Učenici zaokružuju slovo ispred točnog odgovora. Svaki točno riješeni zadatak vrjednuje se s jednim bodom.

II. skupina

- sastoji se od zadataka višestrukog izbora, tj. u svakom su zadatku ponuđena četiri odgovora, a samo je jedan odgovor točan. Da bi se zadatci uspješno riješili, učenici moraju pomno promatrati priloženu sliku (grafički prikaz), a zatim zaokružiti slovo ispred točnog odgovora. Svaki točno riješeni zadatak vrjednuje se s jednim bodom.

III. skupina

- sastoji se od zadataka povezivanja. Svakom pojmu iz lijevog stupca treba pridružiti samo jedan pojam iz desnog stupca tako da se odgovarajuće slovo ispred pojma u desnom stupcu upiše na odgovarajuću crtu ispred pojmova u lijevom stupcu. Sve točno povezivanje u jednom zadatku vrjednuje se s dva boda, dva točna povezivanja s jednim bodom, a samo jedno ili nijedno točno povezivanje ne vrjednuje se.

IV. skupina

- sastoji se od zadataka nadopunjavanja, tj. zadataka kratkih odgovora. Zadatci se rješavaju tako da učenici na prazne crte upišu pojam koji nedostaje da bi tvrdnja bila točna. Svaki točno riješeni zadatak vrjednuje se s jednim bodom.

Tablica 1. Prikaz strukture ispita

TIP ZADATKA	VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATAKA	UDIO U UKUPNOM BROJU BODOVA
Zatvoreni	Višestruki izbor	7	7
	Višestruki izbor sa slikom	2	2
	Zadatci povezivanja	3	6
Otvoreni	Zadatci kratkih odgovora	3	3
UKUPNO	4	15	18

Pribor za pisanje

Na ispitu se učenici smiju koristiti priborom za pisanje i brisanje. Odgovore pišu običnom olovkom, a odgovore koje žele mijenjati mogu izbrisati gumicom.

Nejasno i nečitko napisani odgovori neće se vrjednovati, kao ni odgovori koji nisu napisani hrvatskim standardnim jezikom i pismom.

2.7. OGLEDNI PRIMJERI ZADATAKA S KLJUČEM ZA ODGOVORE I NAČINOM BODOVANJA

I. skupina zadataka

U ovoj je skupini zadataka u svakome zadatku točan samo jedan odgovor. Pronađi točan odgovor i zaokruži slovo ispred točnog odgovora. Točno riješeni zadatak vrjednuje se s jednim bodom.

1. Dvojajni blizanci:

a) imaju istu nasljednu osnovu
b) razvijaju se oplodnjom jedne zrele jajne stanice
c) razvijaju se oplodnjom jedne jajne stanice s više spermija
d) razvijaju se oplodnjom dvije zrele jajne stanice

točan odgovor je: d

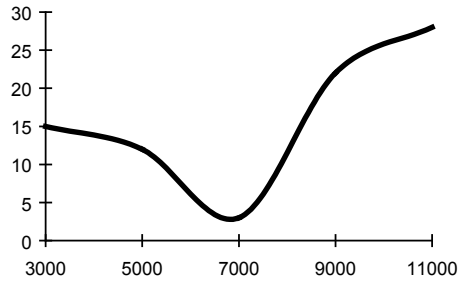
2. Plošnjaci su dvospolci jer:

a) svaka jedinka ima muške ili ženske spolne organe
b) svaka jedinka ima oba spolna organa
c) postoje mužjaci i ženke
d) ne može doći do oplodnje unutar istog organizma

točan odgovor je: a

II. skupina zadataka

Za uspješno rješavanje zadataka iz ove skupine potrebno je pomno promatrati priloženi grafički prikaz. U zadatku je točan samo jedan odgovor. Zaključi koji je odgovor točan i zaokruži slovo ispred točnog odgovora. Točno riješeni zadatak vrjednuje se s jednim bodom.

Grafički prikaz odnosa veličine otvorene rane i broja leukocita u mililitru krvi.

3. Pažljivo pogledaj grafički prikaz i odgovori na pitanje.
Pri kojem je broju leukocita u mililitru krvi je rana najveća?

a) 3000
b) 5000
c) 7000
d) 11000

točan odgovor je: d

III. skupina zadataka

Ovu skupinu zadataka čine zadatci povezivanja. Svakom pojmu iz lijevog stupca pridruži samo jedan pojam iz desnog stupca tako da odgovarajuće slovo ispred pojma u desnom stupcu napišeš na odgovarajuću crtu ispred pojma u lijevom stupcu.

Sve točno povezivanje vrjednuje se s dva boda, dva točna povezivanja s jednim bodom, a jedno točno povezivanje ne vrjednuje se.

4. Skupinama mekušaca u lijevom stupcu pridruži odgovarajuću vrstu mekušca iz desnog stupca.

puževi	a) bačvaš
školjkaši	b) periska
glavonošci	c) hobotnica
	d) volak
	e) lignja
	f) kamenica

točan odgovor: a, d puževi
b, f školjkaši
c, e glavonošci

5. Vrstama organizama pridruži odgovarajući način disanja.

_____bijela glistica	
_____ smeđa alga	a) aerobno disanje
_____ slon	b) anerobno disanje
_____metilj	

točan odgovor: a bijela glistica
b smeđa alga
b slon
a metilj

IV. skupina zadataka

Ovu skupinu čine zadatci nadopunjavanja, tj. zadatci kratkih odgovora. Zadatke riješi tako da na praznu crtu upišeš pojam koji nedostaje da bi tvrdnja bila točna. Svaki točan odgovor vrjednuje se s jednim bodom.

6. Rebra i prsna kost povezane su sa _____ .

točni odgovor: hrskavicom

INTERDISCIPLINARNI ZADATCI

Da bi riješio/la zadatke ove skupine moraš se prisjetiti sadržaja koje si učio/la iz biologije, kemije i fizike.

Zadatak riješi tako da izračunaš podatak koji se traži i točan odgovor napišeš na predviđenu crtu.

7. Sendvič sadrži 10 grama šećera, 20 grama masti, 30 grama bjelančevina, 5 grama minerala i 35 grama vode. Razmisli koja tvar razgradnjom oslobađa najviše energije i odgovori koliki je maseni udio te tvari u sendviču.

Maseni udio je _____.

točan odgovor je: 50%

Članovi stručne radne skupine za izradu ispita iz biologije:

1. dr. sc. Ljiljana Matulec, prof., OŠ Vladimira Nazora, Virovitica
2. Marijana Bastić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb
3. Antonella Runje, dipl. ing., OŠ Vukomerec, Zagreb

3. KEMIJA

3.1. UVOD

Ispitni katalog iz kemije pripremljen je na temelju HNOS-a, važećega Nastavnoga plana i programa iz kemije sedmog i osmog razreda osnovne škole te udžbenika i vježbenica za kemiju sedmog i osmog razreda koji se nalaze na popisu odobrenih udžbenika Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za 2007./2008. školsku godinu.

Svrha ispitnoga kataloga je da se učenici/učenice osmog razreda, njihovi učitelji/učiteljice kemije i roditelji što kvalitetnije informiraju i pripreme za ispit koji obuhvaća sadržaje kemije sedmog i osmog razreda.

3.2. OPĆI CILJEVI ISPITA

Opći ciljevi obrazovanja iz kemije u osnovnoj školi.

Nastavak školovanja učenika koji su završili osnovnu školu ne zahtijeva od njih predznanje koje se sastoji od velikog broja činjenica i definicija pojmova. Zaista, dobro je i korisno raditi prema HNOS-u, da bi učenici stekli određena znanja i razvili sposobnosti i vještine, ali sva ta znanja nije nužno vječno pamtiti.

1. Od znanja bitna su ona koja ga čine slobodnim građaninom koji zna kako i zašto učiniti izbor među brojnim informacijama kojima je zasut i donijeti dobru odluku.

2. Najvažnija zadaća nastave kemije, a posebno nastave kemije u osnovnoj školi, jest razviti interes učenika prema prirodnim znanostima i pokazati da su znanja iz područja kemije dio kulture.

3. Cilj je učenja kemije steći znanja o temeljnim kemijskim teorijama, ponajprije atomskoj teoriji i njezinim popratnim konceptima, putovima kako se do nje dolazi i modelima kako bi na osnovi njih mogli opisati i razumjeti svojstva i promjene tvari.

4. Opći zadatci nastave kemije su ujedno najvažnija baština učenika koji odlaze iz osnovne škole i dolaze u gimnaziju i strukovne škole:

- razviti vještinu eksperimentiranja
- razviti sposobnost opažanja promjena tijekom eksperimenta
- razviti sposobnost usmenog i pismenog izražavanja o opaženim promjenama
- razviti sposobnost zaključivanja o rezultatima eksperimenta
- razviti sposobnost predviđanja kemijskih promjena u danim okolnostima

5. Osim navedenih sposobnosti i vještina učenici bi trebali trajno znati, i to s razumijevanjem:

- simbole kemijskih elemenata (desetak) i njihovo značenje
- čitati periodni sustav elemenata
- periodni sustav elemenata i valencija
- da se atomi kombiniraju (vežu) u omjerima (malih) cijelih brojeva
- da su sve tvari građene od atoma
- vrste formula i njihovo značenje
- primijeniti četiri računske operacije, osnovne pojmove geometrije – posebno stereometrije
- zakon sačuvanja mase
- zakon sačuvanja energije
- mjeriti masu, volumen i temperaturu

6. Nužno je da su svi barem na stupnju konkretnih operacija (prema Piagetu). Iskustvo nas upozorava da onih koji su na stupnju formalnih operacija (razvijena sposobnost apstraktnog mišljenja) ima manje od 3 %. Bilo bi poželjno da je taj postotak znatno veći.

7. Sposobnost apstraktnog mišljenja stječe se od jedanaeste do šesnaeste godine, a najveći dio populacije nikad ju ne stekne. Zaista, učenje kemije otkrivanjem, problemska nastava i mali istraživački projekti vode učenika od konkretnog do formalnog stupnja operacija i to je prva zadaća nastave kemije u osnovnoj školi. Smatramo da je to nemoguće postići predavačkom nastavom kakva sada dominira u praksi.

8. Druga važna zadaća odnosi se na korisna znanja, poglavito za one koji ne nastavljaju obrazovanje u gimnaziji. To su prije svega znanja o vodi i zraku, spoznaje o svakodnevnim mogućim problemima i snalaženju u ponovno prijetećoj okolini.

9. Treća, ali i najvažnija zadaća odnosi se na vježbu u znanstvenoj metodi. Učenike treba odgajati da pošteno prikazuju rezultate svog rada, odnosno istraživanja. Etička načela ugrađena su u same temelje znanosti.

Kako dakle načiniti test za vrednovanje znanja, sposobnosti i vještina osmoškolca. Prema Strategiji eksperimentalnog vanjskog vrednovanja obrazovnih postignuća učenika 8. razreda ispit mora slijediti program i metodologiju rada prema HNOS-u. A to znači da je na početku svega pokus. Slijedi pitanje, pa potom odgovor, ili novi pokus i na kraju odgovor.

Vanjsko vrednovanje respektira činjenicu da se nastava prema HNOS-u temelji na korelacijsko-integracijskom, istraživačkom i problemskom načinu poučavanja (učenički istraživački miniprojekti, odnosno učenje otkrivanjem ili istraživanjem). Bez obzira na oblike vrjednovanja, osim znanja, testovima se vrjednuju sposobnosti i vještine stečene praktičnim radom.

Vrjednuje se kompetentnost u eksperimentiranju i donošenju zaključaka na temelju rezultata pokusa.

Ispit iz kemije ima za cilj utvrditi u kojoj su mjeri učenici svladali očekivane obrazovne ishode u nastavi kemije tijekom sedmog razreda osnovne škole i prvog polugodišta osmog razreda. Za svrhu ispita odabrano je ispitati usvojenost obrazovnih ishoda iz trideset i dvije nastavne teme koje su u planu i programu HNOS-a iz kemije.

3.3. SPECIFIČNI CILJEVI PREDMETA

Slijedi pregled specifičnih obrazovnih ishoda koje će ispit provjeravati u svakom području.

PODRUČJE I UDIO U UKUPNOM BROJU BODOVA	OBRAZOVNI ISHODI
1. Što proučava kemija (2%)	- poznavati osnovni kemijski pribor i posuđe - poznavati znakove opasnosti i mjere zaštite pri radu u svakodnevnom životu - naučiti kako postupati pri izbijanju požara
2. Makroskopska fizikalna svojstva tvari (3%)	- na temalju fizičkih svojstava ralikovati metale od nemetala
3. Makroskopske fizikalne i kemijske promjene tvari (3%)	- na temelju pokusa razlikovati fizikalne i kemijske promjene tvari
4. Vrste tvari (5%)	- na temelju pokusa razlikovati elementarne tvari i kemijske spojeve
5. Smjese i postupci razdvajanja smjesa (3%)	- na temelju pokusa razlikovati smjese tvari od čistih tvari (kemijskih spojeva i elementarnih tvari)
6. Otopine (5%)	- razlikovati pojmove: otopina, otapalo, nezasićena,zasićena i prezasićena otopina - pročitati podatke iz dijagrama topljivosti
7. Iskazivanje sastava smjese udjelima (1%)	- izračunati maseni i volumni udio sastojaka u smjesi - opisati pripremu otopine na temelju zadanog masenog ili volumnog udjela sastojka u smjesi
8. Zrak i glavni sastojci zraka (4%)	- poznavati osnovna fizikalna svojstva zraka - poznavati kemijski sastav zraka (N2, O_2 , Ar, CO_2 i H_2O) - poznavati dinamiku atmosfere - poznavati uvjete pri kojima može doći do požara i temeljne načine gašenja požara
9. Voda (4%)	- poznavati fizikalna svojstva vode - navesti najčešća onečišćenja vode

10. Vodik (2%)	- poznavati fizikalna i kemijska svojstva vodika i načine dobivanja - poznavati osnovne postupke pri radu s plinom i primijeniti mjere opreza i zaštite
11. Atomi i kemijski elementi (2%)	- opisati građu atoma (subatomske čestice) - procijeniti odnos veličine atoma i makrosvijeta - poznavati imena i kemijske simbole desetak najvažnijih kemijskih elemenata - razlikovati kvantitativno i kvalitativno značenje kemijskih simbola - povezati redni broj elementa s protonskim brojem elementa
12. Relativna atomska masa (1%)	- upotrijebiti modele iz makrosvijeta za objašnjavanje odnosa masa različitih atoma - iskazati masu atoma u daltonima - pročitati relativnu atomsku masu iz periodnog sustavu elemenata
13. Ioni i ionske strukture (1%)	- obrazložiti nastajanje jednostavnih iona - razlikovati formulsku jedinku od molekule - razlikovati empirijsku i molekulsku formulu
14. Molekule (1%)	- razlikovati molekule elementarnih tvari od molekula kemijskih spojeva - razumjeti kvalitativno i kvantitativno značenje kemijske formule
15. Valencija i kemijske formule (1%)	- upotrijebiti tablicu periodnog sustava elemenata za određivanje valencije atoma - odrediti valenciju elemenata iz formule spoja - izvesti formulu spoja iz valencija
16. Relativna molekulska masa (1%)	- poznavati oznake za relativnu molekulsku masu - izračunati relativnu molekulsku masu spoja
17. Kemijske reakcije i očuvanje mase (5%)	- protumačiti opažanja kod kemijske promjene na temelju stečenog znanja o atomima. Opisati promjene jednadžbama kemijskih reakcija - primijeniti zakon o očuvanju mase - razlikovati pojmove reaktant i produkt kemijske reakcije

18. Kemijske reakcije i energija (5%)	- na temelju pokusa zaključiti da kemijske reakcije uvijek prate promjene energije
19. Brzina kemijske reakcije (5%)	- na temelju pokusa prosuditi kako na brzinu kemijske reakcije utječu: koncentracija reaktanata, promjena temperature i katalizator - navesti primjere primjene katalizatora u svakidašnjici
20. Kemijski elementi u periodnom sustavu elemenata (5%)	- na temelju pokusa uočiti kemijsku sličnost elemenata iste skupine periodnog sustava elemenata (alkalijski metali i halogeni elementi)
21. Nemetali (5%)	- na temelju pokusa jednadžbama obrazložiti kemijske reakcije sumpora s kisikom te nastalih oksida s vodom - opisati postupak razrjeđivanja koncentrirane kiseline vodom - primijeniti indikatore kiselina i lužina - navesti neke od najvažnijih kiselina i njihove formule (HCl, HNO_3, H_2SO_3, H_2SO_4 i H_2CO_3)
22. Metali (5%)	- na temelju pokusa jednadžbama reakcija obrazložiti nastajanje oksida zemnoalkalijskih metala i reakcije tih oksida s vodom - razlikovati hidrokside i lužine - primijeniti indikatore kiselina i lužina - pokusima ukazati na uvjete korozije željeza i načine zaštite željeza
23. Soli (5%)	- na temelju pokusa jednadžbama obrazložiti reakcije magnezija, cinka i željeza s klorovodičnom i sumpornom kiselinom - na temelju pokusa opisati različite metode dobivanja soli - primijeniti znanje o ionima na svojstva soli (agregacijska stanja i topljivost) - opisati pokus koji pokazuje da neki kristali sadrže kristalizacijsku vodu
24. Maseni udio elemenata u spoju i formula spoja (3%)	- izračunati maseni udio elementa u spoju
25. Ugljik i njegovi spojevi (1%)	- razlikovati alotropske modifikacije ugljika i njihova svojstva

26. Kruženje ugljika u prirodi (3%)	- na temelju pokusa objasniti: otapanje vapnenca u vodi uz utjecaj ugljikova dioksida, nastajanje siga i nastajanje kamena kotlovca - kvalitativno opisati kruženje ugljika u prirodi
27. Fosilna goriva (3%)	- obrazložiti utjecaj spaljivanja fosilnih goriva na okoliš (SO_2 i CO_2)
28. Kvalitativni sastav organskih spojeva (2%)	- poznavati zajednička svojstva organskih spojeva (zapaljivost, talište i topljivost) i na temelju pokusa razlikovati tvari organskog od tvari anorganskog podrijetla - opisati pokuse dokazivanja: ugljika, dušika (urea), sumpora i halogenih elemenata u tvarima organskog podrijetla - predvidjeti moguće opasnosti od nezgoda pri radu i uskladištenju tvari organskog podrijetla

Navedeni postoci odražavaju ciljane udjele, no dopuštena su manja odstupanja.

PRIBOR

Na ispitu iz kemije učenici se smiju koristiti priborom za pisanje i brisanje: običnom olovkom i gumicom. Učenici se smiju koristiti i geometrijskim priborom, ali on nije obavezan. Uz zadaću, učenici će dobiti na korištenje i periodni sustav elementa.

3.3. OGLEDNI PRIMJERI ZADATAKA

A. Zadatci višestrukog izbora s jednim točnim odgovorom.Svaki točan odgovor jedan bod. Nema negativnih bodova.

1. H_2O (l) $\rightarrow H_2O$ (g) predstavlja:

a) kemijsku promjenu u kojoj se oslobađa toplina
b) kemijsku promjenu kojoj je potrebno dovoditi toplinu
c) fizikalnu promjenu u kojoj se oslobađa toplina
d) fizikalnu promjenu kojoj je potrebno dovoditi toplinu

2. Dvije bijele kristalinične tvari, A i B, smrvljene su svaka u svom tarioniku. Nije bilo nikakve vidljive promjene. Zatim je tvar B prenesena u tarionik s tvari A i mrvljenje je nastavljeno.
Pojavila se žuta boja. Koji je od sljedećih zaključaka ispravan?

a) to nije kemijska promjena
b) jedna od tvari bila je unutar kristala žuta pa je mrvljenjem sve požutjelo
c) nastala je nova tvar žute boje
d) do promjene boje došlo je jer sitnija zrna imaju drugačiju boju od krupnijih

3. Kakvu boju poprima plavi vlažni lakmusov papir u tikvici u kojoj gori sumpor?

a) plavu
b) žutu
c) crvenu
d) zelenu

4. Neki ugljikovodik ima empirijsku formulu CH. Njegova molekulska formula je:

a) C_2H_4
b) C_6H_6
c) C_3H_8
d) CH_4

5. Za otopinu u kojoj se ne može otopiti više tvari pri određenoj temperaturi i tlaku kažemo da je:

a) nezasićena
b) prezasićena
c) zasićena
d) nasićena

6. Reakcija neutralizacije je:

a) reakcija metala i nemetala pri čemu nastaje sol
b) reakcija kiseline i lužine pri čemu nastaje voda
c) reakcija soli i vode pri čemu nastaje kiselina i lužina
d) reakcija oksida metala i nemetala pri čemu nastaje voda i sol

7. U epruveti se nalazi bezbojna otopina vodikova peroksida. Ne primjećuju se nikakve promjene. Nakon ubacivanja male količine MnO_2 dolazi do pojave mjehurića.
Koja je uloga manganova dioksida u toj reakciji? On je:

a) katalizator
b) indikator
c) reagens
d) produkt

8. Nabojni broj aniona u formulskoj jedinki Fe_2O_3 je:

a) +3
b) −3
c) +2
d) −2

B. Zadatci otvorenoga tipa s kratkim odgovorima

U sljedećim zadatcima odgovor upiši na praznu crtu.

Prikaži postupak rješavanja.

Boduju se i postupak i točan odgovor.

1. Masa ugljika u nekom ugljikovodiku tri puta je veća od mase vodika. Koja je empirijska formula spoja? _____ (1 bod)

2. Jedan metal s vodom momentalno reagira uz nastajanje bijelog taloga i mjehurića. Kada se nastalim mjehurićima približi upaljena žigica, čuje se mali prasak. Otopina iznad taloga oboji otopinu fenolftaleina ljubičasto. Taj metal gori ciglastocrvenim plamenom.

a) Koji je to metal? _____
b) Koji je plin nastao? _____
c) Koji spoj je talog? _____
d) Što sadrži otopina? _____

(4 boda)

3. Kolika će biti gustoća tvari ako uzorak mase 125 g istisne 25 mL vode u menzuri?

Postupak:

Odgovor:

Gustoća tvari:_____ g/mL

(2boda)

4. Natrij burno reagira s vodom.

Napiši odgovarajuću jednadžbu kemijske reakcije.

_____

(1bod)

Sruktura ispita iz kemije

Ispit iz kemije sastavljen je prema važećem Nastavnom planu i programu.

Ispit traje 30 minuta i sastoji se od 15 zadataka. Rješava se pisana zadaća.

Ispit sadrži tri vrste zadataka: zadatke višestrukoga izbora, zadatke kratkih odgovora i zadatke kratkih odgovora s potpitanjima.

Zadatci višestrukoga izbora nude četiri moguća odgovora, od kojih učenik bira ispravan.

Zadatci kratkih odgovora za rješavanje zahtijevaju nekoliko povezanih koraka koje učenik treba prikazati.

Zadatci kratkih odgovora s potpitanjima također zahtijevaju da učenik prikaže postupak rješavanja, a sastoje se od više pitanja vezanih uz istu problemsku situaciju. Situacija može biti apstraktna ili izvedena iz svakodnevnoga života. Potpitanja ne moraju biti međusobno ovisna.

Detaljna struktura ispita prikazana je u tablici.

Dio	Tip zadataka	Broj zadataka	Udio u ukupnom broju bodova
I.dio	zadatci višestrukog izbora	10	47,6 %
II.dio	zadatci kratkih odgovora zadatci kratkih odgovora s potpitanjima	5	52,4 %

Navedeni postotci odražavaju ciljane udjele, s tolerancijom odstupanja ±5 % od ukupnog broja bodova.

Članovi stručne radne skupine za izradu ispita iz kemije:

1. Petar Vrkljan, prof.
2. Tomislav Vrbanec, prof, OŠ Orehovica, Orehovica
3. Mihaela Vrbnjak, prof., VI. OŠ Varaždin, Varaždin
4. Manuela Međimurec, prof. OŠ Mursko Središće, Mursko Središće

4. UVJETI ZA PROVOĐENJE VANJSKOGA VRJEDNOVANJA OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA 8. RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA

Provedba ispitivanja

Ispitivanjem će biti obuhvaćeni svi učenici osmih razreda u osnovnim školama Republike Hrvatske koji dobiju suglasnost roditelja za sudjelovanje u ispitivanju.

Ispit je jednak za sve učenike.

Svi će učenici biti obaviješteni o važnim pojedinostima ispitivanja.

Ispitni su materijali pisani hrvatskim jezikom. Pripadnici nacionalnih manjina mogu pisati ispit na svome materinskome jeziku.

Učenicima koji ne mogu pisati ispit na isti način kao i drugi učenici, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja prilagodit će ispitnu tehnologiju (ispitni materijal i ispitni postupak, primjerice: uvećan ispis ispita, produženo vrijeme pisanja i sl.).

Vrijeme ispitivanja

Ispitanje će biti provedeno u dva dana:

6. svibnja 2008. (Biologija, Kemija, Fizika, Povijest i Geografija)

8. svibnja 2008. (Hrvatski jezik i strani jezik u redovnoj nastavi)

Sudjelovanje u ispitivanju

Prvoga dana ispitivanja polovina učenika 8. razreda pisat će ispit iz Biologije, Kemije i Fizike, a druga polovina ispit iz Povijesti i Geografije. Drugoga dana ispitivanja polovina učenika pisat će ispit iz Hrvatskoga jezika, a polovina ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi. Ispiti će učenicima biti dodijeljeni slučajnim odabirom.

Škole koje imaju ukupno 10 i manje učenika osmih razreda pojedinoga dana ispitivanja pisat će samo jedan od dvaju predviđenih ispita i bit će slučajno odabrano koji ispit piše pojedina škola.

Vrijeme trajanja ispita iz Fizike, Biologije i Kemije

Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije trajat će 125 minuta, a počinje u 09.00 sati.

Izražavanje rezultata na ispitu

Učinak na ispitima ne će se ocjenjivati uobičajenim ocjenama (odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan i nedovoljan), nego će se rezultati iskazati kao postotak postignutih bodova (od 0% do 100%).

Ne će se iskazivati pojedinačni rezultati učenika i škola, nego će rezultati biti iskazivani zbrojno po pojedinim skupinama obilježja.

PRILOG 4

Ispitni katalog za učitelje Geografije i Povijesti u osnovnoj školi

Ispitni katalog za učitelje Geografije i Povijesti u osnovnoj školi

VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSMIH RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA U RH U ŠKOLSKOJ GODINI 2007./2008.

ožujak 2008.

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Goran Sirovatka, dipl. ing.,

ravnatelj *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*

1. Uvod

Svrha vanjskoga vrjednovanja

Vanjsko standardizirano ispitivanje neophodan je sastavni dio svakoga suvremenoga školskoga sustava pa tako i hrvatskoga.

Temeljni cilj projekta vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika četvrtih i osmih razreda osnovnih škola u školskoj godini 2007./2008. jest utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i kompetencija učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja. Nadalje, cilj je ovoga projekta ispitati osposobljenost učenika za interdisciplinarno povezivanje nastavnih sadržaja.

Daljnji višestruki ciljevi projekta su:

- upoznavanje škola s postupkom standardiziranoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz predmetne nastave (hrvatski jezik, biologija, kemija, fizika, povijest, geografija te strani jezik u redovnoj nastavi)
- prihvaćanje rezultata vrjednovanja kao smjernice u poboljšanju kvalitete nastave
- prihvaćanje postupaka vanjskog vrjednovanja kao smjernica za unaprjeđivanje odgojno-obrazovnog procesa i mijenjanje odgojne paradigme u skladu sa strateškim dokumentima MZOŠ-a.

Ispiti su utemeljeni na važećim nastavnim programima pojedinih predmeta. Provjeravaju znanja i kompetencije učenika koje se zasnivaju na ključnim dijelovima programa. Ispitivat će se samo sadržaji koji bitno određuju predmet učenja i koji se smatraju posebno važnima za daljnje učenje i dublje razumijevanje područja.

Ispite pripremaju stručne radne skupine sastavljene od profesora i nastavnika. Ispiti se provode u školama, a provedbom koordinira Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Škole su obvezne sudjelovati u vanjskome vrjednovanju i koristiti se rezultatima ispita za samoanalizu i samovrjednovanje radi trajnoga unaprjeđivanja kvalitete rada škole.

Škole u kojima se provode ispiti dužne su zadovoljiti sve uvjete za provedbu ispita i postupati u skladu s preciznim uputama i protokolima.

Očekuje se da će uvođenje ispita i cijeloga sustava vanjske provjere znanja snažno potaknuti kvalitetnije učenje i poučavanje u našim školama.

2. POVIJEST

2.1. Opći ciljevi ispita

Vanjskim vrjednovanjem obrazovnih postignuća učenika 8. razreda iz povijesti se na standardizirani se način provjerava razina znanja, vještina i sposobnosti učenika postignutih tijekom osnovnoškolskog obrazovanja od 5. do 8. razreda, predviđenih specifičnim obrazovnim ishodima.

Ispitom iz povijesti ispituju se obrazovni ishodi na kraju osnovnoškolskog obrazovanja, koji su pisani prema novom Nastavnom planu i programu iz 2006. god.

Također se provjerava:

- jesu li učenici stekli znanja i intelektualne vještine koje će im pomoći u razumijevanju suvremenoga svijeta,
- jesu li razvili interes za izučavanje prošlosti i zanimanje za sadašnjost, odnosno razvili povijesno mišljenje
- jesu li sposobni rješavati problemske interdisciplinarne zadatke.

2.2. Specifični ciljevi ispita

Na kraju svojega obrazovanja, na temelju nastave iz predmeta Povijest učenik dokazuje:

- poznavanje najvažnijih događaja, pojava, procesa i značajnih obilježja razdoblja i društva koja proučava
- poznavanje i razumijevanje ispitnih sadržaja iz opće i nacionalne povijesti navedenih u ispitnome katalogu
- poznavanje najvažnijih znanstvenih i kulturnih dostignuća, gospodarskih i društvenih odnosa u povijesnim razdobljima
- sposobnost pravilnoga razvrstavanja događaja, pojava, procesa i značajnih osoba u povijesnom vremenu i prostoru, te uspoređivanja sličnosti i razlika povijesnih događaja
- pravilno korištenje ključnih pojmova, te njihovu primjenu pri pojašnjavanju povijesnih događaja, pojava i procesa
- pravilno korištenje povijesnih zemljovida, rad s lentom vremena te analizu pisanih i slikovnih izvora u pojašnjavanju povijesnih događaja i pojava
- sposobnost korelacije i integracije povijesnih i geografskih sadržaja, te svih drugih međupredmetnih sadržaja
- sposobnost samostalne uporabe, analize, interpretacije raznih vrsta za učenike prilagođenih povijesnih izvora
- sposobnost korištenja povijesnih koncepata koji pomažu razumijevanju prošlosti (kronologija, uzročnost, promjena i kontinuitet, multiperspektivnost)
- sposobnost objedinjavanja nastavnih sadržaja radi lakšega razumijevanja složenosti povijesnih događaja
- sposobnost razumijevanja događaja iz perspektive vremena kada su se dogodili
- sposobnost prepoznavanja i uspoređivanja civilizacijskih dostignuća
- razumijevanje suvremenoga svijeta utemeljeno na povijesnim spoznajama
- razvijanje interesa za povijest uz stalno razvijanje sposobnosti međupredmetnog povezivanja.

2.3. Obrazovni ishodi ispita

Pri određivanju obrazovnih ishoda obuhvaćeni su najvažniji povijesni događaji i pojave koji su imali dalekosežne posljedice u svjetskoj i hrvatskoj povijesti. Ispitnim testovima potrebno je provjeravati obrazovna postignuća, vodeći pritom računa o:

- trajnim temeljnim znanjima
- sposobnostima (razumijevanju, primjeni, analizi, evaluaciji, sintezi, apstraktnom mišljenju, uočavanju promjena, predviđanju promjena u datim okolnostima)
- sposobnosti rješavanja problemskih interdisciplinarnih zadataka.

Uvažili smo:

- vertikalnu perspektivu-proučavanje povijesnih promjena tijekom vremena, razumijevanje uzročno-posljedičnih veza
- horizontalnu perspektivu-uspoređivanje kulturnih i civilizacijskih dostignuća i procesa, te uočavanje povezanosti događaja iz nacionalne i europske povijesti.

PETI RAZRED

TEMA	KLJUČNI POJMOVI	OBRAZOVNI ISHODI
1. Što je povijest?	• povijest • povijesni izvori • muzej • arhiv • crta (lenta) vremena • povijesna razdoblja • povijesne kart	• definirati pojam povijest • klasificirati i prepoznati povijesne izvore • navesti vremenska razdoblja • snalaziti se na crti vremena • razlikovati povijesne i geografske zemljovide
2. Život ljudi u prapovijesti	• kameno doba • metalno doba • krapinski pračovjek – neandertalac (izumro) • homo sapiens (predak čovjeka)	• navesti i prepoznati najznačajnija obilježja prapovijesnih razdoblja • pokazati na zemljovidu prapovijesna nalazišta na tlu današnje Hrvatske* • usporediti život ljudi u kameno i metalno doba

3. Civilizacije prvih pisama	• civilizacija • pismo • zakonik • faraon • piramide • biblioteka	• imenovati i pokazati na zemljovidu velike civilizacije prvih pisama* • usporediti pisma i građevine različitih civilizacija • imenovati različita vjerovanja • imenovati istaknute osobe i opisati njihovo značenje • opisati život ljudi različitih društvenih slojeva
4. Uspon stare Grčke	• Heleni • mitologija ili mitovi • polis • kolonizacija	• na zemljovidu prepoznati egejske civilizacije* • navesti uzroke i posljedice grčke kolonizacije • imenovati grčke kolonije na Jadranu* • objasniti uzroke i posljedice ratova • značenje mita u životu Grka** • navesti građevine i objasniti njihovu namjenu
5. Atenska demokracija	• demos • demokracija • zakonodavci • proročišta • olimpijske igre	• objasniti pojam demokracije • imenovati istaknute osobe (političare, zakonodavce, znanstvenike, umjetnike) i navesti njihova postignuća • opisati i usporediti svakodnevni život ljudi u Ateni i Sparti
6. Helenizam	• barbari • helenizam	• procijeniti ulogu Aleksandra Velikoga u povijesti • na zemljovidu pokazati osvajanja Aleksandra Velikoga* • objasniti pojam helenizam
7. Početci Rima	• legenda • religija • plebejci • obitelj	• prepoznati narode Apeninskog poluotoka* • uočiti razliku između legende i povijesne činjenice (postanak grada Rima)** • prepoznati najvažnija dostignuća Etruščana • objasniti uzroke i posljedice sukoba u rimskome društvu • opisati svakodnevni život Rimljana • opisati rimsko vjerovanje

8. Republika i Carstvo	• senat • konzul • diktator • legija • Rimsko Carstvo	• objasniti ustroj Rimske Republike • pokazati osvajanja Rimske Republike na zemljovidu* • navesti istaknute osobe u vremenu Rimske Republike i objasniti njihovu ulogu u povijesnim zbivanjima • navesti istaknute careve i objasniti njihovu ulogu u povijesnim zbivanjima • objasniti razlike između Republike i Carstva
9. Hrvatski prostor u antičko doba	• provincije • grčki i rimski gradovi • kulturni spomenici (Arena i Forum)	• imenovati narode na području Ilirika* • imenovati i pokazati na zemljovidu nalazišta grčke i rimske kulture* • imenovati rimske pokrajine s gradovima na današnjem hrvatskom prostoru * • vrjednovati kulturni utjecaj Grka i Rimljana
10. Pojava kršćanstva	• kršćanstvo • apostoli • progoni kršćana • katakombe • kršćanski simboli	• opisati pojavu i širenje kršćanstva • opisati simbole kršćanstva • objasniti odnos prema kršćanima
11. Seoba naroda	• seoba naroda • barbari • pad Zapadnoga Rimskoga Carstva	• pokazati na zemljovidu prodor novih naroda na područje Rimskoga Carstva* • objasniti uzroke i posljedice seobe naroda

ŠESTI RAZRED

TEMA	KLJUČNI POJMOVI	OBRAZOVNI ISHODI
1. Europa i Sredozemlje nakon seobe naroda	• Karolinzi • krunidba • Bizant • pokrštavanje • benediktinci • Crkveni rasko	• navesti najvažnije franačke vladare iz dinastije Karoling • povezati ulogu pape i srednjovjekovnih vladara • prepoznati posebnost bizantske kulture i usporediti je s franačkom kulturom • procijeniti važnost povijesnih izvora** • odrediti ulogu benediktinaca u širenju kršćanstva i kulture • opisati djelovanje braće Konstantina i Metoda • prepoznati pisma glagoljicu i ćirilicu • odrediti uzroke i posljedice Crkvenog raskola*
2. Feudalno društvo	• feudalizam • senior • vazal • plemić • kmet • feudalna davanja	• objasniti pojavu feudalnog društva • odrediti odnos između seniora i vazala • analizirati vazalnu prisegu** • opisati odnos kmeta i feudalca • odrediti ulogu Crkve u civilizacijskom razvoju Europe • usporediti život u gradu sa životom na selu u ranom srednjem vijeku**
3. Uspon Hrvatske u ranom srednjem vijeku	• županije i župan • ban • knez • kralj • predromanika • glagoljaštvo • personalna unija	• opisati doseljenje Hrvata i nastanak prvih kneževina* • pokazati na zemljovidu položaj hrvatskih kneževina i susjednih država* • navesti najvažnije hrvatske knezove i objasniti njihovu ulogu • opisati teritorijalno oblikovanje Hrvatskog Kraljevstva* • objasniti odnos hrvatskih kraljeva prema Crkvi • poredati najvažnije hrvatske kraljeve i objasniti njihovu ulogu • opisati najznačajnije događaje koji su doveli do stvaranja hrvatsko – ugarske države • navesti i opisati predromaničke hrvatske spomenike** • analizirati povijesne izvore**

4. Europa i islamski svijet: dodiri i suprotnosti	• islam • arapska kultura • križarski ratovi	• objasniti proces ujedinjenja Arapa i povezati ga s nastankom islama* • prepoznati osnove islama i usporediti ih s drugim religijama • nabrojati znanstvena dostignuća Arapa • navesti uzroke i posljedice križarskih ratova • navesti razloge putovanja Europljana (M. Polo)
5. Uzlet srednjovjekovne Europe (11. do 14. st.)	• komuna • plemići i pučani • romanika • gotika • sveučilište	• povezati razvoj gospodarstva i srednjovjekovnog društva** • opisati izgled srednjovjekovnih gradova** • razlikovati građane po položaju i opisati svakodnevni život u srednjem vijeku** • odrediti važnost obrazovanja i razvoja sveučilišta
6. Hrvatska u doba Arpadovića i Anžuvinaca	• hrvatsko–ugarski kralj • slobodni kraljevski gradovi • velikaški rodovi • kulturni i pravni spomenici	• navesti najvažnije hrvatsko-ugarske kraljeve iz dinastije Arpadović i objasniti njihovu ulogu • navesti najvažnije hrvatske velikaške rodove* • navesti najvažnije hrvatsko-ugarske kraljeve iz dinastije Anžuvinac i objasniti njihovu ulogu • navesti ključne događaje za hrvatski prostor u vremenu protudvorskog pokreta i dinastičkih borbi u zajedničkoj državi Hrvata i Mađara • opisati razvoj srednjovjekovnog Dubrovnika* • opisati prilike u srednjovjekovnoj Istri* • opisati postanak i razvoj bosanske države* • prepoznati najvažnije spomenike srednjovjekovne bosanske kulture** • prepoznati i opisati građevine te pisane spomenike iz razdoblja romanike i gotike** • analizirati povijesne izvore**

7. Humanizam i renesansa	• humanizam • renesansa • humanisti u Hrvatskoj	• objasniti pojmove humanizam i renesansa • navesti primjere djelovanja poznatih humanista, znanstvenika i renesansnih umjetnika • navesti istaknute hrvatske humaniste i renesansne umjetnike te njihova djela • analizirati povijesne izvore**
8. Velika geografska otkrića	• geografska otkrića • konkvistadori	• navesti uzroke i posljedice prekomorskih otkrića • pokazati na zemljovidu smjerove putovanja najznačajnijih pomoraca*
9. Osmansko Carstvo prema Hrvatskoj i Europi	• turska osvajanja • vojna granica • Vlasi • uskoci • preseljavanja	• opisati prve osmanske prodore u Europu i Hrvatsku, najvažnije bitke i njihove posljedice* • analizirati odluke sabora u Cetinu i njihove posljedice** • navesti uzroke stvaranja obrambenog pojasa (vojne granice) prema Osmanskom Carstvu*
10. Reformacija i Katolička obnova	• reformacija • katolička obnova • isusovci	• navesti uzroke reformacije • prepoznati na zemljovidu vjersku podjelu Europe* • analizirati povijesne izvore (Lutherove teze)** • objasniti reakcije Katoličke crkve i odrediti oblike protureformacijskog djelovanja (obnova)
11. Europa u doba baroka	• apsolutistička monarhija • parlamentarna monarhija • barok	• opisati promjene u gospodarstvu i društvu • objasniti i usporediti pojmove: apsolutistička monarhija i parlamentarna monarhija • prepoznati obilježja barokne umjetnosti i graditeljstva**
12. Hrvatska u ranome novome vijeku (16. do 18. st.)	• zrinsko-frankopanski otpor • rat za oslobođenje	• navesti uzroke i posljedice zrinsko-frankopanskog otpora • pokazati na zemljovidu hrvatske krajeve oslobođene od osmanlijske vlasti* • imenovati istaknute hrvatske barokne umjetnike i znanstvenike te njihova djela • analizirati uzroke uspona i pada Dubrovačke Republike i stanje u Dalmaciji i Istri

SEDMI RAZRED

TEMA	KLJUČNI POJMOVI	OBRAZOVNI ISHODI
1. Svijet i Hrvatska u osvit modernoga doba	• prosvjetiteljstvo • prosvijećeni apsolutizam • urbar • Deklaracija neovisnosti • ustav	• objasniti važnost prosvjetiteljskih ideja u društvenoj promjeni i u promjeni političkih sustava • objasniti pojam prosvijećeni apsolutizam • objasniti pojam Pragmatička sankcija • objasniti najvažnije reforme Marije Terezije i Josipa II. • objasniti uzroke i posljedice Američkog rata za neovisnost* • objasniti značenje Deklaracije neovisnosti** • prepoznati i objasniti utjecaj prosvjetiteljskih ideja na obilježja moderne demokracije, te znanost, umjetnost i svakodnevni život
2. Oblikovanje modernoga društva – znanost i tehnologija, industrijska revolucija	• industrijska revolucija • urbanizacija • radništvo • radnička prava • slobodno vrijeme	• objasniti uzroke i posljedice Prve i Druge industrijske revolucije* • izdvojiti najvažnije izumitelje i izume Prve i Druge industrijske revolucije**
3. Europa od Francuske revolucije do Bečkog kongresa (1789. – 1815.)	• Francuska r evolucija • Deklaracija o pravima čovjeka i građanina • Ilirske pokrajine • Kraglski Dalmatin •	• objasniti uzroke, tijek i posljedice Francuske revolucije • imenovati najznačajnije sudionike Francuske revolucije • objasniti važnost ideja Deklaracije o pravima čovjeka i građanina • analizirati Deklaraciju o pravima čovjeka i građanina** • opisati dolazak Napoleona Bonaparte na vlast i njegova osvajanja* • na primjeru Ilirskih pokrajina opisati prilike u zemljama pod francuskom vlašću* • izdvojiti i nabrojiti dobre i loše strane Napoleonove vladavine kroz europski i hrvatski kontekst, te ocijeniti Napoleonove postupke • opisati Bečki kongres i Svetu Alijansu • Europa nakon Napoleona*

4. Hrvatski narodni preporod i pojava modernih nacija u Europi	• preporodni pokreti • Hrvatski narodni preporod (Ilirski pokret) • nacija	• opisati nastanak te objasniti i procijeniti posljedice velikosrpske politike** • objasniti društvene, kulturne, političke i gospodarske prilike u hrvatskim zemljama uoči preporoda* • imenovati najznačajnije preporoditelje i njihova djela, te objasniti njihovo djelovanje i posljedice njihova djelovanja u hrvatskim zemljama za vrijeme Hrvatskoga narodnog preporoda** • ocijeniti važnost preporoda u razvoju moderne hrvatske kulture i suvremenoga hrvatskog jezika • objasniti pojam nacija
5. Revolucija 1848. u Europi i Hrvatskoj	• „proljeće naroda“ • Zahtijevanje naroda • Bansko vijeće • zastupnički Sabor	• objasniti uzroke, ciljeve i posljedice revolucije 1848. u Habsburškoj Monarhiji, te navesti glavna žarišta revolucije 1848. u Habsburškoj Monarhiji* • objasniti osnovne događaje u Hrvatskoj u proljeće 1848. • objasniti djelovanje bana Josipa Jelačića • analizirati Zahtijevanje naroda** • usporediti staleški i zastupnički Sabor, te objasniti posljedice zasjedanja zastupničkog Sabora
6. Društvo, kultura i promjene u svakodnevnom životu u prvoj polovini 19. stoljeća	• socijalizam	• opisati život radništva • objasniti pojam socijalizam • opisati ciljeve socijalista
7. Europa na vrhuncu moći: nastanak prvih modernih država u Europi	• moderne države • imperijalizam • humanitarne organizacije	• opisati tijek ujedinjenja talijanskih i njemačkih državica, te prilike u Francuskoj i Velikoj Britaniji* • objasniti pojam imperijalizam • objasniti nastanak humanitarnih organizacija-sestrinstvo i Crveni križ • objasniti Istočnu krizu i Berlinski kongres • austro-ugarska vlast u Bosni i Hercegovini

8. Hrvatska u sklopu Habsburške Monarhije (Austo – Ugarske) u drugoj polovini 19. i na početku 20. stoljeća	• političke stranke • hrvatska i južnoslavenska ideja • hrvatske institucije • dualizam • Hrvatsko – ugarska nagodba	• usporediti programe najvažnijih političkih stranaka u hrvatskim zemljama i imenovati njihove predstavnike • usporediti Austro-ugarsku i Hrvatsko-ugarsku nagodbu* • prepoznati na zemljovidu političke posljedice Nagodbi za hrvatske zemlje* • objasniti modernizacijsko djelovanje Ivana Mažuranića • opisati osnivanje Zagrebačkog sveučilišta i objasniti njegovo značenje u hrvatskome nacionalnom kontekstu • navesti najvažnije kulturne, znanstvene i političke institucije u hrvatskim zemljama • objasniti banovanje Khuena Hedervaryja
9. Svijet u doba europske dominacije u 19. stoljeću	• kolonijalizam • ropstvo • građanski rat	• objasniti pojam kolonijalizam (povezati s imperijalizmom)* • opisati nastanak dvaju vojno-političkih saveza* • objasniti uzroke i posljedice građanskog rata u SAD-u*
10. Društvo, kultura i promjene u svakodnevnom životu u drugoj plovini 19. i na početku 20. stoljeća	• Sueski kanal • sufražetkinje • moderna	• objasniti značenje Sueskog kanala* • objasniti položaj žena u društvu • prepoznati obilježja moderne
11. Svjetske krize i Prvi svjetski rat	• svjetski rat • pozicijsko ratovanje • mobilizacija • Londonski ugovor • kapitulacija	• opisati uzroke i povod Prvoga svjetskog rata* • objasniti talijansko pristupanje Antanti – Londonski ugovor* • navesti bojišta i odlučujuće bitke Prvoga svjetskog rata i sve to pokazati na zemljovidu* • opisati načine ratovanja i nova oružja; ocijeniti kakve je to posljedice imalo po život ljudi • objasniti položaj hrvatskoga naroda u Prvome svjetskom ratu • objasniti završetak Prvoga svj. rata

OSMI RAZRED

TEMA	KLJUČNI POJMOVI	OBRAZOVNI ISHODI
1. Versajski poreda	• «14 točaka», • «Velika četvorica» • mirovni ugovori • Versajski poredak • Liga naroda	• ocijeniti ishode Prvoga svjetskog rata • utvrditi na zemljovidu promjene granica i nastanak novih država u Europi* • analizirati Wilsonovih «14 točaka» te mirovne ugovore s poraženim državama** • imenovati «veliku četvoricu» • objasniti pojam Versajski poredak • opisati ciljeve i djelovanje Lige naroda
2. Demokratski procesi između dva rata	• «Lude dvadesete» • izolacionizam • burza • inflacija • Velika gospodarska kriza	• navesti i odrediti na zemljovidu zemlje parlamentarne demokracije* • ocijeniti politiku SAD-a prema Europi • opisati društvene promjene između dva rata - uočiti i objasniti uzroke i posljedice Velike gospodarske krize
3. Totalitarni režimi između dva rata	• komunizam • fašizam • militarizam • rasizam • nacizam • antisemitizam • totalitarizam	• objasniti navedene ključne pojmove • usporediti glavne značajke pojedinih totalitarnih režima • opisati uspon fašizma, nacizma i komunizma • analizirati povijesne izvore (objasniti utjecaj totalitanih režima na život građana)** • vrjednovati kulturu, umjetnost i sport u službi totalitarnih režima • usporediti život ljudi u totalitarnim režimima sa životom u zemljama parlamentarne demokracije**

4. Hrvatska u prvoj Jugoslaviji	• višenacionalna država • Vidovdanski ustav • unitarizam • Šestosiječanjska diktatura • komunistički pokret • ustaški pokret • hrvatsko pitanje • Banovina Hrvatska	• objasniti tijek stvaranja Države SHS i Kraljevstva SHS • definirati Jadransko pitanje i njegove posljedice* • prikazati na zemljovidu teritorij i granice Države SHS i Kraljevstva SHS* • opisati položaj Hrvata u Kraljevini SHS • objasniti ulogu Stjepana Radića u rješavanju hrvatskog pitanja • naglasiti važnost očuvanja nacionalnog identiteta • navesti glavna obilježja Šestosiječanjske diktature • objasniti razvoj komunističkog i ustaškog pokreta • objasniti uzroke nastanka Banovine Hrvatske* • navesti pristaše i protivnike Sporazuma Cvetković – Maček
5. Znanost i kultura u prvoj polovini 20. st. u svijetu i u Hrvatskoj	• atomska energija • penicilin • Nobelova nagrada	• opisati najvažnije društvene i kulturne promjene u međuratnom razdoblju • navesti najznačajnija znanstvena dostignuća te imenovati znanstvenike i izumitelje**
6. Drugi svjetski rat	• politika popuštanja • Trojni pakt • blitzkrieg • holokaust • genocid • koncentracijski logori • žrtve i masovna pogubljenja na području Hrvatske	• obrazložiti navedene ključne pojmove • definirati uzroke, povod i posljedice rata* • nabrojiti najznačajnije bitke u Drugome svjetskom ratu i označiti ih na zemljovidu* • opisati uvjete nastanka NDH* • ocijeniti ustaški režim, politiku terora, rasne zakone i koncentracijske logore** • obrazložiti značaj antifašističke borbe na prostoru Jugoslavije* • naglasiti ulogu ZAVNOH-a* • ocijeniti masovna pogubljenja civilnog stanovništva na kraju rata (Bleiburg)**

7. Svijet u vrijeme hladnog rata i slom komunističkog sustava	• hladni rat • blokovska politika • NATO • Varšavski pakt • Berlinski zid • detant	• navesti posljedice Drugoga svjetskog rata • opisati odnose između dviju supersila • opisati nastanak i ulogu UN-a • usporediti razlike između Istoka i Zapada* • analizirati i vrjednovati Opću deklaraciju o pravima čovjeka te uočiti važnost demokratskih vrjednota kao temelj poštivanja ljudskih prava** • opisati kako je došlo do sloma komunizma u istočnoj Europi*
8. Procesi dekolonizacije svijeta	• zemlje «Trećeg svijeta» • dekolonizacija • pokret nesvrstanih • neokolonijalizam • apartheid	• procijeniti značaj dekolonizacije i pokreta nesvrstanih • opisati glavne probleme u razvoju bivših kolonija • analizirati Deklaraciju UN-a** • ocijeniti apartheid
9. Hrvatska u drugoj Jugoslaviji	• agrarna reforma • nacionalizacija • jednopartijski sustav • «Hrvatsko proljeće»	• opisati obilježja komunističkog režima u Jugoslaviji • određivanje granica i međunarodni položaj Jugoslavije prije i poslije 1948. g.; sukobi sa Staljinom - posljedice • obrazložiti uzroke i posljedice «Hrvatskog proljeća»
10. Postanak i razvoj samostalne Hrvatske	• velikosrpska politika • višestranački izbori • samostalnost i suverenitet • Domovinski rat • međunarodno priznanje • mirna reintegracija	• opisati političku i gospodarsku krizu u Jugoslaviji nakon smrti Tita • objasniti višestranačje i opisati prve višestranačke izbore u Hrvatskoj • opisati početak i tijek Domovinskog rata, te njegove posljedice • imenovati i vremenski odrediti najznačajnije akcije hrvatske vojske (Bljesak i Oluja)* • opisati međunarodno priznanje Hrvatske • objasniti političke, gospodarske i svakodnevne promjene u suvremenom hrvatskom društvu

11. Hrvatska i svijet na pragu trećeg tisućljećat	• pop-kultura • ljudska prava • genetika • kloniranje • proširenje Europske unije	• obrazložiti znanstveni i tehnološki razvoj te navesti primjere** • navesti primjere prepoznatljivih kulturnih i umjetničkih pravaca u drugoj pol. 20. st.** • opisati probleme suvremenog svijeta

Legenda: * povijesni zemljovidi; geografski zemljovidi; lenta vremena
** ilustrativni materijali; pisani, materijalni i slikovni povijesni izvori

2.4. Struktura ispita

Ispit iz povijesti u projektu vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika 8. razreda je pisani ispit koji se sastoji od 20 povijesnih pitanja (dodatnih je 12 integracijskih pitanja s geografijom).

Ispitivat će se nastavno gradivo iz nacionalne (hrvatske) i iz svjetske povijesti. Omjer ispitnih pitanja je približno:

nacionalna povijest – 60 %

svjetska povijest – 40 %

Ispit se sastoji od sljedećih ispitnih cjelina:

- Uvod u povijest, prapovijest i stari vijek
- Srednji vijek i novi vijek do 18. stoljeća
- Novi vijek od 18. st. do kraja Prvoga svjetskog rata
- Suvremeno doba

Tipovi zadataka

- Zadatci višestrukoga izbora
  Ponuđeni zadatci mogu uz tekst pitanja sadržavati i uvodni dio u obliku kraćega teksta, povijesnog izvora, skice, fotografije, crteža ili grafičkoga prikaza. Učenicima su ponuđena četiri odgovora od kojih je samo jedan točan.
- Zadatci povezivanja
  Ponuđeni zadatci sadrže četiri čestice pitanja i pet čestica odgovora. Svakoj čestici pitanja pridružuje se samo jedna čestica odgovora.
- Zadatci dopunjavanja
  Od učenika se zahtijeva da upiše riječ/riječi koja/koje nedostaje/nedostaju.
- Zadatci redanja
  Ponuđeni zadatci sadrže određene osobe, pojmove ili događaje koje treba kronološki poredati.

Trajanje ispita

Ispit iz povijesti se piše 30 minuta. Njime su obuhvaćene sve ispitne cjeline. Interdisciplinarni dio ispita se piše 15 minuta.

Vrjednovanje odgovora

Vrjednuju se točni odgovori. Svaka grupa zadataka donosi različiti broj bodova ovisno o težini i složenosti zadataka. Netočni odgovori ne donose negativne bodove.

Pribor prilikom pisanja ispita

Za vrijeme pisanja ispita može se upotrebljavati grafitna (obična) olovka i gumica za brisanje.

2.5. Primjeri zadataka

U sljedećim zadatcima samo je jedan od ponuđenih odgovora točan.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

1. Poznato prapovijesno nalazište koje je potkraj 19. st. istražio znanstvenik Dragutin Gorjanović Kramberger je:

   a) spilja Veternica na Medvednici
   b) spilja Vindija kod Varaždina
   c) spilja na Hušnjakovom brijegu u Krapini
   d) spilja Šandalja pokraj Pule

   točan odgovor: c.
   bodovi: 1

   ishodi: na zemljovidu pokazati prapovijesna nalazišta na tlu današnje Hrvatske

2. Kojoj kulturi pripada materijalni povijesni izvor na slici?

   a) mletačkoj
   b) bosanskoj
   c) bizantskoj
   d) franačkoj

   točan odgovor: b
   bodovi: 1

   ishodi: prepoznati najvažnije spomenike srednjovjekovne bosanske kulture

3. Koju od navedenih država nije zahvatila Velika gospodarska kriza (1929. – 1933.g.)?

a) SAD
b) SSSR
c) Italiju
d) Njemačku

točan odgovor: b
bodovi: 1

ishod: objasniti posljedice Velike gospodarske krize

U sljedećim zadatcima broj iz desnoga stupca upiši na odgovarajuću crtu pokraj lijevoga stupca. U desnome je stupcu jedan broj viška.

4. Povežite istaknute osobe s njihovim ostvarenjima.

Marko Marulić _____	1) vratnice splitske katedrale
majstor Radovan _____	2) spjev Judita
Juraj Dalmatinac _____	3) portal trogirske katedrale
Andrija Buvina _____	4) Hrvojev misal
	5) šibenska katedrala

točan odgovor: 2, 3, 5, 1
bodovi: 2

ishod: prepoznati i opisati građevine te pisane spomenike iz razdoblja romanike i gotike; navesti istaknute hrvatske humaniste, te njihova djela

bodovanje: 2 boda za potpuno točan odgovor, 1 bod za pola točnog odgovora, 0.5 boda za četvrtinu točnog odgovora, 0 bodova za netočan odgovor

5. Povežite istaknute hrvatske osobe s pripadajućom političkom strankom.

Josip Juraj Strossmayer _____	1) Hrvatska pučka seljačka stranka
Levin Rauch _____	2) Stranka prava
Mihovil Pavlinović _____	3) Narodna stranka
Ante Starčević _____	4) Unionistička stranka
	5) Narodna stranka u Dalmaciji

točan odgovor: 3, 4, 5, 2
bodovi: 2

ishod: usporediti programe najvažnijih političkih stranaka u hrvatskim zemljama i imenovati njihove predstavnike

bodovanje: 2 boda za potpuno točan odgovor, 1 bod za pola točnog odgovora, 0.5 boda za četvrtinu točnog odgovora, 0 bodova za netočan odgovor

6. Povežite države staroga vijeka s njihovim vladarima.

Egipat	_____	1) Aleksandar Veliki
Asirija	_____	2) Hamurabi
Makedonija	_____	3) Darije Veliki
Perzija	_____	4) Keops
		5) Asurbanipal

točan odgovor: 4, 5, 1, 3
bodovi: 2

ishod: imenovati i pokazati na zemljovidu velike civilizacije; imenovati istaknute osobe i opisati njihovo značenje

bodovanje: 2 boda za potpuno točan odgovor, 1 bod za pola točnog odgovora, 0.5 boda za četvrtinu točnog odgovora, 0 bodova za netočan odgovor

U sljedećim zadatcima dopuni rečenice riječima koje nedostaju.

7. Vladar starog Egipta zvao se _____.

točan odgovor: faraon

bodovi: 1

ishod: imenovati istaknute osobe i opisati njihovo značenje

8. Hrvatski sabor je 1847.g. proglasio _____ jezik službenim jezikom u Banskoj Hrvatskoj.

točan odgovor: hrvatski
bodovi: 1

ishod: objasniti posljedice djelovanja preporoditelja u Banskoj Hrvatskoj

9. Kralj Aleksandar Karađorđević je 1929. g. uveo Šestosiječanjsku diktaturu i promijenio naziv države u _____.

točan odgovor: Kraljevina Jugoslavija (Kraljevinu Jugoslaviju)
bodovi: 1

ishod: navesti glavna obilježja šestosiječanjske diktature

10. Grčka božica ljubavi i ljepote zvala se _____.

točan odgovor: Afrodita
bodovi: 1

ishod: značenje mitova u životu Grka

U sljedećim zadatcima samo je jedan kronološki redoslijed točan.

Upiši ga brojevima od 1 do 4 na prazne crte (1 – najranije, 4 - najkasnije).

11. Poredaj hrvatske vladare prema vremenu vladanja.

_____ Petar Krešimir IV.
_____ Dmitar Zvonimir
_____ Tomislav
_____ Stjepan Držislav

točan odgovor: 3, 4, 1, 2
bodovi: 1

ishod: poredati najvažnije hrvatske vladare i objasniti njihovu ulogu

12. Poredajte događaje iz svjetske povijesti razvijenoga srednjeg i ranoga novoga vijeka.

_____ katolička obnova
_____ križarski ratovi
_____ reformacija
_____ geografska otkrića

točan odgovor: 4, 1, 3, 2
bodovi: 1

ishod: navesti uzroke i posljedice križarskih ratova; navesti uzroke i posljedice prekomorskih otkrića; navesti uzroke reformacije; objasniti reakcije Katoličke crkve i odrediti oblike obnove

Članovi stručne radne skupine za izradu ispita iz povijesti:

1. mr. sc. Dunja Modrić-Blivajs, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Maja Ćutić Gorup, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
3. Augustin Knežić, prof., OŠ Lijepa Naša, Tuhelj
4. Petar Perić, prof., OŠ Bijaći, Kaštel Novi
5. Lidija Vranar, prof., OŠ Antuna Nemčića Gostovinskoga, Koprivnica

3. GEOGRAFIJA

3.1. Opći ciljevi nastave geografije

Na temelju nastave geografije, na kraju osnovnoškolskog obrazovanja, učenici trebaju:

objasniti osnovna prirodno-geografska obilježja planeta Zemlje (oblik, veličinu i građu Zemlje, položaj Zemlje u Sunčevu sustavu i gibanja Zemlje te međusobnu povezanost prirodnih i društvenih elemenata)

- poznavati načine predočavanja Zemljine površine i obilježja geografskih karata
- razviti sposobnost orijentacije i uporabe geografskih karata
- poznavati prirodno-geografska i društveno-gospodarska obilježja svijeta
- razumjeti globalne procese i različitosti u suvremenom svijetu
- razumjeti složenu regionalno-geografsku problematiku i procese ujedinjavanja Europe
- analizirati prirodno-geografska i društveno-gospodarska obilježja Republike Hrvatske, složenost i važnost njezina položaja te ulogu u suvremenom svijetu
- razumjeti složenu regionalno-geografsku problematiku Hrvatske s naglaskom na komplementarnost prirodnih regija
- primijeniti stečena geografska znanja, sposobnosti i vještine na primjeru zavičaja
- razviti nacionalnu svijest, ljubav prema domovini i zavičaju te tolerantan odnos prema različitim rasama, narodima, vjerama i kulturama
- razviti ekološku svijest, odgovoran odnos prema prirodnoj i kulturnoj baštini te djelovanje na zaštiti prirode, a time i čovjeka
- razviti vještinu prikupljanja, obrade i interpretacije geografskih podataka
- primijeniti geografska znanja i vještine u rješavanju interdisciplinarnih zadataka
- razviti geografsko mišljenje i povezivanje te sposobnost uočavanja pojava i procesa u prostoru i vremenu te interes za stalno praćenje geografske stvarnosti u zemlji i svijetu te potrebu za samostalnim učenjem i trajnom geografskom izobrazbom.

3.2. Specifični ciljevi – obrazovni ishodi

Specifični ciljevi-obrazovni ishodi definiraju se iz općih ciljeva predmeta. To su kratke i jasne tvrdnje o konkretnim učenikovim znanjima, vještinama i kompetencijama.

Obrazovna postignuća se u velikoj mjeri odnose i na odgojne ciljeve koje nije moguće mjeriti ovakvom vrstom testiranja. Stoga su specifični ciljevi isključivo opisi mjerljivog ponašanja učenika na kraju jednoga obrazovnog ciklusa (osnovnoškolskog obrazovanja). Specifični ciljevi oblikovani su upotrebom aktivnih glagola. Dodatno, specifični ciljevi se definiraju na različitim razinama složenosti kognitivnih procesa. Pri tome je korištena revidirana Bloomova taksonomija znanja i kognitivnih procesa.

Specifični ciljevi grupirani u sadržajne cjeline

OBLIK I VELIČINA ZEMLJE

- navesti i objasniti barem jedan dokaz o obliku Zemlje
- obrazložiti važnost znanosti i tehnologije u spoznajama o obliku Zemlje (zrakoplov, svemirska letjelica, satelit, put na Mjesec)
- opisati oblik Zemlje (kugla) i djelovanje sile teže te navesti primjere
- znati površinu Zemlje
- prepoznati globus kao umanjeni prikaz (model) Zemlje
- razlikovati na crtežu Sjeverni i Južni pol, početni meridijan, ekvator i os rotacije

RAZMJEŠTAJ KONTINENATA I OCEANA

- imenovati kontinente i oceane, imenovati kontinent na kojem je Hrvatska
- objasniti pojmove Stari i Novi svijet
- razlikovati kontinente Staroga i Novoga svijeta, vodenu i kopnenu polutku

ZEMLJA U SVEMIRU

- obrazložiti važnost Sunca za život na Zemlji
- razlikovati i primijeniti pojmove svemir, galaktika, planet, zvijezda, prirodni satelit, umjetni satelit
- nabrojiti planete Sunčeva sustava
- prepoznati na crtežu Mjesečeve mijene

GIBANJA ZEMLJE, GODIŠNJA DOBA, MJESNO I POJASNO VRIJEME

- razlikovati i primijeniti pojmove Zemljina rotacija, Zemljina revolucija, suncostaj, ravnodnevica, obratnica, polarnica, toplinski pojasi
- odrediti (na crtežu) smjer rotacije i položaj Zemlje u različita godišnja doba
- navesti trajanje rotacije i revolucije
- navesti posljedice rotacije i revolucije te osnovna obilježja toplinskih pojasa
- povezati nagnutost Zemljine osi i različitu osvijetljenost Zemlje
- navesti datume početka godišnjih doba
- razlikovati na crtežima mjesno i pojasno vrijeme
- prepoznati na karti vremenskih zona Europe u kojem se vremenskom pojasu nalazi Hrvatska
- objasniti datumsku granicu
- izračunati na skici vremenskih pojasa razliku u vremenu između nekoliko gradova svijeta

GEOGRAFSKA MREŽA, GEOGRAFSKE KARTE I ORIJENTACIJA

- razlikovati paralele od meridijana i prepoznati ih na geografskoj karti
- odrediti geografsku širinu i dužinu zadanih mjesta na geografskoj karti, tj. u geografskoj mreži
- navesti primjer važnosti geografske mreže, odnosno točnog određivanja geografskog smještaja
- razlikovati pojmove: geografska karta, topografska karta, globus, atlas
- prepoznati koji se sadržaji na geografskim kartama prikazuju bojom, kartografskim znakovima i natpisima
- razlikovati na geografskoj karti kartografske znakove, pravilno ih tumačiti i primjenjivati
- navesti primjere primjene geografskih karata u svakodnevnom životu
- prepoznati na primjerima vrste geografskih karata prema sadržaju
- razlikovati osnovne elemente sadržaja topografskih karata, čitati i analizirati sadržaj topografske karte
- razlikovati i primijeniti grafičko i brojčano mjerilo
- objasniti važnost topografske karte i geografskoga informacijskoga sustava i njihovu primjenu
- navesti tko izrađuje službene topografske karte i gdje se one mogu nabaviti
- nabrojiti suvremena sredstva za orijentaciju u prostoru

RELJEF

- razlikovati na crtežu unutarnju građu Zemlje, magmu i lavu, epicentar i hipocentar, boru i rasjed te pokrete litosfernih ploča
- obrazložiti kako je pomicanje litosfernih ploča utjecalo na oblikovanje reljefa
- imenovati na geografskoj karti (ili crtežu) dubokomorske jarke, nabrane planine i gromadna gorja, nizine, visoravni i depresije te razlikovati njihova obilježja
- obrazložiti pojam i na karti odrediti smještaj „pacifičkog vatrenog prstena“
- procijeniti prednosti življenja uz vulkane i obale
- nabrojiti negativne posljedice potresa i vulkanizma
- navesti primjere oblikovanja reljefa pod utjecajem vanjskih procesa
- razlikovati na crtežu i usporediti oblike krškog, obalnog, riječnog, ledenjačkog i pustinjskog reljefa
- prepoznati na geografskoj karti reljefne cjeline izvaneuropskih kontinenata te opisati njihova obilježja

SVJETSKO MORE

- analizirati gospodarsku važnost mora
- nabrojiti i objasniti svojstva mora (slanost, temperatura, boja i prozirnost) i prepoznati na crtežu gibanja mora
- navesti uzroke onečišćenja mora i mjere zaštite
- prepoznati na geografskoj karti obalnu razvedenost i usporediti obalnu razvedenost pojedinih kontinenata

- protumačiti važnost morskih prolaza, tjesnaca i najvećih morskih luka te ih prepoznati na geografskoj karti
- prepoznati na geografskoj karti i imenovati mora i oceane koji okružuju pojedine kontinente
- objasniti i usporediti prometnu važnost Panamskog i Sueskog kanala

VODE NA KOPNU

- razlikovati tekućice od stajaćica
- prepoznati na karti ili crtežu izvor, riječno ušće, deltu, estuarij, rijas, razvodnicu, poriječje, slijev
- prepoznati najvažnije ravničarske krajeve i rijeke te opisati njihov značaj u naseljenosti i nastajanju drevnih kultura i civilizacija
- prepoznati na geografskoj karti najvažnije rijeke na pojedinim kontinentima i usporediti njihovu važnost
- objasniti važnost doline Nila i oaza za naseljenost i gospodarstvo
- prepoznati na karti najveća jezera na pojedinim kontinentima i opisati njihov značaj
- navesti vrste i primjere jezera prema postanku
- opisati važnost močvara
- prosuditi kako neravnomjeran raspored voda u prirodi utječe na živi svijet
- analizirati globalni problem obilja i nedostatka vode i važnost arteških bunara

VRIJEME I KLIMA, TIPOVI KLIME, BILJNI I ŽIVOTINJSKI SVIJET

- razlikovati pojmove vrijeme, klima, atmosfera, troposfera, ciklona, anticiklona
- nabrojiti najzastupljenije plinove u zračnom omotaču
- obrazložiti značenje troposfere za život čovjeka
- opisati kako se zagrijavaju Zemljina površina i zračni omotač
- protumačiti kakvo vrijeme donose anticiklone i ciklone
- nabrojiti glavne vrste padalina prema mjestu nastanka
- protumačiti ovisnost temperature o udaljenosti od ekvatora, nadmorskoj visini i udaljenosti od mora
- prepoznati na skici stalne vjetrove i povezati ih s toplinskim pojasima
- razlikovati ljetni i zimski monsun te objasniti važnost monsuna
- protumačiti povezanost hladnih morskih struja i pustinja, nastanak i posljedice pasata i zenitnih kiša
- imenovati najčešće vjetrove u Hrvatskoj
- obrazložiti pojmove kontinentalnost i maritimnost
- usporediti i analizirati na crtežu i tematskoj karti tornado i hariken
- obrazložiti klimatske čimbenike
- analizirati klimatske dijagrame, prepoznati na klimatskim dijagramima tipove klime i povezati ih s pripadajućim biljnim zajednicama
- razlikovati osnovne tipove klima i prepoznati na karti prostor u kojem prevladavaju
- opisati utjecaj klime na biljni i životinjski svijet te na život ljudi
- usporediti klimatske čimbenike i klimatskovegetacijske zone na pojedinim kontinentima

- opisati posebnost Sahela
- objasniti uzroke pojave endema i navesti primjere u Australiji

PRIRODNA BOGATSTVA I OČUVANJE OKOLIŠA

- obrazložiti važnost sirovina i energije za život i rad čovjeka
- razlikovati obnovljive i neobnovljive izvore energije
- obrazložiti važnost pravilnoga odlaganja otpada
- prepoznati osobitosti najpoznatijih zaštićenih područja u svijetu
- objasniti ekološko značenje polarnih područja

STANOVNIŠTVO

- navesti približan broj stanovnika Zemlje
- analizirati na grafikonu kretanje broja stanovnika svijeta, pojedinih kontinenata i država
- obrazložiti gustoću naseljenosti i znati je izračunati
- odrediti uzroke rijetke ili guste naseljenosti
- prepoznati na karti prostore guste i rijetke naseljenosti
- nabrojiti glavne rasne skupine, svjetske jezike i svjetske vjere te prepoznati na geografskoj karti njihovu rasprostranjenost
- razlikovati pojmove rodnost i smrtnost te izračunati prirodnu promjenu
- zaključiti što je prirodni pad, a što prirodni porast stanovništva
- razlikovati uzroke i vrste migracija (selidbi)
- protumačiti razliku između migracija u prošlosti i danas
- prepoznati na geografskoj karti smjerove i narode u naseljavanju Amerike te objasniti posljedice naseljavanja Amerike
- nabrojiti pozitivne i negativne posljedice migracija selo – grad
- analizirati na grafikonu dobno-spolnu strukturu i objasniti povezanost s kretanjem ukupnog broja stanovnika
- objasniti suvremene probleme afričkog stanovništva i navesti primjere mogućih rješenja
- imenovati na geografskoj karti najveće gradove izvaneuropskih kontinenata
- navesti značajke najvećih svjetskih gradova i probleme življenja u njima
- usporediti tradicionalan način života sa životom u velikim gradovima

GOSPODARSTVO

- nabrojiti skupine ljudskih djelatnosti (primarne, sekundarne, tercijarne i kvartarne) i imenovati pripadajuća im zanimanja
- vrednovati promjene važnosti pojedinih gospodarskih djelatnosti
- razvrstati na temelju statističkih podataka države prema BDP-u u razvijene, srednje razvijene ili slabo razvijene
- procijeniti razvijenost Hrvatske u odnosu na ostale države svijeta
- objasniti razlike u suvremenoj gospodarskoj razvijenosti u svijetu
- opisati dva do tri problema nerazvijenih država svijeta

- navesti primjere te obrazložiti pozitivne i negativne strane globalizacije
- razlikovati poljoprivredne kulture u Aziji i Africi namijenjene prehrani domaćeg stanovništva i izvozu te rangirati izvozne proizvode prema važnosti
- objasniti prednosti i nedostatke monokulturne proizvodnje
- obrazložiti važnost sustava za natapanje i izdvojiti negativne posljedice
- objasniti povezanost crnice i lesa s naseljenošću te povezanost morskih struja i ribarstva
- prosuditi prednosti i nedostatke izgradnje akumulacijskih brana
- objasniti uzroke i posljedice širenja pustinja i krčenja šuma u svijetu
- prepoznati na tematskoj karti područja bogata rudama i izvorima energije na pojedinim kontinentima
- procijeniti važnost nafte i zemnoga plina za gospodarstvo i preobrazbu zemalja izvoznica nafte i ostalih država u svijetu
- navesti primjere i probleme suvremenoga transporta nafte
- procijeniti važnost kulturno-povijesne baštine i raznolikosti vjera za turističku djelatnost
- objasniti utjecaj prirodno-atraktivnih čimbenika, spomeničke baštine, tradicije i prometa na razvoj turizma u pojedinim državama
- objasniti razloge izdvajanja prirodnih rezervata i njihovu ulogu u safarijskom turizmu
- prepoznati na karti najvažnija turistička odredišta
- nabrojiti glavne gospodarske grane u pojedinim državama i na pojedinim kontinentima

MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE

- opisati važnost UN-a i nabrojiti njezina glavna tijela
- nabrojiti najvažnije gospodarske i političke organizacije u svijetu i objasniti njihovu važnost
- navesti dva do tri primjera prava djece iz Deklaracije o pravima djeteta UNICEF-a
- obrazložiti i vrednovati važnost prirodne i kulturne baštine u Republici Hrvatskoj pod zaštitom UNESCO-a
- nabrojiti oblike suradnje Hrvatske i EU

GEOGRAFSKI SMJEŠTAJ I POLOŽAJ

- na geografskoj karti prepoznati granicu (gorje i rijeka Ural) Europe i Azije
- usporediti geografski položaj i smještaj izvaneuropskih kontinenata i pojedinih država (Indije, Kine, Japana, Meksika, Brazila, Čilea, Argentine)
- prepoznati na geografskoj karti i usporediti osobitosti pustinja Azije
- prepoznati na geografskoj karti prostorni obuhvat monsunske Azije
- protumačiti društveno-prostornu podjelu Amerike i prepoznati je na geografskoj karti
- odrediti pojam Oceanije
- prepoznati na geografskoj karti velike otočne skupine Oceanije, te objasniti njihov postanak, turističku i prometnu važnost
- usporediti prirodna i društvena obilježja Sjevernoga i Južnoga otoka Novog Zelanda

- na geografskoj karti prepoznati polarna područja (Arktik, Grenland, Antarktika)
- usporediti Antarktiku i Arktik s obzirom na geografski položaj, klimu, biljni i životinjski svijet

PRIMJERI IZVANEUROPSKIH DRŽAVA

- objasniti pretpostavke gospodarske razvijenosti SAD-a i Kanade te podjelu na poljoprivredne pojase s primjerima prednosti i nedostataka
- procijeniti gospodarski i politički značaj SAD-a u svijetu
- procijeniti preduvjete gospodarskoga razvoja Indije, Kine i Japana te probleme najvećih gradova Indije, Kine i Japana
- nabrojiti najvažnije izvozne i uvozne proizvode Indije, Kine i Japana
- procijeniti utjecaj Indije, Kine i Japana na svjetsko tržište
- objasniti gospodarsku povezanost Meksika i SAD-a, navesti uzroke i probleme nekontroliranog iseljavanja meksičkog stanovništva u SAD i u meksičke gradove
- razlikovati prirodna, društvena i gospodarska obilježja Brazila (razlika između priobalja i unutrašnjosti), Argentine i Čilea
- navesti primjere najpoznatijih turističkih odredišta i prirodnih osobitosti Južne Amerike

OPĆA OBILJEŽJA EUROPE

- Pojam, veličina, geografski smještaj i položaj Europe
- opisati pojam Europe i Euroazije
- prepoznati na geografskoj karti krajnje točke Europe i objasniti geografski položaj i smještaj
- usporediti na grafikonu veličinu Europe s drugim kontinentima

Reljef Europe

- prepoznati na geografskoj karti reljefne cjeline i objasniti sličnosti i razlike
- Mora, obale, obilježja i značenje voda na kopnu Europe
- prepoznati na geografskoj karti europska mora, najveće poluotoke, otoke, zaljeve, morske prolaze, vrata, tjesnace i kanale
- usporediti obale po postanku i gospodarskoj iskorištenosti
- razjasniti važnost rijeka za gospodarstvo
- nabrojiti europske sljevove i najvažnije rijeke te ih prepoznati na geografskoj karti
- analizirati važnost kanala Rajna – Majna – Dunav
- navesti vrste i primjere jezera prema postanku

Klime i biljni svijet Europe

- navesti primjere utjecaja klimatskih čimbenika na klimu Europe i rasprostranjenost biljnog svijeta
- analizirati klimatske dijagrame

Stanovništvo Europe

- objasniti na grafikonu i tematskim kartama kretanje broja stanovnika i gustoću naseljenosti
- navesti približan broj stanovnika Europe
- razlikovati smjerove migracija u prošlosti i danas te njihove uzroke i posljedice
- objasniti na grafikonu demografsku tranziciju

Gospodarstvo Europe

- razlikovati preduvjete razvoja gospodarstva
- navesti primjere industrijalizacije i urbanizacije i prosuditi njihove posljedice
- razlikovati stupanj gospodarske razvijenosti pojedinih područja
- razlikovati pojmove konurbacija, satelitski grad i aglomeracija te navesti primjere
- interpretirati grafikon gospodarske strukture stanovništva

SUVREMENA EUROPA

- pojasniti razloge, važnost i oblike udruživanja u Europi
- prepoznati na geografskoj karti etape proširenja današnje EU
- navesti glavna tijela EU i njihova sjedišta
- analizirati gospodarsku snagu i ulogu EU u Europi i svijetu
- objasniti razvoj glavnih vrsta prometa i glavna obilježja prometnog sustava Europe
- objasniti važnost i na geografskoj karti prepoznati paneuropske prometne koridore i pravce
- objasniti pojam gospodarske jezgre i periferije Europe
- objasniti uzroke nejednake razvijenosti pojedinih dijelova Europe
- procijeniti uzročno – posljedične veze urbanizacije i drugih procesa (deagrarizacije, industrijalizacije, razvoja prometa, migracija...)
- nabrojiti uzroke i značajke litoralizacije, objasniti posljedice litoralizacije

DRŽAVE EUROPE

- prepoznati na geografskoj karti europske države i njihove glavne gradove
- prepoznati posebnosti pojedinih država Europe
- prepoznati na geografskoj karti najveće europske gradove i opisati posebnosti
- usporediti na geografskoj karti geografski položaj Ujedinjenog Kraljevstva i Francuske
- prosuditi utjecaj geografskog položaja na kolonijalna osvajanja i gospodarsku razvijenost UK i Francuske
- objasniti važnost prometnoga povezivanja i prosuditi važnost najprometnijih morskih, riječnih i zračnih luka
- usporediti gospodarstvo odabranih država
- objasniti nastanak i analizirati važnost poldera
- objasniti važnost Sunca, rijeka, vjetra, plime i oseke, geotermalne i nuklearne energije za gospodarski razvoj

- nabrojiti sjedišta međunarodnih organizacija
- protumačiti utjecaj posljednjega ledenoga doba na oblikovanje reljefa
- opisati posebnosti i probleme življenja u polarnom pojasu
- odrediti na geografskoj karti i obrazložiti važnost geoprometnoga položaja Njemačke
- objasniti razloge velikog udjela stranih radnika u odabranim državama
- objasniti političku neutralnost Švicarske i Austrije
- prepoznati vrste turizma u pojedinim državama
- navesti primjere turizma gradova
- prepoznati na geografskoj karti obilježja geografskog smještaja i položaja Sredozemlja
- usporediti svojstva i gibanja Sredozemnog i Sjevernog mora
- objasniti značenje Sredozemlja u povijesti i utjecaj na današnji gospodarski razvoj i kulturu
- objasniti ulogu i značaj Vatikana u međunarodnim odnosima
- objasniti razliku između pojmova primorska i pomorska država
- objasniti etnički i vjerski mozaik naroda u pojedinim europskim državama
- prepoznati Rusiju kao najveću državu svijeta
- prepoznati na geografskoj karti položaj država na dva kontinenta
- objasniti geografske posebnosti i probleme suvremenog razvoja Rusije
- objasniti ekološke probleme vezane uz Černobil
- navesti prednosti i nedostatke korištenja nuklearne energije u suvremenom svijetu

OPĆA OBILJEŽJA HRVATSKE

Republika Hrvatska – srednjoeuropska i sredozemna država

- odrediti geografski smještaj i položaj Hrvatske na geografskoj karti Europe i Hrvatske
- objasniti geografski položaj Hrvatske kao srednjoeuropske i sredozemne države te protumačiti utjecaj kulturno-civilizacijskih krugova
- protumačiti pojmove: državnost, suverenitet, međunarodno priznanje

Prometno-geografski položaj Hrvatske

- objasniti pojam tranzita i hrvatskog gorskog praga
- imenovati i prepoznati na geografskoj karti prometne pravce te odrediti koje dijelove Europe i države povezuju
- prosuditi važnost hrvatskoga praga za promet
- imenovati na geografskoj karti najvažnije pomorske, riječne i zračne luke Hrvatske

Veličina, granice i oblik teritorija Hrvatske

- na karti prepoznati i opisati granicu Hrvatske
- razlikovati dijelove obalnog mora (unutarnje i teritorijalno more) i epikontinentski pojas
- usporediti površinu i broj stanovnika Hrvatske s drugim državama Europe

- opisati oblik teritorija Hrvatske
- nabrojiti i prepoznati na karti 20 županija i Grad Zagreb

Reljef Hrvatske

- razlikovati vrste stijena prema postanku i gorja po starosti
- razlikovati na crtežu prisoj i osoj i vrjednovati njihove gospodarske mogućnosti
- pojasniti gospodarsko značenje pojedinih reljefnih oblika
- imenovati i prepoznati na geografskoj karti poloje, riječne terase, lesne zaravni, kotlinu
- opisati proces nastanka obalnoga reljefa
- prepoznati na crtežu ili fotografiji i opisati krške reljefne oblike
- obrazložiti posebnosti krškoga reljefa i njegovu važnost za život čovjeka

Klima, biljni svijet, tlo i ekološki problemi Hrvatske

- analizirati klimatske čimbenike koji utječu na klimu Hrvatske
- analizirati klimatske dijagrame, odrediti tipove klime i prostorni raspored klimatskih tipova u Hrvatskoj
- objasniti i usporediti međuovisnost klime, biljnoga svijeta i tla
- prepoznati na crtežu ili fotografiji temperaturnu inverziju
- navesti primjere utjecaja vremenskih nepogoda na poljodjelstvo
- obrazložiti problem kiselih kiša i navesti posljedice

Jadransko more

- opisati podrijetlo naziva Jadransko more
- obrazložiti položaj Jadranskog mora kao dijela Sredozemnog mora
- usporediti svojstva i gibanja morske vode u sjevernom i južnom dijelu Jadranskog mora
- opisati i prepoznati na karti dalmatinski tip obale

Rijeke i jezera Hrvatske

- imenovati na geografskoj karti najdulje rijeke, najveća jezera i močvare Hrvatske
- prepoznati na geografskoj karti veće rijeke u Hrvatskoj i razvrstati ih prema sljevovima
- očitati grafikone vodostaja rijeka i navesti primjere zaštite od poplava i važnost melioracije
- objasniti važnost rijeka i jezera za gospodarstvo i vodoopskrbu

STANOVNIŠTVO HRVATSKE

- analizirati na tematskim kartama i grafikonima povijesni pregled naseljenosti te objasniti uzroke i posljedice kretanja ukupnog broja stanovnika te glavne smjerove migracija
- objasniti čimbenike koji su utjecali na promjene broja stanovnika Hrvatske
- usporediti kretanje broja stanovnika zadanog naselja/županije s Republikom Hrvatskom

- analizirati na grafikonima biološku, nacionalnu, vjersku i jezičnu strukturu stanovništva Hrvatske
- navesti da je Hrvatska država Hrvata i nacionalnih manjina
- objasniti uzroke i posljedice povećanja udjela starog stanovništva u ukupnom stanovništvu
- interpretirati grafikon prirodnog kretanja stanovništva

HRVATSKA I SVIJET

- objasniti važnost uključenosti u integracije te navesti primjere suradnje Hrvatske i međunarodnih organizacija

GEOGRAFSKA RAZNOLIKOST HRVATSKE

- nabrojiti i imenovati na geografskoj karti prirodno-geografske cjeline, makroregije, makroregionalna i regionalna središta te opisati prostorni utjecaj makroregionalnih središta
- navesti jedinice upravno-političke podjele Hrvatske

GOSPODARSTVO HRVATSKE

- prosuditi važnost industrije, prednosti i nedostatke njezina razvoja na obali (litoralizacija)
- imenovati na geografskoj karti veća brodogradilišta i solane te navesti njihovu gospodarsku važnost
- procijeniti utjecaj prometa na gospodarske promjene
- usporediti specifičnosti poljoprivredne proizvodnje u pojedinim prirodnim cjelinama Hrvatske te nabrojiti tipične poljoprivredne kulture
- objasniti pojam marikultura, razlikovati njezine prednosti od nedostataka i prepoznati na karti RH područja pogodna za marikulturu
- navesti preduvjete razvoja gospodarstva i gospodarske mogućnosti prirodnih cjelina Hrvatske
- imenovati na geografskoj karti veća nalazišta nafte i zemnoga plina te rafinerije
- opisati utjecaj JANAF-a na prostor
- prepoznati na tematskoj karti industrijske regije i navesti najvažnije industrijske grane
- odrediti gospodarsku važnost hrasta lužnjaka za drvnu industriju i izvoz
- navesti osnovne prirodne i društvene pretpostavke razvoja turizma
- imenovati na geografskoj karti turističke regije Hrvatske
- prosuditi važnost turizma u gospodarstvu Hrvatske i globalizacijskim procesima
- razlikovati pozitivne i negativne učinke turizma
- nabrojiti vrste turizma u Hrvatskoj i imenovati na geografskoj karti najvažnija turistička odredišta

PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA HRVATSKE

- imenovati na geografskoj karti NP i PP Hrvatske
- navesti geografske razloge za proglašenje određene kategorije zaštite pojedinih područja
- imenovati kulturno-povijesne spomenike pod zaštitom UNESCO-a i ostale najvrjednije građevine
- razlikovati graditeljska obilježja seoskih i gradskih naselja pojedinih prirodnih cjelina Hrvatske
- nabrojiti najpoznatije endeme u Hrvatskoj

NASELJA HRVATSKE

- objasniti dugu urbanu tradiciju Hrvatske, utjecaj prirodne osnove i društvenoga razvoja na funkcije gradova
- imenovati na geografskoj karti veća naselja prema broju stanovnika

INTERDISCIPLINARNOST (geografija-povijest)

- obrazložiti važnost znanosti i tehnologije u spoznajama o obliku Zemlje (zrakoplov, svemirska letjelica, satelit, put na Mjesec)
- razlikovati kontinente Staroga i Novoga svijeta
- prepoznati koji se sadržaji na tematskim kartama prikazuju bojom, kartografskim znakovima i natpisima
- prepoznati na tematskoj karti najvažnije ravničarske krajeve i rijeke te opisati njihov značaj u naseljenosti i nastajanju drevnih kultura i civilizacija
- objasniti važnost doline Nila i oaza za naseljenost i gospodarstvo
- protumačiti razliku između migracija u prošlosti i danas
- prepoznati na geografskoj karti smjerove i narode u naseljavanju Amerike te objasniti posljedice naseljavanja Amerike
- obrazložiti važnost sustava za natapanje i izdvojiti negativne posljedice
- protumačiti društveno-prostornu podjelu Amerike i prepoznati je na geografskoj karti
- prosuditi utjecaj geografskog položaja na kolonijalna osvajanja i gospodarsku razvijenost Ujedinjenog Kraljevstva i Francuske
- objasniti političku neutralnost Švicarske i Austrije
- objasniti značenje Sredozemlja u povijesti i utjecaj na današnji gospodarski razvoj i kulturu
- objasniti ulogu i značaj Vatikana u međunarodnim odnosima
- objasniti geografske posebnosti i probleme suvremenog razvoja Rusije
- analizirati na tematskim kartama i grafikonima povijesni pregled naseljenosti te objasniti uzroke i posljedice kretanja ukupnog broja stanovnika Hrvatske te glavne smjerove migracija
- objasniti uzroke koji su utjecali na promjenu broja stanovnika Hrvatske
- objasniti dugu urbanu tradiciju Hrvatske i utjecaj na funkcije gradova
-

3.3 Struktura ispita

Ispit iz geografije u projektu vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika 8. razreda je pisani ispit koji se sastoji od 20 geografskih pitanja (dodatnih je 12 integracijskih pitanja s poviješću).

Struktura ispitnih cjelina: 40% geografija, 40% povijest, 20% interdisciplinarno, tj. 20 zadataka iz geografije, 20 zadataka iz povijesti i 12 interdisciplinarnih zadataka.

Tipovi zadataka

Ispit sadrži različite tipove zadataka zatvorenoga i otvorenoga tipa.

ZADATCI ZATVORENOGA TIPA

- zadatci višestrukog izbora
- zadatci povezivanja i sređivanja
- zadatci redanja

ZADATCI OTVORENOGA TIPA

- zadatci dopunjavanja
- zadatci kratkih odgovora

Tehnički opis ispita

Vanjsko vrjednovanje postignuća učenika 8. razreda iz geografije je pismeni ispit koji traje 30 minuta bez prekida.

Grafički prilozi i karte sastavni su dijelovi ispita.

Odgovori u zadatcima s kratkim odgovorima i zadatcima dopunjavanja mogu se pisati tiskanim slovima. Ukupan broj bodova je 28.

Vrjednovanje odgovora

Vrjednuju se točni odgovori. Svaka grupa zadataka donosi različiti broj bodova ovisno o težini i složenosti zadataka. Netočni odgovori ne donose negativne bodove.

Pribor prilikom pisanja ispita

Za vrijeme pisanja ispita može se koristiti grafitna (obična) olovka i gumica za brisanje.

3.4. OGLEDNI PRIMJER ZADATAKA S KLJUČEM ZA ODGOVORE

Zadatci višestrukog izbora

U sljedećim zadatcima samo je jedan odgovor točan. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

1. Poluotok Krim okružuju dva mora. To su:

   a) Mramorno i Crno
   b) Crno i Egejsko
   c) Crno i Azovsko
   d) Mramorno i Egejsko

točan odgovor: c
točan odgovor = 1 bod

2. Za koliko se stupnjeva Zemlja okrene za 120 minuta?

   a) 1°
   b) 15°
   c) 24°
   d) 30°

točan odgovor: d
točan odgovor = 1 bod

Zadatci povezivanja

U sljedećim zadatcima poveži desni stupac s lijevim, upisujući broj iz desnoga stupca na odgovarajuću crtu pokraj lijevoga stupca. Jedan je broj dan više.

3. Poveži svemirska tijela s objašnjenjem.

Mjesec _____	1) galaktika
Mliječna staza _____	2) prirodni satelit
Neptun _____	3) planet
Sunce _____	4) zvijezda
	5) komet

točan odgovor: 2, 1, 3, 4
svaki točno upisan broj = 0,5 bodova; najviše 2 boda

4. Poveži hrvatske otoke s odgovarajućim opisom.

_____ Biševo	1) najsunčaniji hrvatski otok
_____ Brač	2) površinom najveći otok u Hrvatskoj
_____ Hvar	3) otok poznat po viteškoj igri Morešci
_____ Korčula	4) otok na kojem se nalazi Modra špilja
	5) reljefno najviši otok u Hrvatskoj

točan odgovor: 4, 5, 1, 3
svaki točno upisan broj = 0,5 bodova; najviše 2 boda

Zadatci redanja

5. Poredaj pojmove prema nadmorskoj visini od najnižeg (1) prema najvišem (4).

BREŽULJCI PLANINE NIZINE GORE

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____

točan odgovor: 1 - nizine, 2 - brežuljci, 3 - gore, 4 - planine
svaki točno upisan pojam = 0,5 bodova; najviše 2 boda

5. Poredaj glavne gradove na rijeci Dunav nizvodno od kanala Rajna-Majna-Dunav.

BEČ, BEOGRAD, BRATISLAVA, BUDIMPEŠTA

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____

točan odgovor: 1 - Beč, 2 - Bratislava, 3 - Budimpešta, 4 - Beograd
svaki točno upisani pojam = 0,5 bodova; najviše 2 boda

Zadatci dopunjavanja

7. Najstariji nacionalni park u Hrvatskoj na gornjoj karti označen je brojem _____. To je nacionalni park _____ .

točan odgovor: 4; Plitvička jezera
svaki točno upisan pojam (broj) = 0,5 bodova; najviše 1 bod

8. Najmlađi nacionalni park u Hrvatskoj na gornjoj karti označen je brojem _____. To je nacionalni park _____ .

točan odgovor: 3; Sjeverni Velebit
svaki točno upisan pojam (broj) = 0,5 bodova; najviše 1 bod

Zadatci kratkih odgovora

Pažljivo pročitaj sljedeće rečenice i pravilno ih dopuni pojmovima koji nedostaju!

9. Područje najčešćih vulkana i potresa nazvano „Vatreni prsten„ nalazi se uz obale _____ oceana.

točan odgovor: Tihog (Velikog)
točan odgovor = 1 bod

10. U kojem se gradu nalazi sjedište Ujedinjenih naroda?
_____

točan odgovor: New Yorku
točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova

3.5 OGLEDNI PRIMJER INTERDISCIPLINARNIH ZADATAKA S KLJUČEM ZA ODGOVORE

Zadatci povezivanja

U sljedećim zadatcima poveži desni stupac s lijevim, upisujući broj iz desnoga stupca na odgovarajuću crtu pokraj lijevoga stupca. Jedan je broj viška.

1. Poveži imena istraživača s njihovim otkrićima.

___ Fernando Magellan	1) otkrio kontinent Australiju
___ Vasco da Gama	2) prvo putovanje oko svijeta
___ Kristofor Kolumbo	3) otkrio kontinent Ameriku
___ James Cook	4) otkrio pomorski put do Indije
	5) otkrio pomorski put do juga Afrike

točan odgovor: redoslijedom 2, 4, 3, 1
svaki točno upisan broj = 0,5 bodova; najviše 2 boda

Zadatci višestrukog izbora

U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

2. Prezimenom moreplovca koji je krenuo na prvu plovidbu oko svijeta nazvan je:

a) otok
b) morski prolaz
c) zaljev
d) kontinent

točan odgovor: b
točan odgovor = 1 bod

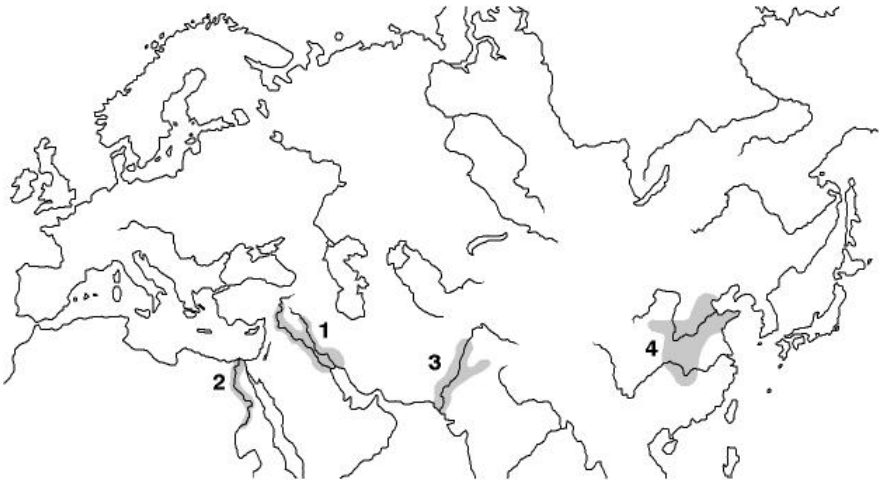
Pažljivo pročitaj sljedeću rečenicu i pravilno je dopuni pojmom koji nedostaje!

3. Povijesni grad Požun danas je velika luka na Dunavu u Slovačkoj i zove se _____ .

točan odgovor: Bratislava
točan odgovor = 1 bod

Zadatci dopunjavanja

Sljedeće zadatke riješi uz pomoć priložene karte.

4. Velika civilizacija prvih pisama označena na karti brojem 1 razvila se uz rijeke _____ .

Točan odgovor: Eufrat, Tigris (bilo kojim redom)
Svaka točno upisana rijeka = 0,5 bodova, najviše 1 bod

5. Glavno prirodno bogatstvo prostora označenog na karti brojem 1 danas je _____.

Točan odgovor: nafta
Točan odgovor = 1 bod

U sljedećem je zadatku samo jedan odgovor točan. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

6. Klima u prostoru označenom brojem 1 je

a) pustinjska
b) savanska
c) sredozemna
d) umjereno topla

Točan odgovor: a
Točan odgovor = 1 bod

Članovi stručne radne skupine za izradu ispita iz geografije:

1. mr. sc. Ružica Vuk, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Anđelka Bilić, prof., OŠ Ludbreg, Ludbreg
3. Jasmina Grabrić, prof., OŠ Huga Badalića, Slavonski Brod
4. Zoran Ljubić, prof., OŠ Spinut, Split
5. Tomislav Štancl, prof., OŠ Brezovica, Zagreb

4. UVJETI ZA PROVOĐENJE VANJSKOGA VRJEDNOVANJA OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA 8. RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA

Provedba ispitivanja

Ispitivanjem će biti obuhvaćeni svi učenici osmih razreda u osnovnim školama Republike Hrvatske koji dobiju suglasnost roditelja za sudjelovanje u ispitivanju.

Ispit je jednak za sve učenike.

Svi će učenici biti obaviješteni o važnim pojedinostima ispitivanja.

Ispitni su materijali pisani hrvatskim jezikom. Pripadnici nacionalnih manjina mogu pisati ispit na svome materinskome jeziku.

Učenicima koji ne mogu pisati ispit na isti način kao i drugi učenici Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja prilagodit će ispitnu tehnologiju (ispitni materijal i ispitni postupak, primjerice: uvećan ispis ispita, produženo vrijeme pisanja i sl.).

Vrijeme ispitivanja

Ispitivanje će biti provedeno u dva dana:

6. svibnja 2008. (Biologija, Kemija, Fizika, Povijest i Geografija)

8. svibnja 2008. (Hrvatski jezik i strani jezik u redovnoj nastavi)

Sudjelovanje u ispitivanju

Prvoga dana ispitivanja polovina učenika 8. razreda pisat će ispit iz Biologije, Kemije i Fizike, a druga polovina ispit iz Povijesti i Geografije. Drugoga dana ispitivanja polovina učenika pisat će ispit iz Hrvatskoga jezika, a polovina ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi. Ispiti će učenicima biti dodijeljeni slučajnim odabirom.

Škole koje imaju ukupno 10 i manje učenika osmih razreda pojedinoga dana ispitivanja pisat će samo jedan od dvaju predviđenih ispita i bit će slučajno odabrano koji ispit piše pojedina škola.

Vrijeme trajanja ispita iz Povijesti i Geografije

Ispit iz Povijesti i Geografije u redovnoj nastavi trajat će 75 minuta, a počinje u 09.00 sati.

Izražavanje rezultata na ispitu

Učinak na ispitima ne će se ocjenjivati uobičajenim ocjenama (odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan i nedovoljan), nego će se rezultati iskazati kao postotak postignutih bodova (od 0% do 100%).

Ne će se iskazivati pojedinačni rezultati učenika i škola, nego će rezultati biti iskazivani zbrojno po pojedinim skupinama obilježja.

PRILOG 5

Ispitni katalog za učitelje Hrvatskoga jezika

Ispitni katalog
za učitelje Hrvatskoga jezika

VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSMIH RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA U RH U ŠKOLSKOJ GODINI 2007./2008.

Sadržaj

1. Uvod 3

1.1. Svrha izvanjskoga vrjednovanja 4

1.2. Provedba projekta izvanjskoga vrednovanja 5

1.3. Strategija za eksperimentalno izvanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika u 8. razredu osnovne škole u školskoj godini 2007./2008. 6

2. Ustroj ispita iz Hrvatskoga jezika 9

2.1. Opći ciljevi nastave Hrvatskoga jezika u osnovnoj školi 9

2.2. Sadržaj obuhvaćen ispitom 9

2.3. Opći ciljevi ispita 9

2.4. Posebni ciljevi ispita – obrazovni ishodi 10

Razine spoznajnih procesa 10

Obrazovni ishodi – hrvatski jezik 11

Obrazovni ishodi – jezično izražavanje 13

Obrazovni ishodi – književnost 16

Robrazovni ishodi – medijska kultura 19

3. Provedba ispita iz Hrvatskoga jezika 20

3.1. Vrijeme provedbe 20

3.2. Sudjelovanje u ispitivanju 20

3.3. Oblici i vrijeme ispitivanja 20

3.4. Opis ispita 20

3.5. Slovopis 25

3.6. Obvezni jezični priručnici 27

3.7. Pribor 27

3.8. Pravila ponašanja učenika na ispitu 27

3.9. Izražavanje ispitnih rezultata 27

3.10. Uporaba ispitnih rezultata 27

4. Literatura 28

1. UVOD

Poštovani učitelji,

svjedoci ste uvođenja promjena u odgoju i obrazovanju te provođenju nastavnoga plana i programa prema Hrvatskome nacionalnome obrazovnome standardu (u daljnjem tekstu: HNOS). Nužan uvjet za ostvarivanje ciljeva nastavnoga plana i programa predstavlja praćenje i vrjednovanje kvalitete obrazovanja.

Prošle školske godine zajedničkom suradnjom organizirali smo i proveli vrlo uspješno prvo izvanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća u osnovnoj školi iz Hrvatskoga jezika i Matematike. Bio je to veliki korak k unaprjeđenju kvalitete hrvatskoga školskoga sustava.

Podsjetimo se, u projektu je sudjelovalo 4000 suradnika *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (ravnatelji OŠ, učitelji i stručni suradnici u školama – članovi školskih ispitnih povjerenstava, članovi stručnih radnih skupina, ocjenjivači ispita i dr.) i 10 690 učenika osmih razreda iz 842 osnovne škole u Republici Hrvatskoj.

Uzorak učenika je odražavao cijelu populaciju učenika osmih razreda po svim relevantnim obilježjima. I učenici su shvatili koliki je značaj izvanjskoga vrjednovanja obrazovanja pa je ispitima iz Hrvatskoga jezika pristupilo 98,33% učenika (ispitanika), a ispitima iz Matematike 98,17% učenika. Taj podatak govori da su učenici postali važni sukreatori u poboljšanju osnovnoškolskoga obrazovnoga sustava u Republici Hrvatskoj.

Važnu ulogu imali su ravnatelji – ispitni koordinatori, koji su koordinirali cjelokupnu organizaciju i provedbu ispitivanja u školama i time još jednom dokazali da su ključni čimbenik u promjenama koje se događaju u osnovnim školama.

Članovi školskih ispitnih povjerenstava iz reda učitelja i stručnih suradnika također su profesionalno i odgovorno (prema uputama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*) obavili složenu zadaću provedbe ispita u ispitnim prostorijama.

Rezultati ispitivanja upućuju na važne spoznaje, da su škole, učitelji i učenici iznimno dobro prihvatili izvanjsko vrjednovanje. Utvrđena je zadovoljavajuća razina znanja iz Hrvatskoga jezika i Matematike na nacionalnoj razini te se pokazalo da ocjene učenika slijede uspjeh na ovim ispitima.

Rezultati prošlogodišnjih ispita također nam pokazuju da postoje značajne razlike u uspjehu na ispitima među županijama, prema osnivaču škole, prema broju stručnih suradnika kao i prema stručnoj spremi učitelja i roditelja i još nekim pokazateljima.

Ti vrijedni pokazatelji upućuju sve subjekte u odgoju i obrazovanju na konkretno djelovanje u cilju poboljšanja kvalitete obrazovanja, poglavito one koji donose važne odluke (Vlada RH, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, osnivači škola i ostali).

Poštovani, temeljem gore navedenoga *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* uz stručnu i znanstvenu podršku Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar te uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa kreće u još veći projekt eksperimentalnoga izvanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika 4. i 8. razreda osnovne škole.

Želja nam je ovim istraživanjem utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i kompetencija učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja na završetku 4. i 8. razreda osnovnoga školovanja. Također želimo utvrditi koliko su učenici osposobljeni za samostalno rješavanje problema razmišljanjem i smislenim učenjem. Vjerujemo da ćemo zajedničkom suradnjom, kao i suradnjom s Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar i njegovim znanstvenicima, uspješno provesti drugo izvanjsko vrjednovanje odgojno-obrazovnih postignuća u hrvatskim osnovnim školama i posljedično tome pridonijeti poboljšanju kvalitete rada naših škola.

1.1. Svrha izvanjskoga vrjednovanja

Vanjsko standardizirano ispitivanje neophodan je sastavni dio svakoga suvremenoga školskoga sustava pa tako i hrvatskoga.

Temeljni cilj projekta vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika četvrtih i osmih razreda osnovnih škola u školskoj godini 2007./2008. jest utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i kompetencija učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja. Nadalje, cilj je ovoga projekta ispitati osposobljenost učenika za interdisciplinarno povezivanje nastavnih sadržaja.

Daljnji višestruki ciljevi projekta su:

- upoznavanje škola s postupkom standardiziranoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz predmetne nastave (Hrvatski jezik, Biologija, Kemija, Fizika, Povijest, Geografija te strani jezik u redovnoj nastavi)
- prihvaćanje rezultata vrjednovanja kao smjernice u poboljšanju kvalitete nastave
- prihvaćanje postupaka vanjskoga vrjednovanja kao smjernica za unapređivanje odgojno-obrazovnog procesa i mijenjanje odgojne paradigme u skladu sa strateškim dokumentima MZOŠ-a.

Ispiti su utemeljeni na važećim nastavnim programima pojedinih predmeta. Provjeravaju znanja i kompetencije učenika koje se zasnivaju na ključnim dijelovima programa. Ispitivat će se samo sadržaji koji bitno određuju predmet učenja i koji se smatraju posebno važnima za daljnje učenje i dublje razumijevanje područja.

Ispite pripremaju stručne radne skupine sastavljene od profesora i nastavnika. Ispiti se provode u školama, a provedbom koordinira *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.*

Škole su obvezne sudjelovati u vanjskome vrjednovanju i koristiti rezultate ispita za samoanalizu i samovrjednovanje radi trajnoga unaprjeđivanja kvalitete rada škole.

Škole u kojima se provode ispiti dužne su zadovoljiti sve uvjete za provedbu ispita i postupati u skladu s preciznim uputama i protokolima.

Očekuje se da će uvođenje ispita i cijeloga sustava vanjske provjere znanja snažno potaknuti kvalitetnije učenje i poučavanje u našim školama.

1.2. Provedba projekta izvanjskoga vrjednovanja

Nositelj projekta *„Vanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovnih škola u RH u školskoj godini 2007./2008. je Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.*

Projektni tim Centra:

1. Nenad Marković, prof., voditelj projekta
2. mr. sc. Biljana Vranković
3. mr. Ira Tretinjak
4. Sanja Horvatić, dipl. defektolog
5. Ružica Jemeršić, dipl. učiteljica.
6. Anđa Lovrić, prof.
7. Tonija Vladislavić, prof.
8. Vesna Vuković

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja projekt provodi u suradnji s Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar.

Projektni tim Instituta:

1. doc. dr. sc. Josip Burušić, voditelj projekta
2. dr. sc. Ivana Ferić
3. mr. sc. Toni Babarović
4. Marija Šakić, prof.

Članovi Stručne radne skupine za Hrvatski jezik za osnovnu školu:

1. prof. dr. sc. Karol Visinko, voditeljica Stručne radne skupine, Filozofski fakultet u Rijeci
2. prof. dr. sc. Sanda Ham, Filozofski fakultet u Osijeku
3. izv. prof. dr. sc. Ante Bežen, savjetnik u Stručnoj radnoj skupini, Učiteljski fakultet, Zagreb
4. Ankica Blažinović-Kljajo, prof., OŠ Brestje, Sesvete
5. Mirjana Jukić, prof., učiteljica savjetnica, savjetnica u Stručnoj radnoj skupini, OŠ Rudeš, Zagreb
6. Iverka Kraševac, prof., OŠ Augusta Harambašića, Zagreb
7. Sunčica Križan-Kadi, prof., OŠ Novi Marof, Novi Marof
8. Marina Marijačić, prof., OŠ Smiljevac, Zadar
9. Anđa Suvala, prof., učiteljica mentorica, OŠ Vladimira Nazora, Čepin
10. Divna Šušić, prof., učiteljica mentorica, OŠ Mejaši, Split

1.3. Strategija za eksperimentalno izvanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika u 8. razredu osnovne škole u školskoj godini 2007./2008.

Hrvatski jezik najopsežniji je predmet osnovnoškolskoga odgoja i obrazovanja. Bitan je i u svakome drugome školskome predmetu. Otuda potreba za osvješćivanjem važnosti znanja hrvatskoga jezika kao općega kulturnoga dobra, u kojemu je razvidno poštivanje i ljubav prema jeziku hrvatskoga naroda, njegove književnosti i kulture te poštivanje ustavne obveznosti uporabe hrvatskoga kao službenoga jezika u Republici Hrvatskoj.

Nastavom Hrvatskoga jezika teži se u učenika razvijati svijest o vlastitome zavičaju i domovini, identitetu, jeziku, kulturi, običajima i tradiciji, uključujući i višejezičnu i dijalektnu okomicu hrvatskih govornika. Važno je razvijati ljubav prema jedinstvenosti vlastitoga jezika, naroda i kulture, prema zavičaju i domovini, sa svim njezinim raznolikostima. Njegovanje i ljubav prema različitosti u vlastitome jeziku, narodu i kulturi, potiče osjetljivost za različitosti u drugim jezicima, narodima i kulturama. Na taj način učenik može bolje razumjeti druge narode i njihove kulture, u skladu s potrebama višejezičnoga i višekulturnoga društva.

Osobitim odgojnim i obrazovnim sadržajima, koji prožimaju književne i druge tekstove koji se gotovo svakodnevno uključuju u nastavu Hrvatskoga jezika, u učeniku se razvijaju osjećaji poštivanja osnovnih ljudskih i životnih vrijednosti, učenika se osposobljava za odgovornost u životu, prema sebi, svojim bližnjima i okolišu, upućuje ga se na traganje za smislom, vrijednostima i važnostima ljudskoga života, na otkrivanje vlastite osobnosti i pronalaženje smisla življenja.

Nacionalnim bi se ispitima trebala provjeravati temeljna znanja iz predmeta Hrvatski jezik, ponajprije u funkcionalnoj uporabi. To znači da bi se trebala ispitati učenikova primjena stečenih znanja u jednostavnijim i složenijim, posebice u problemskim i stvaralačkim pitanjima i zadatcima.

Dokumenti Vlade i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske jasno određuju koncept odgojno-obrazovnoga sustava koji Hrvatsku vodi prema *društvu znanja* i potrebi za *cjeloživotnim učenjem*. Stoga i eksperimentalno izvanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika u 8. razredu osnovne škole u školskoj godini 2007./2008. svoja uporišta nalazi u ovim dokumentima:

- Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010.
- Strategija za izradbu i razvoj nacionalnoga kurikuluma za predškolski odgoj, opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2007.)
- Nastavni plan i program za osnovnu školu (2006.)
- Hrvatski nacionalni obrazovni standard – HNOS (2006.).

Prije izradbe ispita Stručna radna skupina za Hrvatski jezik odredila je obrazovne ishode za svako predmetno područje te uza svaki obrazovni ishod navela razine spoznajnih procesa koje je u ispitu moguće provjeravati. Svi obrazovni ishodi navedeni su u ovome ispitnome katalogu.

Stručna radna skupina za Hrvatski jezik definirala je ustroj ispita iz Hrvatskoga jezika za školsku godinu 2007./2008. Ustroj ispita u skladu je s načelima nastave Hrvatskoga jezika, odnosno korelacijsko-integracijskoga i problemskoga načina poučavanja, koje HNOS i pretpostavlja.

Ispit iz Hrvatskoga jezika razumljiva je završnica razdoblja školovanja, u kojoj se spoznaje i priopćuje naučeno.

Stručna radna skupina za Hrvatski jezik sastavljena je od stručnjaka praktičara i znanstvenika, koji se bave hrvatskim jezikom u osnovnoškolskoj i sveučilišnoj nastavi hrvatskoga jezika te u znanosti.

Posebnosti nastave Hrvatskoga jezika

Tijekom osmogodišnje nastave Hrvatskoga jezika u osnovnoj školi učenici stječu osnovna znanja o hrvatskome književnome jeziku, razvijaju sposobnosti i vještine u svim jezičnim djelatnostima (slušanju, govorenju, čitanju i pisanju), i to u svim funkcionalnim stilovima. Baveći se književnim sadržajima, nastava Hrvatskoga jezika potiče i učenikovo razvijanje literarnih sposobnosti i vještina, čitateljskih interesa i čitateljske kulture. U nastavi Hrvatskoga jezika učenici razvijaju i interese i potrebe za sadržajima medijske kulture.

Osnovnoškolsko se *jezično* obrazovanje u nastavi Hrvatskoga jezika odnosi na funkcionalno stjecanje jezičnih znanja, vještina i sposobnosti, što znači učenje slovopisa, pravopisa, slovnice, rječnika i pravogovora; povijesti hrvatskoga jezika. Učenici pritom trebaju naučiti osnovne jezikoslovne pojmove predviđene za pojedini razred. U nastavi *jezičnoga izražavanja* učenici uvježbavaju i razvijaju svoje govorno i pisano izražavanje (pričanje, prepričavanje, izvješćivanje, opisivanje i raspravljanje).

Osnovnoškolsko se *književno* obrazovanje odnosi na funkcionalno stjecanje znanja o književnosti (osnovna književnoteorijska znanja te poznavanje najvažnijih pisaca i njihovih djela, pretežito iz nacionalne, dakle hrvatske književnosti te hrvatske i svjetske književnosti za djecu i mladež). Osnovnoškolsko književno obrazovanje obuhvaća i stjecanje literarnih sposobnosti i vještina u čitanju književnih tekstova. Pritom je u središtu pozornosti učenikovo primanje (recepcija) književnoga teksta i učenikovo sudjelovanje u različitim susretima s književnim tekstom, napose s obveznom i izbornom književnom lektirom, kojoj je temeljni cilj samostalno učenikovo čitanje s razumijevanjem te razvijanje učenikove sposobnosti izbora književnih djela.

Osnovnoškolsko se obrazovanje u *medijskoj kulturi* odnosi na funkcionalno stjecanje osnovnih znanja o medijima koji umnogome obilježavaju svijet današnjega čovjeka.

Načela

Stručna radna skupina za Hrvatski jezik predlaže oblikovanje eksperimentalnoga izvanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika u 8. razredu osnovne škole prema dobro **utvrđenim načelima** po kojima se nastava Hrvatskoga jezika ostvaruje u hrvatskoj osnovnoj školi.

Predmet Hrvatski jezik svih se osam godina ostvaruje u četirima nastavnim područjima: *hrvatski jezik, jezično izražavanje, književnost i medijska kultura*.

Funkcionalno učenje hrvatskoga jezika po najprije je razvidno u uspješnosti usmene i pisane komunikacije, u sastavljanju jasnih, razumljivih, slovnički i pravopisno točnih rečenica kao osnove stvaranja različitih vrsta tekstova. U tome je razvidno **načelo unutarpredmetne povezanosti** jezičnoga izražavanja, hrvatskoga jezika, književnosti i medijske kulture. Prema **načelu međuovisnosti nastavnih područja** te **načelu razlikovanja i povezivanja jezičnih razina** svi se sadržaji jezika i jezičnoga izražavanja međusobno isprepleću na vodoravnoj osi (unutar istoga razreda), te slijede jedni druge na okomitoj osi (iz nižega razreda u viši). To je moguće ostvarivati u skladu s lingvodidaktičkim zahtjevima i psihokognitivnim mogućnostima učenika određene razvojne dobi, dakle prema **načelu primjerenosti učeniku**. Prema **načelu međupredmetne povezanosti** zapažaju se poveznice i s ostalim nastavnim predmetima. Na predlošcima književnih i drugih tekstova učenici govore i pišu. Osobita se pozornost pridaje učenikovu stvaralačkom izražavanju u hrvatskome književnome jeziku pri čemu učenici razvijaju svoju sposobnost i vještinu izražavanja misli, osjećaja, doživljaja. Razvidna su, dakle, **načela sadržajne, tekstovne i**

stilske raznovrsnosti, međuovisnosti nastavnih područja, odgojnosti i stvaralaštva. **Načelo znanstvenosti** osigurava čvrstu povezanost nastave hrvatskoga jezika i znanstveno provjerenih jezičnih sadržaja, kao i sadržaja iz književnosti i medijske kulture. **Načelo opće jezične i književne naobrazbe** upućuje na osnovna znanja o hrvatskome jeziku kao jezikoslovnoj, kulturnoj i nacionalnoj vrijednosti, koje učenik u sebi nosi trajno nakon završene osnovne škole. To načelo uključuje i poznavanje norma hrvatskoga književnoga jezika i težnju za pravilnim i njegovanim književnojezičnim izričajem.

U **ustroju ispita iz Hrvatskoga** jezika za učenike 8. razreda osnovne škole **u školskoj godini 2007./2008.** razvidna je funkcionalna povezanost svih područja Hrvatskoga jezika. Ispitnim će se pitanjima i zadatcima provjeravati ponajprije funkcionalna uporaba stečenih znanja. Među razinama spoznajnih procesa koje će se vrjednovati, prevladavat će razina primjene, razina raščlambe i razina stvaranja.

Za **učenike s posebnim potrebama** psiholozi i defektolozi koje je odredio *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* u dogovoru sa Stručnom radnom skupinom za Hrvatski jezik prilagodili su ustrojstvo ispita sadržajno, grafički i vremenski.

2. USTROJ ISPITA IZ HRVATSKOGA JEZIKA

2.1. Opći ciljevi nastave Hrvatskoga jezika u osnovnoj školi

Cilj je nastave Hrvatskoga jezika da učenik na kraju osnovnoga školovanja stekne znanja, sposobnosti, vještine, stavove i vrijednosti koje su jedan od temelja ovladavanju drugim predmetima, ali i cjeloživotnomu učenju. Predmet sadržajno pokriva teme iz hrvatskoga jezika, jezičnoga izražavanja, književnosti i medijske kulture.

Na kraju osnovne škole učenik bi na razini osnovnoga obrazovanja trebao:

- vladati hrvatskim književnim jezikom
- poznavati i primjenjivati književnojezičnu normu: pravopisnu, pravogovornu, slovničku, stilsku i leksičku u govorenju i pisanju
- ostvarivati sposobnosti i primjenjivati vještine u svim jezičnim djelatnostima: slušanju, govorenju, čitanju i pisanju – u svim funkcionalnim stilovima
- ostvarivati literarne sposobnosti i vještine te čitateljske interese i kulturu u skladu s doživljajno-spoznajnim mogućnostima
- poznavati osnovne sadržaje medijske kulture
- poštivati hrvatski kao službeni jezik Republike Hrvatske
- biti svjestan važnosti znanja hrvatskoga jezika kao općega kulturnoga dobra
- poštivati jezik hrvatskoga naroda, njegovu književnost i kulturu
- poštivati jezike i kulture drugih naroda.

Cjelokupna nastava Hrvatskoga jezika pomaže učeniku u njegovu osobnome razvoju te ga priprema za djelatno i odgovorno sudjelovanje u društvu.

2.2. Sadržaj obuhvaćen ispitom

Ispit iz Hrvatskoga jezika za osmi razred u školskoj godini 2007./2008. obuhvaća sadržaje iz Nastavnoga plana i programa za Hrvatski jezik od prvoga do sedmoga razreda te dio sadržaja iz osmoga razreda (v. obrazovne ishode).

2.3. Opći ciljevi ispita

Ispitom iz Hrvatskoga jezika u osmome razredu provjerava se u kojoj su mjeri učenici svladali obrazovne ishode nastave Hrvatskoga jezika predviđene za osnovnoškolsko obrazovanje.

Cilj je eksperimentalnoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika na kraju osnovne škole ispitati:

- opću pismenost
- jezično znanje: pravopis, slovnicu, rječnik
- čitanje i razumijevanje teksta
- sposobnost odabira ključnih podataka iz teksta
- pisano jezično izražavanje
- povezivanje i primjenu stečenih znanja iz predmeta Hrvatski jezik.

2.4. Posebni ciljevi ispita – obrazovni ishodi

Navedeni su posebni ciljevi, odnosno obrazovni ishodi unutar predmetnih područja (hrvatski jezik, jezično izražavanje, književnost i medijska kultura) te razine spoznajnih procesa uz koje se vezuju navedeni obrazovni ishodi.

OBRAZOVNI ISHODI – HRVATSKI JEZIK	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
pravilno rabiti riječi i rečenice u svim jezičnim djelatnostima u skladu s normama hrvatskoga književnoga jezika: značenjskima (leksičkom i semantičkom), slovničkima (fonološkom, morfološkom, sintaktičkom), uporabnima (pragmatičnom i društvenojezičnom), uključujući i pravopisnu i pravogovornu	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba procjena stvaranje
osvijestiti postojanje različitih narodnih govora i potrebu njihova njegovanja; prepoznati najvažnija obilježja hrvatskih narječja i glavne prostore gdje se govore; zamjenjivati riječi, izraze i rečenice zavičajnoga govora hrvatskim književnim jezikom i obratno	pamćenje shvaćanje raščlamba primjena procjena stvaranje
shvatiti ulogu književnoga jezika, pravilnu uporabu potrebnih stranih riječi i štetnost pretjerane uporabe nepotrebnih tuđica u hrvatskome književnome jeziku	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba procjena
stvarati nove riječi proširivanjem značenja i promjenom oblika, promjenom vrste i posuđivanjem	primjena procjena stvaranje
shvatiti osnovno i preneseno značenje riječi te osnovna obilježja frazema; objasniti značenja učestalih frazema	pamćenje shvaćanje raščlamba primjena procjena stvaranje

OBRAZOVNI ISHODI – HRVATSKI JEZIK	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
prepoznati i imenovati sve vrste riječi i njihova gramatička obilježja	pamćenje shvaćanje raščlamba
razlikovati osnovu i nastavak u promjenjivim riječima	pamćenje shvaćanje raščlamba
poznavati sklonidbu imenica, pridjeva, zamjenica i brojeva	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
poznavati stupnjevanje pridjeva; razlikovati određene i neodređene pridjeve; poznavati i razlikovati glavne i redne brojeve; poznavati i razlikovati vrste zamjenica (osobne, posvojne, povratnu, povratno-posvojnu, pokazne, odnosne, upitne, neodređene)	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
poznavati infinitiv; poznavati sprezanje glagola u prezentu, perfektu, aoristu, imperfektu, pluskvamperfektu, futuru I. i II.; imperativu, kondicionalu I. i II.; poznavati i razlikovati glagolske pridjeve i glagolske priloge	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
poznavati i razlikovati nepromjenjive riječi (priloge, prijedloge, veznike, čestice i uzvike); razlikovati veznike od ostalih riječi u vezničkoj ulozi	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati i razlikovati rečenične dijelove: predikat i subjekt; objekt; priložne oznake mjesta, vremena, načina; atribut i apoziciju	shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati i razlikovati jednostavnu rečenicu (neproširenu i proširenu; neoglagoljenu i besubjektnu)	shvaćanje primjena raščlamba

OBRAZOVNI ISHODI – HRVATSKI JEZIK	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
razlikovati jednostavnu i složenu rečenicu; povezivati i uvrštavati jednostavne rečenice u složenu; raščlanjivati složenu rečenicu na surečenice	shvaćanje primjena raščlamba stvaranje
prepoznati i razlikovati nezavisno složene rečenice (rečenični niz, sastavnu, rastavnu, suprotnu, isključnu i zaključnu); poznavati i razlikovati vrste veznika u nezavisno složenim rečenicama	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
razlikovati glavnu i zavisnu surečenicu u zavisno složenoj rečenici; prepoznavati vrste zavisnih surečenica (predikatnu, subjektnu, atributnu, objektnu, mjesnu, vremensku i načinsku)	shvaćanje raščlamba primjena
preoblikovati zavisne surečenice glagolskim prilozima i obrnuto; zamjenjivati imenski predikat predikatnom surečenicom, subjekt subjektnom surečenicom, objekt objektnom surečenicom, atribut atributnom surečenicom	shvaćanje primjena raščlamba stvaranje
raščlanjivati višestruko složene rečenice na surečenice i odrediti njihov međusobni odnos	primjena raščlamba
uočiti i prepoznati glasovne promjene (sibilarizaciju, palatalizaciju, jotaciju, nepostojano *a*, jednačenje po zvučnosti, jednačenje po tvorbenome mjestu, ispadanje glasova)	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
poznavati podjelu glasova na otvornike i zatvornike, razlikovati glasove po zvučnosti; poznavati glasove koji se jednače po tvorbenome mjestu; razumjeti razliku između načina nastajanja glasa (otvornik i zatvornik) i njegove uloge u slogu (samoglasnik i suglasnik)	shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati i razlikovati znakove i nazive za naglaske	pamćenje shvaćanje
poznavati i primjenjivati pravopisna pravila (glasovi i glasovni skupovi; veliko i malo početno slovo; sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi; rečenični i pravopisni znakovi; kratice)	pamćenje shvaćanje primjena
razumjeti važnost povijesnih događaja u razvoju hrvatskoga jezika (Bašćanska ploča; prva hrvatska gramatika; prvi hrvatski rječnik; Gajeva slovopisna reforma; Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnoga jezika)	pamćenje shvaćanje

OBRAZOVNI ISHODI – JEZIČNO IZRAŽAVANJE	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
prepoznati i razlikovati subjektivno i objektivno pripovijedanje; subjektivno i objektivno iznositi događaje, pripovijedati na temelju zadanih dijelova fabule, upotrijebiti dijalog i opis u pripovijedanju	shvaćanje primjena stvaranje
razlikovati subjektivni i objektivni opis osobe; subjektivno opisati osobu	shvaćanje primjena stvaranje
razlikovati pripovijedanje u 1. i 3. osobi	shvaćanje primjena stvaranje
stvaralački prepričavati tekst uvodeći nove događaje i likove te mijenjajući gledište	shvaćanje primjena stvaranje
sažeto prepričavati glavne događaje i bitne pojedinosti; samostalno oblikovati sažetak	shvaćanje primjena raščlamba stvaranje
preoblikovati pripovjedni tekst u dramski	primjena raščlamba stvaranje
poznavati stilsku i obavijesnu vrijednost posuđenica, žargonizama, lokalizama i dijalektizama	shvaćanje primjena raščlamba stvaranje
prepoznati i razlikovati obilježja književnoumjetničkoga, novinarskoga, znanstvenoga, administrativno-poslovnoga i razgovornoga stila	shvaćanje primjena raščlamba stvaranje

OBRAZOVNI ISHODI – JEZIČNO IZRAŽAVANJE	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
poznavati obilježja životopisa; napisati vlastiti životopis	primjena stvaranje
razlikovati stilska obilježja osobnoga pisma u odnosu na službeni dopis	primjena stvaranje
razlikovati stilski neobilježen red riječi i stilski obilježen red riječi	shvaćanje primjena raščlamba stvaranje
razlikovati istoznačnice, bliskoznačnice i suprotnice	shvaćanje primjena raščlamba
opisivati otvoreni i zatvoreni prostor na temelju plana opisa	shvaćanje primjena stvaranje
prepoznavati ključne pojmove u vezanome tekstu; oblikovati bilješke i natuknice i znati se njima služiti	primjena raščlamba stvaranje
samostalno stvarati pjesničke slike prema različitim osjetilnim poticajima; samostalno stvarati onomatopeju, epitet, usporedbu, personifikaciju, metaforu	primjena raščlamba stvaranje
pisati upravni govor u rečenicama s različitim odnosima navođenja i objašnjenja; pravilno preoblikovati upravni govor u neupravni i obratno	shvaćanje primjena raščlamba stvaranje
slušati, čitati i razumjeti vijest; poznavati bitne odrednice vijesti (pet pitanja prema kojima oblikujemo vijest: tko?, što?, gdje?, kada? i zašto ili kako?); samostalno pisati vijest	shvaćanje primjena raščlamba stvaranje

OBRAZOVNI ISHODI – JEZIČNO IZRAŽAVANJE	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
prepoznavati obilježja problemskoga članka, kritike, osvrta, prikaza; pisati kritiku, problemski članak, osvrt, prikaz	shvaćanje primjena raščlamba stvaranje
u pisanju poštivati pravopisnu normu; samostalno se služiti pravopisom	shvaćanje primjena

OBRAZOVNI ISHODI – KNJIŽEVNOST	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
razlikovati književne rodove	pamćenje shvaćanje raščlamba
prepoznati i imenovati temu i motive lirske pjesme; razlikovati lirske pjesme s obzirom na temu (domoljubne, pejsažne, ljubavne, socijalne, misaone, duhovne); prepoznati obilježja himne, poznavati hrvatsku himnu i njezine autore	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati vezani i slobodni stih, imenovati vezani stih prema broju slogova, kiticu (strofu) prema broju stihova, prepoznati srok (rimu), razlikovati vrste rime	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati ritam u pjesmi, prepoznati ponavljanje, opkoračenje, stanku u lirskoj pjesmi	shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati i imenovati stilska izražajna sredstva: epitet, personifikaciju, onomatopeju, usporedbu, kontrast, hiperbolu i metaforu	shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati pjesničku sliku doživljenu osjetom vida, sluha, njuha, okusa i dodira	shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati sonet	shvaćanje
razlikovati pisca od lirskoga subjekta	shvaćanje raščlamba
prepoznati dijalektno pjesništvo: čakavsko, kajkavsko i štokavsko	shvaćanje primjena raščlamba

OBRAZOVNI ISHODI – KNJIŽEVNOST	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
prepoznati obilježja epske pjesme, povjestice i balade	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati stalni epitet i deseterac kao obilježja usmenoga stvaralaštva	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati i imenovati dijelove fabule (uvod, zaplet, vrhunac, rasplet) te razlikovati kronološki slijed događaja i retrospekciju	shvaćanje primjena raščlamba
razlikovati pripovijedanje u 1. i 3. osobi; razlikovati pripovjedne načine: pripovijedanje, opisivanje, dijalog	shvaćanje primjena raščlamba
uočiti značajke lika u književnome djelu, razlikovati vanjski i unutarnji portret, razlikovati etičku, psihološku, socijalnu i govornu karakterizaciju lika; razlikovati karakterizaciju lika govorom i postupcima; uočavati motiviranost postupaka likova i njihove međuodnose	shvaćanje primjena raščlamba procjena
razumjeti ideju (osnovnu misao); razlikovati ideju od teme	shvaćanje primjena raščlamba procjena
prepoznati obilježja romana i razlikovati pustolovni, povijesni, znanstvenofantastični, socijalni, kriminalistički roman	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati obilježja novele, putopisa, biografije i autobiografije, anegdote i vica	shvaćanje primjena raščlamba

OBRAZOVNI ISHODI – KNJIŽEVNOST	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
razumjeti humor i ironiju u književnome djelu	shvaćanje raščlamba primjena procjena
razlikovati pisca od pripovjedača	shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati obilježja dramskoga teksta (dijalog, monolog i didaskalije); razlikovati dramske vrste (tragediju, komediju i dramu u užem smislu)	pamćenje shvaćanje primjena raščlamba

OBRAZOVNI ISHODI – MEDIJSKA KULTURA	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
razlikovati filmske rodove; prepoznati osnovna obilježja i vrste animiranoga, igranoga i dokumentarnoga filma; prepoznati filmska izražajna sredstva: plan, kadar, kut snimanja (rakurs); poznavati obilježja scenarija i knjige snimanja	shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati kazališna izražajna sredstva: scenski govor, glumu, scenografiju i kostimografiju	shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati vrste tiska	shvaćanje primjena raščlamba
prepoznati izražajna sredstva stripa: crtež, tekst, kvadrat	shvaćanje primjena raščlamba
razlikovati vrste radijskih i televizijskih emisija	shvaćanje primjena raščlamba

NAPOMENA:

Tim je obrazovnim ishodima obuhvaćena većina programskih sadržaja predmeta Hrvatski jezik koji se mogu standardiziranim postupkom ispitivati kao trajna znanja na završetku osnovne škole. Popis obrazovnih ishoda koji se ispituju standardiziranim postupkom podložan je promjenama: svake će se godine objaviti novo izdanje ispitnoga kataloga.

3. Provedba ispita iz Hrvatskoga jezika

3.1. Vrijeme provedbe

Ispit iz Hrvatskoga jezika održat će se **8. svibnja 2008.** godine.

3.2. Sudjelovanje u ispitivanju

Ispit iz Hrvatskoga jezika pisat će učenici osmih razreda. Ispitivanje će se provesti u svim školama.

Ispitni su materijali pisani na hrvatskome jeziku. Učenicima koji ne mogu pisati ispit na isti način kao i drugi učenici, *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje* prilagodio je ispitnu tehnologiju (ispitni materijal i ispitni postupak, primjerice: uvećan ispis Ispita, produljeno vrijeme pisanja i slično).

3.3. Oblici i vrijeme ispitivanja

Eksperimentalno vrjednovanje obrazovnih postignuća iz hrvatskoga jezika za osmi razred osnovne škole traje sveukupno 85 minuta. Sam ispit traje ukupno 75 minuta i ima jednu stanku od 10 minuta nakon prvoga dijela ispita.

3.4. Opis ispita

Ispit se sastoji od dvaju dijelova:

I. dio: jezično izražavanje – sastavak (30 minuta)

II. dio: čitanje i razumijevanje književnoga djela, zadatci iz hrvatskoga jezika i zadatci iz medijske kulture (45 minuta).

I. DIO ISPITA: jezično izražavanje – sastavak

U ovome se dijelu ispituju učenikove sposobnosti i vještine pisanoga izražavanja. Vrjednuju se sve one sastavnice pisanoga teksta koje vrjednujemo i u redovnoj nastavnoj praksi:

- ostvarenost teme
- ostvarenost oblika
- stilske osobitosti sastavka
- slovnička točnost
- pravopisna točnost
- slovopis

Opis I. dijela ispita:

Zadatak se može odnositi na neki od oblika jezičnoga izražavanja koji se u redovnoj nastavi hrvatskoga jezika uvježbava od 5. do 8. razreda. Prema tome, zadatak se može odnositi na sve oblike prepričavanja, na pričanje, izvješćivanje, opisivanje i raspravljanje.

II. DIO ISPITA

Čitanje književnoga djela, zadatci iz književnosti, zadatci iz hrvatskoga jezika i zadatci iz medijske kulture

U ovome se dijelu ispituje:

- čitanje i razumijevanje književnoga djela primjerenoga učenikovoj dobi
- povezivanje stečenih znanja iz književnosti s pročitanim djelom
- poznavanje hrvatskoga jezika (slovnice, pravopisa, rječnika, hrvatskih narječja i povijesti jezika)
- poznavanje medijske kulture.

Opis II. dijela ispita:

Učenici čitaju književno djelo iz hrvatske književnosti. To može biti cijelo djelo, primjerice kratka priča, crtica, pjesma ili ulomak iz djela (primjerice iz pripovijetke ili romana). Za potrebe ispita djelo može biti jezično i sadržajno prilagođeno.

Zatim učenici rješavaju 15 zadataka iz književnosti, 20 zadataka iz hrvatskoga jezika i 7 zadataka iz medijske kulture. Predviđaju se zadatci otvorenoga i zatvorenoga tipa:

- zadatci dopunjavanja ili kratkih odgovora (jednom riječju, skupom riječi, jednom ili dvjema rečenicama)
- zadatci povezivanja
- zadatci višestrukoga izbora.

PRIMJER KNJIŽEVNOGA DJELA:

Srce djetinjstva

Negdje na rubu mojega djetinjstva i dječaštva, ali i mojih vršnjaka iz susjedstva, živio je gospodin Vilim. Dobro ga pamte i oni stariji od mene, mnogo manje oni mlađi. Za sve nas on je uvijek bio star. Kako smo mi rasli, on je ostario, pa je između nas uvijek bio nepremostivi vremenski razmak.

No, taj je razmak uistinu bio samo vremenski. Jer on je svakome od nas oduvijek bio drag. Danas razumijem da smo ga silno poštivali jer je on razumio da smo mi djeca. Nikada se nije bunio kada bi lopta udarila u zid njegove malene kuće u dvorištu, u njegova vrata. Ni kada smo jednom zgodom loptom razbili prozor, nije se ljutio. Kada su naši roditelji došli k njemu ispričati mu se zbog toga i namiriti mu štetu, rekao je samo:

- Nije to ništa. Događa se... Drugi će put biti pažljiviji.

I bili smo. Ne zato što smo se bojali njega ili svojih roditelja nego zato što smo osjećali da bi se inače prema njemu ponašali ružno. A on to ni po čemu nije zaslužio. Uvijek je bio dio našega djetinjeg svijeta. Često je prolazio pokraj nas. Nakratko bi se zaustavio, rekao nam neku lijepu riječ ili nas nešto pitao. Katkada bi nam dao neki neobičan prijedlog za igru, koji bi se redovito pokazao odličnim. I kada je sjedio malo podalje na klupi i čitao novine, nije mu bilo teško ustati i vratiti nam loptu koja bi se nerijetko neposlušno otkotrljala do njega. A znalo bi se to dogoditi i češće u malo vremena.

Nikada nas nije gnjavio savjetima ili upozorenjima. Gotovo uvijek bio je vedar, tek katkada ozbiljan, sjetan. Tada bismo se i mi, bez ičijeg upozorenja, utišali. I dok ga se sada prisjećam, postaje mi jasno da on nije bio na rubu našega djetinjstva, nego u njegovu srcu.

Sjećam se jedne osobite zgode u vezi s gospodinom Vilimom. U meni je i danas živa svaka tada izgovorena riječ.

- Mama – pitao sam onomad svoju majku – kako to da gospodin Vilim živi sam? Zar on nikoga nema?
- Neki su mu umrli, a neki žive daleko... – rekla mi je. – Ali on nikada nije sam.
- Kako to misliš? – pitao sam zbunjen njezinim odgovorom.
- Dobri ljudi nikada nisu sami – reče mi majka sigurnim glasom. – A zli su ljudi sami i kada su s mnogima.

Više ništa nisam pitao. Razumio sam i upamtio: Dobrota nikada ne stanuje sama.

Stjepan Lice

Zadatci iz književnosti

Ovi se zadatci sadržajno odnose:

- na temu i osnovnu misao
- na tijek radnje, vrijeme i mjesto radnje
- na karakterizaciju likova
- na razumijevanje značenja riječi i njihova suodnosa u kontekstu
- na stilska izražajna sredstva.

Tim se zadatcima žele ispitati učenikove sposobnosti i vještine razumijevanja i primanja književnoga teksta, komuniciranja s tekstom i učenikovo poznavanje pojedinih književnoteorijskih pojmova.

Neki od zadataka ispituju učenikovu sposobnost i vještinu pisanoga izražavanja vlastitoga mišljenja o pojedinostima iz teksta. Tim se zadatcima traži od učenika kratko, sažeto izražavanje na razini jedne ili dviju rečenica. U njima se zasebno vrjednuju sadržaj i izraz svakoga učenikova odgovora.

Primjeri zadataka:

PRIMJER 1.

Objasni misao „Dobrota nikada ne stanuje sama" svojim riječima jednom ili dvjema rečenicama.

Priznaje se svaki sadržajno smislen odgovor (primjerice: Ako je čovjek dobar prema drugim ljudima, nikad nije usamljen). Vrjednuje se sadržaj i izraz.

PRIMJER 2.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Zašto je gospodin Vilim bio dio djetinjeg svijeta?

a) ponašao se poput djeteta
b) uvijek je razumio djecu
c) rado se igrao s djecom
d) uvijek je savjetovao djecu

Odgovor: b)

PRIMJER 3.

Na praznu crtu napiši odgovarajuće brojke.

Koja su stilska izražajna sredstva uporabljena u rečenicama?

a) Lopta se neposlušno otkotrljala do Vilima. _____ kontrast

b) A zli su ljudi sami i kada su s mnogima. _____ personifikacija

c) Vilim je živio u srcu mojega djetinjstva. _____ metafora

Odgovor: b), a), c)

Zadatci iz hrvatskoga jezika

Zadatcima se ispituje učenikovo znanje, sposobnosti i vještine iz područja hrvatskoga jezika (slovnice, pravopisa, rječnika, povijesti jezika). Nekim se zadatcima ispituje sposobnost povezivanja sadržaja iz hrvatskoga jezika sa sadržajima iz književnosti ili jezičnoga izražavanja.

Primjeri zadataka:

PRIMJER 1.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Što je po vrsti riječi deblje otisnuta riječ?

Dobro ga pamte.

a) imenica
b) pridjev
c) prilog
d) glagol

Odgovor: c)

PRIMJER 2.

Na praznu crtu napiši odgovarajuće brojke.

Kojoj vrsti nezavisno složenih rečenica pripadaju sljedeće rečenice?

1) Uvijek je bio vedar, tek je katkada bio ozbiljan. _____ sastavna
2) Njegovi žive daleko, ali on nikada nije sam _____ rečenični niz
3) Razumio sam i upamtio svaku njegovu riječ. _____ isključna
4) Nakratko bi se zaustavio, rekao nam lijepu riječ. _____ suprotna

Odgovor: 3), 4), 1), 2)

PRIMJER 3.

U rečenici infinitiv iz zagrada preoblikuj u perfekt.

Gospodin Vilim _____ sam.

(živjeti)

Odgovor: živio je

PRIMJER 4.

Prepiši rečenicu pisanim slovima tako da točno napišeš veliko i malo početno slovo.

posjetit ću prijatelja u slavonskom brodu i proputovati slavonskom ravnicom.

_____

_____

_____

Odgovor: Posjetit ću prijatelja u Slavonskom Brodu i proputovati slavonskom ravnicom.

Zadataci iz medijske kulture

Zadatcima se ispituje učenikovo poznavanje medijske kulture.

Primjeri zadataka:

PRIMJER 1.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koja su obilježja filmskoga scenarija?

a) kratak sadržaj filmske priče i popis djelatnika
b) navođenje planova, rakursa i kretanja kamere
c) odredbe o montaži, glazbi i zvukovima
d) razrada radnje, mjesta, vremena i likova

Odgovor: d)

PRIMJER 2.

Koja je vrsta filmskoga plana u prikazanome kadru?

Odgovor: detalj plan

3.5. Slovopis

Ispitanici pišu ispit pisanim slovima. Ne pišu velikim tiskanim slovima i ne pišu malim tiskanim slovima.

Pisati pisanim slovima!

Pisati pisanim slovima!

Pisati pisanim slovima!

Ne pisati malim tiskanim slovima!

NE PISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA!

3.6. Obvezni jezični priručnici

Za ispit iz Hrvatskoga jezika obvezni su pravopisni i slovnički priručnici za osnovnu školu koje je odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa za školsku godinu 2007./2008.

3.7. Pribor

Ispitanici rješavaju test rabeći pribor za pisanje i brisanje. Učenici mogu rabiti grafitnu (običnu) olovku ili kemijsku olovku – plavu ili crnu.

3.8. Pravila ponašanja učenika na ispitu

Tijekom ispita učenici trebaju pratiti upute osobe zadužene za provedbu ispita – započeti pisanje kad im se kaže, završiti pisanje kad se objavi kraj, popuniti tražene podatke o sebi i ostalo.

Učenik na ispitu ne smije ni na koji način narušavati ispitna pravila i propise, primjerice: prepisivati iz nedopuštenih izvora, prepisivati od drugih učenika, dopuštati da drugi učenik prepisuje od njega, narušavati red u ispitnoj prostoriji itd.

3.9. Izražavanje ispitnih rezultata

Rezultati u eksperimentalnome izvanjskome vrjednovanju obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika ne će se izreći pojedinačno nego zbrojno po pojedinim skupinama obilježja.

3.10. Uporaba ispitnih rezultata

Izvješća o rezultatima ispita po pojedinim skupinama obilježja *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* dostavit će Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa. Uz to svaka će škola dobiti izvješće o svojim postignućima.

Na svojim mrežnim stranicama *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* objavit će javno izvješće o provedbi i rezultatima ispita na državnoj razini i po određenim obilježjima škola.

4. Literatura

Osnovnu literaturu čine sljedeći izvori:

Nastavni plan i program Hrvatskoga jezika, Zagreb, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006.

Stjepana Babić, Božidar Finka i Milan Moguš, Hrvatski pravopis, Zagreb, Školska knjiga, 1994.

Stjepan Babić, Sanda Ham i Milan Moguš, Školski pravopis, Zagreb, Školska knjiga, 2005.

Milivoj Solar, Teorija književnosti, Zagreb, Školska knjiga, [20]2005.

Stjepko Težak i Stjepan Babić, Gramatika hrvatskoga jezika: Priručnik za osnovno jezično obrazovanje, Zagreb, Školska knjiga, [15]2005.

Udžbenici iz hrvatskoga jezika i književnosti koje je odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske za školsku godinu 2007./2008.

PRILOG 6

Ispitni katalog za učitelje stranih jezika u predmetnoj nastavi

Ispitni katalog za učitelje stranih jezika u predmetnoj nastavi

VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSMIH RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA U RH U ŠKOLSKOJ GODINI 2007./2008.

ožujak 2008.

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Goran Sirovatka, dipl. ing.,

ravnatelj *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*

1. Uvod

Svrha vanjskoga vrjednovanja

Vanjsko standardizirano ispitivanje neophodan je sastavni dio svakoga suvremenoga školskoga sustava pa tako i hrvatskoga.

Temeljni cilj projekta vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika četvrtih i osmih razreda osnovnih škola u školskoj godini 2007./2008. jest utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i kompetencija učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja. Nadalje, cilj je ovoga projekta ispitati osposobljenost učenika za interdisciplinarno povezivanje nastavnih sadržaja.

Daljnji višestruki ciljevi projekta su:

- upoznavanje škola s postupkom standardiziranoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz predmetne nastave (hrvatski jezik, biologija, kemija, fizika, povijest, geografija te strani jezik u redovnoj nastavi)
- prihvaćanje rezultata vrjednovanja kao smjernice u poboljšanju kvalitete nastave
- prihvaćanje postupaka vanjskog vrjednovanja kao smjernica za unaprjeđivanje odgojno-obrazovnog procesa i mijenjanje odgojne paradigme u skladu sa strateškim dokumentima MZOŠ-a.

Ispiti su utemeljeni na važećim nastavnim programima pojedinih predmeta. Provjeravaju znanja i kompetencije učenika koje se zasnivaju na ključnim dijelovima programa. Ispitivat će se samo sadržaji koji bitno određuju predmet učenja i koji se smatraju posebno važnima za daljnje učenje i dublje razumijevanje područja.

Ispite pripremaju stručne radne skupine sastavljene od profesora i nastavnika. Ispiti se provode u školama, a provedbom koordinira Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Škole su obvezne sudjelovati u vanjskome vrjednovanju i koristiti se rezultatima ispita za samoanalizu i samovrjednovanje radi trajnoga unaprjeđivanja kvalitete rada škole.

Škole u kojima se provode ispiti dužne su zadovoljiti sve uvjete za provedbu ispita i postupati u skladu s preciznim uputama i protokolima.

Očekuje se da će uvođenje ispita i cijeloga sustava vanjske provjere znanja snažno potaknuti kvalitetnije učenje i poučavanje u našim školama.

1. 2. Ciljevi učenja stranoga jezika

Primarni cilj učenja stranoga jezika u okviru školskoga sustava jest stjecanje komunikacijske kompetencije, odnosno osposobljavanje učenika za adekvatnu pisanu i usmenu komunikaciju na stranome jeziku u situacijama iz stvarnoga života. U suvremenoj nastavi stranoga jezika taj je proces obogaćen i elementima sociokulturalne, intelektualne, čitalačke i strategijske kompetencije te također usmjeren na razvijanje osjetljivosti djece za drugi jezični sustav te upoznavanje s vrijednostima onih kulturnih krugova kojima taj jezik pripada.

Učenje stranih jezika širi učenikove predodžbe prostora i vremena te ga uvodi i u nove sustave komunikacije. Budući da je temeljna pretpostavka suvremene nastave stranoga jezika primjena usvojenih znanja u budućim komunikacijskim situacijama iz stvarnoga života, njezini su primarni ciljevi:

- razvijati vještine potrebne za receptivnu i produktivnu uporabu stranih jezika u govornoj i pisanoj komunikaciji
- razvijati jezične vještine potrebne za govornu i pisanu interpretaciju zvučnog ili pisanog teksta, u skladu s učeničkom dobi
- usvajati određeni lingvistički i sociolingvistički inventar (lingvistički: vokabular, strukture na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini; sociolingvistički: komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji)
- spoznavati posebnosti sustava stranih jezika, osnove metajezika radi bržeg usvajanja stranog jezika i razvijanja lingvističkog mišljenja
- razvijati sposobnosti i navike korištenja rječnikom, gramatičkim i drugim priručnicima koji sadrže informacije o stranim jezicima
- upoznavati obilježja zemalja i naroda čiji se jezici uče
- usvajati vokabular potreban za sporazumijevanje na stranom jeziku i sudjelovanje u razgovoru o različitim temama
- razvijati sposobnosti potrebne za samostalno i cjeloživotno učenje stranih jezika
- razvijati sposobnosti potrebne za kritičko mišljenje i rješavanje problema
- razvijati jezičnu i komunikacijsku kompetenciju u stranim jezicima potrebnim za korištenje informacijskom i komunikacijskom tehnologijom
- razvijati jezičnu i komunikacijsku kompetenciju za aktivno sudjelovanje u svim vidovima života u mnogojezičnoj i multikulturalnoj Europi.

Ti ciljevi ostvaruju se uz pomoć međusobno povezanih nastavnih sadržaja propisanih Nastavnim planom i programom.

2. Opis ispita

2.1. Razina ispita

Da bi ispit bio valjan u nacionalnom i u međunarodnom okviru, instrumentarij za vanjsko vrjednovanje temelji se na *Hrvatskom nacionalnom obrazovnom standardu* i *Nastavnom planu i programu za osnovnu školu* (MZOŠ, 2006.) koji **za kraj osmoga razreda osnovne škole predviđa postignutu razinu** A2 prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike (Vijeće Europe, Školska knjiga, 2005.) i hrvatskoj inačici Europskoga jezičnoga portfolija za dob od 11 do 15 godina. Kao okvir poslužit će Prijedlog strategije za izradbu i razvoj nacionalnoga kurikuluma za predškolski odgoj, općeobvezno i srednjoškolsko obrazovanje (Vijeće za Nacionalni kurikulum).

3. Engleski jezik

Specifični ciljevi ispita

Ovim ispitom iz engleskoga jezika koji će biti proveden u školskoj godini 2007./2008. ispitivat će se znanje i kompetencije s područja slušanja, čitanja i pisanja u osmome razredu osnovne škole gdje se taj jezik uči kao strani jezik u redovnoj nastavi. Iako je vještina govorenja sastavni dio komunikacijske kompetencije u stranome jeziku, ona nije uključena u ovaj ispit zbog tehničkih ograničenja.

Također, važno je napomenuti kako se ispit sastoji od zadataka koji ne ispituju pojedinu vještinu zasebno, već se ispituju integriranim zadatcima.

Slijedi pregled specifičnih obrazovnih ishoda koje će ispit provjeravati u svakom području i njihova zastupljenost u ispitu.

Opis dijelova ispita

SLUŠANJE

Cilj

Ispitati učenikovu vještinu razumijevanja i slušanja jednostavnih fraza i izraza iz područja njihova interesa, jednostavnih i svakodnevnih razgovora i diskusija, te slijediti običan, svakodnevni govor u skladu s očekivanom razinom znanja i kompetencija.

Obrazovni ishodi

Prema HNOS-u, PIP-u i ZEROJ-u učenici na kraju osmoga razreda (na razini A2) mogu:

- razumjeti jasan, standardni govor o poznatim stvarima
- razumjeti dovoljno da odgovore na konkretne potrebe i upute u svakodnevnom životu (u trgovini, pošti, banci, u javnom prijevozu, na ulici) ako je govor jasan i polagan
- razumjeti bitnu poruku u kratkim snimljenim tekstovima o predvidivim svakodnevnim stvarima ako su izgovoreni polako i jasno
- prepoznati glavno značenje iz medija ako je komentar popraćen vizualnim materijalom
- razumjeti informacije u jednostavnim svakodnevnim materijalima, poput reklama, jelovnika, prospekata, voznog reda i sl.
- povezati vizualne i zvučne jezične sadržaje
- raspoznati i razumjeti fonološke, ritmičke, naglasne i intonacijske osobine engleskoga jezika, te artikulirani govor sa stankama
- razumjeti izjavne rečenice i pitanja te osnovne namjere sugovornika
- globalno i selektivno razumjeti slušani tekst poznate tematike
- razumjeti sricane riječi (spelling)

Tipovi zadataka:

- zadatci višestrukog izbora (prepoznavanje jasnih činjenica)
- zadatci popunjavanja (razumijevanje ciljanih informacija)

Redni broj zadatka	Ispitivana podvještina	Vrsta zadatka	Broj zadataka	Broj bodova
1.	razumijevanje osnovnih značenja i sadržaja/ specifičnih informacija	zadatak višestrukog izbora	5	5
2.	razumijevanje osnovnih i specifičnih značenja i sadržaja	zadatak popunjavanja	5	5

ČITANJE S UPORABOM JEZIKA

Cilj

Ispitati učenikovu sposobnost čitanja i razumijevanja riječi, rečenica i kraćih tekstova, kao i sposobnost primjene jezičnih zakonitosti (pravilnosti), ispitati čitanje kao proces dekodiranja i razmišljanja koji uključuje dopunjavanje i odabir odgovora u skladu s očekivanom razinom znanja i kompetencija.

Obrazovni ishodi

Prema ZEROJ-u, HNOS-u i PiP-u učenici na kraju 8. razrada (razina A2) mogu:

- pamtiti pismovne slike riječi i rečenice u sklopu obrađenih sadržaja
- prepoznati i razumjeti poznata imena, riječi i rečenice u kratkim pisanim uputama (oglasi, prospekti, jelovnici, osobna pisma i e-mail poruke)
- razumjeti i čitati poruke s razglednica i obavijesti u svakodnevnim situacijama
- samostalno zaključivati (npr. pri predviđanju sadržaja teksta na osnovi naslova ili korištenja konteksta)
- razumjeti poruke iz masovnih medija (npr. uz pomoć postera o nekoj od obrađenih tema)
- čitati specifične, predvidive informacije u jednostavnim svakodnevnim materijalima

Tipovi zadataka:

- zadatak pridruživanja (globalno razumjeti tekst)
- zadatak redanja (povezati dijalog)
- zadatak višestrukoga izbora za nadopunu teksta (uporaba jezika, leksik i jezične forme)
- zadatak višestrukoga izbora (selektivno razumjeti tekst, razumjeti detalje, namjeru, stav…)

Redni broj zadatka	Ispitivana podvještina	Vrsta zadatka	Broj zadataka	Broj bodova
3.	razumijevanje jednostavnih obavijesti, upozorenja, uputa	pridruživanje	5	5
4.	razumijevanje glavne poruke i pojedinosti u tekstu	redanje i pridruživanje (dijalog)	5	5
5.	prepoznavanje prikladnih struktura (gramatika i leksik)	višestruki izbor - dopunjavanje	5	5

PISANJE

Cilj

Ispitati učenikovu sposobnost izražavanja u pisanom obliku (popunjavanje obrasca, pisanje pisma) osobnim stilom u povezanome tekstu (koherentnost i kohezija) koristeći se jednostavnim strukturama (leksičkim i gramatičkim), i ispunjavanja komunikacijske svrhe pisanoga teksta u skladu s očekivanom razinom znanja i kompetencija.

Obrazovni ishodi

Prema ZEROJ-u, HNOS-u, i PIP-u učenici na kraju osmoga razreda (na razini A2) mogu:

- pisati kratke jednostavne bilješke i poruke
- napisati vrlo jednostavno osobno pismo (npr. zahvaliti nekome ili se ispričati) upotrebljavajući jednostavnim veznike – i, ali i zato što
- pisati o svakodnevnim događanjima iz svoje okoline vezanima uz ljude, mjesta, posao, obitelj, školu itd.
- opisati kratke događaje iz sadašnjosti i prošlosti, te osobna iskustva
- pisati kratke i jednostavne biografije
- ispuniti obrasce s osobnim podatcima

Tipovi zadataka:

- prijenos podataka iz teksta u obrazac, na plakat, obavijest, u dnevnik...
- pisanje kratke poruke ili pisma, odgovor na zadanu temu

Redni broj zadatka	Ispitivana podvještina	Vrsta zadatka	Broj zadataka	Broj bodova
6.	popunjavanje obrasca, prepisivanje informacija iz teksta	prijenos informacije iz teksta (slike) u obrazac	5	5
7.	pisanje kraćih tekstova, razglednica, poruka, opisa...*	zadatak otvorenoga tipa	10	10

Struktura ispita

Ispit traje 50 minuta i sastoji se od dva dijela.

Udjeli u ispitu su sljedeći:

Dio ispita	Broj zadataka	Broj bodova	Udio u ukupnom broju bodova
Slušanje	2	10	25%
Čitanje i pisanje	5	30	75%
Cijeli ispit	7	40	100%

Raščlanjen po pojedinim udjelima, ispit izgleda ovako:

Sastavnica	Redni broj	Cilj zadatka (Task focus)	Tip zadatka	Broj zadataka (number of items)	Broj bodova
Slušanje	1	razumijevanje osnovnih značenja i sadržaja/ specifičnih informacija	zadatak višestrukog izbora	5	5
Slušanje	2	razumijevanje osnovnih i specifičnih značenja i sadržaja	zadatak popunjavanja	5	5
Čitanje	3	razumijevanje jednostavnih obavijesti, upozorenja, uputa	pridruživanje	5	5
Čitanje	4	razumijevanje glavne poruke i pojedinosti u tekstu	redanje i pridruživanje (dijalog)	5	5
Čitanje	5	prepoznavanje prikladnih struktura (gramatika i leksik)	višestruki izbor - dopunjavanje	5	5
Pisanje	6	popunjavanje obrasca, prepisivanje informacija iz teksta	prijenos informacije iz teksta (slike) u obrazac	5	5
Pisanje	7	pisanje kraćih tekstova, razglednica, poruka, opisa...	zadatak otvorenoga tipa	10	10

Pribor

Na ispitu iz engleskoga jezika učenici smiju upotrebljavati pribor za pisanje i brisanje. Učenici ne smiju upotrebljavati rječnike i druga pomagala.

Primjeri zadataka

ISPIT SLUŠANJA (LISTENING)

Listen to the dialogue between Ivy and Tony.

For questions 1 – 5 **circle** the correct answer (A, B, C or D).

Example:	**Answer:**	
0 Ivy is	A	Tony's friend.
	B	Tony's sister.
	C	Tony's girlfriend.
	(D)	a journalist.
1 Tony went to Scotland	A	last week.
	(B)	two months ago.
	C	last Monday.
	D	two years ago.
2 Tony went out to	(A)	a restaurant.
	B	the cinema.
	C	the theatre.
	D	a club.
3 Tony likes	A	jazz.
	B	classical music.
	(C)	rock.
	D	pop.
4 Tony visited	(A)	his friend.
	B	his girlfriend.
	C	his relatives.
	D	his neighbour's flat.
5 In Sunday's newspaper people will find	A	Ivy's story.
	B	Tony's story.
	C	Tony's interview with Ivy.
	(D)	Ivy's article.

Transcription

In the first task you will hear a dialogue between Ivy and Tony. Circle the correct answer. You have an example.

You will hear the conversation twice.

(Telephone rings)

Ivy:	OK. When did you last go away for the weekend?
Tony:	Go away? Probably two months ago. I went to Scotland.
Ivy:	And when did you last go out for a drink or meal?
Tony:	Two days ago – on Wednesday. I went out to a Chinese restaurant.
Ivy:	Who did you go with?
Tony:	I went with my girlfriend. It was her birthday. You'll never guess what the message in her fortune cookie said!
Ivy:	I guess it had to do with you?!
Tony:	It said – ''The man you are with is going to be your husband!"
Ivy:	Really! OK. When did you last go to the cinema, the theatre or a concert?
Tony:	Oh, well – I went to a rock concert at the weekend, so that was six days ago.
Ivy:	So, you like rock then!?
Tony:	Why are you so surprised?
Ivy:	Well, you're more like a classical music person to me. Or maybe a jazz one?!
Tony:	Many people would probably agree with you because they can't make any connection between my paintings and rock and roll.
Ivy:	Oh, maybe you're right! And when did you last go out for a walk, a run or a swim?
Tony:	Well, again at the weekend. I went for a walk on Sunday – so that was five days ago.
Ivy:	Right. When did you last go to a party, a club or a disco?
Tony:	Exactly a week ago. I went to a party last Friday.
Ivy:	And when did you last visit friends or relatives?
Tony:	Oh, about three hours ago. I went to a friend's flat.
Ivy:	Thanks. It was nice talking to you. Although it probably sounded like an interview to you, it will be a story-like article on young artist's free time. The article will probably be in Sunday's newspaper. I'll let you know.

ČITANJE I PISANJE (READING AND WRITING)

TASK 2

Which warning (A-G) says this (1-5)?

For questions 1–5, mark the correct letter A-G.

Example

0. You should not leave the vehicle before it comes to a complete stop.	H It is strictly forbidden to get off while the train is still moving.
1. You can book your holidays in this place.	A No photography and filming allowed inside the cathedral.
2. Wait for the beep and then speak.	B Fly away with us to your dream destination.
3. You cannot drive here because of bad weather.	C Do not cross the railway lines – use the subway.
4. You are not allowed to talk in this place.	D Please keep silence and decency in this holly place.
5. Taking pictures is strictly forbidden here.	D Please keep silence and decency in this holly place.
	E Please leave a message after the tone.
	F Please control your change before you leave the ticket desk.
	G Due to heavy fog today, the motorway is closed.

0 H	1 __B__	2 __E__	3 __G__	4 __D__	5 __A__

TASK 3

Read the dialogue carefully.

Choose one letter A – G for each space 1 – 6.

Only **one** answer is correct.

Do not copy sentences.

The Chef

Reporter: 0._A___ Michael: Passion and commitment. You have to like cooking. You have to really enjoy it.	A. What makes a good chef?
Reporter: 1._E__ Michael: I love fish, especially salmon and trout.	B. I have a Saturday job in a restaurant. I also read lots of cookery books
Reporter: 2._F__ Michael: I try to cook every night but sometimes I have lots of homework to do.	C. I'd love to have my own restaurant before I'm 30.
Reporter: 3._D___ Michael: My mum. She's a good cook but she doesn't enjoy it much. Her best dish is roast chicken. My dad never cooks.	D. Who usually cooks in your house, your mum or your dad?
Reporter: What's the best way to learn to cook? Michael: 4._B__	E. What's your favourite food?
Reporter: What are your ambitions? Michael: 5._C_	F. How often do you cook?
	G.I try to cook every other night. I have lots of homework to do.
	H. Are there any foods that you don't like?

TASK 4

Read the e-mail.

Choose the correct word and copy it on the line.

Only **one** answer is correct.

Send	
From:	kates@zem.hr
To:	louisem@elp.uk
Subject:	Again friends

Hi Louise!
I was very glad when I 0. _____found_____ your name on
found / find / am finding / finds
the Again Friends website, so I decided to write you this e-mail.
How are things with you? I hope you are well.
Last time we met you were still 1._____at_____ the university, but
on / at / in / by
I think you are working now. What do you do? I remember you always wanted to work with children.
How are your parents?
I work for a 2._____big_____advertising company as a
as big as / biggest / bigger / big
personal assistant.
Now, I 3._____live_____in Croatia and I work in the Zagreb
lived / living / live / was living
office.
4._____My_____ family is all right. My sister is married now and has
Mine / My / We / Us

a baby boy.

Well, that's all 5._____from_____ me now.
for / of / by / from
I'm looking forward to hearing from you.
Love
Kate

TASK 5

Read the note from your friend Carlos, he needs your help.

Hi,

As you already know, our music teacher, Mr White, is leaving us, he is moving to another town. We want to throw him a goodbye party. We'd like to buy him a present. What do you think we should buy? And where can we organize the party? What about the music?

Help us with some ideas, please.

Carlos

Write a reply to Carlos.

Answer all his questions!

Write from 25 to 35 words.

Vrjednovanje zadatka pisanja u 8. razredu

Zadatak pisanja kratke poruke (posljednji zadatak) nosi 10 bodova i ocjenjuje se prema analitičkoj skali koja uključuje kriterije za vrjednovanje ispunjenja komunikacijske svrhe zadatka (komunikacija potpune poruke) i kriterije za vrjednovanje jezika (gramatika i vokabular).

Od učenika se očekuje da poštuje pravila pisanja poruke (pozdrav na početku i potpisivanje na kraju), da odgovori na poruku u potpunosti (na sva pitanja) te da poruka čitatelju bude jasna i razumljiva.

Broj riječi od 25 do 35 ne uključuje pozdrave, ponavljanja i eventualno prepisane dijelove teksta zadatka (lifting).

Učenici dobivaju 2 negativna boda ako napišu manje od 25 riječi, ali im se ne oduzimaju bodovi za više od 35 riječi. Također im se oduzima 1 bod ako poruka nema pozdrava i potpisa na kraju.

Ostvarenost cilja zadatka	Jezik	Bodovi
Odgovor na **sva tri pitanja**, barem dva su odgovora razrađena	Poruka je potpuno jasna usprkos mogućim manjim pogrješkama u pisanju i uporabi jezičnih struktura.	10
	Poruka sadrži nekoliko pogrješaka, ali je još uvijek lako razumljiva.	8
	Dosta pogrješaka, poneke od njih zadaju poteškoće u razumijevanju, ali poruka se još uvijek može razumjeti.	6
	Pogrješke su česte i zadaju čitatelju dosta poteškoća u razumijevanju poruke te na mjestima mora pogađati značenje poruke.	4
- Sva tri pitanja odgovorena s razradom barem jednog pitanja - Nejasno postoji li odgovor na dva ili tri pitanja, jedan je odgovor razrađen	Poruka je potpuno jasna usprkos mogućim manjim pogrješkama u pisanju i uporabi jezičnih struktura.	9
	Poruka sadrži nekoliko pogrješaka, ali je još uvijek lako razumljiva.	7
	Dosta pogrješaka, poneke od njih zadaju poteškoće u razumijevanju, ali poruka se još uvijek može razumjeti.	5
	Pogrješke su česte i zadaju čitatelju dosta poteškoća u razumijevanju poruke te na mjestima mora pogađati značenje poruke.	3
- Odgovor na samo dva pitanja, oba ili samo jedan odgovor su razrađeni - Odgovor na sva tri pitanja, ali bez razrade	Poruka sadrži nekoliko pogrješaka, ali je još uvijek lako razumljiva.	6
	Dosta pogrješaka, poneke od njih zadaju poteškoće u razumijevanju, ali poruka se još uvijek može razumjeti.	4
	Pogrješke su česte i zadaju čitatelju dosta poteškoća u razumijevanju poruke te na mjestima mora pogađati značenje poruke.	2
- Odgovor na dva pitanja bez razrade - Nejasno postoji li odgovor na samo jedno ili dva pitanja	Poruka sadrži nekoliko pogrješaka, ali je još uvijek lako razumljiva.	4
	Dosta pogrješaka, poneke od njih zadaju poteškoće u razumijevanju, ali poruka se još uvijek može razumjeti.	3
	Pogrješke su česte i zadaju čitatelju dosta poteškoća u razumijevanju poruke te na mjestima mora pogađati značenje poruke.	2
Odgovor na jedno pitanje		1
Poruka je gotovo nerazumljiva ili se ne odnosi na zadanu temu.		1
Nema odgovora niti na jedno pitanje ili je poruka potpuno nerazumljiva.		0

Objašnjenje ocjenjivačke skale za posljednji zadatak (pisani uradak)

Pri ocjenjivanju pisanog uratka ocjenjivač najprije gleda stupac ostvarenosti cilja zadatka i odlučuje se za odgovarajući opis. Zatim gleda deskriptore za jezik koji se odnose na izabrani opis i odlučuje se za broj bodova. Ako ocjenjivač nije siguran treba li, na primjer, ocijeniti uradak sa 6 ili 4 boda, može dodijeliti 5 bodova. Nakon toga broji riječi i gleda ima li poruka pozdrav i potpis te odlučuje dobiva li uradak i koliko negativnih bodova. Broj bodova za svaku navedenu stavku ocjenjivač upisuje na list za ocjenjivanje u za to predviđen prostor.

Slijedi objašnjenje ocjenjivanja pojedinih uradaka prema kriterijima iz skale za ocjenjivanje:

Primjeri odgovora* na ogledni zadatak i vrjednovanje:

* zadatak je pilotiran na malom broju učenika 8-ih razreda u svrhu prikazivanja načina vrjednovanja

Primjer 1

Hi Carlos

Well, I think you should buy him a picture, or even better, you don't have to buy anything… just give him the pictures from you and all and write your wishes.

You can organize the party in the house from one of you or in school.

The music… you can all sing the song you've learned,

Love,

Nina

KOMENTAR:

56 riječi

Odgovor na sva tri pitanja, dva odgovora su razrađena.

P1 (What do you think we should buy?): You should buy him a picture + or even betterr, you don't have to buy anything, just give him the pictures from you and all and write your wishes;

P2 (Where can we organize the party?): You can organize the party in the house from one of you or in school

P3 (What about the music?): …you can all sing the song + you've learned

Poruka je potpuno jasna uz manje pogrješke (pictures from you, house from one of you). Uradak ima i pozdrav na početku i potpis na kraju.

Primjer 2

I think you should buy him something that has to do with music. You can organize the party in the school gym. Well, you can tell him to bring his favourite CD-s so you can play them.

KOMENTAR:

37 riječi

Odgovor na sva tri pitanja. Razrađeni odgovori na prvo i treće pitanje. Poruka je potpuno jasna i lako razumljiva. Poruka nema pozdrava na početku ni potpisa na kraju.

Primjer 3

Dear Carlos,

Its a great idea whit this goodbye party. You should bouy to him some little present, but this little present is symbol of yours love to him. We can organize the party in you school whit the music he loves

Valentina

KOMENTAR:

40 riječi

Odgovor na sva tri pitanja, ali je samo odgovor na prvo pitanje razrađen. Poruka sadrži manji broj pogrješaka, ali je još uvijek lako razumljiva. (linking, spelling, buoy to him, some little present, its, yours love, you school…)

Primjer 4

Hi Carlos,

I think that you shudd buy something that your profesor will alway have. Somethink like some instrument or some colectionCD-s. Party organize somewhere with a lot of space, that you could invite a lot of people. Probably you know his favourite songs so make shure that on party always play one of that.

Have a fun, Ivan

KOMENTAR:

53 riječi

Odgovor na sva tri pitanja, sva tri odgovora su razrađena. Poneke od pogrješaka zadaju poteškoće u razumijevanju, ali je poruka još uvijek razumljiva.

Primjer 5

Hi Carlos,

Well, I think you should buy him some kind of music instrument or you can tape his favourite songs. You can organize party in the school so everibody can come.

Call me! *Matea*

KOMENTAR:

32 riječi

Odgovor na samo dva pitanja i oba su odgovora razrađena – pitanje o glazbi nije odgovoreno. Nekoliko manjih pogrješaka, poruka je lako razumljiva.

Primjer 6

Hi Carlos

You should buy a CD. You can organize party at school class. You asked him what he listen. I wanted you good party.

Domagoj

KOMENTAR:

23 riječi

Odgovor na sva tri pitanja, ali bez razrade. Pogrješke zadaju dosta poteškoća u razumijevanju, rečenice imaju smisla svaka za sebe, ali ih je teško povezati u cjelinu i shvatiti odgovor. (When did he ask him? When did he want a good party?) Uradak sadrži manje od 25 riječi.

Primjer 7

Hi Carlos

I know about Mr White and I'm really sorry. i don't have any ideas now but I think it will be good if you buy CD or somethink like that. Say hello to him and goodbye.

Jure

KOMENTAR:

36 riječi

Odgovor na samo jedno pitanje.

Primjer 8

Hi Carlos

I think should buy a family pictures. We organize party in bars restaurants or your house. Play on piano in music or music your parents.

Kiss Tea

KOMENTAR:

25 riječi

Poruka je vrlo nejasna, nije jasno na koja je pitanja odgovoreno. Rečenice imaju smisla ako se čitaju svaka za sebe, no zbog mnogo pogrješaka čitatelj ima znatnih poteškoća u razumijevanju.

Primjeri ocijenjenih uradaka:

Hi Carlos,

I think that you shudd buy something that your profesor will alway have. Somethink like some instrument or some colectionCD-s. Party organize somewhere with a lot of space, that you could invite a lot of people. Probably you know his favourite songs so make shure that on party always play one of that.

Have a fun, Ivan

KOMENTAR:

Ovaj se uradak prema ostvarenosti zadatka ubraja u stupac: Odgovor na sva tri pitanja, barem dva su odgovora razrađena. S obzirom na jezičnu kvalitetu ubraja se u stupac: Poneke od pogrješaka zadaju poteškoće u razumijevanju, ali je poruka još uvijek razumljiva. Broj riječi je 53 i poruka sadrži pozdrav na početku i potpis na kraju.

Ukupan broj bodova dodijeljen ovom uratku je 6.

Hi Carlos

Well, I think you should buy him a picture, or even better, you don't have to buy anything… just give him the pictures from you and all and write your wishes.

You can organize the party in the house from one of you or in school.

The music… you can all sing the song you've learned,

Love, *Nina*

KOMENTAR:

Ovaj uradak prema ostvarenosti zadatka ubraja se u stupac: Odgovor na sva tri pitanja, barem dva su odgovora razrađena. S obzirom na jezičnu kvalitetu ubraja se u stupac: Poruka je potpuno jasna usprkos mogućim manjim pogrješkama u pisanju i uporabi jezičnih struktura.

Ukupan broj bodova dodijeljen ovom uratku je 10.

8.3. Upute za nastavnike

Upozorite učenike da:

- pozorno pročitaju zadatak
- jasno odgovore na sva pitanja i da poruka bude potpuna
- razrade odgovore na pitanja, tj. da izbjegavaju nepotpune i nejasne rečenice
- ne pišu nepotrebne informacije, tj. da se pridražvaju onoga što je zadano
- napišu dovoljan broj riječi i ne ponavljaju već napisane rečenice
- ne prepisuju rečenice iz zadatka

Kada završe, trebali bi:

- Provjeriti jesu li zbog nepažnje propustili neki odgovor
- Provjeriti jesu li zbog nepažnje napravili pravopisnu pogrješku
- Provjeriti jesu li zbog nepažnje napravili greške u interpunkciji (npr. prevelik broj uskličnika, izostavljena točka, zarez i sl.).

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz engleskoga jezika:

1. mag. Ivana Cindrić, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Kristina Abramović, prof., OŠ Mate Lovraka, Nova Gradiška
3. Ela Ivanić, prof., OŠ Veliko Trgovišće, Veliko Trgovišće
4. Ivana Mital, prof., Gimnazija Nova Gradiška, Nova Gradiška
5. Kesnija Rumora, prof., OŠ Franje Krežme, Osijek

4. Njemački jezik

Struktura ispita

U šk. god. 2007./ 2008 . ispit iz njemačkog jezika trajat će 50 minuta i imat će tri sastavnice:

- slušanje s razumijevanjem
- čitanje s razumijevanjem
- pisanje

Svaka sastavnica ispita ispituje nekoliko kompetencija i to s pomoću nekoliko tipova zadataka. Na taj će način učenici imati više mogućnosti pokazati svoje poznavanje i sposobnosti uporabe njemačkog jezika, a time će se istodobno povećati valjanost i pouzdanost ispita.

Zbog objektivnih razloga ovim vrjednovanjem nije moguće provjeriti vještinu govorenja, no valja naglasiti da u nastavi i nadalje treba sustavno razvijati i usavršavati tu vještinu jer je konačni cilj razvijanja komunikacijskih jezičnih aktivnosti primjena usvojenih znanja i aktivno korištenje stranoga jezika u situacijama iz svakodnevnoga života.

Postupak vrjednovanja

Svi će ispiti biti jednaki kako bi se kvaliteta rada i uspješnost nastave pojedinih škola mogla uspoređivati po objektivnim i standardiziranim mjerilima. Kada god je to moguće (npr. u dijelu ispita kojim se ispituje kompetencija razumijevanja pročitanoga teksta), vrjednovanje će se provoditi na temelju pripremljenih shema za bodovanje. Kada to nije moguće (npr. u dijelu ispita kojim se ispituje pisano izražavanje), učenikov će pisani rad prema jedinstvenim kriterijima ocjenjivanja (vidi prilog 6) procijeniti ocjenjivači posebno educirani za tu priliku.

Pribor

Na ispitu iz njemačkoga jezika učenici se smiju koristiti samo običnom olovkom i gumicom.

Jezične kompetencije

Uporaba i učenje jezika podrazumijevaju aktivnosti koje obavljaju učenici razvijajući pri tome niz općih kompetencija, posebno komunikacijskih jezičnih kompetencija.

Opće kompetencije učenika temelje se na znanju, vještinama i umijećima, egzistencijalnim kompetencijama i na učenikovoj sposobnosti za učenje.

Komunikacijska jezična kompetencija sastoji se od:

- lingvističke kompetencije – uključuje leksičko, fonološko, morfosintaktičko znanje i vještine
- sociolingvističke kompetencije – odnosi se na sociokulturalne uvjete korištenja jezika (pravila ponašanja, pravila koja određuju odnose između generacija, spolova, klasa i društvenih skupina, jezično kodiranje određenih rituala u funkcioniranju zajednice)
- pragmatičke kompetencije – odnosi se na funkcionalno korištenje jezičnim resursima (proizvodnju jezičnih funkcija i govornih činova).

Pregled jezičnih kompetencija razine A2

1. Razumijevanje

Slušanje

Učenik može:

- razumjeti jednostavan opis osobe, mjesta ili aktivnosti
- pratiti kratku priču o poznatoj temi ako se govori polako i razgovijetno, uz ponavljanje
- razumjeti kratke podatke o osobnom iskustvu svojih prijatelja
- razumjeti kratke dijaloge o poznatim sadržajima kada se govori polako i uz ponavljanje
- razumjeti sadržaj jednostavnih tekstova (pjesme, oglasi, upute)
- razumjeti jednostavnu televizijsku obavijest o poznatoj temi

Čitanje

Učenik može:

- razumjeti jednostavan tekst o poznatim temama (npr. o športu, slobodnom vremenu, školi...)
- izdvojiti osnovne podatke iz pisanog teksta o poznatoj temi (npr. recepti, raspored sati, red vožnje, oglasi, jelovnici, prospekti...)
- razumjeti podatke na zemljopisnoj karti i planu grada
- razumjeti slijed događaja i ulogu lica u priči o poznatoj temi
- razumjeti pismo, E-poštu, kratke poruke, ako ih je napisao/napisala vršnjak/inja
- pronaći podatke koji mu trebaju u dvojezičnom rječniku ili priručniku

2. Govor

Govorna interakcija

Učenik može:

- tražiti i dati podatke (npr. o športskom događaju, slobodnom vremenu, javnom prometu, smještaju nekog spomenika, ulice, o cijeni nekog proizvoda itd.)
- razgovarati s nekim o poznatim temama ako može sam/a izabrati sadržaje (u trgovini, na pošti, u restoranu, turističkoj agenciji)
- izraziti svoje mišljenje o poznatim sadržajima (što voli, što ne voli)
- tražiti objašnjenje onoga što ne razumije
- ispričati se i prihvatiti ispriku, zahvaliti i prihvatiti zahvalu, pozvati nekoga i prihvatiti poziv
- odigrati kratku ulogu u dramatizaciji koja se odnosi na poznate situacije (npr. u restoranu, u trgovini itd.)
- postavljati pitanja o događajima koji su se već dogodili ili će se dogoditi i odgovarati na njih
- nešto ponuditi, prihvatiti ili odbiti ponudu, izraziti slaganje i neslaganje, radost ili žaljenje

Govorna produkcija

Učenik može:

- na jednostavan način opisati sebe, svoju obitelj, prijatelje i znance
- opisati raspored svojih dnevnih aktivnosti
- na jednostavan način opisati osobe, životinje, predmete i prostor u kojemu se nalaze
- ukratko opisati događaje iz osobnog iskustva (izlet, posjet muzeju, posjet rodbini, rođendansku proslavu)
- ukratko iznijeti svoje planove za budućnost
- ukratko navesti tekst pjesme ili stihova

3. Pisanje

Učenik može:

- napisati odgovarajuće odgovore u upitniku koji se odnosi na njegovo osobno iskustvo
- napisati pozivnicu ili čestitku
- sastaviti kratak tekst o poznatim sadržajima
- napisati kratak tekst za pjesmu ili stih služeći se poznatim riječima
- napisati jednostavno osobno pismo, razglednicu, stranicu dnevnika, svoju biografiju
- povezati rečenice izrazima i, ali, jer, zatim...

Opis dijelova ispita

U ovom se dijelu detaljno opisuju pojedine sastavnice ispita iz njemačkog jezika, daje nacrt cjelokupnoga teksta te objašnjava način njegove provedbe i vrjednovanja.

SLUŠANJE

Cilj

Ispitati sposobnost razumijevanja slušanog teksta na razini A2.

Obrazovni ishodi

Prema zajedničkom europskom okviru za jezike, na razini A2 učenici mogu slušati i razumjeti:

- sadržaj jednostavnih tekstova (pjesme, oglasi, upute)
- kratke dijaloge o poznatim sadržajima kada se govori polako i uz ponavljanje
- kratke podatke o osobnom iskustvu svojih prijatelja
- pratiti kratku priču o poznatoj temi ako se govori polako i razgovijetno, uz ponavljanje
- jednostavan opis osobe, mjesta ili aktivnosti
- razumjeti jednostavnu televizijsku obavijest o poznatoj temi

Tipovi zadataka

Zatvorenoga tipa

- pridruživanja
- zadatci višestrukog izbora

Zadatak	Obrazovni ishodi	Tip zadatka	Broj stavki	Broj bodova
1.	globalno razumjeti slušani tekst od 150 do 180 riječi; pamtiti i prepoznavati temeljne informacije, srž poruke	pridruživanje	4	4
2.	razumjeti tekst do 80 riječi i prepoznati određene/ specifične informacije u pročitanom tekstu; odabrati tražene informacije te razlikovati točno od netočnog	višestruki izbor	5	5

Tekstovi su:

- autentični, izgovara ih jedan ili više izvornih govornika standardnim njemačkim jezikom
- tematski bliski ciljanoj dobnoj skupini učenika
- u jezičnom smislu primjereni opisanoj razini: mogu sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadataka
- s obzirom na kognitivne sposobnosti ciljane skupine učenika, odgovarajuće dužine i jezične težine
- kvalitetno snimljeni, odnosno posjeduju dobru akustičku kvalitetu

Tekstne vrste

Tekstne vrste čine razni oblici monoloških i dijaloških tekstova kao što su: upute, priče, pjesme, telefonski razgovori, kratki biografski prikazi itd.

Postupak provedbe ovog dijela ispita

Rješavanje ove sastavnice ispita traje oko 10 minuta.

Svaki tekst učenici slušaju dva puta.

Tekstovi su snimljeni na CD-u. Snimak uključuje sljedeće:

- opće upute: koliko će se puta slušati svaki tekst, što učenik treba napraviti i kada
- upute za rješavanje svakoga zadatka
- tekstove snimljene dva puta
- stanke za čitanje teksta zadatka i za rješavanje/provjeru zadatka

U svakom zadatku naveden je primjer za rješavanje zadatka.

Vrjednovanje

Vrjednovanje svih zadataka obavlja se na temelju ključa za odgovore i uputa za bodovanje zadataka.

ČITANJE

Cilj

Ispitati sposobnost razumijevanja pročitanog teksta na razini A2.

Budući da čitanje s razumijevanjem podrazumijeva shvaćanje leksičkog, morfološkog, sintaktičkog i pragmatičkog sustava pisanog teksta, cilj ove sastavnice ispita je provjeriti raspolaže li učenik potrebnim znanjima i sposobnostima iz navedenih područja na receptivnoj i produktivnoj razini.

Obrazovni ishodi

Prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za strane jezike, na razini A2 učenici mogu čitati i razumjeti sljedeće tipove tekstova:

- kratke i jednostavne tekstove o poznatim temama napisane jednostavnim jezikom
- jednostavne poruke i kratka osobna pisma, e- poštu
- jednostavne jelovnike u restoranima, recepte, raspored sati, red vožnje, oglase, prospekte
- podatke na zemljopisnoj karti i planu grada
- podatke u dvojezičnom rječniku ili priručniku

Tekstovi su:

- autentični (ili u maloj mjeri promijenjeni), što znači da su preuzeti iz raznih autentičnih izvora (časopisi, knjige itd.)
- tematski bliski dobi, iskustvima i interesima učenika
- u jezičnom smislu primjereni opisanoj razini: mogu sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži nužno na toj razini, ali su prisutni u tekstu zbog njegove autentičnosti

Tipovi zadataka

Svi su zadatci zatvorenog tipa, i to:

- zadatci pridruživanja
- zadatci višestrukog izbora
- zadatci dopunjavanja

Zadatak	Obrazovni ishodi	Tip zadatka	Broj stavki	Broj bodova
1.	razumjeti tekst od 150 do 200 riječi i prepoznati određene/ specifične informacije u pročitanom tekstu; odabrati tražene informacije u ponuđenom nizu te razlikovati točno od netočnog	višestruki izbor	6	6
2.	globalno razumjeti tekst od 150 do 200 riječi i prepoznati temeljne infomacije, srž poruke; povezati tražene tekstualne sadržaje ili im pridružiti tražene osobine	pridruživanje	6	6
3.	razumjeti dijalog od 80 do 100 riječi, prepoznati i odabrati prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju ponuđenog konteksta	dopunjavanje	5	5

Postupak provedbe ovoga dijela ispita

Učenici rješavaju ovu sastavnicu ispita nakon dijela razumijevanja teksta slušanjem.

U svakome je zadatku naveden primjer za rješavanje zadatka. Nakon što su pročitali upute za rješavanje pojedinih zadataka i proučili riješeni primjer, učenici pristupaju rješavanju zadatka.

Učenici zadatke ne moraju rješavati redom.

Vrjednovanje

Vrjednovanje svih zadataka obavlja se na temelju ključa za odgovore i uputa za bodovanje zadataka. Ako je u pojedinom pitanju moguće nekoliko rješenja, sva će rješenja biti navedena u ključu za odgovore.

PISANJE

Cilj

Ispitati sposobnost prikladnog i točnog izražavanja te uporabe jezičnih znanja i vještina u pisanom obliku na razini A2.

Obrazovni ishodi

Prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za strane jezike, na razini A2 učenici mogu:

- napisati odgovarajuće odgovore u upitniku koji se odnosi na njihova osobna iskustva
- napisati pozivnicu ili čestitku
- sastaviti kratak tekst o poznatim sadržajima
- napisati kratak tekst za pjesmu ili stih služeći se poznatim riječima
- napisati jednostavno osobno pismo, razglednicu, stranicu dnevnika, svoju biografiju
- povezati rečenice izrazima i, ali, jer, zatim...

Tipovi zadataka

- zadatci dopunjavanja
- sastavljanje kratkog teksta

Zadatak	Obrazovni ishodi	Tip zadatka	Broj stavki	Broj bodova
1.	popuniti obrasce traženim podatcima	dopunjavanje	5	5
2.	napisati kratko pismo, sms-poruku ili e-mail osobne naravi od 35 do 45 riječi prema predlošku tekstualnog tipa ili uz sadržajne smjernice	sastavljanje kratkog teksta	10	10

Postupak provedbe ovog dijela ispita

Učenici rješavaju ovaj dio ispita nakon dijela posvećenog razumijevanju slušanog teksta i čitanja s razumijevanjem. Učenici imaju mogućnost najprije oblikovati tekst na posebnom listu papira, koji će zatim prepisati u za to predviđeno mjesto u testu. Uporaba rječnika nije dopuštena.

Vrjednovanje

Vrjednovanje zadatka obavlja se na temelju pripremljene analitičke ljestvice za ocjenjivanje koja uključuje nekoliko kriterija:

1. sadržaj / ostvarenje komunikacijske poruke
2. gramatička točnost i pravopis
3. uporaba leksika
4. broj riječi
5. elementi tekstne vrste

Nacrt ispita

Ukupan broj bodova u testu je 41. Prva sastavnica testa (slušanje s razumijevanjem) nosi 9 bodova, druga (čitanje s razumijevanjem) nosi 17 bodova, treća sastavnica (pisanje) nosi 15 bodova. U sljedećoj tablici daje se detaljan opis zadataka u svakoj od te tri sastavnice testa.

Zadatak br.	Sastavnica ispita	Obrazovni ishodi	Tip zadatka	Broj stavki	Broj bodova
1.	slušanje	globalno razumjeti slušani tekst 150-180 riječi; pamtiti i prepoznavati temeljne infomacije, bit poruke	pridruživanje	4	4
2.	slušanje	razumjeti tekst do 80 riječi i prepoznati određene specifične informacije u pročitanom tekstu	višestruki izbor	5	5
3.	čitanje	razumjeti tekst 150 - 200 riječi i prepoznati određene/ specifične informacije u pročitanom tekstu	višestruki izbor	6	6
4.	čitanje	globalno razumjeti tekst 150 - 200 riječi i prepoznati temeljne infomacije; povezati tekstualne sadržaje		6	6
5.	čitanje	razumjeti dijalog 80 – 100 riječi, odabrati prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju ponuđenog konteksta	dopunjavanje	5	5
6.	pisanje	popuniti obrasce traženim podatcima		5	5
7.	pisanje	napisati kratko pismo, sms-poruku ili e-mail 35 – 45 riječi prema predlošku tekstualnog tipa ili uz sadržajne smjernice	sastavljanje kratkog teksta	10	10

Ukupno bodova: 41

Prilog 1.

Gramatičko gradivo predviđeno nastavnim programom za osmi razred osnovne škole:

- Imenice: jednina i množina imenica s neodređenim i određenim članom u svim rodovima i padežima, n-deklinacija
- Član: uporaba neodređenog, određenog i nultog člana, uporaba člana uz imena zemalja i geografskih pojmova
- Pridjevi: stupnjevanje pridjeva, opisni pridjevi u sva tri stupnja komparacije, sklonidba pridjeva (sva tri tipa deklinacije pridjeva)
- Zamjenice: deklinacija osobnih, posvojnih, pokaznih zamjenica, povratne zamjenice (sistematizacija), deklinacija neodređenih zamjenica jemand, niemand, neodređena zamjenica man, deklinacija upitne zamjenice: wer, was; welcher/e/es, was für ein/e
- deklinacija pokazne zamjenice dieser/e/es
- Glagoli: prezent, preterit, perfekt pravilnih i nepravilnih, jednostavnih i složenih, povratnih glagola, prezent i preterit modalnih glagola (jesni, niječni i upitni oblik), futur, rekcija nekih učestalih glagola, zapovjedni način (2. lice jednine i množine imperativa te uljudno obraćanje sa Sie)
- Brojevi: glavni i redni brojevi
- Prijedlozi: ususstavljivanje prijedloga s genitivom, dativom, akuzativom; s dativom i akuzativom
- Prilozi: stupnjevanje priloga (ususstavljivanje), prilozi u sva tri stupnja komparacije, neki prilozi mjesta, vremena, načina i uzroka, zamjenički prilozi, upitni prilozi: wie, wo, wann, wie viel, wie viele, worauf, wofür
- Negacije: ususstavljivanje negacije: nicht, nein, kein/e

Prilog 2.

Primjeri zadataka

I. HÖRVERSTEHEN

AUFGABE 1

Hör aufmerksam zu.

Ordne jeder Person die passende Aussage (1-6) zu wie im Beispiel.

Zwei Aussagen gehören zu keiner Person.

Wer sagt was?

a) Marco _0_

b) Peter __6___

c) Inge __1___

d) Karla __4___

e) Lara __ 2___

0) Ich bin bald 15.

1) Meine Mutti ist nicht oft zu Hause.

2) Ich möchte Journalistin werden.

3) Mein Lieblingsfach ist Chemie.

4) Im Sommer habe ich eine Reise gemacht..

5) Meine Mutti ist Zahnärztin von Beruf.

6) Ich treibe gern Sport.

Zukunftspläne

Ich bin Marco. In zwei Wochen feiere ich meinen fünfzehnten Geburtstag. Ich gehe gern in die Schule. Mein Lieblingsfach ist Geschichte. Ich möchte Lehrer werden.

Ich bin Peter. Ich turne gern. Dreimal in der Woche habe ich Training. Ich spiele Basketball in einem Club. Ich möchte ein NBA- Sportler werden.

Ich bin Inge. Ich habe gute Noten. Mein Lieblingsfach ist Biologie. Meine Mutti ist Ärztin und arbeitet im Krankenhaus. Sie arbeitet viel und ich bin oft alleine zu Hause. Ich möchte auch Ärztin werden.

Ich bin Karla. Im Sommer war ich in Frankreich. Ich besichtigte viele Städte und natürlich auch Paris. Die Stadt hat mir sehr gefallen, besonders der Eiffelturm. Ich möchte Architektin werden.

Ich bin Lara. Ich lese und schreibe gern. In der Schule bin ich auch in der literarischen Gruppe. Das macht mir Spaß. Ich möchte für eine bekannte Zeitung schreiben.

II. LESEVERSTEHEN

AUFGABE 2

Lies aufmerksam die Aussagen über die Schulfächer.

Ordne jedem Text den richtigen Namen des Schulfaches zu.

Schreibe die Zahlen (1-9) in die rechte Spalte wie im Beispiel.

Drei Wörter gehören zu keiner Aussage.

Welche Schulfächer sind das?

a)	Wir arbeiten am Computer. Wir lernen über verschiedene Programme. Wir suchen Informationen im Internet. Manchmal dürfen wir auch am Computer spielen.	0
b)	Wir lernen, schreiben und diskutieren. Oft üben wir Grammatik und schreiben Aufsätze zu verschiedenen Themen. Einmal im Monat reden wir über die Lektüre.	5
c)	Wir singen, spielen verschiedene Instrumente und hören Lieder. In unserem Klassenzimmer gibt es ein Klavier und eine Stereoanlage. Manchmal gehen wir mit unserer Lehrerin in Konzerte.	7
d)	Wir brauchen Papiere, Farbstifte, Scheren und Klebstoff. Manchmal gehen wir in den Schulgarten, oder in die Natur und malen. Die schönsten Bilder hängen an der Wand im Klassenzimmer.	6
e)	Unser Lehrer erzählt uns, wie es früher war. Wir lesen über berühmte Personen und Zivilisationen aus der Vergangenheit. Manchmal gehen wir mit dem Lehrer ins Museum und schauen uns alte Fotos und Erfindungen an.	3
f)	Wir lernen über Menschen, Tiere und Pflanzen. In der Klasse sind viele Plakate mit verschiedenen Vogelarten und Blumensorten. Manchmal gehen wir mit unserer Lehrerin in den botanischen Garten oder in den Zoo.	4
g)	Im Klassenzimmer ist ein Globus und eine Landkarte. Wir lernen über Länder, Städte, Meere, Flüsse und Gebirge. Wir lernen auch über Naturkatastrophen in der ganzen Welt.	2

0	Informatik
1	Chemie
2	Geographie
3	Geschichte
4	Biologie
5	Kroatisch
6	Kunst
7	Musik
8	Physik
9	Werken

AUFGABE 3

Ergänze die Sätze mit den Wörtern aus dem Kästchen wie im Beispiel.

Drei Wörter bleiben übrig. (0) ist ein Beispiel für dich.

hatte	wart	bei	aus	bist	bin	nach	hast	zu

A: Hallo Ivan, geht es dir heute nicht gut? Du siehst schlecht ___aus___. (0)

B: Es geht mir nicht so gut. Ich habe eine schlechte Note aus Mathe bekommen.

A: Wieso? ___hast____ du nicht gelernt? (1)

B: Ich ____hatte____ (2) gestern keine Zeit. Ich musste auf meinen Bruder aufpassen, meine Eltern arbeiteten den ganzen Tag.

A: Warum hast du dann am Abend nichts für die Schule gemacht?

B: Ich war zu müde, meine Eltern sind sehr spät ___nach___ (3) Hause gekommen.

A: Hast du noch ferngesehen?

B: Nein, ich ___bin____ (4) sofort eingeschlafen

A: Wenn du Lust hast, können wir am Wochenende zusammen lernen.

B: Prima! Kannst du am Samstag __zu_____ (5) mir kommen?

A: Na klar!

III. SCHREIBEN

AUFGABE 4

Du möchtest an einem Sprachstipendium in Berlin teilnehmen.

Fülle das Formular mit deinen Angaben aus wie im Beispiel.

Vorname und Familienname: ___Marko Marković_____ **(1)**

Alter: ___ 14, 14 Jahre_____ **(2)**

Land: ____Kroatien_____ **(3)**

Sprache: __Deutch_____ **(4)**

Hobby: ___Basketball, Tennis, Tanzen_____ **(5)**

Wann? ___im August_____ **(0)**

VRJEDNOVANJE ZADATKA PISANJA

U navedenom zadatku svako pitanje nosi po jedan bod.

Svaki odgovor sadržajem mora odgovarati pitanju i biti razumljiv. Za formalne pogreške, gramatičke ili pravopisne, oduzima se pola boda. Pola se boda oduzima također ako su odgovori napisani velikim slovima jer time učenik izbjegava mogućnosti pogrešaka. U duljim, razumljivim i smislenim odgovorima zbog manjih formalnih pogrešaka ne oduzimaju se bodovi.

Iz navedenoga proizlazi da se svaki od pet odgovora vrednuje na sljedeći način:

1. odgovor je sadržajno primjeren i razumljiv: 0,5 bodova
2. odgovor je formalno, tj. gramatički i pravopisno korektan: 0,5 bodova.

Pisanje kratkoga teksta

Zadatak pisanja kratke poruke nosi 10 bodova i ocjenjuje se prema priloženoj ljestvici koja uključuje sljedeće kriterije vrednovanja: sadržaj/ostvarenje komunikacijske poruke, gramatička točnost i pravopis, elementi tekstne vrste, uporaba leksika i broj riječi. Od učenika se očekuje da poštuje pravila pisanja zadane tekstne vrste, da odgovori u potpunosti na poruku (na sva pitanja) te da poruka čitatelju bude jasna i razumljiva. Broj riječi ne uključuje osobna imena i brojeve.

Tablica 1

Sadržaj/ostvarenje komunikacijske poruke	Broj bodova
Odgovori na sva četiri pitanja su prikladni i opširni. Komunikacijska poruka je ostvarena.	3
U tekstu je odgovoreno na dva ili tri pitanja, odgovori su prikladni i jasni. Komunikacijska poruka je većim dijelom ostvarena.	2
U tekstu je odgovoreno samo na jedno pitanje. Komunikacijska poruka je ostvarena vrlo manjkavo.	1
Nema teksta ili je tekst sasvim nečitak / nerazumljiv.	
Sadržaj teksta ne odnosi se ni u jednom svojem dijelu na postavljeni zadatak.	
Nema odgovora ni na jedno pitanje. Komunikacijska poruka nije ostvarena.	0
Gramatička točnost i pravopis	
Sigurna uporaba različitih gramatičkih struktura te pravopisa i interpunkcije.	
Samo poneka pogreška koja nimalo ne otežava razumljivost.	3
Nesigurnost u uporabi gramatičkih struktura. Više gramatičkih, pravopisnih i/ili interpunkcijskih pogrešaka koje mjestimice otežavaju razumljivost.	2
Puno pogrešaka koje većim dijelom otežavaju razumljivost, ali je sadržaj teksta u cjelini još razumljiv.	1
Brojne gramatičke, pravopisne i/ili interpunkcijske pogreške ozbiljno ometaju razumijevanje sadržaja teksta, tekst je gotovo u potpunosti nerazumljiv.	0

Uporaba leksika	
Učenik može uporabiti osnovne riječi i izraze koji su primjereni sadržaju, uz neke pogreške koje ne ometaju razumijevanje. Bogat raspon vokabulara.	2
Učenik može djelomično upotrijebiti osnovne riječi i izraze koji odgovaraju zadanoj situaciji. Slab raspon vokabulara.	1
Učenik ne može ispravno upotrijebiti osnovne riječi i izraze koji odgovaraju zadanoj situaciji. Vrlo manjkav i neprikladan vokabular.	0
Broj riječi	
Tekst sadrži 35 – 45 riječi ili nešto više od traženog broja.	1
Tekst sadrži 20 – 35 riječi.	0,5
Tekst sadrži manje od 20 riječi.	0
Elementi tekstne vrste	
Učenik pravilno oblikuje traženu vrstu teksta i na prikladan način započinje i završava tekst.	1
Učenik pravilno oblikuje traženu vrstu teksta i djelomično dobro započinje i završava tekst.	0,5
Učenik ne može dobro započeti i završiti tekst / ne može oblikovati traženu vrstu teksta.	0

Članovi stručne radne skupine za pripremu ispita iz njemačkoga jezika:

Iva Milardović Štimac, prof., OŠ Josipa Račića, Zagreb (voditeljica skupine)

Mirjana Sajko, prof., OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb

Vesna Klajn, dipl. nastavnica, OŠ Josipa Kozarca, Vinkovci

Ljubica Maljković, prof. mentor, Hotelijersko-turistička škola, Zagreb
(stručni konzultant za njemački jezik)

5. Francuski jezik

Tijekom vanjskoga vrjednovanja procjenjuju se komunikacijske kompetencije učenika na francuskome kao stranome jeziku. Vrjednuju se kompetencije iz sljedećih jezičnih vještina:

- slušanje s razumijevanjem
- čitanje s razumijevanjem
- pisano izražavanje.

Elementi uporabe jezika ne vrjednuju se u posebnome dijelu ispita jer su oni uključeni u zadatke drugih jezičnih vještina. Ipak, valja naglasiti da se o uporabi jezika posebice vodi računa pri vrjednovanju vještina govorenja i pisanog izražavanja.

Struktura ispita na razini A2

Vanjsko vrjednovanje iz francuskoga jezika u školskoj godini 2007./2008. sastoji se od pisanoga ispita kojim se vrjednuju komunikacijske jezične kompetencije i ovladanost francuskim jezikom na razini A2 prema ZEROJ-u, kao i prema HNOS-u i PIP-u zaključno s osmim razredom.

- Ispit se sastoji od triju dijelova kojima se provjeravaju sljedeće vještine:
- slušanje s razumijevanjem
- čitanje s razumijevanjem
- pisano izražavanje.

Zbog tehničkih razloga i radi što bolje organizacije ispita preporučuje se najprije provjeravati vještinu slušanja s razumijevanjem te nakon kratke stanke ostale navedene vještine.

Zbog objektivnih razloga ovim vrjednovanjem nije moguće provjeriti vještinu govorenja, no valja naglasiti da u nastavi i nadalje treba sustavno razvijati, njegovati i usavršavati tu vještinu jer je konačni cilj razvijanja komunikacijskih jezičnih aktivnosti naučiti služiti se jezikom u stvarnim situacijama iz svakodnevnoga života.

Na ovom ispitu sve tri navedene jezične vještine provjeravaju se u jedinstvenom testu u pisanom obliku na razini A2. Po broju bodova ravnomjerno su zastupljene vještine čitanje s razumijevanjem i pisano izražavanje (svaka vještina s 15 bodova), a zadatci u slušanju s razumijevanjem donose 10 bodova.

Postupak vrjednovanja

Dijelovi pojedinih vještina boduju se na sljedeći način:

- slušanje s razumijevanjem - 10 bodova (približno 20% udjela u ukupnome rezultatu ispita)
- čitanje s razumijevanjem - 15 bodova (približno 40% udjela u ukupnom rezultatu ispita)
- pisano izražavanje - 15 bodova (približno 40% udjela u ukupnome rezultatu ispita).

Učenik koji ispravno riješi test može ukupno dobiti, računajući bodove svih jezičnih vještina, 40 bodova.

Pribor

Na ispitu je dopušteno služiti se samo grafitnom olovkom i gumicom. Učenik mora zadatke rješavati uredno i čitko.

OPĆI PRIKAZ RAZINE A2

Razina A2 prema ZEROJ-u naziva se na hrvatskome jeziku temeljnim stupnjem i na toj razini korisnik jezika se može snaći u poznatim i predvidivim komunikacijskim situacijama.

Prema deskriptorima ZEROJ-a, prema HNOS-u i PiP-u učenik može:

- razumjeti jednostavne rečenice i izraze vezane uz područja njegovih neposrednih potreba i interesa (osobni podatci, podatci o prijateljima i obitelji, kupovina, neposredna okolina, putovanja, praznici, nastavak školovanja...) ako sugovornik govori polako i razgovijetno i ako je tekst napisan jednostavnim rečenicama
- komunicirati u govoru i pisanju u uobičajenim situacijama, razumjeti samo jednostavne informacije i poruke vezane uz poznate teme
- predstaviti i opisati u govoru i pisanju jednostavnim rečenicama sebe i svoju neposrednu okolinu
- izraziti na jednostavan način svoje osjećaje, raspoloženja, slaganje, neslaganje... .

Učenik na razini A2:

- pri izražavanju još uvijek čini neke osnovne pogrješke, no upotrebljava priličan broj jednostavnih jezičnih struktura
- izgovor mu je uglavnom razumljiv
- opseg vokabulara je još uvijek ograničen. Učenik može dati i tražiti samo jednostavne informacije vezane uz poznate i predvidive situacije iz svakodnevnoga života.

Opis dijelova ispita

SLUŠANJE S RAZUMIJEVANJEM

Slušanje s razumijevanjem na razini A2

Slušanje s razumijevanjem je receptivna jezična vještina koja vrjednuje sposobnost učenika da slušanjem prima i razumije govornu poruku jednog ili više govornika. Na ovoj se razini od učenika ne očekuje da razumije sve riječi i izraze koje čuje, već da razumije osnovno značenje i da može izdvojiti glavne misli iz slušanoga teksta pod uvjetom da se govori standardnim jezikom, polako, jasno i artikulirano.

Od učenika se očekuje da može shvatiti glavnu misao i razumjeti one pojedinosti u slušanome tekstu / govoru / razgovoru koje se traže u zadatcima čak i ako ne poznaje sve riječi i izraze koje čuje.

Vrste tekstova:

Na ovoj razini može se provjeravati razumijevanje slušanjem sljedećih vrsta dokumenata:

- razgovor između izvornih govornika u uobičajenim i predvidivim situacijama iz svakodnevnoga života, primjerice u knjižnici, u prodavaonici, pošti, turističkoj agenciji, kod liječnika i sl.
- debatiranje o uobičajenim temama iz svakodnevnoga života, primjerice kako provesti večer ili vikend, kojim prijevoznim sredstvom putovati, što jesti, što kupiti za poklon i sl.
- kratki i jednostavni oglasi, obavijesti i upute
- poruke na telefonskoj sekretarici
- telefonski razgovori u uobičajenim, predvidivim situacijama, primjerice, rezervirati kartu za kino, kazalište, rezervirati mjesto u nekom prijevoznom sredstvu, pitati za neku informaciju i sl.
- jednostavne reklame
- kratki dijalozi i monolozi kao što su pisma čitatelja, odgovori na pisma čitatelja, jednostavne ispovijesti o ljubavi, o nerazumijevanju okoline i sl.

Cilj provjeravanja vještine slušanja

Cilj zadataka kod provjeravanja vještine slušanja s razumijevanjem je ispitati i vrjednovati u kojoj je mjeri učenik ovladao vještinom slušanja dokumenata na francuskome jeziku kao prvom stranom jeziku na završetku osmoga razreda. Od učenika se očekuje da razumije opći sadržaj slušanoga teksta, da uoči, razluči i zapiše osnovne informacije.

Obrazovni ishodi za vještinu slušanja s razumijevanjem na razini A2

Prema HNOS-u i deskriptorima ZEROJ-a na razini A2 u vještini slušanja s razumijevanjem učenik može:

- razumjeti razredni govor (davanje i izvršavanje uputa, naloga, traženje informacija i sl.)
- razumjeti uobičajene izraze i riječi te jednostavne rečenice iz područja od neposrednog osobnog interesa (jednostavne podatke o sebi, obitelji, svojoj neposrednoj okolini, školi i sl.)
- shvatiti osnovno značenje kratkih, jasnih i jednostavnih poruka, upozorenja te javnih obavijesti
- razumjeti kratak dijalog/razgovor
- razumjeti jednostavne upute, primjerice, kako stići od jednoga do drugoga mjesta, pješice ili javnim prijevozom, upute za uporabu kućanskih aparata i sl.
- razumjeti kratke, jednostavne snimljene dokumente o poznatim temama i sadržajima prema nastavnome programu
- razumjeti i razlučiti bitne informacije iz kratkih, snimljenih odlomaka, radijskih i televizijskih emisija vezanih uz svakodnevni život, ako govornici govore polako i razgovijetno na standardnome jeziku
- razumjeti glavne misli i sadržaj razgovora vezanog uz poznate teme između izvornih govornika, ako se taj razgovor vodi polako i ako sugovornici jasno izgovaraju
- razumjeti kratke emisije namijenjene mladima, vremensku prognozu

- razumjeti bit poruke i najave u kratkim snimljenim tekstovima o poznatim temama uz uvjet da se govori jasno i polako
- razumjeti jednostavne reklame

Zadatci za provjeravanje vještine slušanja

Na ovoj razini učenici bi trebali slušati četiri do pet kratkih snimljenih tekstova u trajanju do 30 minuta, no zbog ograničenoga vremena na ovom ispitu učenici će slušati samo dva teksta u trajanju do 15 minuta. Svaki se tekst sluša dva puta. Već tijekom prvoga slušanja učenici mogu rješavati zadatke kojima se provjerava razumijevanje. Tekstovi za slušanje moraju biti izgovoreni standardnim jezikom, polako, jasno i razgovijetno.

Provjeravanje vještine slušanja s razumijevanjem provodi se prema sljedećim etapama:

1. najprije učenik pažljivo pročita naputak i zadatke koje treba rješavati
2. prvi put sluša snimljeni tekst i može istodobno rješavati zadatke
3. učenik rješava zadatke
4. drugi put sluša dokument i nastavlja rješavati zadatke
5. učenik dovršava rješavanje zadataka

Za razvijanje jezične kompetencije slušanja s razumijevanjem učenik treba slušati različite vrste snimljenih ili izgovorenih tekstova (kao što su javne obavijesti, razgovori, radijske i televizijske emisije, reklame i sl.).

Pri uvježbavanju vještine slušanja s razumijevanjem u nastavi stranih jezika učenika treba sustavno navikavati da vodi računa o sljedećim čimbenicima:

- Tko govori?
- O čemu se govori?
- Gdje se odigrava radnja? Ima li kakvih šumova s pomoću kojih bi se moglo odrediti mjesto radnje?
- Kada se radnja odvija i koliko dugo traje?

Na taj se način kod učenika razvija navika aktivnoga slušanja. Treba svakako voditi računa o tome da učenici tijekom slušanja ne prate istodobno tekst u transkripciji.

Vrste zadataka za provjeravanje vještine slušanja s razumijevanjem

Razumijevanje slušanih dokumenata na ovoj razini provjeravat će se sljedećim tipovima zadataka:

Zadatci zatvorenoga tipa

- zadatci višestrukog izbora (QCM)

Zadatci otvorenoga tipa

- zadatci kratkih odgovora

ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM

Čitanje s razumijevanjem na razini A2

Čitanje s razumijevanjem je receptivna vještina kojom se vrjednuju sposobnosti učenika u čitanju i u razumijevanju izvornih tekstova u predviđenome vremenu. Odabrani tekstovi ne moraju nužno biti izvorni, ali je važno da budu primjereni situacijama u kojima će se učenik naći.

Učenika posebice treba pripremati i osposobljavati da može odabrati i primijeniti odgovarajuće strategije pri ciljanome čitanju: (primjerice, čitanje za dobivanje informacija, uputa, savjeta, preporuka i sl.). Od učenika se očekuje da shvati glavnu misao te da razumije one pojedinosti u tekstu koje se traže u zadatku čak i ako ne razumije sve riječi i izraze pod uvjetom da te riječi ne ometaju razumijevanje sadržaja i uspješno rješavanje zadataka.

Vrsta tekstova primjerenih za uvježbavanje i provjeru

Sve su aktivnosti vezane uz jednostavne tekstove. Tekstovi za čitanje s razumijevanjem trebaju biti primjereni dobi i interesima učenika, a poželjno ih je pronaći u autentičnim izvorima. Tekstovi se razlikuju prema vrstama (deskriptivni, narativni, davanje savjeta, uputa i sl.). Tekstovi ne moraju nužno biti izvorni već primjereni situacijama u kojima će se naći učenik.

Tekstovi za čitanje su:

- časopisi za mlade, stripovi i sl.
- brošure, prospekti, letci, reklamni materijali, plakati, mali oglasi
- udžbenici, rječnici i sl.
- priručnici, recepti, jelovnici
- natpisi i javne obavijesti
- natpisi na tržnici, na policama samoposluživanja i trgovina
- tekstovi na ambalaži i naljepnice na proizvodima
- kratke upute za uporabu nekoga kućanskog aparata
- osobna pisma, osobni dnevnici, razglednice, pozivnice, zahvalnice, pisma čitatelja
- e-pošta, sms-poruke, obrasci, formulari i upitnici, kratki životopisi
- jednostavne obavijesti s interneta
- bilješke i poruke
- ulaznice, vozni redovi
- vremenska prognoza
- kratke priče i pripovijetke.

Cilj

Cilj zadataka vještine čitanja s razumijevanjem jest ispitati i vrjednovati ovladanost tom vještinom na francuskome jeziku kao prvom stranom jeziku na završetku osmoga razreda. Od učenika se očekuje da odgovori na pitanja koja se odnose na kratke tekstove čiji se sadržaj odnosi na situacije iz svakodnevnoga života. Učenik treba biti sposoban razumjeti, pronaći, odabrati i zapisati bitne informacije koje se traže u zadatku.

Obrazovni ishodi za vještinu čitanja s razumijevanjem na razini A2

Na ovoj razini učenik može:

- razumjeti razredni govor (davanje i izvršavanje uputa, naloga i sl.)
- razumjeti kratke tekstove koji se odnose na poznate teme pisane uobičajenim svakodnevnim leksikom
- razumjeti jednostavne upute, narudžbe, potvrde i sl. u vezi s poznatim temama
- razumjeti kratka osobna pisma, poruke, razglednice, sms-ove, e-mailove i sl.
- pronaći i izdvojiti željene informacije u jednostavnim pisanim materijalima poput jednostavnih oglasa, prospekata, jelovnika, kataloga, voznih redova, pisama, brošura, posebice popraćenih ilustracijama, kao i kratkih novinskih članaka koji opisuju svakodnevne događaje, događaje iz crne kronike (faits divers) i sl.
- razumjeti oznake i obavijesti na javnim mjestima poput restorana, željezničkih postaja ili u školi, na cesti/ulici, primjerice upute, putokaze, upozorenja o opasnosti i sl.
- razumjeti jednostavne upute za uporabu aparata s kojima se susreće u svakodnevnome životu, primjerice telefonske govornice i automati
- razumjeti kratke pisane upute, primjerice kako doći od jednoga do drugoga mjesta i sl.
- razumjeti kratke priče i pripovijetke.

Zadatci za provjeravanje vještine čitanja s razumijevanjem

Čitanje s razumijevanjem na ovoj razini sastoji se u pravilu od četiri do pet tekstova. Jedan se tekst može sastojati od više kratkih dijelova (primjerice, nekoliko oglasa, kratkih monologa i sl.). Zbog skraćenoga trajanja ovog ispita (50 minuta za provjeravanje tri vještine) učenici rješavaju zadatke samo na trima tekstovima. Razumijevanje tekstova provjerava se s ukupno 15 pitanja.

Vrste zadataka za provjeravanje vještine čitanja s razumijevanjem

Razumijevanje slušanih dokumenata na ovoj razini provjeravat će se sljedećim tipovima zadataka:

Zadatci zatvorenoga tipa

- zadatci povezivanja i sređivanja
- zadatci redanja
- zadatci svrstavanja

PISANO IZRAŽAVANJE

Vještina pisanog izražavanja na razini A2

Vještina pisanog izražavanja je ponajprije produktivna jezična vještina, no ona isto tako podrazumijeva i razumijevanje različitih vrsta tekstova kojima se u svakodnevnome životu prenose informacije do čitatelja, s ciljem ostvarenja konkretnoga zadatka. Primjerice, učenik je dobio razglednicu kojom ga prijatelj poziva da zajedno provedu vikend kod njegove bake na selu. Njegov zadatak je odgovoriti na tu razglednicu, javiti prijatelju da ne može doći, ispričati se i objasniti razlog zbog kojega ne može doći. (broj riječi 35-45)

Takvo funkcionalno pisano izražavanje je odgovor na neki unutarnji ili vanjski poticaj. Za provjeravanje te vještine nužno je stvoriti komunikacijske situacije slične situacijama iz stvarnoga života, u kojima je točno određeno tko piše, komu piše, s kojim ciljem, kada i gdje. Svi ti parametri uvjetuju vrstu i sadržaj teksta, kao i stil i jezik kojim je tekst napisan.

Vrste tekstova

- obrasci, prijavnice, upisnice, upitnici, jednostavni životopis
- razglednice, čestitke, osobna pisma, zabilješke u dnevniku, e-mail
- različita pisma, poruke i obavijesti osobne naravi (sms, pozivnice, zahvalnice, ispričnice i sl.)
- pisma čitatelja i odgovori na pisma, jednostavni novinski članci
- oglasi, reklamni letci, prospekti, ulaznice
- posteri, plakati
- jelovnici, jednostavni kuharski recepti
- vozni redovi, jednostavni programi kulturnih događanja, raspored sati
- jednostavne vremenske prognoze
- jednostavni prilagođeni književni tekstovi

Cilj

Cilj zadataka pisanog izražavanja jest ispitati i vrjednovati ovladanost vještinom pisanog izražavanja na francuskome jeziku kao stranom jeziku u redovnoj nastavi na završetku osmoga razreda uzimajući u obzir deskriptore razine A2 prema ZEROJ-u te u skladu s HNOS-om i PIP-om.

Obrazovni ishodi za vještinu pisanog izražavanja

Prema HNOS-u, PIP-u i ZEROJ-u, na razini A2 učenik može:

- napisati kratku i jednostavnu bilješku ili poruku kojom će zahvaliti, ispričati se, čestitati, pozvati na neki događaj, odbiti/prihvatiti prijedlog ili poziv, dogovoriti sastanak, informirati se
- napisati jednostavno kratko osobno pismo, razglednicu, e-mail ili zabilješku u
- dnevniku prema zadanom predlošku pridržavajući se uputa za pisanje (način pisanja, zadani broj riječi) i odrednice koje ga usmjeravaju
- odgovoriti na poruku, osobno pismo, razglednicu ili e-mail
- ukratko opisati neko osobno iskustvo ili događaj na poznatu temu prema uputama i uz pomoć predloška, primjerice obitelj, škola, prijatelji, slobodno vrijeme, putovanja, izleti, život u gradu/na selu
- ukratko opisati i/ili predstaviti neko mjesto, grad, regiju, državu i predmete i prostore iz neposredne okoline
- ukratko opisati svoje planove za budućnost: kako će provesti vikend, školske praznike, kako će organizirati proslavu rođendana i sl.
- nadopuniti tekst riječima koje nedostaju
- poredati izmiješane rečenice, dijaloge i kratke tekstove u smislenu cjelinu

- napisati kratku vremensku prognozu
- sastaviti jednostavan mali oglas i odgovoriti (javiti se) na mali oglas
- napisati traženi tekst povezanim rečenicama pravilno upotrebljavajući jednostavne veznike i vezne riječi, primjerice *et, mais, parce que, ou, donc, d' abord, puis, ensuite, alors, enfin*
- pisati uredno i čitko.

Zadatci za provjeravanje vještine pisanja

Na ovom ispitu vještina pisanog izražavanja provjerava se na dva zadatka tako da učenik:

- na temelju zadanoga teksta popunjava obrazac
- piše razglednicu, piše ili odgovora na pozivnicu, čestitku, ispriku, e-mail, kratko osobno pismo i sl.

Učenik se treba točno pridržavati naputka, a u pisanju teksta treba upotrebljavati od 35 do 45 riječi.

U ovome zadatku pisane provjere učenik može osvojiti 5 bodova za popunjavanje obrasca i 10 bodova za esejsko pisanje.

U naputku svakoga zadatka učenik dobiva detaljne upute za pisanje - vrsta teksta, broj riječi, opis komunikacijske situacije i sl. te sadržajne odrednice koje treba ugraditi u tekst, a ponekad i predložak na koji treba reagirati, primjerice, e-mail na koji treba odgovoriti. Kao predložak može poslužiti cjeloviti tekst, dio teksta, mogu se dati samo natuknice, fotografije, crteži, poznati simboli i sl.

Na razini A2 za ovaj je dio ispita predviđeno 45 minuta, no zbog skraćenoga vremena učenik će približno imati na raspolaganju do 20 minuta.

Sastavci se ocjenjuju prema detaljno razrađenim kriterijima ocjenjivanja.

Radi što boljeg ovladavanja vještinom pisanja na stranome jeziku u nastavi se preporučuje:

- upotreba dodatnih autentičnih dokumenata koji nisu nužno prilagođeni radu u nastavi
- rad na različitim vrstama tekstova
- jasno definiranje svih parametara konkretne komunikacijske situacije: tko piše komu, s kojim ciljem, kada i gdje
- pisanje vođenih sastavaka uz predočene modele, temeljite upute i smjernice koje
- mogu biti u tekstualnom, slikovnom ili grafičkom obliku
- prije početka pisanja dobro promotriti i analizirati - tekstove koji služe kao predlošci
- postupno usvajati osnovne ustaljene obrasce za pisanje i izradu različitih vrsta tekstova
- prije početka pisanja jasno definirati temu, pošiljatelja i primatelja teksta (tko komu piše tekst) i svrhu pisanja teksta (zašto pošiljatelj piše primatelju)
- prije početka pisanja odabrati niz odgovarajućih izraza, leksičkih i gramatičkih struktura vezanih uz zadanu temu, uvježbati ih i ponoviti
- napisati više inačica istoga teksta nastojeći ga svaki put poboljšati.

5.9. Kriteriji za određivanje broja riječi u vještini pisanja s razumijevanjem

Pod jednom riječi smatra se cjelina koja se nalazi u praznome prostoru između dvije bjeline.

Primjerice, **mon ami** = *2 riječi*, **l'ami** = *1 riječ*, **c'est-à-dire** = *1 riječ*

Složeni broj **quatre-vingt-dix** = *1 riječ*

J'ai fait un voyage à l'étranger. – 6 riječi

Elle a trente-six ans. – *4 riječi*

Zagreb, le 5 mai 2006 – *5 riječi*

TIPOLOGIJA ZADATAKA

Zadatci višestrukoga izbora

Zadatci višestrukog izbora čine uvodni dio koji treba pročitati i na temelju kojega treba odabrati jedan točan odgovor od barem četiri ponuđena (a, b, c, d).

Ovim se tipom zadataka može provjeravati globalno i detaljno razumijevanje kod slušanja i čitanja s razumijevanjem kao i uporaba jezika.

Primjer 1

Quel temps fait-il?

a) Le ciel est gris.
b) Il est tard.
c) Il fait beau.
d) Le ciel est bleu.

Učenik treba zaokružiti točan odgovor c). Ovim se zadatkom provjerava razumijevanje određenoga podatka.

Primjer 2

Synonyme de amis est:

a) des cousins
b) des copains
c) des collégiens
d) des étudiants

Učenik treba zaokružiti točan odgovor b). Ovim se zadatkom provjerava poznavanje leksika.

Primjer 3

Hier pendant les cours de maths Jeanne était triste car elle:

a) va recevoir une mauvaise note
b) reçoit une mauvaise note
c) recevra une mauvaise note
d) a reçu une mauvaise note

Učenik treba zaokružiti točan odgovor d). Ovim se zadatkom provjerava poznavanje uporabe jezika (uporaba perfekta).

Ovim se zadatkom provjerava razumijevanje određene pojedinosti iz slušanoga teksta.

Zadatci povezivanja i sređivanja

U zadatcima povezivanja i sređivanja podatci se nižu u dvije skupine (obično dva stupca) te učenik treba pravilno odabrati izraz, pitanje, odgovor, dio rečenice ili cijelu rečenicu i povezati ih prema određenome načelu koje u zadatku treba točno navesti: primjerice prema smislu, prema uzročno-posljedičnoj povezanosti, prema pripadnosti (lik - djelo, autor - djelo, termin - definicija, početak rečenice - svršetak rečenice, pitanje – odgovor i sl.).

Primjer 1

Poveži izraze suprotnoga značenja i ispod broja upiši u tabelu odgovarajuće slovo

Une personne aux:

1.	cheveux raides	a)	courts
2.	cheveux longs	b)	bruns
3.	cheveux blonds	c)	frisés

1.	2.	3.
c	a	b

Učenik treba povezati izraze suprotnoga značenja. Rješenje je: 1. c ; 2. a ; 3. b. Ovim se zadatkom provjerava razumijevanje leksika.

Primjer 2

Poveži radnje i mjesta u smislenu cjelinu i ispod broja upiši u tabelu odgovarajuće slovo. Pazi! U desnome stupcu ima više navedenih čestica nego što je potrebno.

1. J'achète de la glace
2. Marie étudie
3. Je demande de l'argent
4) J'écoute de la musique
5. Maman achète des légumes et des fruits

a) à la radio
b) au musée
c) au marché
d) à la pâtisserie
e) au collège
f) à mes parents
g) dans le cabinet médical

1.	2.	3.	4.	5.
d	e	f	a	c

Rješenje je: 1. d, 2. e, 3. f, 4. a, 5. c. Ovim se zadatkom provjerava razumijevanje leksika.

Zadatci sređivanja/redanja

U ovim zadatcima traži se da se elementi ponuđenoga niza poredaju po nekome načelu (kronološkom, prema intenzitetu, redoslijedu, veličini, obliku i sl.).

Ovakav tip zadataka ispituje učenikovo razumijevanje vokabulara, primjenu na osnovi određenoga kriterija te pokazuje snalaženje i samostalnost učenika.

Primjer

Poredaj kronološki ovaj niz koji sadrži pojedina razdoblja čovjekova života od broja 1 do broja 5 i upiši slova od a do e u tabelu.

a) troisième âge
b) âge adulte
c) naissance
d) adolescence
e) enfance

1.	2.	3.	4.	5.
c	e	d	b	a

Ovim se zadatkom provjerava poznavanje vokabulara i opće kompetencije. Točan odgovor je 1.c, 2.e, 3.d, 4.b, 5.a.

Primjer 2

Ovaj je tekst izvadak iz jednoga uobičajenog razgovora vođenog na tržnici. Rečenice u razgovoru su izmiješane. Poredaj ih tako da dobiješ logičnu cjelinu. Na praznu crtu na desnoj strani napiši slova kako to zahtijeva redoslijed.

A) - 3,80 €¨
B) - Eh oui... ce n'est pas la saison Il n'ya plus de tomates.fraîches au mois de décembre. Il faut manger des légumes d'hiver, des pommes de terre par exemple
C) - Bonjour, Madame. Vous désirez?
D) - Ah, elles sont chères...
E) - Bonjour! Je voudrais des tomates, s'il vous plaît. Elles sont combien?
F) - Je vous mets deux kilos?
G) - C'est tout pour aujourd'hui? Et avec cela?
H) - Oh non,non, un kilo ça suffit.
I) - Je vous dois combien pour tout ça?
J) - Non, je voudrais aussi un kilo de pommes, cinq bananes.et deux kilos d'oranges.
K) - Ça fait 7,95¨€ mais pour vous ça fera 7,50 €.

Rješenje: C, E, A, D, B, F, H, G, J, I, K

Ovim se zadatkom provjerava razumijevanje dijaloga i primjena u konkretnoj situaciji.

PITANJA OTVORENOGA TIPA

Pitanja otvorenoga tipa od učenika zahtijevaju da dopiše traženi podatak. U ovim pitanjima učenik treba nadopuniti rečenicu, dati odgovor, dopisati podatak na određeno mjesto ili citirati dio teksta koji potvrđuje određenu tvrdnju i sl.

U ta pitanja pripadaju:

Zadatci dopunjavanja

U zadatku treba upisati podatak koji nedostaje ili dovršiti nedovršenu rečenicu ili dio rečenice.

Primjer 1

1. Marie et Pierre Curie ont obtenu _____Nobel.
2. Le siège du Conseil de l'Europe et du Parlament européen se trouve _____ Strasbourg.
3. Louis_____ a découvert la vaccine contre la rage.
4. Elle a gagné.Elle a remporté le premier _____.

Rješenje: prix, à, Pasteur, prix

Traženi odgovor u ovakvim zadatcima najčešće je vrlo kratak. Razina znanja je prisjećanje, ali i razumijevanje i zaključivanje na osnovi konteksta. Tako učenik dopunjavanjem stvara cjelovitu sintezu određenoga teksta.

Primjer 2

Pozorno pročitajte tekst, zaokružite točan odgovor i potvrdite ga citatom iz teksta.

Chère Sarah,

Mon frère et moi, nous te remercions beaucoup de nous avoir invités à la fête de ton anniversaire jeudi prochain. Nous regrettons vivement, mais ce jour-là nous serons à Luxembourg. Ce sont des vacances de Pâques que nous avions prévues depuis longtemps et nous ne pouvons pas annuler notre vol.

Točno (V) – Netočno (F)

Il s'agit d'une lettre d'excuses.

Justification: Nous regrettons beaucoup, mais ce jour-là nous serons à Luxembourg.

Učenik mora zaokružiti odgovor – V i upisati rečenicu kojom će potkrijepiti svoju tvrdnju.

Zadatci kratkih odgovora

U ovim se zadatcima traži pisani odgovor koji može biti jedna riječ, izraz, dio rečenice ili cijela rečenica.

Primjer:

Comment s'appelle ta soeur? ANNE.

Zadatci svrstavanja

U ovakvim se zadatcima očekuje da na temelju razumijevanja sadržaja teksta učenici svrstaju i upišu tražene podatke u tablicu, tj. prenose podatke iz teksta u tablicu ili na osnovi podataka u tablici pišu tekst.

Primjer 1

Gospodin Spada je spriječen i zamolio je da mu popuniš obrazac za upis u sportski klub «Les meilleurs»

Je m'appelle Luigi Spada. Je suis Italien. J'habite 24, rue de Voltaire. J'ensigne à Rome à l'école primaire. Je parle l'italien, l'anglais et je comprends un peu l'allemand.

NOM:	*Spada*
PRÉNOM:	*Luigi*
NATIONALITÉ:	*italienne*
ADRESSE:	*24, rue de Volatire*
VILLE de DOMICILE:	*Rome*
LANGUES PARLÉES:	*l'italien / l'anglais*

Konkretno u ovome zadatku učenik je na temelju sadržaja teksta ispunio tražene podatke u tablici.

Zadatci esejskoga tipa

Zadatci esejskoga tipa pripadaju otvorenom tipu. Izdvojeni su jer čine poseban, najsloženiji dio ispita. Ovim se zadatcima ispituju više razine znanja. Oni zahtijevaju od učenika sposobnost primjene znanja i vještina u novoj situaciji (tekstu), izražavanje mišljenja, iskazivanje kreativnosti, mašte, samostalnost te pismenost. Učenik mora napisati smisleni tekst koji sadrži uvod, središnji dio i zaključak. Svaki zadatak sadrži predložak i tehničke upute za pisanje, zadan je oblik teksta i propisana je njegova dužina. Zadane su i sadržajne odrednice koje usmjeravaju učenika pri pisanju.

Primjer

Pozivnica (Invitation) - prema naputku

TEME ZA RAZINU A2

1. PREDSTAVLJANJE
2. OBITELJ I DOM
3. SLOBODNO VRIJEME, ZABAVA I ŠPORT
4. VRIJEME
5. ZDRAVLJE
6. PREHRANA
7. ODIJEVANJE I MODA
8. KUPOVANJE
9. MEDIJI
10. FILM
11. GLAZBA
12. ŠKOLA I OBRAZOVNI SUSTAV
13. DRUŠTVO, MLADI I NJIHOVI PROBLEMI
14. POSAO
15. PUTOVANJA
16. JAVNE SLUŽBE
17. GRAĐANSKI ODGOJ
18. ČOVJEK I NJEGOV OKOLIŠ
19. POVIJEST, KULTURA I CIVILIZACIJA

Primjeri zadataka

SLUŠANJE S RAZUMIJEVANJEM

1. zadatak

Prije slušanja pročitaj pitanja da znaš na što trebaš obratiti pažnju tijekom slušanja.

Pažljivo poslušaj tekst.

Zaokruži točan odgovor ili dopuni rečenicu podatkom koji nedostaje.

Samo je jedan odgovor točan!

0. Il y a combien de personnes?

a) deux personnes
b) trois personnes
c) quatre personnes
d) cinq personnes

---

1. Où se trouvent ces gens:

a) dans une cave à vin.
b) dans un restaurant.
c) dans un café.
d) dans une cantine.

2. La femme a choisi :

a) du poisson avec des pommes de terre.
b) du poisson avec des frites.
c) du poisson avec des légumes.
d) du poisson avec du riz.

3. L'homme a choisi :

a) un steak avec du riz.
b) un steak avec des légumes.
c) un steak avec des frites.
d) un steak avec des spaghettis.

4. Au dessert ils prennent :

a) un gâteau à la vanille.
b) un gâteau à la crème
c) un gâteau d'anniversaire.
d) un gâteau au chocolat.

5. Ils boivent:

a) de l'eau.
b) du vin.
c) du jus de fruit.
d) de l'eau gazeuse.

Transcription :

Voix off :

Monsieur et Madame Bellanger dînent dans un petit restaurant.

- Bonsoir, vous avez choisi?
- Oui, nous prendrons deux menus à 15 euros. Ma femme a choisi du poisson avec des légumes et moi un steak.
- Et votre steak?
- Bien cuit, s'il vous plaît.
- Qu'est-ce que vous désirez comme accompagnement avec votre plat?
- Je voudrais des pommes de terre, des frites. Est-ce possible?
- Pas de problème. Et pour le dessert?
- Deux gâteaux au chocolat, s'il vous plaît.
- Et comme boissons?
- Donnez-nous deux verres de Bordeaux.

ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM

2. zadatak

Poredaj rečenice u logičan slijed, kako bi dobio/la smisleni dijalog.

A
D'accord, mademoiselle. Quelle taille faites-vous?
Je ne sais pas exactement. Je fais du 34 ou du 36.
Tenez, voici les deux robes, essayez-les !

B
Quarante-cinq euros?
Je la prends, merci beaucoup.
Au revoir, madame. Au revoir, mademoiselle.
Au revoir, madame.

C

Bonjour madame.

Bonjour madame, bonjour mademoiselle. Vous désirez?

Je cherche une longue robe noire.

D

Amélie et sa maman sont devant un magasin de vêtements.

Qu'est-ce que tu voudrais pour ton anniversaire?

Une longue robe noire.

D'accord, ma petite, entrons dans le magasin.

E

Merci, je vais les essayer. Le 36 me va parfaitement. La robe me plaît beaucoup. Elle coûte combien?

Ça fait 45 €.

Primjer: 0.	1.	2.	3.	4.
D	C	A	E	B

3. zadatak

Dopuni rečenice odgovarajućim riječima kao što je u primjeru.

Pazi, tri riječi su viška.

scolaire	manière	récent	depuis	pouvoir	adolescent
adultes	écran	comparent	oublier	communs	

Les ados « accros »

Les jeunes français de 15 à 24 ans regardent régulièrement les séries télé toute l'année ___scolaire__ (0.). Ils passent presque trois heures par jour devant la télévision pour suivre les aventures de leurs idoles du petit __ récent _____ (1.).

Ce phénomène existe ___ depuis_____ (2.) longtemps aux Ėtats-Unis et en Angleterre. En France, cette passion pour les séries est assez ____ récent _____ (3.). Les thèmes ___communs _____ (4.) de ces séries sont l'amour et l'amitié. Devant la télévision les uns ont besoin de rêver pour ____oublier_____ (5.) leur quotidien et les autres, au contraire, sont plus réalistes. Les personnages adorés ressemblent à n'importe quel _____adolescent (6.) qui découvre la vie et l'amour. De cette __ manière_____ (7.) les jeunes s'identifient à leur personnage préféré. Les moins de 15 ans imitent leurs héros et vivent leurs aventures.

PISANO IZRAŽAVANJE

4. zadatak

Pažljivo pročitaj tekst i popuni obrazac traženim podatcima kao što je u primjeru.

Claude M'Barali connu sous le nom de MC Solaar, le fameux rappeur est né le 5 mars 1969 à Dakar au Sénégal. Il est timide, discret et généreux. Il est engagé auprès d'Amnesty international, des Restos du coeur et de Solidarité Sida. Il aime lire, la musique, les voyages et observer le monde. Il déteste l'injustice et la guerre. Il a débuté comme animateur sur « Radio Nova ». Il a fait plusieurs albums. Il a gagné deux prix du Meilleur Artiste.

0. Naissance	le 5 mars 1969
26. Nom et prénom	M'Barali Claude
27. Nom d'artiste	MC Solaar
28. Pays d'origine	Sénégal
29. Mépris pour	l'injustice et la guerre
30. Débuts	animateur sur la Radio Nova

Za provjeravanje vještine pisanog izražavanja u ovome zadatku učenici trebaju na osnovi kratkoga teksta koji su prethodno pročitali upisati tražene podatke u obrazac.

Obrazac ima pet rubrika. Svaka rubrika donosi 1 bod pa u ovome zadatku učenik može dobiti najviše pet bodova. Netočni i nepotpuni odgovori se ne kažnjavaju.

Kod bodovanja ovoga zadatka, učenik dobiva bod samo ako je podatke točno napisao.

Tablica za bodovanje vještine pisanog izražavanja u zadatcima esejskoga tipa:

A. KOMUNIKACIJSKA KOMPETENCIJA:	
1. Pridržavanje zadane dužine teksta	Bodovi
Učenik je napisao od 35 do 45 riječi.	1
Učenik je napisao od 25-34 ili 46-55 riječi.	0,5
Učenik je napisao manje od 25 ili više od 55 riječi.	0
2. Forma teksta te pravilan početak i završetak teksta	
Učenik se pridržava propisane forme teksta te pravilno započinje i završava pismo.	1
Učenik se djelomično pridržava propisane forme teksta, ali nedostaje početak i/ili završetak pisma.	0,5
Učenik se ne pridržava propisane forme teksta jer ne rabi odgovarajuće formule za početak i završetak pisma.	0
3. Prenošenje informacija	
Učenik prenosi sve tražene/očekivane informacije prema zadanim natuknicama.	3

Učenik prenosi dvije tražene/očekivane informacije prema zadanim natuknicama.	2
Učenik prenosi jednu traženu/očekivanu informaciju prema zadanim natuknicama.	1
Učenik ne prenosi tražene/očekivane informacije prema zadanim natuknicama.	0
B. JEZIČNA KOMPETENCIJA:	
1. Pravilna uporaba vokabulara i ortografije	
Učenik rabi riječi i izraze koji su primjereni zadanoj situaciji iako čini neznatne pravopisne pogrješke.	2
Učenik rabi riječi i izraze koji djelomično odgovaraju zadanoj situaciji, no sadržaj je razumljiv unatoč nekim pravopisnim pogreškama.	1
Učenik rabi riječi i izraze koji ne odgovaraju zadanoj situaciji i čini takve pravopisne pogreške da je razumijevanje sadržaja onemogućeno.	0
2. Pravilna uporaba morfosintaktičkih struktura	
Učenik rabi primjerene morfosintaktičke strukture i oblike koji odgovaraju zadanoj situaciji, čini još uvijek neke pogreške, no one ne ometaju razumijevanje sadržaja teksta.	2
Učenik djelomično rabi primjerene gramatičke strukture i oblike čineći pri tome pogreške zbog kojih je razumijevanje sadržaja otežano.	1
Učenik rabi neprimjerene gramatičke strukture i oblike te griješi u tolikoj mjeri da je razumijevanje sadržaja teksta onemogućeno.	0
3. Povezivanje dijelova teksta u smislenu cjelinu primjerenom uporabom veznika i priložnih oznaka mjesta i vremena	
Učenik povezuje dijelove teksta u smislenu cjelinu, rabeći više od jednoga veznika i više od jedne priložne oznake mjesta i/ili vremena.	1
Učenik djelomično povezuje dijelove teksta u smislenu cjelinu, rabeći barem jedan veznik i jednu priložnu oznaku mjesta i/ili vremena.	0,5
Učenik ne povezuje dijelove teksta u smislenu cjelinu jer ne rabi ni jedan veznik niti priložnu oznaku.	0
UKUPAN BROJ BODOVA:	10

Članovi stručne radne skupine za za pripremu ispita iz francuskoga jezika:

Alice Stepinac, prof.

Loreana Selišek-Butina, prof., XV. gimnazija, Zagreb

Dubravka Skenderović-Keleč, prof., OŠ „Bukovac“, Zagreb

4. UVJETI ZA PROVOĐENJE VANJSKOGA VRJEDNOVANJA OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA 8. RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA

Provedba ispitivanja

Ispitivanjem će biti obuhvaćeni svi učenici osmih razreda u osnovnim školama Republike Hrvatske koji dobiju suglasnost roditelja za sudjelovanje u ispitivanju.

Ispit je jednak za sve učenike.

Svi će učenici biti obaviješteni o važnim pojedinostima ispitivanja.

Ispitni su materijali pisani hrvatskim jezikom. Pripadnici nacionalnih manjina mogu pisati ispit na svome materinskome jeziku.

Učenicima koji ne mogu pisati ispit na isti način kao i drugi učenici *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* prilagodit će ispitnu tehnologiju (ispitni materijal i ispitni postupak, primjerice: uvećan ispis ispita, produženo vrijeme pisanja i sl.).

Vrijeme ispitivanja

Ispitivanje će biti provedeno u dva dana:

6. svibnja 2008. (Biologija, Kemija, Fizika, Povijest i Geografija)

8. svibnja 2008. (Hrvatski jezik i strani jezik u redovnoj nastavi)

Sudjelovanje u ispitivanju

Prvoga dana ispitivanja polovina učenika 8. razreda pisat će ispit iz Biologije, Kemije i Fizike, a druga polovina ispit iz Povijesti i Geografije. Drugoga dana ispitivanja polovina učenika pisat će ispit iz Hrvatskoga jezika, a polovina ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi. Ispiti će učenicima biti dodijeljeni slučajnim odabirom.

Škole koje imaju ukupno 10 i manje učenika osmih razreda pojedinoga dana ispitivanja pisat će samo jedan od dvaju predviđenih ispita i bit će slučajno odabrano koji ispit piše pojedina škola.

Vrijeme trajanja ispita iz Povijesti i Geografije

Ispit iz Povijesti i Geografije u redovnoj nastavi trajat će 75 minuta, a počinje u 09.00 sati.

Izražavanje rezultata na ispitu

Učinak na ispitima ne će se ocjenjivati uobičajenim ocjenama (odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan i nedovoljan), nego će se rezultati iskazati kao postotak postignutih bodova (od 0% do 100%).

Ne će se iskazivati pojedinačni rezultati učenika i škola, nego će rezultati biti iskazivani zbrojno po pojedinim skupinama obilježja.

PRILOG 7

Vodič za učenike

Vodič za učenike

VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSMIH RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA U RH U ŠKOLSKOJ GODINI 2007./2008.

ožujak 2008.

Uredio:
Nacionalni centar za
vanjsko vrednovanje obrazovanja

Nositelj projekta:
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb, uz znanstvenu potporu i recenziju Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb

Članovi Stručne radne skupine za izradbu ispita iz Hrvatskoga jezika:

1. prof. dr. sc. Karol Visinko, voditeljica Stručne radne skupine, Filozofski fakultet u Rijeci
2. prof. dr. sc. Sanda Ham, Filozofski fakultet u Osijeku
3. izv. prof. dr. sc. Ante Bežen, savjetnik u Stručnoj radnoj skupini, Učiteljski fakultet u Zagrebu
4. Ankica Blažinović-Kljajo, prof., OŠ Brestje, Sesvete
5. Mirjana Jukić, prof., učiteljica savjetnica, savjetnica u Stručnoj radnoj skupini, OŠ Rudeš, Zagreb
6. Iverka Kraševac, prof., OŠ Augusta Harambašića, Zagreb
7. Sunčica Križan-Kadi, prof., OŠ Novi Marof, Novi Marof
8. Marina Marijačić, prof., OŠ Smiljevac, Zadar
9. Anđa Suvala, prof., učiteljica mentorica, OŠ Vladimira Nazora, Čepin
10. Divna Šušić, prof., učiteljica mentorica, OŠ Mejaši, Split

Članovi Stručne radne skupine za izradbu ispita iz Geografije:

1. mr. sc. Ružica Vuk, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Anđelka Bilić, prof., OŠ Ludbreg, Ludbreg
3. Jasmina Grabrić, prof., OŠ Huga Badalića, Slavonski Brod
4. Zoran Ljubić, prof., OŠ Spinut, Split
5. Tomislav Štancl, prof., OŠ Brezovica, Zagreb

Članovi Stručne radne skupine za izradbu ispita iz Povijesti:

1. mr. sc. Dunja Modrić-Blivajs, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Maja Ćutić Gorup, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
3. Augustin Knežić, prof., OŠ Lijepa Naša, Tuhelj
4. Petar Perić, prof., OŠ Bijaći, Kaštel Novi
5. Lidija Vranar, prof., OŠ Antuna Nemčića Gostovinskoga, Koprivnica

Članovi stručne radne skupine za izradbu ispita iz Fizike:

1. mr. sc. Vlado Halusek, prof., OŠ Kloštar Podravski, Kloštar Podravski
2. Anđelka Jalušić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb
3. Mirjana Javora, prof., OŠ Mladost, Jakšić, Požega

4. Siniša Režek, prof., OŠ Žitnjak, Zagreb
5. Vedran Šarac, prof., OŠ dr. Ante Starčevića, Zagreb

Članovi stručne radne skupine za izradbu ispita iz Kemije:

1. Petar Vrkljan, prof.
2. Tomislav Vrbanec, prof, OŠ Orehovica, Orehovica
3. Mihaela Vrbnjak, prof., VI. OŠ Varaždin, Varaždin
4. Manuela Međimurec, prof. OŠ Mursko Središće, Mursko Središće

Članovi stručne radne skupine za izradbu ispita iz Biologije:

1. dr. sc. Ljiljana Matulec, prof., OŠ Vladimira Nazora, Virovitica
2. Marijana Bastić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb
3. Antonella Runje, dipl. ing., OŠ Vukomerec, Zagreb

Članovi Stručne radne skupine za izradbu ispita iz Engleskoga jezika:

1. mag. Ivana Cindrić, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Kristina Abramović, prof., OŠ Mate Lovraka, Nova Gradiška
3. Ela Ivanić, prof., OŠ Veliko Trgovišće, Veliko Trgovišće
4. Ivana Mital, prof., Gimnazija Nova Gradiška, Nova Gradiška
5. Kesnija Rumora, prof., OŠ Franje Krežme, Osijek

Članovi Stručne radne skupine za izradbu ispita iz Njemačkoga jezika:

1. Iva Milardović Štimac, prof., OŠ Josipa Račića, Zagreb
2. Mirjana Sajko, prof., OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb
3. Vesna Klajn, dipl. nastavnica, OŠ Josipa Kozarca, Vinkovci
4. Ljubica Maljković, prof. mentor, Hotelijersko-turistička škola, Zagreb (stručni konzultant za njemački jezik)

Članovi Stručne radne skupine za izradbu ispita iz Francuskoga jezika:

1. Alice Stepinac, prof.
2. Loreana Selišek-Butina, prof., XV. gimnazija, Zagreb
3. Dubravka Skenderović-Keleč, prof., OŠ „Bukovac", Zagreb

Što je vanjsko vrjednovanje?

Vanjsko je vrjednovanje provjeravanje obrazovnih postignuća svih učenika osmoga razreda koji u isto vrijeme rješavaju potpuno iste zadatke kako bi se vrjednovalo što su i koliko naučili tijekom osnovnoškolskoga obrazovanja. Ispitivanjem učenika 8. razreda *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* prati kvalitetu obrazovanja u osnovnim školama Republike Hrvatske i sustavno pridonosi njegovu unaprjeđenju.

Koji će se predmeti ispitivati?

Ove se školske godine provodi vanjsko vrjednovanje usmjereno na utvrđivanje znanja, vještina i kompetencija učenika osmih razreda iz nastavnih predmeta *Hrvatski jezik*, *strani jezik u redovnoj nastavi*, *Geografija*, *Povijest*, *Fizika*, *Kemija* i *Biologija*.

Kada će se vanjsko vrjednovanje provesti?

Ispit iz Geografije, Povijesti, Fizike, Biologije i Kemije provest će se **6. svibnja 2008. godine** s početkom u **9.00 sati.**

Ispit iz Hrvatskoga jezika i stranoga jezika u redovnoj nastavi provest će se **8. svibnja 2008. godine** s početkom u **9.00 sati.**

Tko sve sudjeluje u ispitivanju?

U ovom projektu sudjeluju svi učenici 8. razreda osnovnih škola u Republici Hrvatskoj koji su dobili suglasnost roditelja za sudjelovanje u ispitivanju.

Na koji način će se provesti ispitivanje?

Dana **6. svibnja 2008. godine** provest će se dva ispita, na način da polovina populacije učenika 8. razreda piše jedan ispit, a druga polovina populacije drugi ispit. Prvi ispit sadrži zadatke iz nastavnih predmeta Geografija i Povijest. Drugi ispit sadrži zadatke iz nastavnih predmeta Fizika, Biologija i Kemija.

Dana **8. svibnja 2008. godine** provest će se također dva ispita. Prvi ispit sadrži zadatke iz nastavnog predmeta Hrvatski jezik, a drugi ispit iz nastavnog

predmeta strani jezik u redovnoj nastavi. Polovina populacije učenika 8. razreda piše jedan ispit, a druga polovina populacije drugi ispit. Ispiti će učenicima biti dodijeljeni slučajnim odabirom.

Gdje se i kako provode ispiti?

Ispiti će se provoditi istodobno u svim osnovnim školama u Hrvatskoj, na isti način i u vrlo sličnim uvjetima.
Učenici će ispite pisati u svojoj školi u jednoj od školskih učionica (ispitnoj prostoriji) posebno pripremljenoj za ispitivanje.
Ispiti se polažu u pisanom obliku. Sve zadatke učenici rješavaju pismeno.
Ispitivanje će voditi dežurni učitelji – voditelji ispitivanja. Svi sudionici ispita trebaju se pridržavati uputa.

Hoće li pojedinačni rezultati učenika na ispitima biti javni?

Ispit svakoga učenika označen je osobnim brojem (zaporkom). Ispitni su rezultati zaštićeni od javnosti. Nitko osim odgovornih osoba u *Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja* ne može znati kakav je rezultat postigao pojedini učenik.

Čemu služe rezultati ispitivanja?

Rezultati ispitivanja služe za utvrđivanje razine obrazovnih postignuća učenika na završetku osnovne škole. Na osnovi njihovih rezultata napravit će se preporuke za poboljšanje nastave i Nastavnoga plana i programa.
Rezultati ovoga vanjskoga vrjednovanja iskazivat će se na razini države, županija i škola.

Kako su ispiti pripremljeni?

Ispitne zadatke pripremali su stručnjaci s nastavničkih fakulteta i nastavnici praktičari.
Ispitima se provjerava u kojoj su mjeri učenici osmih razreda usvojili znanja i vještine predviđene Nastavnim planom i programom za osnovne škole iz nastavnih predmeta koji se ispituju.
Više informacija o obliku i sadržaju ispita pronaći ćeš u nastavku ovoga vodiča.

Koja su pravila ponašanja na ispitu?

- Pravila ponašanja su nužna da bi se izjednačili uvjeti ispitivanja za sve učenike. Svi učenici trebaju neometano pisati ispite kako bi ispitivanje bilo provedeno prema planiranoj metodologiji.
- Nije dopušteno kašnjenje na ispit ili nedopušteno udaljavanje s ispita.
- Ispite rješavaš tako da svoje odgovore upisuješ na predviđena mjesta. Pozorno slušaj upute voditelja ispitivanja i pozorno čitaj upute napisane na ispitu.
- Tijekom ispita ne smiješ prepisivati, došaptavati se, koristiti nedopušteni pribor, prikazivati tuđi rad kao svoj ili se lažno predstavljati.
- Niti jedan dio ispitnoga materijala ne smiješ kidati, gužvati, uništavati ili ga otuđiti.
- Tijekom ispita ne smiješ bučno reagirati i komentirati te javno raspravljati s voditeljima ispitivanja.
- U slučaju kršenja pravila voditelj ispitivanja će te udaljiti s ispitivanja.
- Ako tijekom ispitivanja imaš neka pitanja vezana uz ispit ili tijek ispitivanja, slobodno digni ruku i voditelj će doći do tebe.
- Ako imaš neke prigovore na način i tijek ispitivanja, možeš ih nakon ispitivanja priopćiti ravnatelju.
- Trebaš li tijekom ispitivanja napustiti učionicu zbog fizioloških potreba, digni ruku i priopći to voditelju ispitivanja. Jedan od voditelja ispitivanja će te otpratiti i dopratiti natrag u učionicu.

Koji je pribor potreban za pisanje ispita?

Za vrijeme pisanja ispita možeš se koristiti **grafitnom** (običnom) **olovkom** i **gumicom za brisanje**.

Ispit iz Hrvatskoga jezika

Koje se gradivo ispituje?

Ispituje se što su učenici usvojili tijekom cjelokupnoga dosadašnjega osnovnoškolskoga obrazovanja iz Hrvatskoga jezika – cijelo osnovnoškolsko gradivo.

Kako je ustrojen ispit?

Ispit se sastoji od dvaju dijelova:

- prvi dio: pisanje sastavka
- drugi dio: čitanje i razumijevanje književnoga teksta, zadatci iz književnosti, zadatci iz hrvatskoga jezika, zadatci iz medijske kulture.

PISANJE SASTAVKA
U ovome dijelu ispita treba napisati sastavak o zadanoj temi i u zadanome obliku jezičnog izražavanja. Učeniku je dopušteno pisati bilješke.

Od učenika se očekuje:

- da odabere bitne podatke
- da piše o zadanoj temi
- da piše u zadanom obliku
- da rečenice pravilno oblikuje
- da rečenice međusobno povezuje
- da piše slovnično i pravopisno točno
- da svaku riječ napiše uredno i čitko
- da piše pisanim slovima
- da sastavak bude potpun

KNJIŽEVNOST

U ovome dijelu ispita treba pročitati književni tekst i odgovoriti na 15 pitanja. Tekst je cjelovit, prozni, dugačak do najviše jedne stranice, primjeren učenikovoj dobi. Vrste su zadataka: nadopunjavanje, višestruki izbor, sređivanje ili odgovaranje vlastitim riječima.

Od učenika se očekuje:

- da pozorno i s razumijevanjem pročita tekst
- da odgovori na pitanja vezana uz temu teksta, osnovnu misao, tijek radnje, mjesto radnje, karakterizaciju likova, razumijevanje značenja riječi i njihova suodnosa u kontekstu, stilska izražajna sredstva
- da povezuje stečena znanja iz književnosti s ponuđenim tekstom
- da u zadatcima koji zahtijevaju odgovore vlastitim riječima pokaže sposobnost i vještinu pisanoga izražavanja punim rečenicama.

HRVATSKI JEZIK

U ovome se dijelu ispituje poznavanje hrvatskoga jezika: slovnice, pravopisa, rječnika, hrvatskih narječja i povijesti hrvatskoga jezika. Provjerava se usvojenost jezičnih znanja i njihova primjena. U tom je dijelu ispita 20 zadataka. Vrste su zadataka: zadatci višestrukoga izbora, zadatci povezivanja i sređivanja, zadatci dopunjavanja i zadatci kratkih odgovora.

MEDIJSKA KULTURA

U ovome dijelu ispita ispituje se primjena znanja iz područja medijske kulture. Učenici će rješavati zadatke višestrukoga izbora i zadatke kratkih odgovora. U tom je dijelu ispita sedam pitanja.

Koliko traje ispitivanje?

Cijeli će ispit trajati 85 minuta. Prvi dio ispita traje 30 minuta, a drugi 45 minuta. Poslije prvoga dijela predviđena je stanka (odmor) od 10 minuta.

Kako se vrjednuje uradak na ispitu?

Vrjednuju se slovno valjano i čitko napisani i točni odgovori. Od učenika se očekuje pisanje pisanim slovima. Zadatci donose različit broj bodova ovisno o svojoj složenosti, težini i broju sastavnica. Netočni odgovori ne donose negativne bodove. U sastavku se vrjednuju sve one sastavnice koje se vrjednuju i u redovitoj nastavi (ostvarenost teme i oblika, stil i originalnost, slovnična i pravopisna točnost, slovopisna valjanost i čitkost).

Ispit iz Geografije i Povijesti

Koje se gradivo ispituje?

Ispitom iz Geografije i Povijesti provjeravaju se znanja i vještine usvojene tijekom cjelokupnog dosadašnjega osnovnoškolskog obrazovanja (od 5. do 8. razreda). U ispitu će se naći nastavni sadržaji obuhvaćeni Nastavnim planom i programom Geografije i Povijesti za osnovne škole.

Kako je ustrojen ispit?

Ispit koji ćeš pisati je jedan pismeni ispit. On se sastoji od tri dijela:

- prvi dio: Geografija – 20 pitanja
- drugi dio: Povijest – 20 pitanja
- treći dio: integracija – 12 pitanja (Kako bi riješio/la zadatke iz ovog dijela ispita, trebat ćeš se koristiti znanjem iz nastavnih predmeta Geografije i iz Povijesti.)

PRVI DIO ISPITA – GEOGRAFIJA

Zadatci iz Geografije su postavljeni u obliku višestrukog izbora, povezivanja, redanja i nadopunjavanja. Od tebe se očekuje da pažljivo pročitaš uputu za rješavanje zadataka i postupiš prema uputi.

DRUGI DIO ISPITA – POVIJEST

Ispitivat će se nastavno gradivo iz hrvatske i iz svjetske povijesti. Omjer ispitnih pitanja je približno:

- hrvatska povijest – 60 %
- svjetska povijest – 40 %

Dvadeset povijesnih pitanja je podijeljeno u četiri ispitne cjeline s obzirom na četiri vrste zadataka. Svaka se ispitna cjelina sastoji od pet ispitnih pitanja.
Prva vrsta zadataka su zadatci višestrukog izbora. Nakon postavljenog pitanja od četiri ponuđena odgovora zaokružit ćeš samo jedan koji smatraš točnim.
Druga vrsta zadataka su zadatci povezivanja. U tim zadatcima trebat ćeš ispravno povezati desni stupac s lijevim. Brojeve iz desnoga stupca upisat ćeš na prazne crte uz riječi lijevoga stupca.
Treća vrsta zadataka su zadatci dopunjavanja. U toj grupi zadataka rečenice nisu potpune. U njima nedostaje jedna ili više riječi. Na prazne crte unutar rečenica upisat ćeš riječ ili riječi koje upisivanjem daju točnost cijeloj rečenici.
Četvrta vrsta zadataka su zadatci vremenskog redanja. Imena povijesnih osoba, povijesni događaji i dr. ispisani su jedni ispod drugih, u četiri kratka retka. Lijevo od svakog retka su prazne crte na koje ćeš brojevima od 1 do 4 pravilno, vremenski, poredati imena povijesnih osoba, događaja i dr.
Važno je znati da ćeš uz pitanja u ispitu naići i na sliku koja će ti također pomoći da odgovoriš na postavljeno pitanje.

Na početku svake cjeline (nove grupe pitanja) date su jasne upute u kojima piše što ćeš u sljedećoj vrsti zadataka trebati napraviti i na koji način.

TREĆI DIO ISPITA – INTEGRACIJA SADRŽAJA GEOGRAFIJE I POVIJESTI

Integracija znači spajanje nekih dijelova u cjelinu (povezivanje, ujedinjavanje). U ovome dijelu ispita, integracija se odnosi na povezivanje i ujedinjavanje znanja i sposobnosti koje si usvojio/la na nastavi Geografije i Povijesti od 5. do

8. razreda. Naravno, uvijek je dobro upotrijebiti i ono znanje koje si stekao/la gledanjem filmova i kazališnih predstava, čitanjem različitih časopisa i drugih tiskovina, igranjem računalnih igrica, slušanjem priča itd. Ispit je napravljen na temelju nastavnih sadržaja Geografije i Povijesti koji proizlaze iz Nastavnog plana i programa (kolovoz, 2006).

Zadatci su postavljeni u obliku višestrukog izbora, povezivanja i nadopunjavanja. Od tebe se očekuje da pažljivo pročitaš uputu za rješavanje zadataka i postupiš prema uputi. Kako bi uspio/uspjela riješiti zadatke u ovome integracijskom dijelu ispita, moraš upotrijebiti svoje znanje i sposobnosti i iz Geografije i Povijesti. Ispit se sastoji od 12 pitanja. Pitanja su podijeljena prema vrsti zadataka podijeljena u tri skupine.

Prva vrsta zadataka su zadatci višestrukog izbora. Nakon postavljenog pitanja od četiri ponuđena odgovora zaokružit ćeš samo jedan koji smatraš točnim.

Druga vrsta zadataka su zadatci povezivanja. U tim zadatcima trebat ćeš ispravno povezati desni stupac s lijevim. Brojeve iz desnoga stupca upisat ćeš na prazne crte uz riječi lijevoga stupca.

Treća vrsta zadataka su zadatci dopunjavanja. U toj grupi zadataka rečenice nisu potpune. U njima nedostaje jedna ili dvije riječi. Na prazne crte unutar rečenica upisat ćeš broj, riječ ili riječi koje upisivanjem daju točnost cijeloj rečenici. Neke zadatke u ovoj grupi pitanja morat ćeš riješiti uz pomoć geografske karte.

Na početku svake cjeline (nove grupe pitanja) date su jasne upute o tome što ćeš u sljedećoj vrsti zadataka trebati napraviti i na koji način.

Važno je:

- da pažljivo i polako pristupiš pisanju ispita
- da koncentrirano i s razumijevanjem pročitaš sve upute koje su date kako bi znao/la na pravilan način rješavati ispit
- da se usredotočiš na svako pojedino pitanje i da dobro razmisliš prije nego li što ćeš zaokružiti ili upisati točan odgovor
- da upute o pisanju i ispitne zadatke pročitaš i nekoliko puta, ako je to potrebno; važno je razumjeti pročitano
- da se prisjetiš osnovnog povijesnoga znanja koje si usvojio/la tijekom svojega života (ne samo ono što si naučio/la u školi, već i iz gledanja filmova i kazališnih predstava, čitanja različitih časopisa i drugih

tiskovina, igranja računalnih igrica, slušanja priča itd.)
- da dobro pogledaš sliku i da je svakako pokušaš prepoznati
- da nikada ne preskačeš riječi, rečenice, upute, cijele zadatke, slike.

Koliko traje ispitivanje?

Cijeli će pismeni ispit trajati 85 minuta. Njegov geografski dio 30 minuta, povijesni dio 30 minuta i integracijski dio 15 minuta. Nakon prvoga (geografskoga) dijela ispita imat ćeš jednu obaveznu stanku (odmor) od 10 minuta.

Kako se vrjednuje uradak na ispitu?

Vrednuju se točni odgovori. Svaka grupa zadataka donosi različit broj bodova ovisno o težini i složenosti zadataka. Netočni odgovori ne donose negativne bodove.

Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije

Koje se gradivo ispituje?

Ispitom iz Fizike, Biologije i Kemije provjeravaju se znanja, sposobnosti i vještine usvojene tijekom obrazovanja u sedmom i osmom razredu osnovne škole. U ispitu će se naći nastavni sadržaji obuhvaćeni Nastavnim planom i programom Fizike, Biologije i Kemije sedmoga i osmoga razreda.

Kako je ustrojen ispit?

Ispit koji ćeš pisati je jedan pismeni ispit. On se sastoji od četiri dijela:

- prvi dio: Fizika – 15 pitanja
- drugi dio: Biologija – 15 pitanja
- treći dio: Kemija – 15 pitanja
- četvrti dio: integracija – 8 pitanja (Kako bi riješio/la zadatke iz ovog dijela ispita, trebat ćeš se koristiti znanjem iz nastavnih predmeta Fizike, Biologije i Kemije.)

PRVI DIO ISPITA - FIZIKA

Od čega se ispit sastoji?

Ispit sadrži ove vrste zadataka:

- zadatke višestrukoga izbora. U zadatcima višestrukoga izbora ponuđena su četiri moguća odgovora od kojih učenik bira jedan ispravan.
- zadatke kratkih odgovora. Zadatci kratkih odgovora za rješavanje zahtijevaju nekoliko povezanih koraka.

Kako se vrjednuje uradak na ispitu?

Zadatci donose različit broj bodova ovisno o njihovoj složenosti, težini i broju sastavnica. Jednim bodom vrjednuju se točni odgovori kod zadataka višestrukoga izbora ili zadataka kratkih odgovora s jednostavnim i izravnim rješenjima (bez napomene za postupkom). Netočni odgovori ne donose negativne bodove.

DRUGI DIO ISPITA – BIOLOGIJA

Od čega se ispit sastoji?

Ispit iz Biologije u sklopu vanjskog vrjednovanja obrazovanja je pismeni ispit. Sastoji se od četiri skupine zadataka:

- prva skupina sastoji se od zadataka višestrukog izbora, tj. u svakom su zadatku ponuđena četiri odgovora, a samo je jedan odgovor točan. Učenici zaokružuju slovo ispred točnog odgovora.
- druga skupina sastoji se od zadataka višestrukog izbora, tj. u svakom su zadatku ponuđena četiri odgovora, a samo je jedan odgovor točan. Da bi se zadatci uspješno riješili, učenici moraju pomno promatrati priloženu sliku (grafički prikaz), a zatim zaokružiti slovo ispred točnog odgovora.
- treća skupina sastoji se od zadataka povezivanja. Svakom pojmu iz lijevog stupca treba pridružiti samo jedan pojam iz desnog stupca tako da se odgovarajuće slovo ispred pojma u desnom stupcu stavi na odgovarajuću crtu ispred pojmova u lijevom stupcu.
- četvrta skupina sastoji se od zadataka nadopunjavanja, tj. zadataka kratkih odgovora. Zadatci se rješavaju tako da učenici na prazne crte upišu pojam koji nedostaje da bi tvrdnja bila točna.

Tablica 1. Prikaz strukture i vrjednovanja ispita

TIP ZADATKA	VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATAKA	UDIO U UKUPNOM BROJU BODOVA
Zatvoreni	višestruki izbor	7	7
	višestruki izbor sa slikom	2	2
	zadatci povezivanja	3	6
Otvoreni	zadatci kratkih odgovora	3	3
UKUPNO	4	15	18

Kako se vrjednuje uradak na ispitu?

Točni odgovori prve, druge i četvrte grupe zadataka vrjednuju se jednim bodom. Točni odgovori treće grupe zadataka (zadatci povezivanja) donose najviše dva boda. Sve točno povezivanje u jednom zadatku vrjednuje se s dva boda, dva točna povezivanja s jednim bodom, a samo jedno ili nijedno točno povezivanje ne vrjednuje se. Netočni odgovori ne donose negativne bodove.

TREĆI DIO ISPITA – KEMIJA

Od čega se ispit sastoji?

Ispit iz Kemije se sastoji od dva dijela:

- zadatci višestrukog izbora s jednim točnim odgovorom (10 zadataka)
- zadatci otvorenog tipa s kratkim odgovorom (5 zadataka)

Znanje iz kemije se ispituje i u integracijskom dijelu ispita koji obuhvaća i sadržaje biologije, fizike, drugih predmeta i svakodnevnog iskustva (8 zadataka)

Što se vrjednuje?

- sposobnost opažanja promjena tijekom eksperimenta
- sposobnost usmenog i pismenog izražavanja o opaženim promjenama
- sposobnost zaključivanja o rezultatima eksperimenta.

Osim navedenih sposobnosti od tebe se očekuje i:

- poznavanje simbola desetak kemijskih elemenata i njihovo značenje
- čitanje periodnog sustava elemenata
- poznavanje pojma valencije
- poznavanje građe tvari
- poznavanje vrsta formula (empirijska i molekulska formula) i njihovo značenje
- primijeniti četiri računske operacije
- mjeriti masu, volumen i temperaturu.

Kako se vrjednuje uradak na ispitu?

Točni odgovori prve grupe zadataka (zadatci višestrukog izbora) vrjednuju se jednim bodom. Točna rješenja zadataka drugog dijela (zadatci otvorenog tipa s kratkim odgovorima) donose različiti broj bodova, ovisno o njihovoj složenosti, težini i broju sastavnica. Netočni odgovori ne donose negativne bodove.

ČETVRTI DIO ISPITA – INTEGRACIJA

U ovome dijelu ispita, integracija se odnosi na povezivanje i ujedinjavanje znanja i sposobnosti koje je učenik usvojio/la na nastavi Fizike, Kemije i Biologije od 7. do 8. razreda. Ispit je napravljen na temelju nastavnih sadržaja Fizike, Kemije i Biologije koji proizlaze iz Nastavnog plana i programa.

Točni odgovori prve grupe zadataka (zadatci višestrukog izbora) vrjednuju se jednim bodom. Točna rješenja zadataka drugog dijela (zadatci otvorenog tipa s kratkim odgovorima) donose različiti broj bodova, ovisno o njihovoj složenosti, težini i broju sastavnica. Nema negativnih bodova.

Koliko traje ispitivanje?

Cijeli će pismeni ispit trajati 115 minuta. Ispiti iz fizike i kemije traju po 30 minuta, iz biologije 25 minuta, a integracijski dio 15 minuta. Nakon drugoga dijela ispita imat ćeš jednu obaveznu stanku (odmor) od 15 minuta.

Ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi

ENGLESKI JEZIK

Što se ispituje ispitom iz Engleskoga jezika?
Ispitom iz engleskoga jezika ispituje se vještina slušanja s razumijevanjem, vještina čitanja, te vještina pisanja na engleskome jeziku koju bi trebali posjedovati učenice i učenici u osmome razredu osnovne škole.

Kako je ustrojen ispit?
Dio kojim se ispituje vještina slušanja sadrži 2 zadatka i on donosi 10 bodova, što je 25% u ukupnom dijelu bodova.
Dio kojim se ispituju vještine čitanja i pisanja sadrži 5 zadataka i on donosi 30 bodova, što je 75% u ukupnom dijelu bodova.

Koliko traje ispitivanje?
Ispit traje ukupno 50 minuta bez odmora. Prvi dio koji ispituje vještinu slušanja traje oko 10 minuta. Drugi dio koji ispituje vještinu čitanja i pisanja traje oko 40 minuta.

Što se od učenika očekuje u pojedinom dijelu ispita?
U dijelu koji ispituje ***vještinu slušanja s razumijevanjem*** od tebe se očekuje da možeš:

- razumjeti jednostavne fraze i izraze i područja tvojih interesa, jednostavnih i svakodnevnih razgovora i diskusija, te slijediti običan, svakodnevni govor jasnim, standardnim jezikom.

U dijelu koji ispituje ***vještinu čitanja*** od tebe se očekuje da možeš:

- razumjeti riječi, rečenice i kraće tekstove
- primijeniti jezične zakonitosti
- prepoznati i razumjeti poznata imena, riječi i rečenice u kratkim pisanim uputama
- razumjeti čitati poruke s razglednica i obavijesti.

U dijelu koji ispituje ***vještinu pisanja*** od tebe se očekuje da možeš:

- napisati kratku, jednostavnu razglednicu, ispuniti obrazac osobnim podatcima ili informacijama iz poznatih sadržaja
- napisati osobno pismo, pisati o svakodnevnim događajima iz svoje

okoline, opisati kratak događaj iz sadašnjosti, prošlosti i osobnog iskustva.

Kakvi su zadatci u pojedinom dijelu ispita?

Ispit vještine slušanja s razumijevanjem sastoji se od:

- zadatka višestrukog izbora u kojem učenici trebaju prepoznati i od 4 ponuđena odgovora izabrati jedan koji je prema govorenome tekstu točan
- zadatka popunjavanja praznina u kojem učenici moraju razumjeti informacije u govorenome tekstu i u skladu s tim popuniti obrazac.

Postupak rješavanja zadataka teče prema sljedećim fazama:

1. čitaš uputu i pitanja na engleskome jeziku
2. tijekom slušanja upute i teksta možeš početi odgovarati na pitanja
3. odgovaraš na pitanja
4. zadatke možeš rješavati i tijekom drugoga slušanja teksta
5. završavaš rješavanje zadataka

Ispit vještine čitanja sastoji se od:

- zadatka pridruživanja u kojem učenici moraju razumjeti jednostavne obavijesti, upozorenja, upute
- zadatka redanja i pridruživanja u kojemu učenici moraju razumjeti glavnu poruku i pojedinosti u tekstu, odnosno u dijalogu
- zadatka višestrukog izbora (dopunjavanja) u kojemu učenici moraju prepoznati prikladnu strukturu te nadopuniti tekst.

Ispit vještine pisanja sastoji se od:

- zadatka popunjavanja obrasca u kojemu učenici moraju prenijeti informaciju iz teksta u obrazac
- zadatka pisanja poruke/pisma (25-35 riječi) u kojem se traži da jasno i točno izneseš tražene podatke, odgovoriš u potpunosti na poruku, da razradiš svoje odgovore, da poruka bude jasna i razumljiva, da je napisana u odgovarajućem obliku.

Kako se vrjednuje uradak na ispitu?

Vrjednuju se točni odgovori. Za svaki točan odgovor dobije se jedan bod. Netočni odgovori ne donose negativne bodove.

Zadatak pisanja kratke poruke nosi 10 bodova i ocjenjuje se prema predlošku

koji sadrži kriterije za vrjednovanje komunikacijske svrhe zadatka, odnosno je li poruka komunikacijski potpuna, i kriterije za vrjednovanje jezika (gramatika i vokabular).

NJEMAČKI JEZIK

Što se ispituje ispitom iz Njemačkoga jezika?
Ispit iz njemačkoga jezika u 8. razredu osnovne škole namijenjen je ispitivanju usvojenosti triju jezičnih vještina: slušanja, čitanja i pisanja. Njime se ispituju temeljna znanja i vještine učenika koji njemački jezik uče kao strani jezik u redovnoj nastavi.

Kako je ustrojen ispit?
Ispit iz njemačkoga jezika u 8. razredu sastoji se od tri dijela koji nemaju jednak udio u ukupnom broju bodova u cijelom ispitu.

- dio kojim se ispituje vještina slušanja sadrži 2 zadatka i donosi najviše 9 bodova
- dio kojim se ispituje vještina čitanja sadrži 3 zadatka i donosi najviše 17 bodova
- dio kojim se ispituje vještina pisanja sadrži 2 zadatka i donosi najviše 15 bodova

Koliko traje ispitivanje?
Ispit traje ukupno 50 minuta bez odmora. Prvi dio koji ispituje vještinu slušanja traje oko 10 minuta. Drugi i treći dio koji ispituju vještinu čitanja i vještinu pisanja traju oko 40 minuta.
Što se od učenika očekuje u pojedinom dijelu ispita?
U dijelu kojim se ispituje ***vještina slušanja*** od tebe se očekuje da možeš u skladu s postavljenim zadatcima:

- globalno razumjeti dulji tekst o poznatoj temi (životna svakodnevica, odabir zanimanja, hobiji, zaštita okoliša, druženja i socijalni kontakti, život obitelji) i prepoznati temeljne informacije, srž poruke
- razumjeti jednostavan opis osobe, mjesta ili aktivnosti
- razumjeti sadržaj jednostavnih tekstova ili pratiti kratku priču o poznatoj osobi ili temi ako se govori razgovijetno, uz ponavljanje
- razumjeti kratke podatke o osobnom iskustvu svojih prijatelja

- pridružiti odgovarajuće izjave i tekstualne sadržaje osobama koje ih govore
- odabrati točne odgovore i izjave koje se odnose na ono što si čuo u tekstu

U dijelu kojim se ispituje ***vještina čitanja*** od tebe se očekuje da možeš u skladu s postavljenim zadacima:

- globalno razumjeti jednostavan tekst o poznatim temama (svakodnevica, škola, prehrana, planovi za budućnost, interesi mladih) i prepoznati temeljne infomacije, odnosno srž poruke
- razumjeti kraće tekstualne sadržaje o poznatim temama (zanimanja, ljudske osobine, školski predmeti) i prepoznati određene informacije u pročitanim sadržajima
- pridružiti pročitanim tekstualnim sadržajima odgovarajuća značenja i osobine
- odabrati točne odgovore i izjave koje se odnose na ono što si pročitao u tekstu
- razumjeti kraći dijalog vezan uz teme iz svakodnevnog života

U dijelu kojim se ispituje ***vještina pisanja*** od tebe se očekuje da možeš u skladu s postavljenim zadacima:

- popuniti obrazac traženim podacima
- napisati kratko pismo, sms poruku ili *e-mail* osobne naravi uz sadržajne smjernice

Kakvi su zadaci u pojedinom dijelu ispita?

Ispit vještine slušanja sastoji se od:

- zadatka pridruživanja u kojem se od tebe očekuje da globalno razumiješ tekst od 150 do 180 riječi te pridružiš osnovne misli osobama na koje se one odnose
- zadatka višestrukog izbora u kojem se od tebe očekuje da razumiješ tekst do 80 riječi, prepoznaš specifične informacije u pročitanom tekstu te odabereš točan odgovor koji se odnosi na ono što si pročitao u tekstu

Postupak rješavanja zadataka teče prema sljedećim fazama:

1. čitaš uputu i pitanja na njemačkome jeziku
2. tijekom slušanja upute i teksta možeš početi odgovarati na pitanja

3. odgovaraš na pitanja
4. zadatke možeš rješavati i tijekom drugoga slušanja teksta
5. završavaš rješavanje zadataka

Ispit vještine čitanja sastoji se od:

- zadatka višestrukog izbora u kojem se od tebe očekuje da razumiješ tekst od 150 do 200 riječi, prepoznaš specifične informacije u pročitanom tekstu te razlikuješ točan odgovor od netočnog
- zadatka pridruživanja u kojem se od tebe očekuje da globalno razumiješ više kraćih tekstova od 150 do 200 riječi te im pridružiš odgovarajuća značenja ili osobine
- zadatka dopunjavanja u kojem se od tebe očekuje da razumiješ dijaloški tekst od 80 do 100 riječi, prepoznaš i odabereš ponuđene prikladne leksičke i gramatičke strukture te ih uvrstiš u zadani kontekst

Ispit vještine pisanja sastoji se od:

- zadatka popunjavanja obrasca traženim podacima
- pisanja kratkog pisma, sms poruke ili *e-maila* osobne naravi od 35 do 45 riječi prema sadržajnim smjernicama

Kako se vrjednuje uradak na ispitu?

Vrjednuju se točni odgovori. Za svaki točan odgovor dobije se jedan bod. Netočni odgovori ne donose negativne bodove.

Zadatak pisanja kratke poruke nosi 10 bodova i ocjenjuje se prema predlošku koji sadrži kriterije za vrjednovanje komunikacijske svrhe zadatka, odnosno je li poruka komunikacijski potpuna, i kriterije za vrjednovanje jezika (gramatika i vokabular).

FRANCUSKI JEZIK

Što se ispituje ispitom iz Francuskoga jezika?

Ispit iz francuskoga jezika u 8. razredu osnovne škole namijenjen je ispitivanju sljedećih vještina: slušanje s razumijevanjem, čitanje s razumijevanjem te vještina pisanog izražavanja. Zbog tehničkih i objektivnih razloga ne provjerava se vještina govorenja.

Kako je ustrojen ispit?

Ispit se sastoji od triju dijelova:

- u prvome se dijelu provjerava vještina slušanja s razumijevanjem, a sastoji se od dvaju zadataka (10 bodova)

Slušaš dva snimljena teksta u trajanju do šest minuta s temama iz svakodnevnoga života. Svaki tekst slušaš dva puta.

Postupak rješavanja zadataka teče prema sljedećim fazama:

1. čitaš uputu i pitanja na francuskome jeziku
2. već tijekom slušanja upute i teksta možeš početi odgovarati na pitanja
3. odgovaraš na pitanja
4. zadatke možeš rješavati i tijekom drugoga slušanja teksta
5. završavaš rješavanje zadataka

- u drugome se dijelu provjerava vještina čitanja s razumijevanjem, a sastoji se od triju zadataka (15 bodova)
- u trećemu se dijelu provjerava vještina pisanog izražavanja, a sastoji se od dvaju zadataka (15 bodova)

Koliko traje ispitivanje?

Ispit iz francuskoga jezika traje ukupno 50 minuta, bez stanki između pojedinih dijelova. Prvi dio koji ispituje vještinu slušanja traje oko 10 minuta. Drugi i treći dio koji ispituju vještinu čitanja i vještinu pisanja traju oko 40 minuta.

Što se od učenika očekuje u pojedinom dijelu ispita?

U dijelu kojim se ispituje ***slušanje s razumijevanjem*** kod provjeravanja slušanoga teksta trebaš:

- razumjeti uobičajene izraze i riječi te jednostavne rečenice iz područja od neposrednog osobnog interesa (jednostavne podatke o sebi, obitelji, svojoj neposrednoj okolini, školi i sl.)
- razumjeti kratke, jednostavne snimljene tekstove o poznatim temama i sadržajima, primjerice kratak telefonski razgovor i sl.
- razumjeti osnovno značenje kratkih, jasnih i jednostavnih poruka, upozorenja te javnih obavijesti
- razumjeti jednostavne upute, primjerice kako stići od jednoga do drugoga mjesta pješice ili javnim prijevozom
- razumjeti vremensku prognozu

U dijelu kojim se ispituje ***vještina čitanja s razumijevanjem*** na ovoj razini trebaš:

- razumjeti jednostavne tekstove koji iznose činjenice i govore o tebi bliskim temama i interesima ako su tekstovi napisani uobičajenim standardnim jezikom.

Od tebe se očekuje:

- da razumiješ kratke tekstove vezane uz tebi bliske i zanimljive teme i sadržaje
- da prepoznaš i odrediš podrijetlo, vrstu i funkciju pisanoga teksta
- da razumiješ opći sadržaj teksta i /ili važne detalje
- da razumiješ i izdvojiš glavnu temu teksta
- da razvrstaš, vrjednuješ i usporediš pronađene informacije

Elementi uporabe jezika ne vrjednuju se u posebnome dijelu ispita, već su oni integrirani u zadatke drugih jezičnih vještina. Ti se elementi posebice vrjednuju kod provjeravanja vještine govorenog i pisanog izražavanja. Stoga o tome vodi računa.

U dijelu kojim se provjerava ***vještina pisanog izražavanja*** trebaš:

- **napisati niz izraza i jednostavnih rečenica međusobno povezanih** jednostavnim veznicima i veznim riječima et, mais, parce que, ou, d' abord, donc, puis, ensuite, alors, enfin o temama iz svakodnevnoga života vezanim uz tvoje osobne potrebe i interese.

Od tebe se očekuje:

- **da napišeš prema predlošku kratku i jednostavnu bilješku ili poruku** osobne naravi kojom ćeš zahvaliti, ispričati se, čestitati, pozvati na neki događaj, odbiti/prihvatiti prijedlog ili poziv, dogovoriti sastanak ili neku drugu aktivnost i sl.
- **da jednostavno objasniš svoj stav i mišljenje, primjerice zašto ne** prihvaćaš poziv na rođendan i sl.
- **da napišeš prema zadanim natuknicama jednostavno osobno pismo,** razglednicu, *e-mail* kojima ćeš, primjerice, zatražiti ili dati neku informaciju, zahvaliti, prepričati neki događaj ili putovanje i sl.
- **da odgovoriš prema zadanim natuknicama na poruku, osobno pismo,** razglednicu, *e-mail*, blog i sl.
- **da jednostavno prepričaš/ispričaš neki događaj, primjerice u obliku** pisma, zabilješke u dnevniku, bloga i sl.
- **da prema predlošku ukratko opišeš neki prošli događaj ili osobno** iskustvo na poznatu temu, primjerice obitelj, škola, prijatelji, slobodno vrijeme, putovanja, praznici, izleti, život u gradu/na selu i sl.
- **da jednostavno opišeš i/ili predstaviš neku osobu, predmete, prostore** iz neposredne okoline i sl.
- **da ukratko opišeš svoje navike, svakodnevne aktivnosti ili svoje planove** za budućnost, primjerice kako ćeš provesti vikend, školske praznike, kako ćeš organizirati rođendansku zabavu i sl.

Kakvi su zadaci u pojedinom dijelu ispita?

Bit će nekoliko vrsta zadataka:

- zadatci višestrukog izbora – od triju ili četiriju ponuđenih odgovora trebaš izabrati jedan koji je točan
- zadatci povezivanja i sređivanja – trebaš pravilno odabrati izraz, pitanje, dio rečenice ili cijelu rečenicu i povezati ih prema smislu s drugim izrazom, pitanjem, dijelom rečenice ili cijelom rečenicom
- zadatci redanja – trebaš točno poredati zadane elemente pridržavajući se upute
- zadatci razvrstavanja – ponuđene riječi, izraze ili rečenice trebaš prema smislu rasporediti i upisati na odgovarajuću praznu crtu kako bi dobio smislenu cjelinu
- zadatci kratkih odgovora – trebaš napisati odgovarajuću riječ, izraz, pitanje, odgovor na neko pitanje, dio rečenice ili cijelu rečenicu.
- zadatci preoblikovanja, tj. prenošenja informacija iz jedne vrste teksta u drugi, primjerice iz teksta u obrazac ili prema podatcima u obrascu napisati kratak tekst
- zadatci esejskoga tipa – trebaš napisati: osobnu poruku od 35 do 45 riječi, primjerice obavijest, pozivnicu, ispriku, čestitku, *e-mail* i sl.

Kako se vrjednuje uradak na ispitu?

Vrjednuju se točni odgovori. Za svaki točan odgovor dobije se jedan bod. Netočni odgovori ne donose negativne bodove.
Zadatak pisanja kratke poruke nosi 10 bodova i ocjenjuje se prema predlošku koji sadrži kriterije za vrjednovanje komunikacijske svrhe zadatka, odnosno je li poruka komunikacijski potpuna, i kriterije za vrjednovanje jezika (gramatika i vokabular).

PRILOG 8

Vodič za učenike talijanske nacionalne manjine

Guida per gli alunni

Valutazione sperimentale esterna delle competenze acquisite dagli alunni alla fine dell'ottava classe delle scuole elementari italiane in Croazia

Anno scolastico 2007/2008

Guida per gli alunni

Valutazione sperimentale esterna delle competenze acquisite dagli alunni alla fine dell'ottava classe delle scuole elementari italiane in Croazia

Anno scolastico 2007/2008

Aprile 2008

Redatto dal:
Centro nazionale per la valutazione esterna dell'istruzione
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Enti titolari del progetto:
Centro nazionale per la valutazione esterna dell'istruzione, Zagabria
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb

Istituto per le scienze sociali "Ivo Pilar", Zagabria
Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb

Autori della verifica di Lingua italiana

INGRID DAMIANI EINWALTER, doc. di Metodica della lingua italiana, Facoltà di lettere e filosofia Zagabria - Zagreb;
ELISA ZAINA, prof. di Lingua e letteratura italiana, Fiume -Rijeka;
MARIA SCIOLIS, prof. di Lingua e letteratura italiana, SMS, Rovigno -Rovinj;
ROSALIA MASSAROTTO, prof. di Lingua e letteratura italiana, SEI *Dolac,* Fiume - Rijeka;
SANDRO MANZIN, prof. di Lingua e letteratura italiana, SEI di Buie -Buje;
ESTER ZARLI, prof. di Lingua e letteratura italiana, SEI *B. Parentin,* Parenzo - Poreč.

Che cos'è la valutazione esterna?

La valutazione esterna è la verifica degli obiettivi istruttivi raggiunti da tutti gli alunni delle ottave classi.
Tutti gli alunni delle ottave classi delle scuole elementari italiane in Croazia risolveranno gli stessi esercizi contemporaneamente.
Il fine è valutare la qualità e la quantità dell'apprendimento nel corso dell'istruzione scolastica elementare.
Attraverso la verifica esterna delle competenze acquisite, il *Centro nazionale per la valutazione esterna dell'istruzione* controlla la qualità del sistema istruttivo e contribuisce allo sviluppo sistematico dell'insegnamento nelle scuole elementari della Croazia.

Quali materie saranno oggetto d'esame?

Quest'anno si esegue la valutazione esterna delle conoscenze, competenze e abilità permanenti di *Lingua italiana, Lingua croata, Lingua inglese, Biologia, Chimica e Fisica*.

Quando avverrà la valutazione sperimentale esterna?

L'esame di:
- Biologia, Chimica e Fisica sarà il **6 maggio 2008**, alle **ore 9.00**.
- Lingua italiana, il **7 maggio 2008**, alle **ore 9.00**.
- Lingua croata e Lingua inglese, l'**8 maggio 2008**, alle **ore 9.00**.

Chi partecipa alla verifica?

- Partecipano alla verifica, tutti gli alunni delle ottave classi delle scuole elementari della Repubblica di Croazia, i cui genitori hanno espresso parere favorevole.

In che modo si svolgerà la verifica?

- Il **6 maggio 2008** *tutti gli alunni* delle ottave classi delle scuole elementari italiane della Repubblica di Croazia sosterranno la verifica delle competenze di Biologia, Chimica e Fisica.

- Il **7 maggio 2008** *tutti gli alunni* delle ottave classi delle scuole elementari italiane della Repubblica di Croazia sosterranno la verifica delle competenze di Lingua italiana.

- L'**8 maggio 2008** avranno luogo due verifiche: la prima di Lingua croata, la seconda di Lingua inglese. *Metà degli alunni* delle ottave classi sosterrà la verifica delle competenze di Lingua croata, *l'altra metà* sosterrà la verifica delle competenze di Lingua inglese. La scelta degli alunni che sosterranno l'una o l'altra verifica si basa sulla casualità.

Dove e come si svolgeranno le verifiche?

Le verifiche delle competenze acquisite si effettueranno contemporaneamente in tutte le scuole elementari della Repubblica di Croazia, seguendo le stesse modalità e in condizioni pressoché simili.
Gli alunni sosterranno le verifiche nelle loro scuole, in un'aula (aula d'esame), preparata per l'occasione.
Tutti i quesiti delle verifiche saranno svolti per iscritto.
La verifica verrà svolta alla presenza del commissario d'esame (insegnante).
Tutti gli alunni che sosterranno la verifica avranno l'obbligo di attenersi alle indicazioni date.

I risultati conseguiti individualmente dagli alunni nelle verifiche verranno resi pubblici?

Le verifiche degli alunni saranno contrassegnate da un apposito codice. Saranno considerati dati riservati tutti i risultati conseguiti dagli alunni nelle verifiche. Nessuno, tranne i responsabili del *Centro nazionale per la valutazione esterna dell'istruzione*, potrà venire a conoscenza dei risultati conseguiti da ogni singolo alunno.

A che cosa servono i risultati delle verifiche?

Mediante le verifiche si vuole stabilire il livello di conoscenze, competenze e abilità acquisite dagli alunni alla fine della scuola elementare. In base ai risultati verrà migliorata la qualità del sistema scolastico e del Piano e programma d'insegnamento delle materie che sono oggetto di verifica.
I risultati della valutazione esterna verranno resi pubblici come esiti complessivi a livello statale, regionale e delle singole scuole.

Come sono state preparate le verifiche?

Le verifiche sono state elaborate da commissioni di esperti per le verifiche delle competenze delle materie in questione.

Per avere informazioni più approfondite sulla forma e sul contenuto delle singole verifiche, leggi le pagine che seguono.

Quali sono le norme di comportamento durante le verifiche?

- Le norme di comportamento sono necessarie per uniformare le condizioni in cui gli alunni sostengono le verifiche. Tutti gli alunni devono essere nella possibilità di sostenere senza alcun ostacolo le verifiche, al fine di effettuarle secondo una metodologia pianificata.
- Non è consentito giungere in ritardo o allontanarsi dall'aula dove si svolge la verifica.
- Rispondi ai quesiti scrivendo le risposte negli spazi stabiliti. Ascolta attentamente le istruzioni fornite dal commissario d'esame e leggi attentamente le istruzioni riportate nella verifica.
- Durante il periodo in cui ha luogo la verifica non è permesso: copiare, suggerire, servirsi di oggetti o materiale vietato, dichiarare proprio il lavoro altrui o fornire informazioni personali errate.
- Non è permesso strappare, sgualcire, distruggere o eliminare nessuna parte del materiale d'esame.
- Durante il periodo in cui si effettua la verifica non puoi né reagire in maniera chiassosa né commentare e discutere ad alta voce con il commissario d'esame o con il suo assistente.
- Nel caso in cui non ti atterrai a queste regole, il commissario d'esame ti allontanerà dall'aula.
- Se durante la verifica avrai delle domande inerenti la prova o l'andamento della verifica, alza liberamente la mano e il commissario d'esame verrà da te.
- Se avrai delle obiezioni riguardanti il modo o l'andamento della verifica, potrai comunicarle, a prova ultimata, al direttore.
- Nel caso tu abbia bisogno di uscire dall'aula in cui avverrà la verifica, alza la mano e comunicalo al commissario d'esame. Egli o l'assistente del commissario d'esame ti accompagnerà.

Qual è l'occorrente necessario durante la verifica?

Scriverai la verifica in corsivo e userai **matita** e **gomma.**

La verifica di Lingua italiana

Quali sono i contenuti esaminati?

La verifica include i contenuti appresi nel corso dell'istruzione elementare.

Com'è strutturata la prova?

La verifica è suddivisa in 4 parti:
1. lettura e comprensione del testo;
2. composizione scritta;
3. esercizi di morfosintassi;
4. conoscenza del lessico.

LETTURA E COMPRENSIONE DEL TESTO
Il tuo primo compito sarà di leggere il testo proposto e rispondere a 14 domande di verifica della comprensione del testo. Il brano letterario proposto non supera la pagina ed è adatto alla tua età e al tuo livello di conoscenza. I quesiti sono di vario tipo: scelta multipla, completamento, ricerca degli elementi essenziali, individuazione del punto di vista dell'autore, ecc.
In seguito dovrai:
- Definire la tipologia testuale
- Individuare il punto di vista dell'autore
- Caratterizzare i personaggi
- Ricercare nel testo gli elementi richiesti
- Verificare la comprensione del singolo paragrafo
- Cogliere le informazioni esplicite del testo
- Cogliere le informazioni implicite

PRODUZIONE SCRITTA
Ti sarà dato un tema e dovrai scrivere un componimento seguendo la traccia proposta. Avrai a disposizione un foglio d'appoggio per gli appunti o per la brutta copia. È importante che lo svolgimento comprenda un'introduzione, lo sviluppo dell'idea e una conclusione adeguata. Scriverai in maniera leggibile e corretta, e darai un titolo alla tua produzione. Con la verifica si valuteranno:
- l'applicazione delle competenze testuali;
- l'ortografia;
- la correttezza sintattica;
- la proprietà di linguaggio;
- la scorrevolezza;
- la ricchezza lessicale;
- l'originalità del contenuto.

MORFOSINTASSI
La prova consiste di 16 domande di morfosintassi. Gli esercizi sono di vario tipo:

- scelta multipla;
- sostituzione;
- riconoscimento;
- completamento;

LESSICO
In questa parte che comprende 7 quesiti dovrai dare prova delle competenze e delle conoscenze lessicali acquisite nel corso del processo formativo della scuola elementare. Gli esercizi sono strutturati come segue:

- completamento;
- sostituzione;
- riconoscimento;

Durata della verifica

Il tempo a tua disposizione per risolvere i quesiti della verifica è di 100 minuti.
La prova ha 32 pagine.

Valutazione della verifica

	UNITÀ	PUNTI
I parte	Lettura e comprensione del testo	26
II parte	Produzione di un testo	23
III parte	Morfosintassi	35
IV parte	Lessico	14
TOTALE		98

Si valuteranno solo le risposte scritte esattamente e correttamente.
Le risposte errate non saranno valutate con punteggio negativo.
La risposta o il testo fuori tema sarà valutato zero (0) punti e non saranno presi in considerazione nemmeno gli altri elementi del testo.

PRILOG 9

Obavijesni listić za roditelje

Za više informacija:

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Trg Marka Marulića 18/III.
10 000 Zagreb

Službene stranice: **www.ncvvo.hr**

Tel.: 01 / 4501 833
01 / 4501 821
01 / 4501 846
01 / 4501 838

Hvala Vam na vremenu koje ste izdvojili za informiranje o eksperimentalnome vanjskome vrjednovanju u osnovnim školama i zahvaljujemo što će Vaše dijete pridonijeti provedbi ovoga iznimno značajnoga projekta u Republici Hrvatskoj.

Ukoliko ne želite da Vaše dijete sudjeluje u ovom ispitivanju molimo Vas da se pisanim putem obratite ravnatelju svoje škole.

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA 4. I 8. RAZREDA

šk. god. 2007./2008.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Dragi roditelji,

Vaše dijete ima jedinstvenu priliku da svojim sudjelovanjem u eksperimentalnome vanjskome vrjednovanju obrazovnih postignuća pridonese poboljšanju osnovnoškolskoga obrazovnoga sustava i time stvaranju temelja za kvalitetno i jedinstveno obrazovanje svakoga djeteta u Republici Hrvatskoj.

Što je eksperimentalno vanjsko vrjednovanje?

- To je objektivno i standardizirano vanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća učenika u osnovnim školama Republike Hrvatske.

Tko ga provodi?

- Provodi ga *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* u suradnji s drugim institucijama.

Što je Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (dalje Centar)?

- Centar je novoosnovana ustanova koja provodi poslove vanjskoga vrjednovanja u odgojno-obrazovnome sustavu Republike Hrvatske i poslove provođenja ispita temeljene na nacionalnim standardima.

Kome je namijenjeno eksperimentalno vanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća?

- Namijenjeno je svim učenicima četvrtih i osmih razreda svih osnovnih škola u Republici Hrvatskoj.

Što će se ispitivati eksperimentalnim vanjskim vrjednovanjem?

- Ispitivat će se temeljna znanja, vještine i kompetencije učenika iz sljedećih predmeta:

4. razredi: (zajednički ispit)
1. Hrvatski jezik
2. Matematika
3. Priroda i društvo
4. Strani jezik u redovnoj nastavi

8. razredi:
1. Hrvatski jezik
2. Strani jezik u redovnoj nastavi
3. Povijest, Geografija (zajednički ispit)
4. Biologija, Kemija, Fizika (zajednički ispit)

- Osim toga, utvrdit će se koliko su učenici osposobljeni za samostalno rješavanje problema razmišljanjem i smislenim učenjem.

Koji će od navedenih ispita pisati Vaše dijete?

- Svi učenici 4. razreda pisat će zajednički ispit iz Hrvatskoga jezika, Matematike, Prirode i društva te stranoga jezika u redovnoj nastavi.
- Polovica učenika 8. razreda pisat će ispite iz Povijesti, Geografije, Biologije, Kemije i Fizike, a polovica učenika ispite iz Hrvatskoga jezika i stranoga jezika u redovnoj nastavi. Ispiti će učeniku biti dodijeljeni slučajnim odabirom.

Kada će biti provedeno eksperimentalno vanjsko vrjednovanje?

- Učenici 4. razreda pisat će ispit iz ranije navedenih predmeta u dva dana, 2. i 3. travnja 2008., a učenici 8. razreda 6. i 8. svibnja 2008. Dana 6. svibnja ispitivat će se Povijest, Geografija, Biologija, Kemija, Fizika, a 8. svibnja Hrvatski jezik i strani jezik u redovnoj nastavi.

Koliko je trajanje pojedinoga ispita?

- Svakoga dana ispitivanje će trajati 60-90 minuta za učenike 4. razreda, odnosno 120-180 minuta za učenike 8. razreda.
  Na dane ispitivanja ne će biti organizirana redovna nastava za učenike 4. i 8. razreda.

Tko priprema ispite za eksperimentalno vanjsko vrjednovanje?

- Ispite pripremaju učitelji i sveučilišni profesori iz pojedinih nastavnih predmeta u suradnji sa stručnjacima Centra.

Hoće li pojedinačni rezultati učenika biti javni?

- Ne će. Svi učenici pristupit će ispitivanju anonimno i dobit će svoj ispit obilježen osobnom zaporkom. Prilikom obradbe i izvještavanja o rezultatima, na taj način identitet svakoga učenika u potpunosti je zaštićen.

Na koji način će se izvještavati o rezultatima?

- Skupni rezultati na razini škole, županije i Republike Hrvatske bit će dostupni školama, učenicima i roditeljima, Vladi Republike Hrvatske i široj javnosti.

Hoće li rezultati učenika na ovome ispitivanju utjecati na njihov školski uspjeh?

- Rezultati ovoga ispitivanja ni na koji način ne će utjecati na školski uspjeh učenika.

Što Vaše dijete može dobiti sudjelovanjem u ovom ispitivanju?

- Ovakvo objektivno i standardizirano ispitivanje omogućuje učenicima da međusobno izmjenjuju informacije o ispitu i na taj način dobiju stvaran uvid u količinu svojih znanja, vještina i kompetencija na razini cijele Republike Hrvatske. Također, za učenike osmih razreda rješavanje ovoga ispita dobra je priprema za nacionalne ispite koji se obvezno provode u srednjim školama.

Treba li se Vaše dijete dodatno (posebno) pripremati za ispite?

- Vaše se dijete ne treba posebno pripremati za ove ispite jer to ne bi dalo objektivnu sliku njegovih znanja, vještina i kompetencija, ali ispitu treba pristupiti odgovorno.

PRILOG 10

Ispit iz Fizike

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

FIZIKA

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

PRAZNA STRANICA

U sljedećim zadatcima odgovor **upiši** na praznu crtu ili u za to predviđeni prostor.

1. U lijevome stupcu nalazi se oznaka fizičke veličine, a u desnome stupcu oznaka pripadajuće mjerne jedinice.
   Napiši broj koji se nalazi ispred pripadajuće mjerne jedinice uz svaku oznaku fizičke veličine.
   Jedna mjerna jedinica je višak.

V _____	1) V
U _____	2) J
W _____	3) kg
m _____	4) W
	5) m^3

2. Pridruži svakome pojmu iz skupine na lijevoj strani broj odgovarajućega pojma s desne strane.

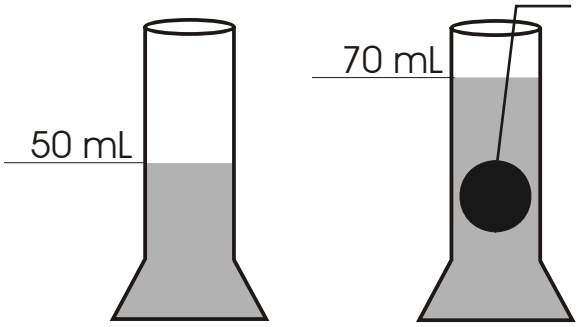
jabuka na grani _____	1) kinetička energija
rastegnuta opruga _____	
automobil koji se giba _____	2) gravitacijska potencijalna energija
čekić na stolu u odnosu na pod _____	
	3) elastična potencijalna energija

3. Pretvori.

   50 m = _____ dm
   50 m^2 = _____ dm^2
   50 m^3 = _____ dm^3
   50 L = _____ dm^3

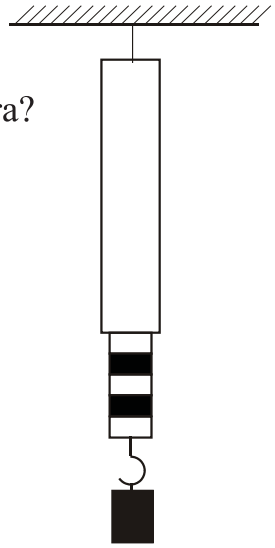
4. Promotri sliku i odredi obujam kuglice.

V = _____

5. Dinamometar i uteg na slici međudjeluju silom od 10 N.
Koliku silu označava jedan podjeljak na ljestvici dinamometra?

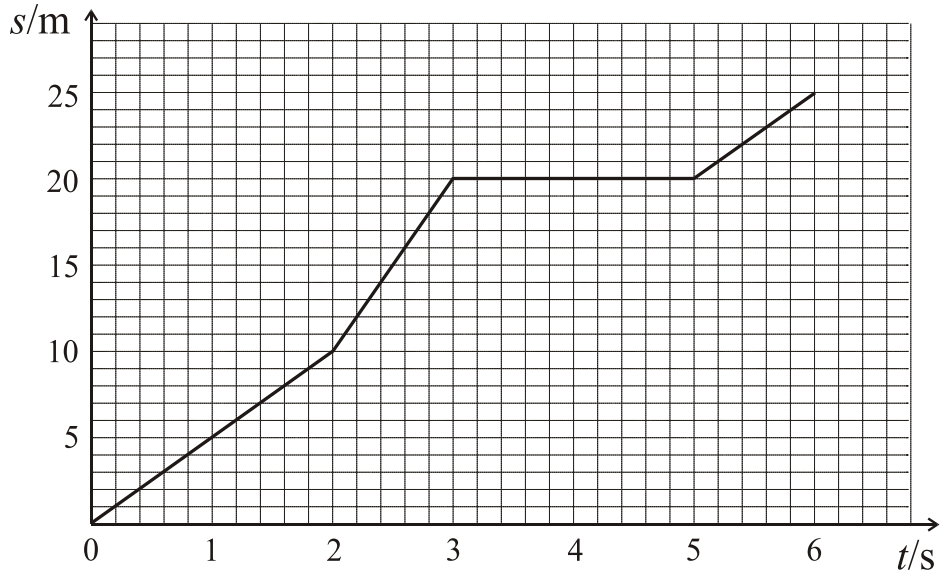
F = _____

6. Kolika je gustoća kamena ako komad kamena mase 5 600 kg istisne 2 m^3 vode u bazenu?

Gustoća kamena je _____.

7. Na temelju grafičkoga prikaza gibanja učenika biciklom napiši koliki put on prijeđe od druge do četvrte sekunde.
Učenik od druge do četvrte sekunde prijeđe put od _____.

U sljedećim zadatcima samo je **jedan odgovor** točan.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

8. Težina tijela je:
   a) drugi naziv za masu tijela
   b) sila kojom tijelo djeluje na podlogu ili na ovjes ako visi
   c) količnik mase i obujma tijela
   d) mjera za tromost ili inerciju tijela

9. Na skijama se manje propada u snijeg nego u cipelama jer:
   a) skije imaju veću ploštinu od cipela
   b) skije imaju manju masu od cipela
   c) su skije uske
   d) skije imaju glatku površinu

10. Unutarnju energiju tijela čine:
    a) elastična i kinetička energija njegovih molekula
    b) gravitacijska i potencijalna energija tijela
    c) kinetička i potencijalna energija njegovih molekula
    d) kinetička i električna energija tijela

11. Električnom grijalicom prolazi struja 5 A, a priključena je na napon gradske mreže.
    Kolika je snaga električne grijalice?
    a) 1 100 V
    b) 1 100 W
    c) 220 V
    d) 220 W

12. U čašama na stolu nalaze se jednake količine vode sobne temperature. Podignemo li jednu čašu, promijenit će se:
    a) unutarnja energija vode
    b) gravitacijska potencijalna energija vode
    c) kinetička energija vode
    d) kemijska energija vode

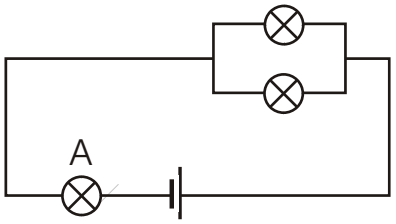
13. Pregrijano mlijeko temperature 100 °C ne možemo piti, pa ćemo dodati jednaku količinu hladnoga mlijeka temperature 8 °C. Zanemarimo li toplinske gubitke, toplina koju preda toplije mlijeko bit će:
    a) veća od topline koju hladnije primi
    b) ovisna o gustoći toplijega mlijeka
    c) jednaka toplini koju primi hladnije mlijeko
    d) ovisna o gustoći hladnijega mlijeka

14. Jabuka slobodno pada s drveta. To znači da se brzina jabuke:

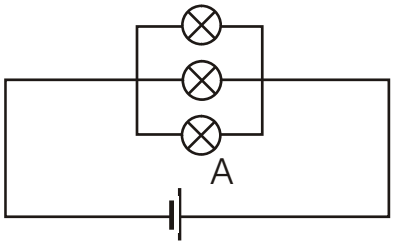
a) ne mijenja cijelim dijelom puta
b) stalno jednoliko povećava
c) u početku povećava, a zatim smanjuje
d) u početku povećava, a zatim ostaje ista

15. U strujnim krugovima na slici sve su žaruljice **jednake**.
U kojem će strujnome krugu žaruljica A **najslabije** svijetliti?

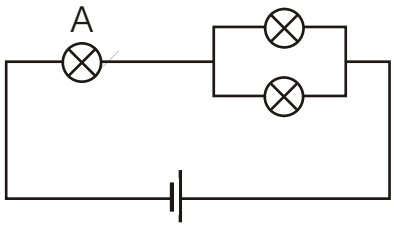
a)

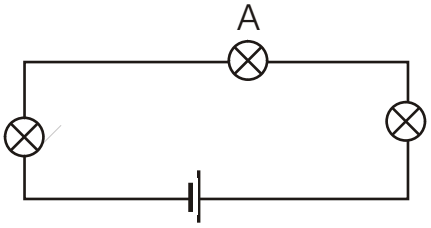
b)

c)

d)

PRAZNA STRANICA

PRILOG 11

Ispit iz Biologije

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

BIOLOGIJA

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 25 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

PRAZNA STRANICA

U sljedećim zadatcima samo je **jedan odgovor** točan.
Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

1. Koji je organ isključivo građen od živčanoga tkiva?
   a) šaka
   b) srce
   c) jezik
   d) mozak

2. Lišaji su simbioza:
   a) alga i mahovina
   b) gljiva i alga
   c) bakterija i alga
   d) mahovina i gljiva

3. Marija je mikroskopom promatrala epitelne stanice jezika i pri tome uočila više staničnih dijelova.
   Koji stanični dio ipak **nije** mogla uočiti?
   a) jezgru
   b) citoplazmu
   c) membranu
   d) vakuolu

4. Ženske spolne stanice sazrijevaju:
   a) u maternici
   b) u jajnicima
   c) u jajovodima
   d) u sjemenicima

5. Tko su uzročnici bolesti osobe koja je oboljela od tuberkuloze (TBC)?

   a) bakterije
   b) gljivice
   c) bičaši
   d) virusi

6. Stanica ima 32 kromosoma. Nakon mitoze svaka stanica ima:

   a) 16 kromosoma
   b) 32 kromosoma
   c) 48 kromosoma
   d) 64 kromosoma

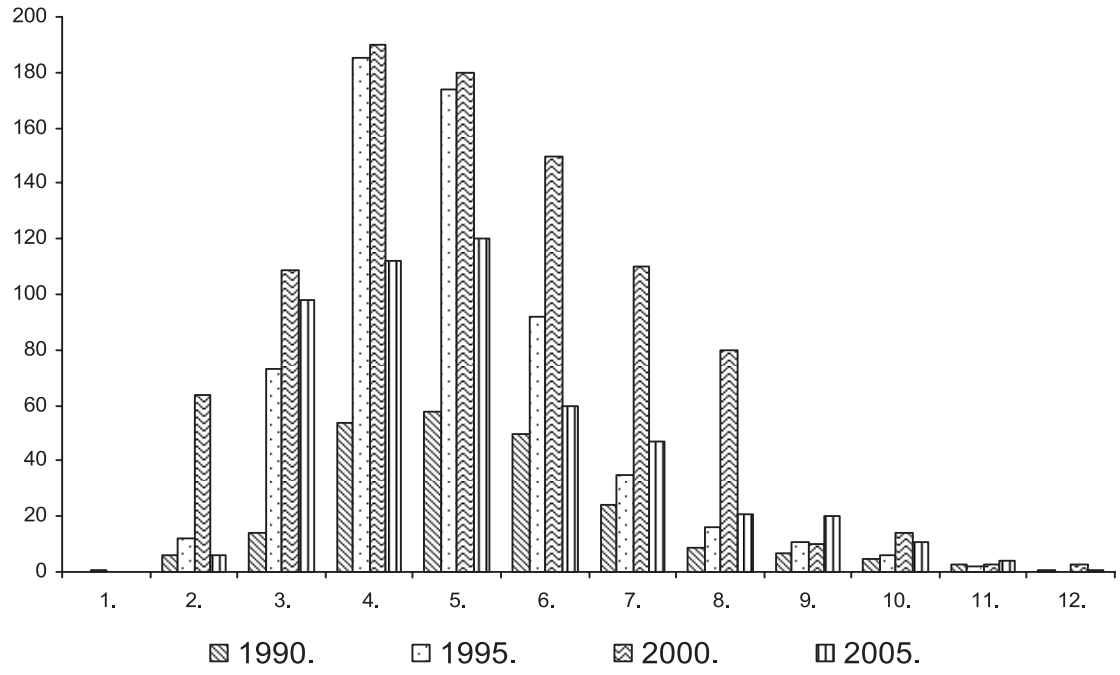
7. Liječnik je utvrdio da je podražljivost Mirelinih živčanih stanica oslabljena. U kojem dijelu živčane stanice postoji problem?

   a) u jezgri stanice
   b) u dugom nastavku
   c) u kratkim ograncima
   d) u sinaptičkoj vezi

Za rješavanje zadataka broj 8 i broj 9 potrebno je promatrati priloženi grafički prikaz.

U svakome zadatku samo je **jedan odgovor** točan.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Grafički prikaz brojnosti populacije puževa u kontinentalnoj listopadnoj šumi RH tijekom 1990., 1995., 2000. i 2005. godine od siječnja do prosinca

8. Koje je godine populacija puževa nanijela najviše štete vegetaciji kontinentalne listopadne šume?
   a) 1990. godine
   b) 1995. godine
   c) 2000. godine
   d) 2005. godine

9. U kojem je tromjesečju od 1990. do 2005. populacija puževa najbrojnija?
   a) u 1. tromjesečju
   b) u 2. tromjesečju
   c) u 3. tromjesečju
   d) u 4. tromjesečju

Svakom pojmu iz lijevoga stupca pridruži samo jedan **broj** iz desnoga stupca.

Broj iz desnoga stupca **upiši** na odgovarajuću crtu u lijevome stupcu.

Dva broja su višak.

10. Navedenim **skupinama** pridruži odgovarajući **način oplodnje i razvoj zametka.**

sisavac _____	1) unutarnja oplodnja, razvoj zametka izvan tijela ženke
ptica _____	2) vanjska oplodnja, razvoj zametka u tijelu ženke
riba _____	3) unutarnja oplodnja, razvoj zametka u tijelu ženke
	4) vanjska oplodnja, razvoj zametka u okolišu
	5) unutarnja oplodnja, razvoj zametka u okolišu

11. Navedenim **dijelovima stanice** pridruži **funkciju** koju obavljaju.

jezgra _____	1) stvara bjelančevine
ribosom _____	2) obavlja fotosintezu
mitohondrij _____	3) upravlja radom stanice
	4) stvara energiju
	5) stvara klorofil

12. Navedenim **skupinama** pridruži odgovarajući **organizam**.

papratnjača	_____	1) zdenčara
golosjemenjača	_____	2) pšenica
kritosjemenjača	_____	3) oslad
		4) vlasak
		5) čempres

U sljedećim zadatcima na praznu crtu **upiši** pojam koji nedostaje.

13. Neoplođena jajna stanica zdrave odrasle žene u jezgri ukupno ima _____ kromosoma.

14. Nasljedne promjene organizama nastale pod utjecajem okoliša nazivaju se _____ .

15. Pojedini organizmi, kao npr. hidra, imaju sposobnost obnavljanja izgubljenih dijelova tijela, a ta se pojava naziva _____ .

PRAZNA STRANICA

PRILOG 12

Ispit iz Kemije

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

KEMIJA

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

U sljedećim zadatcima samo je **jedan odgovor** točan.
Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

1. Ovaj znak upozorenja, , znači:
   a) otrovno
   b) opasno
   c) nagrizajuće
   d) zapaljivo

2. Promjena H_2O (l) → H_2O (g) jest:
   a) sublimacija
   b) taljenje
   c) isparavanje
   d) kondenzacija

3. U prikazanim čašama nalaze se otopine šećera različitih koncentracija. Koja od navedenih mogućnosti ispravno opisuje prikazane otopine?

a)	nezasićena	zasićena	prezasićena
b)	zasićena	prezasićena	nezasićena
c)	prezasićena	zasićena	nezasićena
d)	nezasićena	prezasićena	zasićena

4. Produkt žarenja željezne vune je:
   a) oksid željeza
   b) hidroksid željeza
   c) sulfid željeza
   d) klorid željeza

5. Što će se dogoditi ako zrak iz pluća upuhujemo u vodenu otopinu kalcijeva hidroksida?
   a) otopina će ostati bezbojna
   b) otopina će pocrvenjeti
   c) otopina će postati ljubičasta
   d) otopina će se zamutiti

6. Empirijska je formula nekoga ugljikovodika $\mathbf{CH_2}$.
   Gustoća ispitivanoga ugljikovodika 14 je puta veća od gustoće vodika pri istim uvjetima.
   Molekulska formula toga ugljikovodika je:
   a) CH_2
   b) C_2H_4
   c) C_3H_6
   d) C_4H_8

7. Miješanjem isključivo dviju otopina izborom među HCl, NaOH, H_2O i fenolftaleina samo jedna kombinacija dat će otopinu koja je:
   a) bezbojna
   b) žuta
   c) crveno-ljubičasta (purpurna)
   d) plava

8. Kation čija je oznaka $\mathbf{Fe^{2+}}$ sadržava:

   a) 20 elektrona
   b) 22 elektrona
   c) 24 elektrona
   d) 26 elektrona

9. Na brzinu kemijske reakcije **ne utječe**:

   a) promjena mase reaktanata
   b) promjena koncentracije
   c) dodatak katalizatora
   d) promjena temperature

10. Valencija sumpora u sumporovu dioksidu je:

   a) II
   b) III
   c) IV
   d) V

U sljedećim zadatcima odgovor **upiši** na praznu crtu.

Prikaži postupak rješavanja.

Boduje se i **postupak** i točan **odgovor**.

11. U menzuri se nalazi 50 mL vode. Ako u menzuru s vodom uronimo željezni valjak, volumen iznosi 150 mL.

a) Odredi volumen željeznoga valjka.

Postupak:

Odgovor: _____ mL

b) Izmjerena je masa toga željeznoga valjka i ona iznosi 780 g.
Izračunaj gustoću željeznoga valjka.

Postupak:

Odgovor: _____ g/mL

12. Žarena je ljuštura školjkaša.
Potom je stavljena u vodu i dodana je kap fenolftaleina.

a) Kakve je boje otopina?

_____

b) Dovrši odgovarajuću jednadžbu kemijske reakcije.

$CaCO_3 \rightarrow$ _____ + _____

c) Koji su produkti žarenja ljušture?

_____

13. Bakar i sumpor su elementarne tvari.

a) Kakvu **vrstu smjese** dobijemo ako pomiješamo bakar i sumpor?

_____

b) Koju ćemo vrstu čiste tvari dobiti **zagrijavanjem smjese** bakra i sumpora?

_____

c) Napiši odgovarajuću **jednadžbu kemijske reakcije**.

_____

14. Elektrolizom vode nastaju elementarne tvari.

a) U kojem su agregacijskom stanju produkti elektrolize vode?

_____

b) Napiši jednadžbu kemijske reakcije elektrolize vode.

_____

15. Kemijskom analizom utvrđeno je da se neki prirodni kemijski spoj sastoji od natrija, dušika i kisika.
Omjer broja atoma u tom je spoju 1:1:3.
Napiši kemijsku formulu tog spoja.

Formula spoja: _____

Periodni sustav elemenata

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1,008 **H** 1																	4,003 **He** 2
2	6,941 **Li** 3	9,012 **Be** 4											10,81 **B** 5	12,01 **C** 6	14,01 **N** 7	16,00 **O** 8	19,00 **F** 9	20,18 **Ne** 10
3	22,99 **Na** 11	24,31 **Mg** 12											26,98 **Al** 13	28,09 **Si** 14	30,97 **P** 15	32,06 **S** 16	35,45 **Cl** 17	39,95 **Ar** 18
4	39,10 **K** 19	40,08 **Ca** 20	44,96 **Sc** 21	47,90 **Ti** 22	50,94 **V** 23	52,00 **Cr** 24	54,94 **Mn** 25	55,85 **Fe** 26	58,93 **Co** 27	58,70 **Ni** 28	63,55 **Cu** 29	65,38 **Zn** 30	69,72 **Ga** 31	72,59 **Ge** 32	74,92 **As** 33	78,96 **Se** 34	79,90 **Br** 35	83,80 **Kr** 36
5	85,47 **Rb** 37	87,62 **Sr** 38	88,91 **Y** 39	91,22 **Zr** 40	92,91 **Nb** 41	95,94 **Mo** 42	97 **Tc** 43	101,1 **Ru** 44	102,9 **Rh** 45	106,4 **Pd** 46	107,9 **Ag** 47	112,4 **Cd** 48	114,8 **In** 49	118,7 **Sn** 50	121,8 **Sb** 51	127,6 **Te** 52	126,9 **I** 53	131,3 **Xe** 54
6	132,9 **Cs** 55	137,3 **Ba** 56	174,97 **Lu** 71	178,5 **Hf** 72	180,9 **Ta** 73	183,9 **W** 74	186,2 **Re** 75	190,2 **Os** 76	192,2 **Ir** 77	195,1 **Pt** 78	197,0 **Au** 79	200,6 **Hg** 80	204,4 **Tl** 81	207,2 **Pb** 82	209,0 **Bi** 83	(209) **Po** 84	(210) **At** 85	(222) **Rn** 86
7	(223) **Fr** 87	(226) **Ra** 88	260,11 **Lr** 103	(261) 104	(262) 105	106	107	108	109									

PRILOG 13

Ispit iz integracijskih sadržaja Biologije, Fizike i Kemije

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

INTEGRACIJA NASTAVNIH SADRŽAJA IZ BIOLOGIJE, FIZIKE I KEMIJE

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 15 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

U sljedećim zadatcima samo je **jedan odgovor** točan.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

1. Koji je element **najmanje** zastupljen u stanicama mnogostaničnih organizama?

   a) N
   b) S
   c) H
   d) O

2. Homogenu smjesu šećera i vode moguće je napraviti:

   a) jer šećer i voda imaju jednaku gustoću
   b) jer čestice šećera ulaze u međuprostore vode
   c) jer šećer ima veću gustoću od vode
   d) jer je smjesa šećera i vode bezbojna

3. Jedne zime staklenik u kojem rastu biljke potpuno je prekrio snijeg. Temperatura u stakleniku tada je bila:

   a) jednaka temperaturi izvan staklenika
   b) jednaka temperaturi snijega
   c) viša nego izvan staklenika
   d) niža nego izvan staklenika

4. Razine vode u četiri jednake čaše na istoj su visini.
   U svaku od čaša uronimo po jedan komad neke tvari koje se razlikuju po gustoći, ali imaju istu masu.
   Razina vode najviše se podigla u čaši u kojoj je:

   a) aluminij
   b) bakar
   c) olovo
   d) željezo

5. Promjena energije pri gorenju glukoze i biološkoj oksidaciji glukoze je jednaka. Ta se dva procesa ipak razlikuju.
To je očito ako usporedimo promjenu iste fizičke veličine u oba procesa.
Koja je to fizička veličina?

a) masa
b) tlak
c) obujam
d) temperatura

U sljedećim zadatcima **upiši** odgovor na praznu crtu. Prikaži postupak rješavanja tamo gdje se traži. Boduje se i postupak i točan odgovor.

6. Izračunaj volumen krvne plazme u 5 L krvi čovjeka prosječne tjelesne mase pri čemu je udio krvne plazme 50%.
Rezultat izrazi u kubnim metrima.
Postupak:

Volumen krvne plazme je _____.

7. Ivo i Joško zatvorili su se u podrum u kojem vrije grožđani sok.
Zbog kojeg su plina njihovi životi u velikoj opasnosti?

_____.

8. Starija žena ima masu kostiju 20 kilograma pri čemu je ukupan udio bjelančevina i vode u kostima 30%.
Izračunaj masu mineralnih tvari u kostima i izrazi je u kilogramima.
Postupak:

Masa mineralnih tvari je _____.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 14

Ispit iz Geografije

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

GEOGRAFIJA

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

PRAZNA STRANICA

U sljedećim zadatcima samo je **jedan** od ponuđenih **odgovora** točan. **Zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.

1. Uz finski, **službeni jezik** u Finskoj je:

   a) danski
   b) norveški
   c) ruski
   d) švedski

2. Koja među navedenima županijama ima **najveću** prosječnu **gustoću naseljenosti**?

   a) Bjelovarsko-bilogorska
   b) Istarska
   c) Međimurska
   d) Splitsko-dalmatinska

3. Koja država **najveći** udio energije dobiva u **geotermalnim** elektranama?

   a) Danska
   b) Francuska
   c) Island
   d) Norveška

4. Koji su gradovi povezani **najkraćom** vezom **između** Panonske nizine i Jadranskoga mora?

   a) Budimpešta – Osijek – Sarajevo – Ploče
   b) Budimpešta – Osijek – Sarajevo – Split
   c) Budimpešta – Maribor – Zagreb – Split
   d) Budimpešta – Varaždin – Zagreb – Rijeka

5. Pozvan/pozvana si na sastanak bankara Europske unije u **sjedište Europske središnje banke**.
   U koji ćeš grad krenuti?

   a) u Beč na Dunavu
   b) u Frankfurt na Majni
   c) u London na Temzi
   d) u Pariz na Seni

6. **Marikultura** je uzgoj:

   a) ranoga povrća
   b) morskih organizama
   c) ljekovitoga bilja
   d) južnoga voća

U sljedećem zadatku samo je **jedan** kronološki redoslijed **točan**. **Upiši** ga brojevima od 1 do 4 **na prazne crte** (1 – najranije, 4 – najkasnije).

7. Poredaj navedene članice Europske unije prema **redoslijedu prijema** u članstvo.

   _____ BELGIJA

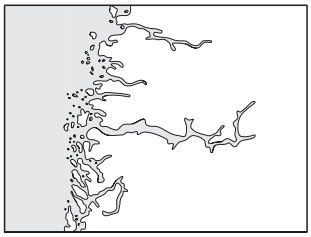
   _____ BUGARSKA

   _____ GRČKA

   _____ UJEDINJENO KRALJEVSTVO

U sljedećim zadatcima **na crtu upiši** odgovarajući pojam ili slovo.

8. Od šest ponuđenih pojmova: DELTA, ESTUARIJ, FJORD, KLIF, LAGUNA, RIJAS, odaberi **četiri pojma** koji su prikazani skicama i **upiši ih** na crte ispod skica.

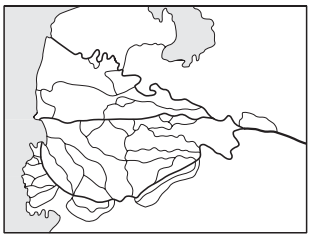
a) _____

b) _____

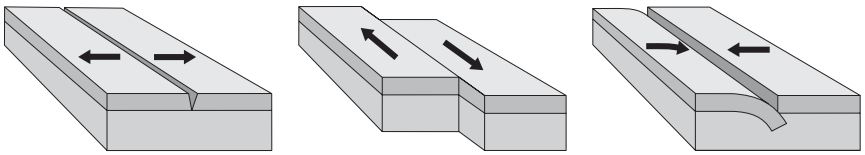

c) _____

d) _____

9. Alpe su nastale **pokretom** litosfernih ploča koji je prikazan na slici ___ .

A B C

10. Na crte u rečenici upiši odgovarajuće **glavne strane svijeta**.

Republika Hrvatska nalazi se _____ od početnoga meridijana i _____ od ekvatora.

U slijedećim zadatcima broj iz desnoga stupca **upiši na** odgovarajuću **crtu** pokraj lijevoga stupca.
U desnome je stupcu jedan broj viška.

11. Poveži **rubne točke Hrvatske** s odgovarajućim **geografskim prostorom**.

najsjevernija točka _____	1) Konavle
najjužnija točka _____	2) Istra
najistočnija točka _____	3) Baranja
najzapadnija točka _____	4) Međimurje
	5) Srijem

12. Poveži **glavne rijeke** s odgovarajućim **pritocima**.

pritok Kupe _____	1) Una
pritok Dunava _____	2) Čikola
pritok Drave _____	3) Korana
pritok Save _____	4) Vuka
	5) Bednja

13. Poveži **države** s odgovarajućim **turističkim odredištima.**

Španjolska _____	1) Fatima
Francuska _____	2) Tarikovo brdo
Portugal _____	3) Lourdes
Češka _____	4) Kanarski otoci
	5) Karlovy Vary

Sljedeće zadatke (od 14. do 19.) **riješi uz pomoć priložene karte**.

Na **prazne crte** upiši odgovarajuću **riječ**.

14. Brod je isplovio iz **najveće** europske morske luke **označene** na karti **slovom A**. **Plovi prema** lukama označenima na karti **slovima B i C**.

a) U kojem se **toplinskome pojasu** nalazi luka označena na karti slovom B?

_____

b) Koje je **godišnje doba** 1. listopada u luci označenoj na karti slovom C?

_____

c) Koji je **grad** označen na karti slovom A?

_____

15. **Grad** označen na karti slovom A nalazi se **na rijeci** _____ .

16. **Najkraća udaljenost** između luke B i luke C na karti iznosi 5 centimetara.
Karta je izrađena u mjerilu 1 : 200 000 000.
Izračunaj kolika je **zračna udaljenost** između tih dviju luka **u prirodi**.

Prostor za računanje

Zračna udaljenost između luka B i C u prirodi je _____ km.

U sljedećim zadatcima samo je **jedan** od ponuđenih **odgovora** točan.
Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

17. U luci označenoj na karti slovom B brod je ukrcao **najvažnije izvozne proizvode** južne i jugoistočne Azije. To su:

    a) banane i drvo
    b) čaj i riža
    c) kakao i kava
    d) pšenica i govedina

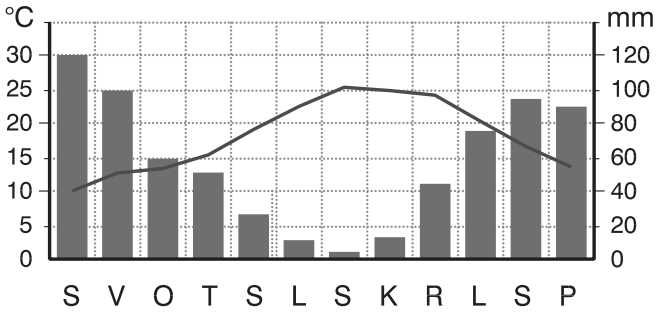
18. Koje je **doba dana** u luci označenoj na karti slovom C kada je u luci B sedam sati ujutro?

    a) jutro
    b) podne
    c) večer
    d) ponoć

19. Brod plovi **najkraćim putem** od luke označene na karti slovom A prema luci B. Mora ploviti:

    a) uz Korejski poluotok
    b) uz Krimski poluotok
    c) uz Malajski poluotok
    d) uz Sinajski poluotok

20. Sljedeći zadatak **riješi analizom** priloženoga **klimatskoga dijagrama**.

1) Koje je **godišnje doba** na gornjem klimatskom dijagramu **najvlažnij**e?

_____

2) Koliko približno iznosi godišnja **temperaturna amplituda**?

_____

3) Koji je **tip klime** prikazan na klimatskome dijagramu?

Zaokruži slovo uz točan odgovor.

a) snježno-šumska klima
b) sredozemna klima
c) stepska klima
d) umjereno topla klima

PRILOG 15

Ispit iz Povijesti

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

POVIJEST

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

PRAZNA STRANICA

U sljedećim zadatcima samo je **jedan** od ponuđenih **odgovora** točan.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

1. Koji je od navedenih bogova starih Grka bio **bog mora**?

    a) Apolon
    b) Posejdon
    c) Dioniz
    d) Had

2. Koji je svetac zaštitnik **grada Dubrovnika**?

    a) sv. Dujam
    b) sv. Marko
    c) sv. Vlaho
    d) sv. Vid

3. Kako se zvao **prvi hrvatski vladar**, koji je vladao od Drave do Jadranskoga mora?

    a) Branimir
    b) Tomislav
    c) Domagoj
    d) Zvonimir

4. Francuska je vlast u Ilirskim pokrajinama **poticala**:

    a) modernizaciju uprave, sudstva i školstva
    b) političku i gospodarsku autonomiju Ilira
    c) tiskanje knjiga isključivo na francuskom jeziku
    d) jezičnu, kulturnu i političku autonomiju iliraca

5. Kako se **naziva ugovor** kojim su hrvatski velikaši priznali Kolomana Arpadovića za hrvatskoga kralja?

   a) Vinodolski zakonik
   b) Pacta Conventa
   c) Istarski razvod
   d) Zlatna bula

U sljedećim zadatcima **dopuni** rečenice **riječima** koje nedostaju.

6. *„Gospodo! Još nije prekasno! Ne srljajte kao guske u maglu!”* ,

   rečenice su najpoznatijega **hrvatskoga političara** prve polovine 20. stoljeća kojemu je **ime i prezime** _____.

   Godine 1904., zajedno sa svojim bratom, on je utemeljio **stranku** koja se punim imenom **zvala** _____.

7. **Prepoznaj** osobu sa slike. Pročitaj rečenice ispod slike i **dopuni riječima** koje nedostaju.

   Početkom lipnja 1848. godine **hrvatski ban**, kojemu je **ime i prezime** _____ , sazvao je zasjedanje **prvoga hrvatskoga** _____ **Sabora**.

8. Za ustupljenu zemlju i stečenu zaštitu _____ su **feudalcu** trebali **davati rentu**.

9. Odlukom Hrvatskoga sabora u Cetinu 1527. godine za **kralja Kraljevine Hrvatske** izabran je Ferdinand I. iz _____ **dinastije**. Time je **Hrvatska ušla** u _____ **uniju** s novom državom i tako sačuvala zasebnost.

10. U **staro**j su **Grčko**j 776. g. pr. Kr. održane **prve** _____ igre.

U sljedećim zadatcima broj iz desnoga stupca **upiši na** odgovarajuću **crtu** pokraj lijevoga stupca. U desnome je stupcu jedan broj viška.

11. Poveži istaknute **osobe** iz ranoga srednjega vijeka s njihovim **ostvarenjima**.

Konstantin (Ćiril)	____	1) utemeljitelj islamske vjere
Pipin Mali	____	2) osnivač Bizantskoga Carstva
Muhamed	____	3) utemeljitelj crkvenoga reda
Franjo Asiški	____	4) osnivač Papinske Države
		5) tvorac glagoljice

12. Poveži hrvatske **preporoditelje** s njihovim **djelima**.

Ljudevit Gaj	____	1) Disertacija
Petar Preradović	____	2) Zora puca
Antun Mihanović	____	3) Rimljanka s lutnjom
Janko Drašković	____	4) Horvatska domovina
		5) Kratka osnova horvatsko-slavenskog pravopisanja

13. Poveži **pojmove** s njihovim **objašnjenjima**.

fašizam	____	1) zločin počinjen s namjerom da se uništi određeni narod
imperijalizam	____	2) židovski nacionalni pokret za stvaranje neovisne države
unitarizam	____	3) diktatorska i osvajačka politika
genocid	____	4) prevlast velikih sila u svijetu u drugoj polovini 19. st.
		5) naglašavanje apsolutnog jedinstva

14. Poveži **znamenitosti** s pripadajućim **državama**.

Koloseum	____	1) Sumer
sfinge	____	2) Atena
zigurati	____	3) Rimsko Carstvo
Akropola	____	4) Sparta
		5) Egipat

15. Poveži **rimske careve** s njihovim ulogama u **povijesnim zbivanjima**.

Oktavijan August	____	1) spalio Rim
Dioklecijan	____	2) izdao Milanski edikt
Teodozije	____	3) izgradio carsku palaču nedaleko od Salone
Konstantin Veliki	____	4) bio prvi rimski car
		5) podijelio Rimsko Carstvo na Zapadno i Istočno

U sljedećim zadatcima samo je **jedan** kronološki redoslijed **točan**.
Upiši ga brojevima od 1 do 4 **na prazne crte** (1 – najranije, 4 – najkasnije).

16. Poredaj **povijesna razdoblja**.

_____ srednji vijek
_____ suvremeno doba
_____ stari vijek
_____ novi vijek

17. Poredaj **događaje** iz hrvatskoga **ranoga srednjega vijeka**.

_____ stvaranje Kraljevstva Hrvatske i Dalmacije
_____ doseljenje Hrvata
_____ stvaranje zajednice s Ugarskom
_____ stvaranje hrvatskih kneževina

18. Poredaj **događaje** vezane uz **Prvi svjetski rat**.

_____ ulazak SAD-a u rat
_____ Londonski ugovor
_____ kapitulacija Njemačke
_____ atentat na nadvojvodu Franju Ferdinanda

19. Poredaj **dinastije** u Hrvatskoj prema **redoslijedu** njihova vladanja.

_____ Habsburgovci
_____ Arpadovići
_____ Trpimirovići
_____ Anžuvinci

20. Poredaj **događaje** vezane uz hrvatski prostor u **prvoj polovini** 20. st.

_____ nastanak Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca
_____ nastanak Banovine Hrvatske
_____ nastanak Države Slovenaca, Hrvata i Srba
_____ nastanak Nezavisne Države Hrvatske

PRILOG 16

Ispit iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

INTEGRACIJA NASTAVNIH SADRŽAJA IZ POVIJESTI I GEOGRAFIJE

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 15 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

PRAZNA STRANICA

U sljedećim zadatcima samo je **jedan** od ponuđenih **odgovora** točan. **Zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.

1. Na **jezični** i **vjerski** sastav stanovništva Južne Amerike najviše su **utjecale** europske **kolonijalne sile**:

    a) Belgija i Francuska
    b) Nizozemska i Engleska
    c) Njemačka i Italija
    d) Španjolska i Portugal

2. Kako glasi **naziv reljefne cjeline** na kojoj je nastala srednjovjekovna **civilizacija Inka**?

    a) Ande
    b) Apalačko gorje
    c) Gvajansko gorje
    d) Stjenjak

3 Najvažnija **posljedica** Prve industrijske revolucije bio je **proces**:

    a) decentralizacije
    b) nacionalizacije
    c) tercijarizacije
    d) urbanizacije

4. Koja je od navedenih država još uvijek **monarhija**?

    a) Austrija
    b) Francuska
    c) Španjolska
    d) Turska

U slijedećim zadatcima broj iz desnoga stupca **upiši na** odgovarajuću **crtu** pokraj lijevoga stupca.
U desnome je stupcu jedan broj viška.

5. Poveži **gradove** s odgovarajućim **kulturno-povijesnim znamenitostima**.

Beč	_____	1) Aja Sofija
London	_____	2) katedrala sv. Pavla
Pariz	_____	3) Schönbrunn
Rim	_____	4) Panteon
		5) Eiffelov toranj

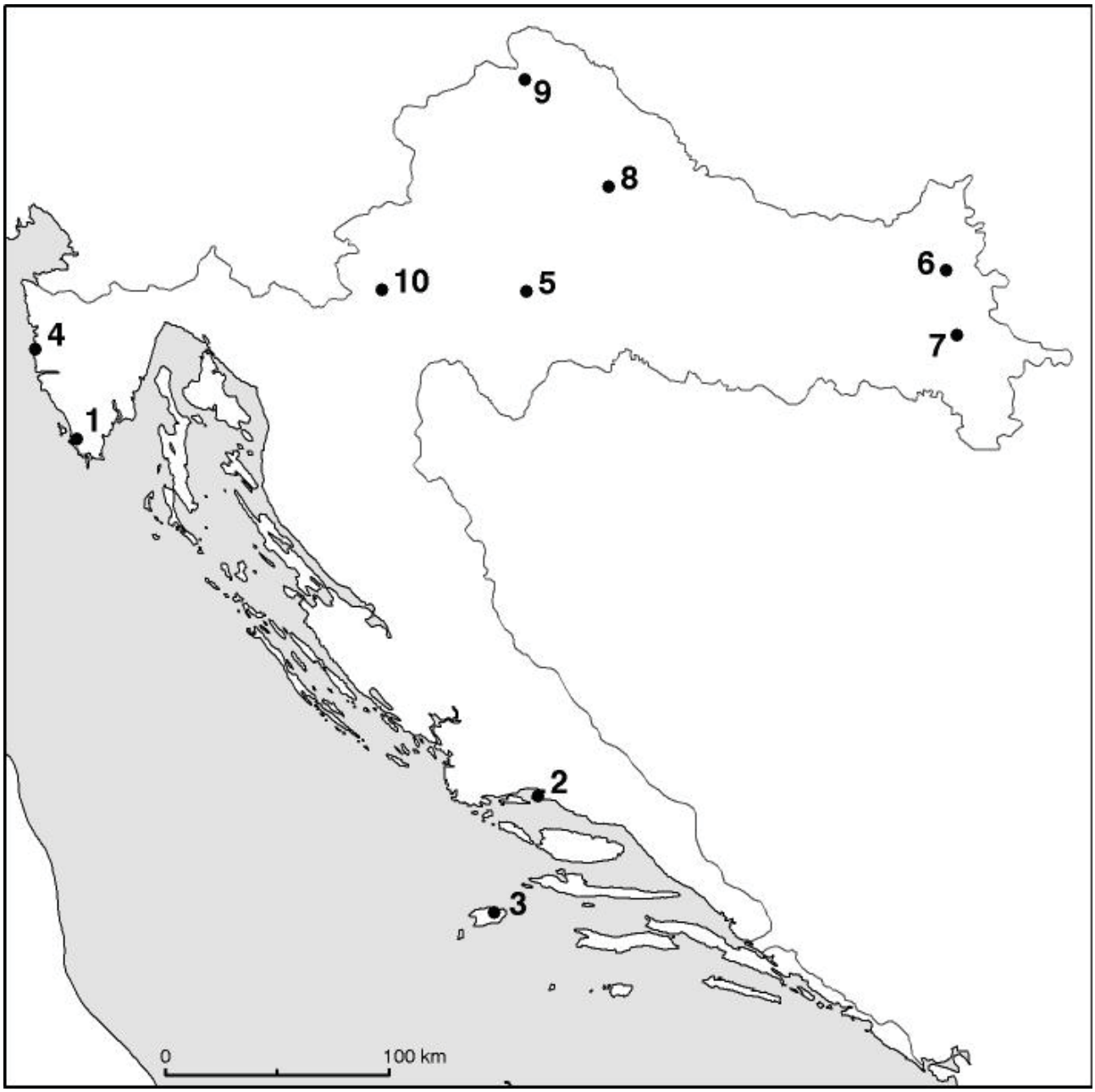
6. Poveži **gradove** s odgovarajućim **povijesno-geografskim obilježjima**.

Istanbul	_____	1) sveti grad triju religija
Jeruzalem	_____	2) grad u koji se sklonio prorok Muhamed 622. godine
Medina	_____	3) vjersko središte Hindusa na rijeci Ganges
Varanasi	_____	4) mjesto rođenja Isusa Krista
		5) grad na dvama kontinentima

Zadatke 7 i 8 riješi uz pomoć priložene **karte Hrvatske**.

Na karti su **brojevima** označeni gradovi Hrvatske osnovani u različitim povijesnim razdobljima.

BJELOVAR, VINKOVCI, POREČ, VIS, KARLOVAC, OSIJEK, PULA, SOLIN, SISAK, VARAŽDIN

7. Grad na četiri rijeke, osnovan za obranu od Osmanlija, na karti je **označen brojem** _____.

8. Grad na rijeci Dravi, osnovan u srednjem vijeku, danas regionalno središte, na karti je **označen brojem** ____ .

Zadatke 9 i 10 riješi uz pomoć priložene **karte Europe**.

9. Politički neutralna država u kojoj su četiri jezika službena **označena** je na karti **brojem** _____.

10. Sredozemna država ujedinjena u drugoj polovini 19. stoljeća, osnivačica Europske zajednice 1957. godine, **označena** je na karti **brojem** _____ .

Pročitaj sljedeće rečenice i pravilno ih **dopuni pojmovima** koji nedostaju.

11. Tijekom Domovinskoga rata najveća **stradanja** podnio je **grad** _____, pri čemu je uništena i luka na **rijeci** _____ .

12. Jedan od važnijih srednjovjekovnih izvora spoznaja o Dalekome istoku je knjiga *Milijun* u kojoj su opisani putopisi **istraživača** koji se zvao _____ . U knjizi je opisana najveća današnja **dalekoistočna država** koja se zove _____ .

PRAZNA STRANICA

PRILOG 17

Ispit iz Hrvatskoga jezika (1. dio)

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

HRVATSKI JEZIK

I. dio

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.
Pozorno pročitaj uputu.
Piši isključivo pisanim slovima.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

Napiši **vijest** o premijeri kazališne predstave **„Baltazar ili potraga za čudesnom kapljicom”**. Iz mnoštva podataka **izdvoji one najvažnije** na temelju kojih ćeš **sastaviti vijest**. Podatci se nalaze u pravokutnicima na donjem dijelu stranice. **U odabiru najvažnijih podataka** za sastavljanje vijesti pomoći će ti pitanja **tko?, što?, gdje?, kada?** i **zašto?** ili **kako?**.

Na dijelu stranice na kojoj piše BILJEŠKE možeš napisati bilješke na temelju kojih ćeš sastaviti vijest. (Bilješke se ne boduju.) Vijest napiši na drugome dijelu stranice na kojem piše ČISTOPIS.

Nemoj zaboraviti svojoj vijesti **dati naslov**. Pazi na slovničku i pravopisnu točnost i na urednost. Piši **pisanim** slovima.

lijepo gledalište s udobnim sjedalima

premijera 9. prosinca 2006.
Zagrebačko kazalište mladih

redatelj kazališne predstave
Krešimir Dolenčić

glumci Zagrebačkoga kazališta mladih
Rajko Bundalo, Filip Nola,
Doris Šarić-Kukuljica i drugi

snijeg na zagrebačkim ulicama

pojavljivanje Baltazara tek na kraju predstave
uz originalnu pjesmu iz crtanoga filma

autorica teksta
Ana Tonković-Dolenčić

kazališna predstava

veseli dječji žamor
tijekom predstave

trajanje predstave
sat i petnaest minuta

nezaboravni lik Zagrebačke škole
crtanoga filma

više od 30 godina nakon nastanka
popularnoga crtanoga filma o
profesoru Baltazaru

cijena ulaznice 25 kuna

„Baltazar ili potraga za čudesnom kapljicom”

potpuno novi zapleti
mnogo novih likova

BILJEŠKE

ČISTOPIS

PRAZNA STRANICA

PRILOG 18

Ispit iz Hrvatskoga jezika (2. dio)

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

HRVATSKI JEZIK

II. dio

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 45 minuta.
Rješavat ćeš zadatke kojima provjeravamo znanje iz književnosti, hrvatskoga jezika i medijske kulture.
Pozorno pročitaj svaku uputu i zadatak.
Piši isključivo pisanim slovima.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

Urota zrinjsko-frankopanska

Bilo je potkraj siječnja godine 1665. Kako je već više dana puhala jugovina, okopnio je snijeg na sunčanim stranama Velike Kapele, a bijelio se na sjenovitim čistinama. U grad Plaški što ga je podigao Petar Zrinjski na obranu Krajine, pridolazile su čete iz svih krajeva Hrvatske da zaustave bujicu turskih četa. Nedaleko od Rakovice bilo se skupilo do osamnaest tisuća Turaka. Neki bili su već provalili preko ondašnje granice. Čete pojedinih hrvatskih velikaša, pomanje čete plemića i ostala vojska udariše tabor oko Plaškog.

Kad se posumrači, planu krijesovi po gorskim glavicama, u znak svakomu junaku da pohrli pod bansku zastavu za vjeru, kuću, ognjište. Vjetar je gonio gromade tmastih oblaka, šumjele su gorske bujice, iz nekih ždrijela među brdima čula se vriska konja.

U gradu Plaškom, u prostranoj prizemnoj sobi, bilo na okupu do trideset ljudi, ponajviše bradatih i brkatih, mrka junačka lika. Soba, napola oličena, bila je rasvijetljena svjetiljkom što je visjela pod svodom od opeka. Svi su oni ljudi bili lijepo odjeveni, kao da će na pir. Hrvatski velikaši i plemići polazili su u boj u najljepšem svojem odijelu, te je stoga banska vojska bila uvijek krasna, na glasu svoga sjaja.

U onoj prizemnoj sobi bili su zapovjednici različitih četa banske vojske, jedni su zamišljeno šetali, a drugi su razgovarali za dugim stolom. Na kraju stola bučno su raspravljali neki kapetani Petra Zrinjskog. Ivan Drašković pristupi stolu. Bio je u muževnim godinama, žilava lica, oštra pogleda, plava mu kosa pala na ramena, široka brada obrasla crvenkasto lice.

– Gospodine kneže, hoće li Vas bečki dvor domalo uvesti u banstvo? – upita Drašković.

– Ne vjerujem. Beču je banska vlast trn u oku jer su naši bani donekle nasljednici naših domaćih kraljeva.

– Po ustavu našega kraljevstva ban ima pravo voditi rat samostalno – osovi se Drašković.

– Hrvati nisu nikad dopuštali da im tko drugi gospoduje u domovini. Više su puta zagrmjeli: Mi volimo umrijeti, nego da nam tuđinac vlada u zemlji!

Eugen Kumičić

Pročitani tekst ulomak je iz romana Urota zrinjsko-frankopanska hrvatskoga književnika Eugena Kumičića.
Ulomak se sastoji od četiriju dijelova. Dijelovi se prepoznaju po tom što im je početak napisan većim, deblje otisnutim slovom.

ZADATCI IZ KNJIŽEVNOSTI

U sljedećim zadatcima odgovore **napiši** na praznu crtu ili **zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.

1. U koji je **hrvatski grad** smješten **događaj** iz ulomka?

_____

2. U kojem se **stoljeću** zbiva **događaj** iz ulomka?

_____

3. Odgovori **svojim riječima, jednom ili dvjema** punim rečenicama.
Radi čega se **okuplja** hrvatska vojska?

_____

_____

4. **Koliko** se **zapovjednika** hrvatske banske vojske okupilo?

a) Okupilo ih se do osamnaest tisuća.
b) Okupilo ih se do trideset.
c) Okupilo ih se trinaest tisuća.
d) Okupila su se dvojica.

5. Iz **drugoga dijela** ulomka **prepiši dio rečenice** u kojoj je odgovor na postavljeno pitanje.
Zašto su se palili **krijesovi** po gorskim **glavicama**?

_____

_____

6. Zbog čega hrvatski **velikaši i plemići** polaze u boj u **najljepšoj odjeći**?

a) Zato što žele pokazati svoje bogatstvo.
b) Zato što tako odaju počast domovini.
c) Zato što se vole svečano odijevati.
d) Zato što tako ističu tjelesnu građu.

7. Odgovori **svojim riječima**, **jednom ili dvjema** punim rečenicama.
O čemu razgovaraju Petar Zrinjski i Ivan Drašković?

_____

_____

_____

8. **Prepiši** iz ulomka **punu rečenicu** u kojoj je izrečena **osnovna misao**.

_____

_____

9. Kako su **okarakterizirani likovi** u sljedećoj rečenici?
Zapovjednici banske vojske zamišljeno su šetali.

a) moralno
b) društveno
c) psihološki
d) govorno

10. Događaj u ulomku **ispripovijedan** je u _____ **osobi**.

11. **Prema temi** ulomka odredi kojoj **vrsti** pripada **roman** Urota zrinjsko-
-frankopanska.

_____

12. Prepiši iz ulomka **sve imenice s epitetima** koji opisuju **Ivana Draškovića**.

_____

_____

13. Prepiši iz **trećega dijela** ulomka **usporedbu**.

_____

14. Koje su **dvije onomatopejske** riječi uporabljene u **drugome dijelu** ulomka?

_____

15. Odgovarajuće brojke napiši na prazne crte.
Koja su **stilska izražajna sredstva** uporabljena u sljedećim rečenicama?

1) Vjetar je gonio gromade tmastih oblaka.	_____	kontrast
2) Hrvati su zagrmjeli o svojim pravima.	_____	personifikacija
3) Okopnio je snijeg na sunčanim stranama, a bijelio se na sjenovitim.	_____	metafora

ZADATCI IZ HRVATSKOGA JEZIKA

1. Prepiši rečenice tako da točno napišeš **velika i mala početna slova**.

a) moja su omiljena kumičićeva djela – začuđeni svatovi i jelkin bosiljak.

_____

_____

b) taj poznati hrvatski književnik rođen je u istarskom gradiću brseču ispod učke.

_____

_____

2. **Zaokruži slovo** uz točan odgovor.
Zašto je u sljedećoj rečenici napisan **zarez**?
Gospodine kneže, hoće li Vas bečki dvor domalo uvesti u banstvo?

a) Zarez je napisan jer je rečenica upitna.
b) Zarez je napisan jer je u rečenici usklik.
c) Zarez je napisan jer je u rečenici vokativ.
d) Zarez je napisan jer je rečenica u inverziji.

3. U sljedećoj rečenici napiši **č** ili **ć** na prazne crte u riječima.

U velja__i su hrvatski plemi__i i kraljevi__i pobijedili turske __ete potiskuju__i ih iz li__kih krajeva.

4. U sljedećoj rečenici napiši **ije** ili **je** na prazne crte u riječima.

Posl____ pob____de nad Turcima pron____la se v____st o hrabrosti hrvatskoga zapov____dništva.

5. Rečenicu prepiši tako da **brojeve** napisane riječima **zamijeniš brojkama** i uporabiš odgovarajuće **pravopisne znakove**.

Eugen Kumičić živio je od tisuću osamsto pedesete do tisuću devetsto četvrte.

_____

6. Preoblikuj **upravni** govor u **neupravni**.

Drašković je upitao Zrinjskoga: „Hoćeš li biti ban?”

_____

7. Odgovarajuće brojke napiši na prazne crte.
Prepoznaj **glasovne promjene** u sljedećim riječima.

1) knez > kneže	___ jotacija
2) krasan > krasni	___ sibilarizacija
3) zapovjednik > zapovjednici	___ palatalizacija
4) jahati > jašu	___ nepostojano a

8. **Iznad** deblje otisnutih imenica **napiši** u kojem su **padežu.**
Napiši **puna** padežna imena.

Poslije **ponoći** planu **krijesovi** po gorskim **glavicama**, u **znak** svakomu **junaku**.

9. **Superlativ** pridjeva iz zagrada preoblikuj **u pozitiv**.

Plemići su polazili u boj u svojim _____ odijelima.
(najljepšim)

10. **Infinitiv** iz zagrada napiši kao **glagolski pridjev trpni**.

a) Zalihe hrane jučer su _____ u Plaški.
(dovesti)

b) Poruka o uroti _____ je do Beča.
(prenijeti)

11. U sljedećoj rečenici **infinitiv** iz zagrada preoblikuj u **buduće vrijeme**.

Ako velikaši _____ prema istoku, _____ im put.
(ići) (presjeći)

12. Odgovor napiši na praznu crtu.
Kojoj **vrsti riječi** pripada riječ otisnuta debljim slovima?

Među brdima **snažno** je odjekivala vriska konja.

_____

13. **Zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.
U kojoj je od sljedećih rečenica **pravilno** uporabljen **prijedlog** otisnut debljim slovima?

a) **Sa** jugovinom kopni snijeg.
b) Do Plaškog vozi se **s** kolima.
c) Drašković je razgovarao **sa** Zrinjskim.
d) **Sa** hrabrim četama nije teško pobijediti.

14. Odgovarajuće brojke napiši na prazne crte.
U kojoj su **rečeničnoj službi** riječi u sljedećoj rečenici?

Bučno su raspravljali neki kapetani o banu.

1) bučno ___ predikat
2) su raspravljali ___ subjekt
3) neki ___ objekt
4) kapetani ___ priložna oznaka
5) o banu ___ atribut

15. Odgovor napiši na praznu crtu.
Kojoj **vrsti nezavisno složenih rečenica** pripada sljedeća složena rečenica?

Mi volimo umrijeti, nego da nam tuđinac vlada u zemlji.

_____

16. Odgovor napiši na praznu crtu.
Kojoj **vrsti zavisnih rečenica** pripada **surečenica** otisnuta debljim slovima?

Hrvati nisu nikada dopuštali **da im tko drugi gospoduje u domovini**.

_____

17. **Zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.
Kojoj **vrsti** pripada sljedeća **rečenica** s obzirom na **izricanje subjekta**?

Smračilo se nad Velikom Kapelom.

a) Rečenica je s neizrečenim subjektom.
b) Rečenica je besubjektna.
c) Rečenica je s izrečenim subjektom.
d) Rečenica je sa skrivenim subjektom.

18. Odgovor napiši na praznu crtu.
Red riječi u sljedećoj rečenici **stilski je obilježen**.
Napiši tu rečenicu tako da red riječi **ne bude** stilski obilježen.

Zakleli su se svomu kralju slavni i vjerni velikaši.

_____

_____

19. **Dopuni** sljedeću rečenicu.

Hrvatski književni jezik temelji se na _____ narječju.

20. Odgovor napiši na praznu crtu.

Napiši **puno ime i prezime** autora stihova hrvatske himne.

_____

ZADATCI IZ MEDIJSKE KULTURE

1. Odgovarajuće brojke napiši na prazne crte.
Koja su **obilježja** navedenih filmskih rodova?

1) animirani film	_____	knjiga snimanja, izmišljeni likovi i događaji, glumci
2) igrani film	_____	prizori iz stvarnog života, nema glumaca
3) dokumentarni film	_____	snimanje kvadrat po kvadrat, oživljavanje crteža, ploha i boja

2. **Zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.
Koji je **filmski plan** u prikazanome kadru?

a) opći plan
b) srednji plan
c) krupni plan
d) detalj plan

3. Odgovor napiši na praznu crtu ispod kadra.
Koji **kut snimanja** (rakurs) prepoznaješ u prikazanome kadru?

_____

4. **Zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.
Prepoznaj **filmski plan** i **rakurs** u sljedećem kadru.

a) normalni rakurs i srednji plan
b) donji rakurs i opći plan
c) donji rakurs i srednji plan
d) normalni rakurs i opći plan

5. Odgovor napiši na praznu crtu ispod kadra.
Kojim se **filmskim planom** poslužio redatelj u prikazanome kadru?

_____

6. Odgovor napiši na praznu crtu ispod kadra.
Prepoznaj **vrstu animiranoga filma** u prikazanome kadru.

_____

7. Koja su obilježja **knjige snimanja**?

a) razrada montaže, glazbe i govora u filmu
b) kratki sadržaj filmske priče i popis likova
c) detaljna razrada kadrova, planova, rakursa, zvuka
d) razrada radnje, mjesta, vremena i likova u filmu

PRAZNA STRANICA

PRILOG 19

Ispit iz Engleskoga jezika

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

ENGLESKI JEZIK

UPUTA

Ovaj će ispit trajati 50 minuta.
Najprije ćeš rješavati zadatke slušanja s razumijevanjem.
Nakon toga rješavat ćeš zadatke čitanja i pisanja.
Piši isključivo pisanim slovima.
Pozorno slijedi sve upute.

Želimo ti mnogo uspjeha.
Ne okreći stranicu dok ti se to ne kaže.

PART 1
LISTENING PAPER

TASK 1

In the first task you will hear a dialogue between Jane and Glynn.
You will hear the conversation twice.
Circle the correct answer.
You have an example.

Example:

0. Jane is going to London next

a) week.
b) Monday.
c) summer.
(d) month.

---

1. The taxi will cost

a) £ 30.
b) £ 11.
c) £ 13.
d) £ 14.

2. The hotel is

a) cheap.
b) expensive.
c) modern.
d) big.

3. The hotel receptionist is Mr

a) MANUHA.
b) MANUJA.
c) MANUGA.
d) MANUYA.

4. Jane should take

a) warm clothes.
b) trousers.
c) a raincoat.
d) an umbrella.

5. The weather will be

a) cloudy.
b) sunny.
c) rainy.
d) windy.

TASK 2

In the second task you will hear a conversation between George and a woman about a flat she wants to rent out.
You will hear the conversation twice.
Listen and **fill in** the missing information with **one word only**.
When you hear a number, write a **number**, not a word.

FLAT

Rooms: one big room

and a small _____

Cost per _____ £45

Address: number _____

_____ Street

See flat this evening at:_____ pm

PART 2
READING AND WRITING

TASK 3

Match each sentence (1-5) with **one** of the notices (A-G) closest in meaning.
For questions 1-5, **mark** the correct letter A-G.

Example:

0.	Take another road if you want to come to your destination. Construction work in progress.	H.	Turn left and follow the route A1.
1.	Only people younger than 20 can enter this place.	A.	Unsuitable for children under age of 3. Contains small parts.
2.	You must consume this while it is still fresh.	B.	Food consummation not allowed in this area.
3.	It can be very dangerous for persons less than 36 months old.	C.	Come to the best teenage party ever! No adults allowed!
4.	You can save some money if you have dinner here.	D.	Sales start on Monday! All items 20% off!
5.	Eating is forbidden in this place.	E.	Use before expiration date marked on the product.
		F.	Special offer – only today! All meals half price!
		G.	Children's clothes department upstairs.

0. H	1. _____	2. _____	3. _____	4. _____	5. _____

TASK 4

Read the dialogue carefully.
Choose one letter A-H for each space 1-5.
Only **one** answer is correct.
Do not copy sentences.

Booking a flight

Agent: 0. __G__
Sara: I am interested in a return flight to Rome, travelling on August 16th.

Agent: 1. _____
Sara: I'd like to return on September 12th.

Agent: 2. _____
Sara: Yes, the 11th is fine. How much will it be?

Agent: It'll be $ 375 return including taxes.
Sara: 3. _____

Agent: No, there is a stopover in Paris. You leave London at 17.30.
Sara: 4. _____

Agent: It's a two hour flight from London to Rome with an hour waiting in Paris.
Sara: 5. _____

G. Good morning. How can I help you?

A. Excellent. Is that a direct flight?

B. Well, how many hours do I travel?

C. Can I pay by credit card?

D. When are you coming back?

E. The 12th is full but the day before is free. Is that OK?

F. That's Swiss Airways.

H. All right. Thank you very much.

TASK 5

Read the postcard and **choose** the best word for each space and **copy it on the line**. Only **one** answer is correct.

Hi Mum!

I'm (0.) _____writing_____ to you from a really exciting place.
sleeping / writing / reading / colouring

Bondi Beach is (1.) _____ .
amaze / amazed / amazement / amazing

The place is full of beautiful people. The only problem is the jellyfish.

You really (2.) _____ to watch out for those.
has / have / must / having

Mike has had to put on a lot of sunscreen and a big hat as

(3.) _____ burns easily! You also have to make sure you don't
you / his / he / we

get drowned in a rip current as they can pull you (4.) _____
in / through / under / over

the water. The beach is named after the Aboriginal word for the sound of

the surf. I'll be back on the 16th. Can you pick me up from the airport?

I'm looking forward to (5.) _____ time with you.
spend / spending / spent / spends

I miss you and your cooking!

Jules

TASK 6

Read the poster about the Human Rights Day and the note from Ms Black.
Fill in the information in Peter's poster.
Fill in the **new** information in Peter's poster.
Write from **one** to **four** words on each line.
One has been done for you.

HUMAN RIGHTS DAY

DATE: Monday, 10 December
BEGINNING: 8 am
MORNING PROGRAMME: Mr G. Smith:
Students' Rights and Obligations – lecture
LUNCH FOR PARTICIPANTS: Tom's Restaurant
AFTERNOON PROGRAMME: Mr G. Smith:
How Free Are We – workshops
EXTRA ACTIVITIES: Volleyball match at 3 pm, school gym
EVENING PROGRAMME: School band, concert, Youth Club
This is their first public concert so come and support them!

Hi Peter
It seems that you will have to make some changes to the poster for our Human Rights Day next week. It's best you make a new poster. The programme begins 30 minutes later because Mr Smith, our guest lecturer, cannot make it earlier than that. Also, he has decided to do the workshops before lunch and let his assistance, Ms Jane Hallaway, do the lecture after lunch. Lunch will have to be in the school cafeteria because there will be too many people for Tom's Restaurant. The volleyball match is taking place one hour later too, and it seems that the whole town wants to come to the concert so we have to move it to the school gym because it can take a lot more people than the Youth Club.
Thank you,
Ms Black, School Principal

PETER'S POSTER

HUMAN RIGHTS DAY

DATE: Monday, 10 December
BEGINNING: _____ am
MORNING PROGRAMME: Mr G. Smith:
_____
LUNCH FOR PARTICIPANTS: __school cafeteria____
AFTERNOON PROGRAMME: _____
Students' Rights and Obligations
EXTRA ACTIVITIES: Volleyball match at _____
EVENING PROGRAMME: School band concert _____
This is their first public concert so come and support them!

TASK 7

Read the note from your friend Noah.

Hi,
I heard you are volunteering in the old people's home nearby our school. I think it's a great way to spend your free time. I decided to help too. How can I help? When can I start? What should I bring?
Noah

Write a reply to Noah.
Write answers to all his questions with the necessary information!
Write from 25 to 35 words.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 20

Ispit iz Njemačkoga jezika

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

NJEMAČKI JEZIK

UPUTA

Ovaj će ispit trajati 50 minuta.
Najprije ćeš rješavati zadatke slušanja s razumijevanjem.
Nakon toga rješavat ćeš zadatke čitanja i pisanja.
Piši isključivo pisanim slovima.
Pozorno slijedi sve upute.

Želimo ti mnogo uspjeha.
Ne okreći stranicu dok ti se to ne kaže.

PRAZNA STRANICA

I. HÖRVERSTEHEN

Aufgabe 1

Hör aufmerksam zu.
Welche **Aussage** (1-6) passt zu welcher **Person**?
Aussage (0) ist ein Beispiel.
Zwei Aussagen gehören zu **keiner** Person!

Wer sagt was?
Beispiel:

a) Markus __0__ 0. Ich fahre mit den Eltern ans Meer.

b) Ritta _____ 1. In den Ferien habe ich einen Ferienjob.

c) Bernd _____ 2. Ich fahre ins Ausland und lerne Deutsch.

d) Sandra _____ 3. Im Sommer verkaufe ich Bücher.

e) Lisa _____ 4. Die Ferien verbringe ich in der Natur.

5. Im Sommer bleibe ich zu Hause und lerne.

6. Den Sommer verbringe ich in einem Sportcamp.

Aufgabe 2

Hör aufmerksam den Text.
Umkreise die richtige Lösung wie im Beispiel.
Es gibt nur **eine** richtige Lösung.

Was hast du gehört?

W. A. Mozart

Beispiel:

0. W. A. Mozart war

a) Komponist.
b) Maler.
c) Schriftsteller.
d) Sänger.

1. Als Kind spielte er

a) ein Instrument.
b) kein Instrument.
c) zwei Instrumente.
d) zwölf Instrumente.

2. Er reiste

a) alleine.
b) mit seinen Freunden.
c) mit seinen Mitschülern.
d) mit seiner Familie.

3. Mozart war

a) anonym.
b) bekannt.
c) fremd.
d) unberühmt.

4. Später hatte er Probleme

a) mit dem Geld.
b) mit der Gesundheit.
c) mit den Reisen.
d) mit dem Spielen.

5. Die Oper “Zauberflöte” war

a) seine beste Komposition.
b) seine erste Komposition.
c) seine kleinste Komposition.
d) seine schlechteste Komposition.

II. LESEVERSTEHEN

Aufgabe 3

Lies aufmerksam den Text.
Umkreise die richtige Lösung wie im Beispiel.
Es gibt nur **eine** richtige Lösung.

TASCHENGELD

Jan ist 16 Jahre alt. Er interessiert sich für Rockmusik, Fotografie und Film. Er geht auch mit seinen Freunden gern ins Kino und in die Konzerte. Er fährt gern Rad. Seine Eltern sind berufstätig und verbringen nicht viel Zeit mit ihm. Er hat noch zwei jüngere Schwestern, Anja und Katja. Jeden Monat bekommt er Taschengeld von seinen Eltern. Er gibt nicht viel Geld für Klamotten aus, lieber kauft er sich CD-s. Er braucht auch Geld für Kinobesuche und sein Handy. Er muss sparen, weil sein Taschengeld nicht so hoch ist.

Einige Freunde von Jan bekommen kein Taschengeld. Sie müssen ihr Taschengeld selbst verdienen. Markus wäscht die Autos seiner Nachbarn und verdient so sein Geld. Anja hilft am Samstag in einem Friseursalon und Thomas arbeitet zweimal in der Woche in einem Supermarkt. Zur Zeit sind sie alle sehr sparsam, weil sie ihre Sommerferien zusammen verbringen wollen. Sie möchten ans Meer fahren, Spaß haben und ausgehen. Das kostet viel Geld.

Was hast du im Text gelesen?

Beispiel:
0. Jan ist

a) ein Erwachsener.
b) ein Kind.
c) ein Mädchen.
(d) ein Teenager.

1. **Jan mag**
    a) Kunst.
    b) Lesen.
    c) Reisen.
    d) Schule.

2. **Seine Eltern**
    a) arbeiten.
    b) langweilen sich.
    c) sind zu Hause.
    d) treiben Sport.

3. **Er braucht Geld für**
    a) Bücher.
    b) Comics.
    c) Musik.
    d) Spielkarten.

4. **Anja arbeitet**
    a) einmal in der Woche.
    b) dreimal in der Woche.
    c) mehrmals in der Woche.
    d) nur sonntags.

5. **Thomas hat**
    a) einen Beruf.
    b) ein Geschäft.
    c) ein Hobby.
    d) einen Job.

6. **Im Sommer möchten sie alle**
    a) einen Kurs besuchen.
    b) ein Referat schreiben.
    c) eine Reise machen.
    d) zu Hause bleiben.

Aufgabe 4

Lies aufmerksam **die Aussagen** über verschiedene **Berufe**.
Ordne jedem Text den richtigen **Berufsnamen** zu!
Schreibe die Zahlen (1-9) **in die rechte Spalte** wie im Beispiel!
Drei Berufe passen zu **keiner** Aussage.

Was sind diese Leute von Beruf?

Beispiel:

a)	Ich unterrichte Geschichte in einer Schule. Meine Arbeit ist interessant und kreativ. Manchmal mache ich auch Ausflüge mit meinen Schülern.	**0**

b)	Ich arbeite in einem Krankenhaus. Ich helfe kranken Leuten. Ich operiere fast jeden Tag. Oft arbeite ich auch nachts und sonntags. Mein Beruf ist sehr verantwortlich.	
c)	Ich arbeite in einem Geschäft. Meine Beine tun oft weh, weil ich lange stehen muss. Ich wiege Obst und Gemüse, kontrolliere Preise und helfe Leuten, wenn sie ein Lebensmittel nicht finden können.	
d)	Ich habe Proben jeden Tag. Ich muss viele Texte auswendig lernen. Neulich habe ich die Hauptrolle in einem Stück bekommen. Meistens trete ich abends auf.	
e)	Ich muss nachts arbeiten. In meiner Arbeit brauche ich Mehl, Zucker, Milch, Eier und andere Lebensmittel. Die Leute kaufen bei mir Brot und Brötchen.	
f)	Ich fliege um die Welt. Ich trage eine schöne elegante Uniform. Meine Arbeit ist sehr interessant, aber auch gefährlich, besonders wenn das Wetter schlecht ist.	
g)	Ich bediene Leute in einem Gasthaus. Ich bringe ihnen bestellte Speisen und Getränke. Ich freue mich sehr, wenn ich Trinkgeld bekomme.	

0 Lehrer

1 Bäcker

2 Kellner

3 Krankenschwester

4 Konditor

5 Ärztin

6 Pilot

7 Polizist

8 Schauspielerin

9 Verkäuferin

Aufgabe 5

Ergänze die Sätze mit den **Wörtern** aus dem Kästchen wie im Beispiel.
Drei Wörter bleiben übrig.

ich	ihnen	mich	mir	uns	~~euch~~	sich	dich	dir

A: Gehst du mit uns in die Stadt? Ana und ich müssen etwas kaufen.

B: Ich kann mit ___euch___ (0) nicht in die Stadt gehen, ich habe keine Zeit.
Ich habe alle Hände voll zu tun.

A: Warum? Was machst du?

B: Ich muss lernen, ich schreibe morgen einen Test.
Meine Mutti ärgert _____, (1) weil mein Zimmer unordentlich ist und ich muss es aufräumen.

A: Ich habe keine Lust, alleine zu gehen.

B: Es tut _____ (2) Leid, aber ich kann wirklich nicht.
Morgen rufe ich _____ (3) nach dem Unterricht an.

A: Ich bin um 14.00 Uhr zu Hause. Du kannst _____ (4) dann anrufen!

B: Gut, bis bald!

A: Tschüs! Wir sehen _____ (5) dann!

III. SCHREIBEN

Aufgabe 6

Fülle das Formular mit Informationen über dich **aus**.

Augenfarbe: _____ (1)

Ich mag: _____ (2)

Ich mag nicht: _____ (3)

Lieblingsfach: _____ (4)

Lieblingstier: _____ (5)

Lieblingsfilm: Herr der Ringe (6)

Aufgabe 7

Du machst **Ferien**.
Schreibe einen kurzen **Brief** an deinen guten Freund oder an deine gute Freundin.
Beantworte im Brief **alle Fragen**.
Vergiss die formellen Elemente nicht (Datum, Gruβ usw.)
Schreibe **35 bis 45 Wörter**.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 21

Ispit iz Francuskoga jezika

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

FRANCUSKI JEZIK

UPUTA

Ovaj će ispit trajati 50 minuta.
Najprije ćeš rješavati zadatke slušanja s razumijevanjem.
Nakon toga rješavat ćeš zadatke čitanja i pisanja.
Piši isključivo pisanim slovima.
Pozorno slijedi sve upute.

Želimo ti mnogo uspjeha.
Ne okreći stranicu dok ti se to ne kaže.

1. dio: SLUŠANJE S RAZUMIJEVANJEM

1. zadatak

Pozorno poslušaj tekst.

Zaokruži točan odgovor ili dopuni rečenicu podatkom koji nedostaje.

Samo je **jedan** odgovor točan!

Prije prvoga slušanja pozorno prouči zadatak. Imaš jednu minutu.

Dans un aéroport

Primjer:

0. La conversation se déroule:

a) à l'aéroport d'Orly
b) à l'aéroport de Charles de Gaulle
c) à l'aéroport de Pleso
d) à l'aéroport de Heathrow

---

1. Roger habite:

a) à Londres
b) à Montréal
c) à Paris
d) à Zagreb

2. Sylvie est:

a) algérienne
b) autrichienne
c) canadienne
d) italienne

3. **Roger est:**
    a) journaliste
    b) documentaliste
    c) acteur
    d) professeur

4. **L'avion pour Paris part:**
    a) à 11 : 20
    b) à 11 : 30
    c) à 11 : 40
    d) à 11 : 50

Complète la phrase avec le chiffre que tu entends!

5. **Les passagers du vol 464 pour Paris sont priés de se rendre porte** _____ .
(broj)

2. zadatak

Pozorno poslušaj tekst.
Zaokruži točan odgovor ili **dopuni** rečenicu podatkom koji nedostaje.
Samo je **jedan** odgovor točan!
Prije prvoga slušanja pozorno prouči zadatak. Imaš jednu minutu.

Primjer:

0. Le texte que vous allez entendre est:

a) une annonce
b) un monologue
c) une publicité
d) un dialogue

---

6. Tante Marion est une personne:

a) sympathique
b) agréable
c) difficile
d) charmante

7. Charlotte est:

a) triste
b) égoïste
c) drôle
d) gentille

Complète la phrase avec **le mot** qui manque!

8. Lucie va envoyer une _____ à Charlotte.

9. Paul est:

a) patient
b) malheureux
c) calme
d) impatient

10. Nicole est triste parce qu'elle:

a) a eu un bon résultat à l'examen
b) a échoué à son examen
c) a bien réussi son examen
d) a eu un mauvais résultat à l'examen

PRAZNA STRANICA

2. dio: ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM

1. zadatak

Poredaj rečenice u logičan slijed kako bi dobio/dobila naputak za uporabu kućanskog aparata.

Ispod rednoga broja u tablici upiši slovo odgovarajuće rečenice.

a) Enfin, débranchez l'aspirateur.
b) Pour mettre l'aspirateur en marche, il faut d'abord le brancher.
c) De temps en temps, arrêtez l'appareil pour ne pas trop chauffer le moteur.
d) Quand vous avez fini votre travail, éteignez l'appareil.
e) Puis, allumez l'appareil.
f) Commencez à nettoyer.

primjer: 0.	1.	2.	3.	4.	5.
b					

2. zadatak

Pozorno pročitaj tekstove.

U tablicu **upiši** slovo ispod imena odgovarajuće osobe kao u primjeru.

Pazi! **Tri** su tvrdnje višak!

Céline aime prendre des photos en couleur. Elle aime aussi peindre, mais elle participe avec beaucoup de succès à des expositions photos.

Nicolas adore écouter de la musique. Il suit des cours de piano et de guitare. Il va volontiers aux concerts de jazz et à des soirées musicales. Il aime aussi les comédies musicales américaines. On peut dire qu'il est vraiment passionné de musique. Il aime télécharger des chansons sur son ordinateur. Il s'intéresse aussi à l'informatique et cherche souvent des informations sur Internet.

Lucie aime la danse et la musique. C'est une excellente comédienne de théâtre et actrice de cinéma. Elle va souvent voir des ballets à l'Opéra, mais son ballet favori c'est le Lac des Cygnes. Lucie aime aussi la peinture et la littérature, mais déteste travailler sur l'ordinateur. C'est une vraie artiste. Elle va souvent aux expositions de peinture. Hier elle est allée voir une exposition de Van Gogh.

Jean-Marc aime jouer aux jeux vidéo sur l'ordinateur et tchater sur Internet. Il aime bien la lecture et adore les contes, les romans policiers et les romans d'aventures. Il écoute volontiers un bon CD de jazz et va aux concerts car son ami Paul joue de la batterie dans un orchestre. Il aime bien passer les samedis soirs dans une boîte pour s'amuser avec ses amis.

Sarah aime le dessin, la peinture et la photographie. Elle aime la nature, surtout la campagne, les champs, les forêts où on respire de l'air pur. Elle va souvent à la campagne pour peindre et pour faire de la photo. Elle préfère prendre des photos en noir et blanc. Ses tableaux sont souvent exposés dans une galerie de peinture. Elle s'intéresse également à toutes les expositions photos.

A … **présente ses photos au grand public**
B … expose ses oeuvres dans une galerie de peinture
C … aime communiquer sur Internet
D … joue de la batterie et de la guitare
E … prend des cours de musique
F … aime chasser à la campagne
G … fait du théâtre et du cinéma
H … chante et danse dans les comédies musicales

Primjer: 0. Céline	1. Nicolas	2. Lucie	3. Jean-Marc	4. Sarah
A				

PRAZNA STRANICA

3. zadatak

Dopuni rečenice odgovarajućim riječima kao što je u primjeru.
Pazi, **tri** riječi su višak.

aussi	propriétaire	contre	pour	chats
sanitaires	animal	médecin	de	vétérinaire

Les animaux de compagnie devront eux ___aussi___ (0.) posséder un passeport. À partir du 1er janvier 2005, les chiens et les _____ (1.) voyageant dans l'Union européenne devront être vaccinés _____ (2.) la rage et posséder un passeport européen rempli par un _____ (3.). Le passeport mentionne l'identification et la description _____ (4.) l'animal et toutes les mentions _____ (5.) obligatoires. Il précise également le nom et l'adresse du _____ (6.) de l'animal.

[...] La Tribune de Strasbourg, 31 décembre 2004

PRAZNA STRANICA

3. dio: PISANO IZRAŽAVANJE

1. zadatak

Pozorno pročitaj tekst.
Dopuni obrazac traženim podatcima kao u primjeru.

C'est vendredi, le 15 avril 2007. Madame Leblanc est venue inscrire sa fille Chloé (14 ans) à la bibliothèque municipale à Toulouse. Chloé y va au collège "Victor Hugo". Elle n'a pas pu venir elle-même, car elle se présente au concours d'entrée dans une école de danse à Albi. Pour remplir la fiche, la mère de Chloé doit donner les coordonnées de sa fille à la bibliothécaire.

CARTE BIBLIOTHÈQUE:

Primjer: 0. LA DATE D'INSCRIPTION:	**le 15 avril 2007**
1. NOM:	
2. PRÉNOM:	
3. ÂGE:	
4. PROFESSION:	
5. VILLE:	

2. zadatak

Pažljivo pročitaj pozivnicu koju je Corrine poslala svojoj prijateljici Chloé.
Odgovori umjesto Chloé.

Chère Chloé,
Je t'invite à mon 14e anniversaire samedi 23 mai de18 h à 21 h.
Mon adresse est 2, rue Dauphine - 75006 Paris

Je compte sur toi!
À bientôt,

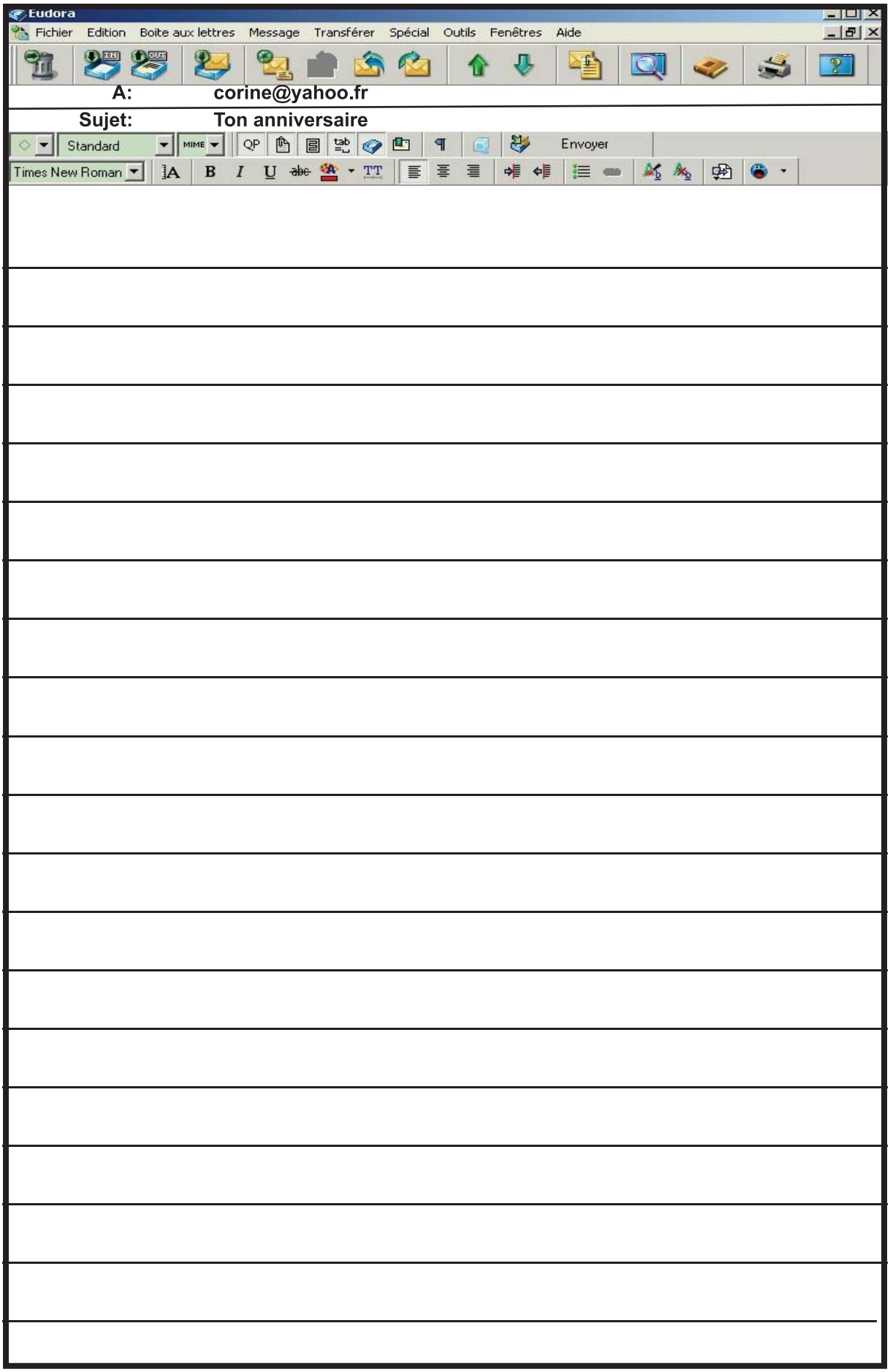
Corinne

Merci de me répondre. Voici mon adresse mail: corinne@yahoo.fr

Chloé ne peut pas venir à la fête.
Tu dois:

– remercier Corinne pour son invitation
– présenter les excuses de Chloé et donner ses raisons pour ne pas venir
– lui souhaiter bon anniversaire

Napiši tekst duljine 35 do 45 riječi što uključuje i početak, završetak i potpis.
Tekst piši na prazne crte na sljedećoj stranici.
Piši cjelovite rečenice.

Eudora
Fichier Edition Boite aux lettres Message Transférer Spécial Outils Fenêtres Aide
A: corine@yahoo.fr
Sujet: Ton anniversaire
Standard
Envoyer
Times New Roman

PRAZNA STRANICA

PRILOG 22

Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike
mađarske nacionalne manjine

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

BIOLÓGIA

UTASÍTÁS

A vizsgának ez a része 25 percig tart.
Figyelmesen olvasd el a feladatokat és az utasításokat.
Sok sikert kívánunk.
Kezd el a megoldásokat.

ÜRES OLDAL

A következő feladatokban csak egy válasz helyes.
Karikázd be a helyes válasz elötti betűt.

1. Melyik szervet alkotja idegszövet?
   a) ököl
   b) szív
   c) nyelv
   d) agy

2. A zuzmók a következő két élőlény szimbiózisa:
   a) moszatok és mohák
   b) gombák és moszatok
   c) baktériumok és moszatok
   d) mohák és gombák

3. Mária a nyelv hámrétegét vizsgálta mikroszkóppal és közben több sejtrészt vett észre.
   A sejt melyik részét nem vehette észre?
   a) sejtmag
   b) sejtplazma
   c) sejthártya
   d) sejtnedvüreg (vakuólum)

4. Hol érnek be a női ivarsejtek:
   a) a méhben
   b) a petefészkekben
   c) a petevezetékekben
   d) a herékben

5. Mik okozzák a tuberkulózis (TBC) megbetegedést?
   a) baktériumok
   b) gombák
   c) ostorosok
   d) vírusok

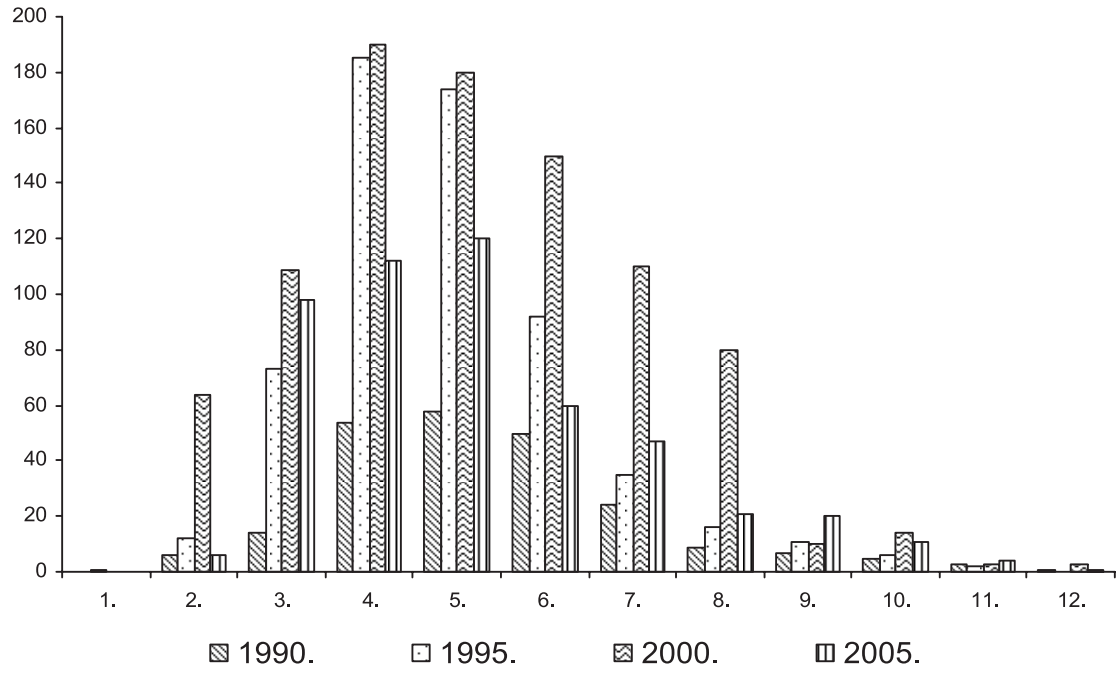
6. A sejt 32 kromoszómát tartalmaz. A sejtosztódás (mitózis) után minden sejtnek van:
   a) 16 kromoszómája
   b) 32 kromoszómája
   c) 48 kromoszómája
   d) 64 kromoszómája

7. Az orvos megálapítota, hogy Mirela idegsejtjeinél az ingerérzület legyengült.
   A felmerülő probléma az idegsejt melyik részébe jött létre?
   a) a sejtmagban
   b) a hosszú idegrostban
   c) a rövid ágakban
   d) a szinapszis kapcsolatban

A nyolcadik és a kilencedik feladat megoldásakor figyeljétek meg a mellékelt grafikus ábrát.

Mindegyik feladatnál csak egy válasz helyes.

Karikázd be a helyes válasz előtti betűt.

A grafikon a csigák népességét (populációját) mutatja be a horvátországi szárazföldi lombhullató erdőkben 199O., 1995., 2OOO. és 2OO5-ben januártól decemberig

8. A csigák populációja melyik évben okozott legnagyob kárt a kontinentális lombhullató erdőkben?

   a) 1990. évben
   b) 1995. évben
   c) 2000. évben
   d) 2005. évben

9. Az 199O-től 2OO5-ig terjedő időszakban melyik negyedévben volt a csiga populációja a legnagyobb?

   a) az első negyedévben
   b) a második negyedévben
   c) a harmadik negyedévben
   d) a negyedik negyedévben

A baloldalon lévő fogalmakhoz társíts csak egy számot a joboldali oszlopból.

A jobboldali oszlop számát írd be a megfelelő vonalra a bal oszlop mellé.

A balodalon lévő oszlopban két fogalmat nem kell besorolni..

10. A következő állatcsoportokhoz társítsd a megfelelő szervezetet.

emlősök _____
madarak _____
halak _____

1) belső megtermékenyítés, a nőstény testén kívül fejlődik az ébrény (embrió)
2) külső megtermékenyítés, a nőstény testében fejlődik az ébrény (embrió)
3) belső megtermékenyítés, a nőstény testében fejlődik az ébrény (embrió)
4) külső megtermékenyítés, az ébrény a környezetben fejlődik ki
5) belső megtemékenyítés, az ébrény a környezetben fejlődik ki

11. A felsorolt sejtrészek milyen feladatot végeznek.

sejtmag _____
riboszóma _____
mitokondrium _____

1) előállítja a fehérjéket
2) fotoszintézist végez
3) irányítja a sejtműködését
4) energiát állít elő
5) klorofillt termel

12. A következő növénycsoportokhoz társítsd a megfelelő szervezetet.

páfrányok	_____	1) csillagos májmoha
nyitvatermők	_____	2) búza
zárvatermők	_____	3) erdei pajzsika
		4) szőrmoha
		5) citrus

A következő feladatoban az üres vonalra írd be a hiányzó fogalmat.

13. Az egészséges felnőtt nő nem megtermékenyítetett petesejtjének sejtmagja összesen kromoszómát tartalmaz.

14. A környezet által okozott öröklődő változásokat a szervezeteknél nevezzük.

15. Egyes szervezetek mind például a hidra egyes elvesztett testrészeiket megújítására képes, ezt a jelenséget nevezzük.

ÜRES OLDAL

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

FIZIKA

UTASÍTÁS

A vizsgának ez a része 35 percig tart.
Figyelmesen olvasd el a feladatokat és az utasításokat.
Sok sikert kívánunk.
Kezd el a feladatok megoldását.

ÜRES OLDAL

A következő feladatokban a válaszokat írd be a vonalakra vagy az üresen hagyott helyre

1. A baloldali oszlopban fizikai mennyiségek jeleit találhotjátok, a jobb oldali oszlopban pedig a megfelelő mértékegységek jeleit.
   Írd le a mértékegység előtti számot a megfelelő fizikai menyiségek jeleihez

V _____	1) V
U _____	2) J
W _____	3) kg
m _____	4) W
	5) m^3

2. Társítsd a megfelelő fogalom mellé a bal oldalon lévő fogalom előtti számot.

alma lóg az ágon _____	1) kinetikai vagy mozgási energia
kifeszített rugó _____	2) gravitációs potenciális energia
mozgásban lévő autó _____	3) rugalmassági potenciális energia
a padlóhoz visszonyítva a kalapács az asztalon van _____	

3. Alakítsd át

   50 m = _____ dm

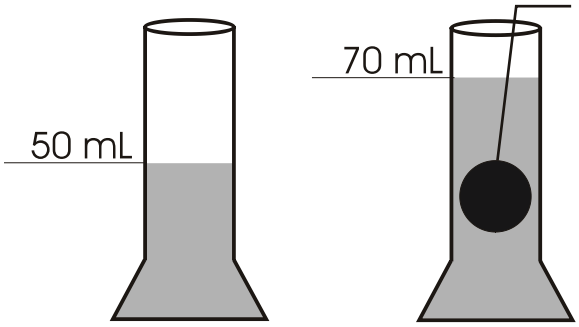
   50 m^2 = _____ dm^2

   50 m^3 = _____ dm^3

   50 L = _____ dm^3

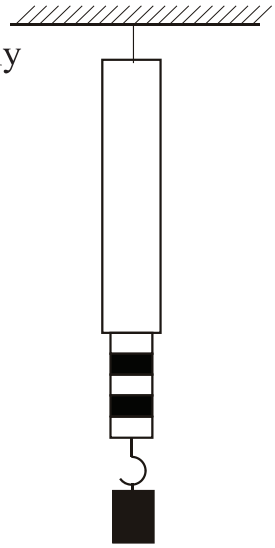
4. Figyeld meg az ábrát és határozd meg a golyó térfogatát.

V =_____

5. Az ábra 10 N erő kölcsönhatást mutat a dinamométer és a súly között.
Mennyi erőt jelent egy beosztás a dinamóméter skáláján

?

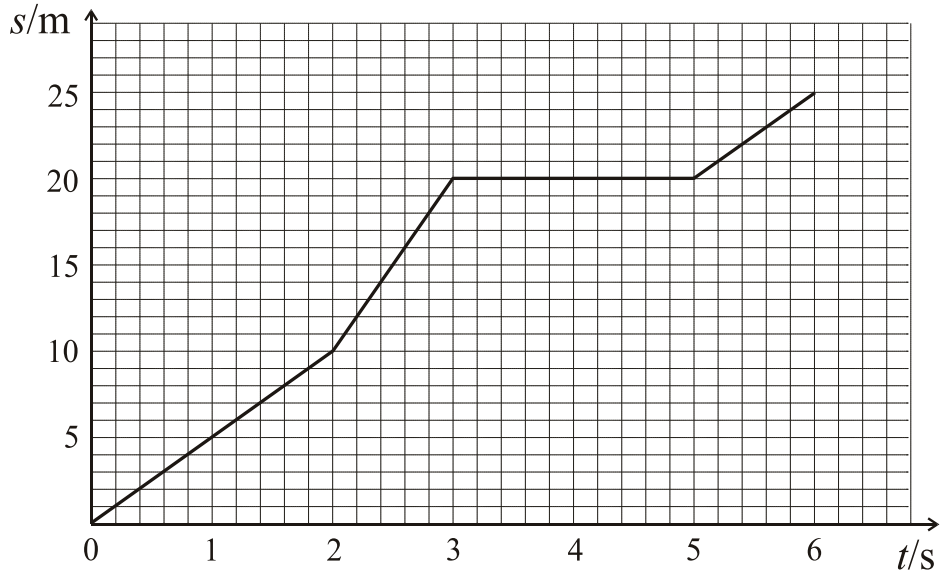

F =_____

6. Mekkora a kő sűrűsége, ha az 56OO kg tőmegű kőtömb 2 m^3 vizet szorít ki a medencéből?

A kő sűrűsége _____.

7. A mozgás grafikus ábrázolása alapján állapítsd meg, hogy a kerékpáros mekkora utat tesz meg a második és a negyedik másodperc között?
A kerékpéros a második és a negyedik másodperc között _____ utat tesz meg.

A következő feladatokban csak egy válasz helyes.
Karikázd be a helyes válasz előtti betűt.

8. A testek súlya:

a) a testek tömegének más elnevezése
b) a felületre vagy felfüggesztési pontra ható erő
c) a testek tömegének és térfogatának hányadosa
d) a testek tehetetlenségének mértéke

9. A sílécen kevésbé sűllyedünk a hóba, mert:

a) a síléceknek nagyob a felületük a cipőkétől
b) a síléceknek kisebb a tömegük mint a cipőknek
c) mert a sílécek keskenyek
d) a síléceknek símább a felületük

10. 8. A testek belső energiáját képezik:

a) a molekulái rugalmassági és kinetikai energiájuk
b) a testek gravitációs és potenciális energiájuk
c) a molekuláik kinetikai és potenciális energiájuk
d) a testek kinetikai és elektromos energiájuk

11. A villanymelegítőn 5 A erősségű áram halad át és a hálózati feszültségre van kapcsolva.
Mekkora a villanymelegítő teljesítménye?

a) 1 100 V
b) 1 100 W
c) 220 V
d) 220 W

12. Az asztalon lévő poharakban egyenlő mennyiségű szobahőmérsékletű víz van.
Az egyik poharat felemeljük megváltozik:

a) a víz belső energiája
b) a víz gravitációs potenciális energiája
c) a víz kinetikai energiája
d) a víz kémiai energiája

13. A száz celziusz fokra felmelegített tejet nem tudjuk fogyasztani, így ugyanannyi mennyiségű 8 ºC–os hideg tejet öntünk hozzá. Ha elhanyagoljuk a hőveszteségeket a melegebb tej által leadott hő:

a) nagyobb lesz a hidegebb tej által felvett hőtől
b) a melegebb tej sűrűségétől függ
c) egyenlő lesz a hideg tej által felvett hővel
d) a hidegebb tej sűrűségétől függ

14. Az alma szabadeséssel esik a fáról. Ez azt jelenti, hogy az alma sebessége:

a) az nem változik az egész út folyamán

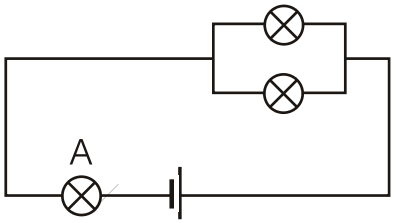
b) állandóan egyenletesen növekszik

c) kezdetben növekszik, utána csökken

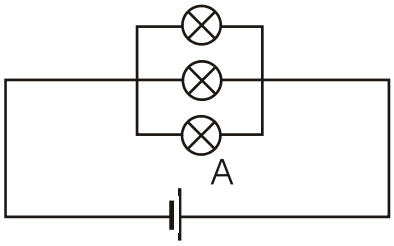
d) kezdetben növekszik később állandó mara

15. Az ábrán lévő szereplő izzók azonos nagyságúak.
Melyik áramkörben fog az A izzó leggyengébben világítani?

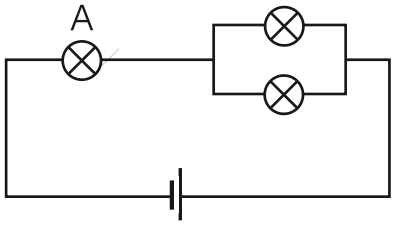
a)

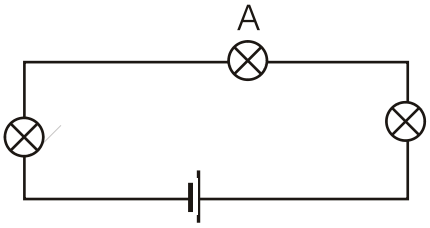
b)

c)

d)

ÜRES OLDAL

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

KÉMIA

UTASÍTÁS

A vizsga e része 3O percig tart.
Figyelmesen olvasd el a feladatokat és az utasításokat.
Sok sikert kívánunk.
Kezd el a feladatok megoldását.

A következő feladatokban csak egy válasz helyes.
Karikázd be a helyes válasz előtti betűt

.

1. 1. Ez a figyelmeztető jel azt jelenti, , hogy:
   a) mérgező
   b) veszélyes
   c) maró hatású
   d) gyullékony

2. A H_2O (l) → H_2O (g) változás:
   a) szublimáció
   b) olvadás
   c) párolgás
   d) lecsapódás, kondenzáció

3. Az A , B és C poharakban különböző töménységű cukoroldatok vannak.
   A felsorolt lehetőségek közül melyik írja le helyesen a bemutatott oldatokat.
   Helyezd el ide a képet?

a)	telítetlen	telített	túltelített
b)	telített	túltelített	telítetlen
c)	túltelített	telített	telítetlen
d)	telítetlen	túltelített	telített

4. A vékony vasszálak égésekor a következő anyag keletkezik:
   a) a vas-oxid
   b) vas-hidroxid
   c) vas-szulfid
   d) vas-klorid

5. 5. Mi történik ha kilélegzett levegőt meszes vízbe vezetjük?
   a) az oldat szintelen marad
   b) az oldat megvörösödik
   c) az oldat ibolya színűvé változik
   d) az oldat zavaros lesz

6. Ez egyik szénhidrogén tapasztalati képlete $\mathbf{CH_2}$.
   Az illető szénhidrogén sűrűsége 14-szer nagyobb a hidrogén sűrűségétől.
   Az említett szénhidrogén molekulaképlete:
   a) CH_2
   b) C_2H_4
   c) C_3H_6
   d) C_4H_8

7. A HCl, a NaOH, a H_2O és a fenolftalein oldatok közül csak kettőt keverhetünk össze, de csak egy esetbe lesz az oldat:
   a) zöld
   b) sárga
   c) vörös
   d) kék

8. A **Fe^{2+}** kation hány elektront tartalmaz:

   a) 20 elekton
   b) 22 elekton
   c) 24 elekton
   d) 26 elekton

9. 9. A kémiai reakció sebességére nem hat:

   a) a résztvevő anyagok tömegének változása
   b) a töménység megváltozása
   c) katalizátor jelenléte
   d) a hőmérséklet megváltozása

10. A kén vegyértéke a kén-dioxidban:

   a) II
   b) III
   c) IV
   d) V

A következő feladatokban az üresen hagyott vonalra írd be a választ.

A megoldás menetét is jelöld.

A megoldás menetét és a helyes választ is pontozzuk.

11. A menzúrában 5O mL viz van. Ha menzúrába egy vashengert merítünk akor a térfogat 15O ml.

a) Határozd meg a vashenger térfogatát.
A megoldás menete:

Válasz: _____ mL

b) Az előbb említett vashenger tömege 78O g.
Számítsd ki a vashenger sűrűségét.
A megoldás menete:

Válasz: _____ g/mL

12. Égetett kagylóhéjat vízbe teszünk majd néhány csepp fenolftaleint adunk hozzá.

a) Milyen színűvé vált az oldat?

_____

b) Fejezd be a kémiai egyenletet

$CaCO_3 \rightarrow$ _____ + _____

c) A kagylóhéj égetésekor milyen anyagok keletkeztek?

_____

13. A réz és a kén elemek.

a) Milyen fajta keveréket kapunk a réz és a kén összekeverésével?

_____

b) Milyen fajta tiszta anyagot kapunk a réz és a kén keverékének hevítésével?

_____

c) Írd le a kémiai reakciót kémiai egyenlettel.

_____

14. A víz elektrolízisével elemek keletkeznek.

a) Milyen halmazállapotúak a víz elektolízisével keletkezett anyagok?

_____

b) b) Írd le kémiai egyenlettel a víz elektrolízisének kémiai reakcióját.

_____

15. Kémiai analizissal megálapították , hogy egy természetes kémiai vegyület nátriumból, nitrogénből és oxigénből áll.
Az atomok aránya ebben a vegyületben 1:1:3.
Írd le a vegyület kémiai képletét.

A vegyület képlete: _____

ÜRES OLDAL

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

BIOLÓGIA, FIZIKA ÉS KÉMIA INTEGRÁLT TANANYAGA

UTASÍTÁS

Vizsga e része 15 percig tart.
Figyelmesen olvasd el a feladatokat és az utasításokat.
Sok sikert kívánunk.
Kezd el a munkát.

A következő feladatokban csak egy válasz a helyes.

Karikázd be a helyes válasz előtti betűt..

1. Melyik kémiai elem legkevésbé fordul elő a többsejtű szervezetek sejtjeiben?

   a) N
   b) S
   c) H
   d) O

2. Cukor és víz homogén keverékét ezért lehet elkészíteni:

   a) mert a cukor és a víz egyforma sűrűségű
   b) mert a cukormolekula és a vízmolekula poláris szerkezetű
   c) mert a cukor nagyobb sűrűségű mint a víz
   d) mert a cukor és a víz keveréke édes ízű

3. Egy üvegházat teljesen beborította a hó. Az üvegházban ekkor a hőmérséklet a következő volt:

   a) ugyan olyan mint az üvegházon kívül
   b) ugyan olyan mint a hó hőmérséklete
   c) magasabb mint az üvegházon kívül
   d) alacsonyabb mint az üvegházon kívül

4. Négy egyforma pohárban a víz színtje ugyan olyan magas.
   Mindegyik pohárban egy testet merítünk, amelyek ugyan olyan tömegűek de különböző sűrűségűek.
   A víz színtje legjobban felemelkedet abban a pohárban amelyikbe:

   a) aluminium testet
   b) réz testet
   c) ólom testet
   d) vas testet helyeztünk

5. A glükóz égésekor és a sejtlégzéskor (biológiai oxidáció) felszabaduló energia egyenlő. A két folyamat mégis különbözik.
Ez szemmel látható ha az azonos fizikai mennyiségek változását összehasonlítjuk mind a két folyamatnál.
Melyik ez a fizikai mennyiség?

a) tömeg
b) nyomás
c) térfogat
d) hőmérséklet

A következő feladatoknál a megoldást írd az üresen hagyott vonalra. Mutasd be a megoldás menetét is. Pontozzuk a megoldás menetét és a helyes választ is.

6. Egy átlagos súlyú ember 5 L vérében mekkora a vérplazma térfogata, ha a vérplazma térfogatszázaléka 50%.
Az eredményt köbméterben fejezd ki.
Számítás:

.

A vérplazma térfogata: _____.

7. A János és József bezárkoztak a pincében, amelyben a must forrt. Melyik gáz miatt vannak életveszélyben?

_____.

8. Egy idősebb asszony csontjainak tömege 2O kg. A csontok fehérje és víz tartalma 3O%.
Számítsd ki a csontokban lévő ásványi anyagok tömegét és kilogrammokban fejezd ki..
Számítás:

Az ásványi anyagok tömege _____.

ÜRES OLDAL

PRILOG 23

Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike srpske nacionalne manjine

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

БИОЛОГИЈА

УПУТСТВО

Овај део испита трајаће 25 минута.
Пажљиво прочитај сваки задатак и упутство.
Желимо ти много успеха.
Почни с решавањем.

ПРАЗНА СТРАНИЦА

У следећим задацима само **један одговор** је тачан.
Заокружи слово испред тачног одговора.

1. Који орган је грађен од нервног ткива?
   а) шака
   б) срце
   в) језик
   г) мозак

2. Лишаји су симбиоза:
   а) алги и маховина
   б) гљива и алги
   в) бактерија и алги
   г) маховина и гљиви

3. Марија је микроскопом посматрала епителне ћелије језика и при томе уочила више ћелијских делова.
   Који ћелијски део ипак **није** могла да уочи?
   а) једро
   б) цитоплазму
   в) мембрану
   г) вакуолу

4. Женске полне ћелије сазревају:
   а) у материци
   б) у јајницима
   в) у јајоводима
   г) у семеницима

5. Ко су узрочници болести особе која је оболела од туберкулозе(ТБЦ)?

   а) бактерије
   б) гљивице
   в) бичари
   г) вируси

6. Ћелија има 32 хромозома. Након митозе свака ћелија има:

   а) 16 хромозома
   б) 32 хромозома
   в) 48 хромозома
   г) 64 хромозома

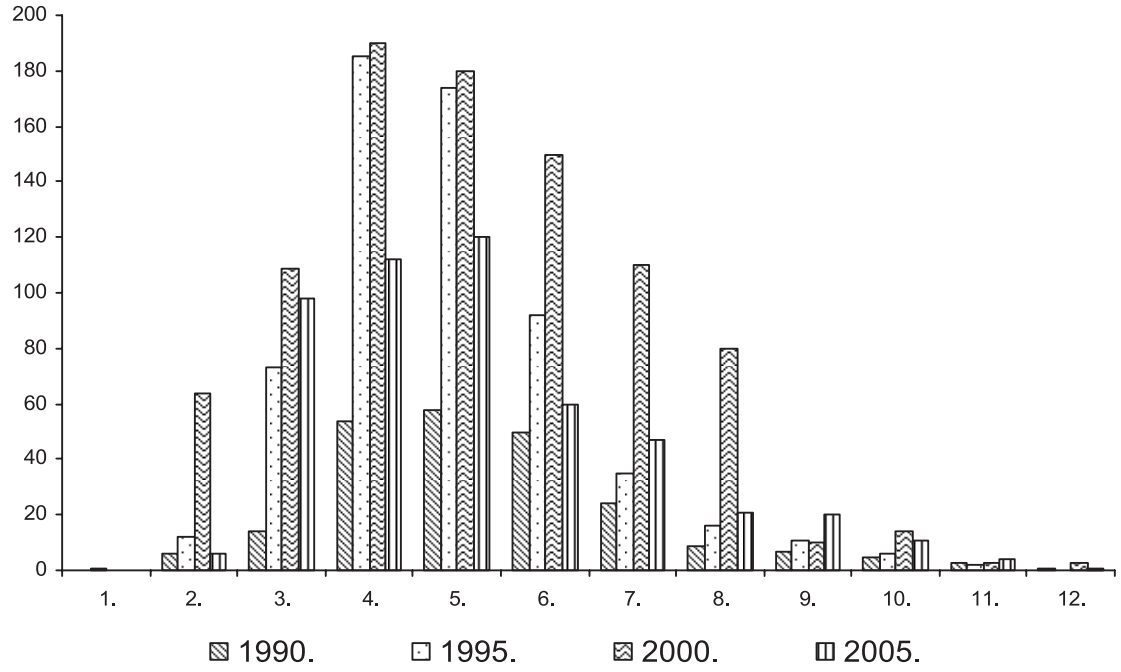
7. Доктор је утврдио да је подражљивост Мирелиних нервних ћелија ослабљена.
   У ком делу нервне ћелије постоји проблем?

   а) у једру ћелије
   б) у дугом наставку
   в) у кратким огранцима
   г) у синаптичкој вези

За решавање задатака број 8 и број 9 потребно је посматрати приложени графикон.

У сваком задатку само један одговор је тачан.

Заокружи слово испред тачног одговора.

Графикон бројности популације пужева у континенталној листопадној шуми РХ током 1990, 1995, 2000. и 2005. године од јануара до децембра.

8. Које године је популација пужева нанела највише штете вегетацији континенталне листопадне шуме?

   а) 1990. године
   б) 1995. године
   в) 2000. године
   г) 2005. године

9. У ком тромесечју од 1990. до 2005. је популација пужева најбројнија?

   а) у 1. тромесечју
   б) у 2. тромесечју
   в) у 3. тромесечју
   г) у 4. тромесечју

Сваком појму из леве колоне придружи само један **број** из десне колоне.
Број из десне колоне **упиши** на одговарајућу линију покрај леве колоне.

Два броја у левој колони су вишак.

10. Наведеним **групама** придружи **одговарајући организам**.

сисар _____	1) унутрашње оплођење заметка, развиће заметка ван тела женке
птица _____	2) спољашње оплођење, развиће заметка у телу женке
риба _____	3) унутрашње оплођење, развиће заметка у телу женке
	4) спољашње оплођење, развиће заметка у околини
	5) унутрашње оплођење, развиће заметка у околини

11. Наведеним **деловима ћелије** придружи **функцију** коју обављају.

једро _____	1) ствара беланчевине
рибозом _____	2) врши фотосинтезу
митохондрија _____	3) управља радом ћелије
	4) ствара енергију
	5) ствара хлорофил

12. Наведеним **групама** придружи одговарајући **организам**.

папратнице	_____	1) зделичарка
голосеменице	_____	2) пшеница
скривеносеменице	_____	3) ослад
		4) власак
		5) чемпрес

У следећим задацима на празну линију **упиши** појам који недостаје.

13. Неоплођена јајна ћелија здраве одрасле жене у једру укупно има _____ хромозома.

14. Наследне промене организма настале под утицајем околине називају се _____ .

15. Поједини организми, као нпр. хидра, имају способност обнављања изгубљених делова тела, а та појава се зове _____ .

ПРАЗНА СТРАНИЦА

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

ФИЗИКА

УПУТСТВО

Овај део испита ће трајати 30 минута.
Пажљиво прочитај сваки задатак и упутство.
Желимо ти много успеха.
Почни с решавањем.

ПРАЗНА СТРАНИЦА

У следећим задацима одговор **упиши** на празну линију или у за то предвиђени простор.

1. У левом стубу налази се ознака физичке величине, а у десном стубу ознака припадајуће мерне јединице.
   Напиши број који се налази испред припадајуће мерне јединице уз сваку ознаку физичке величине. Једна мерна јединица је вишак.

V _____	1) V
U _____	2) J
W _____	3) kg
m _____	4) W
	5) m^3

2. Придружи сваком појму из скупине на левој страни број одговарајућег појма с десне стране.

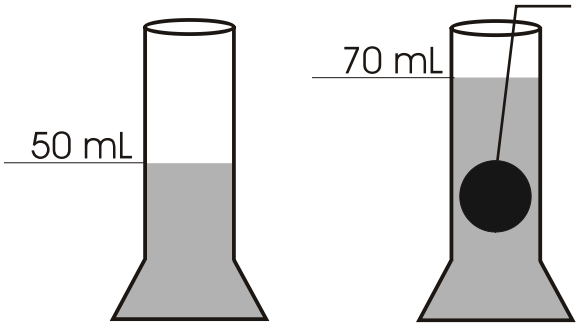
јабука на грани _____	1) кинетичка енергија
растегнута опруга (федер) _____	
аутомобил који се креће _____	2) гравитациона потенцијална енергија
чекић на столу у односу на под _____	
	3) еластична потенцијална енергија

3. Претвори.

   50 m = _____ dm
   50 m^2 = _____ dm^2
   50 m^3 = _____ dm^3
   50 L = _____ dm^3

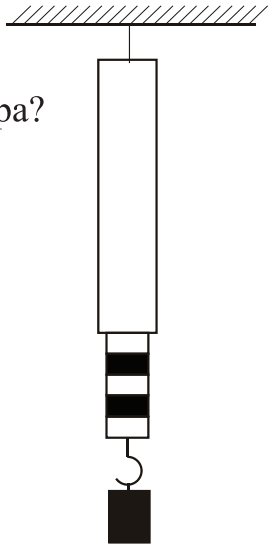
4. Погледај слику и одреди запремину (волумен) куглице.

V =_____

5. Динамометар и тег на слици међуделују силом од 10 N.
Колику силу означава један подељак на скали динамометра?

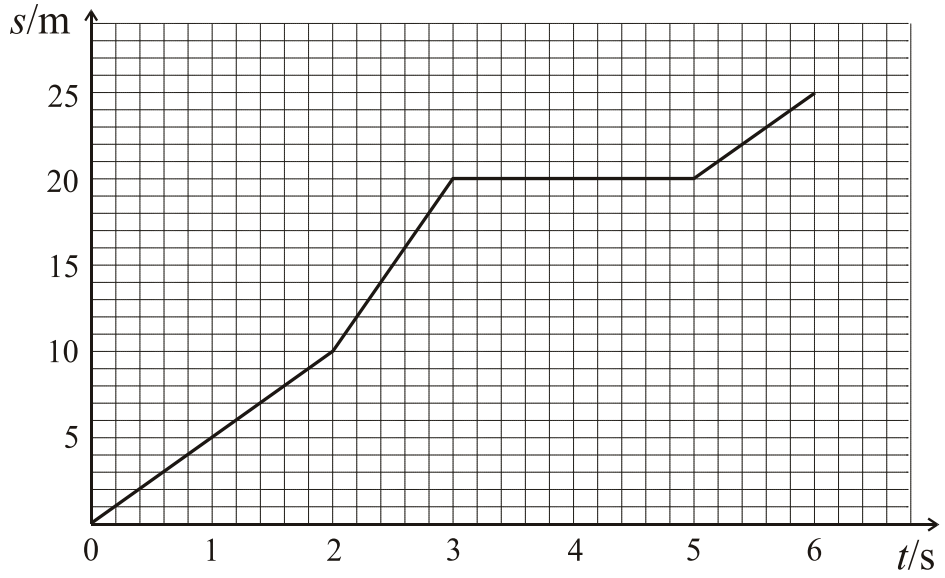
F =_____

6. Колика је густина камена ако комад камена масе 5 600 kg истисне 2 m^3 воде у базену?

Густина камена је _____.

7. На основу графика кретања ученика бициклом напиши колики пут он пређе од другог до четвртог секунда.
Ученик од другог до четвртог секунда пређе пут од _____.

У следећим задацима само **један одговор** је тачан.
Заокружи слово испред тачног одговора.

8. Тежина тела је:

а) други назив за масу тела
б) сила којом тело делује на подлогу или на обесиште ако виси
в) количник масе и запремине тела
г) мера за тромост или инерцију тела

9. На скијама се мање пропада у снег јер:

а) скије имају већу површину од ципела
б) скије имају мању масу од ципела
в) су скије уске
г) скије имају глатку површину

10. Унутрашњу енергију тела чине:

    а) еластична и кинетичка енергија његових молекула

    б) гравитациона и потенцијална енергија тела

    в) кинетичка и потенцијална енергија његових молекула

    г) кинетичка и електрична енергија тела

11. Електричном грејалицом пролази струја 5 A, а прикључена је на напон градске мреже.

    Колика је снага електричне грејалице?

    а) 1 100 V

    б) 1 100 W

    в) 220 V

    г) 220 W

12. У чашама на столу налазе се једнаке количине воде собне температуре. Подигнемо ли једну чашу, промениће се:

    а) унутрашња енергија воде

    б) гравитациона потенцијална енергија воде

    ц) кинетичка енергија воде

    г) хемијска енергија воде

13. Прегрејано млеко температуре 100 °C не можемо пити, па ћемо додати једнаку количину хладног млека температуре 8 °C. Занемаримо ли топлотне губитке, топлота коју преда топлије млеко биће:

    а) већа од топлоте коју хладније прими

    б) зависна од густине топлијег млека

    в) једнака топлоти коју прими хладније млеко

    г) зависна од густине хладнијег млека

14. Јабука слободно пада с дрвета. То значи да се брзина јабуке:

а) не мења целим делом пута

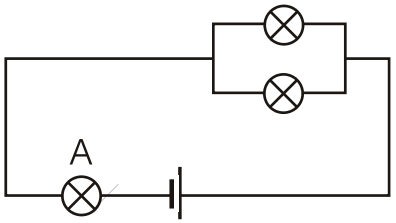
б) стално равномерно повећава

в) у почетку повећава, а затим смањује

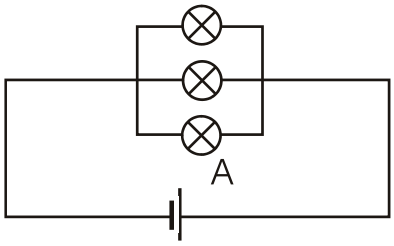
г) у почетку повећава, а затим остаје иста

15. У струјним колима на слици све су сијалице **једнаке**.
У којем струјном колу ће сијалица А **најслабије** светлети?

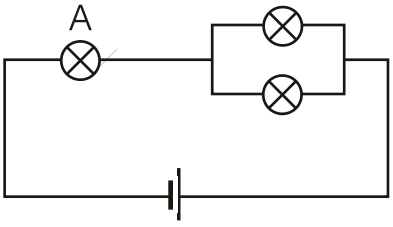
а)

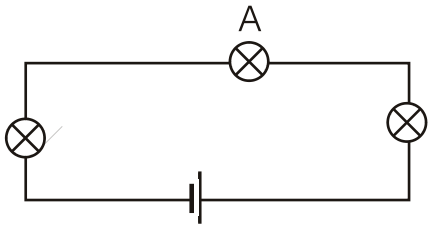
б)

в)

г)

ПРАЗНА СТРАНИЦА

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

ХЕМИЈА

УПУТСТВО

Овај део испита трајаће 30 минута.
Пажљиво прочитај сваки задатак и упутство.
Желимо ти много успеха.
Почни с решавањем.

У следећим задацима само **један одговор** је тачан.
Заокружи слово испред тачног одговора.

1. Овај знак упозорења, , значи:
   а) отровно
   б) опасно
   в) нагризајуће
   г) запаљиво

2. Промена H_2O (l) → H_2O (g) је:
   а) сублимација
   б) топљење
   в) испаравање
   г) кондензација

3. У приказаним чашама налазе се раствори шећера различитих концентрација.
   Која од наведених могућности исправно описује приказане растворе?

а)	незасићени	засићени	презасићени
б)	засићени	презасићени	незасићени
в)	презасићени	засићени	незасићени
г)	незасићени	презасићени	засићени

4. Производ жарења гвоздене вуне је:

   а) оксид гвожђа

   б) хидроксид гвожђа

   в) сулфид гвожђа

   г) хлорид гвожђа

5. Шта ће се десити ако ваздух из плућа удувавамо у водени раствор калцијум-хидроксида?

   а) раствор ће остати безбојан

   б) раствор ће поцрвенети

   в) раствор ће постати љубичаст

   г) раствор ће се замутити

6. Емпиријска формула некога угљоводоника је $\mathbf{CH_2}$.
   Густина испитиваног угљоводоника је 14 пута већа од густине водоника при истим условима.
   Молекулска формула тог угљоводоника је:

   а) CH_2

   б) C_2H_4

   в) C_3H_6

   г) C_4H_8

7. Мешањем искључиво двају раствора избором између HCl, NaOH, H_2O и фенолфталеина само једна комбинација даће раствор који је:

   а) безбојан

   б) жут

   в) црвено-љубичаст (пурпурни)

   г) плав

8. Катјон чија је ознака $\mathbf{Fe^{2+}}$ садржи:

   а) 20 електрона
   б) 22 електрона
   в) 24 електрона
   г) 26 електрона

9. На брзину хемијске реакције **не утиче**:

   а) промена масе реактаната
   б) промена концентрације
   в) додатак катализатора
   г) промена температуре

10. Валенца сумпора у сумпор-диоксиду је:

   а) II
   б) III
   в) IV
   г) V

У следећим задацима одговор **упиши** на празну линију.

Прикажи поступак решавања.

Бодује се и **поступак** и тачан **одговор**.

11. У мензури се налази 50 mL воде. Ако у мензуру с водом уронимо гвоздени цилиндар, запремина износи 150 mL.

а) Одреди запремину гвозденог цилиндра.

Поступак:

Одговор: _____ mL

б) Измерена је маса тог гвозденог цилиндра и она износи 780 g. Израчунај густину гвозденог цилиндра.

Поступак:

Одговор: _____ g/mL

12. Жарена је љуштура шкољке.
Затим је стављена у воду и додана је кап фенолфталеина.

а) Какве боје је раствор?

_____

б) Доврши одговарајућу једначину хемијске реакције.

$CaCO_3$ → _____ + _____

в) Који су производи жарења љуштуре?

_____

13. Бакар и сумпор су елементарне супстанце.

а) Какву **врсту смеше** добијемо ако помешамо бакар и сумпор?

_____

б) Коју врсту чисте супстанце ћемо добити **загревањем смеше** бакра и сумпора?

_____

в) Напиши одговарајућу **једначину хемијске реакције**.

_____

14. Електролизом воде настају елементарне супстанце.

а) У којем агрегатном стању су производи електролизе воде?

_____

б) Напиши једначину хемијске реакције електролизе воде.

_____

15. Хемијском анализом утврђено је да се неко природно хемијско једињење састоји од натријума, азота и кисеоника.
Однос броја атома у том једињењу је 1:1:3.
Напиши хемијску формулу тог једињења.

Формула једињења: _____

ПРАЗНА СТРАНИЦА

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

ИНТЕГРАЦИЈА НАСТАВНИХ САДРЖАЈА ИЗ БИОЛОГИЈЕ, ФИЗИКЕ И ХЕМИЈЕ

УПУТСТВО

Овај део испита трајаће 15 минута.
Пажљиво прочитај сваки задатак и упутство.
Желимо ти много успеха.
Почни с решавањем.

У следећим задацима само један одговор је тачан.
Заокружи слово испред тачног одговора.

1. Који хемијски елемент је **најмање** заступљен у ћелијама вишећелијских организама?

   а) N
   б) S
   в) H
   г) O

2. Хомогену смешу шећера и воде могуће је направити:

   а) јер шећер и вода имају једнаку густину
   б) јер молекули шећера улазе у међупросторе воде
   в) јер шећер има већу густину од воде
   г) јер је смеша шећера и воде безбојна

3. Једне зиме стаклену башту у којој расту биљке потпуно је прекрио снег.
   Температура у стакленој башти тада је била:

   а) једнака температури изван стаклене баште
   б) једнака температури снега
   в) виша него изван стаклене баште
   г) нижа него изван стаклене баште

4. Ниво воде у четири једнаке чаше је на истој висини.
   У сваку од чаша уронимо по један комад неке супстанце које се разликују по густини. Сви комади су исте масе.
   Ниво воде највише се подигао у чаши у којој је:

   а) алуминијум
   б) бакар
   в) олово
   г) гвожђе

5. Промена енергије при сагоревању глукозе и биолошкој оксидацији глукозе је једнака. Та два процеса се ипак разликују.
   То је очигледно ако упоредимо промену исте физичке величине у оба процеса.
   Која је то физичка величина?

   а) маса

   б) притисак

   в) запремина

   г) температура

У следећим задацима одговор **напиши** на празну линију. Прикажи поступак решавања тамо где се тражи. Бодује се и поступак и тачан одговор.

6. Израчунај запремину крвне плазме у 5 L крви човека просечне телесне масе при чему је удео крвне плазме 50%.
   Резултат изрази у кубичним метрима.
   Рачун:

   Запремина крвне плазме је _____.

7. Иво и Јошко затворили су се у подрум у којем ври грожђани сок.
   Због којег гаса су њихови животи у великој опасности?

   _____.

8. Старија жена има масу костију 20 килограма при чему је укупни удео беланчевина и воде у костима 30%.
   Израчунај масу минералних материја у костима и изрази је у килограмима.
   Рачун:

ПРАЗНА СТРАНИЦА

PRILOG 24

Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike talijanske nacionalne manjine

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

BIOLOGIA

INDICAZIONI:

Questa parte dell'esame durerà 25 minuti.
Leggi attentamente ogni esercizio e le indicazioni.
Ti auguriamo tanto successo.
Inizia a risolvere la verifica.

PAGINA BIANCA

Nei seguenti esercizi **solo una risposta è esatta**.
Cerchia la lettera davanti alla risposta esatta.

1. Quale organo è costituito da tessuto nervoso?
   a) mano
   b) cuore
   c) lingua
   d) cervello

2. I licheni sono la simbiosi tra:
   a) alghe e muschio
   b) funghi e alghe
   c) batteri e alghe
   d) muschio e funghi

3. Maria ossevava al microscopio le cellule epiteliali della lingua e ha notato più parti della cellula.
   Quale parte della cellula non ha potuto vedere?
   a) il nucleo
   b) il citoplasma
   c) la membrana
   d) il vacuolo

4. Le cellule sessuali femminili maturano:
   a) nell'utero
   b) nelle ovaie
   c) negli ovidotti
   d) nei testicoli

5. Da che cosa è provocata la tubercolosi (TBC)?
   Da:
   a) batteri
   b) funghi
   c) flagellati
   d) virus

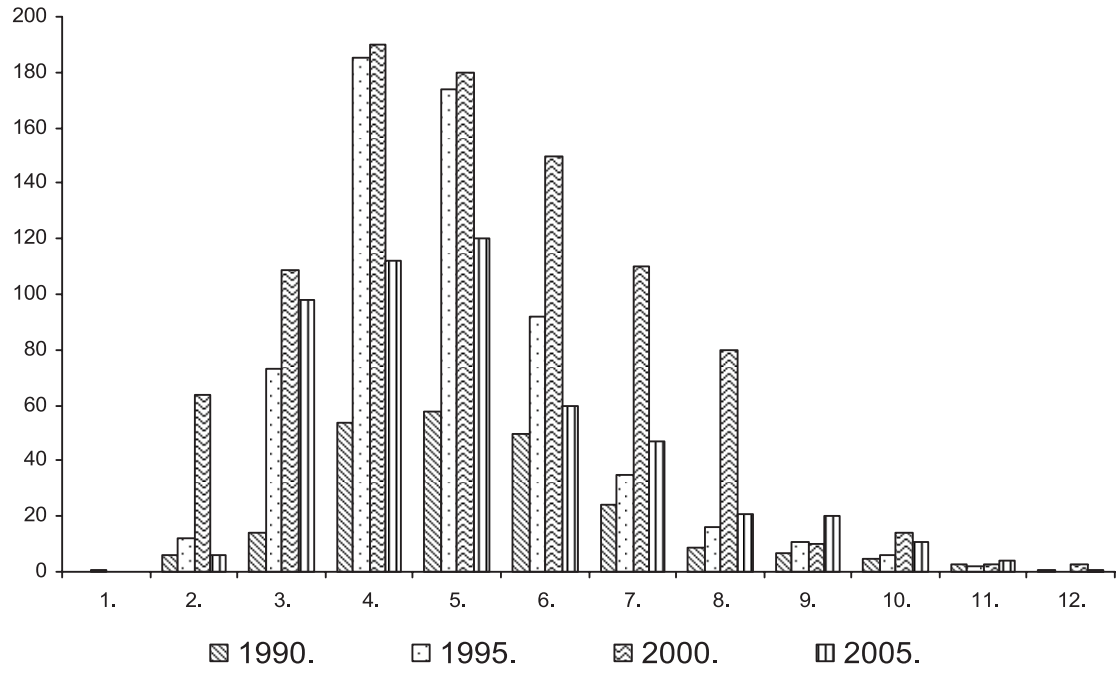
6. La cellula ha 32 cromosomi. Dopo la mitosi ciascuna cellula ha:
   a) 16 cromosomi
   b) 32 cromosomi
   c) 48 cromosomi
   d) 64 cromosomi

7. Il medico ha stabilito che l'eccitabilità delle cellule nervose di Mirella è indebolita.
   In quale parte della cellula nervosa risiede il problema?
   a) nel nucleo della cellula
   b) nell'assone
   c) nel dendrite
   d) nella sinapsi

Per risolvere gli esercizi numero 8 e 9 è necessario osservare la rappresentazione grafica seguente.

In ogni esercizio solo **una risposta** è esatta.

Cerchia la lettera davanti alla risposta esatta.

Rappresentazione grafica del numero di lumache nei boschi a foglia caduca della Croazia, durante gli anni 1990, 1995, 2000 e 2005, da gennaio a dicembre

8. In quale anno la popolazione di lumache ha arrecato maggiore danno alla vegetazione del bosco continentale a foglia caduca?
   a) nel 1990
   b) nel 1995
   c) nel 2000
   d) nel 2005

9. In quale trimestre, dal 1990 al 2005, la popolazione di lumache era più numerosa?
   a) nel primo trimestre
   b) nel secondo trimestre
   c) nel terzo trimestre
   d) nel quarto trimestre

Scrivi davanti ad ogni concetto della colonna a sinistra il numero corrispondente della colonna a destra.

Due concetti dell'elenco a sinistra sono in più.

10. Alle seguenti **classi di animali** abbina la **fecondazione e lo sviluppo embrionale** corrispondente.

mammifero _____	1) fecondazione interna, sviluppo dell'embrione al di fuori del corpo della femmina
uccello _____	2) fecondazione esterna, sviluppo dell'embrione nel corpo della femmina
pesce _____	3) fecondazione interna, sviluppo dell'embrione nel corpo della femmina
	4) fecondazione esterna, sviluppo dell'embrione nell'ambiente
	5) fecondazione interna, sviluppo dell'embrione nell'ambiente

11. Ad ogni **parte della cellula** abbina **la funzione** corrispondente.

nucleo _____	1) sintesi delle proteine
ribosoma _____	2) fotosintesi
mitocondrio _____	3) direzione dell'attività cellulare
	4) produzione di energia
	5) produzione di clorofilla

12. Ad ogni **gruppo di vegetali** abbina il corrispondente **organismo**.

pteridofite	_____	1) fegatella
gimnosperme	_____	2) grano
angiosperme	_____	3) polipodio
		4) politrico
		5) cipresso

Nei seguenti esercizi **scrivi** nell'apposito spazio il concetto mancante.

13. La cellula uovo non fecondata di una donna sana ha, nel nucleo, complessivamente cromosomi.

14. I cambiamenti ereditari negli organismi, dovuti alle condizioni ambientali, vengono detti .

15. Singoli organismi, come ad es. l'idra, possono riformare parti danneggiate o mancanti del corpo. Questa capacità prende il nome di .

PAGINA BIANCA

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

FISICA

INDICAZIONI

Questa parte dell'esame durerà 35 minuti.
Leggi attentamente ogni esercizio e le indicazioni.
Ti auguriamo molto successo.
Inizia a risolvere la verifica.

PAGINA BIANCA

Nei seguenti esercizi **scrivi** la risposta nello spazio previsto.

1. Nella colonna a sinistra si trova il simbolo della grandezza fisica e in quella destra il simbolo dell'unità di misura.
   Scrivi il numero che si trova davanti all'unità di misura accanto al simbolo della grandezza fisica corrispondente.

V _____	1) V
U _____	2) J
W _____	3) kg
m _____	4) W
	5) m^3

2. Ad ogni concetto dell'elenco a sinistra associa il numero del concetto che si trova a destra.

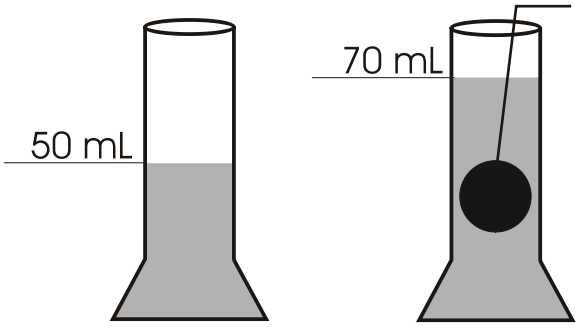
una mela su un ramo _____	1) energia cinetica
una molla allungata _____	2) energia potenziale gravitazionale
un'automobile in movimento _____	3) energia potenziale elastica
un martello sul tavolo rispetto al pavimento _____	

3. Trasforma:

   50 m = _____ dm
   50 m^2 = _____ dm^2
   50 m^3 = _____ dm^3
   50 l = _____ dm^3

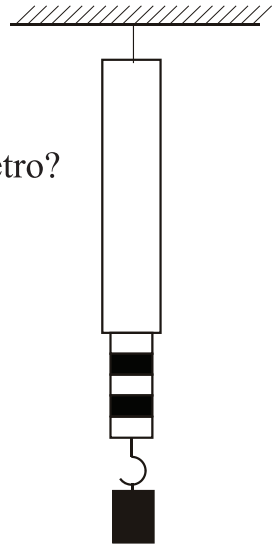
4. Osserva la figura e determina il volume della pallina.

V =_____

5. Il dinamometro e il peso della figura ineragiscono con la forza di10 N.
A quale forza corrisponde un segno sulla scala del dinamometro?

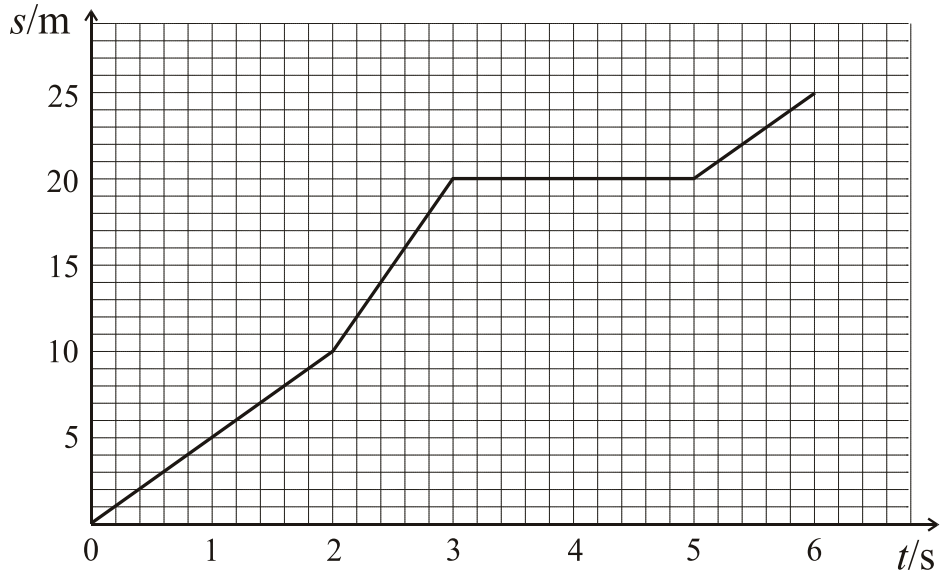
F =_____

6. Quant'è la densità della pietra, se un masso di 5600 kg, immerso in una piscina, sposta 2 m^3 d'acqua?

La densità della pietra è _____.

7. Osserva la rappresentazione grafica del moto di un alunno in bicicletta e scrivi quanto spazio percorre dal secondo al quarto secondo.
L'alunno dal secondo al quarto secondo percorre lo spazio di _____.

Nei seguenti esercizi solo una **risposta** è corretta.
Cerchia la lettera davanti alla risposta esatta.

8. Il peso del corpo è:
   a) un altro nome per la massa del corpo
   b) la forza con la quale il corpo agisce sulla base o sulla sospensione, se esso pende
   c) il rapporto tra la massa e il volume del corpo
   d) la misura dell'inerzia del corpo

9. Sprofondiamo di meno sulla neve con gli sci, perché:
   a) gli sci coprono un'area maggiore delle scarpe
   b) gli sci possiedono meno massa delle scarpe
   c) gli sci sono stretti
   d) gli sci hanno una superficie liscia

10. L’energia interna del corpo è composta da:
    a) energia elastica e cinetica delle sue molecole
    b) energia gravitazionale e potenziale del corpo
    c) energia cinetica e potenziale delle sue molecole
    d) energia cinetica ed elettrica del corpo

11. Attraverso una stufa elettrica, inserita alla tensione della rete cittadina, passa una corrente di 5 A.
    Quant’è la potenza della stufa elettrica?
    a) 1 100 V
    b) 1 100 W
    c) 220 V
    d) 220 W

12. Nei bicchieri sul tavolo si trovano uguali quantità d’acqua a temperatura ambiente.
    a) l’energia interna dell’acqua
    b) l’energia potenziale gravitazionale dell’acqua
    c) l’energia cinetica dell’acqua
    d) l’energia chimica dell’acqua

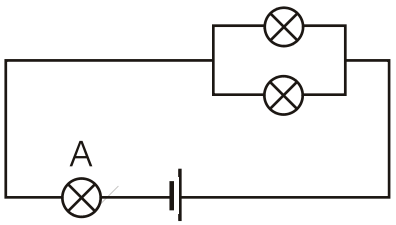
13. Non potendo bere latte riscaldato a 100 ºC aggiungiamo una quantità uguale di latte freddo a 8 ºC. Se trascuriamo le perdite di calore, la quantità di calore trasmessa dal latte più caldo sarà:
    a) maggiore del calore ricevuto dal latte freddo
    b) dipendente dalla densità del latte caldo
    c) uguale al calore ricevuto dal latte freddo
    d) dipendente dalla densità del latte freddo

14. Una mela cade liberamente dall'albero. Ciò significa che la velocità della mela:

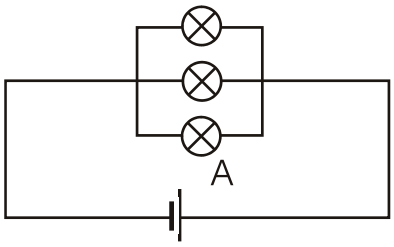
a) non cambia durante l'intero spazio percorso
b) aumenta continuamente e uniformemente
c) all'inizio aumenta, poi diminuisce
d) all'inizio aumenta, poi è costante

15. Nei circuiti elettrici della figura tutte le lampadine sono **uguali**.
In quale circuito elettrico la lampadina A si illuminerà **più debolmente**?

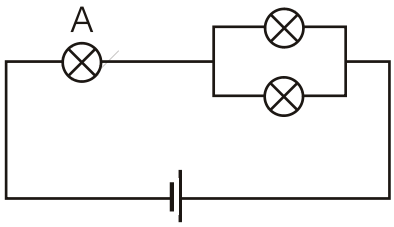
a)

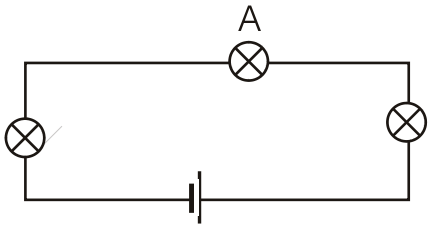
b)

c)

d)

PAGINA BIANCA

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

CHIMICA

INDICAZIONI

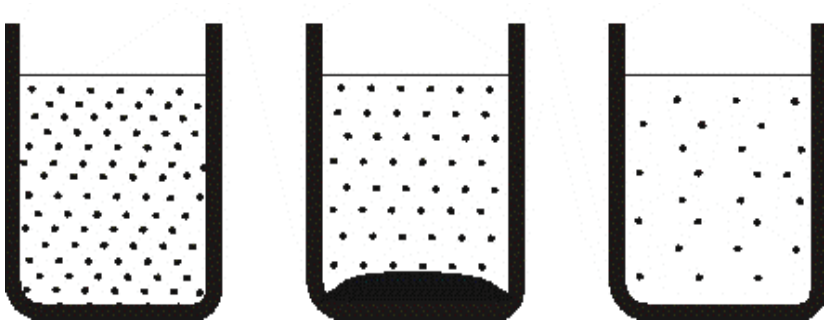
Questa parte dell'esame durerà 30 minuti.
Leggi attentamente ogni esercizio e tutte le indicazioni.
Ti auguriamo tanto successo.
Inizia a risolvere la verifica.

Nei seguenti esercizi solo una risposta è esatta.
Cerchia la risposta esatta:

1. Questo segnale di pericolo, , significa:
   a) velenoso
   b) pericoloso
   c) corrosivo
   d) infiammabile

2. La trasformazion H_2O (l) → H_2O (g) è:
   a) una sublimazione
   b) una fusione
   c) un'evaporazione
   d) una condensazione

3. Nei bicchieri A, B e C si trovano delle soluzioni di zucchero di diversa concentrazione.
   Quale delle seguenti combinazioni corrisponde alle soluzioni raffigurate?

a)	insatura	satura	soprassatura
b)	satura	soprassatura	insatura
c)	soprassatura	satura	insatura
d)	insatura	soprassatura	satura

4. Il prodotto dell'arroventatura della lana di ferro è:
   a) l'ossido di ferro
   b) l'idrossido di ferro
   c) il solfuro di ferro
   d) il cloruro di ferro

5. Che cosa accadrà se soffiamo dell'aria, con una cannuccia, dentro a una soluzione acquosa di idrossido di calcio?
   a) la soluzione rimarrà incolore
   b) la soluzione si colorerà di rosso
   c) la soluzione si colorerà di viola
   d) la soluzione diventerà torbida

6. La formula chimica empirica di un idrocarburo è $\mathbf{CH_2}$.
   La densità dell'idrocarburo preso in esame è 14 volte maggiore alla densità dell'idrogeno nelle stesse condizioni.
   La formula molecolare di questo idrocarburo è:
   a) CH_2
   b) C_2H_4
   c) C_3H_6
   d) C_4H_8

7. Mescolando fenolftaleina e due tra le seguenti soluzioni: HCl, NaOH, H_2O, solo da una combinazione si formerà una soluzione:
   a) verde
   b) gialla
   c) porpora
   d) blu

8. Il catione che viene indicato con **Fe^{2+}** contiene:
   a) 20 elettroni
   b) 22 elettroni
   c) 24 elettroni
   d) 26 elettroni

9. Sulla velocità della reazione chimica non influisce
   a) il cambiamento della massa dei reagenti
   b) il cambiamento della concentrazione
   c) l'aggiunta del catalizzatore
   d) la variazione della temperatura

10. La valenza dello zolfo nel diossido di zolfo è:
   a) II
   b) III
   c) IV
   d) V

Nei seguenti esercizi scrivi la risposta sull'apposita linea.

Scrivi il procedimento completo.

Si valuta sia il **procedimento** sia la **risposta** esatta.

11. Se in un cilindro graduato contenente 50 ml di acqua immergiamo un cilindro di ferro, il volume aumenta a 150 ml.

    a) Determina il volume del cilindro di ferro.
    Procedimento:

    Risposta: _____ ml

    b) La massa del cilindro di ferro è 780 g.
    Calcola la densità del cilindro di ferro.
    Procedimento:

    Risposta: _____ g/ml

12. La conchiglia di un bivalve è stata arroventata.
Successivamente è stata messa nell'acqua con una goccia di fenolftaleina.

a) Di che colore è la soluzione?

_____

b) Termina l'equazione chimica corrispondente.

$CaCO_3 \rightarrow$ _____ + _____

c) Quali sono i prodotti dell'arroventamento della conchiglia?

_____

13. Il rame e lo zolfo sono sostanze elementari.

a) Che tipo di miscuglio otteniamo mescolando il rame e lo zolfo?

_____

b) Che tipo di sostanza pura otteniamo riscaldando il miscuglio di rame e zolfo?

_____

c) Scrivi la corrispondente **equazione della reazione chimica**.

_____

14. Dall'elettrolisi dell'acqua si formano sostanze elementari.

a) In che stato di aggregazione sono i prodotti dell'elettrolisi dell'acqua?

_____

b) Scrivi l'equazione chimica dell'elettrolisi dell'acqua:

_____

15. Dall’analisi chimica risulta che un composto chimico naturale è formato da sodio, azoto e ossigeno.
Il rapporto tra il numero degli atomi nel composto è 1:1:3.
Scrivi la formula chimica di questo composto.

Formula chimica: _____

PAGINA BIANCA

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

INTEGRAZIONE DEI CONTENUTI DI BIOLOGIA, FISICA E CHIMIC

INDICAZIONE

Questa parte dell'esame durerà 35 minuti.
Leggi attentamente ogni esercizio e le indicazioni.
Ti auguriamo tanto successo.
Inizia a risolvere la verifica.

Nei seguenti esercizi una sola risposta è corretta.
Cerchia la lettera davanti alla risposta esatta.

1. Quale elemento chimico è meno presente nelle cellule degli organismi pluricellulari?
   a) N
   b) S
   c) H
   d) O

2. Si può fare un miscuglio omogeneo di acqua e zucchero:
   a) perchè lo zucchero e l'acqua hanno uguale densità
   b) perchè le molecole di zucchero hanno struttura polare come le molecole d'acqua
   c) perchè lo zucchero ha densità maggiore dell'acqua
   d) perchè il miscuglio di zucchero e acqua è dolce

3. D'inverno la serra nella quale si coltivano le piante è stata completamente coperta dalla neve.
   La temperatura nella serra era:
   a) uguale alla temperatura fuori dalla serra
   b) uguale alla temperatura della neve
   c) maggiore che fuori dalla serra
   d) minore che fuori dalla serra

4. Il livello dell'acqua in quattro bicchieri uguali è identico.
   In ogni bicchiere immergiamo un pezzo di sostanze diverse per densità, ma di massa uguale.
   Il livello dell'acqua si è sollevato maggiormente nel bicchiere in cui si trova:
   a) l'alluminio
   b) il rame
   c) il piombo
   d) il ferro

5. Il cambiamento di energia nella combustione del glucosio e l'ossidazione biologica del glucosio è uguale. Questi due processi però si differenziano. Questo è ovvio se paragoniamo le variazioni della stessa grandezza fisica nei due processi. Di quale grandezza fisica si tratta?

   a) massa
   b) pressione
   c) volume
   d) temperatura

Nei seguenti esercizi scrivi la risposta nell'apposito spazio. Scrivi il procedimento. Si valutano sia il procedimento che la risposta esatta.

6. Calcola il volume del plasma sanguigno in 5 L di sangue di un uomo di corporatura media. La parte in massa del plasma sanguigno è del 50%. Esprimi il risultato in metri cubi.
   Calcolo:

   Il volume del plasma sanguigno è: _____.

7. Ivo e Pino si sono chiusi nella cantina dove avviene la fermentazione del mosto. Qual è il gas che ha messo in grave pericolo la loro vita?

   _____.

8. Lo scheletro di una donna anziana ha la massa di 20 chilogrammi di cui il 30% è composto da proteine e acqua.
   Calcola la massa dei sali minerali nelle ossa ed esprimila in chilogrammi.
   Calcolo:

   La massa dei sali minerali è _____.

PAGINA BIANCA

PRILOG 25

Ispit iz Engleskoga jezika za učenike srpske nacionalne manjine

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

УПУТСТВО

Овај испит трајаће 50 минута.
Најпре ћеш решавати задатке слушања с разумевањем.
Након тога решаваш ћеш задатке читања и писања.
Пиши искључиво писаним словима.
Пажљиво следи сва упутства.

Желимо ти много успеха!
Не окрећи страницу док ти се то не каже.

PART 1
LISTENING PAPER

TASK 1

In the first task you will hear a dialogue between Jane and Glynn.
You will hear the conversation twice.
Circle the correct answer.
You have an example.

Example:

0. Jane is going to London next

a) week.
b) Monday.
c) summer.
(d) month.

---

1. The taxi will cost

a) £ 30.
b) £ 11.
c) £ 13.
d) £ 14.

2. The hotel is

a) cheap.
b) expensive.
c) modern.
d) big.

3. The hotel receptionist is Mr

a) MANUHA.
b) MANUJA.
c) MANUGA.
d) MANUYA.

4. Jane should take

a) warm clothes.
b) trousers.
c) a raincoat.
d) an umbrella.

5. The weather will be

a) cloudy.
b) sunny.
c) rainy.
d) windy.

TASK 2

In the second task you will hear a conversation between George and a woman about a flat she wants to rent out.
You will hear the conversation twice.
Listen and **fill in** the missing information with **one word only**.
When you hear a number, write a **number**, not a word.

FLAT

Rooms: one big room

and a small _____

Cost per _____ £45

Address: number _____

_____ Street

See flat this evening at:_____ pm

PART 2
READING AND WRITING

TASK 3

Match each sentence (1-5) with **one** of the notices (A-G) closest in meaning.
For questions 1-5, **mark** the correct letter A-G.

Example:

0.	Take another road if you want to come to your destination. Construction work in progress.	H.	Turn left and follow the route A1.
1.	Only people younger than 20 can enter this place.	A.	Unsuitable for children under age of 3. Contains small parts.
2.	You must consume this while it is still fresh.	B.	Food consummation not allowed in this area.
3.	It can be very dangerous for persons less than 36 months old.	C.	Come to the best teenage party ever! No adults allowed!
4.	You can save some money if you have dinner here.	D.	Sales start on Monday! All items 20% off!
5.	Eating is forbidden in this place.	E.	Use before expiration date marked on the product.
		F.	Special offer – only today! All meals half price!
		G.	Children's clothes department upstairs.

0. H	1. _____	2. _____	3. _____	4. _____	5. _____

TASK 4

Read the dialogue carefully.
Choose one letter A-H for each space 1-5.
Only **one** answer is correct.
Do not copy sentences.

Booking a flight

Agent: 0. __G__
Sara: I am interested in a return flight to Rome, travelling on August 16th.

Agent: 1. _____
Sara: I'd like to return on September 12th.

Agent: 2. _____
Sara: Yes, the 11th is fine. How much will it be?

Agent: It'll be $ 375 return including taxes.
Sara: 3. _____

Agent: No, there is a stopover in Paris. You leave London at 17.30.
Sara: 4. _____

Agent: It's a two hour flight from London to Rome with an hour waiting in Paris.
Sara: 5. _____

G. Good morning. How can I help you?

A. Excellent. Is that a direct flight?

B. Well, how many hours do I travel?

C. Can I pay by credit card?

D. When are you coming back?

E. The 12th is full but the day before is free. Is that OK?

F. That's Swiss Airways.

H. All right. Thank you very much.

TASK 5

Read the postcard and **choose** the best word for each space and **copy it on the line**. Only **one** answer is correct.

Hi Mum!

I'm (0.) _____writing_____ to you from a really exciting place.
sleeping / writing / reading / colouring

Bondi Beach is (1.) _____ .
amaze / amazed / amazement / amazing

The place is full of beautiful people. The only problem is the jellyfish.

You really (2.) _____ to watch out for those.
has / have / must / having

Mike has had to put on a lot of sunscreen and a big hat as

(3.) _____ burns easily! You also have to make sure you don't
you / his / he / we

get drowned in a rip current as they can pull you (4.) _____
in / through / under / over

the water. The beach is named after the Aboriginal word for the sound of

the surf. I'll be back on the 16th. Can you pick me up from the airport?

I'm looking forward to (5.) _____ time with you.
spend / spending / spent / spends

I miss you and your cooking!

Jules

TASK 6

Read the poster about the Human Rights Day and the note from Ms Black.
Fill in the information in Peter's poster.
Fill in the **new** information in Peter's poster.
Write from **one** to **four** words on each line.
One has been done for you.

HUMAN RIGHTS DAY

DATE: Monday, 10 December
BEGINNING: 8 am
MORNING PROGRAMME: Mr G. Smith:
Students' Rights and Obligations – lecture
LUNCH FOR PARTICIPANTS: Tom's Restaurant
AFTERNOON PROGRAMME: Mr G. Smith:
How Free Are We – workshops
EXTRA ACTIVITIES: Volleyball match at 3 pm, school gym
EVENING PROGRAMME: School band, concert, Youth Club
This is their first public concert so come and support them!

Hi Peter
It seems that you will have to make some changes to the poster for our Human Rights Day next week. It's best you make a new poster. The programme begins 30 minutes later because Mr Smith, our guest lecturer, cannot make it earlier than that. Also, he has decided to do the workshops before lunch and let his assistance, Ms Jane Hallaway, do the lecture after lunch. Lunch will have to be in the school cafeteria because there will be too many people for Tom's Restaurant. The volleyball match is taking place one hour later too, and it seems that the whole town wants to come to the concert so we have to move it to the school gym because it can take a lot more people than the Youth Club.
Thank you,
Ms Black, School Principal

PETER'S POSTER

HUMAN RIGHTS DAY

DATE: Monday, 10 December
BEGINNING: _____ am
MORNING PROGRAMME: Mr G. Smith:
_____
LUNCH FOR PARTICIPANTS: __school cafeteria____
AFTERNOON PROGRAMME: _____
Students' Rights and Obligations
EXTRA ACTIVITIES: Volleyball match at _____
EVENING PROGRAMME: School band concert _____
This is their first public concert so come and support them!

TASK 7

Read the note from your friend Noah.

Hi,
I heard you are volunteering in the old people's home nearby our school. I think it's a great way to spend your free time. I decided to help too. How can I help? When can I start? What should I bring?
Noah

Write a reply to Noah.
Write answers to all his questions with the necessary information!
Write from 25 to 35 words.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 26

Ispit iz Engleskoga jezika za učenike talijanske nacionalne manjine

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

LINGUA INGLESE

ISTRUZIONI

Questa parte dell'esame durerà 50 minuti.
Risolverete compiti di ascolto, lettura, produzione scritta.
Scrivi esclusivamente in stampatello.
Segui attentamente tutte le indicazioni.

Ti auguriamo ottimi risultati.
Non girare pagina fino a quando non ti viene detto.

PART 1
LISTENING PAPER

TASK 1

In the first task you will hear a dialogue between Jane and Glynn.
You will hear the conversation twice.
Circle the correct answer.
You have an example.

Example:

0. Jane is going to London next

a) week.
b) Monday.
c) summer.
(d) month.

---

1. The taxi will cost

a) £ 30.
b) £ 11.
c) £ 13.
d) £ 14.

2. The hotel is

a) cheap.
b) expensive.
c) modern.
d) big.

3. The hotel receptionist is Mr

a) MANUHA.
b) MANUJA.
c) MANUGA.
d) MANUYA.

4. Jane should take

a) warm clothes.
b) trousers.
c) a raincoat.
d) an umbrella.

5. The weather will be

a) cloudy.
b) sunny.
c) rainy.
d) windy.

TASK 2

In the second task you will hear a conversation between George and a woman about a flat she wants to rent out.
You will hear the conversation twice.
Listen and **fill in** the missing information with **one word only**.
When you hear a number, write a **number**, not a word.

FLAT

Rooms: one big room

and a small _____

Cost per _____ £45

Address: number _____

_____ Street

See flat this evening at:_____ pm

PART 2
READING AND WRITING

TASK 3

Match each sentence (1-5) with **one** of the notices (A-G) closest in meaning.
For questions 1-5, **mark** the correct letter A-G.

Example:

0.	Take another road if you want to come to your destination. Construction work in progress.	H.	Turn left and follow the route A1.
1.	Only people younger than 20 can enter this place.	A.	Unsuitable for children under age of 3. Contains small parts.
2.	You must consume this while it is still fresh.	B.	Food consummation not allowed in this area.
3.	It can be very dangerous for persons less than 36 months old.	C.	Come to the best teenage party ever! No adults allowed!
4.	You can save some money if you have dinner here.	D.	Sales start on Monday! All items 20% off!
5.	Eating is forbidden in this place.	E.	Use before expiration date marked on the product.
		F.	Special offer – only today! All meals half price!
		G.	Children's clothes department upstairs.

0. H	1. _____	2. _____	3. _____	4. _____	5. _____

TASK 4

Read the dialogue carefully.
Choose one letter A-H for each space 1-5.
Only **one** answer is correct.
Do not copy sentences.

Booking a flight

Agent: 0. __G__
Sara: I am interested in a return flight to Rome, travelling on August 16th.

Agent: 1. _____
Sara: I'd like to return on September 12th.

Agent: 2. _____
Sara: Yes, the 11th is fine. How much will it be?

Agent: It'll be $ 375 return including taxes.
Sara: 3. _____

Agent: No, there is a stopover in Paris. You leave London at 17.30.
Sara: 4. _____

Agent: It's a two hour flight from London to Rome with an hour waiting in Paris.
Sara: 5. _____

G. Good morning. How can I help you?

A. Excellent. Is that a direct flight?

B. Well, how many hours do I travel?

C. Can I pay by credit card?

D. When are you coming back?

E. The 12th is full but the day before is free. Is that OK?

F. That's Swiss Airways.

H. All right. Thank you very much.

TASK 5

Read the postcard and **choose** the best word for each space and **copy it on the line**. Only **one** answer is correct.

Hi Mum!

I'm (0.) _____writing_____ to you from a really exciting place.
sleeping / writing / reading / colouring

Bondi Beach is (1.) _____ .
amaze / amazed / amazement / amazing

The place is full of beautiful people. The only problem is the jellyfish.

You really (2.) _____ to watch out for those.
has / have / must / having

Mike has had to put on a lot of sunscreen and a big hat as

(3.) _____ burns easily! You also have to make sure you don't
you / his / he / we

get drowned in a rip current as they can pull you (4.) _____
in / through / under / over

the water. The beach is named after the Aboriginal word for the sound of

the surf. I'll be back on the 16th. Can you pick me up from the airport?

I'm looking forward to (5.) _____ time with you.
spend / spending / spent / spends

I miss you and your cooking!

Jules

TASK 6

Read the poster about the Human Rights Day and the note from Ms Black.
Fill in the information in Peter's poster.
Fill in the **new** information in Peter's poster.
Write from **one** to **four** words on each line.
One has been done for you.

HUMAN RIGHTS DAY

DATE: Monday, 10 December
BEGINNING: 8 am
MORNING PROGRAMME: Mr G. Smith:
Students' Rights and Obligations – lecture
LUNCH FOR PARTICIPANTS: Tom's Restaurant
AFTERNOON PROGRAMME: Mr G. Smith:
How Free Are We – workshops
EXTRA ACTIVITIES: Volleyball match at 3 pm, school gym
EVENING PROGRAMME: School band, concert, Youth Club
This is their first public concert so come and support them!

Hi Peter
It seems that you will have to make some changes to the poster for our Human Rights Day next week. It's best you make a new poster. The programme begins 30 minutes later because Mr Smith, our guest lecturer, cannot make it earlier than that. Also, he has decided to do the workshops before lunch and let his assistance, Ms Jane Hallaway, do the lecture after lunch. Lunch will have to be in the school cafeteria because there will be too many people for Tom's Restaurant. The volleyball match is taking place one hour later too, and it seems that the whole town wants to come to the concert so we have to move it to the school gym because it can take a lot more people than the Youth Club.
Thank you,
Ms Black, School Principal

PETER'S POSTER

HUMAN RIGHTS DAY

DATE: Monday, 10 December
BEGINNING: _____ am
MORNING PROGRAMME: Mr G. Smith:
_____
LUNCH FOR PARTICIPANTS: __school cafeteria____
AFTERNOON PROGRAMME: _____
Students' Rights and Obligations
EXTRA ACTIVITIES: Volleyball match at _____
EVENING PROGRAMME: School band concert _____
This is their first public concert so come and support them!

TASK 7

Read the note from your friend Noah.

Hi,
I heard you are volunteering in the old people's home nearby our school. I think it's a great way to spend your free time. I decided to help too. How can I help? When can I start? What should I bring?
Noah

Write a reply to Noah.
Write answers to all his questions with the necessary information!
Write from 25 to 35 words.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 27

Ispit iz Njemačkoga jezika za učenike mađarske nacionalne manjine

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

NÉMET NYELV

UTASÍTÁS

Ez a felmérés 50 percig tart.
Először hallás utáni szövegértés faladatokat oldasz meg.
Ezután olvasás és ìrás feladatokat oldasz meg.
Az ellenőrzőt írott betűkkel írjátok!
Figyeld az összes utasìtásokat

Sok sikert kívánunk!
Ne lapozzátok a feladatfüzetet.

PRAZNA STRANICA

I. HÖRVERSTEHEN

Aufgabe 1

Hör aufmerksam zu.
Welche **Aussage** (1-6) passt zu welcher **Person**?
Aussage (0) ist ein Beispiel.
Zwei Aussagen gehören zu **keiner** Person!

Wer sagt was?
Beispiel:

a) Markus __0__ 0. Ich fahre mit den Eltern ans Meer.

b) Ritta _____ 1. In den Ferien habe ich einen Ferienjob.

c) Bernd _____ 2. Ich fahre ins Ausland und lerne Deutsch.

d) Sandra _____ 3. Im Sommer verkaufe ich Bücher.

e) Lisa _____ 4. Die Ferien verbringe ich in der Natur.

5. Im Sommer bleibe ich zu Hause und lerne.

6. Den Sommer verbringe ich in einem Sportcamp.

Aufgabe 2

Hör aufmerksam den Text.
Umkreise die richtige Lösung wie im Beispiel.
Es gibt nur **eine** richtige Lösung.

Was hast du gehört?

W. A. Mozart

Beispiel:

0. W. A. Mozart war

a) Komponist.
b) Maler.
c) Schriftsteller.
d) Sänger.

1. Als Kind spielte er

a) ein Instrument.
b) kein Instrument.
c) zwei Instrumente.
d) zwölf Instrumente.

2. Er reiste

a) alleine.
b) mit seinen Freunden.
c) mit seinen Mitschülern.
d) mit seiner Familie.

3. Mozart war

a) anonym.
b) bekannt.
c) fremd.
d) unberühmt.

4. Später hatte er Probleme

a) mit dem Geld.
b) mit der Gesundheit.
c) mit den Reisen.
d) mit dem Spielen.

5. Die Oper “Zauberflöte” war

a) seine beste Komposition.
b) seine erste Komposition.
c) seine kleinste Komposition.
d) seine schlechteste Komposition.

II. LESEVERSTEHEN

Aufgabe 3

Lies aufmerksam den Text.
Umkreise die richtige Lösung wie im Beispiel.
Es gibt nur **eine** richtige Lösung.

TASCHENGELD

Jan ist 16 Jahre alt. Er interessiert sich für Rockmusik, Fotografie und Film. Er geht auch mit seinen Freunden gern ins Kino und in die Konzerte. Er fährt gern Rad. Seine Eltern sind berufstätig und verbringen nicht viel Zeit mit ihm. Er hat noch zwei jüngere Schwestern, Anja und Katja. Jeden Monat bekommt er Taschengeld von seinen Eltern. Er gibt nicht viel Geld für Klamotten aus, lieber kauft er sich CD-s. Er braucht auch Geld für Kinobesuche und sein Handy. Er muss sparen, weil sein Taschengeld nicht so hoch ist.

Einige Freunde von Jan bekommen kein Taschengeld. Sie müssen ihr Taschengeld selbst verdienen. Markus wäscht die Autos seiner Nachbarn und verdient so sein Geld. Anja hilft am Samstag in einem Friseursalon und Thomas arbeitet zweimal in der Woche in einem Supermarkt. Zur Zeit sind sie alle sehr sparsam, weil sie ihre Sommerferien zusammen verbringen wollen. Sie möchten ans Meer fahren, Spaß haben und ausgehen. Das kostet viel Geld.

Was hast du im Text gelesen?

Beispiel:
0. Jan ist

a) ein Erwachsener.
b) ein Kind.
c) ein Mädchen.
(d) ein Teenager.

1. **Jan mag**
    a) Kunst.
    b) Lesen.
    c) Reisen.
    d) Schule.

2. **Seine Eltern**
    a) arbeiten.
    b) langweilen sich.
    c) sind zu Hause.
    d) treiben Sport.

3. **Er braucht Geld für**
    a) Bücher.
    b) Comics.
    c) Musik.
    d) Spielkarten.

4. **Anja arbeitet**
    a) einmal in der Woche.
    b) dreimal in der Woche.
    c) mehrmals in der Woche.
    d) nur sonntags.

5. **Thomas hat**
    a) einen Beruf.
    b) ein Geschäft.
    c) ein Hobby.
    d) einen Job.

6. **Im Sommer möchten sie alle**
    a) einen Kurs besuchen.
    b) ein Referat schreiben.
    c) eine Reise machen.
    d) zu Hause bleiben.

Aufgabe 4

Lies aufmerksam **die Aussagen** über verschiedene **Berufe**.
Ordne jedem Text den richtigen **Berufsnamen** zu!
Schreibe die Zahlen (1-9) **in die rechte Spalte** wie im Beispiel!
Drei Berufe passen zu **keiner** Aussage.

Was sind diese Leute von Beruf?

Beispiel:

a)	Ich unterrichte Geschichte in einer Schule. Meine Arbeit ist interessant und kreativ. Manchmal mache ich auch Ausflüge mit meinen Schülern.	**0**

b)	Ich arbeite in einem Krankenhaus. Ich helfe kranken Leuten. Ich operiere fast jeden Tag. Oft arbeite ich auch nachts und sonntags. Mein Beruf ist sehr verantwortlich.	
c)	Ich arbeite in einem Geschäft. Meine Beine tun oft weh, weil ich lange stehen muss. Ich wiege Obst und Gemüse, kontrolliere Preise und helfe Leuten, wenn sie ein Lebensmittel nicht finden können.	
d)	Ich habe Proben jeden Tag. Ich muss viele Texte auswendig lernen. Neulich habe ich die Hauptrolle in einem Stück bekommen. Meistens trete ich abends auf.	
e)	Ich muss nachts arbeiten. In meiner Arbeit brauche ich Mehl, Zucker, Milch, Eier und andere Lebensmittel. Die Leute kaufen bei mir Brot und Brötchen.	
f)	Ich fliege um die Welt. Ich trage eine schöne elegante Uniform. Meine Arbeit ist sehr interessant, aber auch gefährlich, besonders wenn das Wetter schlecht ist.	
g)	Ich bediene Leute in einem Gasthaus. Ich bringe ihnen bestellte Speisen und Getränke. Ich freue mich sehr, wenn ich Trinkgeld bekomme.	

0 Lehrer

1 Bäcker

2 Kellner

3 Krankenschwester

4 Konditor

5 Ärztin

6 Pilot

7 Polizist

8 Schauspielerin

9 Verkäuferin

Aufgabe 5

Ergänze die Sätze mit den **Wörtern** aus dem Kästchen wie im Beispiel.
Drei Wörter bleiben übrig.

ich	ihnen	mich	mir	uns	~~euch~~	sich	dich	dir

A: Gehst du mit uns in die Stadt? Ana und ich müssen etwas kaufen.

B: Ich kann mit ___euch___ (0) nicht in die Stadt gehen, ich habe keine Zeit.
Ich habe alle Hände voll zu tun.

A: Warum? Was machst du?

B: Ich muss lernen, ich schreibe morgen einen Test.
Meine Mutti ärgert _____, (1) weil mein Zimmer unordentlich ist und ich muss es aufräumen.

A: Ich habe keine Lust, alleine zu gehen.

B: Es tut _____ (2) Leid, aber ich kann wirklich nicht.
Morgen rufe ich _____ (3) nach dem Unterricht an.

A: Ich bin um 14.00 Uhr zu Hause. Du kannst _____ (4) dann anrufen!

B: Gut, bis bald!

A: Tschüs! Wir sehen _____ (5) dann!

III. SCHREIBEN

Aufgabe 6

Fülle das Formular mit Informationen über dich **aus**.

Augenfarbe: _____ (1)

Ich mag: _____ (2)

Ich mag nicht: _____ (3)

Lieblingsfach: _____ (4)

Lieblingstier: _____ (5)

Lieblingsfilm: _____ Herr der Ringe _____ (6)

Aufgabe 7

Du machst **Ferien**.
Schreibe einen kurzen **Brief** an deinen guten Freund oder an deine gute Freundin.
Beantworte im Brief **alle Fragen**.
Vergiss die formellen Elemente nicht (Datum, Gruβ usw.)
Schreibe **35 bis 45 Wörter**.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 28

Ispit iz Njemačkoga jezika za učenike srpske nacionalne manjine

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

УПУТСТВО

Овај испит трајаће 50 минута.
Најпре ћеш решавати задатке слушања с разумевањем.
Након тога решаваш ћеш задатке читања и писања.
Пиши искључиво писаним словима.
Пажљиво следи сва упутства.

Желимо ти много успеха!
Не окрећи страницу док ти се то не каже.

PRAZNA STRANICA

I. HÖRVERSTEHEN

Aufgabe 1

Hör aufmerksam zu.
Welche **Aussage** (1-6) passt zu welcher **Person**?
Aussage (0) ist ein Beispiel.
Zwei Aussagen gehören zu **keiner** Person!

Wer sagt was?
Beispiel:

a) Markus __0__ 0. Ich fahre mit den Eltern ans Meer.

b) Ritta _____ 1. In den Ferien habe ich einen Ferienjob.

c) Bernd _____ 2. Ich fahre ins Ausland und lerne Deutsch.

d) Sandra _____ 3. Im Sommer verkaufe ich Bücher.

e) Lisa _____ 4. Die Ferien verbringe ich in der Natur.

5. Im Sommer bleibe ich zu Hause und lerne.

6. Den Sommer verbringe ich in einem Sportcamp.

Aufgabe 2

Hör aufmerksam den Text.
Umkreise die richtige Lösung wie im Beispiel.
Es gibt nur **eine** richtige Lösung.

Was hast du gehört?

W. A. Mozart

Beispiel:

0. W. A. Mozart war

a) Komponist.
b) Maler.
c) Schriftsteller.
d) Sänger.

1. Als Kind spielte er

a) ein Instrument.
b) kein Instrument.
c) zwei Instrumente.
d) zwölf Instrumente.

2. Er reiste

a) alleine.
b) mit seinen Freunden.
c) mit seinen Mitschülern.
d) mit seiner Familie.

3. Mozart war

a) anonym.
b) bekannt.
c) fremd.
d) unberühmt.

4. Später hatte er Probleme

a) mit dem Geld.
b) mit der Gesundheit.
c) mit den Reisen.
d) mit dem Spielen.

5. Die Oper “Zauberflöte” war

a) seine beste Komposition.
b) seine erste Komposition.
c) seine kleinste Komposition.
d) seine schlechteste Komposition.

II. LESEVERSTEHEN

Aufgabe 3

Lies aufmerksam den Text.
Umkreise die richtige Lösung wie im Beispiel.
Es gibt nur **eine** richtige Lösung.

TASCHENGELD

Jan ist 16 Jahre alt. Er interessiert sich für Rockmusik, Fotografie und Film. Er geht auch mit seinen Freunden gern ins Kino und in die Konzerte. Er fährt gern Rad. Seine Eltern sind berufstätig und verbringen nicht viel Zeit mit ihm. Er hat noch zwei jüngere Schwestern, Anja und Katja. Jeden Monat bekommt er Taschengeld von seinen Eltern. Er gibt nicht viel Geld für Klamotten aus, lieber kauft er sich CD-s. Er braucht auch Geld für Kinobesuche und sein Handy. Er muss sparen, weil sein Taschengeld nicht so hoch ist.

Einige Freunde von Jan bekommen kein Taschengeld. Sie müssen ihr Taschengeld selbst verdienen. Markus wäscht die Autos seiner Nachbarn und verdient so sein Geld. Anja hilft am Samstag in einem Friseursalon und Thomas arbeitet zweimal in der Woche in einem Supermarkt. Zur Zeit sind sie alle sehr sparsam, weil sie ihre Sommerferien zusammen verbringen wollen. Sie möchten ans Meer fahren, Spaß haben und ausgehen. Das kostet viel Geld.

Was hast du im Text gelesen?

Beispiel:
0. Jan ist

a) ein Erwachsener.
b) ein Kind.
c) ein Mädchen.
(d) ein Teenager.

1. **Jan mag**
    a) Kunst.
    b) Lesen.
    c) Reisen.
    d) Schule.

2. **Seine Eltern**
    a) arbeiten.
    b) langweilen sich.
    c) sind zu Hause.
    d) treiben Sport.

3. **Er braucht Geld für**
    a) Bücher.
    b) Comics.
    c) Musik.
    d) Spielkarten.

4. **Anja arbeitet**
    a) einmal in der Woche.
    b) dreimal in der Woche.
    c) mehrmals in der Woche.
    d) nur sonntags.

5. **Thomas hat**
    a) einen Beruf.
    b) ein Geschäft.
    c) ein Hobby.
    d) einen Job.

6. **Im Sommer möchten sie alle**
    a) einen Kurs besuchen.
    b) ein Referat schreiben.
    c) eine Reise machen.
    d) zu Hause bleiben.

Aufgabe 4

Lies aufmerksam **die Aussagen** über verschiedene **Berufe**.
Ordne jedem Text den richtigen **Berufsnamen** zu!
Schreibe die Zahlen (1-9) **in die rechte Spalte** wie im Beispiel!
Drei Berufe passen zu **keiner** Aussage.

Was sind diese Leute von Beruf?

Beispiel:

a)	Ich unterrichte Geschichte in einer Schule. Meine Arbeit ist interessant und kreativ. Manchmal mache ich auch Ausflüge mit meinen Schülern.	**0**

b)	Ich arbeite in einem Krankenhaus. Ich helfe kranken Leuten. Ich operiere fast jeden Tag. Oft arbeite ich auch nachts und sonntags. Mein Beruf ist sehr verantwortlich.	
c)	Ich arbeite in einem Geschäft. Meine Beine tun oft weh, weil ich lange stehen muss. Ich wiege Obst und Gemüse, kontrolliere Preise und helfe Leuten, wenn sie ein Lebensmittel nicht finden können.	
d)	Ich habe Proben jeden Tag. Ich muss viele Texte auswendig lernen. Neulich habe ich die Hauptrolle in einem Stück bekommen. Meistens trete ich abends auf.	
e)	Ich muss nachts arbeiten. In meiner Arbeit brauche ich Mehl, Zucker, Milch, Eier und andere Lebensmittel. Die Leute kaufen bei mir Brot und Brötchen.	
f)	Ich fliege um die Welt. Ich trage eine schöne elegante Uniform. Meine Arbeit ist sehr interessant, aber auch gefährlich, besonders wenn das Wetter schlecht ist.	
g)	Ich bediene Leute in einem Gasthaus. Ich bringe ihnen bestellte Speisen und Getränke. Ich freue mich sehr, wenn ich Trinkgeld bekomme.	

0 Lehrer

1 Bäcker

2 Kellner

3 Krankenschwester

4 Konditor

5 Ärztin

6 Pilot

7 Polizist

8 Schauspielerin

9 Verkäuferin

Aufgabe 5

Ergänze die Sätze mit den **Wörtern** aus dem Kästchen wie im Beispiel.
Drei Wörter bleiben übrig.

ich	ihnen	mich	mir	uns	~~euch~~	sich	dich	dir

A: Gehst du mit uns in die Stadt? Ana und ich müssen etwas kaufen.

B: Ich kann mit ___euch___ (0) nicht in die Stadt gehen, ich habe keine Zeit.
Ich habe alle Hände voll zu tun.

A: Warum? Was machst du?

B: Ich muss lernen, ich schreibe morgen einen Test.
Meine Mutti ärgert _____, (1) weil mein Zimmer unordentlich ist und ich muss es aufräumen.

A: Ich habe keine Lust, alleine zu gehen.

B: Es tut _____ (2) Leid, aber ich kann wirklich nicht.
Morgen rufe ich _____ (3) nach dem Unterricht an.

A: Ich bin um 14.00 Uhr zu Hause. Du kannst _____ (4) dann anrufen!

B: Gut, bis bald!

A: Tschüs! Wir sehen _____ (5) dann!

III. SCHREIBEN

Aufgabe 6

Fülle das Formular mit Informationen über dich **aus**.

Augenfarbe: _____ (1)

Ich mag: _____ (2)

Ich mag nicht: _____ (3)

Lieblingsfach: _____ (4)

Lieblingstier: _____ (5)

Lieblingsfilm: _____ Herr der Ringe _____ (6)

Aufgabe 7

Du machst **Ferien**.
Schreibe einen kurzen **Brief** an deinen guten Freund oder an deine gute Freundin.
Beantworte im Brief **alle Fragen**.
Vergiss die formellen Elemente nicht (Datum, Gruβ usw.)
Schreibe **35 bis 45 Wörter**.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 29

Ispit iz srpskoga materinskoga jezika
za učenike srpske nacionalne manjine

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

СРПСКИ ЈЕЗИК

I део

УПУТСТВА

- Овај део испита траје 20 минута.
- Твој је задатак да пажљиво прочиташ једну причу и одговориш на десет постављених питања. Питања решаваш уписујући одговоре на предвиђена места или заокруживањем једнога од понуђених одговора.
- Пажљиво прочитај сваки задатак и упутства.
- Пиши искључиво писаним словима.

Желимо ти пуно успеха.

Почни са решавањем!

Пажљиво прочитај приповетку!

ПРВА БРАЗДА

Милован Глишић

Покојни Сибин има доста браће и братанаца, одељака. Сви су вредни, отресити, добродушни људи. Нема дана кад се који од њих не сврати кући Миониној да јој помогне штогод.

Највише је помагао Миони млађи брат Сибинов Јеленко.

Не једанпут говорио је Јеленко својој снаси:

- Зашто ме, снахо, не послушаш? Што не прећеш у нашу кућу? Видиш ли, јадна не била, да не можеш изаћи на крај са том дечицом! Куд ћеш, јаднице, пре! Да имаш сто руку, опет не би могла тако сама стићи да све урадиш. Што не дођеш барем док ти дечица стану на снагу?…

- Не могу, дешо! – одговорила би му Миона уздахнувши.

- Ама што не можеш, снахо? У нашој кући било би ти лакше и рахатније.

- Како бих ја, болан дешо, могла угасити ово огњиште, где су се ова сирочад први пут ватре огрејала! Шта бих рекла после својој деци кад би ме запитали: «Чија је, нано, она кућа што је зарасла у зову и коров, те нико не сме ни дању у њу ући?» Кад бих тако учинила, мене би сапрео онај хлеб и со што сам појела у овој кући с покојним Сибином! Сачувај, боже! Никад, дешо, никад!…

Пролази година по година.

Миона се већ навикла на самотињу и терет. Чисто сад не би веровала да може бити и другачије! Деца јој поодрасла. Огњан узео петнаесту годину. Иде у школу. Велики је ђак. Душанка навршила тринаесту. Она увелико одмењује мајку у кућевним пословима. Ако Миона зором подрани на њиву да ужање који сноп више, или оде на ливаду да попласти оно што је Јеленко јуче покосио – неће у подне, кад се врати кући, остати без ручка. Душанка се брине о том као каква матора редуша. Уме чак и погачу да умеси. Најмлађи, Сенадин, узео је девету годину. Још гради понекад пуцаљке од зове, али је кадар да причува јагањце и да истера овце на попас.

Људи из села дивили су се дурашности Миониној. Свуд су је хвалили и њоме укоревали своје домаћице кад би се мало олениле. Само једно беше им за чудо: како је могла тако самохрана одвојити од куће Огњана и опремити га у школу! То су јој као и замерали.

И сам Јеленко прекорео је једанпут Миону због тога. Беше се свратио са својим стрицем, старим Јездимиром, па после разговора о свему и свачему, рећи ће снаси:

- Вала, свак ти се живи чуди како се дајаниш…Јеси вредна, јеси паметна. Само си нешто слудовала…

- А шта то, дешо? – упита Миона и погледа Јеленка мало зачуђено.

- Што оно дете не остави код куће да ти барем штогод помогне? Толики имућнији и задружнији људи, па нису кадри одвојити своје деце. Ти си ионако сирота и мученица, па…

Не дам ја, дешо, да ми деца буду последња у селу! – одговори Миона и заплами се мало у образу! Покојни Сибин, бог да му душу прости, често је говорио како ће, ако дочека, школовати Огњана. Ја сам му испунила жељу. Кад сам се мучила толико година, неће ми зар бити ништа ако се промучим још неко време.

- Оно јест, снахо – поче стари Јездимир. – Све је то лепо и красно, али опет: ти си ето сама у кући, па ти је заувар макар и мала помоћ и олакшица.

- Та Огњан ће ми сад о Петрову дне изучити и остати код куће. Ако бог да здравља, даћу одмах на јесен и Сенадина. Нећу ја да ми деца буду слепа код очију! – одговори Миона тако поуздано и одсечно да јој ни Јеленко ни Јездимир не умедоше речи рећи.

Прозборише још две – три о другим стварима, па се дигоше и одоше.

- Муж жена! – рече чича Јездимир полако, пошто одмакоше од куће Мионине.

Након прочитаног одломка приповетке „Прва бразда“, реши следеће задатке:

1. Допуни реч која недостаје.

   Главни лик приповетке „Прва бразда“ је _____.

2. Напиши имена деце из приповетке, наведи њихове особине и колико имају година у највише три реченице.

   _____

   _____

   _____

3. Објасни једном реченицом шта је Јеленко покојном Сибину.

   _____

4. Миона ословљава Јеленка са **дешо**. **Дешо** је:

   а) деда
   б) момак
   в) девер
   г) брат

5. Заокружи слово испред тачног одговора.
„Људи из села дивили су се **дурашности** Миониној.“
Дурашност значи:

а) дуговечност
б) издржљивост
в) напаћеност
г) неспретност

6. Одговори својим речима једном реченицом како људи из приче гледају на школовање деце.

_____

7. Препиши реченицу којом Миона објашњава како испуњава жељу покојног Сибина око васпитавања и школовања деце.

_____

8. Заокружи слово испред тачног одговора.
Реченица „Нећу ја да ми деца буду слепа код очију.“ значи:

а) неписмена деца
б) болесна деца
в) слабовидна деца
г) престрашена деца

9. Заокружи два слова испред тачних одговора.
Миона је:

а) ведра и весела
б) штедљива и уредна
в) храбра и упорна
г) вредна и поносита

10. Објасни у две до три своје реченице како Миона чува огњиште да се не угаси.

_____

_____

_____

ПРАЗНА СТРАНИЦА

ПРАЗНА СТРАНИЦА

СРПСКИ ЈЕЗИК

II део

УПУТСТВА

- Овај део испита траје 40 минута.
- У овом делу испита твој је задатак да још једанпут прочиташ приповетку и утврдиш њену тему, идеју и ликове. Након тога треба да писмено стваралачки препричаш приповетку.
- Пажљиво читај упутства.

Желимо ти пуно успеха.

Почни са решавањем!

Пажљиво прочитај приповетку!

ПРВА БРАЗДА

Милован Глишић

Покојни Сибин има доста браће и братанаца, одељака. Сви су вредни, отресити, добродушни људи. Нема дана кад се који од њих не сврати кући Миониној да јој помогне штогод.

Највише је помагао Миони млађи брат Сибинов Јеленко.

Не једанпут говорио је Јеленко својој снаси:

- Зашто ме, снахо, не послушаш? Што не прећеш у нашу кућу? Видиш ли, јадна не била, да не можеш изаћи на крај са том дечицом! Куд ћеш, јаднице, пре! Да имаш сто руку, опет не би могла тако сама стићи да све урадиш. Што не дођеш барем док ти дечица стану на снагу?…

- Не могу, дешо! – одговорила би му Миона уздахнувши.

- Ама што не можеш, снахо? У нашој кући било би ти лакше и рахатније.

- Како бих ја, болан дешо, могла угасити ово огњиште, где су се ова сирочад први пут ватре огрејала! Шта бих рекла после својој деци кад би ме запитали: «Чија је, нано, она кућа што је зарасла у зову и коров, те нико не сме ни дању у њу ући?» Кад бих тако учинила, мене би сапрео онај хлеб и со што сам појела у овој кући с покојним Сибином! Сачувај, боже! Никад, дешо, никад!…

Пролази година по година.

Миона се већ навикла на самотињу и терет. Чисто сад не би веровала да може бити и другачије! Деца јој поодрасла. Огњан узео петнаесту годину. Иде у школу. Велики је ђак. Душанка навршила тринаесту. Она увелико одмењује мајку у кућевним пословима. Ако Миона зором подрани на њиву да ужање који сноп више, или оде на ливаду да попласти оно што је Јеленко јуче покосио – неће у подне, кад се врати кући, остати без ручка. Душанка се брине о том као каква матора редуша. Уме чак и погачу да умеси. Најмлађи, Сенадин, узео је девету годину. Још гради понекад пуцаљке од зове, али је кадар да причува јагањце и да истера овце на попас.

Сенадин, узео је девету годину. Још гради понекад пуцаљке од зове, али је кадар да причува јагањце и да истера овце на попас.

Људи из села дивили су се дурашности Миониној. Свуд су је хвалили и њоме укоревали своје домаћице кад би се мало олениле. Само једно беше им за чудо: како је могла тако самохрана одвојити од куће Огњана и опремити га у школу! То су јој као и замерали.

И сам Јеленко прекорео је једанпут Миону због тога. Беше се свратио са својим стрицем, старим Јездимиром, па после разговора о свему и свачему, рећи ће снаси:

- Вала, свак ти се живи чуди како се дајаниш…Јеси вредна, јеси паметна. Само си нешто слудовала…

- А шта то, дешо? – упита Миона и погледа Јеленка мало зачуђено.

- Што оно дете не остави код куће да ти барем штогод помогне? Толики имућнији и задружнији људи, па нису кадри одвојити своје деце. Ти си ионако сирота и мученица, па…

Не дам ја, дешо, да ми деца буду последња у селу! – одговори Миона и заплами се мало у образу! Покојни Сибин, бог да му душу прости, често је говорио како ће, ако дочека, школовати Огњана. Ја сам му испунила жељу. Кад сам се мучила толико година, неће ми зар бити ништа ако се промучим још неко време.

- Оно јест, снахо – поче стари Јездимир. – Све је то лепо и красно, али опет: ти си ето сама у кући, па ти је заувар макар и мала помоћ и олакшица.

- Та Огњан ће ми сад о Петрову дне изучити и остати код куће. Ако бог да здравља, даћу одмах на јесен и Сенадина. Нећу ја да ми деца буду слепа код очију! – одговори Миона тако поуздано и одсечно да јој ни Јеленко ни Јездимир не умедоше речи рећи.

Прозборише још две – три о другим стварима, па се дигоше и одоше.

- Муж жена! – рече чича Јездимир полако, пошто одмакоше од куће Мионине.

ПРАЗНА СТРАНИЦА

Када си још једном прочитао пажљиво одломак приповетке „Прва бразда“, одреди тему, идеју и ликове приповетке. Након тога стваралачки препричај одломак.

„Прва бразда“

ТЕМА: _____

ИДЕЈА: _____

ЛИКОВИ: _____

Препричај стваралачки одломак тако да унесеш нове појединости по своме избору и наставиш развијати причу, односно њен завршетак. Одабери једну од могућности стваралачког препричавања. Заокружи слово испред понуђених могућности стваралачког препричавања коју желиш користити.

а) У причи разрађујем лик Огњана како завршава школу и враћа се кући.

б) У причу ћу унети нови лик (још једног брата или сестру).

в) У причу уносим нову ситуацију (нпр. мајка се разболи – сви у селу помажу).

Нацрт нове приче напиши на приложеном папиру, а касније уредно препиши на предвиђени лист папира. Твој текст треба да буде једна страница.

СТРАНИЦА ЗА НАЦРТ САСТАВА
(не бодује се)

СТРАНИЦА ЗА УРЕДНО ПРЕПИСАН САСТАВ (чистопис)
(бодује се)

ПРАЗНА СТРАНИЦА

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

СРПСКИ ЈЕЗИК

III део

УПУТСТВА

- Овај део испита траје 40 минута.
- Треба да одговориш на низ постављених питања. Питања решаваш тако да уписујеш одговоре на предвиђена места или заокруживањем неког од понуђених одговора. Пажљиво читај сваки задатак и упутство.
- За нетачне одговоре не добивају се негативни бодови.

Желимо ти пуно успеха.

Почни са решавањем!

ПРАЗНА СТРАНИЦА

1. Из наведених реченица издвој реч која не припада стандардном српском језику.

„Да ли си данас одговарао математику?“
„Да, добио сам кеца!“

_____

2. Заокружи слово испред реченице у којој је реч **бубе** употребљена у пренесеном значењу.

а) Он увек има бубе у глави.
б) Овај цвет су напале ситне бубе.

3. Истакнуте речи замени речима истог или сличног значења. Одговоре напиши на празне линије.

Рекао је пријатељу да воли домовину.

_____ је пријатељу да воли _____.

4. Истакнуте речи замени речима супротног значења. Одговоре напиши на празне линије.

Ако си ми непријатељ, не можемо се играти.

Ако си ми _____ , _____ се играти.

5. На празне линије упиши предлоге **из** или **од**.

а) Деца праве куле _____ песка.

б) Миш је провиривао _____ своје рупе.

в) _____ злата је изливена јабука.

6. На празне линије поред реченица напиши падеж истакнутих именица.

а) **Књиге** су прозор у свет. _____

б) Ђаци често губе **књиге**. _____

в) Без **књиге** нема знања. _____

7. Именице у заградама стави у одговарајући падежни облик.
Одговоре напиши на празне линије.

а) Много ћеш постићи својом _____ . (искреност)

б) Својом _____ нас је освојио. (радост).

8. Задани број у загради стави у одговарајући падеж.
Одговор напиши на празну линију.

Послала је писмо _____ другарицама. (четири)

9. На празну линију напиши множину задане именице
у одговарајућем падежу.

Упркос _____ ишао је мрачном улицом. (страх)

10. На празне линије напиши придеве у степенима који недостају.

	Позитив	Компаратив	Суперлатив
а)	јадан	јаднији	
б)		бољи	најбољи
в)	кратак		најкраћи

11. На празну линију задани број напиши речима.

Године 1526. била је битка на Мохачком пољу.

_____

12. У свакој је реченици по једна заменица. Повежи заменицу из реченице са одговарајућом врстом у десној колони и на линији напиши њен редни број.

а) Њихова кућа је далеко.	1. показна
б) Носим много књига са собом.	2. присвојна
в) Својој сестри берем цвеће.	3. повратна
г) Ту девојчицу нисмо упознали.	4. повратно-присвојна

13. У којим су реченицама правилно употребљене неодређене заменице? Заокружи слово испред двају таквих одговора.

а) За ништа се наљутио на мене.
б) Ни с ким он није задовољан.
в) О ником не зна много рећи.
г) Ни за шта не би открио тајну.

14. У којем је глаголском времену истакнути глагол.
Заокружи слово испред тачног одговора.

Ми **написасмо** песму о пролећу.

а) перфекат
б) имперфекат
в) плусквамперфекат
г) аорист

15. Повежи истакнути презент помоћног глагола хтети са његовим називом. На линију крај сваке реченице упиши одговарајући редни број из десне колоне.

а) Марко **неће** да руча.	1. наглашени презент
б) Пријатељу **ћемо** да пишемо писмо.	2. одрични презент
в) Он **хоће** да иде на игралиште.	3. ненаглашени презент

16. Како се зове истакнути глаголски облик? Заокружи слово испред тачног одговора.

Заспали смо **гледајући** филм.

а) глаголски прилог садашњи
б) глаголски прилог прошли
в) глаголски придев радни
г) глаголски придев трпни

17. Истакнути глаголски облик преобликуј у једнину.
Одговор напиши на празну линију.

Ми **бисмо могли да научимо** песмицу.

Ја _____ песмицу.

18. Задани глагол из реченице преобликуј у одговарајући глаголски прилог. Одговор напиши на празну линију.

Обрадујем се кад **угледам** свог мачка.

_____

19. Из задане сложене реченице испиши главну реченицу.
Одговор напиши на празну линију.

Ко другом јаму копа, сам у њу пада.

_____

20. Истакнути глаголски облик стави у једнину истог времена.
Одговор напиши на празну линију.

Ученици **су размишљали** о задацима.

Ученик _____ о задацима.

21. Одреди функцију заданим реченичним члановима.
Уз сваки реченични члан напиши на линију одговарајући редни број из десне колоне.

О испиту причају савесни ђаци.

а) о испиту	1. предикат
б) причају	2. субјекат
в) савесни	3. објекат
г) ђаци	4. атрибут

22. Одреди врсту прилошких одредби у заданим реченицама.
Уз сваку реченицу на линију напиши одговарајући редни број из десне колоне.

а) Стигли су гости **из Италије**	1. ПО начина
б) Сви су **сложно** радили.	2. ПО времена
в) **Јутрос** није било мраза.	3. ПО места

23. Заокружи слово испред просте непроширене реченице.

а) Бреза је најлепша у шуми.
б) Неки су били тужни.
в) Посадили смо цвеће у башти.
г) Гледали смо добар филм.

24. Заокружи слово испред беспредикатне(елиптичне) реченице.

а) Срећно вам!
б) Ведро је!
в) Видим те!
г) Добро смо!

25. Задане просте реченице повежи у независно сложену закључну реченицу. Одговор напиши на празну линију.

Много смо учили. Добићемо добре оцене.

_____

26. Заокружи слово испред сложене реченице.

а) Спремили смо собу и обрадовали маму.
б) Данас ћу написати тетки писмо.
в) Прочитавши књигу, отишла сам код пријатељице.
г) Бака и деда су нас одвели у позориште.

27. Од колико се реченица састоји задана вишеструко сложена реченица? Одговор напиши на празну линију.

Кад смо дошли у школу, сазнали смо да нам у госте долази песник чије смо песме читали па смо једну научили напамет.

_____

28. Следећу реченицу препиши на празну линију тако да цртицама раставиш речи на слогове.

„Нећу да ми деца буду слепа код очију“.

_____

29. На празне линије напиши скраћенице заданих речи.

а) госпођа _____
б) гимназија _____
в) то јест _____
г) множина _____

30. Следећа реченица је написана без знакова интерпункције и са правописним грешкама. Напиши је правилно на празну линију.

средином деветнајстог века тачније 1852 године вук је објавио друго издање српског рјечника

_____

_____

31. Заокружи 3 слова испред језика који спадају у јужнословенске језике.

а) македонски
б) украјински
в) словачки
г) бугарски
д) српски

32. Заокружи слово испред придева чији се акценат разликује од осталих.

а) млад
б) драг
в) мек
г) луд

33. Међу следећим речима подвуци три ненаглашене речи.

ћемо, нама, јој, јесам, ја, ме

34. Задани управни говор напиши на линију као неуправни.
Учитељица нам је обећала: „Сутра ћемо ићи на излет у Адицу.“

_____

35. Заокружи слово испред три променљиве речи.

а) писмо
б) јер
в) данас
г) научити
д) златан

ПРАЗНА СТРАНИЦА

СРПСКИ ЈЕЗИК

IV део

УПУТСТВА

- Овај део испита траје 7 минута.
- У овом делу испита слушаћеш текст са звучног уређаја. Пажљиво слушај текст јер треба да одговориш на нека питања о његовом садржају. Одговараћеш заокруживањем једног од понуђених одговора.
- Кад одговориш на десет постављених питања, одложи своју оловку и не листај испитно градиво. Причекај упутства водитеља испитивања.

Желимо ти пуно успеха.

Пажљиво слушај следећи садржај! Покушај запамтити све што сматраш важним.

Након што си послушао текст „Студеница“, одговори на следећа питања заокруживањем слова испред једног од понуђених одговора.

1. Манастир Студеница је у близини места:
   а) Ушће
   б) Приштина
   в) Ћаковица
   г) Призрен

2. Стефан Немања је био:
   а) велики кнез
   б) велики жупан
   в) велики деспот
   г) велики везир

3. Стефан Немања је добио монашко име:
   а) Сава
   б) Симеон
   в) Мирон
   г) Герман

4. У манастиру је најпознатија:
   а) Савина црква
   б) Душанова црква
   в) Немањина црква
   г) Маркова црква

5. Манастир је изграђен у:
   а) 11. веку
   б) 12. веку
   в) 13. веку
   г) 14. веку

6. Манастир се налази под планином:

а) Копаоник

б) Златибор

в) Радочел

г) Рудник

7. Од мноштва цркава које су биле у манастиру остале су:

а) једна црква

б) две цркве

в) три цркве

г) четири цркве

8. На зидовима цркава на малтеру се налазе:

а) иконе

б) чираци

в) фреске

г) псалтири

9. Од првобитних конака у манастиру остали су само остаци:

а) кухиње

б) спаваонице

в) олтара

г) трпезарије

10. У српском Сабору највећи углед је имао из манастира Студеница:

а) игуман

б) чтец

в) калуђер

г) јеромонах

ПРАЗНА СТРАНИЦА

УПУТСТВА

- Овај део испита траје 7 минута.
- Сада ћеш поново слушати исти текст. Овога пута слушај тако да се усмериш на податке који су ти промакли. Одговараћеш на иста питања као и први пут!
- Не окрећи страницу док ти водитељ испитивања то не каже! Током одговарања на питања не смијеш се враћати на одговоре које си дао након првог слушања.

Пажљиво слушај следећи садржај.

Након што си послушао текст „Студеница“, одговори на следећа питања заокруживањем слова испред једног од понуђених одговора.

1. Манастир Студеница је у близини места:
   а) Ушће
   б) Приштина
   в) Ђаковица
   г) Призрен

2. Стефан Немања је био:
   а) велики кнез
   б) велики жупан
   в) велики деспот
   г) велики везир

3. Стефан Немања је добио монашко име:
   а) Сава
   б) Симеон
   в) Мирон
   г) Герман

4. У манастиру је најпознатија:
   а) Савина црква
   б) Душанова црква
   в) Немањина црква
   г) Маркова црква

5. Манастир је изграђен у:
   а) 11. веку
   б) 12. веку
   в) 13. веку
   г) 14. веку

6. Манастир се налази под планином:

а) Копаоник

б) Златибор

в) Радочел

г) Рудник

7. Од мноштва цркава које су биле у манастиру остале су:

а) једна црква

б) две цркве

в) три цркве

г) четири цркве

8. На зидовима цркава на малтеру се налазе:

а) иконе

б) чираци

в) фреске

г) псалтири

9. Од првобитних конака у манастиру остали су само остаци:

а) кухиње

б) спаваонице

в) олтара

г) трпезарије

10. У српском Сабору највећи углед је имао из манастира Студеница:

а) игуман

б) чтец

в) калуђер

г) јеромонах

ПРАЗНА СТРАНИЦА

PRILOG 30

Ispit iz talijanskoga materinskoga jezika za učenike
talijanske nacionalne manjine (1. i 2. dio)

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Verifica sperimentale esterna delle competenze di lingua italiana nelle scuole elementari

Caro alunno / Cara alunna,

hai davanti a te le pagine con i quesiti della prova di lingua italiana suddivisa in quattro parti.

- La verifica dura 110 minuti, con una pausa di 15 minuti dopo la seconda parte. Disponi del tempo in modo da poter eseguire tutto ciò che ti è richiesto.
- Affronta il lavoro con tranquillità e con la giusta concentrazione. La materia ti è nota e puoi risolvere tutti i quesiti.
- Scrivi le risposte in corsivo, in modo leggibile e corretto. Non voltare le pagine finché non ti sarà permesso.
- **Segui attentamente le istruzioni scritte nei riquadri.**

La verifica non sarà valutata, però sei pregato di lavorare con serietà ed impegno.
I dati serviranno per valutare le competenze acquisite da tutti gli alunni delle scuole della Comunità Nazionale Italiana.
Se durante la prova avrai bisogno di delucidazioni, alza la mano, il commissario d'esame si avvicinerà al tuo banco e cercherà di darti le indicazioni esatte.
Non è permesso voltarsi e rivolgersi ai compagni. Non prestare attenzione al campanello scolastico.

Buon lavoro!

VOLTA LA PAGINA

PAGINA BIANCA

I PARTE: comprensione del testo

In questa prima parte troverai un testo che leggerai attentamente, dopo di che risolverai gli esercizi proposti nelle pagine seguenti.

Ce ne sono di diverso tipo.

Segui attentamente le istruzioni scritte nei riquadri: esse spiegano **che cosa** è richiesto e **come** puoi giungere alla soluzione.

La risposta o il testo fuori tema vengono valutati zero (0) punti.

Se il quesito richiede la **trascrizione** dal testo, essa dovrà essere corretta. Le risposte illeggibili saranno valutate zero (0) punti.

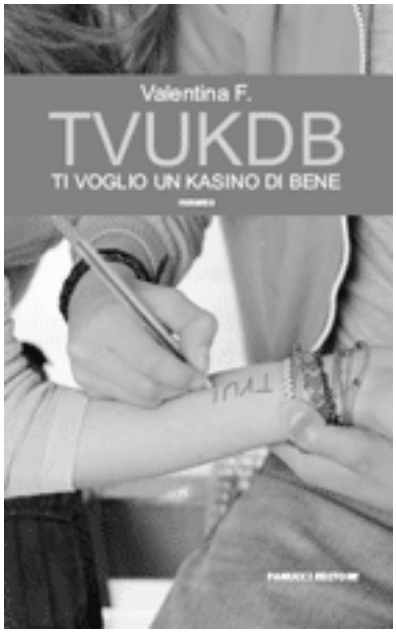
Se ti sembra che l'esercizio sia troppo difficile, non soffermarti a lungo, lo risolverai più tardi. Passa intanto a quello seguente.

Alla fine controlla ancora una volta le tue soluzioni.

Per questa parte hai a disposizione 25 minuti.

VOLTA LA PAGINA

PAGINA BIANCA

I miei quattordici anni

Guardo l'immagine riflessa attraverso i vetri dell'autobus; i miei capelli, che cominciano finalmente a toccare le spalle, sono scomposti come al solito, sembra mi sia appena alzata dal letto. Gli occhi, color nocciola come quelli di mio padre, mi fissano con sguardo incerto. In fondo non sono così male, penso; se solo avessi le labbra più morbide e gli occhi meno tondi forse… con un sospiro distolgo lo sguardo. Squilla il cell., è Marta «Auguri!!!!!» sento un coro di voci che urlano. «Tanti auguri VALEEE!» Sì, oggi è il mio compleanno. «Grazie!» «Passo da te dopo pranzo.» E ci salutiamo.

Per festeggiare i miei quattordici anni abbiamo deciso di andare in una discoteca dove va tutta la scuola. «Secondo te, ai miei devo dire che sabato andiamo a ballare?» chiedo a Marta. «Non so, penso di sì, in fondo non andiamo a fare niente di speciale, e poi ormai siamo grandi.» «E se i miei mi dicono di no?» chiedo con ansia. «I miei s'interessano poco a me, l'importante per loro è che prenda bei voti a scuola. Possiamo sempre dire che andiamo al cinema» mi risponde inarcando un sopracciglio e alzando un po' il mento. La guardo sorridendo… è proprio un'attrice nata! Ma sì, forse ha ragione, qualche cosa c'inventeremo…

Io e Marta siamo amiche da sempre. L'episodio decisivo della nostra amicizia è stato quello riguardante Davide, un nostro compagno di classe, di cui eravamo entrambe innamorate pazze. Avevamo fatto amicizia con lui ed eravamo sempre insieme. Lui si divertiva con noi, ma non ci faceva capire chi tra noi preferiva. Finché un giorno glielo abbiamo chiesto e lui ci ha confessato che non poteva mettersi con nessuna di noi, Marta era carina e io simpatica, impossibile scegliere! Lì per lì non dissi niente, neanche a Marta, ma ci rimasi così male che, tornata a casa, piansi tutto il pomeriggio. A distanza di tempo Marta mi confidò che anche lei aveva pianto, ma per un motivo opposto al mio: pensava di essere antipatica come io pensavo di essere brutta! Come potevamo non diventare amiche?

A casa mia vengono anche Sara e Giorgia, Giò per noi amiche. Sara è un po' scettica, secondo lei è meglio non dire niente a proposito della festa in discoteca. Giò invece pensa che sia sempre meglio dire la verità.

Entrano mia madre e mio padre. «Buonasera a tutte. Cosa state facendo? Vi preparo qualcosa?» «No… grazie, signora, stavamo organizzando la serata di sabato» risponde Giò, candidamente. «È vero. Per il tuo compleanno. Qual è il programma? Siamo compresi anche noi, giusto?» Mi guarda ridendo. «Mammaaa…» sto per ribattere. «Scheeerzo. Allora?» chiede, mentre sparisce in cucina. La seguo con il cuore che mi batte forte. «Ti do una mano?» le chiedo. «Senti, a proposito di sabato, pensavo di andare in un posto molto carino.» «Che genere di posto?» «Ecco, è una specie di discoteca,» dico; lei si gira e mi guarda perplessa «dove vanno tutti i miei compagni» aggiungo come se questo potesse tranquillizzarla. «Non mi sembra il caso» risponde mio padre entrando in quel momento. «Ma è un posto tranquillo, ci andremo il pomeriggio.» «E che c'entra, come se le cose possono succedere solo la sera. Non se ne parla, trova un'altra cosa, tipo un cinema o la pizza.» «Uffa, ormai ho quattordici anni!» dico sentendomi già salire le lacrime. Aveva ragione Sara, non dovevo dirglielo, penso disperata. «Non vi fidate di me, pensate ancora che abbia cinque anni, ma insomma, guardatemi!» Urlo con aria drammatica mentre esco dalla cucina e mi rifugio in camera mia.

«Dai, non te la prendere, vedrai che tutto si aggiusta» dice Sara. La guardo scettica, non capisco come faccia a essere sempre così calma, tranquilla. Giò è così solare, positiva, ha una carica enorme. Sara invece è un po' *Emily la strange*, ama il nero in tutte le sue forme: i romanzi e i film horror, i fumetti dark… per non parlare dei suoi vestiti, rigorosamente neri… ma ha un cuore d'oro!

Provo a sorridere... e il resto del pomeriggio lo passiamo, o meglio lo passano, a organizzare la strategia per sabato, non vogliono rinunciare al nostro programma.

PAGINA BIANCA

Risolvi ora i quesiti proposti. Se hai difficoltà, leggi il testo o parte di esso ancora una volta.
Segna con una crocetta (**X**) la lettera davanti alla risposta giusta scegliendola tra le affermazioni proposte. Solo una risposta è esatta.

1. Di quale tipo di testo si tratta?

a) diario
b) intervista
c) racconto fantastico
d) pagina autobiografica

Completa la seguente affermazione segnando con una crocetta (**X**) la lettera davanti all'espressione corretta.

2. Il testo è:

a) narrativo - riflessivo
b) narrativo - descrittivo
c) dialogico - descrittivo
d) dialogico - riflessivo

3. La protagonista e l'autrice sono:

a) la stessa persona
b) persone diverse
c) grandi amiche
d) parenti strette

Esegui gli esercizi scrivendo in modo leggibile e corretto.

4. Come si chiamano le amiche di Valentina?

_____

5. Copia due espressioni che descrivono il volto della protagonista.

_____

_____

Segna con una crocetta (**X**) la lettera davanti alla risposta giusta scegliendola tra le affermazioni proposte. Solo una risposta è esatta.

6. Quale fatto ha rafforzato l'amicizia tra Valentina e Marta?

a) la festa di compleanno di Valentina
b) la visione di un film al cinema
c) l'aver conosciuto Davide
d) un pomeriggio in pizzeria

Scrivi la lettera giusta davanti all'affermazione corretta nella colonna a destra.

7. Qual è l'atteggiamento dei genitori nei confronti delle figlie?

a) I genitori di Marta _____ indifferenti
_____ apprensivi
b) I genitori di Valentina _____ fiduciosi

Completa le frasi.

8. Sara e Giò hanno vedute diverse sulla sincerità.

a) Secondo Sara è meglio _____ ai genitori.
b) Secondo Giò è meglio _____ ai genitori.

Rispondi correttamente e in maniera esauriente.

9. Perché i genitori di Valentina disapprovano la discoteca?

_____

_____

_____

Segna con una crocetta (**X**) la lettera davanti alla risposta giusta scegliendola tra le affermazioni proposte. Solo una risposta è esatta.

10. Di che tipo è l'informazione che hai ricavato nell'esercizio 9?

a) esplicita
b) implicita

Ricerca nel testo le espressioni adatte e ricopiale nello spazio sottostante.

11. Con quali frasi Valentina reagisce alle osservazioni dei genitori?

_____

_____

_____

Completa la tabella ricopiando dal testo **due aggettivi** che definiscono i personaggi.

12. Qual è lo stato d'animo delle due ragazze dopo la discussione?

	aggettivi	
Sara		
Giò		

Completa la seguente affermazione segnando con una crocetta (**X**) la lettera davanti all'espressione corretta.

13. Il tema *predominante* del testo è:

a) i divertimenti giovanili
b) le delusioni amorose
c) il conflitto generazionale
d) l'importanza dell'aspetto

14. Il linguaggio che usano le ragazze è:

a) enfatico
b) ottocentesco
c) giovanile
d) giornalistico

ATTENDI LE ISTRUZIONI DEL COMMISSARIO D'ESAME

II PARTE: produzione scritta

In questa seconda parte componi un testo della lunghezza di una pagina. Usa il foglio d'appoggio per i tuoi appunti e poi scrivi il componimento sulle righe del foglio seguente.

Alla fine rileggi ancora una volta il tuo componimento.

Per questa parte hai a disposizione 35 minuti.

VOLTA LA PAGINA

PAGINA BIANCA

15.

Ed ora a te!

Scrivi in un testo della lunghezza di una pagina ciò che pensi dell'educazione che ricevi, seguendo la traccia proposta:

- ti sembra che i tuoi genitori siano tolleranti oppure rigidi
- quanta libertà ti viene concessa
- ti sembra che ti venga data fiducia
- racconta un episodio significativo.

Ricordati di:

- iniziare con l'introduzione adatta
- sviluppare le idee in maniera esauriente
- concludere adeguatamente

A composizione ultimata controlla come hai scritto il testo e dagli un titolo appropriato.

FOGLIO D’APPOGGIO – NON SI VALUTA

FOGLIO PER LA BELLA COPIA – SI VALUTA

ATTENDI LE ISTRUZIONI DEL COMMISSARIO D'ESAME

PAGINA BIANCA

PRILOG 31

Ispit iz talijanskoga materinskoga jezika za učenike
talijanske nacionalne manjine (3. i 4. dio)

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Verifica sperimentale esterna delle competenze di lingua italiana nelle scuole elementari

2

PAGINA BIANCA

III PARTE: morfosintassi

Hai davanti a te le pagine con i quesiti di morfosintassi.

Ce ne sono di diverso tipo.

Segui attentamente le istruzioni di ogni quesito: esse spiegano **che cosa** è richiesto e **come** puoi giungere alla soluzione.

Se ti sembra che l'esercizio sia troppo difficile, non soffermarti a lungo, lo risolverai più tardi. Passa intanto a quello seguente.

Alla fine controlla ancora una volta le tue soluzioni.

Per questa parte hai a disposizione 35 minuti.

VOLTA LA PAGINA

PAGINA BIANCA

Scrivi l'espressione richiesta negli appositi spazi.

16. Completa le frasi inserendo le opportune preposizioni semplici o articolate

_____ tua camicetta c'è una macchia _____ pomodoro _____ colpa _____ quella pasticciona _____ tua amica Marta che non fa mai attenzione _____ come mangia gli spaghetti.

17. Completa le seguenti frasi, sostituendo i comparativi e i superlativi in corsivo con le adeguate forme speciali.

Giovanni ha un fratello *più piccolo* _____ e una sorella *più grande* _____ .

Angelo abita al piano *più alto*_____ .

La tua torta alle carote è *buonissima* _____ .

18. Completa le frasi inserendo i pronomi relativi corretti, scegliendoli tra quelli proposti tra parentesi

Ho comprato il libro (di cui/ che) _____ mi hai parlato.

La ragione (a cui/ per cui) _____ ti ho chiamato è molto seria.

19. Sostituisci il verbo fare con un altro meno generico.

La gallina *ha fatto* _____ l'uovo.

La mamma *ha fatto* _____la pasta.

Marina *ha fatto* _____ sedici anni la settimana scorsa.

Segna con una crocetta (**X**) la lettera davanti alla risposta giusta scegliendola tra le proposte. Solo una risposta è esatta.

20. Tra i pronomi proposti scegli quelli adatti alla frase.

A) Non **a) gli** posso sopportare.
b) ci
c) lo

B) Hai avvertito Lucia? No, non **a) gli** ho parlato.
b) le
c) vi

C) Sei stato **a) te** a rompere quel bicchiere.
b) tu
c) ti

Completa i seguenti periodi ipotetici.

21. Trasforma il verbo tra parentesi nel tempo adatto del modo condizionale.

a) Se fossi stato sicuro del tuo aiuto, non **(chiamare)** _____ nessun altro.

.

b) Se avessi un po' di soldi (**comprare**) _____ una nuova bici.

Completa i seguenti periodi ipotetici usando le forme adatte del congiuntivo.

22. Trasforma il verbo tra parentesi nel tempo adatto del modo congiuntivo.

a) Mi sembra che adesso la tua automobile **(andare)** _____ molto bene.

b) Spero che ieri i ragazzi non vi (**dare**) _____ troppo fastidio.

Segna con una crocetta (**X**) la lettera corrispondente al complemento sottolineato.

23. Distingui i complementi di causa (C) e fine (F) nelle seguenti frasi:

a) Gareggiava *per la vittoria.* C F

b) *Per quella battuta*, tutti scoppiammo a ridere. C F

c) *Per una slogatura* sono rimasta a casa per una settimana. C F

Sottolinea il complemento richiesto.

24. Riconosci e sottolinea i complementi di termine:

a) Preparerò un pranzetto speciale alla nonna.

b) Purtroppo gli ho dovuto raccontare una bugia.

Segna con una crocetta (**X**) la lettera davanti alla risposta giusta scegliendola tra le affermazioni proposte. Solo una risposta è esatta.

25. Che cosa esprime la proposizione subordinata evidenziata in neretto?

Per festeggiare l'anno nuovo, sono andato in montagna.

a) il tempo
b) il fine
c) il modo
d) la conseguenza

26. Qual è il nome della proposizione evidenziata?

La psicologia insegna **che i bambini con il pianto comunicano il loro malessere**, oltre che attirare l'attenzione.

a) proposizione subordinata condizionale
b) proposizione subordinata temporale
c) proposizione subordinata oggettiva
d) proposizione subordinata soggettiva

Trasforma la proposizione in complemento e il complemento o nella proposizione corrispondente.

27. Trasforma la proposizione modale in neretto in complemento di modo.

Fa ogni cosa **correndo**.

Fa ogni cosa _____ .

28. Trasforma il complemento di tempo in neretto in proposizione temporale.

Prima della partenza la madre lo abbracciò teneramente.

_____ la madre lo abbracciò teneramente.

Crea un periodo complesso unendo le due proposizioni proposte e usando la congiunzione adatta.

29. Collega le due proposizioni in modo che una funga da *principale* e l'altra da *subordinata,* aggiungendo la congiunzione appropriata.

a) Ho perso il treno. Mi sono addormentato.

_____

Crea dei periodi complessi inserendo le congiunzioni subordinanti.

30. Inserisci la congiunzione subordinante opportuna scegliendola tra le seguenti: *finché, sebbene, affinché, perché, che, se.*

a) Leggo ogni giorno il quotidiano _____ voglio tenermi al corrente.

b) _____ sarai promosso, ti comprerò la moto.

c) Mi ha lasciato entrare, _____ il concerto fosse già iniziato.

Trasforma il discorso diretto in indiretto.

31. Trasforma la proposizione interrogativa *diretta* **in** *indiretta***.**

I poliziotti hanno chiesto ai padroni di casa: “Avete notato qualcosa di sospetto, ieri sera?”

_____

ATTENDI LE ISTRUZIONI DEL COMMISSARIO D’ESAME

PAGINA BIANCA

IV PARTE: lessico

E per concludere, qualche esercizio di lessico. Ce ne sono di diverso tipo.

Segui attentamente le istruzioni di ogni quesito: esse spiegano **che cosa** è richiesto e **come** puoi giungere alla soluzione.

Se ti sembra che l'esercizio sia troppo difficile, non soffermarti a lungo, lo risolverai più tardi. Passa intanto a quello seguente.

Alla fine controlla ancora una volta le tue soluzioni.

Per questa parte hai a disposizione 15 minuti.

VOLTA LA PAGINA

PAGINA BIANCA

Nelle seguenti frasi, sostituisci l'espressione tra parentesi inserendo, nello spazio accanto, quella più adatta fra le tre indicate sotto.

32. Inserisci l'espressione adatta.

Gianni ha cambiato (*rotta)* _____ in previsione del maltempo**.**

direzione, comportamento, moda

Scrivi davanti a ciascun gruppo di parole a destra la lettera corrispondente all'espressione a sinistra (attenzione: un gruppo di parole è in più!).

33. Trova i *sinonimi* **dei seguenti aggettivi.**

a) **modico** ____ temperato, benigno, tranquillo, moderato
b) **sommesso** ____ modulato, musicale, armonioso, soave
c) **mite** ____ importante, consistente, rilevante, influente
d) **melodioso** ____ smorzato, debole, modesto, rispettoso
____ esiguo, moderato, limitato, accessibile

34. Trova i *contrari* **dei seguenti aggettivi.**

a) **ruvido** ____ scaltro, astuto, accorto, furbo
b) **ingenuo** ____ pesante, goffo, impacciato, lento
c) **agile** ____ florido, grasso, paffuto, robusto
d) **smunto** ____ sgarbato, scortese, villano, maleducato
____ liscio, levigato, gentile, fine

Scrivi nello spazio apposito il significato corrispondente all'espressione in **neretto**.

35. Sostituisci l'espressione in neretto, appartenente linguaggio sportivo, con un'altra più comune.

Se faccio una ***volata*** (_____) arrivo in tempo alla partita.

36. Sostituisci l'espressione in neretto con un'altra più comune.

Non ho ancora ***i mezzi*** (_____) per costruire una casetta.

37. Scrivi il significato del modo di dire in neretto.

a) ***Sei proprio un coniglio***! _____

Scrivi sulla riga a destra il significato corrispondente alle espressioni proposte.

38. Trasforma le espressioni seguenti in un'unica parola preceduta da un prefisso.

a) Rendere più gentile _____

b) Mancanza di onestà _____

ATTENDI LE ISTRUZIONI DEL COMMISSARIO D'ESAME

PRILOG 32

Prilagođeni ispit iz Hrvatskoga jezika za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (1. dio)

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

HRVATSKI JEZIK

I. dio

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 40 minuta.

Pozorno pročitaj uputu.

Piši pisanim slovima.

Pišeš li velikim tiskanim slovima, označi veliko slovo.

Želimo ti mnogo uspjeha.

Počni s rješavanjem.

Napiši **vijest** o održanoj kazališnoj predstavi **„Baltazar ili potraga za čudesnom kapljicom“**.

Izdvoji podatke na temelju kojih ćeš odgovoriti na postavljena pitanja.

Pitanja su: **što?, kada?, gdje?, tko?**

Podatci za pisanje vijesti nalaze se u pravokutnicima.

Pazi, ima **podataka** koji **nisu vezani** uz **vijest** o kazališnoj predstavi.

9. prosinca 2006. Zagrebačko kazalište mladih
lijepo gledalište s udobnim sjedalima
redatelj kazališne predstave Krešimir Dolenčić
glumci Zagrebačkoga kazališta mladih Rajko Bundalo, Filip Nola, Doris Šarić-Kukuljica i drugi
snijeg na zagrebačkim ulicama
pojavljivanje Baltazara tek na kraju predstave uz originalnu pjesmu iz crtanoga filma
veseli dječji žamor tijekom predstave
kazališna predstava
„Baltazar ili potraga za čudesnom kapljicom“
kazališna predstava prema Baltazaru, nezaboravnom liku crtanoga filma

Na dijelu stranice na kojoj piše **BILJEŠKE**, napiši bilješke koje će ti pomoći u pisanju vijesti. (Bilješke se ne boduju.)

Vijest napiši na dijelu stranice na kojoj piše **ČISTOPIS**.

BILJEŠKE

Što?

Kada?

Gdje?

Tko?

ČISTOPIS

Piši **cjelovitim rečenicama**.

Pazi na slovničku i pravopisnu točnost te na urednost.

Nemoj zaboraviti svojoj vijesti dati **naslov**.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 33

Prilagođeni ispit iz Hrvatskoga jezika za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (2. dio)

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

HRVATSKI JEZIK

II. dio

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 60 minuta.

Rješavat ćeš zadatke kojima provjeravamo znanje iz književnosti, hrvatskoga jezika i medijske kulture.

Pozorno pročitaj svaku uputu i zadatak.

Piši pisanim slovima.

Pišeš li velikim tiskanim slovima, označi veliko slovo.

Želimo ti mnogo uspjeha.

Počni s rješavanjem.

Urota zrinjsko-frankopanska

Dogodilo se to u siječnju 1665. godine. Više dana puhala je jugovina. Okopnio je snijeg na sunčanim stranama Velike Kapele. Bijelio se na sjenovitim dijelovima.

Petar Zrinjski podigao je grad Plaški za obranu Krajine od Turaka. U njega su dolazile čete iz svih krajeva Hrvatske. Trebale su zaustaviti turske čete.

Skupilo se osamnaest tisuća Turaka nedaleko od Rakovice. Neki su već provalili preko granice. Čete pojedinih hrvatskih velikaša, čete plemića i ostala vojska napravili su tabor oko Plaškog.

Kad se smračilo, zapalili su krijesove po gorskim brježuljcima. Tako su davali znak junacima da dođu pod bansku zastavu i bore se za vjeru, kuću i ognjište.

Vjetar je nosio teške, tamne oblake. Šumjele su gorske bujice. Čula se vriska konja iz klanaca među brdima.

Okupilo se tridesetak ljudi u prostranoj prizemnoj sobi u gradu Plaškom. Zapovjednici različitih četa banske vojske bili su u toj sobi u prizemlju. Bili su bradati i brkati, junačkoga lika. Jedni su zamišljeno šetali, a drugi su razgovarali za dugim stolom. Svi su bili lijepo odjeveni kao da idu na pir. Hrvatski velikaši i plemići oblačili su najljepša odijela kada su išli u boj.

Banska je vojska zato uvijek izgledala sjajno.

Neki kapetani Petra Zrinjskog bučno su raspravljali na kraju stola.

Ivan Drašković dođe do njih. Bio je srednjih godina, ozbiljnoga lica, oštroga pogleda, plave kose koja mu je padala do ramena. Imao je široku bradu na crvenkastom licu.

– Gospodine kneže, hoće li Vas bečki dvor proglasiti banom? – upita Drašković.

– Ne vjerujem. Beč to ne želi jer su naši banovi nasljednici naših domaćih kraljeva. – odgovori Zrinjski.

– Po ustavu našega kraljevstva ban ima pravo voditi rat samostalno. – naglasi Drašković.

Hrvati nisu nikad dopuštali da im drugi gospodare u domovini. Više su puta povikali: Mi volimo umrijeti, nego da nam tuđinac vlada u zemlji!

(prilagođeno prema tekstu iz romana Eugena Kumičića Urota zrinjsko--frankopanska)

Tekst se sastoji od **četiriju** ulomaka.

Ulomak započinje većim, deblje otisnutim slovom.

ZADATCI IZ KNJIŽEVNOSTI

U sljedećim zadatcima odgovore napiši na praznu crtu ili zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

1. U koji je **hrvatski grad** smješten **događaj** u tekstu?

   _____

2. U kojem se **stoljeću** zbiva **događaj** u tekstu?

   _____

3. Odgovori **svojim riječima, jednom punom rečenicom**.

   Radi čega se okuplja hrvatska vojska?

   _____

   _____

   _____

4. Iz **drugoga ulomka prepiši dio rečenice** u kojoj je odgovor na postavljeno pitanje.

   Zašto su se palili **krijesovi** po gorskim **brježuljcima**?

   _____

   _____

5. **Prepiši** iz **zadnjeg** ulomka **punu rečenicu** u kojoj je izrečena **osnovna misao**.

   _____

   _____

6. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.
   Događaj u tekstu **ispripovijedan** je:

   a) u prvoj osobi jednine
   b) u prvoj osobi množine
   c) u trećoj osobi jednine
   d) u trećoj osobi množine

7. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.
   Prema temi odredi kojoj **vrsti** pripada **roman** Urota zrinjsko-frankopanska.

   a) ljubavni
   b) povijesni
   c) pustolovni
   d) socijalni

8. **Zaokruži** u rečenici **imenice s epitetima**.

   Ivan Drašković imao je široku bradu na crvenkastom licu.

9. Prepiši iz **trećeg ulomka** teksta **usporedbu**.

   _____

10. Zaokruži **jednu onomatopejsku riječ** u svakoj rečenici.

    Šumjele su gorske bujice.

    Čula se vriska konja iz klanaca među brdima.

ZADATCI IZ HRVATSKOGA JEZIKA

1. U sljedećim rečenicama podcrtaj riječi koje se pišu **velikim početnim slovom**.

   a) moje je omiljeno kumičićevo djelo začuđeni svatovi.

   b) taj poznati hrvatski književnik rođen je u gradiću brseču ispod učke.

2. U sljedećoj rečenici napiši **č** ili **ć** na prazne crte u riječima.

   U velja__i su hrvatski plemi__i i kraljevi__i pobijedili turske __ete.

3. U sljedećoj rečenici napiši **ije** ili **je** na prazne crte u riječima.

   Posl____ pob____de nad Turcima pron____ela se v____st o hrabrosti hrvatskoga zapov____dništva.

4. Preoblikuj **upravni** govor u **neupravni**.

   Drašković je upitao Zrinjskoga: „Hoćeš li biti ban?“

   _____

   _____

5. Odgovarajuće **brojke** napiši na prazne crte.
   Prepoznaj **glasovne promjene** u sljedećim riječima.

   1. junak > junače ___ sibilarizacija
   2. momak > momka ___ palatalizacija
   3. zapovjednik > zapovjednici ___ nepostojano a

6. **Iznad** deblje otisnutih imenica **napiši** u kojem su **padežu**.

   Poslije **ponoći** planuli su **krijesovi** po gorskim **brježuljcima**.

7. **Pozitiv** pridjeva iz zagrada preoblikuj **u superlativ**.

   Plemići su polazili u boj u svojim _____ odijelima.
   (svečanim)

8. U sljedećoj rečenici **infinitiv** iz zagrada preoblikuj u **buduće vrijeme**.

   Velikaši _____ prema istoku.
   (krenuti)

9. Odgovor **napiši** na praznu crtu.
   Kojoj **vrsti riječi** pripada riječ otisnuta debljim slovima?

   Među **brdima** snažno je odjekivala vriska konja.

   _____

10. Odgovarajuće **brojke** napiši na prazne crte.
U kojoj su **rečeničnoj službi riječi** u sljedećoj rečenici?

Kapetani su bučno raspravljali o banu.

1. bučno	___ predikat
2. su raspravljali	___ subjekt
3. kapetani	___ objekt
4. o banu	___ priložna oznaka

11. Odgovor **napiši** na praznu crtu.
Kojoj **vrsti nezavisno složenih rečenica** pripada sljedeća složena rečenica?

Jedni su zamišljeno šetali, a drugi su razgovarali za dugim stolom.

_____

12. **Zaokruži subjekt** u sljedećoj rečenici.

Nevolja se nadvila nad Veliku Kapelu.

13. **Dopuni** sljedeću rečenicu.
Hrvatski književni jezik temelji se na _____ narječju.

14. Napiši **ime i prezime autora** stihova hrvatske himne.

_____

ZADATCI IZ MEDIJSKE KULTURE

1. Odgovarajuće **brojke** napiši na prazne crte.
   Koja su **obilježja** navedenih filmskih rodova?

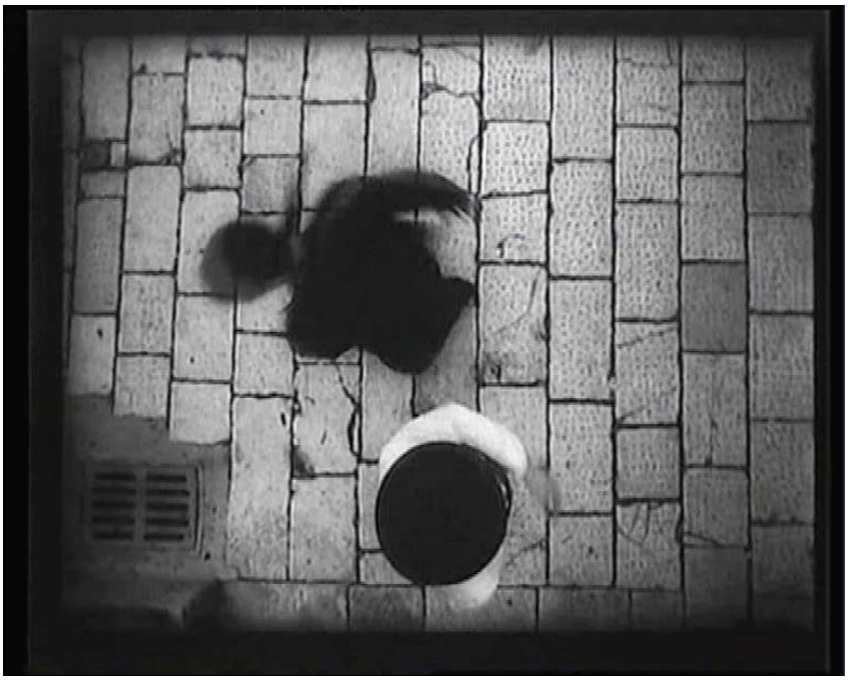
   1. animirani film _____ izmišljeni likovi i događaji, glumci
   2. igrani film _____ prizori iz stvarnoga života, nema glumaca
   3. dokumentarni film _____ oživljavanje crteža

2. **Zaokruži slovo** ispred točnog odgovora.
   Koji je **filmski plan** u prikazanome kadru?

   a) opći plan
   b) srednji plan
   c) krupni plan
   d) detalj plan

3. **Zaokruži** točan odgovor.
   Koji **kut snimanja** (rakurs) prepoznaješ u prikazanome kadru?

a) donji kut snimanja (rakurs)
b) gornji kut snimanja (rakurs)
c) normalan kut snimanja (rakurs)

4. Odgovor **napiši** na praznu crtu ispod kadra.
   Kojim se **filmskim planom** poslužio redatelj u prikazanome kadru?

5. Odgovor **napiši** na praznu crtu ispod kadra.
   Prepoznaj **vrstu** animiranoga filma u prikazanome kadru.

_____

PRAZNA STRANICA

PRILOG 34

Prilagođeni ispit iz Geografije za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

GEOGRAFIJA

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 45 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

PRAZNA STRANICA

U sljedećim je zadatcima točan samo **jedan** od ponuđenih odgovora. **Zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.

1. **Koliko** je **županija** u Republici Hrvatskoj?

   a) 11
   b) 17
   c) 21
   d) 25

2. **Obnovljivi** je izvor energije:

   a) nafta
   b) ugljen
   c) voda
   d) zemni plin

3. Koji je **najkraći** prometni put **između** Panonske nizine i Jadranskoga mora?

   a) Budimpešta – Osijek – Ploče
   b) Budimpešta – Osijek – Split
   c) Budimpešta – Zagreb – Split
   d) Budimpešta – Zagreb – Rijeka

4. **Marikultura** je uzgoj:

   a) ranoga povrća
   b) morskih organizama
   c) ljekovitoga bilja
   d) južnoga voća

5. Koja je od navedenih država **članica** Europske unije?

   a) Austrija
   b) Norveška
   c) Švicarska
   d) Ukrajina

6. Republika se Hrvatska **nalazi**:

   a) **istočno** od početnoga meridijana
   b) **zapadno** od početnoga meridijana

7. **Najsjevernija** se točka Hrvatske nalazi:

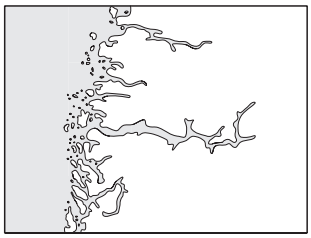
   a) u Baranji
   b) u Istri
   c) u Konavlima
   d) u Međimurju

8. U koju rijeku **utječe** Drava?

a) Čikolu
b) Dunav
c) Neretvu
d) Savu

9. **Upiši** odgovarajući **pojam** na crtu ispod slike.

DELTA, ESTUARIJ, FJORD, LAGUNA

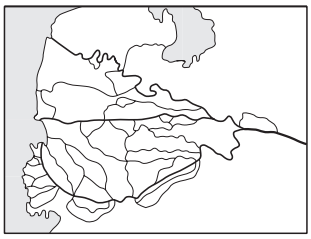
a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

Nadopuni rečenicu.

10. Morski prolaz **između** Europe i Afrike zove se _____.

11. Na crte **upiši** odgovarajući **broj**.
Poveži **države** s odgovarajućim **turističkim odredištima**.

Španjolska	_____	1) Atena
Francuska	_____	2) Barcelona
Italija	_____	3) Pariz
Grčka	_____	4) Vatikan

Sljedeće zadatke **riješi uz pomoć ponuđene karte**.

12. Na karti znakom **X označi kontinent** na kojem se nalazi Hrvatska.

13. U kojem se **toplinskome pojasu** nalazi Hrvatska?

Odgovor: _____.

14. Kada je u Hrvatskoj zima, koje je **godišnje doba** u Australiji?

Odgovor: _____.

15. Na karti je ucrtana **najprometnija rijeka Europe**.
Kako se zove ta rijeka?

Odgovor: _____.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 35

Prilagođeni ispit iz Povijesti za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

POVIJEST

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 45 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

PRAZNA STRANICA

U sljedećim je zadatcima točan samo **jedan** od ponuđenih odgovora. **Zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.

1. Koji je od navedenih bogova **starih Grka** bio **glavni bog**?

   a) Apolon
   b) Had
   c) Posejdon
   d) Zeus

2. Koji je svetac **zaštitnik** grada **Dubrovnika**?

   a) sv. Dujam
   b) sv. Marko
   c) sv. Vlaho
   d) sv. Vid

3. Kako se zvao **prvi hrvatski vladar** koji je vladao od Drave do Jadranskoga mora?

   a) Branimir
   b) Tomislav
   c) Domagoj
   d) Zvonimir

4. Kako se naziva **povelja** kojom je **Bela IV.** dodijelio **Gradecu** status slobodnoga kraljevskoga grada?

a) Istarski razvod
b) Pacta Conventa
c) Vinodolski zakonik
d) Zlatna bula

5. Koji je događaj **povod** za **Prvi svjetski rat**?

a) ulazak SAD-a u rat
b) Londonski ugovor
c) revolucija u Rusiji
d) atentat na nadvojvodu Franju Ferdinanda

6. Tko je **autor teksta** hrvatske himne?

a) Ljudevit Gaj
b) Petar Preradović
c) Antun Mihanović
d) Janko Drašković

7. Dioklecijanova je palača u Splitu **izgrađena**:

a) u doba Grka
b) u doba Francuza
c) u doba Mlečana
d) u doba Rimljana

8. **Prepoznaj** osobu sa slike.

Njegovo je **ime i prezime**: _____ _____.

9. Kome su kmetovi davali **rentu**?

   Odgovor: _____

10. Navedi ime **države** u kojoj su 776. god. prije Krista održane prve **olimpijske igre**.

    Odgovor: _____.

11. Koja je **dinastija najduže vladala** Hrvatskom?

    Odgovor: _____.

12. Kako se zove svjetska **organizacija** osnovana 1945. godine koja se zalaže za mir u svijetu?

    Odgovor: _____ _____.

13. Napiši na crtu **ime i prezime** hrvatskoga političara koji je rekao: „Gospodo! Još nije prekasno! **Ne srljajte kao guske u maglu!“**

    Odgovor: _____ _____.

14. Na crte poredaj **povijesna** razdoblja **brojkama** od 1 do 4 (1 – najranije, 4 – najkasnije).

    _____ srednji vijek

    _____ suvremeno doba

    _____ stari vijek

    _____ novi vijek

15. **Upiši** na crtu odgovarajući **broj**.
Poveži **znamenitosti** s **državama**.

Koloseum	_____	1) Sumer
sfinge	_____	2) Atena
zigurati	_____	3) Rimsko Carstvo
Akropola	_____	4) Egipat

PRAZNA STRANICA

PRILOG 36

Prilagođeni ispit iz integracijskih sadržaja Geografije i Povijesti za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

REPUBLIKA HRVATSKA
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

POVEZIVANJE NASTAVNIH SADRŽAJA IZ POVIJESTI I GEOGRAFIJE

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 20 minuta.
Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.
Želimo ti mnogo uspjeha.
Počni s rješavanjem.

PRAZNA STRANICA

U sljedećim je zadatcima točan samo **jedan** od ponuđenih odgovora. **Zaokruži slovo** ispred točnoga odgovora.

1. Kojim **jezicima** govori **najveći** broj stanovnika u Južnoj Americi?

   a) francuskim i talijanskim
   b) nizozemskim i engleskim
   c) njemačkim i talijanskim
   d) španjolskim i portugalskim

2. Uz koju **današnju državu** vezujemo civilizaciju **Maya**?

   a) Argentinu
   b) Brazil
   c) Meksiko
   d) Peru

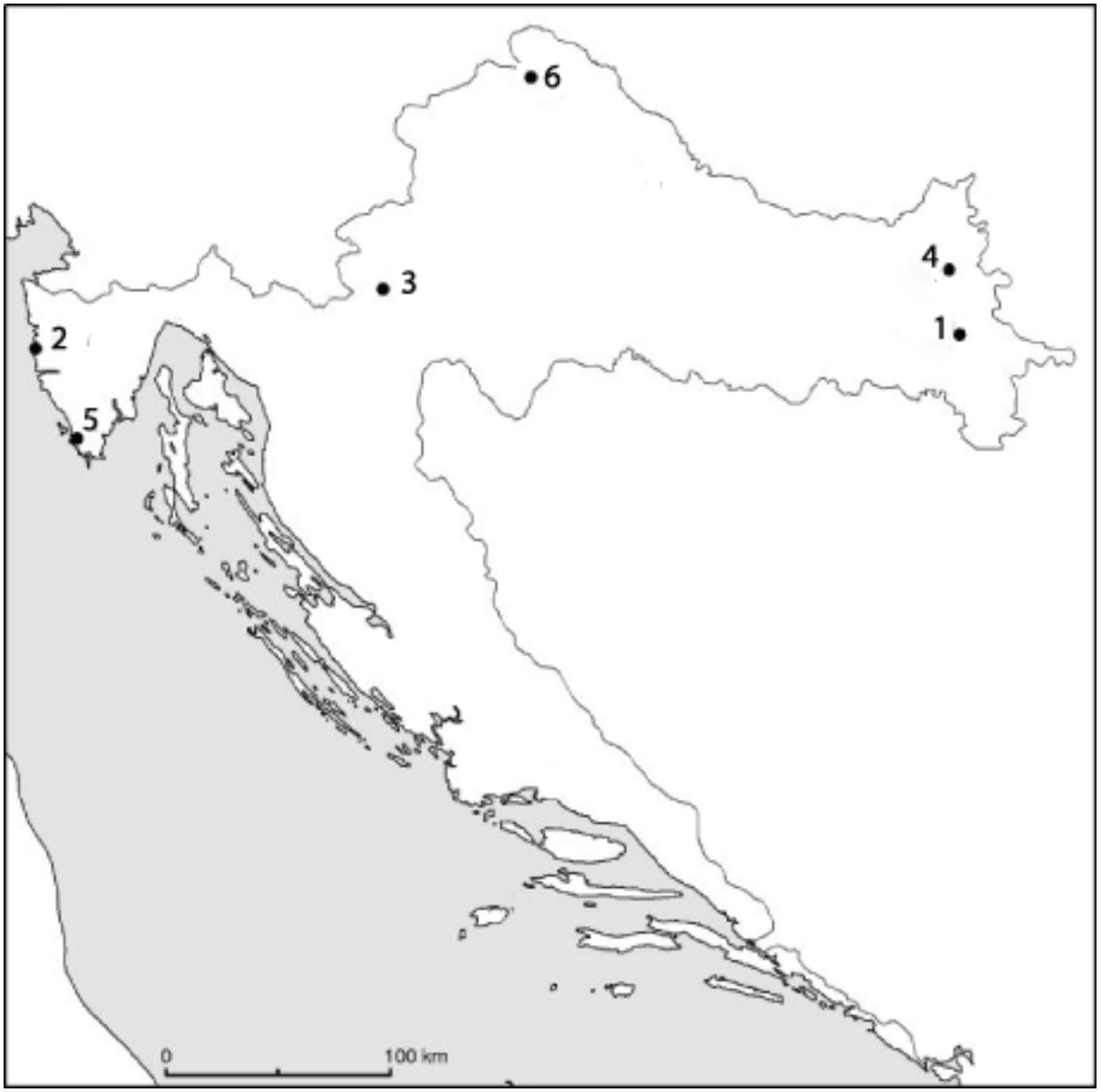
3. Koja je od navedenih država **još uvijek monarhija**?

   a) Austrija
   b) Francuska
   c) Ujedinjeno Kraljevstvo
   d) Turska

Sljedeće zadatke riješi uz pomoć ponuđene **karte Republike Hrvatske**.

Na karti su **brojevima** označeni gradovi Hrvatske osnovani u različitim povijesnim razdobljima:

KARLOVAC	PULA
OSIJEK	VARAŽDIN
POREČ	VINKOVCI.

Broj grada u sljedećim zadatcima **upiši** na crtu za odgovor.

4. Kojim je **brojem** označen na karti grad **na četirima rijekama**, osnovan za **obranu od Osmanlija**?

   Odgovor: _____.

5. Kojim je **brojem** označen na karti grad na **rijeci Dravi**, koji je u **18. stoljeću** bio glavni grad Hrvatske?

   Odgovor: _____.

6. Kojim je **brojem** označen na karti grad u kojem se nalazi **arena** iz **rimskoga razdoblja**?

   Odgovor: _____.

Sljedeće zadatke riješi uz pomoć ponuđene **karte Europe**.

AUSTRIJA	ITALIJA
BELGIJA	NJEMAČKA
DANSKA	ŠPANJOLSKA
FINSKA	ŠVEDSKA
FRANCUSKA	ŠVICARSKA

7. Kojim je **brojem** označena na karti politički **neutralna** država u kojoj su službena **četiri jezika**?

   Odgovor: _____.

8. Kojim je **brojem** označena na karti **južnoeuropska država** iz koje je u svoje istraživanje **krenuo Kristofor Kolumbo**?

   Odgovor: _____.

PRAZNA STRANICA

PRILOG 37

Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Biologije, Fizike i Kemije

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

FBK

Kemija, fizika i biologija

Obrazac za ocjenjivače

Fizika

identifikacija ocjenjivača

	0	1
1.1.		
1.2.		
1.3.		
1.4.		

	0	1
2.1.		
2.2.		
2.3.		
2.4.		

	0	1
3.1.		
3.2.		
3.3.		
3.4.		

	0	1
4.		
5.		

	0	1
6.1.		
6.2.		
7.1.		
7.2.		

	A	B	C	D
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

Biologija

identifikacija ocjenjivača

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				

	1	2	3	4	5
10.1.					
10.2.					
10.3.					
11.1.					
11.2.					
11.3.					

	1	2	3	4	5
12.1.					
12.2.					
12.3.					

	0	1
13.		
14.		
15.		

NE FOTOKOPIRATI OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: ×

FBK

FBK

Kemija

identifikacija ocjenjivača

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
	A	B	C	D
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
	A	B	C	D

	0	1
11.1.		
11.2.		
12.1.		
12.2.		
12.3.		
	0	1
13.1.		
13.2.		
13.3.		
14.1.		
14.2.		
15.		
	0	1

Integracija

identifikacija ocjenjivača

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
	A	B	C	D

	0	1
6.1.		
6.2.		
7.		
8.1.		
8.2.		
	0	1

PRILOG 38

Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Geografije i Povijesti

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

GIP

Geografija i povijest

Obrazac za ocjenjivače

Geografija

identifikacija ocjenjivača

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

	A	B	C	D
	1	2	3	4
7.1.				
4.2.				
7.3.				
7.4.				

	1	2	3	4
	0	0,5		
8.1.				
8.2.				
8.3.				
8.4.				

	0	0,5	
	A	B	C
9.			

	A	B	C
	0	0,5	
10.1.			
10.2.			

	0	0,5

	1	2	3	4	5
11.1.					
11.2.					
11.3.					
11.4.					

	1	2	3	4	5
12.1.					
12.2.					
12.3.					
12.4.					

	1	2	3	4	5
13.1.					
13.2.					
13.3.					
13.4.					

	1	2	3	4	5
	0	1			
14.1.					
14.2.					
14.3.					
15.					
16.					

	0	1		
	A	B	C	D
17.				
18.				
19.				

	A	B	C	D
	0	0,5		
20.1.				
20.2.				

	0	0,5		
	A	B	C	D
20.3.				

	A	B	C	D

GIP

Povijest

identifikacija ocjenjivača

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

	A	B	C	D
	0	1		
6.1.				
6.2.				
7.1.				
7.2.				
8.				

	0	1
9.1.		
9.2.		
10.		

	0	1	2	3	4	5
	1					
11.1.						
11.2.						
11.3.						
11.4.						

	1	2	3	4	5
12.1.					
12.2.					
12.3.					
12.4.					

	1	2	3	4	5
13.1.					
13.2.					
13.3.					
13.4.					

	1	2	3	4	5
14.1.					
14.2.					
14.3.					
14.4.					

	1	2	3	4	5
15.1.					
15.2.					
15.3.					
15.4.					

	1	2	3	4	5
16.1.					
16.2.					
16.3.					
16.4.					

	1	2	3	4
17.1.				
17.2.				
17.3.				
17.4.				

	1	2	3	4
18.1.				
18.2.				
18.3.				
18.4.				

	1	2	3	4
19.1.				
19.2.				
19.3.				
19.4.				

	1	2	3	4
20.1.				
20.2.				
20.3.				
20.4.				

Integracija

identifikacija ocjenjivača

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				

	A	B	C	D	
	1	2	3	4	5
5.1.					
5.2.					
5.3.					
5.4.					

	1	2	3	4	5
6.1.					
6.2.					
6.3.					
6.4.					

	1	2	3	4	5
	0	1			
7.					
8.					
9.					
10.					

	0	0,5
11.1.		
11.2.		
12.1.		
12.2.		

GiP | NE FOTOKOPIRATI OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI | NE PISATI PREKO POLJA ZA ODGOVORE | Označavati ovako: ✕

PRILOG 39

Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Hrvatskoga jezika

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

HRV

Hrvatski jezik

Obrazac za ocjenjivače

identifikacija ocjenjivača

Hrvatski jezik I

0. (0 1 2 3)

1.1. (0 1)

1.2. (0 1 2 3)

1.3. (0 1)

1.4. (0 1 2 3)

2.1. (0 1 2)

2.2. (0 1 2)

3. (0 1 2)

Hrvatski jezik II.I

1. (0 1)

2. (0 1)

3.1. (0 1)

3.2. (0 1)

4. (A B C D)

5. (0 1)

6. (A B C D)

7.1. (A B C D)

7.2. (A B C D)

8. (0 1)

9. (0 1)

10. (A B C D)

11. (A B C D)

12. (0 1)

13. (0 1)

14. (0 1)

15.1. (0 1 2)

15.2. (0 1 2)

15.3. (0 1 2)

Hrvatski jezik II.II

1.1. (0 1)

1.2. (0 1)

2. (A B C D)

3. (A B C D)

4. (0 1)

5. (0 1)

6. (0 1)

7.1. (1 2 3 4)

7.2. (1 2 3 4)

7.3. (1 2 3 4)

7.4. (1 2 3 4)

8.1. (0 1)

8.2. (0 1)

8.3. (0 1)

8.4. (0 1)

8.5. (0 1)

9. (0 1)

10.1. (0 1)

10.2. (0 1)

11.1. (0 1)

11.2. (0 1)

12. (0 1)

13. (A B C D)

14.1. (A B C D 1 2 3 4 5)

14.2. (A B C D 1 2 3 4 5)

14.3. (A B C D 1 2 3 4 5)

14.4. (A B C D 1 2 3 4 5)

14.5. (A B C D 1 2 3 4 5)

15. (0 1)

16. (0 1)

17. (A B C D)

18. (A B C D)

19. (A B C D)

20. (A B C D)

Hrvatski jezik II.III

1.1. (1 2 3)

1.2. (1 2 3)

1.3. (1 2 3)

2. (A B C D)

3. (A B C D)

4. (A B C D)

5. (A B C D)

6. (0 1)

7. (0 1)

NE FOTOKOPIRATI OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: ✕

HRV

PRILOG 40

Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Engleskoga jezika

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

ENG

Engleski jezik

Obrazac za ocjenjivače

identifikacija ocjenjivača

	A	B	C	D
1.1.				
1.2.				
1.3.				
1.4.				
1.5.				

	0	1
2.1.		
2.2.		
2.3.		
2.4.		
2.5.		

	A	B	C	D	E	F	G
3.1.							
3.2.							
3.3.							
3.4.							
3.5.							

	A	B	C	D	E	F	H
4.1.							
4.2.							
4.3.							
4.4.							
4.5.							

	0	1
5.1.		
5.2.		
5.3.		
5.4.		
5.5.		

	0	1
6.1.		
6.2.		
6.3.		
6.4.		
6.5.		

	A	B	C	D
7.0.				

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7.1.											

	0	-2
7.2.		

	0	-1
7.3.		

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: ×

ENG

PRILOG 41

Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Njemačkoga jezika

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

NJE

Njemački jezik

Obrazac za ocjenjivače

identifikacija ocjenjivača

1 2 3 4 5 6
1.1.
1.2.
1.3.
1.4.
1 2 3 4 5 6

A B C D
2.1.
2.2.
2.3.
2.4.
2.5.
A B C D

3.1.
3.2.
3.3.
3.4.
3.5.
3.6.
A B C D

1 2 3 4 5 6 7 8 9
4.1.
4.2.
4.3.
4.4.
4.5.
4.6.
1 2 3 4 5 6 7 8 9

0 1
5.1.
5.2.
5.3.
5.4.
5.5.
0 1

0 0,5 1
6.1.
6.2.
6.3.
6.4.
6.5.
0 0,5 1

0 1 2 3
7.1.
7.2.
7.3.
0 1 2 3

0 0,5 1
7.4.
7.5.
0 0,5 1

PRILOG 42

Obrazac za ocjenjivanje ispita iz Francuskoga jezika

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

FRA

identifikacija ocjenjivača

Francuski jezik

Obrazac za ocjenjivače

A B C D
1.1.1.
1.1.2.
1.1.3.
1.1.4.
A B C D
0 1
1.1.5.
0 1
A B C D
1.1.5.
A B C D
1.2.6.
1.2.7.
A B C D
0 1
1.2.8.
0 1
A B C D
1.2.9.
1.2.10.
A B C D
A C D E F
2.1.1.
2.1.2.
2.1.3.
2.1.4.
2.1.5.
A C D E F
B C D E F G H
2.2.1.
2.2.2.
2.2.3.
2.2.4.
B C D E F G H

0 1
2.3.1.
2.3.2.
2.3.3.
2.3.4.
2.3.5.
2.3.6.
0 1
3.1.1.
3.1.2.
3.1.3.
3.1.4.
3.1.5.
0 1
0 0,5 1
3.2.1.1.
3.2.1.2.
0 0,5 1
0 1 2 3
3.2.1.3.
0 1 2 3
3.2.2.1.
3.2.2.2.
0 1 2
0 0,5 1
3.2.2.3.
0 0,5 1

PRILOG 43

Obrazac za ocjenjivanje ispita iz srpskoga materinskoga jezika

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

SRB

Srpski jezik

Obrazac za ocjenjivače

identifikacija ocjenjivača

I

1.1. (0 1)
1.2. (0 1 2 3 4)
1.3. (0 1 2)
1.4. (0 1)
1.5. (0 1)
1.6. (0 1 2)
1.7. (0 1 2)
1.8. (0 1)
1.9. (0 1 2)
1.10. (0 1 2 3 4)

II

2.1. (0 1 2)
2.2. (0 1 2)
2.3. (0 1 2)
2.4.1. (0 1 2)
2.4.2. (0 1 2)
2.4.3. (0 1 2)
2.4.4. (0 1 2)
2.5.1. (0 1 2)
2.5.2. (0 1 2)
2.5.3. (0 1 2)
2.5.4. (0 1)
2.6.1. (0 1 2)
2.6.2. (0 1 2)
2.6.3. (0 1)
2.7.1. (0 1 2)
2.7.2. (0 1 2)

III

3.1. (0 1)
3.2. (0 1)
3.3. (0 1)
3.4. (0 1)
3.5. (0 1)
3.6. (0 1)
3.7. (0 1)
3.8. (0 1)
3.9. (0 1)
3.10. (0 1)
3.11. (0 1)
3.12. (0 1)
3.13. (0 1)
3.14. (0 1)
3.15. (0 1)
3.16. (0 1)
3.17. (0 1)
3.18. (0 1)
3.19. (0 1)
3.20. (0 1)
3.21. (0 1)
3.22. (0 1)
3.23. (0 1)
3.24. (0 1)
3.25. (0 1)
3.26. (0 1)
3.27. (0 1)
3.28. (0 1)
3.29. (0 1 2 3 4)
3.30. (0 1 2 3 4)
3.31. (0 1)
3.32. (0 1)
3.33. (0 1)
3.34. (0 1)
3.35. (0 1)

IV

4.1. (0 1)
4.2. (0 1)
4.3. (0 1)
4.4. (0 1)
4.5. (0 1)
4.6. (0 1)
4.7. (0 1)
4.8. (0 1)
4.9. (0 1)
4.10. (0 1)

PRILOG 44

Obrazac za ocjenjivanje ispita iz talijanskoga materinskoga jezika

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

TAL

Talijanski jezik

Obrazac za ocjenjivače

identifikacija ocjenjivača

I

1. (0 2) 2. (0 3) 3. (0 1) 4. (0 1) 5. (0 1) 6. (0 1)

7.1. (0 1) 7.2. (0 1)

8.1. (0 0,5) 8.2. (0 0,5)

9. (0 1 2 3 4)

10. (0 2) 11. (0 1 2) 12.1. (0 1) 12.2. (0 1)

13. (0 3) 14. (0 3 0 1)

II

15.1. (0 1 2 3)

15.2. (0 1 2 3 4 5) 15.3. (0 1 2 3 4 5)

15.4. (0 1 2 3 4 5) 15.5. (0 1 2 3 4 5)

III

16.1. (0 0,5) 16.2. (0 0,5) 16.3. (0 0,5) 16.4. (0 0,5) 16.5. (0 0,5) 16.6. (0 0,5)

17.1. (0 1) 17.2. (0 1) 17.3. (0 1) 17.4. (0 1) 18.1. (0 1) 18.2. (0 1) 19.1. (0 1) 19.2. (0 1) 19.3. (0 1)

20.1. (0 1) 20.2. (0 1) 20.3. (0 1) 21.1. (0 1) 21.2. (0 1) 22.1. (0 1) 22.2. (0 1)

23.1. (0 1) 23.2. (0 1) 23.3. (0 1) 24.1. (0 1) 24.2. (0 1) 25. (0 1) 26. (0 1) 27. (0 1) 28. (0 1) 29. (0 1)

30.1. (0 1) 30.2. (0 1) 30.3. (0 1) 31.1. (0 1) 31.2. (0 1) 31.3. (0 1)

IV

32. (0 1)

33.1. (0 1) 33.2. (0 1) 33.3. (0 1) 33.4. (0 1)

34.1. (0 1) 34.2. (0 1) 34.3. (0 1) 34.4. (0 1)

35. (0 1) 36. (0 1) 37. (0 1)

38.1. (0 1) 38.2. (0 1)

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: ×

TAL

PRILOG 45

Obrazac za ispravljanje prilagođenog ispita iz Geografije i Povijesti

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

GPP

Geografija i povijest

Obrazac za ocjenjivače

identifikacija ocjenjivača

Geografija

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				

	A	B	C	D
	0	0,5		
9.1.				
9.2.				
9.3.				
9.4.				

	0	0,5		
	0	1		
10.				

	0	1		
	1	2	3	4
11.1.				
11.2.				
11.3.				
11.4.				

	1	2	3	4
	0	1		
12.				
13.				
14.				
15.				

	0	1
	0	1

Povijest

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

	A	B	C	D
	0	1		
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				

	0	1		
	1	2	3	4
14.1.				
14.2.				
14.3.				
14.4.				

	1	2	3	4
15.1.				
15.2.				
15.3.				
15.4.				

	1	2	3	4

Integracija

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				

	A	B	C	D

	0	1
4.		
5.		
6.		

	0	1

	0	1
7.		
8.		

	0	1

NE FOTOKOPIRATI OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: ×

GPP

PRILOG 46

Obrazac za ispravljanje prilagođenog ispita iz Hrvatskoga jezika

NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

EKSPERIMENTALNO VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

travanj 2008.

HRP

Hrvatski jezik

Obrazac za ocjenjivače

identifikacija ocjenjivača

Hrvatski jezik I

0. (0 1 2 3)

1.1. (0 1 2 3)
1.2. (0 1 2 3)
1.3. (0 1 2 3)

2.1. (0 1 2)
2.2. (0 1 2)

Hrvatski jezik II.I

1. (0 1)
2. (0 1)
3.1. (0 1)
3.2. (0 1)

4. (0 1)
5. (0 1)

6. (A B C D)
7. (A B C D)

8. (0 1 2)
9. (0 1 2)
10. (0 1 2)

Hrvatski jezik II.II

1.1. (0 1 2)
1.2. (0 1 2)
2. (0 1 2)
3. (0 1 2)
4. (0 1 2)

5.1. (1 2 3)
5.2. (1 2 3)
5.3. (1 2 3)

6. (0 1 2)
7. (0 1 2)
8. (0 1 2)
9. (0 1 2)

10.1. (1 2 3 4)
10.2. (1 2 3 4)
10.3. (1 2 3 4)
10.4. (1 2 3 4)

11. (0 1)
12. (0 1)
13. (0 1)
14. (0 1)

Hrvatski jezik II.III

1.1. (1 2 3)
1.2. (1 2 3)
1.3. (1 2 3)

2. (A B C D)
3. (A B C D)

4. (0 1)
5. (0 1)

NE FOTOKOPIRATI OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: ✕

HRP

PRILOG 47

Obrazac za ravnatelje

OBRAZAC ZA RAVNATELJE

Županija: _____

Naziv škole: _____

Šifra škole: _____

Ime i prezime ravnatelja: _____

Molimo Vas da tijekom ispitivanja bilježite sljedeće:

	1. dan		**2. dan**	
Vaše vrijeme dolaska u školu				
Ime i prezime voditelja i vrijeme njihova dolaska u školu (upisati uz redni broj ispitne prostorije)	Voditelj/i	Vrijeme	Voditelj/i	Vrijeme
	1.		1.	
	2.		2.	
	3.		3.	
	4.		4.	
	5.		5.	
	6.		6.	
	7.		7.	
	8.		8.	
	9.		9.	
	10.		10.	
	11.		11.	
	12.		12.	
	13.		13.	
	14.		14.	
	15.		15.	

Ime i prezime pomoćnika voditelja i vrijeme njihova dolaska u školu (upisati uz redni broj ispitne prostorije)	Pomoćnik/ci	Vrijeme	Pomoćnik/ci	Vrijeme
	1.		1.	
	2.		2.	
	3.		3.	
	4.		4.	
	5.		5.	
	6.		6.	
	7.		7.	
	8.		8.	
	9.		9.	
	10.		10.	
	11.		11.	
	12.		12.	
	13.		13.	
	14.		14.	
	15.		15.	

Ime i prezime zamjenskih voditelja ili pomoćnika voditelja ako ih je bilo (uz ime upisati i broj ispitne prostorije) i vrijeme njihova dolaska u školu	Ime zamjenskoga voditelja/pomoćnika	Vrijeme	Ime zamjenskoga voditelja/pomoćnika	Vrijeme
	1.		1.	
	2.		2.	
	3.		3.	
	4.		4.	

	1. dan	2. dan
Je li nedostajalo nešto od predviđenoga sadržaja kutije s ispitnim materijalima? Ako jest, navedite što.		
Kako ste riješili eventualne probleme s ispitnim materijalom?		
Ime i prezime učenika izostalih s ispitivanja*	1.	1.
	2.	2.
	3.	3.
	4.	4.
	5.	5.
	6.	6.
	7.	7.
	8.	8.
	9.	9.
	10.	10.
	11.	11.
	12.	12.
	13.	13.
	14.	14.
	15.	15.
	16.	16.
	17.	17.
	18.	18.
	19.	19.
	20.	20.

* Pri ispunjavanju ovih polja konzultirajte se s voditeljima ispitivanja (dežurnim učiteljima).

Razlozi izostanka navedenih učenika* *NE ZABORAVITE NAKNADNO DOSTAVITI DOKUMENTACIJU*!	1.	1.
	2.	2.
	3.	3.
	4.	4.
	5.	5.
	6.	6.
	7.	7.
	8.	8.
	9.	9.
	10.	10.
	11.	11.
	12.	12.
	13.	13.
	14.	14.
	15.	15.
	16.	16.
	17.	17.
	18.	18.
	19.	19.
	20.	20.

* Pri ispunjavanju ovih polja konzultirajte se s voditeljima ispitivanja (dežurnim učiteljima).

	1. dan	2. dan
Ime i prezime učenika udaljenih s ispitivanja*	1.	1.
	2.	2.
	3.	3.
Razlozi udaljavanja učenika*	1.	1.
	2.	2.
	3.	3.
Ukupan broj učenika koji su pristupili ispitivanju*		
Ukupan broj učenika koji nisu pristupili ispitivanju, a predviđeni su popisom*		
Koliko učenika je izlazilo iz učionice tijekom ispitivanja? Zašto?*		
Jesu li učenici ukazivali na neke probleme tijekom rješavanja ispita? Na koje? (pitanja, nejasnoće,…)*		
Jesu li učenici nakon ispitivanja imali prigovore na bilo koji aspekt ispitivanja? Kakve?*		
Vrijeme završetka cjelokupnoga ispitivanja (kada ste zaprimili sve materijale)*		
Vrijeme dolaska i odlaska nadglednika**		

* Pri ispunjavanju ovih polja konzultirajte se s voditeljima ispitivanja (dežurnim učiteljima).

** Ispuniti samo ako je nadglednik ispitivanja u Vašoj školi.

Jeste li naišli na <u>probleme</u> prilikom aktivnosti navedenih u tablici? Molimo Vas da u rubriku "zapažanja" upišete sve važne pojedinosti vezane uz provedene aktivnosti.

Aktivnosti	Problemi DA/NE	Zapažanja
prikupljanje podataka o učenicima		
prikupljanje odobrenja roditelja		
imenovanje Ispitnih povjerenstava		
instruiranje i organiziranje Ispitnih povjerenstava u školi		
organizacija ispitivanja u školi (raspored, učionice, materijalna sredstva)		
zaprimanje ispitnoga materijala od djelatnika HP-a		
grupiranje i podjela ispitnoga materijala voditeljima ispitivanja 1. dana		
zaprimanje ispitnoga materijala od voditelja ispitivanja 1. dana		
pohranjivanje ispitnoga materijala 1. dana		

* Pri ispunjavanju ovih polja konzultirajte se s voditeljima ispitivanja (dežurnim učiteljima).

Aktivnost	Problemi DA/NE	Zapažanja
grupiranje i podjela ispitnoga materijala voditeljima ispitivanja 2. dana		
zaprimanje ispitnoga materijala od voditelja ispitivanja 2. dana*		
pakiranje ispitnoga materijala 2. dana		
slanje ispitnoga materijala NCVVO-u putem HP-a		

* Pri ispunjavanju ovih polja konzultirajte se s voditeljima ispitivanja (dežurnim učiteljima).

Napomena! Ako imate neka dodatna zapažanja ili komentare vezane uz provedbu ispitivanja molimo Vas da ih navedete ovdje. (Ako trebate više prostora, možete napisati zapažanja i komentare na zasebnom listu i priložiti ga zapisniku.)

Procijenite na skali od 1 do 5 (zaokružite jedan od brojeva):

kvalitetu instrukcijskih seminara za ravnatelje

vrlo nekvalitetni	1	2	3	4	5	vrlo kvalitetni

jasnoću uputa za ravnatelje *

vrlo nejasne	1	2	3	4	5	vrlo jasne

jasnoću uputa za voditelje ispitivanja

vrlo nejasne	1	2	3	4	5	vrlo jasne

cjelokupnu provedbu eksperimentalnoga vrednovanja u Vašoj školi

vrlo loše provedeno	1	2	3	4	5	vrlo dobro provedeno

Vašu dosadašnju suradnju s *Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja*

vrlo loša	1	2	3	4	5	vrlo dobra

ponašanje osobe zadužene od NCVVO-a za nadgledanje ispitivanja (ispuniti samo ako je prisustvovala ispitivanju u Vašoj školi)

vrlo neprofesionalno	1	2	3	4	5	vrlo profesionalno

Potpis ravnatelja

_____

Hvala na popunjavanju obrasca i aktivnom sudjelovanju u vanjskome vrjednovanju obrazovnih postignuća u osnovnim školama.

* Pri ovoj procjeni konzultirajte se s voditeljima ispitivanja (dežurnim učiteljima).

PRILOG 48

Obrazac za zapažanja osobnoga pomagača učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

Obrazac zapažanja osobnoga pomagača
Poslati u NCVVO neposredno nakon ispita, u paketu s ispitnim materijalima

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Trg Marka Marulića 18, Zagreb,

VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA 8. RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA

Šifra škole	
Naziv škole, mjesto	
Ime i prezime ravnatelja	

Ispit	
Oznaka ispitne prostorije	
Ime i prezime voditelja ispitivanja	

Zaporka učenika	
Ime i prezime osobnog pomagača	

Razlozi i potrebne prilagodbe:

Zapažanja i preporuke:

Potpis osobnoga pomagača:

_____

PRILOG 49

Upute za ravnatelje

VANJSKO VRJEDNOVANJE OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA OSMIH RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA U RH U ŠKOLSKOJ GODINI 2007./2008.

UPUTE ZA RAVNATELJE

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Goran Sirovatka, dipl. ing.,

ravnatelj *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*

Sadržaj

1. Provedba ispitivanja 5

1.1. Vrijeme ispitivanja 5

1.2. Način ispitivanja 5

2. Ispitni materijal 6

2.1. Ispit iz Hrvatskoga jezika 6

2.2. Ispit iz Geografije i Povijesti 6

2.3. Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije 7

2.4. Ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi (Engleski, Njemački, Francuski) 7

3. Organizacija ispitivanja 8

4. Sudjelovanje u ispitivanju 8

5. Učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama 8

5.1. Struktura ispita i uvjeti ispitivanja za učenike sa smanjenim opsegom nastavnoga programa 9

6. Zadatci ravnatelja – voditelja Ispitnoga povjerenstva 10

6.1. Formiranje Ispitnoga povjerenstva 10

6.2. Ispitna prostorija 11

6.3. Osiguranje uvjeta za provedbu ispitivanja 12

6.4. Priprema članova Ispitnoga povjerenstva za ispitivanje 12

7. Ispitni materijal 13

7.1. Postupanje s ispitnim materijalom 14

8. Završetak ispitivanja 15

Poštovana ravnateljice! Poštovani ravnatelju!

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (dalje u tekstu: Centar) provest će i tijekom ove školske godine vrjednovanje obrazovnih postignuća učenika osnovnih škola u Republici Hrvatskoj.

Ovogodišnjim vanjskim vrjednovanjem obrazovnih postignuća učenika nastavlja se s prikupljanjem valjanih, pouzdanih i objektivnih podataka o postignućima učenika u našim školama. Rezultati ispitivanja dat će, među ostalim, uvid u postojeće stanje, a na temelju njih bit će moguće izvesti zaključke o primjerenosti i izvedivosti nastavnih programa za osnovnu školu. Osim toga, svrha je ispitivanja i postavljanje normi i standarda za ocjenjivanje.

Standardizirano vrjednovanje obrazovnih postignuća u 8. razredu osnovnih škola u RH u školskoj godini 2007./2008. uključuje predmete Hrvatski jezik, Fiziku, Biologiju, Kemiju, Geografiju, Povijest i strani jezik u redovnoj nastavi.

Ispiti iz navedenih predmeta su standardizirani postupci kojima se provjerava u kojoj su mjeri učenici savladali obrazovne ishode nastave navedenih predmeta tijekom dosadašnjeg školovanja. Obuhvaćaju sadržaje iz Nastavnoga plana i programa od petoga do osmoga razreda, odnosno, od sedmoga do osmoga razreda.

U ovim Uputama nalaze se sve informacije o načinu organizacije i provođenja planiranoga ispitivanja. Također, sve će važne informacije Vama i ostalim djelatnicima škola biti pravodobno objavljivane na mrežnim stranicama Centra (www.ncvvo.hr). Naši zajednički susreti u obliku instrukcijskih seminara dobra su prigoda da Vas još detaljnije informiramo o svim važnim elementima bitnim za uspješno provođenje vanjskoga vrjednovanja te da zajednički raspravimo sve moguće nejasnoće i pitanja.

Detaljnije informacije o ovim ispitima moguće je pronaći i u publikaciji *Ispitni katalog za učitelje predmetne nastave u osnovnoj školi.*

Vjerujemo da ćemo zajedničkim radom, kao i suradnjom s Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar i njegovim znanstvenicima uspješno provesti drugo vanjsko vrjednovanje odgojno-obrazovnih postignuća učenika 8. razreda i u skladu s tim pridonijeti poboljšanju kvalitete rada naših škola.

S poštovanjem i vjerom u uspješnu suradnju,

ravnatelj Goran Sirovatka, dipl. ing.

1. PROVEDBA ISPITIVANJA

Ispitivanjem će biti obuhvaćeni svi učenici osmih razreda u osnovnim školama Republike Hrvatske koji su dobili suglasnost roditelja za sudjelovanje u ispitivanju. Svi će učenici biti obaviješteni o važnim pojedinostima ispitivanja.

Ispitni su materijali pisani hrvatskim jezikom. Pripadnici nacionalnih manjina mogu pisati ispit na svome materinskome jeziku.

Učenicima koji ne mogu pisati ispit na isti način kao i drugi učenici *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* prilagodit će ispitnu tehnologiju (ispitni materijal i ispitni postupak, primjerice: uvećan ispis ispita, produženo vrijeme pisanja i sl.).

1.1. Vrijeme ispitivanja

Ispitivanje će biti provedeno u dva dana:

6. svibnja 2008. (Fizika, Biologija, Kemija, Geografija, Povijest)

8. svibnja 2008. (Hrvatski jezik i strani jezik u redovnoj nastavi).

Učenici srpske i talijanske nacionalne manjine pisat će ispit iz materinskoga jezika **7. svibnja 2008. godine**.

1.2. Način ispitivanja

Prvoga dana ispitivanja polovina učenika 8. razreda pisat će ispit iz Fizike, Biologije i Kemije, a druga polovina ispit iz Geografije i Povijesti. Drugoga dana ispitivanja polovina učenika pisat će ispit iz Hrvatskoga jezika, a polovina ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi. Ispiti će učenicima biti dodijeljeni slučajnim odabirom.

Škole koje imaju ukupno 10 i manje učenika osmih razreda pojedinoga dana ispitivanja pisat će samo jedan od dvaju predviđenih ispita i bit će slučajno odabrano koji ispit piše pojedina škola.

2. ISPITNI MATERIJAL

2.1. Ispit iz Hrvatskoga jezika

I. DIO ISPITA: jezično izražavanje – sastavak

U ovome se dijelu ispituju učenikove sposobnosti i vještine pisanoga izražavanja. Zadatak se može odnositi na neki od oblika jezičnoga izražavanja koji se u redovnoj nastavi hrvatskoga jezika uvježbava od 5. do 8. razreda.

II. DIO ISPITA

U ovome se dijelu ispituje: čitanje i razumijevanje književnoga djela primjerenoga učenikovoj dobi, povezivanje stečenih znanja iz književnosti s pročitanim djelom, poznavanje hrvatskoga jezika (slovnice, pravopisa, rječnika, hrvatskih narječja i povijesti jezika) te poznavanje medijske kulture. Učenici čitaju književno djelo iz hrvatske književnosti (primjerice kratku priču, crticu, pjesmu ili ulomak iz pripovijetke ili romana) i zatim rješavaju zadatke iz književnosti, hrvatskoga jezika i medijske kulture.

Struktura ispita:

I. dio: jezično izražavanje – sastavak (30 minuta)

odmor – 10 minuta

II. dio: čitanje i razumijevanje književnoga djela, zadatci iz hrvatskoga jezika i zadatci iz medijske kulture (45 minuta)

Ukupno trajanje ispita je 85 minuta.

2.2. Ispit iz Geografije i Povijesti

Ispit iz Geografije i Povijesti je pisani ispit koji se sastoji od pitanja iz Geografije, Povijesti i pitanja koja ispituju integracijske sadržaje tih dvaju predmeta.

Struktura ispita:

I. dio: Geografija – 30 minuta

odmor – 10 minuta

II. dio: Povijest – 30 minuta

Integracijska pitanja – 15 minuta

Ukupno trajanje ispita je 85 minuta.

2.3. Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije

Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije je pisani ispit koji se sastoji od pitanja iz Fizike, Biologije, Kemije i pitanja koja integriraju sadržaje tih triju predmeta.

Struktura ispita:

I. dio: Fizika – 30 minuta
Biologija – 25 minuta
odmor – 15 minuta

II. dio: Kemija – 30 minuta
Integracijska pitanja – 15 minuta

Ukupno trajanje ispita je 115 minuta.

2.4. Ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi (Engleski, Njemački, Francuski)

Ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi mjerit će tri sastavnice: slušanje s razumijevanjem, čitanje s razumijevanjem i pisano izražavanje.

Struktura ispita:

Ispit će trajati 50 minuta bez odmora.

3. ORGANIZACIJA ISPITIVANJA

Za cjelokupnu organizaciju vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika 8. razreda osnovnih škola u RH odgovoran je Centar na temelju postojećih zakonskih propisa.

U svakoj osnovnoj školi u RH za organizaciju i provođenje ispitivanja odgovorno je Ispitno povjerenstvo. Ravnatelj škole dužan je u svojoj školi imenovati Ispitno povjerenstvo te upoznati učenike, učitelje i suradnike u školi s provođenjem vanjskoga vrjednovanja.

Tijek ispitivanja u određenim školama promatrat će predstavnik Centra. Predstavniku treba osigurati nesmetano pribivanje ispitivanju i nadgledanje ispitnih materijala. Nadglednik se legitimira osobnom iskaznicom i potvrdom koju izdaje Centar.

4. SUDJELOVANJE U ISPITIVANJU

U vanjskom vrjednovanju obrazovnih postignuća sudjeluju sve osnovne škole u Republici Hrvatskoj. Predviđeno je ispitivanje svih učenika 8. razreda koji su dobili suglasnost roditelja za sudjelovanje u ispitivanju. Svi učenici 8. razreda u školi trebaju biti obaviješteni o provedbi vanjskoga vrjednovanja u njihovoj školi. Učenicima treba biti obrazložena svrha i sadržaj ispitivanja, vrijeme i način provedbe ispita kao i organizacija nastave u dane ispita (što određuje sama škola). Učenicima treba naglasiti važnost provedbe vanjskoga vrjednovanja, ohrabriti ih i potaknuti na ozbiljno i savjesno pristupanje ispitivanju te im posebice objasniti kako sudjelovanje nije usmjereno na provjeravanje i ocjenjivanje onih učenika koji će sudjelovati u ispitivanju.

U svrhu što boljega informiranja učenika o ispitivanju *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* je pripremio *Vodič za učenike osnovnih škola*.

Učenike treba **od 28. do 30. travnja** obavijestiti o tome da 6. i 8. svibnja (i 7. svibnja za nacionalne manjine) trebaju doći u školu najkasnije u **8.30** sati i čekati ispred ispitne prostorije u koju su razvrstani. Obavijest o razvrstavanju učenika po ispitnim prostorijama učenicima treba prenijeti ravnatelj uz pomoć razrednika razrednih odjela. Učenike treba pravodobno i izravno obavijestiti o tome u kojoj ispitnoj prostoriji pišu ispit kako ne bi došlo do lutanja učenika po školi i kašnjenja početka ispitivanja. Popisi učenika po ispitnim prostorijama dostavljeni su Vam na instrukcijskome seminaru.

Učenicima treba također reći da na dane ispitivanja trebaju doći u školu s priborom za pisanje, običnom olovkom i gumicom.

U slučaju da je netko od odabranih učenika bolestan, svoje odsustvo treba opravdati liječničkom ispričnicom, a zadatak je ravnatelja takve slučajeve zabilježiti u Obrascu za ravnatelja koji dostavljate *Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja* zajedno s ispitnim materijalima.

5. UČENICI S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA

Na prilagodbu ispita imaju pravo svi učenici koji su u potpunoj integraciji u redovnim osnovnim školama (u skladu s odredbama članaka 4. i 6. Pravilnika o osnovnoškolskome odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, Narodne novine, broj 23/91.).

Učenici koji imaju Rješenje o primjerenom obliku školovanja ostvaruju pravo na polaganje ispita uz prilagodbu ispitne tehnologije. Isto pravo mogu ostvariti učenici koji nemaju Rješenje o primjerenom obliku školovanja, ali je tijekom školovanja uočena određena teškoća u razvoju i primjenjivane su prilagodbe u odgojno-obrazovnome radu, prema nalazu i mišljenju odgovarajućih stručnjaka.

Moguće prilagodbe ispitne tehnologije ovisit će o:

- vrsti ispita
- vrsti i stupnju teškoće u razvoju/mentalnome zdravlju učenika.

Odluku o vrsti i načinu prilagodbe donosi ravnatelj *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*, na temelju zahtjeva škole i u skladu s priloženom dokumentacijom te preporukom Stručne radne skupine za prilagodbu ispitne tehnologije za ispite u osnovnim školama.

5.1. Struktura ispita i uvjeti ispitivanja za učenike sa smanjenim opsegom nastavnoga programa

Učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama kojima je smanjen opseg nastavnoga programa pisat će ispit koji im je sadržajno prilagođen i ponešto se razlikuje od ispita koji će pisati ostali učenici.

Uvjeti ispitivanja za te učenike ne će se bitno razlikovati od uvjeta u kojima ispite pišu ostali učenici. Upute za provedbu ispitivanja u ispitnoj prostoriji/ispitnim prostorijama članovi Ispitnoga povjerenstva dobit će u kutiji zajedno s ispitnim materijalima koji će biti pravodobno dostavljeni u škole.

Zbog produljenog trajanja pojedinoga dijela ispita svi učenici koji pišu sadržajno prilagođen ispit skupno će pisati ispit u jednoj ili više ispitnih prostorija (ovisno o broju takvih učenika unutar škole), a raspored učenika, odnosno njihov popis po ispitnim prostorijama, pripremio je Centar. U ispitnim prostorijama s tim učenicima ispite će pisati i svi oni učenici kojima je potrebno produljeno vrijeme trajanja ispita, ali ne pišu sadržajno prilagođen ispit. Zato će prema popisu, tj. rasporedu učenika koji je pripremio Centar, i ti učenici biti raspoređeni u ispitne prostorije s onim učenicima koji pišu sadržajno prilagođen ispit.

Oni učenici koji ne mogu samostalno rješavati ispite, ne mogu skupno sudjelovati u ispitivanju bit će zasebno raspoređeni u ispitne prostorije. Sve dodatne i detaljnije informacije potrebne za provedbu ispitivanja za učenike s posebnim potrebama raspravit ćemo sa svakom školom pojedinačno.

6. ZADATCI RAVNATELJA – VODITELJA ISPITNOGA POVJERENSTVA

6.1. Formiranje Ispitnoga povjerenstva

- Ravnatelj je voditelj Ispitnoga povjerenstva i odgovoran je za cjelokupnu provedbu ispitivanja.
- Ravnatelj ima zadatak imenovati Ispitno povjerenstvo u sastavu:
  - voditelj Ispitnoga povjerenstva (ravnatelj)
  - voditelj ispitivanja (dežurna osoba)
  - pomoćnik voditelja ispitivanja (dežurna osoba).

Broj članova Ispitnih povjerenstava u pojedinoj školi ovisi o broju učenika koji sudjeluju u ispitivanju, tj. broju ispitnih prostorija kako je prikazano u tablici.

Broj ispitnih prostorija po danu ispitivanja	Broj članova Ispitnih povjerenstava														
	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31
jedna	x														
dvije		x													
tri			x												
četiri				x											
pet					x										
šest						x									
sedam							x								
osam								x							
devet									x						
deset										x					
jedanaest											x				
dvanaest												x			
trinaest													x		
četrnaest														x	
petnaest															x

Drugim riječima, u svakoj školi Ispitno povjerenstvo ima voditelja Ispitnoga povjerenstva (ravnatelj) i dvije dežurne osobe po ispitnoj prostoriji, pri čemu je jedna voditelj, a druga pomoćnik voditelja ispitivanja. Isto je Ispitno povjerenstvo za provođenje ispitivanja prvoga i drugoga dana ispitivanja. Ravnatelj bi trebao imenovati i rezervne dežurne osobe, u slučaju da na dane ispitivanja neki od članova Ispitnoga povjerenstva zbog opravdanih razloga ne mogu prisustvovati ispitivanju. U školama gdje se ispitivanje provodi u 1-4 ispitne prostorije potrebna je jedna rezerva, u 5-8 dvije rezerve, u 9-12 tri rezerve, a za 13 i više ispitnih prostorija četiri rezerve.

Voditelj Ispitnoga povjerenstva odgovoran je za organizaciju i provedbu ispitivanja te za cjelokupan tijek ispitivanja u školi, dok su članovi Ispitnoga povjerenstva (voditelj i pomoćnik voditelja ispitivanja) zaduženi i odgovorni za provedbu ispitivanja u učionici (ispitnoj prostoriji).

Dežurne osobe ne smiju biti učitelji onih nastavnih predmeta koji se ispituju u ispitnoj prostoriji za koju su zaduženi. Zbog važnosti uloge Ispitnoga povjerenstva i odgovornosti za uspješno provođenje cjelokupnoga ispitivanja članovi povjerenstva moraju biti osobe koje se ističu organizacijskim sposobnostima i koje imaju provjereno odgovoran i iznimno savjestan odnos prema radu i obvezama.

Ispitno povjerenstvo škole dobit će od Centra detaljne pisane upute o provedbi ispitivanja u ispitnoj prostoriji, kako bi se članovi Ispitnog povjerenstva u još većoj mjeri upoznali sa svojim zadatcima. Osnovni zadatci članova povjerenstva jesu uređenje ispitne prostorije u skladu s uputama, provođenje skupnoga ispitivanja učenika te nadgledanje i organiziranja ispitivanja. Voditelj Ispitnoga povjerenstva (ravnatelj) ima zadatak u potpunosti informirati članove Ispitnoga povjerenstva o njihovim obvezama i zadacima te ih pripremiti za provedbu ispitivanja.

6.2. Ispitna prostorija

Ispitivanje se provodi u ispitnoj prostoriji, školskoj učionici, u standardnim uvjetima školskoga ispitivanja znanja. Pri određivanju ispitne prostorije (ili više njih) treba voditi računa, ako to dopuštaju prostorne mogućnosti škole, da je riječ o dovoljno velikoj učionici, dobro osvijetljenoj i zvučno što bolje izoliranoj, u dijelu škole gdje je moguće osigurati što manje kretanja hodnicima ispred ispitne prostorije onih učenika koji ne sudjeluju u ispitivanju.

Broj učenika u ispitnoj prostoriji tijekom ispitivanja ne smije biti veći od osamnaest (18). Podjela u takve manje skupine spriječit će komunikaciju među učenicima tijekom ispitivanja i poboljšati kontrolu samoga postupka. Podjelu učenika u skupine, kod onih škola kod kojih broj učenika prelazi 18, definirat će Centar. Svaka škola će dobiti popis učenika po pojedinoj ispitnoj prostoriji, zajedno s ispitnim materijalom i taj popis treba biti istaknut na vratima ispitne prostorije. U slučaju bilo kakvih problema ili nejasnoća oko popisa i raspodjele učenika po ispitnim prostorijama molimo kontaktirajte odgovorne osobe u Institutu Ivo Pilar.

Vanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća učenika iz područnih škola radi lakše organizacije ispitivanja i imenovanja povjerenstava provest će se u matičnim školama.

6.3. Osiguranje uvjeta za provedbu ispitivanja

Za provođenje ispitivanja trebaju se osigurati sljedeći uvjeti:

- po jedna ispitna prostorija za svakih osamnaestero odabranih učenika u skladu s popisima učenika po ispitnim prostorijama (broj ispitnih prostorija i popis učenika po ispitnim prostorijama za svaku školu dobili ste na seminaru)
- ispitne prostorije trebaju biti dovoljno velike, a školske klupe postavljene u dvama ili trima redovima
- školskih klupa treba biti toliko da svaki učenik sjedi sam u klupi
- učenici trebaju biti udaljeni jedan od drugoga najmanje jedan metar
- osim klupa u kojima sjede učenici, u ispitnoj prostoriji trebaju biti najmanje još dva stola (klupe) za odlaganje ispitnoga materijala i osobnih stvari učenika
- ladice klupa u kojima sjede učenici trebaju biti prazne, a površine klupa čiste
- na zidovima ispitne prostorije ne smije biti izvješen nikakav materijal koji ima veze sa sadržajem predmeta koji se ispituje
- na vanjskoj strani vrata ispitne prostorije u 8.00 sati na dan ispitivanja treba biti istaknut popis učenika koji će biti ispitivani u toj prostoriji – popis će se dostaviti zajedno s ispitnim materijalom
- na vanjskoj strani vrata ispitne prostorije najkasnije u 8.30 sati na dan ispitivanja treba biti istaknut natpis: „Ispiti - ne smetaj“
- u učionici treba biti zidni sat (osigurava škola) i školska ploča
- za drugi dan ispitivanja u svakoj od učionica u kojima se ispituje strani jezik u redovnoj nastavi treba biti po jedan kvalitetan CD uređaj za reprodukciju zvuka (broj CD uređaja ovisi o broju ispitnih prostorija)
- u svakoj učionici treba biti po 10 grafitnih olovaka (HB) i brisalica, tj. gumica za brisanje (u slučaju da netko od učenika zaboravi pribor).

6.4. Priprema članova Ispitnoga povjerenstva za ispitivanje

Dužnost ravnatelja je pripremiti voditelje ispitivanja i njihove pomoćnike za provođenje ispitivanja. Stoga, ravnatelj treba odmah po povratku s instrukcijskoga seminara sazvati radni sastanak sa svim članovima ispitnih povjerenstava u školi. Na tome sastanku ravnatelj treba podijeliti članovima ispitnih povjerenstava upute za voditelje ispitivanja, zajedno s njima pročitati i prokomentirati upute te ih informirati o važnim elementima uputa za ravnatelje (uvjeti provedbe, vrijeme provedbe, baratanje ispitnim materijalima i sl.).

7. ISPITNI MATERIJAL

Centar će poslati ispitni materijal u sve osnovne škole **29. travnja 2008. godine**. Ispitni materijal stići će u škole **30. travnja** (osim otočnih škola u koje će materijali stići 2. svibnja) i ravnatelj ga treba **osobno preuzeti** od djelatnika Hrvatske pošte.

Ispitni materijali se sastoje od jednoga paketa[1] u kojemu su:

1) kutija s ispitnim materijalom iz Fizike, Biologije, Kemije, Geografije i Povijesti (prvi dan ispitivanja)
2) kutija s ispitnim materijalom iz Hrvatskoga jezika i stranoga jezika u redovnoj nastavi (drugi dan ispitivanja)
3) omotnica za ravnatelje u kojoj je obrazac izvještaja o provedbi ispitivanja i naljepnica s adresom Centra za povrat materijala po završetku ispitivanja u školi
4) ljepljiva traka za pakiranje materijala za povrat u Centar

Unutar svake od kutija nalaze se:

1) omotnice s ispitima za svakoga učenika
2) po jedna omotnica za svaku ispitnu prostoriju u kojoj su:
   a) popis učenika s pripadajućim zaporkama
   b) popis učenika za ispitnu prostoriju (koji treba zalijepiti na vrata učionice)
   c) upute za provedbu ispitivanja namijenjene voditeljima ispitivanja
3) omotnica s CD-ima (u kutiji za drugi dan ispitivanja).

Kada paket s ispitnim materijalnom stigne u školu, **nije ga dopušteno otvarati do dana ispitivanja**, već ga treba pohraniti u sef ili ormar pod ključem. Ključ ima samo ravnatelj i jedan član Ispitnoga povjerenstva koji je pismeno ovlašten za posjedovanje ključa.

U školama u kojima će na dan ispitivanja biti prisutan djelatnik Centra potrebno mu je predočiti neotvoren paket s ispitnim materijalom!

[1] U škole s velikim brojem učenika stići će dva paketa.

7.1. Postupanje s ispitnim materijalom

Na dan ispitivanja Ispitno povjerenstvo treba doći u školu najkasnije u 8.00 sati. Jedan sat prije ispita u prostoriji u kojoj je pohranjen ispitni materijal ravnatelj zajedno s voditeljem/voditeljima ispitivanja otvara paket, uzima kutiju za predviđeno ispitivanje toga dana, a preostalu kutiju neotvorenu vraća u sef ili ormar pod ključem.

Nakon toga voditelj/voditelji ispitivanja iz te kutije uzimaju omotnicu s popisima učenika i na temelju popisa učenika po pojedinoj ispitnoj prostoriji „grupiraju" omotnice s ispitima.

Voditelj/voditelji ispitivanja pola sata prije početka ispita nose omotnice s ispitima i popise učenika u učionice. Učionice su zaključane do trenutka ulaska učenika.

U slučaju bilo kakvih poteškoća ili nedostataka u vezi s ispitnim materijalom ravnatelj škole je dužan nazvati jedan od brojeva:

01/4501 821, 01/4501 846, 01/4501 838, 01/4501 833, 01/4501 819,

a dežurne će osobe u najkraćem mogućem roku pokušati otkloniti uzrok problema. Sve probleme s ispitnim materijalom treba evidentirati u obrascu za ravnatelje.

U ispitnoj prostoriji svaki će učenik dobiti ispit u zatvorenoj omotnici na kojoj je otisnuta njegova osobna zaporka (identifikacijski broj). Osobna zaporka je tajni podatak i smije ga dobiti na uvid jedino voditelj ispitivanja. Voditelj ispitivanja će na popisu učenika dobiti pripadajuće zaporke svakoga učenika kako bi mogao podijeliti svakom učeniku odgovarajuću omotnicu s ispitom.

Po završetku ispitivanja, prvoga dana, potrebno je sve prikupljene zatvorene omotnice s ispunjenim ispitima ponovno zatvoriti u kutiju i pohraniti u sef ili ormar pod ključem. Drugoga dana ispitivanja potrebno je odmah, bez odgađanja, po završetku ispitivanja sav ispitni materijal ponovno zapakirati u paket i zatvorenog ga isporučiti djelatnicima Hrvatske pošte.

Članovi Ispitnoga povjerenstva, kao ni bilo koji drugi djelatnici škole, ne smiju otvarati ni jednu omotnicu u kojoj se nalaze ispiti za pojedinog učenika. Ispite nije dopušteno na bilo koji način zadržavati, umnožavati, fotokopirati ili reproducirati u školi!

8. ZAVRŠETAK ISPITIVANJA

Prvoga dana ispitivanja, odmah nakon završetka ispitivanja, voditelj ispitivanja pojedine ispitne prostorije donosi ravnatelju ispitne materijale iz ispitne prostorije gdje je provedeno ispitivanje. Ispite i ostali materijal (popisi učenika, upute za voditelje) treba pregledati i spakirati u kutiju u kojoj su dopremljeni u školu. Ravnatelj u suradnji s članovima povjerenstva zatim popunjava Obrazac za ravnatelje. Kutiju s ispitima Fizike, Biologije i Kemije te Geografije i Povijesti zatvara ljepljivom trakom i pohranjuje u sef ili ormar pod ključem.

Drugoga dana ispitivanja, nakon završetka ispitivanja, voditelj ispitivanja pojedine ispitne prostorije donosi ravnatelju ispitne materijale iz ispitne prostorije gdje je provedeno ispitivanje. Ispite i ostali materijal (popisi učenika, CD-i i upute za voditelje) treba pregledati i zapakirati u kutiju u kojoj su dopremljeni u školu. Ravnatelj u suradnji s članovima povjerenstva zatim popunjava Obrazac za ravnatelje i zatvara ljepljivom trakom kutiju s ispitima iz Hrvatskoga jezika i stranoga jezika u redovnoj nastavi. Nakon toga u zajedničku kutiju (paket) sprema dvije kutije (od prvoga i drugoga dana ispitivanja) i zatvara zajedničku kutiju (paket).

Na zajedničku kutiju (paket) treba nalijepiti priloženu naljepnicu s adresom primatelja: ***Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Osnovna škola Krapinske Toplice, Zagrebačka 12, 49217 Krapinske Toplice.*** Obrazac za pisanje izvještaja koji ravnatelji trebaju popuniti bit će dostavljen zajedno s ispitnim materijalom u posebnoj omotnici. Nakon ispunjavanja treba ga vratiti u tu istu omotnicu i poslati zajedno s ispitnim materijalom u paketu kako je i zaprimljen. Izvještaje treba ispuniti detaljno i savjesno kako bi mogli poslužiti za poboljšanje budućih ispitivanja i omogućiti stjecanje uvida u tijek provedbe samog ispitivanja.

Kada su ispitni materijali spremljeni u kutije, ravnatelj naziva Hrvatsku poštu na broj telefona **062 202 202** te paket isporučuje djelatniku Hrvatske pošte. Djelatnik Hrvatske pošte dolazi na poziv 8. svibnja poslijepodne. Dok se čeka djelatnika pošte, paket treba biti u sefu ili ormaru pod ključem. Poštanske troškove povrata snosi Centar.

PRILOG 50

Upute za voditelje ispitivanja iz Fizike, Biologije i Kemije

ISPITIVANJE – FIZIKA, BIOLOGIJA I KEMIJA

Uvod u ispitivanje

Prvog dana ispitivanja voditelj ispitivanja i njegov pomoćnik trebaju doći u školu najkasnije u 8.00 sati i javiti se ravnatelju. Zajedno s ravnateljem trebaju otpakirati ispitni materijal za prvi dan ispitivanja. Iz ispitnoga materijala trebaju odabrati omotnicu za voditelje ispitivanja (po ispitnim prostorijama). Pritom voditelji trebaju paziti na to da odaberu onu omotnicu koja odgovara ispitnoj prostoriji za koju su zaduženi prema prije utvrđenomu rasporedu. Voditelji trebaju otvoriti odabranu omotnicu i utvrditi nalaze li se u njoj: popis učenika s njihovim zaporkama, popis učenika koji se stavlja na vrata ispitne prostorije, upute za voditelje ispitivanja.

Nakon toga iz ispitnih materijala za Fiziku, Biologiju i Kemiju voditelji razvrstavaju omotnice s ispitima po ispitnim prostorijama, prema popisu učenika. U školama u kojima postoji više ispitnih prostorija treba osobito voditi računa o točnome razvrstavanju omotnica s ispitima na temelju priloženoga popisa učenika po ispitnim prostorijama. Voditelji ispitivanja odmah nakon razvrstavanja materijala, a najkasnije od 8.30 sati, nose omotnice s ispitima i popise učenika u ispitnu prostoriju. Popis koji je namijenjen za vrata ispitne prostorije potrebno je odmah istaknuti. Ispitne prostorije trebaju biti zaključane do trenutka dolaska ispitnoga povjerenstva.

U 8.45 sati voditelj ispitivanja poziva učenike u učionicu prema predviđenome popisu učenika. Učenike prilikom ulaska u učionicu treba upozoriti na to da sjednu svaki u svoju klupu, jedan iza drugoga.

Kad učenici zauzmu svoja mjesta, voditelj ispitivanja im se obraća riječima:

- *Dragi učenici, dobar dan. Sad kada ste svi na svojim mjestima, možemo početi s današnjim ispitom.*
- *Kada vas prozovem, doći ćete do mene i preuzeti svoju omotnicu s ispitom.*
- *Na omotnici se vidi vaša osobna zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *S omotnicom ćete se vratiti na svoje mjesto i odložiti je u gornji lijevi kut svoje klupe.*
- *Ne otvarajte omotnicu dok vam se to ne kaže.*
- *Na klupi smijete imati samo grafitnu olovku i gumicu za brisanje.*
- *Sve ostalo odložite na ovaj stol.* **(pokazati stol)**
- *Imate li pitanja?*

Nakon navedenog uvoda, voditelj ispitivanja prozivat će učenike prema popisu. Svaki prozvani učenik doći će do voditelja ispitivanja koji će mu uručiti omotnicu s odgovarajućom zaporkom. Zaporka pojedinoga učenika jasno je vidljiva na omotnici s ispitima i odgovora onoj koja se nalazi na popisu uz ime učenika. Treba se osobito brinuti za to da se svakomu učeniku dodijeli omotnica upravo s njegovom zaporkom. Učenik se zatim vraća na svoje mjesto, dok voditelj ispitivanja na popisu učenika bilježi da je učenik preuzeo omotnicu. Kada svi preuzmu svoje omotnice, voditelj ispitivanja će još jedanput provjeriti jesu li svi učenici sjeli na predviđeno mjesto.

Na početku ispitivanja treba provjeriti imaju li učenici predviđeni pribor za rješavanje ispita. Ako neki učenik nema potreban pribor za rješavanje ispita, treba mu dati unaprijed pripremljen rezervni pribor.

Ispitivanje iz Fizike, Biologije i Kemije

Točno u 9.00 sati, nakon što su svi učenici dobili svoje omotnice s ispitnim materijalom i sjeli na svoja mjesta, započinje ispitivanje iz *Fizike, Biologije* i *Kemije.*

Voditelj ispitivanja čita **opće upute**:

- *Danas ćete rješavati ispite iz Fizike, Biologije i Kemije.*
- *Cjelokupno ispitivanje trajat će oko 2 sata.*
- *Ispitivanje će se provesti u dva dijela. Nakon prvoga dijela imat ćete odmor od 15 minuta.*
- *Slušajte voditelja i slijedite njegove upute kako bi vam bilo lakše riješiti ispit.*
- *Ako vam bilo što tijekom ispitivanja ne bude jasno ili ako vam nešto zatreba, dignite ruku i voditelj će doći do vas.*
- *Ne razgovarajte s drugim učenicima, ne obazirite se na školsko zvono i na ostale događaje u školi.*

- *Svaki ispit ima predviđeno vrijeme rješavanja o kojem trebate voditi računa.*
- *Ako vam se čini da je neki zadatak pretežak, ne zadržavajte se na njemu predugo. Počnite rješavati sljedeći. Neriješenim zadatcima vratite se kasnije. Na kraju provjerite svoje odgovore.*
- *U ispitu pišite hrvatskim književnim ili standardnim jezikom, pisanim slovima.*
- *Pišite grafitnom olovkom.*
- *Ako pogriješite, odgovor možete obrisati te zaokružiti ili upisati novi odgovor.*
- *Ovaj ispit nije za ocjenu, ali vas molimo da ispitu pristupite ozbiljno i da ga pokušate riješiti najbolje što možete.*
- *Još jedanput vas molimo za potpunu ozbiljnost.*

Voditelj zatim čita upute za prvi dio ispitivanja:

- *Sada pažljivo otvorite svoju omotnicu tako da odlijepite naljepnicu s preklopa. Pazite da ne oštetite omotnicu.*
- *Izvadite sve iz omotnice. Pred vama se nalaze četiri knjižice i crveni list za ocjenjivače.*
- *Izdvojite knjižicu na kojoj piše: FIZIKA.*
- *Nju ostavite na klupi, a sve ostalo uredno vratite u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Fizike**:

- *Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (30 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 25 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 5 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (30 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke. Ovaj ispit je završen.*
- *Zatvorite ispit i spremite ga natrag u omotnicu.*
- *Iz omotnice izvadite ispitnu knjižicu na kojoj piše: BIOLOGIJA.*
- *Sve ostalo ostavite u omotnici. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Biologije**:

- *Ovaj će dio ispita trajati 25 minuta.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (25 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 20 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 5 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (25 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke. Ovaj dio ispitivanja je završen.*
- *Zatvorite ispit i spremite ga natrag u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.*
- *Sada imate odmor od 15 minuta. U učionicu se vratite točno po isteku 15 minuta, točno u ..... sati i ..... minuta.* **(reći učenicima točno vrijeme kada se trebaju vratiti)**
- *Mirno izađite iz učionice i ne stvarajte buku jer u nekim učionicama ispitivanje traje.*

Voditelj ispitivanja provjerit će nalazi li se na svakoj klupi omotnica s ispitnim materijalom. Ispitna učionica za vrijeme odmora mora biti zaključana. Nije dopušteno iznošenje ispitnoga materijala za vrijeme odmora.

Nakon što je utvrđeno da su se svi učenici vratili u učionicu, provest će se drugi dio ispitivanja. Svaki učenik koji se ne vrati na ispitivanje ili zakasni toliko da ometa nastavak ispitivanja, treba biti isključen iz daljnjega ispitivanja. Te učenike treba zabilježiti na popisu učenika, a slučajeve zabilježiti u obrascu za ravnatelje.

Voditelj zatim čita upute za drugi dio ispitivanja:

- *Iz omotnice izvadite ispitnu knjižicu na kojoj piše: KEMIJA*
- *Sve ostalo ostavite u omotnici. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Kemije**:

- *Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (30 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 25 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 5 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (30 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke. Ovaj ispit je završen.*
- *Zatvorite ispit i spremite ga natrag u omotnicu.*
- *Iz omotnice izvadite knjižicu na kojoj piše: INTEGRACIJA NASTAVNIH SADRŽAJA IZ BIOLOGIJE, FIZIKE I KEMIJE.*
- *Sve ostalo ostavite u omotnici. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Integracije nastavnih sadržaja iz Biologije, Fizike i Kemije:**

- *Ovaj će dio ispita trajati 15 minuta.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (15 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 10 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 5 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (15 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke i zatvorite ispit. Pozorno slušajte i pratite daljnje upute.*
- *Uzmite omotnicu i izvadite na stol sve što se u njoj nalazi.* **(pričekati da učenici izvade sve iz omotnice)**
- *Pred sobom biste trebali imati četiri ispitne knjižice, crveni list za ocjenjivače i omotnicu iz koje ste sve to izvadili.* **(provjeriti imaju li svi učenici predviđene materijale na stolu)**
- *Sada omotnicu stavite ispred sebe tako da je njezin prozorčić pred vama gore i desno. U omotnicu uredno i bez gužvanja stavljajte redom:*
    1. *crveni list za ocjenjivače tako da prva stranica lista bude okrenuta prema prozorčiću*
    2. *četiri ispitne knjižice tako da naslovna stranica bude okrenuta prema prozorčiću.*
- *Kada ste sve uredno složili u omotnicu, kroz prozorčić na njenoj prednjoj stranici MORA se vidjeti vaša zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *Vidite li svi tu zaporku?*

Voditelj ispitivanja treba prošetati razredom i vidjeti je li sve dobro složeno i jesu li svi materijali u omotnici – ništa ne smije ostati na klupama. Ako je potrebno, treba pomoći

učenicima koji nisu uspješno složili materijale u omotnicu. Treba se osobito brinuti za to da kroz prozorčić na omotnici bude jasno vidljiva zaporka učenika.

Nakon što provjeri jesu li svi uredno spakirali omotnice, voditelj kaže učenicima:

- *Sada možete zatvoriti omotnice. Zalijepite ih tako da skinete zaštitnu trakicu s preklopa omotnice i cijelom dužinom zalijepite ljepljivi dio.*
- *Kada omotnice zatvorite, odložite ih u gornji lijevi kut klupe.*

Voditelj treba provjeriti jesu li sve omotnice propisno odložene na stol i skupiti ih. Nakon toga voditelj se obraća učenicima:

- *Vaše je ispitivanje uspješno završeno.*
- *Još jednom svima zahvaljujemo na sudjelovanju i sve vas pozdravljamo.*
- *Možete napustiti učionicu i u tišini otići iz škole.*

Nakon što su učenici napustili učionicu, voditelj ispitivanja uzima sve omotnice s ispitnim materijalima, popis učenika i popis učenika s vrata prostorije te **sve** materijale odnosi ravnatelju. Ravnatelj sprema **sve** materijale u kutiju u kojoj su prije bili pohranjeni. Tada voditelj zajedno s ravnateljem popunjava neke dijelove obrasca za ravnatelja. Voditelj zajedno s ravnateljem čeka ostale voditelje (u slučaju da ih je više) i nakon prikupljanja svih materijala zajedno s ravnateljem zatvara (lijepi) kutiju.

PRILOG 51

Upute za voditelje ispitivanja iz Geografije i Povijesti

ISPITIVANJE – GEOGRAFIJA I POVIJEST

Uvod u ispitivanje

Prvog dana ispitivanja voditelj ispitivanja i njegov pomoćnik trebaju doći u školu najkasnije u 8.00 sati i javiti se ravnatelju. Zajedno s ravnateljem trebaju otpakirati ispitni materijal za prvi dan ispitivanja. Iz ispitnoga materijala trebaju odabrati omotnicu za voditelje ispitivanja (po ispitnim prostorijama). Pritom voditelji trebaju paziti na to da odaberu onu omotnicu koja odgovara ispitnoj prostoriji za koju su zaduženi prema prije utvrđenomu rasporedu. Voditelji trebaju otvoriti odabranu omotnicu i utvrditi nalaze li se u njoj: popis učenika s njihovim zaporkama, popis učenika koji se stavlja na vrata ispitne prostorije i upute za voditelje ispitivanja.

Nakon toga iz ispitnih materijala za Geografiju i Povijest voditelji razvrstavaju omotnice s ispitima po ispitnim prostorijama, prema popisu učenika. U školama u kojima postoji više ispitnih prostorija treba osobito voditi računa o točnome razvrstavanju omotnica s ispitima na temelju priloženoga popisa učenika po ispitnim prostorijama. Voditelji ispitivanja odmah nakon razvrstavanja materijala, a najkasnije do 8.30 sati, nose omotnice s ispitima i popise učenika u ispitnu prostoriju. Popis koji je namijenjen za vrata ispitne prostorije potrebno je odmah istaknuti. Ispitne prostorije trebaju biti zaključane do trenutka dolaska ispitnoga povjerenstva.

U 8.45 sati voditelj ispitivanja poziva učenike u učionicu prema predviđenome popisu učenika. Učenike prilikom ulaska u učionicu treba upozoriti na to da sjednu svaki u svoju klupu, jedan iza drugoga.

Kad učenici zauzmu svoja mjesta, voditelj ispitivanja im se obraća riječima:

- *Dragi učenici, dobar dan. Sad kada ste svi na svojim mjestima, možemo početi s današnjim ispitom.*
- *Kada vas prozovem, doći ćete do mene i preuzeti svoju omotnicu s ispitom.*
- *Na omotnici se vidi vaša osobna zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *S omotnicom ćete se vratiti na svoje mjesto i odložiti je u gornji lijevi kut svoje klupe.*
- *Ne otvarajte omotnicu dok vam se to ne kaže.*
- *Na klupi smijete imati samo grafitnu olovku i gumicu za brisanje.*
- *Sve ostalo odložite na ovaj stol.* **(pokazati stol)**
- *Imate li pitanja?*

Nakon navedenog uvoda voditelj ispitivanja prozivat će učenike prema popisu. Svaki prozvani učenik doći će do voditelja ispitivanja koji će mu uručiti omotnicu s odgovarajućom zaporkom. Zaporka pojedinoga učenika jasno je vidljiva na omotnici s ispitima i odgovara onoj koja se nalazi na popisu uz ime učenika. Treba se osobito brinuti za to da se svakomu učeniku dodijeli omotnica upravo s njegovom zaporkom. Učenik se zatim vraća na svoje mjesto, dok voditelj ispitivanja na popisu učenika bilježi da je učenik preuzeo omotnicu. Kada svi preuzmu svoje omotnice, voditelj ispitivanja će još jedanput provjeriti jesu li svi učenici sjeli na predviđeno mjesto.

Na početku ispitivanja treba provjeriti imaju li učenici predviđeni pribor za rješavanje ispita. Ako neki učenik nema potreban pribor za rješavanje ispita, treba mu dati unaprijed pripremljen rezervni pribor.

Ispitivanje iz Geografije i Povijesti

Točno u 9.00 sati, nakon što su svi učenici dobili svoje omotnice s ispitnim materijalom i sjeli na svoja mjesta, započinje ispitivanje iz *Geografije* i *Povijesti.*

Voditelj ispitivanja potom čita **opće upute**:

- *Danas ćete rješavati ispite iz Geografije i Povijesti.*
- *Cjelokupno ispitivanje trajat će oko 1 sat i 30 minuta.*
- *Ispitivanje će se provesti u dva dijela. Nakon prvoga dijela imat ćete odmor od 10 minuta.*
- *Slušajte voditelja i slijedite njegove upute kako bi vam bilo lakše riješiti ispit.*
- *Ako vam bilo što tijekom ispitivanja ne bude jasno ili ako vam nešto zatreba, dignite ruku i voditelj će doći do vas.*
- *Ne razgovarajte s drugim učenicima, ne obazirite se na školsko zvono i na ostale događaje u školi.*

- *Svaki ispit ima predviđeno vrijeme rješavanja o kojem trebate voditi računa.*
- *Ako vam se čini da je neki zadatak pretežak, ne zadržavajte se na njemu predugo. Počnite rješavati sljedeći. Neriješenim zadatcima vratite se kasnije. Na kraju provjerite svoje odgovore.*
- *U ispitu pišite hrvatskim književnim ili standardnim jezikom, pisanim slovima.*
- *Pišite grafitnom olovkom.*
- *Ako pogriješite, odgovor možete obrisati te zaokružiti ili upisati novi odgovor.*
- *Ovaj ispit nije za ocjenu, ali vas molimo da ispitu pristupite ozbiljno i da ga pokušate riješiti najbolje što možete.*
- *Još jedanput vas molimo za potpunu ozbiljnost.*

Voditelj zatim čita upute za prvi dio ispitivanja:

- *Sada pažljivo otvorite svoju omotnicu tako da odlijepite naljepnicu s preklopa. Pazite da ne oštetite omotnicu.*
- *Izvadite sve iz omotnice. Pred vama se nalaze tri knjižice i crveni list za ocjenjivače..*
- *Izdvojite knjižicu na kojoj piše: GEOGRAFIJA.*
- *Nju ostavite na klupi, a sve ostalo uredno vratite u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Geografije**:

- *Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (30 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 25 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 5 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (30 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke. Ovaj dio ispitivanja je završen.*
- *Zatvorite ispit i spremite ga natrag u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.*
- *Sada imate odmor od 10 minuta. U učionicu se vratite točno po isteku 10 minuta, točno u ..... sati i ..... minuta.* **(reći učenicima točno vrijeme kada se trebaju vratiti)**
- *Mirno izađite iz učionice i ne stvarajte buku jer u nekim učionicama ispitivanje traje.*

Voditelj ispitivanja provjerit će nalazi li se na svakoj klupi omotnica s ispitnim materijalom. Ispitna učionica za vrijeme odmora mora biti zaključana. Nije dopušteno iznošenje ispitnoga materijala za vrijeme odmora.

Nakon što je utvrđeno da su se svi učenici vratili u učionicu, provest će se drugi dio ispitivanja. Svaki učenik koji se ne vrati na ispitivanje ili zakasni toliko da ometa nastavak ispitivanja, treba biti isključen iz daljnjega ispitivanja. Te učenike treba zabilježiti na popisu učenika, a slučajeve zabilježiti u obrascu za ravnatelje.

Voditelj zatim čita upute za drugi dio ispitivanja:

- *Iz omotnice izvadite ispitnu knjižicu na kojoj piše: POVIJEST.*
- *Sve ostalo ostavite u omotnici. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Povijesti**:

- *Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (30 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 25 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 5 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (30 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke. Ovaj ispit je završen.*
- *Zatvorite ispit i spremite ga natrag u omotnicu.*
- *Iz omotnice izvadite knjižicu na kojoj piše: INTEGRACIJA NASTAVNIH SADRŽAJA IZ POVIJESTI I GEOGRAFIJE.*
- *Sve ostalo ostavite u omotnici. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Integracije nastavnih sadržaja iz geografije i povijesti**:

- *Ovaj će dio ispita trajati 15 minuta.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i upute.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (15 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 10 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 5 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (15 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke i zatvorite ispit. Pozorno slušajte i pratite daljnje upute.*
- *Uzmite omotnicu i izvadite na stol sve što se u njoj nalazi.* **(pričekati da učenici izvade sve iz omotnice)**
- *Pred sobom biste trebali imati tri ispitne knjižice, crveni list za ocjenjivače i omotnicu iz koje ste sve to izvadili.* **(provjeriti imaju li svi učenici predviđene materijale na stolu)**
- *Sada omotnicu stavite ispred sebe tako da je njezin prozorčić pred vama gore i desno. U omotnicu uredno i bez gužvanja stavljajte redom:*
    1. *crveni list za ocjenjivače tako da prva stranica lista bude okrenuta prema prozorčiću*
    2. *tri ispitne knjižice tako da naslovna stranica bude okrenuta prema prozorčiću.*
- *Kada ste sve uredno složili u omotnicu, kroz prozorčić na njenoj prednjoj stranici MORA se vidjeti vaša zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *Vidite li svi tu zaporku?*

Voditelj ispitivanja treba prošetati razredom i vidjeti je li sve dobro složeno i jesu li svi materijali u omotnici – ništa ne smije ostati na klupama. Ako je potrebno, treba pomoći učenicima koji nisu uspješno složili materijale u omotnicu. Treba se osobito brinuti za to da kroz prozorčić na omotnici jasno bude vidljiva zaporka učenika.

Nakon što provjeri jesu li svi uredno spakirali omotnice, voditelj kaže učenicima:

- *Sada možete zatvoriti omotnice. Zalijepite ih tako da skinete zaštitnu trakicu s preklopa omotnice i cijelom dužinom zalijepite ljepljivi dio.*
- *Kada omotnice zatvorite, odložite ih u gornji lijevi kut klupe.*

Voditelj treba provjeriti jesu li sve omotnice propisno odložene na stol i skupiti ih. Nakon toga voditelj se obraća učenicima:

- *Vaše je ispitivanje uspješno završeno.*
- *Još jednom svima zahvaljujemo na sudjelovanju i sve vas pozdravljamo.*
- *Možete napustiti učionicu i u tišini otići iz škole.*

Nakon što su učenici napustili učionicu, voditelj ispitivanja uzima sve omotnice s ispitnim materijalima, popis učenika i popis učenika s vrata prostorije te **sve** materijale odnosi ravnatelju. Ravnatelj sprema **sve** materijale u kutiju u kojoj su prije bili pohranjeni. Tada voditelj zajedno s ravnateljem popunjava neke dijelove obrasca za ravnatelja. Voditelj zajedno s ravnateljem čeka ostale voditelje (u slučaju da ih je više) i nakon prikupljanja svih materijala zajedno s ravnateljem zatvara (lijepi) kutiju.

PRILOG 52

Upute za voditelje ispitivanja iz Hrvatskoga jezika

ISPITIVANJE – HRVATSKI JEZIK

Uvod u ispitivanje

Drugog dana ispitivanja voditelj ispitivanja i njegov pomoćnik trebaju doći u školu najkasnije u 8.00 sati i javiti se ravnatelju. Zajedno s ravnateljem trebaju otpakirati ispitni materijal za drugi dan ispitivanja. Iz ispitnoga materijala trebaju odabrati omotnicu za voditelje ispitivanja (po ispitnim prostorijama). Pritom voditelji trebaju paziti na to da odaberu onu omotnicu koja odgovara ispitnoj prostoriji za koju su zaduženi prema ranije utvrđenomu rasporedu. Voditelji trebaju otvoriti odabranu omotnicu i utvrditi nalaze li se u njoj: popis učenika s njihovim zaporkama, popis učenika koji se stavlja na vrata ispitne prostorije i upute za voditelje ispitivanja.

Nakon toga iz ispitnih materijala za Hrvatski jezik voditelji razvrstavaju omotnice s ispitima po ispitnim prostorijama, prema popisu učenika. U školama u kojima postoji više ispitnih prostorija treba osobito voditi računa o točnome razvrstavanju omotnica s ispitima na temelju priloženoga popisa učenika po ispitnim prostorijama. Voditelji ispitivanja odmah nakon razvrstavanja materijala, a najkasnije do 8.30 sati, nose omotnice s ispitima i popise učenika u ispitnu prostoriju. Popis koji je namijenjen za vrata ispitne prostorije potrebno je odmah istaknuti. Ispitne prostorije trebaju biti zaključane do trenutka dolaska ispitnoga povjerenstva.

U 8.45 sati voditelj ispitivanja poziva učenike u učionicu prema predviđenome popisu učenika. Učenike prilikom ulaska u učionicu treba upozoriti na to da sjednu svaki u svoju klupu, jedan iza drugoga.

Kad učenici zauzmu svoja mjesta, voditelj ispitivanja im se obraća riječima:

- *Dragi učenici, dobar dan. Sad kada ste svi na svojim mjestima, možemo početi s današnjim ispitom.*
- *Kada vas prozovem, doći ćete do mene i preuzeti svoju omotnicu s ispitom.*
- *Na omotnici se vidi vaša osobna zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *S omotnicom ćete se vratiti na svoje mjesto i odložiti je u gornji lijevi kut svoje klupe.*
- *Ne otvarajte omotnicu dok vam se to ne kaže.*
- *Na klupi smijete imati samo grafitnu olovku i gumicu za brisanje.*
- *Sve ostalo odložite na ovaj stol.* **(pokazati stol)**
- *Imate li pitanja?*

Nakon navedenog uvoda, voditelj ispitivanja prozivat će učenike prema popisu. Svaki prozvani učenik doći će do voditelja ispitivanja koji će mu uručiti omotnicu s odgovarajućom zaporkom. Zaporka pojedinoga učenika jasno je vidljiva na omotnici s ispitima i odgovara onoj koja se nalazi na popisu uz ime učenika. Treba se osobito brinuti za to da se svakomu učeniku dodijeli omotnica upravo s njegovom zaporkom. Učenik se zatim vraća na svoje mjesto, dok voditelj ispitivanja na popisu učenika bilježi da je učenik preuzeo omotnicu. Kada svi preuzmu svoje omotnice, voditelj ispitivanja će još jedanput provjeriti jesu li svi učenici sjeli na predviđeno mjesto.

Na početku ispitivanja treba provjeriti imaju li učenici predviđeni pribor za rješavanje ispita. Ako neki učenik nema potreban pribor za rješavanje ispita, treba mu dati unaprijed pripremljen rezervni pribor.

Ispitivanje iz Hrvatskoga jezika

Točno u 9.00 sati, nakon što su svi učenici dobili svoje omotnice s ispitnim materijalom i sjeli na svoja mjesta, započinje ispitivanje iz *Hrvatskoga jezika.*

Voditelj ispitivanja čita **opće upute**:

- *Danas ćete rješavati ispite iz Hrvatskoga jezika.*
- *Cjelokupno ispitivanje trajat će oko 1 sat i 30 minuta.*
- *Ispitivanje će se provesti u dva dijela. Nakon prvoga dijela imat ćete odmor od 10 minuta.*
- *Slušajte voditelja i slijedite njegove upute kako bi vam bilo lakše riješiti ispit.*
- *Ako vam bilo što tijekom ispitivanja ne bude jasno ili ako vam nešto zatreba, dignite ruku i voditelj će doći do vas.*
- *Ne razgovarajte s drugim učenicima, ne obazirite se na školsko zvono i na ostale događaje u školi.*

- *Svaki ispit ima predviđeno vrijeme rješavanja o kojem trebate voditi računa.*
- *Ako vam se čini da je neki zadatak pretežak, ne zadržavajte se na njemu predugo. Počnite rješavati sljedeći. Neriješenim zadatcima vratite se kasnije. Na kraju provjerite svoje odgovore.*
- *U ispitu pišite hrvatskim književnim ili standardnim jezikom, pisanim slovima.*
- *Pišite grafitnom olovkom.*
- *Ako pogriješite, odgovor možete obrisati te zaokružiti ili upisati novi odgovor.*
- *Ovaj ispit nije za ocjenu, ali vas molimo da ispitu pristupite ozbiljno i da ga pokušate riješiti najbolje što možete.*
- *Još jedanput vas molimo za potpunu ozbiljnost.*

Voditelj zatim čita upute za prvi dio ispitivanja:

- *Sada pažljivo otvorite svoju omotnicu tako da odlijepite naljepnicu s preklopa. Pazite da ne oštetite omotnicu.*
- *Izvadite sve iz omotnice. Pred vama se nalaze dvije knjižice i crveni list za ocjenjivače.*
- *Izdvojite knjižicu na kojoj piše: HRVATSKI JEZIK I. dio.*
- *Nju ostavite na klupi, a sve ostalo uredno vratite u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Hrvatskoga jezika I. dio**:

- *Ovaj će dio ispita trajati 30 minuta.*
- *Pozorno pročitaj uputu.*
- *Piši isključivo pisanim slovima.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (30 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 25 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 5 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (30 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke. Ovaj dio ispitivanja je završen.*
- *Zatvorite ispit i spremite ga natrag u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.*
- *Sada imate odmor od 10 minuta. U učionicu se vratite točno po isteku 10 minuta, točno u ..... sati i ..... minuta.* **(reći učenicima točno vrijeme kada se trebaju vratiti)**
- *Mirno izađite iz učionice i ne stvarajte buku jer u nekim učionicama ispitivanje traje.*

Voditelj ispitivanja provjerit će nalazi li se na svakoj klupi omotnica s ispitnim materijalom. Ispitna učionica za vrijeme odmora mora biti zaključana. Nije dopušteno iznošenje ispitnoga materijala za vrijeme odmora.

Nakon što je utvrđeno da su se svi učenici vratili u učionicu, provest će se drugi dio ispitivanja. Svaki učenik koji se ne vrati na ispitivanje ili zakasni toliko da ometa nastavak ispitivanja, treba biti isključen iz daljnjega ispitivanja. Te učenike treba zabilježiti na popisu učenika, a slučajeve zabilježiti u obrascu za ravnatelje.

Voditelj zatim čita upute za drugi dio ispitivanja:

- *Iz omotnice izvadite ispitnu knjižicu na kojoj piše: HRVATSKI JEZIK II.dio.*
- *Sve ostalo ostavite u omotnici. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Hrvatskoga jezika II. dio**:

- *Ovaj će dio ispita trajati 45 minuta.*
- *Rješavat ćeš zadatke kojima provjeravamo znanje iz književnosti, hrvatskoga jezika i medijske kulture.*
- *Pozorno pročitaj svaku uputu i zadatak.*
- *Piši isključivo pisanim slovima.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (45 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 35 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 10 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (45 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke i zatvorite ispit. Pozorno slušajte i pratite daljnje upute.*
- *Uzmite omotnicu i izvadite na stol sve što se u njoj nalazi.* **(pričekati da učenici izvade sve iz omotnice)**
- *Pred sobom biste trebali imati dvije ispitne knjižice, crveni list za ocjenjivače i omotnicu iz koje ste sve to izvadili.* **(provjeriti imaju li svi učenici predviđene materijale na stolu)**
- *Sada omotnicu stavite ispred sebe tako da je njezin prozorčić pred vama gore i desno. U omotnicu uredno i bez gužvanja stavljajte redom:*
    1. *crveni list za ocjenjivače tako da prva stranica lista bude okrenuta prema prozorčiću*
    2. *dvije ispitne knjižice tako da naslovna stranica bude okrenuta prema prozorčiću.*
- *Kada ste sve uredno složili u omotnicu, kroz prozorčić na njenoj prednjoj stranici MORA se vidjeti vaša zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *Vidite li svi tu zaporku?*

Voditelj ispitivanja treba prošetati razredom i vidjeti je li sve dobro složeno i jesu li svi materijali u omotnici – ništa ne smije ostati na klupama. Ako je potrebno, treba pomoći učenicima koji nisu uspješno složili materijale u omotnicu. Treba se osobito brinuti za to da kroz prozorčić na omotnici bude jasno vidljiva zaporka učenika.

Nakon što provjeri jesu li svi uredno spakirali omotnice, voditelj kaže učenicima:

- *Sada možete zatvoriti omotnice. Zalijepite ih tako da skinete zaštitnu trakicu s preklopa omotnice i cijelom dužinom zalijepite ljepljivi dio.*
- *Kada omotnice zatvorite, odložite ih u gornji lijevi kut klupe.*

Voditelj treba provjeriti jesu li sve omotnice propisno odložene na stol i skupiti ih. Nakon toga voditelj se obraća učenicima:

- *Vaše je ispitivanje uspješno završeno.*
- *Još jednom svima zahvaljujemo na sudjelovanju i sve vas pozdravljamo.*
- *Možete napustiti učionicu i u tišini otići iz škole.*

Nakon što su učenici napustili učionicu, voditelj ispitivanja uzima sve omotnice s ispitnim materijalima, popis učenika i popis učenika s vrata prostorije te **sve** materijale odnosi ravnatelju. Ravnatelj sprema **sve** materijale u kutiju u kojoj su prije bili pohranjeni. Tada voditelj zajedno s ravnateljem popunjava neke dijelove obrasca za ravnatelja. Voditelj zajedno s ravnateljem čeka ostale voditelje (u slučaju da ih je više) i nakon prikupljanja svih materijala zajedno s ravnateljem zatvara (lijepi) kutiju.

Sve kutije i sav materijal koji je došao u školu, zajedno s popunjenim obrascem za ravnatelje pakiraju se u zajednički paket na koji je potrebno zalijepiti priloženu naljepnicu za povrat. Paket treba pohraniti u sef ili neko drugo sigurno mjesto u školi do završetka ispitivanja, odnosno do prikupljanja preostalih ispita.

PRILOG 53

Upute za voditelje ispitivanja iz Engleskoga jezika

ISPITIVANJE – ENGLESKI JEZIK

Uvod u ispitivanje

Drugog dana ispitivanja voditelj ispitivanja i njegov pomoćnik trebaju doći u školu najkasnije u 8.00 sati i javiti se ravnatelju. Zajedno s ravnateljem trebaju otpakirati ispitni materijal za drugi dan ispitivanja. Iz ispitnoga materijala trebaju odabrati omotnicu za voditelje ispitivanja (po ispitnim prostorijama). Pritom voditelji trebaju paziti na to da odaberu onu omotnicu koja odgovara ispitnoj prostoriji za koju su zaduženi prema prije utvrđenomu rasporedu. Voditelji trebaju otvoriti odabranu omotnicu i utvrditi nalaze li se u njoj: popis učenika s njihovim zaporkama, popis učenika koji se stavlja na vrata ispitne prostorije, upute za voditelje ispitivanja.

Nakon toga iz ispitnih materijala za Engleski jezik voditelji razvrstavaju omotnice s ispitima po ispitnim prostorijama, prema popisu učenika. U školama u kojima postoji više ispitnih prostorija treba osobito voditi računa o točnome razvrstavanju omotnica s ispitima na temelju priloženoga popisa učenika po ispitnim prostorijama.

Voditelji ispitivanja trebaju iz priložene omotnice s CD-ima za ispite iz stranih jezika odabrati CD s engleskim jezikom na kojem su snimljeni zadatci slušanja s razumijevanjem iz prvoga dijela ispita.

Voditelji ispitivanja odmah nakon razvrstavanja materijala, a najkasnije do 8.30 sati, nose omotnice s ispitima, popise učenika i CD u ispitnu prostoriju. Popis koji je namijenjen za vrata ispitne prostorije potrebno je odmah istaknuti. Ispitne prostorije trebaju biti zaključane do trenutka dolaska ispitnoga povjerenstva.

Također, voditelj ispitivanja treba osigurati da u ispitnoj prostoriji bude uređaj za reprodukciju CD-a. Prije ulaska učenika u učionicu voditelj ispitivanja treba pripremiti CD za reprodukciju, odnosno umetnuti ga u uređaj za reprodukciju te prilagoditi glasnoću zvuka uvjetima u učionici.

U 8.45 sati voditelj ispitivanja poziva učenike u učionicu prema predviđenome popisu učenika. Učenike prilikom ulaska u učionicu treba upozoriti na to da sjednu svaki u svoju klupu, jedan iza drugoga.

Kad učenici zauzmu svoja mjesta, voditelj ispitivanja im se obraća riječima:

- *Dragi učenici, dobar dan. Sad kada ste svi na svojim mjestima, možemo početi s današnjim ispitom.*
- *Kada vas prozovem, doći ćete do mene i preuzeti svoju omotnicu s ispitom.*
- *Na omotnici se vidi vaša osobna zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *S omotnicom ćete se vratiti na svoje mjesto i odložiti je u gornji lijevi kut svoje klupe.*
- *Ne otvarajte omotnicu dok vam se to ne kaže.*
- *Na klupi smijete imati samo grafitnu olovku i gumicu za brisanje.*
- *Sve ostalo odložite na ovaj stol.* **(pokazati stol)**
- *Imate li pitanja?*

Nakon navedenog uvoda, voditelj ispitivanja prozivat će učenike prema popisu. Svaki prozvani učenik doći će do voditelja ispitivanja koji će mu uručiti omotnicu s odgovarajućom zaporkom. Zaporka pojedinoga učenika jasno je vidljiva na omotnici s ispitima i odgovara onoj koja se nalazi na popisu uz ime učenika. Treba se osobito brinuti za to da se svakomu učeniku dodijeli omotnica upravo s njegovom zaporkom. Učenik se zatim vraća na svoje mjesto, dok voditelj ispitivanja na popisu učenika bilježi da je učenik preuzeo omotnicu. Kada svi preuzmu svoje omotnice, voditelj ispitivanja će još jedanput provjeriti jesu li svi učenici sjeli na predviđeno mjesto.

Na početku ispitivanja treba provjeriti imaju li učenici predviđeni pribor za rješavanje ispita. Ako neki učenik nema potreban pribor za rješavanje ispita, treba mu dati unaprijed pripremljen rezervni pribor.

Ispitivanje iz Engleskoga jezika

Točno u 9.00 sati, nakon što su svi učenici dobili svoje omotnice s ispitnim materijalom i sjeli na svoja mjesta, započinje ispitivanje iz *Engleskoga jezika.*

Voditelj ispitivanja čita **opće upute**:

- *Danas ćete rješavati ispit iz Engleskoga jezika.*
- *Cjelokupno ispitivanje trajat će 50 minuta.*
- *Slušajte voditelja i slijedite njegove upute kako bi vam bilo lakše riješiti ispit.*
- *Ako vam bilo što tijekom ispitivanja ne bude jasno ili ako vam nešto zatreba, dignite ruku i voditelj će doći do vas.*
- *Ne razgovarajte s drugim učenicima, ne obazirite se na školsko zvono i na ostale događaje u školi.*

- *Ako vam se čini da je neki zadatak pretežak, ne zadržavajte se na njemu predugo. Počnite rješavati sljedeći. Neriješenim zadatcima vratite se kasnije. Na kraju provjerite svoje odgovore.*
- *U ispitu pišite pisanim slovima.*
- *Pišite grafitnom olovkom.*
- *Ako pogriješite, odgovor možete obrisati te zaokružiti ili upisati novi odgovor.*
- *Ovaj ispit nije za ocjenu, ali vas molimo da ispitu pristupite ozbiljno i da ga pokušate riješiti najbolje što možete.*
- *Još jedanput vas molimo za potpunu ozbiljnost.*

Voditelj zatim čita upute za prvi dio ispitivanja:

- *Sada pažljivo otvorite svoju omotnicu tako da odlijepite naljepnicu s preklopa. Pazite da ju ne oštetite.*
- *Izvadite sve iz omotnice. Pred vama se nalazi jedna knjižica i crveni list za ocjenjivače.*
- *Izvadite ispitnu knjižicu na kojoj piše: ENGLESKI JEZIK.*
- *Nju ostavite na klupi, a ostalo uredno vratite u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Engleskoga jezika**:

- *Ovaj će ispit trajati 50 minuta.*
- *Najprije ćeš rješavati zadatke slušanja s razumijevanjem.*
- *Nakon toga rješavat ćeš zadatke čitanja i pisanja.*
- *Piši isključivo pisanim slovima.*
- *Pozorno slijedi sve upute.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Ne okreći stranicu dok ti se to ne kaže*.

Nakon što pročita uputu, voditelj ispitivanja pokreće snimku s CD-a i počinje mjeriti vrijeme (50 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Prvi dio ispita iz Engleskoga jezika u kojem su zadatci slušanja s razumijevanjem snimljeni na CD-u završava rečenicom *Završili ste s rješavanjem prvoga dijela ispita*, nakon otprilike 10 minuta. Nakon te rečenice voditelj ispitivanja treba isključiti CD uređaj i obratiti se učenicima riječima:

- *Sada započnite s rješavanjem drugoga dijela ispita.*

Nakon što je prošlo 40 minuta od početka rješavanja ispita, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 10 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (50 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke i zatvorite ispit. Pozorno slušajte i pratite daljnje upute.*
- *Uzmite omotnicu i izvadite na stol sve što se u njoj nalazi.* **(pričekati da učenici izvade sve iz omotnice)**
- *Pred sobom biste trebali imati ispitnu knjižicu, crveni list za ocjenjivače i omotnicu iz koje ste sve to izvadili.* **(provjeriti imaju li svi učenici predviđene materijale na stolu)**
- *Sada omotnicu stavite ispred sebe tako da je njezin prozorčić pred vama gore i desno. U omotnicu uredno i bez gužvanja stavljajte redom:*
    1. *crveni list za ocjenjivače tako da prva stranica lista bude okrenuta prema prozorčiću*
    2. *ispitnu knjižicu tako da naslovna stranica bude okrenuta prema prozorčiću.*
- *Kada ste sve uredno složili u omotnicu, kroz prozorčić na njenoj prednjoj stranici MORA se vidjeti vaša zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *Vidite li svi tu zaporku?*

Voditelj ispitivanja treba prošetati razredom i vidjeti je li sve dobro složeno i jesu li svi materijali u omotnici – ništa ne smije ostati na klupama. Ako je potrebno, treba pomoći učenicima koji nisu uspješno složili materijale u omotnicu. Treba se osobito brinuti za to da kroz prozorčić na omotnici bude jasno vidljiva zaporka učenika.

Nakon što provjeri jesu li svi uredno spakirali omotnice, voditelj kaže učenicima:

- *Sada možete zatvoriti omotnice. Zalijepite ih tako da skinete zaštitnu trakicu s preklopa omotnice i cijelom dužinom zalijepite ljepljivi dio.*
- *Kada omotnice zatvorite, odložite ih u gornji lijevi kut klupe.*

Voditelj treba provjeriti jesu li sve omotnice propisno odložene na stol i skupiti ih. Nakon toga voditelj se obraća učenicima:

- *Vaše je ispitivanje uspješno završeno.*
- *Još jednom svima zahvaljujemo na sudjelovanju i sve vas pozdravljamo.*
- *Možete napustiti učionicu i u tišini otići iz škole.*

Nakon što su učenici napustili učionicu, voditelj ispitivanja uzima sve omotnice s ispitnim materijalima, popis učenika, popis učenika s vrata prostorije i CD te **sve** materijale odnosi ravnatelju. Ravnatelj sprema **sve** materijale u kutiju u kojoj su prije bili pohranjeni. Tada voditelj zajedno s ravnateljem popunjava neke dijelove obrasca za ravnatelja. Voditelj zajedno s ravnateljem čeka ostale voditelje (u slučaju da ih je više) i nakon prikupljanja svih materijala zajedno s ravnateljem zatvara (lijepi) kutiju.

Sve kutije i sav materijal koji je došao u školu, zajedno s popunjenim obrascem za ravnatelje, pakiraju se u zajednički paket na koji je potrebno zalijepiti priloženu naljepnicu za povrat. Paket treba pohraniti u sef ili na neko drugo sigurno mjesto u školi do završetka ispitivanja, odnosno do prikupljanja preostalih ispita.

PRILOG 54

Upute za voditelje ispitivanja iz Njemačkoga jezika

ISPITIVANJE – NJEMAČKI JEZIK

Uvod u ispitivanje

Drugog dana ispitivanja voditelj ispitivanja i njegov pomoćnik trebaju doći u školu najkasnije u 8.00 sati i javiti se ravnatelju. Zajedno s ravnateljem trebaju otpakirati ispitni materijal za drugi dan ispitivanja. Iz ispitnoga materijala trebaju odabrati omotnicu za voditelje ispitivanja (po ispitnim prostorijama). Pritom voditelji trebaju paziti na to da odaberu onu omotnicu koja odgovara ispitnoj prostoriji za koju su zaduženi prema prije utvrđenomu rasporedu. Voditelji trebaju otvoriti odabranu omotnicu i utvrditi nalaze li se u njoj: popis učenika s njihovim zaporkama, popis učenika koji se stavlja na vrata ispitne prostorije i upute za voditelje ispitivanja.

Nakon toga iz ispitnih materijala za Njemački jezik voditelji razvrstavaju omotnice s ispitima po ispitnim prostorijama, prema popisu učenika. U školama u kojima postoji više ispitnih prostorija treba osobito voditi računa o točnome razvrstavanju omotnica s ispitima na temelju priloženoga popisa učenika po ispitnim prostorijama.

Voditelji ispitivanja trebaju iz priložene omotnice s CD-ima za ispite iz stranih jezika odabrati CD iz Njemačkog jezika na kojem su snimljeni zadatci slušanja s razumijevanjem iz prvoga dijela ispita.

Voditelji ispitivanja odmah nakon razvrstavanja materijala, a najkasnije od 8.30 sati, nose omotnice s ispitima, popise učenika i CD u ispitnu prostoriju. Popis koji je namijenjen za vrata ispitne prostorije potrebno je odmah istaknuti. Ispitne prostorije trebaju biti zaključane do trenutka dolaska Ispitnoga povjerenstva.

Također, voditelj ispitivanja treba osigurati da u ispitnoj prostoriji bude uređaj za reprodukciju CD-a. Prije ulaska učenika u učionicu voditelj ispitivanja treba pripremiti CD za reprodukciju, odnosno umetnuti ga u uređaj za reprodukciju te prilagoditi glasnoću zvuka uvjetima u učionici.

U 8.45 sati voditelj ispitivanja poziva učenike u učionicu prema predviđenome popisu učenika. Učenike prilikom ulaska u učionicu treba upozoriti na to da sjednu svaki u svoju klupu, jedan iza drugoga.

Kad učenici zauzmu svoja mjesta, voditelj ispitivanja im se obraća riječima:

- *Dragi učenici, dobar dan. Sad kada ste svi na svojim mjestima, možemo početi s današnjim ispitom.*
- *Kada vas prozovem, doći ćete do mene i preuzeti svoju omotnicu s ispitom.*
- *Na omotnici se vidi vaša osobna zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *S omotnicom ćete se vratiti na svoje mjesto i odložiti je u gornji lijevi kut svoje klupe.*
- *Ne otvarajte omotnicu dok vam se to ne kaže.*
- *Na klupi smijete imati samo grafitnu olovku i gumicu za brisanje.*
- *Sve ostalo odložite na ovaj stol.* **(pokazati stol)**
- *Imate li pitanja?*

Nakon navedenog uvoda, voditelj ispitivanja prozivat će učenike prema popisu. Svaki prozvani učenik doći će do voditelja ispitivanja koji će mu uručiti omotnicu s odgovarajućom zaporkom. Zaporka pojedinoga učenika jasno je vidljiva na omotnici s ispitima i odgovara onoj koja se nalazi na popisu uz ime učenika. Treba se osobito brinuti za to da se svakomu učeniku dodijeli omotnica upravo s njegovom zaporkom. Učenik se zatim vraća na svoje mjesto, dok voditelj ispitivanja na popisu učenika bilježi da je učenik preuzeo omotnicu. Kada svi preuzmu svoje omotnice, voditelj ispitivanja će još jedanput provjeriti jesu li svi učenici sjeli na predviđeno mjesto.

Na početku ispitivanja treba provjeriti imaju li učenici predviđeni pribor za rješavanje ispita. Ako neki učenik nema potreban pribor za rješavanje ispita, treba mu dati unaprijed pripremljen rezervni pribor.

Ispitivanje iz Njemačkoga jezika

Točno u 9.00 sati, nakon što su svi učenici dobili svoje omotnice s ispitnim materijalom i sjeli na svoja mjesta, započinje ispitivanje iz *Njemačkoga jezika.*

Voditelj ispitivanja čita **opće upute**:

- *Danas ćete rješavati ispit iz Njemačkoga jezika.*
- *Cjelokupno ispitivanje trajat će 50 minuta.*
- *Slušajte voditelja i slijedite njegove upute kako bi vam bilo lakše riješiti ispit.*
- *Ako vam bilo što tijekom ispitivanja ne bude jasno ili ako vam nešto zatreba, dignite ruku i voditelj će doći do vas.*
- *Ne razgovarajte s drugim učenicima, ne obazirite se na školsko zvono i na ostale događaje u školi.*

- *Ako vam se čini da je neki zadatak pretežak, ne zadržavajte se na njemu predugo. Počnite rješavati sljedeći. Neriješenim zadatcima vratite se kasnije. Na kraju provjerite svoje odgovore.*
- *U ispitu pišite pisanim slovima.*
- *Pišite grafitnom olovkom.*
- *Ako pogriješite, odgovor možete obrisati te zaokružiti ili upisati novi odgovor.*
- *Ovaj ispit nije za ocjenu, ali vas molimo da ispitu pristupite ozbiljno i da ga pokušate riješiti najbolje što možete.*
- *Još jedanput vas molimo za potpunu ozbiljnost.*

Voditelj zatim čita upute za prvi dio ispitivanja:

- *Sada pažljivo otvorite svoju omotnicu tako da odlijepite naljepnicu s preklopa. Pazite da ne oštetite omotnicu.*
- *Izvadite sve iz omotnice. Pred vama se nalazi jedna knjižica i crveni list za ocjenjivače.*
- *Izvadite knjižicu na kojoj piše: NJEMAČKI JEZIK.*
- *Nju ostavite na klupi, a ostalo uredno vratite u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Njemačkoga jezika**:

- *Ovaj će ispit trajati 50 minuta.*
- *Najprije ćeš rješavati zadatke slušanja s razumijevanjem.*
- *Nakon toga rješavat ćeš zadatke čitanja i pisanja.*
- *Piši isključivo pisanim slovima.*
- *Pozorno slijedi sve upute.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Ne okreći stranicu dok ti se to ne kaže*.

Nakon što pročita uputu, voditelj ispitivanja pokreće snimku s CD-a i počinje mjeriti vrijeme (50 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Prvi dio ispita iz Njemačkoga jezika u kojem su zadatci slušanja s razumijevanjem snimljeni na CD-u završava rečenicom *Završili ste s rješavanjem prvoga dijela ispita,* nakon otprilike 10 minuta. Nakon te rečenice voditelj ispitivanja treba isključiti CD uređaj i obratiti se učenicima riječima:

- *Sada započnite s rješavanjem drugoga dijela ispita.*

Nakon što je prošlo 40 minuta od početka rješavanja ispita, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 10 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (50 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke i zatvorite ispit. Pozorno slušajte i pratite daljnje upute.*
- *Uzmite omotnicu i izvadite na stol sve što se u njoj nalazi.* **(pričekati da učenici izvade sve iz omotnice)**
- *Pred sobom biste trebali imati ispitnu knjižicu, crveni list za ocjenjivače i omotnicu iz koje ste sve to izvadili.* **(provjeriti imaju li svi učenici predviđene materijale na stolu)**
- *Sada omotnicu stavite ispred sebe tako da je njezin prozorčić pred vama gore i desno. U omotnicu uredno i bez gužvanja stavljajte redom:*
    1. *crveni list za ocjenjivače tako da prva stranica lista bude okrenuta prema prozorčiću*
    2. *ispitnu knjižicu tako da naslovna stranica bude okrenuta prema prozorčiću.*
- *Kada ste sve uredno složili u omotnicu, kroz prozorčić na njenoj prednjoj stranici MORA se vidjeti vaša zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *Vidite li svi tu zaporku?*

Voditelj ispitivanja treba prošetati razredom i vidjeti je li sve dobro složeno i jesu li svi materijali u omotnici – ništa ne smije ostati na klupama. Ako je potrebno, treba pomoći učenicima koji nisu uspješno složili materijale u omotnicu. Treba se osobito brinuti za to da kroz prozorčić na omotnici bude jasno vidljiva zaporka učenika.

Nakon što provjeri jesu li svi uredno spakirali omotnice, voditelj kaže učenicima:

- *Sada možete zatvoriti omotnice. Zalijepite ih tako da skinete zaštitnu trakicu s preklopa omotnice i cijelom dužinom zalijepite ljepljivi dio.*
- *Kada omotnice zatvorite, odložite ih u gornji lijevi kut klupe.*

Voditelj treba provjeriti jesu li sve omotnice propisno odložene na stol i skupiti ih. Nakon toga voditelj se obraća učenicima:

- *Vaše je ispitivanje uspješno završeno.*
- *Još jednom svima zahvaljujemo na sudjelovanju i sve vas pozdravljamo.*
- *Možete napustiti učionicu i u tišini otići iz škole.*

Nakon što su učenici napustili učionicu, voditelj ispitivanja uzima sve omotnice s ispitnim materijalima, popis učenika, popis učenika s vrata prostorije i CD te **sve** materijale odnosi ravnatelju. Ravnatelj sprema **sve** materijale u kutiju u kojoj su prije bili pohranjeni. Tada voditelj zajedno s ravnateljem popunjava neke dijelove obrasca za ravnatelja. Voditelj zajedno s ravnateljem čeka ostale voditelje (u slučaju da ih je više) i nakon prikupljanja svih materijala zajedno s ravnateljem zatvara (lijepi) kutiju.

Sve kutije i sav materijal koji je došao u školu, zajedno s popunjenim obrascem za ravnatelje, pakiraju se u zajednički paket na koji je potrebno zalijepiti priloženu naljepnicu za povrat. Paket treba pohraniti u sef ili na neko drugo sigurno mjesto u školi do završetka ispitivanja, odnosno do prikupljanja preostalih ispita.

PRILOG 55

Upute za voditelje ispitivanja iz Francuskoga jezika

ISPITIVANJE – FRANCUSKI JEZIK

Uvod u ispitivanje

Drugog dana ispitivanja voditelj ispitivanja i njegov pomoćnik trebaju doći u školu najkasnije u 8.00 sati i javiti se ravnatelju. Zajedno s ravnateljem trebaju otpakirati ispitni materijal za drugi dan ispitivanja. Iz ispitnoga materijala trebaju odabrati omotnicu za voditelje ispitivanja (po ispitnim prostorijama). Pritom voditelji trebaju paziti na to da odaberu onu omotnicu koja odgovara ispitnoj prostoriji za koju su zaduženi prema prije utvrđenomu rasporedu. Voditelji trebaju otvoriti odabranu omotnicu i utvrditi nalaze li se u njoj: popis učenika s njihovim zaporkama, popis učenika koji se stavlja na vrata ispitne prostorije, upute za voditelje ispitivanja i obrazac za voditelje ispitivanja.

Nakon toga iz ispitnih materijala za Francuski jezik voditelji razvrstavaju omotnice s ispitima po ispitnim prostorijama, prema popisu učenika. U školama u kojima postoji više ispitnih prostorija treba osobito voditi računa o točnome razvrstavanju omotnica s ispitima na temelju priloženoga popisa učenika po ispitnim prostorijama.

Voditelji ispitivanja trebaju iz priložene omotnice s CD-ima za ispit iz Francuskoga jezika uzeti CD na kojem su snimljeni zadatci slušanja s razumijevanjem iz prvoga dijela ispita.

Voditelji ispitivanja odmah nakon razvrstavanja materijala, a najkasnije do 8.30 sati, nose omotnice s ispitima, popise učenika i CD u ispitnu prostoriju. Popis koji je namijenjen za vrata ispitne prostorije potrebno je odmah istaknuti. Ispitne prostorije trebaju biti zaključane do trenutka dolaska ispitnoga povjerenstva.

Također, voditelj ispitivanja treba osigurati da u ispitnoj prostoriji bude uređaj za reprodukciju CD-a. Prije ulaska učenika u učionicu voditelj ispitivanja treba pripremiti CD za reprodukciju, odnosno umetnuti ga u uređaj za reprodukciju te prilagoditi glasnoću zvuka uvjetima u učionici.

U 8.45 sati voditelj ispitivanja poziva učenike u učionicu prema predviđenome popisu učenika. Učenike prilikom ulaska u učionicu treba upozoriti na to da sjednu svaki u svoju klupu, jedan iza drugoga.

Kad učenici zauzmu svoja mjesta, voditelj ispitivanja im se obraća riječima:

- *Dragi učenici, dobar dan. Sad kada ste svi na svojim mjestima, možemo početi s današnjim ispitom.*
- *Kada vas prozovem, doći ćete do mene i preuzeti svoju omotnicu s ispitom.*
- *Na omotnici se vidi vaša osobna zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *S omotnicom ćete se vratiti na svoje mjesto i odložiti je na gornji lijevi kut svoje klupe.*
- *Ne otvarajte omotnicu dok vam se to ne kaže.*
- *Na klupi smijete imati samo grafitnu olovku i gumicu za brisanje.*
- *Sve ostalo odložite na ovaj stol.* **(pokazati stol)**
- *Imate li pitanja?*

Nakon navedenog uvoda, voditelj ispitivanja prozivat će učenike prema popisu. Svaki prozvani učenik doći će do voditelja ispitivanja koji će mu uručiti omotnicu s odgovarajućom zaporkom. Zaporka pojedinoga učenika jasno je vidljiva na omotnici s ispitima i odgovara onoj koja se nalazi na popisu uz ime učenika. Treba se osobito brinuti za to da se svakomu učeniku dodijeli omotnica upravo s njegovom zaporkom. Učenik se zatim vraća na svoje mjesto, dok voditelj ispitivanja na popisu učenika bilježi da je učenik preuzeo omotnicu. Kada svi preuzmu svoje omotnice, voditelj ispitivanja će još jedanput provjeriti jesu li svi učenici sjeli na predviđeno mjesto.

Na početku ispitivanja treba provjeriti imaju li učenici predviđeni pribor za rješavanje ispita. Ako neki učenik nema potreban pribor za rješavanje ispita, treba mu dati unaprijed pripremljen rezervni pribor.

Ispitivanje iz Francuskoga jezika

Točno u 9.00 sati, nakon što su svi učenici dobili svoje omotnice s ispitnim materijalom i sjeli na svoja mjesta, započinje ispitivanje iz *Francuskoga jezika.*

Voditelj ispitivanja čita **opće upute**:

- *Danas ćete rješavati ispit iz Francuskoga jezika.*
- *Cjelokupno ispitivanje trajat će 50 minuta.*
- *Slušajte voditelja i slijedite njegove upute kako bi vam bilo lakše riješiti ispit.*
- *Ako vam bilo što tijekom ispitivanja ne bude jasno ili ako vam nešto zatreba, dignite ruku i voditelj će doći do vas.*
- *Ne razgovarajte s drugim učenicima, ne obazirite se na školsko zvono i na ostale događaje u školi.*

- *Ako vam se čini da je neki zadatak pretežak, ne zadržavajte se na njemu predugo. Počnite rješavati sljedeći. Neriješenim zadatcima vratite se kasnije. Na kraju provjerite svoje odgovore.*
- *U ispitu pišite pisanim slovima.*
- *Pišite grafitnom olovkom.*
- *Ako pogriješite, odgovor možete obrisati te zaokružiti ili upisati novi odgovor.*
- *Ovaj ispit nije za ocjenu, ali vas molimo da ispitu pristupite ozbiljno i da ga pokušate riješiti najbolje što možete.*
- *Još jedanput vas molimo za potpunu ozbiljnost.*

Voditelj zatim čita upute za prvi dio ispitivanja:

- *Sada pažljivo otvorite svoju omotnicu tako da odlijepite naljepnicu s preklopa. Pazite da ne oštetite omotnicu.*
- *Izvadite sve iz omotnice. Pred vama se nalazi jedna knjižica i crveni list za ocjenjivače.*
- *Izvadite knjižicu na kojoj piše: FRANCUSKI JEZIK.*
- *Nju ostavite na klupi, a ostalo uredno vratite u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Francuskoga jezika**:

- *Ovaj će ispit trajati 50 minuta.*
- *Najprije ćeš rješavati zadatke slušanja s razumijevanjem.*
- *Nakon toga rješavat ćeš zadatke čitanja i pisanja.*
- *Piši isključivo pisanim slovima.*
- *Pozorno slijedi sve upute.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Ne okreći stranicu dok ti se to ne kaže*.

Nakon što pročita uputu, voditelj ispitivanja pokreće snimku s CD-a i počinje mjeriti vrijeme (50 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Prvi dio ispita iz Francuskoga jezika u kojem su zadatci slušanja s razumijevanjem snimljeni na CD-u završava rečenicom *Završili ste s rješavanjem prvoga dijela ispita,* nakon otprilike 10 minuta. Nakon te rečenice voditelj ispitivanja treba isključiti CD uređaj i obratiti se učenicima riječima:

- *Sada započnite s rješavanjem drugoga dijela ispita.*

Nakon što je prošlo 40 minuta od početka rješavanja ispita, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 10 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (50 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke i zatvorite ispit. Pozorno slušajte i pratite daljnje upute.*
- *Uzmite omotnicu i izvadite na stol sve što se u njoj nalazi.* **(pričekati da učenici izvade sve iz omotnice)**
- *Pred sobom biste trebali imati ispitnu knjižicu, crveni list za ocjenjivače i omotnicu iz koje ste sve to izvadili.* **(provjeriti imaju li svi učenici predviđene materijale na stolu)**
- *Sada omotnicu stavite ispred sebe tako da je njezin prozorčić pred vama gore i desno. U omotnicu uredno i bez gužvanja stavljajte redom:*
    1. *crveni list za ocjenjivače tako da prva stranica lista bude okrenuta prema prozorčiću*
    2. *ispitnu knjižicu tako da naslovna stranica bude okrenuta prema prozorčiću.*
- *Kada ste sve uredno složili u omotnicu, kroz prozorčić na njenoj prednjoj stranici MORA se vidjeti vaša zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *Vidite li svi tu zaporku?*

Voditelj ispitivanja treba prošetati razredom i vidjeti je li sve dobro složeno i jesu li svi materijali u omotnici – ništa ne smije ostati na klupama. Ako je potrebno, treba pomoći učenicima koji nisu uspješno složili materijale u omotnicu. Treba se osobito brinuti za to da kroz prozorčić na omotnici bude jasno vidljiva zaporka učenika.

Nakon što provjeri jesu li svi uredno spakirali omotnice, voditelj kaže učenicima:

- *Sada možete zatvoriti omotnice. Zalijepite ih tako da skinete zaštitnu trakicu s preklopa omotnice i cijelom dužinom zalijepite ljepljivi dio.*
- *Kada omotnice zatvorite, odložite ih u gornji lijevi kut klupe.*

Voditelj treba provjeriti jesu li sve omotnice propisno odložene na stol i prikupiti ih. Nakon toga voditelj se obraća učenicima:

- *Vaše je ispitivanje uspješno završeno.*
- *Još jednom svima zahvaljujemo na sudjelovanju i sve vas pozdravljamo.*
- *Možete napustiti učionicu i u tišini otići iz škole.*

Nakon što su učenici napustili učionicu, voditelj ispitivanja uzima sve omotnice s ispitnim materijalima, popis učenika, popis učenika s vrata prostorije i CD te **sve** materijale odnosi ravnatelju. Ravnatelj sprema **sve** materijale u kutiju u kojoj su prije bili pohranjeni. Tada voditelj zajedno s ravnateljem popunjava neke dijelove obrasca za ravnatelja. Voditelj zajedno s ravnateljem čeka ostale voditelje (u slučaju da ih je više). Voditelji nakon prikupljanja svih materijala zajedno s ravnateljem zatvaraju (lijepe) kutiju.

Sve kutije i sav materijal koji je došao u školu, zajedno s popunjenim obrascem za ravnatelje, pakiraju se u zajednički paket na koji je potrebno zalijepiti priloženu naljepnicu za povrat. Paket treba pohraniti u sef ili na neko drugo sigurno mjesto u školi do završetka ispitivanja, odnosno do prikupljanja preostalih ispita.

PRILOG 56

Upute za voditelje ispitivanja iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike mađarske nacionalne manjine

FELMÉRÉS ANGOL NYELVB0FELSŐ TAGOZAT
FIZIKA, BIOLÓGIA, KÉMIA, INTEGRÁLT TANANYAG

Általános tudnivalók a felméréshez

A felmérés második napján a felmérést levezető tanár és helyettese legkésőbb nyolc órakor az iskolába érkeznek és jelentkeznek az igazgatónál. Az igazgatóval együtt kell kibontaniuk a felmérés anyagát tartalmazó küldeményt. Ebből kell kivenni a felmérést levezető tanár részére szóló borítékot (a felmérésre kijelölt tantermek szerint). A felmérést levezető tanár a számára kijelölt tanteremre szánt borítékot veszi magához. A felmérést levezető tanár kinyitja a borítékot és megállapítja, hogy benne van-e a tanulók névsora kódokkal, a tanulók névsora, amelyet a felmérésre kijelölt tanterem ajtajára kell függeszteni, valamint a levezető tanárra vonatkozó utasítások.

Ezután a felmérést levezető tanár a fizika, biológia, kémia, integrált tananyag felmérőit tartalmazó borítékokat a felmérésre kijelölt tantermekbe helyezi a tanulók névsora szerint. Azok az iskolák, amelyekben több felmérésre kijelölt tanterem van, különösen figyeljenek oda, hogy a tanterembe a tanulók névsorának megfelelő borítékok jussanak.

Az anyag kiválogatása után a felmérést levezető tanár, 8.30 óra előtt, beviszi a felmérésre kijelölt tanterembe a következőket: a felmérési feladatokat tartalmazó borítékokat, a tanulók névsorát.. A tanterem ajtajára helyezendő névsort azonnal ki kell függeszteni. A felmérésre kijelölt tantermeket zárva kell tartani a felmérést végző bizottság érkezéséig.

8.45 órakor a felmérést levezető tanár a tanulókat névsor szerint behívja a tanterembe. Amikor a tanulók az osztályba mennek, figyelmeztetni kell őket arra, hogy mindenki a saját padjába üljön, egymás mögé.

Miután a tanulók elfoglalták helyüket, a felmérést levezető tanár a következőkkel fordul hozzájuk:

- *Jó napot kívánok, kedves tanulók. Most, hogy elfoglaltátok helyeteket, megkezdhetjük a mai felmérést.*
- *Amikor a neveteket halljátok, ide jöttök hozzám és átveszitek a felmérőt tartalmazó borítékokat.*
- *A borítékon személyre szóló kódot láttok.* **(meg kell mutatni a tanulóknak egy borítékot, amelynek ablakán látszik a kód)**
- *A borítékkal visszatértek a helyetekre, és a padotok bal felső sarkára helyezitek azt.*
- *Ne nyissátok ki a borítékot, amíg nem kaptok rá utasítást!*
- *A padotokon csak grafitceruza és radír lehet.*
- *A többit tegyétek erre az asztalra.* **(rámutatni az asztalra)**
- *Van-e kérdésetek?*

A bevezető után a felmérést levezető tanár a névsor szerint szólítja a tanulókat. A szólított tanuló a felmérést levezető tanárhoz megy, és átveszi a borítékot a megfelelő kóddal. Az egyes tanuló kódja jól látható a felmérőt tartalmazó borítékon, és megfelel annak a kódnak, amely a tanuló neve mellett található a névsorban. Ügyeljünk arra, hogy a tanuló a saját kódjával ellátott borítékot kapja meg. A tanuló visszatér a helyére, ugyanakkor a felmérést levezető tanár a névsorban megjelöli, hogy a tanuló átvette a borítékot. Miután minden tanuló átvette borítékát, a felmérést levezető tanár még egyszer ellenőrzi, hogy a tanulók a megfelelő helyen ülnek-e.

A felmérés kezdetén ellenőrízzük, hogy megvan-e minden tanulónak a felméréshez szükséges felszerelése. Amennyiben a tanulónak nincs a felméréshez szükséges felszerelése, adjunk neki az előre elkészített tartalék felszerelésből.

Felmérés fizikából, biológiából és kémiából áll.

Pontosan 9.00 órakor, miután minden tanuló megkapta az ellenőrzőt tartalmazó borítékát, és elfoglalták helyüket, megkezdődik a felmérés fizikából, biológiából és kémiából.

Ezután a felmérést levezető tanár felolvassa az **általános utasításokat**:

- *Ma fizikából,biológiából és kémiából oldotok meg feladatokat.*
- *Az ellenőrző kb.2 óra időtartamú. Az ellenőrző két részből áll. Az első rész után 15 perces szünetetek van.*
- *Figyeljetek a felmérést levezető tanárra, és kövessétek utasításait, hogy könnyebben megoldhassátok feladataitokat.*
- *Ha a feladatokkal kapcsolatban valami nem világos, vagy valamire szükségetek van, emeljétek fel kezeteket, és a tanár oda jön hozzátok.*
- *Ne beszélgessetek egymással, és ne figyeljetek az iskolai csengetésre, vagy egyéb iskolai eseményre.*
- *Az ellenőrzőt írott betűkkel írjátok!*
- *Grafitceruzával írjatok!*
- *Amennyiben tévedtek a feladatmegoldásban, a téves feleletet kitörölhetitek, és bekarikázhatjátok vagy beírhatjátok az új feleletet. Ha úgy tűnik, hogy valamely feladat nehéz, ne veszítsétek vele az időt, hanem fogjatok hozzá a következő feladat megoldásához. A megoldatlan feladatokra térjetek vissza később, amikor a többit már megoldottátok. Végül ellenőrízzétek le feleleteiteket!*
- *Ezt az ellenőrzőt nem osztályzatra írjátok, de arra kérünk benneteket, hogy igyekezzetek minél jobban megoldani.*

A felmérést levezető tanár ezután a felmérő első részének utasításait olvassa:

- *Most pedig óvatosan nyissátok ki borítékotokat úgy, hogy leveszitek a matricát az áthajtott részről. Óvatosan vegyétek le, úgy, hogy ne sértsétek meg.*
- *Mindent vegyetek ki a borítékból. Két feladatfüzet van előtted és egy piros lap az osztályzók részére.*
- *Fogd a füzetet, amelyen ez a felirat áll: FIZIKA.*
- *Ezt a füzetet hagyjátok a padon, a többit pedig tegyétek vissza a borítékba. A borítékot helyezzétek padotok bal felső sarkába.* **(ellenőrizzük le, hogy a tanulók a megfelelő füzetet fogták-e a kezükbe, és a többit visszarakták-e a borítékba)**
- *Ne lapozzátok a feladatfüzetet.*
- *Most felolvasom az utasítást, amely az ellenőrző első oldalán található. Kövessétek az utasítást!*

A felmérést levezető tanár felovassa a Fizika feladatfüzet címoldaláról a következő utasítást:

- *A fizikai rész megoldására 30 perc áll rendelkezésre.*
- *Figyelmesen olvassatok el minden feladatot és utasítást!*
- *Sok sikert kívánunk!.*
- *Kezdjétek el a megoldást!*

Miután kimondta a felmérést levezető tanár a *Kezdjétek el a megoldást* mondatot, mérni kezdi az időt (30 perc). A feladatmegoldás kezdetének és befejezésének idejét fel kell írni a táblára.

25 perc elteltével a felmérést levezető tanár közli a tanulókkal, hogy még 5 perc idejük van a megoldásra.

Pontosan a feladatmegoldás ideje lejártakor (30 perc) a felmérést levezető tanár a tanulókhoz fordul:

- *Most tegyétek félre ceruzáitokat. A felmérés ezen részét befejeztétek.*
- *Csukjátok be a felmérőt és tegyétek vissza a borítékba!*
- *Fogd a füzetet, amelyen ez a felirat áll: BILÓGIA.*
- *Ezt a füzetet hagyjátok a padon, a többit pedig tegyétek vissza a borítékba. A borítékot helyezzétek padotok bal felső sarkába.* **(ellenőrizzük le, hogy a tanulók a megfelelő füzetet fogták-e a kezükbe, és a többit visszarakták-e a borítékba)**
- *Ne lapozzatok a feladatfüzetben!*
- *Most felolvasom az utasítást, amely az ellenőrző első oldalán található. Kövessétek az utasítást!*

A felmérést levezető tanár felovassa a Biológia feladatfüzet címoldaláról a következő utasítást:

- *A Biológia rész megoldására 25 perc áll rendelkezésre.*
- *Figyelmesen olvassatok el minden feladatot és utasítást!*
- *Sok sikert kívánunk!.*
- *Kezdjétek el a megoldást!*

Miután kimondta a felmérést levezető tanár a *Kezdjétek el a megoldást* mondatot, mérni kezdi az időt (25 perc). A feladatmegoldás kezdetének és befejezésének idejét fel kell írni a táblára.

20 perc elteltével a felmérést levezető tanár közli a tanulókkal, hogy még 5 perc idejük van a megoldásra.

Pontosan a feladatmegoldás ideje lejártakor (25 perc) a felmérést levezető tanár a tanulókhoz fordul:

- *Most tegyétek félre ceruzáitokat. A felmérés ezen részét befejeztétek.*
- *Csukjátok be a felmérőt és tegyétek vissza a borítékba! A borítékot helyezzétek padotok bal belső sarkába!*
- *15 perces szünet áll rendelkezésetekre. Az osztályba gyeretek vissza pontosan a 15-perces szünet leteltével, pontosan .....óra.....perc. (Diákokkal közlelni mikor kell visszajöni).*
- *Lassan és csendesen hagyátok el a tantermet, mert a többi tantermekben még tart a felmérés.*

A felmérést levezető tanár ellenőrzi, hogy ott van-e minden padon a feladatokat tartalmazó boríték. A felmérésre kijelölt tanteremet a szünet alatt feltétlenül be kell zárni. Az ellenőrző anyagát tilos kivinni a szünet alatt. A szünet alatt a felmérést levezető tanár vagy helyettese figyelnek arra, hogy a tanulók időben visszaérjenek a tanterembe.

Miután megállapítottuk, hogy minden tanuló visszajött a tanterembe, elkezdhetjük a második részt. Minden olyan tanulót ki kell zárni a további ellenőrzésből, aki nem tér vissza időben, vagy annyit késik, hogy zavarja az ellenőrzés menetét. Ezeket a tanulókat meg kell jelölni a névsorban és rögzíteni az igazgatók részére szóló űrlapon.
Ezután a felmérést levezető tanár olvassa a felmérő második részét:

- *A borítékból vegyétek ki a feladatfüzetet, amelyen ez a felirat áll: KÉMIA.*
- *A többit hagyjátok a borítékban! A borítékot helyezzétek padotok bal felső sarkára.* **(ellenőrizni, hogy mindenki kivette-e a megfelelő ellenőrzőt, és hogy a többi a borítékban van-e)**
- *Ne lapozzatok a feladatfüzetben!*
- *Most felolvasom az utasítást, amely az ellenőrző első oldalán található. Kövessétek az utasítást!*

A felmérést levezető tanár felovassa a kémia feladatfüzet címoldaláról a következő utasítást:

- *A* kémia *rész megoldására 30 perc áll rendelkezésre.*
- *Figyelmesen olvassatok el minden feladatot és utasítást!*
- *Sok sikert kívánunk!.*
- *Kezdjétek el a megoldást!*

Miután kimondta a felmérést levezető tanár a *Kezdjétek el a megoldást* mondatot, mérni kezdi az időt (30 perc). A feladatmegoldás kezdetének és befejezésének idejét fel kell írni a táblára.

25 perc elteltével a felmérést levezető tanár közli a tanulókkal, hogy még 5 perc idejük van a megoldásra.

Pontosan a feladatmegoldás ideje lejártakor (30 perc) a felmérést levezető tanár a tanulókhoz fordul:

- *Most tegyétek félre ceruzáitokat. A felmérés ezen részét befejeztétek.*
- *Csukjátok be a felmérőt és tegyétek vissza a borítékba! .*
- *A borítékból vegyétek ki a feladatfüzetet, amelyen ez a felirat áll:INTEGRÁLT TANANYAG.*
- *A többit hagyjátok a borítékban! A borítékot helyezzétek padotok bal felső sarkára.* **(ellenőrizni, hogy mindenki kivette-e a megfelelő ellenőrzőt, és hogy a többi a borítékban van-e)**
- *Ne lapozzatok a feladatfüzetben!*
- *Most felolvasom az utasítást, amely az ellenőrző első oldalán található. Kövessétek az utasítást!*

A felmérést levezető tanár felovassa az *INTEGRÁLT TANANYAG* feladatfüzet címoldaláról a következő utasítást:

- *A INTEGRÁLT TANANYAG rész megoldására 15 perc áll rendelkezésre.*
- *Figyelmesen olvassatok el minden feladatot és utasítást!*
- *Sok sikert kívánunk!.*
- *Kezdjétek el a megoldást!*

Miután kimondta a felmérést levezető tanár a *Kezdjétek el a megoldást* mondatot, mérni kezdi az időt (15 perc). A feladatmegoldás kezdetének és befejezésének idejét fel kell írni a táblára

A feladatok megoldásának elkezdésétől számított 1O perc elteltével a felmérést végző tanár közli a tanulókkal, hogy még 5 perc van hátra a megoldási idő végéig.

Pontosan az előre kiszabott megoldási idő lejártakor (15 perc) a felmérést végző tanár a tanulókhoz fordul:

- *Most tegyétek le ceruzátokat és csukjátok be a feladatfüzetet! Figyelmesen hallgassátok meg és kövessétek a további utasítást.*
- *Fogjátok a borítékot, és tegyetek ki belőle mindent a padra!* **(megvárni, míg a tanulók mindent kivesznek a borítékból)**
- *Előttetek kell lenni negy feladatfüzetnek, egy piros lapnak az osztályzó tanárok részére és a borítéknak, amelyből mindezt kivettétek.* **(ellenőrizni, hogy a tanulók előtt van-e minden anyag)**
- *Most a borítékot tegyétek magatok elé úgy, hogy az ablak előttetek jobbra fent legyen. Tegyétek a borítékba, gyűrődésmentesen, a következő sorrendben:*
    1. *a piros lapot az osztályzó tanárok részére úgy, hogy az első lapja az ablak felé nézzen*
    2. *a két feladatfüzetet úgy, hogy a címlap az ablak felé legyen fordítva.*
- *Miután mindent rendesen beletettetek a borítékba, az ablakon keresztül a kódotoknak KELL látszódni.* **(megmutatni a tanulóknak egy borítékot az ablakkal, amelyen keresztül a kód látható)**
- *Látjátok-e mindannyian ezt a kódot?*

A felmérést végző tanár végignézi az osztályban, hogy jól rakták-e össze a tanulók az anyagot és benne van–e minden. Amennyiben szükséges, segít nekik. Különösen oda kell figyelni, hogy az ablakon keresztül jól látszódjon a kód.

Miután megállapította, hogy a tanulók borítékai rendben vannak, a felmérést végző tanár a tanulókhoz fordul:

- *Most lezárhatjátok a borítékot. Úgy ragasszátok le, hogy az áthajtott részről leveszitek a védőszalagot, és egész hosszúságában leragasztjátok a ragasztós részt.*
- *Amikor leragasztottátok a borítékot, tegyétek azt padotok bal felső sarkára.*

A felmérést végző tanár ellenőrzi, hogy a tanulók helyesen helyezték-e el a borítékokat, és ezután összeszedi azokat. Ha szükséges, a felmérést végző tanár segít a tanulóknak lezárni a borítékot. Ezt követően a felmérést végző tanár a tanulókhoz fordul:

- *Nagyon lekiismeretesek voltatok, és sikeresen elvégeztétek az ellenőrző feladatokat.*
- *Elhagyhatjátok a tantermet, és halkan elmehettek az iskolából.*
- *Még egyszer mindenkinek köszönjük.*

Miután a tanulók elhagyták a tantermet, a felmérést végző tanár elviszi az ellenőrzőket tartalmazó borítékokat, a tanulók névsorát, a tanterem ajtajára kifüggesztett névsort, és az **összes** anyagot az igazgatóhoz. Az igazgató az **összes** anyagot beleteszi a dobozba, amelyből kivette. Ezután a felmérést végző tanár az igazgatóval együtt közösen kitölti az igazgatói űrlapot. A felmérést végző tanár az igazgatóval együtt bevárja a többi felmérést végző tanárt (ha vannak), és ezután az összes anyagot beleteszik a dobozba, majd azt lezárják (leragasztják).

Minden dobozt és minden anyagot, amely az iskolába érkezett, az igazgatói űrlappal együtt a közös dobozba kell helyezni, és a visszaküldéshez a mellékelt matricát ráragasztani. A csomagot a széfben kell tartani az ellenőrzés végéig, illetve a többi ellenőrző anyag begyűjtéséig.

PRILOG 57

Upute za voditelje ispitivanja iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike srpske nacionalne manjine

ИСПИТИВАЊЕ – ФИЗИКА, БИОЛОГИЈА И ХЕМИЈА

Увод у испитивање

Првог дана испитивања водитељ испитивања и његов помоћник треба да дођу у школу најкасније у 8.00 часова и јаве се директору. Заједно са директором треба да отпакују испитни материјал за први дан испитивања. Из испитнога материјала треба да одаберу омотницу за водитеље испитивања (по испитним просторијама). Притом водитељи треба да пазе на то да одаберу ону омотницу која одговара испитној просторији за коју су задужени према прије утврђеном распореду. Водитељи треба да отворе одабрану омотницу и утврде налазе ли се у њој: попис ученика с њиховим шифрама, попис ученика који се ставља на врата испитне просторије, упуте за водитеље испитивања.

Након тога из испитних материјала за Физику, Биологију и Хемију водитељи разврставају омотнице са испитима по испитним просторијама, према попису ученика. У школама у којима постоји више испитних просторија треба посебно водити рачуна о тачном разврставању омотница са испитима на темељу приложеног пописа ученика по испитним просторијама. Водитељи испитивања одмах након разврставања материјала, а најкасније од 8.30 часова, носе омотнице са испитима и пописе ученика у испитну просторију. Попис који је намењен за врата испитне просторије, потребно је одмах истакнути. Испитне просторије треба да буду закључане до тренутка доласка испитне комисије.

У 8.45 часова водитељ испитивања позива ученике у учионицу према предвиђеном попису ученика. Ученике приликом уласка у учионицу треба упозорити на то да седну сваки у своју клупу, један иза другога.

Кад ученици заузму своја места, водитељ испитивања им се обраћа речима:

- Драги ученици, добар дан. Сад када сте сви на својим местима, можемо почети с данашњим испитом.
- Када вас прозовем, доћи ћете до мене и преузети своју омотницу са испитом.
- На омотници се види ваша шифра. **(показати ученицима једну омотницу и прозорчић кроз који се види шифра)**
- Са омотницом ћете се вратити на своје место и одложити је у горњи леви угао своје клупе.
- Не отварајте омотницу док вам се то не каже.
- На клупи можете имати само графитну оловку и гумицу за брисање.
- Све остало одложите на овај стол. **(показати стол)**
- Имате ли питања?

Након наведеног увода, водитељ испитивања прозиваће ученике према попису. Сваки прозвани ученик доћи ће до водитеља испитивања који ће му уручити омотницу са одговарајућом шифром. Шифра појединог ученика јасно је видљива на омотници с испитима и одговара оној која се налази на попису уз име ученика. Треба се посебно бринути за то да се сваком ученику додели омотница управо са његовом шифром. Ученик се затим враћа на своје место, док водитељ испитивања на попису ученика бележи да је ученик преузео омотницу. Када сви преузму своје омотнице, водитељ испитивања ће још једанпут проверити да ли су сви ученици сели на предвиђено место.

На почетку испитивања треба проверити имају ли ученици предвиђени прибор за решавање испита. Ако неки ученик нема потребан прибор за решавање испита, треба му дати унапред припремљен резервни прибор.

Испитивање из Физике, Биологије и Хемије

Тачно у 9.00 часова, након што су сви ученици добили своје омотнице са испитним материјалом и сели на своја места, започиње испитивање из Физике, Биологије и Хемије.

Водитељ испитивања чита **општа упутства**:

- Данас ћете решавати испите из Физике, Биологије и Хемије.
- Целокупно испитивање трајаће око 2 сата.
- Испитивање ће се провести у два дела. Након првога дела имаћете одмор од 15 минута.
- Слушајте водитеља и пратите његова упутства како би вам било лакше решити испит.
- Ако вам било шта за време испитивања не буде јасно или ако вам нешто затреба, дигните руку и водитељ ће доћи до вас.
- Не разговарајте с другим ученицима, не обазирите се на школско звоно и на остале догађаје у школи.

- Сваки испит има предвиђено време решавања о којем треба да водите рачуна.
- Ако вам се чини да је неки задатак претежак, не задржавајте се на њему предуго. Почните решавати следећи. Нерешеним задацима вратите се касније. На крају проверите своје одговоре.
- Испит пишите српским књижевним или стандардним језиком, писаним словима.
- Пишите графитном оловком.
- Ако погрешите, одговор можете обрисати те заокружити или уписати нови одговор.
- Овај испит није за оцену, али вас молимо да испиту приступите озбиљно и да га покушате решити најбоље што можете.
- Још једанпут вас молимо за потпуну озбиљност.

Водитељ затим чита упутства за први део испитивања:

- Сада пажљиво отворите своју омотницу тако да одлепите налепницу с преклопа. Пазите да не оштетите омотницу.
- Извадите све из омотнице. Пред вама се налазе четири књижице и црвени лист за оцењиваче.
- Издвојте књижицу на којој пише: ФИЗИКА.
- Њу оставите на клупи, а све остало уредно вратите у омотницу. Омотницу одложите у горњи леви угао клупе. **(проверити јесу ли сви извадили одговарајући испит и све остало вратили у омотнице)**
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која пишу на првој страници вашег испита. Пратите упутства.

Водитељ чита следећа упутства с насловне стране испитне књижице из **Физике**:

- Овај део испита трајаће 30 минута.
- Пажљиво прочитај сваки задатак и упутства.
- Желимо ти много успеха.
- Почни с решавањем.

Након што каже Почни с решавањем, водитељ почиње мерити време (30 минута). Почетно и завршно време у сатима и минутама треба написати читко на таблу.

Након 25 минута решавања задатака, водитељ испитивања обавестиће ученике да за решавање испита имају још 5 минута.

Тачно по истеку времена предвиђеног за овај испит (30 минута), водитељ испитивања обратиће се ученицима:

- Сада одложите своје оловке. Овај испит је завршен.
- Затворите испит и спремите га натраг у омотницу.
- Из омотнице извадите испитну књижицу на којој пише: БИОЛОГИЈА.
- Све остало оставите у омотници. Омотницу одложите у горњи леви угао клупе. **(проверити јесу ли сви извадили одговарајући испит и све остало вратили у омотнице)**
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која пишу на првој страници вашег испита. Пратите упутства.

Водитељ чита следећа упутства с насловне стране испитне књижице из **Биологије**:

- Овај део испита трајаће 25 минута.
- Пажљиво прочитај сваки задатак и упутства.
- Желимо ти много успеха.
- Почни с решавањем.

Након што каже Почни с решавањем, водитељ почиње мерити време (25 минута). Почетно и завршно време у сатима и минутама треба написати читко на таблу.

Након 20 минута решавања задатака, водитељ испитивања обавестиће ученике да за решавање испита имају још 5 минута.

Тачно по истеку времена предвиђеног за овај испит (25 минута), водитељ испитивања обратиће се ученицима:

- Сада одложите своје оловке. Овај део испитивања је завршен.
- Затворите испит и спремите га натраг у омотницу. Омотницу одложите у горњи леви угао клупе.
- Сада имате одмор од 15 минута. У учионицу се вратите тачно по истеку 15 минута, тачно у ..... сати и ..... минута. **(рећи ученицима тачно време када треба да се врате)**
- Мирно изађите из учионице и не стварајте буку јер у неким учионицама испитивање траје.

Водитељ испитивања провериће да ли се налази на свакој клупи омотница са испитним материјалом. Испитна учионица за време одмора мора бити закључана. Није допуштено изношење испитног материјала за време одмора.

Након што је утврђено да су се сви ученици вратили у учионицу, провешће се други део испитивања. Сваки ученик који се не врати на испитивање или закасни толико да омета наставак испитивања, треба да буде искључен из даљњег испитивања. Те ученике треба забележити на попису ученика, а случајеве забележити у формулару за директоре.

Водитељ затим чита упутства за други део испитивања:

- Из омотнице извадите испитну књижицу на којој пише: ХЕМИЈА
- Све остало оставите у омотници. Омотницу одложите у горњи леви угао клупе. **(проверити да ли су сви извадили одговарајући испит и све остало вратили у омотнице)**
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која пишу на првој страници вашег испита. Пратите упутства.

Водитељ чита следећа упутства с насловне стране испитне књижице из **Хемије**:

- Овај део испита трајаће 30 минута.
- Пажљиво прочитај сваки задатак и упутства.
- Желимо ти много успеха.
- Почни с решавањем.

Након што каже Почни с решавањем, водитељ почиње мерити време (30 минута). Почетно и завршно време у сатима и минутама треба написати читко на таблу.

Након 25 минута решавања задатака, водитељ испитивања обавестиће ученике да за решавање испита имају још 5 минута.

Тачно по истеку времена предвиђеног за овај испит (30 минута), водитељ испитивања обратиће се ученицима:

- Сада одложите своје оловке. Овај испит је завршен.
- Затворите испит и спремите га натраг у омотницу.
- Из омотнице извадите књижицу на којој пише: ИНТЕГРАЦИЈА НАСТАВНИХ САДРЖАЈА ИЗ БИОЛОГИЈЕ, ФИЗИКЕ И ХЕМИЈЕ.
- Све остало оставите у омотници. Омотницу одложите у горњи леви угао клупе. **(проверити да ли су сви извадили одговарајући испит и све остало вратили у омотнице)**
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која пишу на првој страници вашег испита. Пратите упутства.

Водитељ чита следећа упутства с насловне стране испитне књижице из **Интеграције наставних садржаја из Биологије, Физике и Хемије:**

- Овај део испита трајаће 15 минута.
- Пажљиво прочитај сваки задатак и упутства.
- Желимо ти много успеха.
- Почни с решавањем.

Након што каже Почни с решавањем, водитељ почиње мерити време (15 минута). Почетно и завршно време у сатима и минутама треба написати читко на таблу.

Након 10 минута решавања задатака, водитељ испитивања обавестиће ученике да за решавање испита имају још 5 минута.

Тачно по истеку времена предвиђеног за овај испит (15 минута), водитељ испитивања обратиће се ученицима:

- Сада одложите своје оловке и затворите испит. Пажљиво слушајте и пратите даљна упутства.
- Узмите омотницу и извадите на стол све што се у њој налази. **(причекати да ученици изваде све из омотнице)**
- Пред собом бисте требали имати четири испитне књижице, црвени лист за оцењиваче и омотницу из које сте све то извадили. **(проверити да ли сви ученици имају предвиђене материјале на столу)**
- Сада омотницу ставите испред себе тако да је њен прозорчић пред вама горе и десно. У омотницу уредно и без гужвања стављајте редом:
    1. црвени лист за оцењиваче тако да прва страница листа буде окренута према прозорчићу.
    2. четири испитне књижице тако да насловна страна буде окренута према прозорчићу.
- Када сте све уредно сложили у омотницу, кроз прозорчић на њеној предњој страни МОРА се видети ваша шифра. **(показати ученицима једну омотницу и прозорчић кроз који се види шифра)**
- Видите ли сви ту шифру?

Водитељ испитивања треба да прошета разредом и види да ли је све добро сложено и да ли су сви материјали у омотници – ништа не смије остати на клупама. Ако је потребно, треба помоћи ученицима који нису успешно сложили материјале у омотницу. Треба се посебно бринути за то да кроз прозорчић на омотници буде јасно видљива шифра ученика.

Након што провери да ли су сви уредно сложили омотнице, водитељ каже ученицима:

- Сада можете затворити омотнице. Залепите их тако да скинете заштитну тракицу с преклопа омотнице и целом дужином залепите лепљиви део.
- Када омотнице затворите, одложите их у горњи леви угао клупе.

Водитељ треба да провери да ли су све омотнице прописно одложене на стол и да их скупи. Након тога водитељ се обраћа ученицима:

- Ваше је испитивање успешно завршено.
- Још једном свима захваљујемо на суделовању и све вас поздрављамо.
- Можете напустити учионицу и у тишини отићи из школе.

Након што су ученици напустили учионицу, водитељ испитивања узима све омотнице са испитним материјалима, попис ученика и попис ученика с врата просторије те **све** материјале односи директору. Директор спрема **све** материјале у кутију у којој су прије били похрањени. Тада водитељ, заједно са директором, попуњава неке делове формулара за директора. Водитељ заједно са директором чека остале водитеље (у случају да их је више) и након прикупљања свих материјала заједно са директором затвара (лепи) кутију.

PRILOG 58

Upute za voditelje ispitivanja iz Fizike, Biologije i Kemije za učenike talijanske nacionalne manjine

ISTRUZIONI PER LA COMMISSIONE D'ESAME – FISICA, BIOLOGIA E CHIMICA

Introduzione

Il primo giorno d'esame, il presidente della Commissione d'esame ed i commissari d'esame devono essere a scuola entro le ore 8 e presentarsi al direttore della scuola. Assieme al direttore aprono il pacco contenente il materiale per il primo giorno d'esame. Si deve prendere la busta per i commissari d'esame (secondo l'aula d'esame). I commissari d'esame devono prestare attenzione e scegliere la busta che corrisponde all'aula d'esame alla quale sono stati assegnati, secondo le precedenti disposizioni. Ogni commissario deve quindi aprire la busta appropriata e controllarne il contenuto: l'elenco degli alunni con i loro codici, l'elenco degli alunni da appendere alla porta dell'aula in cui si svolgono gli esami e le indicazioni per i commissari d'esame.

Dopo di ciò i commissari distribuiscono le buste con gli esami di Fisica, Biologia e Chimica nelle aule d'esame, secondo l'elenco degli alunni. Nelle scuole dove ci sono più aule d'esame, si deve tenere conto in modo particolare dell'esatta distribuzione delle buste con i materiali in base all'elenco degli alunni nelle singole aule d'esame. I commissari d'esame, subito dopo lo smistamento del materiale, e non più tardi delle ore 8,30, portano le buste con gli esami e gli elenchi degli alunni nelle aule d'esame. L'elenco destinato alla porta dell'aula d'esame deve essere subito appeso. Le aule d'esame devono rimanere chiuse fino all'arrivo della Commissione esaminatrice.

Alle 8,45 il presidente della Commissione d'esame chiama gli alunni in classe, in base all'elenco. Al momento dell'entrata nell'aula gli alunni devono essere avvertiti di sedere ognuno nel proprio banco uno dietro l'altro.

Dopo che gli alunni si sono sistemati al loro posto, il presidente della Commissione d'esame si rivolge loro con le seguenti parole:

- *Cari alunni, buon giorno! Ora che siete tutti al vostro posto possiamo cominciare con l'odierno esame.*
- *Quando vi chiamerò, verrete da me a prendere la vostra busta contenente il materiale d'esame.*
- *Sulla busta si vede il vostro numero di codice personale* ***(mostrare agli alunni una busta e la finestrella attraverso la quale si vede il codice)****.*
- *Con la busta ritornerete al vostro posto e la disporrete nell'angolo superiore a sinistra del vostro banco.*
- *Non aprite la busta fino a quando non sarete invitati a farlo.*
- *Sul banco potete avere solo la matita e la gomma.*
- *Deponete tutto il resto su questo banco* ***(indicare il banco).***
- *Avete delle domande da fare?*

Dopo l'introduzione all'esame, il presidente della Commissione d'esame chiamerà gli alunni in base all'elenco e ad ognuno consegnerà la busta con il suo codice. Il codice d'ogni singolo alunno è chiaramente visibile sulla busta contenente il materiale d'esame e corrisponde a quello dell'elenco, accanto al nome d'ogni alunno. Si deve prestare particolare attenzione nell'assegnare ad ogni alunno la busta con il codice appropriato. L'alunno poi ritorna al proprio posto, mentre il presidente della Commissione d'esame segna sull'apposito elenco che l'alunno ha preso in consegna la busta. Una volta che tutti hanno preso in consegna la propria busta, il presidente della Commissione d'esame, ancora una volta, verificherà che tutti gli alunni si siano seduti come previsto.

All'inizio dell'esame si deve controllare che gli alunni abbiano l'occorrente previsto per sostenere l'esame e se qualche alunno ne è sprovvisto, bisogna fornirglielo e, quindi, prepararlo precedentemente come riserva.

Esame di Fisica, Biologia e Chimica

Esattamente alle ore 9,00, dopo che tutti gli alunni hanno ricevuto la propria busta con il materiale d'esame e si sono seduti al loro posto, inizia l'esame di *Fisica, Biologia e Chimica*.

Il commissario d'esame legge le **istruzioni generali**:

- *Oggi risolverete l'esame di Fisica, Biologia e Chimica.*
- *L'esame durerà circa 2 ore.*
- *L'esame è diviso in due parti. Dopo la prima parte ci sarà un riposo della durata di 15 minuti.*
- *Ascoltate il commissario d'esame e seguite le sue indicazioni in modo che vi sia più facile svolgere l'esame.*
- *Se qualsiasi cosa, riguardante l'esame, non vi è chiara o se vi serve qualcosa, alzate la mano e il commissario verrà da voi.*
- *Non conversate con gli altri alunni, non badate al campanello scolastico e agli avvenimenti scolastici.*
- *Ogni parte dell'esame deve essere svolta secondo i tempi previsti di cui dovete tener conto.*
- *Se qualche esercizio vi sembra troppo difficile, non soffermatevi su di esso troppo a lungo. Passate a risolvere il successivo. Agli esercizi irrisolti ritornerete più tardi. Alla fine controllate le vostre risposte.*
- *Usate l'italiano standard e scrivete in corsivo.*
- *Per scrivere usate la matita.*
- *Se sbagliate la risposta potete cancellarla e cerchiare o scrivere la nuova risposta.*
- *Quest'esame non è per voto, però vi preghiamo di tentare di risolverlocon serietà e nel miglior modo possibile.*

Il commissario poi legge le istruzioni per la prima parte dell'esame:

- *Ora aprite la vostra busta attentamente, staccando l'etichetta dall'apertura. Fate attenzione a non danneggiare la busta.*
- *Estraete tutto dalla busta. Davanti a voi si trovano due opuscoli d'esame e il foglio rosso per i correttori.*
- *Separate l'opuscolo sul quale scrive: Fisica.*
- *Lasciatelo sul banco e riponete tutto il resto nella busta. Mettete la busta nell'angolo superiore sinistro del banco* ***(controllate che tutti abbiano estratto l'esame appropriato e rimesso tutto il resto nella busta).***
- *Non sfogliate il materiale d'esame.*
- *Ora vi leggerò le istruzioni scritte sulla prima pagina del vostro esame. Seguite le istruzioni.*

Il commissario legge le seguenti istruzioni dalla copertina dell'opuscolo d'esame di **Fisica**:

- *Questa parte dell'esame durerà 30 minuti.*
- *Leggi attentamente tutte le istruzioni e gli esercizi.*
- *Buon lavoro!*
- *Iniziate a lavorare.*

Dopo aver detto: *Iniziate a lavorare*, il commissario inizia a misurare il tempo (30 minuti). L'inizio e la fine dell'esame, espressi in ore e minuti, devono essere scritti sulla lavagna in modo leggibile.

Dopo 25 minuti di lavoro, il commissario d'esame avviserà gli alunni che per risolvere quest'esame hanno ancora a disposizione 5 minuti.

Esattamente allo scadere del tempo previsto per questa parte dell'esame (30 minuti), il commissario si rivolgerà agli alunni:

- *Ora riponete le vostre matite. Questa parte dell'esame è conclusa.*
- *Chiudete l'opuscolo e riponetelo nella busta.*
- *Dalla busta prendete il materiale su cui sta scritto:* ***Biologia.***
- *Lasciate tutto il resto nella busta. Mettete la busta nell'angolo superiore sinistro del banco* ***(controllate che tutti abbiano estratto l'esame appropriato e rimesso tutto il resto nella busta).***
- *Non sfogliate il materiale d'esame.*
- *Ora vi leggerò le istruzioni scritte sulla prima pagina del vostro esame. Seguite le istruzioni.*

Il commissario legge le seguenti istruzioni dalla copertina dell'opuscolo d'esame di **Biologia**:

- *Questa parte dell'esame durerà 25 minuti.*
- *Leggi attentamente tutte le istruzioni e gli esercizi.*
- *Buon lavoro!*
- *Iniziate a lavorare.*

Dopo aver detto: *Iniziate a lavorare*, il commissario inizia a misurare il tempo (25 minuti). L'inizio e la fine dell'esame, espressi in ore e minuti, devono essere scritti sulla lavagna in modo leggibile.

Dopo 20 minuti di lavoro, il commissario d'esame avviserà gli alunni che per risolvere quest'esame hanno ancora a disposizione 5 minuti.

Esattamente allo scadere del tempo previsto per questa parte dell'esame (25 minuti), il commissario si rivolgerà agli alunni:

- *Ora riponete le vostre matite. Questa parte dell'esame è conclusa.*
- *Chiudete l'opuscolo e riponetelo nella busta.*
- *Riponete la busta sull'angolo superiore sinistro del banco.*
- *Segue ora un riposo di 15 minuti. Ritornate nell'aula esattamente allo scadere dei 15 minuti, ovvero alle ore .... e ... min. (Dire agli alunni l'ora esatta del rientro).*
- *Uscite tranquillamente e senza fare baccano, perché in alcune aule l'esame dura ancora.*

Il commissario d'esame controllerà che su ogni banco ci sia la busta con il materiale d'esame. L'aula dove si svolge l'esame, durante il riposo, deve rimanere chiusa a chiave. Non è permesso portare il materiale d'esame fuori dell'aula durante il riposo.

Dopo aver costatato che tutti gli alunni sono rientrati in classe, si effettuerà la seconda parte dell'esame. Ogni alunno che non rientra o che ritarda tanto da disturbare la continuazione dell'esame, deve essere escluso dagli esami. Tali alunni devono essere segnati sull'elenco degli alunni o evidenziati nel formulario del direttore.

Il commissario a questo punto legge le istruzioni per la seconda parte dell'esame:

- *Dalla busta estraete il libretto sul quale scrive:* ***Chimica****.*
- *Lasciate tutto il resto nella busta. Riponete la busta sull'angolo superiore sinistro del banco* ***(controllare che tutti abbiano preso l'adeguato libretto e riposto tutto il resto nella busta).***
- *Non sfogliate l'opuscolo d'esame.*
- *Ora vi leggerò le istruzioni scritte sulla prima pagina del vostro esame. Seguite le istruzioni.*

Il commissario legge le seguenti istruzioni dalla copertina dell'opuscolo d'esame di **Chimica**:

- *Questa parte dell'esame durerà 30 minuti.*
- *Leggi attentamente tutte le istruzioni e gli esercizi.*
- *Buon lavoro!*
- *Iniziate a lavorare.*

Dopo aver detto: *Iniziate a lavorare*, il commissario inizia a misurare il tempo (30 minuti). L'inizio e la fine dell'esame, espressi in ore e minuti, devono essere scritti sulla lavagna in modo leggibile.

Dopo 25 minuti di lavoro, il commissario d'esame avviserà gli alunni che per risolvere questa parte dell'esame hanno a disposizione ancora 5 minuti.

Esattamente allo scadere del tempo previsto per questa parte dell'esame (30 minuti), il commissario d'esame si rivolgerà agli alunni:

- *Ora riponete le vostre matite. Questa parte dell'esame è conclusa.*
- *Chiudete l'opuscolo e riponetelo nella busta.*
- *Dalla busta prendete il materiale su cui sta scritto:* ***Integrazione dei contenuti di Biologia, Fisica e Chimica.***
- *Lasciate tutto il resto nella busta. Mettete la busta nell'angolo superiore sinistro del banco* ***(controllate che tutti abbiano estratto l'esame appropriato e rimesso tutto il resto nella busta).***
- *Non sfogliate il materiale d'esame.*
- *Ora vi leggerò le istruzioni scritte sulla prima pagina del vostro esame. Seguite le istruzioni.*

Il commissario legge le seguenti istruzioni dalla copertina dell'opuscolo d'esame di *:* ***Integrazione dei contenuti di Biologia, Fisica e Chimica.***

- *Questa parte dell'esame durerà 15 minuti.*
- *Leggi attentamente tutte le istruzioni e gli esercizi.*
- *Buon lavoro!*
- *Iniziate a lavorare.*

Dopo aver detto: *Iniziate a lavorare*, il commissario inizia a misurare il tempo (15 minuti). L'inizio e la fine dell'esame, espressi in ore e minuti, devono essere scritti sulla lavagna in modo leggibile.

Dopo 10 minuti di lavoro, il commissario d'esame avviserà gli alunni che per risolvere questa parte dell'esame hanno a disposizione ancora 5 minuti.

Esattamente allo scadere del tempo previsto per questa parte dell'esame (15 minuti), il commissario d'esame si rivolgerà agli alunni:

- *Ora riponete le vostre matite e chiudete l'opuscolo. Ascoltate attentamente le seguenti istruzioni.*
- *Prendete la busta e riponete sul banco tutto ciò che essa contiene* ***(attendere che gli alunni tolgano tutto dalla busta).***
- *Davanti a voi dovreste avere quattro opuscoli d'esame, il foglio rosso per i correttori e la busta dalla quale avete tolto tutto ciò* ***(verificare che tutti gli alunni abbiano i materiali previsti sul banco).***
- *Adesso mettete la busta davanti a voi in modo che la sua finestrella sia in alto a destra. Nella busta in ordine e senza stropicciare mettete:*
    1. *il foglio rosso per i correttori in modo che la prima pagina del foglio sia rivolta verso la finestrella;*
    2. *i quattro opuscoli d'esame in modo che la copertina sia rivolta verso la finestrella.*
- *Se avete riposto tutto ordinatamente nella busta, attraverso la sua finestrella, deve essere visibile il vostro codice* ***(mostrare agli alunni una busta e la finestra attraverso la quale si deve vedere il codice)****.*
- *Vedete tutti il vostro codice?*

Il commissario d'esame deve controllare che tutto sia ben sistemato e che tutto il materiale sia nelle buste – sui banchi non deve rimanere niente. Se è necessario bisogna aiutare gli alunni a sistemare bene il tutto nella busta. È necessario prestare particolare attenzione che attraverso la finestrella della busta sia ben visibile il codice dell'alunno.

Dopo aver controllato che tutto sia riposto in ordine il commissario dice agli alunni:

- *Ora potete chiudere le buste. Incollatele togliendo la fascetta protettiva dell'apertura della busta e incollate la parte adesiva lungo tutta la lunghezza.*
- *Dopo aver incollato le buste, riponetele nell'angolo superiore a sinistra del banco.*

Il commissario deve verificare che tutte le buste siano messe sul banco e quindi raccoglierle. Dopo di ciò si rivolge agli alunni:

- *Il vostro esame è terminato con successo.*
- *Ringraziamo tutti per la partecipazione e vi salutiamo.*
- *Potete lasciare l'aula e uscire in silenzio dalla scuola.*

Dopo che gli alunni hanno lasciato l'aula il commissario d'esame prende tutte le buste con i materiali d'esame, l'elenco degli alunni e, dalla porta dell'aula, la lista degli alunni, infine consegna **tutti** i materiali al direttore. Il direttore ripone **tutti** i materiali nella scatola che li conteneva. Allora il commissario assieme al direttore compilano alcune parti del formulario per il direttore. Il commissario e il direttore attendono gli altri commissari (nel caso che ce ne siano più di uno) e, dopo aver riposto tutti i materiali, assieme sigillano la scatola.

PRILOG 59

Upute za voditelje ispitivanja iz Engleskoga jezika za učenike srpske nacionalne manjine

УПУТСТВА ZA ИСПИТИВАЊЕ – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Увод у испитивање

Другог дана испитивања испитивач и његов помоћник треба да дођу у школу најкасније у 8.00 часова и јаве се директору. Заједно с директором треба да распакују испитни материјал за други дан испитивања. Из испитног материјала треба да одаберу коверту за испитиваче (према испитним просторијама). При томе испитивачи треба да пазе да одаберу ону коверту која одговара испитној просторији за коју су задужени према раније утврђеном распореду. Испитивачи треба да отворе одабрану коверту и утврде налазе ли се у њој: списак ученика с њиховим шифрама, списак ученика који се ставља на врата испитне просторије и упутства за испитиваче.

Након тога из испитних материјала за Енглески језик испитивачи разврставају коверте с испитима у испитне просторије, према списку ученика. У школама у којима постоји више испитних просторија, треба посебно водити рачуна о тачном разврставању коверти с испитима на основу приложеног списка ученика за поједину испитну просторију.

Испитивачи треба да из приложене коверте са ЦД-овима за испите из страних језика одаберу ЦД са енглеским језиком на којем су снимљени задаци слушања са разумевањем. При томе треба посебно пазити да одаберу ЦД са енглеским језиком.

Испитивачи одмах након разврставања материјала, али не касније од 8.30 часова, носе коверте са испитима, спискове ученика и ЦД у испитну просторију. Списак који је намењен за врата испитне просторије потребно је одмах окачити. Испитне просторије треба да буду закључане до тренутка доласка Испитне комисије.

Испитивач, такође, треба осигурати да у испитној просторији буде уређај за репродукцију ЦД-а. Пре уласка ученика у учионицу испитивач треба припремити ЦД за репродуковање, односно ставити га у уређај за репродуковање и прилагодити јачину звука условима у учионици.

У 8.45 часова испитивач прозива ученике у учионицу према предвиђеном списку
ученика. Ученике при уласку у учионицу треба упозорити да седну сваки у своју клупу, један иза другога.
Када ученици заузму своја места, испитивач им се обраћа речима:

- Драги ученици, добар дан. Сад када сте сви на својим местима можемо почети са данашњим испитом.
- Када вас прозовем, доћи ћете до мене и узети своју коверту са испитом.
- На коверти се види ваша лична шифра. **(показати ученицима једну коверту и**
- **прозорчић кроз који се види шифра)**
- Са ковертом ћете се вратити на своје место и одложити је у горњи леви угао своје клупе. • Не отварајте коверту док вам се то не каже.
- На клупи смете имати само графитну оловку и гумицу за брисање.
- Све остало одложите на овај сто. **(показати сто)**
- Имате ли питања?

Након увода у испитивање, испитивач ће прозивати ученике према списку. Сваки прозвани ученик доћи ће до испитивача који ће му уручити коверту са одговарајућом шифром. Шифра појединог ученика јасно је видљива на коверти са испитима и одговора оној која се налази на списку уз име ученика. Треба посебно пазити да се сваком ученику додели коверта управо са његовом шифром. Ученик се затим враћа на своје место, а испитивач на списку ученика бележи да је ученик преузео коверту. Када сви преузму своје коверте, испитивач ће још једном проверити јесу ли сви ученици сели на предвиђено место.

На почетку испитивања треба проверити имају ли ученици предвиђени прибор за решавање испита. Ако неки ученик нема потребан прибор за решавање испита, треба му дати унапред припремљен резервни прибор.

Испитивање – Енглески језик

Тачно у 9.00 часова, након што су сви ученици добили своје коверте са испитним материјалом и сели на своја места, започиње испитивање из Енглеског језика.

Испитивач затим чита **општа упутства**:

- Данас ћете решавати испит из Енглеског језика.
- Испит ће трајати 50 минута.
- Слушајте испитивача и следите његова упутства како би вам било лакше решити испит.
- Ако вам било шта у испиту не буде јасно или ако вам нешто затреба, дигните руку и испитивач ће доћи до вас.
- Не разговарајте са другим ученицима, не обазирите се на школско звоно и на остале догађаје у школи.
- У испиту пишите писаним словима.
- Пишите графитном оловком.
- Ако погрешите, одговор можете обрисати, а затим заокружити или уписати нови одговор.
- Ако вам се чини да је неки задатак претежак, не задржавајте се на њему предуго. Почните решавати следећи. Нерешеним се задацима вратите касније. На крају проверите своје одговоре.
- Овај испит није за оцену, али вас молимо да покушате да га решите најбоље што можете.

Испитивач затим чита упутства за први део испитивања:

- Сада пажљиво отворите своју коверту тако да одлепите налепницу с преклопа. Пазите да ју не оштетите.
- Извадите све из коверте. Пред вама се налазе једна испитна књижица и црвени лист за оцењиваче.
- Издвојте књижицу на којој пише: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК.
- Књижицу оставите на клупи, а остало вратите у коверту. Коверту одложите у горњи леви угао клупе. **(проверити јесу ли сви извадили одговарајући испит и све остало вратили у коверте)**
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која пишу на првој страници вашега испита. Пратите упутства.

Испитивач чита следећа упутства са насловне странице испитне књижице из Енглеског језика:

- Овај испит трајаће 50 минута.
- Најпре ћеш решавати задатке слушања с разумевањем.
- Након тога решаваш ћеш задатке читања и писања.
- Пиши искључиво писаним словима.
- Пажљиво следи сва упутства.
- Желимо ти много успеха!
- Не окрећи страницу док ти се то не каже.

Након што прочита упутства, испитивач покреће снимак са ЦД-а и почиње мерити време (50 минута). Почетно и завршно време у часовима и минутима треба читко написати на табли.

Први део испита из Енглеског језика у којем су задаци слушања са разумевањем снимљени на ЦД-у завршава реченицом: „Завршили сте са решавањем првог дела испита” након отприлике 10 минута. Након ове реченице испитивач треба искључити ЦД уређај и обратити се ученицима речима:

- Сада окрените страницу и започните са решавањем другог дела испита.

Након што је прошло 40 минута од кад су ученици започели са решавањем испита, испитивач ће обавестити ученике да за решавање задатака имају још 10 минута.
Тачно након истека времена предвиђеног за овај испит (50 минута), испитивач ће се обратити ученицима:

- Сада одложите своје оловке и затворите испит. Пажљиво слушајте и пратите даља упутства.
- Узмите коверту и извадите на сто све што се у њој налази. (причекати да ученици изваде све из коверте)
- Пред собом бисте требали имати једну испитну књижицу, црвени лист за оцењиваче и коверту из које сте све то извадили. **(проверити имају ли сви ученици предвиђене материјале на столу)**
- Сада коверту ставите испред себе тако да је њен прозорчић пред вама десно горе. У коверту уредно и без гужвања стављајте редом:
  1. црвени лист за оцењиваче тако да прва страница листа буде окренута према прозорчићу
  2. испитну књижицу тако да насловна страница буде окренута према прозорчићу.
- Када сте све уредно сложили у коверту, кроз прозорчић на њеној предњој страници МОРА се видети ваша шифра. **(показати ученицима једну коверту и прозорчић кроз који се види шифра)**
- Видите ли сви ту шифру?

Испитивач треба прошетати разредом и видети је ли све добро сложено и јесу ли сви материјали у коверти – ништа не сме остати на клупама. Ако је потребно, треба помоћи ученицима који нису успешно сложили испитне материјале у коверте. Треба посебно бринути да је кроз прозорчић на коверти јасно видљива ученикова шифра.

Након што провери јесу ли сви уредно сложили испитне материјале у коверте, испитивач каже ученицима:

- Сада можете затворити коверте. Залепите их тако што ћете скинути заштитну тракицу са преклопа коверте и целом дужином залепити лепљиви део.
- Када коверте затворите, одложите их у горњи леви угао клупе.

Испитивач треба проверити да ли су све коверте прописно одложене на сто и покупити их. Ако је потребно, испитивач треба помоћи ученицима да затворе коверту. Након тога испитивач се обраћа ученицима:

- Ваше је испитивање успешно завршено.
- Још једном свима захваљујемо на учествовању и све вас поздрављамо.
- Можете напустити учионицу и у тишини отићи из школе.

Након што су ученици напустили учионицу, испитивач узима све коверте са испитним материјалима, списак ученика, списак ученика са врата просторије и ЦД па све материјале односи директору. Директор спрема све материјале у кутију у којој су раније налазили. Тада испитвач заједно с директором попуњава неке делове обрасца за директора. Испитивач заједно са директором чека остале испитиваче (у случају да их је више) и након прикупљања свих материјала заједно са директором затвара (лепи) кутију.

Све кутије и сав материјал који је дошао у школу, заједно са попуњеним обрасцем за директоре, пакују се у заједнички пакет на који је потребно залепити приложену налепницу за повратницу. Пакет треба одложити у сеф или неко друго сигурно место у школи до завршетка испитивања, односно до прикупљања преосталих испита.

PRILOG 60

Upute za voditelje ispitivanja iz Engleskoga jezika za učenike talijanske nacionalne manjine

ISTRUZIONI PER LA COMMISSIONE D'ESAME
LINGUA INGLESE

Introduzione

Il secondo giorno d'esame, il presidente della Commissione d'esame ed i commissari d'esame devono essere a scuola entro le ore 8 e presentarsi al direttore della scuola. Assieme al direttore aprono il pacco contenente il materiale per il primo giorno d'esame. Si deve prendere la busta per i commissari d'esame (secondo l'aula d'esame). I commissari d'esame devono prestare attenzione e scegliere la busta che corrisponde all'aula d'esame alla quale sono stati assegnati, secondo le precedenti disposizioni. Ogni commissario deve quindi aprire la busta appropriata e controllarne il contenuto: l'elenco degli alunni con i loro codici, l'elenco degli alunni da appendere alla porta dell'aula in cui si svolgono gli esami e le indicazioni per i commissari d'esame.

Dopo di ciò i commissari distribuiscono le buste con gli esami di Lingua Inglese nelle aule d'esame, secondo l'elenco degli alunni. Nelle scuole dove ci sono più aule d'esame, si deve tenere conto in modo particolare dell'esatta distribuzione delle buste con i materiali in base all'elenco degli alunni nelle singole aule d'esame.

Dalle buste contenenti i CD per gli esami di lingua straniera, i responsabili d'esame devono scegliere il Cd con la lingua inglese in cui sono registrati gli esercizi d'ascolto con comprensione della prima parte dell'esame. Devono prestare particolare attenzione a scegliere il Cd in inglese.

I commissari d'esame, subito dopo lo smistamento del materiale, e non più tardi delle ore 8,30, portano le buste con gli esami e gli elenchi degli alunni nelle aule d'esame. L'elenco destinato alla porta dell'aula d'esame deve essere subito appeso. Le aule d'esame devono rimanere chiuse fino all'arrivo della Commissione esaminatrice.

Alle 8,45 il presidente della Commissione d'esame chiama gli alunni in classe, in base all'elenco. Al momento dell'entrata nell'aula gli alunni devono essere avvertiti di sedere ognuno nel proprio banco uno dietro l'altro.

Dopo che gli alunni si sono sistemati al loro posto, il presidente della Commissione d'esame si rivolge loro con le seguenti parole:

- *Cari alunni, buon giorno! Ora che siete tutti al vostro posto possiamo cominciare con l'odierno esame.*
- *Quando vi chiamerò, verrete da me a prendere la vostra busta contenente il materiale d'esame.*
- *Sulla busta si vede il vostro numero di codice personale* ***(mostrare agli alunni una busta e la finestrella attraverso la quale si vede il codice)****.*
- *Con la busta ritornerete al vostro posto e la disporrete nell'angolo superiore a sinistra del vostro banco.*
- *Non aprite la busta fino a quando non sarete invitati a farlo.*
- *Sul banco potete avere solo la matita e la gomma.*
- *Deponete tutto il resto su questo banco* ***(indicare il banco).***
- *Avete delle domande da fare?*

Dopo l'introduzione all'esame, il presidente della Commissione d'esame chiamerà gli alunni in base all'elenco e ad ognuno consegnerà la busta con il suo codice. Il codice d'ogni singolo alunno è chiaramente visibile sulla busta contenente il materiale d'esame e corrisponde a quello dell'elenco, accanto al nome d'ogni alunno. Si deve prestare particolare attenzione nell'assegnare ad ogni alunno la busta con il codice appropriato. L'alunno poi ritorna al proprio posto, mentre il presidente della Commissione d'esame segna sull'apposito elenco che l'alunno ha preso in consegna la busta. Una volta che tutti hanno preso in consegna la propria busta, il presidente della Commissione d'esame, ancora una volta, verificherà che tutti gli alunni si siano seduti come previsto.

All'inizio dell'esame si deve controllare che gli alunni abbiano l'occorrente previsto per sostenere l'esame e se qualche alunno ne è sprovvisto, bisogna fornirglielo e, quindi, prepararlo precedentemente come riserva.

Esame di Lingua Inglese

Esattamente alle ore 9,00, dopo che tutti gli alunni hanno ricevuto la propria busta con il materiale d'esame e si sono seduti al loro posto, inizia l'esame di *Lingua Inglese.*

Il commissario d'esame legge le **istruzioni generali**:

- *Oggi risolverete l'esame di Lingua Inglese.*
- *L'esame durerà 50 minuti.*
- *Ascoltate il commissario d'esame e seguite le sue indicazioni in modo che vi sia più facile svolgere l'esame.*
- *Se qualsiasi cosa, riguardante l'esame, non vi è chiara o se vi serve qualcosa, alzate la mano e il commissario verrà da voi.*
- *Non conversate con gli altri alunni, non badate al campanello scolastico e agli avvenimenti scolastici.*
- *Se qualche esercizio vi sembra troppo difficile, non soffermatevi su di esso troppo a lungo. Passate a risolvere il successivo. Agli esercizi irrisolti ritornerete più tardi. Alla fine controllate le vostre risposte.*
- *Nell'esame scrivete in stampatello.*
- *Per scrivere usate la matita.*
- *Se sbagliate la risposta potete cancellarla e cerchiare o scrivere la nuova risposta.*
- *Quest'esame non è per voto, però vi preghiamo di tentare di risolverlocon serietà e nel miglior modo possibile.*

Il commissario poi legge le istruzioni per la prima parte dell'esame:

- *Ora aprite la vostra busta attentamente, staccando l'etichetta dall'apertura. Fate attenzione a non danneggiare la busta.*
- *Estraete tutto dalla busta. Davanti a voi si trovano uno opuscolo d'esame e il foglio rosso per i correttori.*
- *Separate l'opuscolo sul quale scrive: Lingua Inglese.*
- *Lasciatelo sul banco e riponete tutto il resto nella busta. Mettete la busta nell'angolo superiore sinistro del banco* ***(controllate che tutti abbiano estratto l'esame appropriato e rimesso tutto il resto nella busta).***
- *Non sfogliate il materiale d'esame.*
- *Ora vi leggerò le istruzioni scritte sulla prima pagina del vostro esame. Seguite le istruzioni.*

Il commissario legge le seguenti istruzioni dalla copertina dell'opuscolo d'esame di **Lingua Inglese**:

- *Questa parte dell'esame durerà 50 minuti.*
- *Risolverete compiti di ascolto, lettura, produzione scritta.*
- *Scrivi esclusivamente in stampatello.*
- *Segui attentamente tutte le indicazioni.*
- *Ti auguriamo ottimi risultati.*
- Non girare pagina fino a quando non ti viene detto.

Dopo aver letto le indicazioni, il responsabile d'esame fa partire la registrazione del CD e comincia a misurare il tempo (50 minuti). L'orario di inizio e di fine deve essere scritto chiaramente alla lavagna.

La prima parte dell'esame di Lingua Inglese, che consiste di esercizi di ascolto con comprensione registrati su CD, termina con la frase *Avete terminato lo svolgimento della prima parte dell'esame,* dopo circa 10 minuti. Dopo questa frase il responsabile d'esame deve spegnere il lettore Cd e rivolgersi agli alunni con le seguenti parole:

- *Adesso girate pagina e cominciate a risolvere la seconda parte dell'esame.*

Dopo 40 minuti di lavoro, il commissario d'esame avviserà gli alunni che per risolvere quest'esame hanno ancora a disposizione 10 minuti.

Esattamente allo scadere del tempo previsto per questa parte dell'esame (50minuti), il commissario si rivolgerà agli alunni:

- *Ora riponete le vostre matite e chiudete l'opuscolo. Ascoltate attentamente le seguenti istruzioni.*
- *Prendete la busta e riponete sul banco tutto ciò che essa contiene* ***(attendere che gli alunni tolgano tutto dalla busta).***
- *Davanti a voi dovreste avere uno opuscolo d'esame, il foglio rosso per i correttori e la busta dalla quale avete tolto tutto ciò* ***(verificare che tutti gli alunni abbiano i materiali previsti sul banco).***
- *Adesso mettete la busta davanti a voi in modo che la sua finestrella sia in alto a destra. Nella busta in ordine e senza stropicciare mettete:*
    1. *il foglio rosso per i correttori in modo che la prima pagina del foglio sia rivolta verso la finestrella;*
    2. *il opusclo d'esame in modo che la copertina sia rivolta verso la finestrella.*
- *Se avete riposto tutto ordinatamente nella busta, attraverso la sua finestrella, deve essere visibile il vostro codice* ***(mostrare agli alunni una busta e la finestra attraverso la quale si deve vedere il codice)****.*
- *Vedete tutti il vostro codice?*

Il commissario d'esame deve controllare che tutto sia ben sistemato e che tutto il materiale sia nelle buste – sui banchi non deve rimanere niente. Se è necessario bisogna aiutare gli alunni a sistemare bene il tutto nella busta. È necessario prestare particolare attenzione che attraverso la finestrella della busta sia ben visibile il codice dell'alunno.

Dopo aver controllato che tutto sia riposto in ordine il commissario dice agli alunni:

- *Ora potete chiudere le buste. Incollatele togliendo la fascetta protettiva dell'apertura della busta e incollate la parte adesiva lungo tutta la lunghezza.*
- *Dopo aver incollato le buste, riponetele nell'angolo superiore a sinistra del banco.*

Il commissario deve verificare che tutte le buste siano messe sul banco e quindi raccoglierle. Dopo di ciò si rivolge agli alunni:

- *Il vostro esame è terminato con successo.*
- *Ringraziamo tutti per la partecipazione e vi salutiamo.*
- *Potete lasciare l'aula e uscire in silenzio dalla scuola.*

Dopo che gli alunni hanno lasciato l'aula il commissario d'esame prende tutte le buste con i materiali d'esame, l'elenco degli alunni e, dalla porta dell'aula, la lista degli alunni, infine consegna **tutti** i materiali al direttore. Il direttore ripone **tutti** i materiali nella scatola che li conteneva. Allora il commissario assieme al direttore compilano alcune parti del formulario per il direttore. Il commissario e il direttore attendono gli altri commissari (nel caso che ce ne siano più di uno) e, dopo aver riposto tutti i materiali, assieme sigillano la scatola.

Tutte le scatole e tutto il materiale giunto a scuola, assieme al modulo per i direttori compilato, viene impachettato in un pacco comune, su cui va applicato l'apposito adesivo per la restituzione. Il pacco va custodito in cassaforte o in altro luogo sicuro all'interno della scuola fino al termine dell'esame, vale a dire fino al raccoglimento degli esami rimanenti.

PRILOG 61

Upute za voditelje ispitivanja iz Njemačkoga jezika za učenike mađarske nacionalne manjine

FELMÉRÉS – NÉMET NYELV

Általános tudnivalók a felméréshez

A felmérés második napján a felmérést levezető tanár és helyettese legkésőbb nyolc órakor az iskolába érkeznek és jelentkeznek az igazgatónál. Az igazgatóval együtt kell kibontaniuk a felmérés anyagát tartalmazó küldeményt. Ebből kell kivenni a felmérést levezető tanár részére szóló borítékot (a felmérésre kijelölt tantermek szerint). A felmérést levezető tanár a számára kijelölt tanteremre szánt borítékot veszi magához. A felmérést levezető tanár kinyitja a borítékot és megállapítja, hogy benne van-e a tanulók névsora kódokkal, a tanulók névsora, amelyet a felmérésre kijelölt tanterem ajtajára kell függeszteni, valamint a levezető tanárra vonatkozó utasítások.

Ezután a felmérést levezető tanár a Német nyelv felmérőit tartalmazó borítékokat a felmérésre kijelölt tantermekbe helyezi a tanulók névsora szerint. Azok az iskolák, amelyekben több felmérésre kijelölt tanterem van, különösen figyeljenek oda, hogy a tanterembe a tanulók névsorának megfelelő borítékok jussanak.

A felmérést levezető tanár kiválasztja a CD-ket tartalmazó boritékból a német nyelvre vonatkozót, amely a felmérő első részében levő, hallás utáni szövegértés feladatait tartalmazza. Vigyázzunk, hogy a német nyelvű CD-t válasszuk!

Az anyag kiválogatása után a felmérést levezető tanár, 8.30 óra előtt, beviszi a felmérésre kijelölt tanterembe a következőket: a felmérési feladatokat tartalmazó borítékokat, a tanulók névsorát és a CD-t. A tanterem ajtajára helyezendő névsort azonnal ki kell függeszteni. A felmérésre kijelölt tantermeket zárva kell tartani a felmérést végző bizottság érkezéséig.

8.45 órakor a felmérést levezető tanár a tanulókat névsor szerint behívja a tanterembe. Amikor a tanulók az osztályba mennek, figyelmeztetni kell őket arra, hogy mindenki a saját padjába üljön, egymás mögé.

Miután a tanulók elfoglalták helyüket, a felmérést levezető tanár a következőkkel fordul hozzájuk:

- *Jó napot kívánok, kedves tanulók. Most, hogy elfoglaltátok helyeteket, megkezdhetjük a mai felmérést.*
- *Amikor a neveteket halljátok, ide jöttök hozzám és átveszitek a felmérőt tartalmazó borítékokat.*
- *A borítékon személyre szóló kódot láttok.* **(meg kell mutatni a tanulóknak egy borítékot, amelynek ablakán látszik a kód)**
- *A borítékkal visszatértek a helyetekre, és a padotok bal felső sarkára helyezitek azt.*
- *Ne nyissátok ki a borítékot, amíg nem kaptok rá utasítást!*
- *A padotokon csak grafitceruza és radír lehet.*
- *A többit tegyétek erre az asztalra.* **(rámutatni az asztalra)**
- *Van-e kérdésetek?*

A bevezető után a felmérést levezető tanár a névsor szerint szólítja a tanulókat. A szólított tanuló a felmérést levezető tanárhoz megy, és átveszi a borítékot a megfelelő kóddal. Az egyes tanuló kódja jól látható a felmérőt tartalmazó borítékon, és megfelel annak a kódnak, amely a tanuló neve mellett található a névsorban. Ügyeljünk arra, hogy a tanuló a saját kódjával ellátott borítékot kapja meg. A tanuló visszatér a helyére, ugyanakkor a felmérést levezető tanár a névsorban megjelöli, hogy a tanuló átvette a borítékot. Miután minden tanuló átvette borítékát, a felmérést levezető tanár még egyszer ellenőrzi, hogy a tanulók a megfelelő helyen ülnek-e.

A felmérés kezdetén ellenőrízzük, hogy megvan-e minden tanulónak a felméréshez szükséges felszerelése. Amennyiben a tanulónak nincs a felméréshez szükséges felszerelése, adjunk neki az előre elkészített tartalék felszerelésből.

Felmérés - Német nyelv

Pontosan 9.00 órakor, miután minden tanuló megkapta az ellenőrzőt tartalmazó borítékát, és elfoglalták helyüket, megkezdődik a felmérés német nyelv.

Ezután a felmérést levezető tanár felolvassa az **általános utasításokat**:

- *Ma Német nyelvből oldotok meg feladatokat.*
- *Az ellenőrző 50 perc időtartamú.*
- *Figyeljetek a felmérést levezető tanárra, és kövessétek utasításait, hogy könnyebben megoldhassátok feladataitokat.*
- *Ha a feladatokkal kapcsolatban valami nem világos, vagy valamire szükségetek van, emeljétek fel kezeteket, és a tanár oda jön hozzátok.*
- *Ne beszélgessetek egymással, és ne figyeljetek az iskolai csengetésre, vagy egyéb iskolai eseményre.*
- *Az ellenőrzőt írott betűkkel írjátok!*
- *Grafitceruzával írjatok!*
- *Amennyiben tévedtek a feladatmegoldásban, a téves feleletet kitörölhetitek, és bekarikázhatjátok vagy beírhatjátok az új feleletet.*
- *Ha úgy tűnik, hogy valamely feladat nehéz, ne veszítsétek vele az időt, hanem fogjatok hozzá a következő feladat megoldásához. A megoldatlan feladatokra térjetek vissza később, amikor a többit már megoldottátok. Végül ellenőrízzétek le feleleteiteket!*
- *Ezt az ellenőrzőt nem osztályzatra írjátok, de arra kérünk benneteket, hogy igyekezzetek minél jobban megoldani.*

A felmérést levezető tanár ezután a felmérő első részének utasításait olvassa:

- *Most pedig óvatosan nyissátok ki borítékotokat úgy, hogy leveszitek a matricát az áthajtott részről. Óvatosan vegyétek le, úgy, hogy ne sértsétek meg.*
- *Mindent vegyetek ki a borítékból. Egy feladatfüzet van előtted és egy piros lap az osztályzók részére.*
- *Fogd a füzetet, amelyen ez a felirat áll: NÉMET NYELV.*
- *Ezt a füzetet hagyjátok a padon, a többit pedig tegyétek vissza a borítékba. A borítékot helyezzétek padotok bal felső sarkába.* **(ellenőrizzük le, hogy a tanulók a megfelelő füzetet fogták-e a kezükbe, és a többit visszarakták-e a borítékba)**
- *Ne lapozzátok a feladatfüzetet.*
- *Most felolvasom az utasítást, amely az ellenőrző első oldalán található. Kövessétek az utasítást!*

A felmérést levezető tanár felovassa a Német nyelv feladatfüzet címoldaláról a következő utasítást:

- *Ez a felmérés 50 percig tart.*
- *Először hallás utáni szövegértés faladatokat oldasz meg.*
- *Ezután olvasás és ìrás feladatokat oldasz meg.*
- *Az ellenőrzőt írott betűkkel írjátok!*
- *Figyeld az összes utasìtásokat*
- *Sok sikert kívánunk!.*
- *Ne lapozzátok a feladatfüzetet.*

Miután kimondta a felmérést levezető tanár a *Kezdjétek el a megoldást* mondatot, elindìtja a CD-t és elkezdi mérni az időt (50 perc). A feladatmegoldás kezdetének és befejezésének idejét fel kell írni a táblára.

Az ellenőrző első része Német nyelvből, amely a hallás utáni szövegértés feladatait tartalmazza a CD-n, *Az ellenőrző első részét befejeztétek* mondattal fejeződik be kb. 10 perccel később. Az előbbi mondat elhangzása után a felmérést végző tanár kikapcsolja a CD-lejátszót, és a tanulókhoz fordul:

- *Most kezdjétek el az ellenőrző második részét!*

A feladatok megoldásának elkezdésétől számìtott 40 perc elteltével a felmérést végző tanár közli a tanulókkal, hogy még 10 perc van hátra a megoldási idő végeig.

Pontosan a feladatmegoldás ideje lejártakor (50 perc) a felmérést levezető tanár a tanulókhoz fordul:

- *Most tegyétek le ceruzátokat és csukjátok be a feladatfüzetet! Figyelmesen hallgassátok meg és kövessétek a további utasítást.*
- *Fogjátok a borítékot, és tegyetek ki belőle mindent a padra!* **(megvárni, míg a tanulók mindent kivesznek a borítékból)**
- *Előttetek kell lenni a feladatfüzetnek, egy piros lapnak az osztályzó tanárok részére és a borítéknak, amelyből mindezt kivettétek.* **(ellenőrizni, hogy a tanulók előtt van-e minden anyag)**
- *Most a borítékot tegyétek magatok elé úgy, hogy az ablak előttetek jobbra fent legyen. Tegyétek a borítékba, gyűrődésmentesen, a következő sorrendben:*
    1. *a piros lapot az osztályzó tanárok részére úgy, hogy az első lapja az ablak felé nézzen*
    2. *a feladatfüzetet úgy, hogy a címlap az ablak felé legyen fordítva.*
- *Miután mindent rendesen beletettetek a borítékba, az ablakon keresztül a kódotoknak KELL látszódni.* **(megmutatni a tanulóknak egy borítékot az ablakkal, amelyen keresztül a kód látható)**
- *Látjátok-e mindannyian ezt a kódot?*

A felmérést végző tanár végignézi az osztályban, hogy jól rakták-e össze a tanulók az anyagot és benne van–e minden. Amennyiben szükséges, segít nekik. Különösen oda kell figyelni, hogy az ablakon keresztül jól látszódjon a kód.

Miután megállapította, hogy a tanulók borítékai rendben vannak, a felmérést végző tanár a tanulókhoz fordul:

- *Most lezárhatjátok a borítékot. Úgy ragasszátok le, hogy az áthajtott részről leveszitek a védőszalagot, és egész hosszúságában leragasztjátok a ragasztós részt.*
- *Amikor leragasztottátok a borítékot, tegyétek azt padotok bal felső sarkára.*

A felmérést végző tanár ellenőrzi, hogy a tanulók helyesen helyezték-e el a borítékokat, és ezután összeszedi azokat. Ha szükséges, a felmérést végző tanár segít a tanulóknak lezárni a borítékot. Ezt követően a felmérést végző tanár a tanulókhoz fordul:

- *Nagyon lelkiismeretesek voltatok, és sikeresen elvégeztétek az ellenőrző feladatokat.*
- *Elhagyhatjátok a tantermet, és halkan elmehettek az iskolából.*
- *Még egyszer mindenkinek köszönjük.*

Miután a tanulók elhagyták a tantermet, a felmérést végző tanár elviszi az ellenőrzőket tartalmazó borítékokat, a tanulók névsorát, a tanterem ajtajára kifüggesztett névsort, a CD-t és az **összes** anyagot az igazgatóhoz. Az igazgató az **összes** anyagot beleteszi a dobozba, amelyből kivette. Ezután a felmérést végző tanár az igazgatóval együtt közösen kitölti az igazgatói űrlapot. A felmérést végző tanár az igazgatóval együtt bevárja a többi felmérést végző tanárt (ha vannak), és ezután az összes anyagot beleteszik a dobozba, majd azt lezárják (leragasztják).

Minden dobozt és minden anyagot, amely az iskolába érkezett, az igazgatói űrlappal együtt a közös dobozba kell helyezni, és a visszaküldéshez a mellékelt matricát ráragasztani. A csomagot a széfben kell tartani az ellenőrzés végéig, illetve a többi ellenőrző anyag begyűjtéséig.

PRILOG 62

Upute za voditelje ispitivanja iz Njemačkoga jezika za učenike srpske nacionalne manjine

УПУТСТВА ZA ИСПИТИВАЊЕ – НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Увод у испитивање

Другог дана испитивања испитивач и његов помоћник треба да дођу у школу најкасније у 8.00 часова и јаве се директору. Заједно с директором треба да распакују испитни материјал за други дан испитивања. Из испитног материјала треба да одаберу коверту за испитиваче (према испитним просторијама). При томе испитивачи треба да пазе да одаберу ону коверту која одговара испитној просторији за коју су задужени према раније утврђеном распореду. Испитивачи треба да отворе одабрану коверту и утврде налазе ли се у њој: списак ученика с њиховим шифрама, списак ученика који се ставља на врата испитне просторије и упутства за испитиваче.

Након тога из испитних материјала за Немачки језик испитивачи разврставају коверте с испитима у испитне просторије, према списку ученика. У школама у којима постоји више испитних просторија, треба посебно водити рачуна о тачном разврставању коверти с испитима на основу приложеног списка ученика за поједину испитну просторију.

Испитивачи треба да из приложене коверте са ЦД-овима за испите из страних језика одаберу ЦД са немачким језиком на којем су снимљени задаци слушања са разумевањем. При томе треба посебно пазити да одаберу ЦД са немачким језиком.

Испитивачи одмах након разврставања материјала, али не касније од 8.30 часова, носе коверте са испитима, спискове ученика и ЦД у испитну просторију. Списак који је намењен за врата испитне просторије потребно је одмах окачити. Испитне просторије треба да буду закључане до тренутка доласка Испитне комисије.

Испитивач, такође, треба осигурати да у испитној просторији буде уређај зарепродукцију ЦД-а. Пре уласка ученика у учионицу испитивач треба припремити ЦД за репродуковање, односно ставити га у уређај за репродуковање и прилагодити јачину звука условима у учионици.

У 8.45 часова испитивач прозива ученике у учионицу према предвиђеном списку

ученика. Ученике при уласку у учионицу треба упозорити да седну сваки у своју клупу, један иза другога.

Када ученици заузму своја места, испитивач им се обраћа речима:

- Драги ученици, добар дан. Сад када сте сви на својим местима можемо почети са данашњим испитом.
- Када вас прозовем, доћи ћете до мене и узети своју коверту са испитом.
- На коверти се види ваша лична шифра. **(показати ученицима једну коверту и прозорчић кроз који се види шифра)**
- Са ковертом ћете се вратити на своје место и одложити је у горњи леви угао своје клупе.
- Не отварајте коверту док вам се то не каже.
- На клупи смете имати само графитну оловку и гумицу за брисање.
- Све остало одложите на овај сто. **(показати сто)**
- Имате ли питања?

Након увода у испитивање, испитивач ће прозивати ученике према списку. Сваки прозвани ученик доћи ће до испитивача који ће му уручити коверту са одговарајућом шифром. Шифра појединог ученика јасно је видљива на коверти са испитима и одговора оној која се налази на списку уз име ученика. Треба посебно пазити да се сваком ученику додели коверта управо са његовом шифром. Ученик се затим враћа на своје место, а испитивач на списку ученика бележи да је ученик преузео коверту. Када сви преузму своје коверте, испитивач ће још једном проверити јесу ли сви ученици сели на предвиђено место.

На почетку испитивања треба проверити имају ли ученици предвиђени прибор за решавање испита. Ако неки ученик нема потребан прибор за решавање испита, треба му дати унапред припремљен резервни прибор.

Испитивање – Немачки језик

Тачно у 9.00 часова, након што су сви ученици добили своје коверте са испитним материјалом и сели на своја места, започиње испитивање из Немачког језика.

Испитивач затим чита **општа упутства**:

- Данас ћете решавати испит из Немачког језика.
- Испит ће трајати 50 минута.
- Слушајте испитивача и следите његова упутства како би вам било лакше решити испит.
- Ако вам било шта у испиту не буде јасно или ако вам нешто затреба, дигните руку и испитивач ће доћи до вас.
- Не разговарајте са другим ученицима, не обазирите се на школско звоно и на остале догађаје у школи.
- У испиту пишите писаним словима.
- Пишите графитном оловком.
- Ако погрешите, одговор можете обрисати, а затим заокружити или уписати нови одговор.
- Ако вам се чини да је неки задатак претежак, не задржавајте се на њему предуго. Почните решавати следећи. Нерешеним се задацима вратите касније. На крају проверите своје одговоре.
- Овај испит није за оцену, али вас молимо да покушате да га решите најбоље што можете.

Испитивач затим чита упутства за први део испитивања:

- Сада пажљиво отворите своју коверту тако да одлепите налепницу с преклопа. Пазите да ју не оштетите.
- Извадите све из коверте. Пред вама се налазе једна испитна књижица и црвени лист за оцењиваче.
- Издвојте књижицу на којој пише: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК.
- Књижицу оставите на клупи, а остало вратите у коверту. Коверту одложите у горњи леви угао клупе. **(проверити јесу ли сви извадили одговарајући испит и све остало вратили у коверте)**
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која пишу на првој страници вашега испита. Пратите упутства.

Испитивач чита следећа упутства са насловне странице испитне књижице из **Немачког језика:**

- Овај испит трајаће 50 минута.
- Најпре ћеш решавати задатке слушања с разумевањем.
- Након тога решаваш ћеш задатке читања и писања.
- Пиши искључиво писаним словима.
- Пажљиво следи сва упутства.
- Желимо ти много успеха!
- Не окрећи страницу док ти се то не каже.

Након што прочита упутства, испитивач покреће снимак са ЦД-а и почиње мерити време (50 минута). Почетно и завршно време у часовима и минутима треба читко написати на табли.

Први део испита из Немачког језика у којем су задаци слушања са разумевањем снимљени на ЦД-у завршава реченицом: „Завршили сте са решавањем првог дела испита” након отприлике 10 минута. Након ове реченице испитивач треба искључити ЦД уређај и обратити се ученицима речима:

- Сада окрените страницу и започните са решавањем другог дела испита.

Након што је прошло 40 минута од кад су ученици започели са решавањем испита, испитивач ће обавестити ученике да за решавање задатака имају још 10 минута.

Тачно након истека времена предвиђеног за овај испит (50 минута), испитивач ће се обратити ученицима:

- Сада одложите своје оловке и затворите испит. Пажљиво слушајте и пратите даља упутства.
- Узмите коверту и извадите на сто све што се у њој налази. **(причекати да ученици изваде све из коверте)**
- Пред собом бисте требали имати једну испитну књижицу, црвени лист за оцењиваче и коверту из које сте све то извадили. **(проверити имају ли сви ученици предвиђене материјале на столу)**
- Сада коверту ставите испред себе тако да је њен прозорчић пред вама десно горе. У коверту уредно и без гужвања стављајте редом:
    1. црвени лист за оцењиваче тако да прва страница листа буде окренута према розорчићу
    2. испитну књижицу тако да насловна страница буде окренута према прозорчићу.
- Када сте све уредно сложили у коверту, кроз прозорчић на њеној предњој страници МОРА се видети ваша шифра. **(показати ученицима једну коверту и прозорчић кроз који се види шифра)**
- Видите ли сви ту шифру?

Испитивач треба прошетати разредом и видети је ли све добро сложено и јесу ли сви материјали у коверти – ништа не сме остати на клупама. Ако је потребно, треба помоћи ученицима који нису успешно сложили испитне материјале у коверте. Треба посебно бринути да је кроз прозорчић на коверти јасно видљива ученикова шифра.

Након што провери јесу ли сви уредно сложили испитне материјале у коверте, испитивач каже ученицима:

- Сада можете затворити коверте. Залепите их тако што ћете скинути заштитну тракицу са преклопа коверте и целом дужином залепити лепљиви део.
- Када коверте затворите, одложите их у горњи леви угао клупе.

Испитивач треба проверити да ли су све коверте прописно одложене на сто и покупити их. Ако је потребно, испитивач треба помоћи ученицима да затворе коверту. Након тога испитивач се обраћа ученицима:

- Ваше је испитивање успешно завршено.
- Још једном свима захваљујемо на учествовању и све вас поздрављамо.
- Можете напустити учионицу и у тишини отићи из школе.

Након што су ученици напустили учионицу, испитивач узима све коверте са испитним материјалима, списак ученика, списак ученика са врата просторије и ЦД па све материјале односи директору. Директор спрема све материјале у кутију у којој су раније налазили. Тада испитвач заједно с директором попуњава неке делове обрасца за директора. Испитивач заједно са директором чека остале испитиваче (у случају да их је више) и након прикупљања свих материјала заједно са директором затвара (лепи) кутију.

Све кутије и сав материјал који је дошао у школу, заједно са попуњеним обрасцем за директоре, пакују се у заједнички пакет на који је потребно залепити приложену налепницу за повратницу. Пакет треба одложити у сеф или неко друго сигурно место у школи до завршетка испитивања, односно до прикупљања преосталих испита.

PRILOG 63

Upute za voditelje ispitivanja za srpski materinski jezik

ИСПИТИВАЊЕ – СРПСКИ ЈЕЗИК

Увод у испитивање

2. дана испитивања испитивач и његов помоћник треба да дођу у школу најкасније у 8.00 часова и јаве се директору. Заједно са директором треба да распакују испитни материјал за српски језик. Из испитног материјала треба да одаберу коверту за испитиваче (према испитним просторијама). При томе испитивачи треба да пазе да одаберу ону коверту која одговара испитној просторији за коју су задужени према раније утврђеном распореду. Испитивачи треба да отворе одабрану коверту и утврде налазе ли се у њој: списак ученика са њиховим шифрама, списак ученика који се ставља на врата испитне просторије и упутства за испитиваче.

Након тога из испитног материјала за српски језик испитивачи разврставају коверте са испитима у испитне просторије, према списку ученика. У
школама у којима постоји више испитних просторија, треба посебно водити рачуна о тачном разврставању коверти са испитима на основу приложеног списка ученика за појединy испитну просторију.

Испитивачи треба да из приложене коверте са ЦД-овима за испите одаберу ЦД са звучним текстом за српски језик на којем су снимљени задаци слушања за четврти део испита.

Испитивачи одмах након разврставања материјала, али не касније од 8.30 часова, носе коверте са испитима, спискове ученика и ЦД у испитну просторију. Списак који је намењен за врата испитне просторије потребно је одмах окачити. Испитне просторије треба да буду закључане до тренутка доласка Испитне комисије.

Испитивач, такође, треба осигурати да у испитној просторији буде уређај за репродукцију ЦД-а. Пре уласка ученика у учионицу испитивач треба припремити ЦД за репродуковање, односно ставити га у уређај за репродуковање и прилагодити јачину звука условима у учионици.

У 8.45 часова испитивач прозива ученике у учионицу према предвиђеном списку ученика. Ученике при уласку у учионицу треба упозорити да седну сваки у своју клупу, један иза другога.

Када ученици заузму своја места, испитивач им се обраћа речима:

- Драги ученици, добар дан. Сад када сте сви на својим местима можемо почети са данашњим испитом.
- Када вас прозовем, доћи ћете до мене и узети своју коверту са испитом.
- На коверти се види ваша лична шифра. (показати ученицима једну коверту и прозорчић кроз који се види шифра)
- Са ковертом ћете се вратити на своје место и одложити је у горњи леви угао своје клупе.
- Не отварајте коверту док вам се то не каже.
- На клупи смете имати само графитну оловку и гумицу за брисање.
- Све остало одложите на овај стол. (показати стол)
- Имате ли питања?

Након увода у испитивање, испитивач ће прозивати ученике према списку. Сваки прозвани ученик доћи ће до испитивача који ће му уручити коверту са одговарајућом шифром. Шифра појединог ученика јасно је видљива на коверти са испитима и одговора оној која се налази на списку уз име ученика. Треба посебно пазити да се сваком ученику додели коверта управо са његовом шифром. Ученик се затим враћа на своје место, а испитивач на списку ученика бележи да је ученик преузео коверту. Када сви преузму своје коверте, испитивач ће још једном проверити јесу ли сви ученици сели на предвиђено место.

На почетку испитивања треба проверити имају ли ученици предвиђени прибор за решавање испита. Ако неки ученик нема потребан прибор за решавање испита, треба му дати унапред припремљен резервни прибор.

Испитивање – Српски језик

Тачно у 9.00 часова, након што су сви ученици добили своје коверте са испитним материјалом и сели на своја места, започиње испитивање из Српског језика.

Испитивач затим чита општа упутства:

- Данас ћете решавати испит из Српског језика.
- Испит ће трајати око 2 часа и 30 минута. Испит има четири дела. Након првих 60 минута имаћете одмор који траје 20 минута.
- Слушајте испитивача и следите његова упутства како би вам било лакше решити испит.
- Ако вам било шта у испиту не буде јасно или ако вам нешто затреба, дигните руку и испитивач ће доћи до вас.
- Не разговарајте са другим ученицима, не обазирите се на школско звоно и на остале догађаје у школи.
- У испиту пишите писаним словима.
- Пишите графитном оловком.
- Ако погрешите, одговор можете обрисати, а затим заокружити или уписати нови одговор.
- Ако вам се чини да је неки задатак претежак, не задржавајте се на њему предуго. Почните решавати следећи. Нерешеним се задацима вратите касније. На крају проверите своје одговоре.
- Овај испит није за оцену, али вас молимо да покушате да га решите најбоље што можете.

Испитивач затим чита упутства за први део испитивања:

- Сада пажљиво отворите своју коверту тако да одлепите налепницу с преклопа. Пазите да ју не оштетите.
- Извадите све из коверте. Пред вама се налазе две испитне књижице и црвени лист за оцењиваче.
- Издвојте књижицу на којој пише: СРПСКИ ЈЕЗИК – 1. део.
- Књижицу оставите на клупи, а све остало вратите у коверту. Коверту одложите у горњи леви угао клупе**. (проверити јесу ли сви извадили одговарајући испит и све остало вратили у коверте)**
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која пишу на првој страници вашега испита. Пратите упутства.

Испитивач чита следећа упутства са насловне странице испитне књижице из Српског језика:

- Овај део испита траје **20 минута**.
- Твој је задатак да пажљиво прочиташ једну причу и одговориш на десет постављених питања. Питања решаваш уписујући одговоре на предвиђена места или заокруживањем једнога од понуђених одговора.
- Пажљиво прочитај сваки задатак и упутства.
- Пиши искључиво писаним словима
- Желимо ти много успеха!
- Почни са решавањем.

Након што каже: „Почни са решавањем", испитивач почиње мерити време (20 минута). Почетно и завршно време у часовима и минутима треба читко написати на табли.

Након 10 минута решавања задатака, испитивач ће обавестити ученике да за решавање овог испита имају још 10 минута.

Тачно након истека времена предвиђеног за овај испит (20 минута), испитивач ће се обратити ученицима:

- Овај део испита је завршен.
- Сада почиње други део испита.
- Окрените страницу на којој пише 2. део.
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која се налазе испред вас. Пратите упутства.

Испитивач чита следећа упутства са насловне странице испитне књижице из Српског језика:

- Овај део испита траје **40 минута**.
- У овом делу испита твој је задатак да још једанпут пажљиво прочиташ приповетку и утврдиш њену тему, идеју и ликове (актере сваће). Након тога писмено **стваралачки** препричај приповетку.
- Пажљиво читај упутства.
- Желимо ти пуно успеха.
- Почни са решавањем!

Након 30 минута писања стваралачког препричавања, испитивач ће обавестити ученике да имају још 10 минута за писање.

Тачно након истека предвиђеног времена (40 минута) за писање овог дела задатка, испитивач ће се обратити ученицима:

- Одложите своје оловке. Овај део испитивања је завршен.
- Затворите испит и вратите га натраг у коверту. Коверту одложите у горњи леви угао клупе.
- Сада имате одмор од 20 минута.
- У учиону се вратите тачно у ..... сати и ..... минута. (**Испитивач обавештава ученике о тачном времену када треба да се врате)**

Испитивач ће проверити налази ли се на свакој клупи коверта с испитним материјалом. Испитна учионица за време одмора мора бити закључана. Није дозвољено изношење испитног материјала за време одмора. Током одмора испитивач или његов заменик треба да пазе на ученике како би се правовремено вратили у учионицу.

Након што је утврђено да су се сви ученици вратили у учионицу, започеће трећи део испитивања. Сваки ученик који се не врати на испитивање или закасни толико да омета наставак испитивања треба да буде искључен из даљњег испитивања. Те ученике треба забележити на списку ученика, а случајеве навести у обрасцу за директоре.

Када ученици заузму своја места, испитивач им се обраћа речима:

- Из коверте издвојте књижицу на којој пише: СРПСКИ ЈЕЗИК – 3. део.
- Књижицу оставите на клупи, а све остало вратите у коверту. Коверту одложите у горњи леви угао клупе. (проверити јесу ли сви извадили одговарајући испит и све остало вратили у коверте)
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која се налазе испред вас. Пратите упутства.

Испитивач затим чита упутства за трећи део испитивања:

- Овај део испита траје **40 минута**.
- Треба да одговориш на низ постављених питања. Питања решаваш тако да уписујеш одговоре на предвиђена места или заокруживањем неког од понуђених одговора.
- Пажљиво читај сваки задатак и упутство.
- Желимо ти пуно успеха.
- Почни са решавањем!

Након 30 минута решавања задатака, испитивач ће обавестити ученике да за решавање овог дела испита имају још 10 минута.

Тачно након истека времена предвиђеног за овај испит (40 минута), испитивач ће се обратити ученицима:

- Овај део испита је завршен. Одложите своје оловке.
- Не листајте испитно градиво и причекајте упуства испитивача.
- Имате неколико минута за одмор док се не припреми звучни уређај за наставак испитивања.
- Останите у учионици на својим местима.

За провођење овог дела испита потребан вам је снимљени носач звука (ЦД) који сте добили заједно са испитним материјалима. У овом делу испита време за репродукцију садржаја са звучног уређаја предвиђено је око 2 минуте а време за одговор 5 минута.

Након припреме звучнога уређаја испитиванје се наставља:

- Сада почиње четврти део испита.
- Окрените страницу на којој пише 4. део.
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која се налазе испред вас. Пратите упутства.

Испитивач затим чита упутства за четврти део испитивања:

- Овај део испита траје **7 минута**.
- У овом делу испита слушаћеш текст са звучног уређаја. Пажљиво слушај текст јер треба да одговориш на нека питања о његовом садржају.
- Одговараћеш заокруживањем једног од понуђених одговора.
- Кад одговориш на десет постављених питања, одложи своју оловку и не листај испитно градиво. Причекај упутства водитеља испитивања.
- Желимо ти пуно успеха.
- **Пажљиво слушај следећи садржај! Покушај запамтити све што сматраш важним.**

Након истека времена слушања испитивач ће рећи ученицима да окрену страницу и почну с решавањем задатака те почиње мерити време од 5 минута.

Након истека 5 минута испитивач се обраћа ученицима:

- Завршите с решавањем задатака.
- Окрените следећу страницу на којој пише Упутсрва.
- Не листајте испитну књижицу.
- Сада ћу вам прочитати упутства која се налазе испред вас Пратите упутства.
- Сада ћеш поново слушати исти текст. Овога пута слушај тако да се усмериш на податке који су ти промакли. Одговараћеш на иста питања као и први пут!
- Не окрећи страницу док ти испитивач то не каже! Током одговарања на питања не смијеш се враћати на одговоре које си дао након првог слушања.
- Овај део испита траје **7 минута**.
- Пажљиво слушај следећи садржај.

Након истека времена слушања испитивач ће рећи ученицима да окрену страницу и почну с решавањем задатака те почиње мерити време од 5 минута.

Тачно након истека времена предвиђеног за овај испит (5 минута), испитивач ће се обратити ученицима:

- Сада одложите своје оловке и затворите испит. Пажљиво слушајте и пратите даља упутства.
- Узмите коверту и извадите на сто све што се у њој налази. (причекати да ученици изваде све из коверте)
- Пред собом бисте требали имати две испитне књижице, црвени лист за оцењиваче и коверту из које сте све то извадили. (проверити имају ли сви ученици предвиђене материјале на столу)
- Сада коверту ставите испред себе тако да је њен прозорчић пред вама десно горе. У коверту уредно и без гужвања стављајте редом:
- црвени лист за оцењиваче тако да прва страница листа буде окренута према прозорчићу
- две испитне књижице тако да насловна страница буде окренута према прозорчићу.
- Када сте све уредно сложили у коверту, кроз прозорчић на њеној предњој страници МОРА се видети ваша шифра. (показати ученицима једну коверту и прозорчић кроз који се види шифра)
- Видите ли сви ту шифру?

Испитивач треба прошетати разредом и видети је ли све добро сложено и јесу ли сви материјали у коверти – ништа не сме остати на клупама. Ако је потребно, треба помоћи ученицима који нису успешно сложили испитне материјале у коверте. Треба посебно бринути да је кроз прозорчић на коверти јасно видљива ученикова шифра.

Након што провери јесу ли сви уредно сложили испитне материјале у коверте, испитивач каже ученицима:

- Сада можете затворити коверте. Залепите их тако што ћете скинути заштитну тракицу са преклопа коверте и целом дужином залепити лепљиви део.
- Када коверте затворите, одложите их у горњи леви угао клупе.

Испитивач треба проверити да ли су све коверте прописно одложене на сто и покупити их. Ако је потребно, испитивач треба помоћи ученицима да затворе коверту.
Након тога испитивач се обраћа ученицима:

- Ваше је испитивање успешно завршено.
- Још једном свима захваљујемо на учествовању и све вас поздрављамо.
- Можете напустити учионицу и у тишини отићи из школе.

Након што су ученици напустили учионицу, испитивач узима све коверте са испитним материјалима, списак ученика, списак ученика са врата просторије и ЦД па све материјале односи директору. Директор спрема све материјале у кутију у којој су се раније налазили.

Тада испитвач заједно с директором попуњава неке делове обрасца за директора. Испитивач,заједно са директором чека остале испитиваче (у случају да их је више) и након прикупљања свих материјала заједно са директором затвара (лепи) кутију коју треба спремити у сеф или на неко друо сигурно место у школи.

PRILOG 64

Upute za voditelje ispitivanja za talijanski materinski jezik

ISTRUZIONI PER LA COMMISSIONE D'ESAME DI LINGUA ITALIANA COME LINGUA MATERNA, 7 maggio 2008

L'esame di lingua italiana ha luogo il 7 maggio 2008 alle ore 9, e dura esattamente 125 minuti, inclusa una pausa di 15 minuti dopo la seconda parte dell'esame che è composto da quattro parti:

	UNITÀ	DURATA minuti
I parte	Lettura e comprensione del testo	25
II parte	Produzione di un testo	35
Pausa		**15**
III parte	Morfosintassi	35
IV parte	Lessico	15
TOTALE		**125**

Il materiale d'esame di lingua italiana sarà inviato in tempo.
La commissione d'esame verificherà che nell'aula ci sia un orologio, che siano stati rimossi eventuali pannelli dalle pareti e che ogni alunno abbia il proprio banco.

Il presidente della commissione d'esame

- Apre il *Pacco con i fascicoli* d'esame e preleva il plico della prova di lingua italiana un'ora prima dell'inizio della stessa (alle ore 8).
- Assieme al commissario d'esame, apre il materiale d'esame e ordina le verifiche, secondo l'elenco degli alunni.
- Alla fine dell'esame ripone il materiale d'esame sigillato in cassaforte/armadio e lo chiude a chiave.
- Compila il modulo per i direttori/presidenti.

Il commissario d'esame

- Ritira la busta con *l'Elenco degli alunni* che si sottopongono all'esame.
- Assieme al presidente della commissione d'esame, apre il materiale d'esame e ordina le verifiche, secondo l'elenco degli alunni.

- Mezz'ora prima dell'inizio dell'esame (ovvero non più tardi delle ore 8,30) porta le buste con le verifiche e gli elenchi degli alunni nell'aula/nelle aule che rimarranno chiuse fino al momento in cui entreranno gli alunni.
- Provvede subito ad affiggere alla porta dell'aula d'esame l'elenco degli alunni che sosterranno la prova (massimo 18 alunni per aula).
- Provvede a far riporre gli effetti personali degli alunni (giacche, zaini, cellulari, auricolari ecc.) in un'aula apposita.
- Avverte gli alunni che nell'aula ognuno deve sedere in un banco separato, uno dietro all'altro.
- Alle ore 8,40 invita gli alunni ad entrare nell'aula, seguendo l'ordine d'appello.

Introduzione all'esame

Quando gli alunni sono sistemati al loro posto il commissario d'esame si rivolge loro e dice:

Buon giorno, cari alunni!
Vi ringrazio di aver accettato di partecipare a questa prova d' esame organizzata dal Centro nazionale per la valutazione esterna dell'istruzione in collaborazione con l'Istituto per le scienze sociali *Ivo Pilar*.
Verrete a ritirare la busta con il materiale d'esame man mano che vi chiameremo. Sulla busta è messo in evidenza il vostro numero di codice.
Ritornerete al vostro posto con la busta che appoggerete sull'angolo in alto a sinistra del vostro banco. Non aprite la busta finché non vi verrà detto, se lo farete verrete sospesi dall'esame. Sul banco potete avere soltanto l'occorrente necessario per risolvere la verifica, tutto il resto riponetelo su questo banco (mostra il banco), cellulari compresi che vi prego di spegnere.
È permesso usare: matita, penna nera o blu. Chi non ha con sé l'occorrente può servirsi di questo (e mostra l'occorrente messo a disposizione dalla scuola).
Avete qualche domanda?

Questa parte dell'esame è terminata. Vi ringraziamo ancora una volta per aver partecipato. Avete eseguito con successo il vostro compito di oggi.
Ci vediamo domani alla stessa ora. Non dimenticate di portare con voi l'occorrente.
Ora potete uscire dall'aula.

Dopo che gli alunni sono usciti dall'aula, il commissario d'esame raccoglie tutte le buste con i materiali d'esame, l'elenco degli alunni e la lista affissa alla porta dell'aula e consegna tutto al direttore/presidente il quale ripone il materiale completo nel pacco in cui era prima conservato. Il commissario, assieme al direttore, aspetta gli altri commissari (se ce ne sono di più) e, dopo aver raccolto tutto il materiale, chiude (incolla) il pacco e lo ripone in cassaforte o in un altro luogo sicuro nella scuola, fino al momento della spedizione.

A. Aprite la busta piegata in due, da essa prendete l'adesivo su cui è scritto *ITALIANO* e mettetelo sul banco, a destra.
B. Tenete la busta in modo da vedere davanti a voi la finestrella in alto a sinistra e inseritevi il materiale della verifica senza sgualcirlo, con la prima pagina verso la finestrella, in quest'ordine:
    1. la prima parte della verifica
    2. la seconda parte della verifica
    3. la terza parte della verifica
    4. la quarta parte della verifica
    5. il foglio per l'esaminatore (se questo è presente)

Una volta sistemato tutto nella busta, dalla finestrella si DEVE vedere il vostro numero di codice stampato sulla verifica.
Vedete tutti il codice?

L'assistente è in obbligo di controllare se ognuno ha inserito bene tutto il materiale nella busta – nulla deve rimanere sui banchi. Se necessario bisogna aiutare gli alunni che non sono riusciti a farlo. <u>Attenzione: dalla finestrella si deve vedere bene il numero di codice di ogni alunno!</u>

Dopo aver controllato se tutto è in ordine, il commissario prosegue:

Ora potete chiudere le buste. Togliete la striscia protettiva sul retro della busta e incollatela in tutta la sua lunghezza, dopo di che prendete l'adesivo su cui scrive *ITALIANO*, togliete la striscia protettiva e incollatelo sul retro della busta, esattamente in modo da coprire il bordo incollato della busta. Così sigillerete il vostro materiale di verifica. Una volta chiuse, riponete le buste sul banco.

Controllate se le buste sono chiuse a dovere e raccoglietele. Il commissario d'esame prosegue rivolgendosi agli alunni con le seguenti parole:

1. Distribuzione del materiale d'esame agli alunni

Dopo l'introduzione all'esame il commissario d'esame farà l'appello, secondo l'elenco ricevuto. Ogni singolo alunno si avvicinerà al commissario che gli consegnerà la busta con il codice corrispondente. Il codice di ogni alunno è evidenziato sulla busta con il materiale d'esame e corrisponde a quello che si trova accanto al nome dell'alunno nell'elenco. **Si prega l'assoluta precisione: ogni alunno deve ricevere la propria busta!** L'alunno, poi, ritorna al suo posto e il commissario segna che l'alunno ha ritirato la busta. A distribuzione terminata il commissario deve controllare se gli alunni sono seduti come previsto.

Gli alunni ritardatari possono essere ammessi all'esame, a patto che arrivino prima che siano date le istruzioni per la compilazione dei questionari. Viene notificata la loro presenza e sono invitati a prendere posto. Se l'alunno ritardatario arriva, invece, durante la lettura delle istruzioni o più tardi, non gli è concesso sostenere l'esame.

2. L'esame di lingua italiana

Dopo la distribuzione del materiale, esattamente alle ore 9 inizia la verifica di lingua italiana.

Il commissario si rivolge nuovamente agli alunni:

Ora potete aprire la vostra busta. Fatelo attentamente per non rovinarla. Dalla busta estraete il materiale della verifica su cui scrive:
Verifica nazionale delle competenze di lingua italiana nella classe ottava della scuola elementare. Lasciate tutto il resto nella busta e rimettetela a posto: sull'angolo in alto a sinistra del banco. Non sfogliate il materiale d'esame. Voltate la pagina e troverete le indicazioni generali che ora vi leggerò. Ascoltate attentamente e seguite le indicazioni.

Il commissario legge le indicazioni generali:

ara alunna caro alunno,

hai davanti a te le pagine con i quesiti della prova di lingua italiana suddivisa in quattro parti.

- La verifica dura 110 minuti, con una pausa di 15 minuti dopo la seconda parte. Disponi del tempo in modo da poter eseguire tutto ciò che ti è richiesto.
- Affronta il lavoro con tranquillità e con la giusta concentrazione. La materia ti è nota e puoi risolvere tutti i quesiti.
- Scrivi le risposte in corsivo, in modo leggibile e corretto. Non voltare le pagine finché non ti sarà permesso.
- **egui attentamente le istruzioni del commissario d esame**

La verifica non sarà valutata però sei pregato di lavorare con serietà ed impegno. I dati serviranno per valutare le competenze acquisite da tutti gli alunni delle scuole della Comunità Nazionale Italiana.
Se durante la prova avrai bisogno di delucidazioni, alza la mano, il commissario d'esame si avvicinerà al tuo banco e cercherà di darti le indicazioni esatte.
Non è permesso voltarsi e rivolgersi ai compagni. Non prestare attenzione al campanello scolastico.

uon a oro VOLTATE LA PAGINA

Il commissario continua:

Raccomandiamo, ancora una volta, la massima serietà e vi auguriamo che il vostro impegno abbia buon esito. Voltate la pagina!

I PARTE

Dopo le prime indicazioni il commissario legge quelle relative alla prima parte della verifica.

In questa prima parte troverai un testo, leggilo attentamente dopo di che risolverai gli esercizi proposti nelle pagine seguenti.
Ce ne sono di diverso tipo.
egui attentamente le istruzioni di ogni uesito: esse spiegano **c e cosa** ti viene richiesto e **come** puoi giungere alla soluzione.
La risposta o il testo fuori tema vengono valutati zero (0) punti.
Se il quesito richiede la **trascrizione** dal testo, essa dovrà essere corretta. Le risposte illeggibili saranno valutate zero (0) punti.
Se ti sembra che l'esercizio sia troppo difficile, non soffermarti a lungo, lo risolverai più tardi. Passa intanto a quello seguente.
Alla fine controlla ancora una volta le tue soluzioni.

Per questa parte hai a disposizione 25 minuti.

VOLTA LA PAGINA

A questo punto il commissario inizia a cronometrare il tempo (15 minuti). Bisogna segnare sulla lavagna l'ora esatta dell'inizio e della fine della terza parte dell'esame.

Cinque minuti prima dello scadere del tempo il commissario si rivolge agli alunni:

Avete ancora 5 minuti per risolvere la verifica. Cercate di terminare e di controllare ancora una volta le vostre risposte!
Se avete terminato, vi preghiamo di rimanere tranquilli ai vostri posti fino al termine dell'esame.

Un minuto prima dello scadere del tempo il commissario si rivolge agli alunni:

Avete ancora 1 minuto per risolvere la verifica. Cercate di terminare e di controllare ancora una volta le vostre risposte!
Se avete terminato, vi preghiamo di rimanere tranquilli ai vostri posti fino al termine dell'esame.

4. Fine della verifica

Allo scadere del tempo il commissario d'esame si rivolge agli alunni con le seguenti istruzioni:

Il tempo previsto per risolvere la verifica è scaduto. Smettete di scrivere, riponete le matite e chiudete il fascicolo. Ascoltate attentamente le seguenti istruzioni.
Depositate tutto il materiale della busta sul banco (aspettate che lo facciano). Sul banco ci dovrebbero essere le quattro parti della verifica, una busta piegata in due e, logicamente, quella dalla quale avete tolto tutto (bisogna controllare se tutti hanno il materiale previsto sul banco).

Cinque minuti prima dello scadere del tempo il commissario si rivolge agli alunni:

> Avete ancora 5 minuti per risolvere la verifica. Cercate di terminare e di controllare ancora una volta le vostre risposte!
> Se avete terminato, vi preghiamo di rimanere tranquilli ai vostri posti fino al termine di questa parte dell'esame.

Allo scadere del tempo agli alunni viene data la seguente istruzione:

> Il tempo previsto per risolvere la verifica è scaduto. Smettete di scrivere e riponete le matite. Chiudete la terza parte della verifica e riponetela nella busta. Non voltate le pagine e non toccate le altre parti della verifica finché non ve lo diciamo.

IV PARTE

Il commissario d'esame si rivolge agli alunni con le seguenti parole:

> Dalla busta, prendete la parte della verifica su cui è scritto: IV parte e lasciate il resto nella busta. Rimettete la busta al suo posto: sull'angolo in alto a sinistra del banco. Non sfogliate il materiale. Sulla prima pagina troverete le indicazioni riguardanti la quarta parte che ora vi leggerò. Ascoltate attentamente e seguite le indicazioni.

Il commissario d'esame prosegue leggendo le indicazioni della III parte:

> E per concludere, qualche esercizio di lessico. Ce ne sono di diverso tipo.
>
> **egui attentamente le istruzioni di ogni uesito**: esse spiegano **c e cosa** ti viene richiesto e **come** puoi giungere alla soluzione.
>
> Se ti sembra che l'esercizio sia troppo difficile, non soffermarti a lungo, lo risolverai più tardi. Passa intanto a quello seguente.
>
> Alla fine controlla ancora una volta le tue soluzioni.
>
> Per questa parte hai a disposizione 15 minuti.
>
> VOLTA LA PAGINA

> Se avete bisogno di prendere appunti potete usare il foglio d'appoggio a pag. 11.
> VOLTATE LA PAGINA E INIZIATE LA VERIFICA

A questo punto il commissario inizia a cronometrare il tempo (25 minuti). Bisogna segnare sulla lavagna l'ora esatta dell'inizio e della fine della prima parte d'esame, ad es. 9.05 – 9.30.

Cinque minuti prima dello scadere del tempo, il commissario si rivolge agli alunni:

> Avete ancora 5 minuti per risolvere la verifica. Cercate di terminare e di controllare ancora una volta le vostre risposte!
> Se avete terminato, vi preghiamo di rimanere tranquilli ai vostri posti fino al termine di questa parte dell'esame.

Allo scadere del tempo agli alunni viene data la seguente istruzione:

> Il tempo previsto per risolvere la verifica è scaduto. Smettete di scrivere e riponete le matite. Chiudete la prima parte della verifica. Non voltate le pagine e non toccate le altre parti della verifica finché non ve lo diciamo.

II PARTE

Alla fine della prima parte il commissario si rivolge agli alunni e annuncia l'inizio della seconda parte:

> Prendete ora la seconda parte della verifica su cui sta scritto:
> II PARTE: produzione scritta. Sulla prima pagina troverete le indicazioni riguardanti la seconda parte che ora vi leggerò. Ascoltate attentamente e seguite le indicazioni.

Il commissario legge le indicazioni relative alla seconda parte della verifica.

In questa seconda parte componi un testo della lunghezza di una pagina. Usa il foglio d'appoggio per i tuoi appunti e poi scrivi il componimento sulle righe del foglio seguente.

Alla fine rileggi ancora una volta il tuo componimento.

Per questa parte hai a disposizione 35 minuti.

VOLTA LA PAGINA

A questo punto il commissario inizia a cronometrare il tempo (35 minuti). Bisogna segnare sulla lavagna l'ora esatta dell'inizio e della fine della seconda parte dell'esame.

Cinque minuti prima dello scadere del tempo il commissario si rivolge agli alunni:

Avete ancora 5 minuti per finire di scrivere. Cercate di terminare e di verificare ancora una volta la correttezza del testo prodotto!
Se avete terminato, vi preghiamo di rimanere tranquilli ai vostri posti fino al termine di questa parte dell'esame.

Allo scadere del tempo agli alunni viene data la seguente istruzione:

Il tempo previsto per scrivere il testo è scaduto. Smettete di scrivere, riponete le matite. Chiudete il materiale della verifica e riponetelo nella busta. Lasciate la busta con i materiali d'esame sul vostro banco e uscite dall'aula. Segue una pausa di 15 minuti. Tornate in aula al più tardi fra 15 minuti, esattamente alle ... e ... minuti (determinare l'ora esatta) per continuare con la verifica.

Il commissario controlla se su ogni banco si trova la busta con i materiali d'esame. L'aula, durante il riposo, deve essere chiusa a chiave e da essa non è permesso portare fuori materiale alcuno.

III PARTE

Dopo aver controllato se tutti gli alunni sono tornati nell'aula, si procede con la terza parte dell'esame. Ogni alunno, che non ritorna all'esame o rientra a lettura delle indicazioni già iniziata, deve essere sospeso dal resto dell'esame ed evidenziato sia nell'elenco degli alunni sia nel *modulo per il presidente/direttore*.

Il commissario d'esame si rivolge agli alunni con le seguenti parole:

Dalla busta, prendete la parte della verifica su cui è scritto: III parte e lasciate il resto nella busta. Rimettete la busta al suo posto: sull'angolo in alto a sinistra del banco. Non sfogliate il materiale. Sulla prima pagina troverete le indicazioni riguardanti la terza parte che ora vi leggerò. Ascoltate attentamente e seguite le indicazioni.

Il commissario d'esame prosegue leggendo le indicazioni della III parte:

Hai davanti a te le pagine con i quesiti di morfosintassi.

Ce ne sono di diverso tipo.

egui attentamente le istruzioni di ogni uesito: esse spiegano **c e cosa** ti è richiesto e **come** puoi giungere alla soluzione.

Se ti sembra che l'esercizio sia troppo difficile, non soffermarti a lungo, lo risolverai più tardi. Passa intanto a quello seguente.

Alla fine controlla ancora una volta le tue soluzioni.

Per questa parte hai a disposizione 35 minuti.

VOLTA LA PAGINA

A questo punto il commissario inizia a cronometrare il tempo (35 minuti). Bisogna segnare sulla lavagna l'ora esatta dell'inizio e della fine della terza parte dell'esame.

PRILOG 65

Upute za osobne pomagače učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Trg Marka Marulića 18, Zagreb

UPUTE ZA OSOBNE POMAGAČE

Zagreb, travanj 2008.

U skladu s Uputama za vanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama u osnovnim školama (*Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja*, Zagreb, studenoga 2007.) i prema dokumentaciji dobivenoj od škola nekim je učenicima potrebna pomoć osobnoga pomagača na ispitu. Pomagač je stručnjak koji učeniku pruža pomoć u nastavi ili samo pri ispitivanju.

Osobni pomagač ne smije biti nastavnik predmeta koji se ispituje. To treba biti netko od stručnih suradnika u školi ili vanjski suradnik defektolog.

Osobni je pomagač osoba koja će ovisno o potrebama učenika u dijelu ispita ili tijekom cijeloga ispita pomagati učeniku:

a) pri čitanju zadatka (kod disleksije, teže slabovidnosti i nedovoljnoga poznavanja Brailleva pisma te kod izraženijih motoričkih poremećaja);
b) pri pisanju i crtanju prema diktatu, odnosno naputku učenika (kod izrazito nečitkoga rukopisa, kod izrazito sporoga pisanja, kod disgrafije i drugih većih poteškoća, tj. kada učenik nije u mogućnosti služiti se računalom, zatim kada su prisutni spazmi, tremor, atetoze, distonija, neuromišićna bolest, malformacije/nedostatak ekstremiteta i sl.);
c) pri okretanju stranica;
d) pri dodavanju pribora ili namještanja pribora.

Učeniku treba biti jasno što **pomagač smije raditi** i zato je važno **učenika pripremiti za rješavanje zadataka uz pomoć osobnoga pomagača**. Isto tako voditelji ispitivanja trebaju biti upoznati sa zadaćom osobnoga pomagača za svaki pojedini predmet i za svakoga pojedinog učenika.

Osobni pomagač:

- pomaže slijepom učeniku u rukovanju ispitnim materijalima;
- pridržava pisani materijal u položaju najpovoljnijem za čitanje;
- treba čitati samo kada je čitanje dogovoreno;
- može ponovno pročitati tekst, pitanje ili prethodne odgovore kada ga to učenik zamoli, onoliko puta koliko je učeniku potrebno;

- treba zapisati **točno** ono i onako kako mu je učenik izdiktirao;
- smije zapisati **interpunkcijske znakove** i **velika slova** samo ako ih je učenik u diktiranju istaknuo;
- ako učenik piše sve **velikim** tiskanim slovima, veliko slovo u tekstu treba posebno istaknuti (npr. zaokružiti, podcrtati i sl.);
- smije zahtijevati od učenika da mu objasni što je htio reći;
- ne smije davati savjete niti sugestije kojim redom rješavati koja pitanja niti sugerirati redoslijed postupaka u radu;
- ne smije dodavati odgovore;
- ne smije samoinicijativno prepravljati odgovor.

Kada učenik polaže ispit uz pomoć osobnoga pomagača u posebnoj prostoriji (nije nužno da to bude učionica), ostali uvjeti moraju biti isti kao i u svim ispitnim prostorijama jedino nije potrebna nazočnost pomoćnika voditelja ispitivanja.
Učenik i osobni pomagač trebaju se na početku suradnje dogovoriti gdje će stajati ili sjediti osobni pomagač te o tome prije ispita izvijestiti voditelja ispitivanja.
Sa svakim problemom treba upoznati voditelja ispitivanja.

Sve pripremne i završne aktivnosti koje učenik ne može samostalno obaviti u skladu s uputama koje mu daje voditelj (otvaranje omotnice, spremanje u omotnicu...), osobni pomagač obavit će umjesto njega.

U **Obrazac za zapažanja osobnoga pomagača** osobni pomagač treba zabilježiti **sve važne podatke i svoja zapažanja** te ih zajedno s ispitnim materijalom predati voditelju ispitivanja odmah po završetku ispita.

Zagreb, travanj 2008.

PRILOG 66

Upute za voditelje ispitivanja iz Geografije i Povijesti
za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

ISPITIVANJE – GEOGRAFIJA I POVIJEST

POOP

Uvod u ispitivanje

Prvoga dana ispitivanja voditelj ispitivanja i njegov pomoćnik trebaju doći u školu najkasnije u 8.00 sati i javiti se ravnatelju. Zajedno s ravnateljem trebaju otpakirati ispitni materijal za prvi dan ispitivanja. Iz ispitnoga materijala trebaju odabrati omotnicu za voditelje ispitivanja (po ispitnim prostorijama). Pritom voditelji trebaju paziti da odaberu onu omotnicu koja odgovara ispitnoj prostoriji za koju su zaduženi prema ranije utvrđenomu rasporedu (zadnja ispitna prostorija u školi). Voditelji trebaju otvoriti odabranu omotnicu i utvrditi nalaze li se u njoj: popis učenika s njihovim zaporkama, popis učenika koji se stavlja na vrata ispitne prostorije i upute za voditelje ispitivanja.

Nakon toga iz ispitnih materijala za Geografiju i Povijest voditelji razvrstavaju omotnice s ispitima po ispitnim prostorijama, prema popisu učenika. U školama u kojima postoji više ispitnih prostorija treba osobito voditi računa o točnome razvrstavanju omotnica s ispitima na temelju priloženoga popisa učenika po ispitnim prostorijama. Voditelji ispitivanja odmah nakon razvrstavanja materijala, a najkasnije od 8.30 sati, nose omotnice s ispitima i popise učenika u ispitnu prostoriju. Popis koji je namijenjen za vrata ispitne prostorije potrebno je odmah istaknuti. Ispitna prostorija treba biti zaključana do trenutka dolaska ispitnoga povjerenstva.

U 8.45 sati voditelj ispitivanja poziva učenike u učionicu prema predviđenome popisu učenika. Učenike prilikom ulaska u učionicu treba upozoriti da sjednu svaki u svoju klupu, jedan iza drugoga.

Kad uļenici zauzmu svoja mjesta, voditelj ispitivanja im se obraĺa rijeļima:

- *Dragi učenici, dobar dan. Sad kada ste svi na svojim mjestima možemo početi s današnjim ispitom.*
- *Kada vas prozovem, doći ćete do mene i preuzeti svoju omotnicu s ispitom.*
- *Na omotnici se vidi vaša osobna zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *S omotnicom ćete se vratiti na svoje mjesto i odložiti je u gornji lijevi kut svoje klupe.*
- *Ne otvarajte omotnicu dok vam se to ne kaže.*
- *Na klupi smijete imati samo grafitnu olovku i gumicu za brisanje.*
- *Sve ostalo odložite na ovaj stol.* **(pokazati stol)**
- *Imate li pitanja?*

Nakon navedenog uvoda voditelj ispitivanja prozivat Íe uļenike prema popisu. Svaki prozvani uļenik doĺi Íe do voditelja ispitivanja koji Íe mu uruļiti omotnicu s odgovarajuĺom zaporkom. Zaporka pojedinoga uļenika jasno je vidljiva na omotnici s ispitima i odgovora onoj koja se nalazi na popisu uz ime uļenika. Treba osobito brinuti da se svakomu uļeniku dodijeli omotnica upravo s njegovom zaporkom. Uļenik se zatim vraĺa na svoje mjesto, dok voditelj ispitivanja na popisu uļenika bilježi da je uļenik preuzeo omotnicu. Kada svi preuzmu svoje omotnice, voditelj ispitivanja Íe jož jedanput provjeriti jesu li svi uļenici sjeli na predviĽeno mjesto.

Na poļetku ispitivanja treba provjeriti imaju li uļenici predviĽeni pribor za rješavanje ispita. Ako neki uļenik nema potreban pribor za rješavanje ispita, treba mu dati unaprijed pripremljen rezervni pribor.

Ispitivanje iz Geografije i Povijesti

Točno u 9.00 sati, nakon što su svi učenici dobili svoje omotnice s ispitnim materijalom i sjeli na svoja mjesta, započinje ispitivanje iz *Geografije i Povijesti.*

Voditelj ispitivanja potom čita **opće upute**:

- *Danas ćete rješavati ispite iz Geografije i Povijesti.*
- *Cjelokupno ispitivanje trajat će oko* ***sata i 5 minuta****.*
- *Ispitivanje će se provesti u dva dijela.* ***akon r o a i dru o a di a*** *imat ćete* ***odmor***
- *Slušajte me i slijedite moje upute kako bi vam bilo lakše riješiti ispit.*
- *Ako vam bilo što tijekom ispitivanja ne bude jasno ili ako vam nešto zatreba, dignite ruku i doći ću do vas.*
- *Ne razgovarajte s drugim učenicima, ne obazirite se na školsko zvono i na ostale događaje u školi.*

- *Svaki ispit ima predviđeno vrijeme rješavanja o kojem trebate voditi računa.*
- *Ako vam se čini da je neki zadatak pretežak, ne zadržavajte se na njemu predugo. Počnite rješavati sljedeći. Neriješenim zadatcima vratite se kasnije. Na kraju provjerite svoje odgovore.*
- *U ispitu pišite hrvatskim književnim ili standardnim jezikom, pisanim slovima. Ako pišete tiskanim slovima trebate označiti velika slova.*
- *Pišite grafitnom olovkom.*
- *Ako pogriješite, odgovor možete obrisati te zaokružiti ili upisati novi odgovor.*
- *Ovaj ispit nije za ocjenu, ali vas molimo da ispitu pristupite ozbiljno i da ga pokušate riješiti najbolje što možete.*
- *Još jedanput vas molimo za potpunu ozbiljnost.*

Voditelj zatim čita upute za prvi dio ispitivanja:

- *Sada pažljivo otvorite svoju omotnicu tako da odlijepite naljepnicu s preklopa. Pazite da ne oštetite omotnicu.*
- *Izvadite sve iz omotnice. Pred vama se nalaze tri knjižice i crveni list za ocjenjivače.*
- *Izdvojite knjižicu na kojoj piše: GEOGRAFIJA.*
- *Nju ostavite na klupi, a sve ostalo uredno vratite u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute. Bez obzira na to koje je vrijeme navedeno na prvoj stranici vašega ispita pridržavajte se vremena trajanja ispita koje ću vam reći.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjigice iz **Geografije**:

- *Ovaj će dio ispita trajati **45 minuta**.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (45 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.
Nakon 35 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ispita imaju još 10 minuta.

Točno po isteku vremena predviđenoga za ovaj ispit (45 minuta), voditelj ispitivanja obratit će se učenicima:

- *Sada odložite svoje olovke. Ovaj dio ispitivanja je završen.*
- *Zatvorite ispit i spremite ga natrag u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.*
- *Sada imate **odmor od 10 minuta**. U učionicu se vratite točno po isteku 10 minuta, točno u ..... sati i ..... minuta.* **(reći učenicima točno vrijeme kada se trebaju vratiti)**
- *Mirno izađite iz učionice i ne stvarajte buku jer u nekim učionicama ispitivanje i dalje traje.*

Voditelj ispitivanja provjerit će nalazi li se na svakoj klupi omotnica s ispitnim materijalom. Ispitna učionica za vrijeme odmora mora biti zaključana. Nije dopušteno iznošenje ispitnoga materijala za vrijeme odmora.

Nakon što je utvrđeno da su se svi učenici vratili u učionicu, provest će se drugi dio ispitivanja. Svaki učenik koji se ne vrati na ispitivanje ili zakasni toliko da ometa nastavak ispitivanja, treba biti isključen iz daljnjega ispitivanja. Te učenike treba zabilježiti na popisu učenika, a slučajeve zabilježiti u obrascu za ravnatelje.

Voditelj zatim čita upute za drugi dio ispitivanja:

- *Iz omotnice izvadite ispitnu knjižicu na kojoj piše: POVIJEST.*
- *Sve ostalo ostavite u omotnici. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute. Bez obzira na to koje je vrijeme navedeno na prvoj stranici vašega ispita pridržavajte se vremena trajanja ispita koje ću vam reći.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjigice iz **Povijesti**:

- *Ovaj će dio ispita trajati **45 minuta**.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (45 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 35 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ovoga ispita imaju još 10 minuta.

Toļno po isteku vremena predviĽenoga za ovaj ispit (45 minuta), voditelj ispitivanja obratit Íe se uļenicima:

- *Sada odložite svoje olovke. Ovaj ispit je završen.*
- *Zatvorite ispit i spremite ga natrag u omotnicu.*
- *Možete se malo odmoriti. Nemojte napuštati prostoriju. (Voditelj pričeka do **5 minuta** i nakon toga nastavlja)*
- *Iz omotnice izvadite knjižicu na kojoj piše: POVEZIVANJE NASTAVNIH SADRŽAJA IZ POVIJESTI I GEOGRAFIJE ili INTEGRACIJA NASTAVNIH SADRŽAJA IZ POVIJESTI I GEOGRAFIJE.*
- *Sve ostalo ostavite u omotnici. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute.*

Voditelj ļita sljedeÍe upute s naslovnice ispitne knjiġice iz **Povezivanje nastavnih sadržaja iz geografije i povijesti**:

- *Ovaj će dio ispita trajati **0 minuta**.*
- *Pozorno pročitaj svaki zadatak i uputu.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon ġto kaġe *Počni s rješavanjem*, voditelj poļinje mjeriti vrijeme (20 minuta). Poļetno i zavrġno vrijeme u satima i minutama treba napisati ļitko na ploļu.

Nakon 15 minuta rjeġavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit Íe uļenike da za rjeġavanje ispita imaju joġ 5 minuta.

Toļno po isteku vremena predviĽenoga za ovaj ispit (20 minuta), voditelj ispitivanja obratit Íe se uļenicima:

- *Sada odložite svoje olovke i zatvorite ispit. Pozorno slušajte i pratite daljnje upute.*
- *Uzmite omotnicu i izvadite na stol sve što se u njoj nalazi.* **(pričekati da učenici izvade sve iz omotnice)**
- *Pred sobom biste trebali imati tri ispitne knjižice, crveni list za ocjenjivače i omotnicu iz koje ste sve to izvadili.* **(provjeriti imaju li svi učenici predviđene materijale na stolu)**
- *Sada omotnicu stavite ispred sebe tako da je njezin prozorčić pred vama gore i desno. U omotnicu uredno i bez gužvanja stavljajte redom:*
    1. *crveni list za ocjenjivače tako da prva stranica lista bude okrenuta prema prozorčiću*
    2. *tri ispitne knjižice tako da naslovna stranica bude okrenuta prema prozorčiću.*
- *Kada ste sve uredno složili u omotnicu, kroz prozorčić na njenoj prednjoj stranici MORA se vidjeti vaša zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *Vidite li svi tu zaporku?*

Voditelj ispitivanja treba proģetati razredom i vidjeti je li sve dobro sloģeno i jesu li svi materijali u omotnici ï niģta ne smije ostati na klupama. Ako je potrebno, treba pomoĺi uļenicima koji nisu uspjeģno sloģili materijale u omotnicu. Treba se osobito brinuti za to da kroz prozorļiĺ na omotnici jasno bude vidljiva zaporka uļenika.

Nakon ģto provjeri jesu li svi uredno spakirali omotnice, voditelj kaģe uļenicima:

- *Sada možete zatvoriti omotnice. Zalijepite ih tako da skinete zaštitnu trakicu s preklopa omotnice i cijelom dužinom zalijepite ljepljivi dio.*
- *Kada omotnice zatvorite, odložite ih u gornji lijevi kut klupe.*

Voditelj treba provjeriti jesu li sve omotnice propisno odloģene na stol i skupiti ih. Nakon toga voditelj se obraĺa uļenicima:

- *Vaše je ispitivanje uspješno završeno.*
- *Još jednom svima zahvaljujemo na sudjelovanju i sve vas pozdravljamo.*
- *Možete napustiti učionicu i u tišini otići iz škole.*

Nakon što su učenici napustili učionicu, voditelj ispitivanja uzima sve omotnice s ispitnim materijalima i popise učenika te **sve** materijale odnosi ravnatelju. Ravnatelj sprema **sve** materijale u kutiju u kojoj su prije bili pohranjeni. Tada voditelj zajedno s ravnateljem popunjava neke dijelove obrasca za ravnatelja. Voditelj zajedno s ravnateljem čeka ostale voditelje (u slučaju da ih je više) i nakon prikupljanja svih materijala zajedno s ravnateljem zatvara (lijepi) kutiju.

PRILOG 67

Upute za voditelje ispitivanja iz Hrvatskoga jezika za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

ISPITIVANJE – HRVATSKI JEZIK

POOP

Uvod u ispitivanje

Drugoga dana ispitivanja voditelj ispitivanja i njegov pomoćnik trebaju doći u školu najkasnije u 8.00 sati i javiti se ravnatelju. Zajedno s ravnateljem trebaju otpakirati ispitni materijal za drugi dan ispitivanja. Iz ispitnoga materijala trebaju odabrati omotnicu za voditelje ispitivanja (po ispitnim prostorijama). Pritom voditelji trebaju paziti da odaberu onu omotnicu koja odgovara ispitnoj prostoriji za koju su zaduženi prema ranije utvrđenomu rasporedu (zadnja ispitna prostorija u školi). Voditelji trebaju otvoriti odabranu omotnicu i utvrditi nalaze li se u njoj: popis učenika s njihovim zaporkama, popis učenika koji se stavlja na vrata ispitne prostorije i upute za voditelje ispitivanja.

Nakon toga iz ispitnih materijala za Hrvatski jezik voditelji razvrstavaju omotnice s ispitima po ispitnim prostorijama, prema popisu učenika. U školama u kojima postoji više ispitnih prostorija treba osobito voditi računa o točnome razvrstavanju omotnica s ispitima temeljem priloženoga popisa učenika po ispitnim prostorijama. Voditelji ispitivanja odmah nakon razvrstavanja materijala, a najkasnije od 8.30 sati, nose omotnice s ispitima i popise učenika u ispitnu prostoriju. Popis koji je namijenjen za vrata ispitne prostorije potrebno je odmah istaknuti. Ispitne prostorije trebaju biti zaključane do trenutka dolaska ispitnoga povjerenstva.

U 8.45 sati voditelj ispitivanja poziva učenike u učionicu prema predviđenome popisu učenika. Učenike prilikom ulaska u učionicu treba upozoriti na to da sjednu svaki u svoju klupu, jedan iza drugoga.

Kad uļenici zauzmu svoja mjesta, voditelj ispitivanja im se obraĺa rijeļima:

- *Dragi učenici, dobar dan. Sad kada ste svi na svojim mjestima, možemo početi s današnjim ispitom.*
- *Kada vas prozovem, doći ćete do mene i preuzeti svoju omotnicu s ispitom.*
- *Na omotnici se vidi vaša osobna zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *S omotnicom ćete se vratiti na svoje mjesto i odložiti je u gornji lijevi kut svoje klupe.*
- *Ne otvarajte omotnicu dok vam se to ne kaže.*
- *Na klupi smijete imati samo grafitnu olovku i gumicu za brisanje.*
- *Sve ostalo odložite na ovaj stol.* **(pokazati stol)**
- *Imate li pitanja?*

Nakon navedenog uvoda, voditelj ispitivanja prozivat Íe uļenike prema popisu. Svaki prozvani uļenik doĺi Íe do voditelja ispitivanja koji Íe mu uruļiti omotnicu s odgovarajuĺom zaporkom. Zaporka pojedinoga uļenika jasno je vidljiva na omotnici s ispitima i odgovora onoj koja se nalazi na popisu uz ime uļenika. Treba se osobito brinuti za to da se svakomu uļeniku dodijeli omotnica upravo s njegovom zaporkom. Uļenik se zatim vraĺa na svoje mjesto, dok voditelj ispitivanja na popisu uļenika bilježi da je uļenik preuzeo omotnicu. Kada svi preuzmu svoje omotnice, voditelj ispitivanja Íe joġ jedanput provjeriti jesu li svi uļenici sjeli na predviĽeno mjesto.

Na poļetku ispitivanja treba provjeriti imaju li uļenici predviĽeni pribor za rješavanje ispita. Ako neki uļenik nema potreban pribor za rješavanje ispita, treba mu dati unaprijed pripremljen rezervni pribor.

Ispitivanje iz Hrvatskoga jezika

Točno u 9.00 sati, nakon što su svi učenici dobili svoje omotnice s ispitnim materijalom i sjeli na svoja mjesta, **započinje ispitivanje iz *Hrvatskoga jezika***.

Voditelj ispitivanja potom čita **opće upute**:

- *Danas ćete rješavati ispite iz Hrvatskoga jezika.*
- *Cjelokupno ispitivanje trajat će **oko 1 sat i 50 minuta**.*
- *Ispitivanje će se provesti u dva dijela. Nakon prvoga dijela imat ćete **odmor** u trajanju **od 10 minuta**.*
- *Slušajte me i slijedite moje upute kako bi vam bilo lakše riješiti ispit.*
- *Ako vam bilo što tijekom ispitivanja ne bude jasno ili ako vam nešto zatreba, dignite ruku i doći ću do vas.*
- *Ne razgovarajte s drugim učenicima, ne obazirite se na školsko zvono i na ostale događaje u školi.*

- *Svaki ispit ima predviđeno vrijeme rješavanja o kojem trebate voditi računa.*
- *Ako vam se čini da je neki zadatak pretežak, ne zadržavajte se na njemu predugo. Počnite rješavati sljedeći. Neriješenim zadatcima vratite se kasnije. Na kraju provjerite svoje odgovore.*
- *U ispitu pišite hrvatskim književnim ili standardnim jezikom, pisanim slovima. Ako pišete tiskanim slovima trebate označiti velika slova.*
- *Pišite grafitnom olovkom.*
- *Ako pogriješite, odgovor možete obrisati te zaokružiti ili upisati novi odgovor.*
- *Ovaj ispit nije za ocjenu, ali vas molimo da ispitu pristupite ozbiljno i da ga pokušate riješiti najbolje što možete.*
- *Još jedanput vas molimo za potpunu ozbiljnost.*

Voditelj zatim ļita upute za prvi dio ispitivanja:

- *Sada pažljivo otvorite svoju omotnicu tako da odlijepite naljepnicu s preklopa. Pazite da ne oštetite omotnicu.*
- *Izvadite sve iz omotnice. Pred vama se nalaze dvije knjižice i crveni list za ocjenjivače.*
- *Izdvojite knjižicu na kojoj piše: HRVATSKI JEZIK I. dio.*
- *Nju ostavite na klupi, a sve ostalo uredno vratite u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute. Bez obzira na to koje je vrijeme navedeno na prvoj stranici vašega ispita pridržavajte se vremena trajanja ispita koje ću vam reći.*

Voditelj ļita sljedeĺe upute s naslovnice ispitne knjiġice iz **Hrvatskoga jezika I**:

- *Ovaj će dio ispita trajati **40 minuta**.*
- *Pozorno pročitaj uputu.*
- *Piši pisanim slovima.*
- *Pišeš li velikim tiskanim slovima, označi veliko slovo.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon ġto kaġe *Počni s rješavanjem*, voditelj poļinje mjeriti vrijeme (40 minuta). Poļetno i zavrġno vrijeme u satima i minutama treba napisati ļitko na ploļu.

Nakon 35 minuta rjeġavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit ĺe uļenike da za rjeġavanje ispita imaju joġ 5 minuta.

Toļno po isteku vremena predviĽenoga za ovaj ispit (40 minuta), voditelj ispitivanja obratit ĺe se uļenicima:

- *Sada odložite svoje olovke. Ovaj dio ispitivanja je završen.*
- *Zatvorite ispit i spremite ga natrag u omotnicu. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.*
- *Sada imate **odmor od 10 minuta**. U učionicu se vratite točno po isteku 10 minuta, točno u ..... sati i ..... minuta.* **(reći učenicima točno vrijeme kada se trebaju vratiti)**
- *Mirno izađite iz učionice i ne stvarajte buku jer u nekim učionicama ispitivanje traje.*

Voditelj ispitivanja provjerit će nalazi li se na svakoj klupi omotnica s ispitnim materijalom. Ispitna učionica za vrijeme odmora mora biti zaključana. Nije dopušteno iznošenje ispitnoga materijala za vrijeme odmora.

Nakon što je utvrđeno da su se svi učenici vratili u učionicu, provest će se drugi dio ispitivanja. Svaki učenik koji se ne vrati na ispitivanje ili zakasni toliko da ometa nastavak ispitivanja, treba biti isključen iz daljnjega ispitivanja. Te učenike treba zabilježiti na popisu učenika, a slučajeve zabilježiti u obrascu za ravnatelje.

Voditelj zatim čita upute za drugi dio ispitivanja:

- *Iz omotnice izvadite ispitnu knjižicu na kojoj piše: HRVATSKI JEZIK II. dio.*
- *Sve ostalo ostavite u omotnici. Omotnicu odložite u gornji lijevi kut klupe.* **(provjeriti jesu li svi izvadili odgovarajući ispit i sve ostalo vratili u omotnice)**
- *Ne listajte ispitnu knjižicu.*
- *Sada ću vam pročitati upute koje pišu na prvoj stranici vašega ispita. Pratite upute. Bez obzira na to koje je vrijeme navedeno na prvoj stranici vašega ispita pridržavajte se vremena trajanja ispita koje ću vam reći.*

Voditelj čita sljedeće upute s naslovnice ispitne knjižice iz **Hrvatskoga jezika II. dio**:

- *Ovaj će dio ispita trajati **60 minuta**.*
- *Rješavat ćeš zadatke kojima provjeravamo znanje iz književnosti, hrvatskoga jezika i medijske kulture.*
- *Pozorno pročitaj svaku uputu i zadatak.*
- *Piši pisanim slovima.*
- *Pišeš li velikim tiskanim slovima, označi veliko slovo.*
- *Želimo ti mnogo uspjeha.*
- *Počni s rješavanjem.*

Nakon što kaže *Počni s rješavanjem*, voditelj počinje mjeriti vrijeme (60 minuta). Početno i završno vrijeme u satima i minutama treba napisati čitko na ploču.

Nakon 50 minuta rješavanja zadataka, voditelj ispitivanja obavijestit će učenike da za rješavanje ovoga ispita imaju još 10 minuta.

Toļno po isteku vremena predviĽenoga za ovaj ispit (60 minuta), voditelj ispitivanja obratit Íe se uļenicima:

- *Sada odložite svoje olovke i zatvorite ispit. Pozorno slušajte i pratite daljnje upute.*
- *Uzmite omotnicu i izvadite na stol sve što se u njoj nalazi.* **(pričekati da učenici izvade sve iz omotnice)**
- *Pred sobom biste trebali imati dvije ispitne knjižice, crveni list za ocjenjivače i omotnicu iz koje ste sve to izvadili.* **(provjeriti imaju li svi učenici predviđene materijale na stolu)**
- *Sada omotnicu stavite ispred sebe tako da je njezin prozorčić pred vama gore i desno. U omotnicu uredno i bez gužvanja stavljajte redom:*
    1. *crveni list za ocjenjivače tako da prva stranica lista bude okrenuta prema prozorčiću*
    2. *dvije ispitne knjižice tako da naslovna stranica bude okrenuta prema prozorčiću.*
- *Kada ste sve uredno složili u omotnicu, kroz prozorčić na njenoj prednjoj stranici MORA se vidjeti vaša zaporka.* **(pokazati učenicima jednu omotnicu i prozorčić kroz koji se vidi zaporka)**
- *Vidite li svi tu zaporku?*

Voditelj ispitivanja treba proġetati razredom i vidjeti je li sve dobro sloġeno i jesu li svi materijali u omotnici ï niġta ne smije ostati na klupama. Ako je potrebno, treba pomoĹi uļenicima koji nisu uspjeġno sloġili materijale u omotnicu. Treba se osobito brinuti da je kroz prozorļiĹ na omotnici jasno vidljiva zaporka uļenika.

Nakon ġto provjeri jesu li svi uredno spakirali omotnice, voditelj kaġe uļenicima:

- *Sada možete zatvoriti omotnice. Zalijepite ih tako da skinete zaštitnu trakicu s preklopa omotnice i cijelom dužinom zalijepite ljepljivi dio.*
- *Kada omotnice zatvorite, odložite ih u gornji lijevi kut klupe.*

Voditelj treba provjeriti jesu li sve omotnice propisno odloġene na stol i skupiti ih. Nakon toga voditelj se obraĹa uļenicima:

- *Vaše je ispitivanje uspješno završeno.*
- *Još jednom svima zahvaljujemo na sudjelovanju i sve vas pozdravljamo.*
- *Možete napustiti učionicu i u tišini otići iz škole.*

Nakon što su učenici napustili učionicu, voditelj ispitivanja uzima sve omotnice s ispitnim materijalima, popis učenika i popis učenika s vrata prostorije te **sve** materijale odnosi ravnatelju. Ravnatelj sprema **sve** materijale u kutiju u kojoj su ranije bili pohranjeni. Tada voditelj zajedno s ravnateljem popunjava neke dijelove obrasca za ravnatelja. Voditelj zajedno s ravnateljem čeka ostale voditelje (u slučaju da ih je više) i nakon prikupljanja svih materijala zajedno s ravnateljem zatvara (lijepi) kutiju.

Sve kutije i sav materijal koji je došao u školu, zajedno s popunjenim obrascem za ravnatelje pakiraju se u zajednički paket na koji je potrebno zalijepiti priloženu naljepnicu za povrat. Paket treba pohraniti u sef ili neko drugo sigurno mjesto u školi do završetka ispitivanja, odnosno do prikupljanja preostalih ispita.

PRILOG 68

Napomene uz upute za ispitivanje učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

NAPOMENE UZ UPUTE ZA UČENIKE S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA (POOP)

A) Uļenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama koji ispit polaģu u istoj ispitnoj prostoriji s ostalim uļenicima

- Uļenicima koji imaju oznaku da mogu pisati tiskanim slovima pomoĺnik voditelja ispitivanja treba pristupiti i tiho reĺi: ĂAko ti je teģko pisati pisanim slovima, moģeģ pisati tiskanim slovima, ali trebaģ istaknuti (zaokruģiti ili podcrtati) veliko slovo.

B) Uļenici koji piģu u zadnjoj ispitnoj prostoriji

- Molimo Vas dobro prouļite upute i obratite pozornost na predviĽeno vrijeme trajanja ispita. MoguĺeĽe je da se u VaģoĽ ispitnoj prostoriji polaģu dvije vrste ispita: redovan ispit uz produljeno vrijeme trajanja i sadrģajno prilagoĽeni ispit. S obzirom na to uļenici trebaju zanemariti vrijeme trajanja ispita navedeno na prvoj stranici redovnoga ispita i sluģati VaģuĽ uputu.
- Ovi uļenici smiju pisati tiskanim slovima no, u uputama je navedeno, velika slova trebaju naglasiti (zaokruģiti, podcrtati...)

C) Uļenici koji ispit polaģu u prostoriji oznaļenoj Ă0ñ.

- U ispitnoj prostoriji gdje ispit polaģu uļenici koji imaju pravo na pomoĺ osobnoga pomagaļa takoĽer **treba biti nazočan voditelj ispitivanja**. U toj prostoriji voditelj takoĽer ļita uputu i vodi tijek ispitivanja (prati dogaĽanje i na znak osobnoga pomagaļa odreĽuje vrijeme odmora, poļetak i kraj dijelova ispita) posebno pazeĺi na vrijeme koje u svakome dijelu ispita moģe biti dulje, odnosno trajati toliko koliko je potrebno uļeniku (najviģe 100% viģe od predviĽenoga vremena), ali je potrebno toļno zabiljeģiti vrijeme trajanja jer nam je to potrebno za analizu. Nazoļnost dviju osoba nuģna je i zbog nepredviĽenih situacija kada jedna osoba ne moģe primjereno reagirati.
- **Osobni pomagač treba biti dobro upoznat sa svojim obvezama** (upute dostavljamo u privitku), **a s uvjetima polaganja mora biti upoznat učenik**.
- Osobni pomagaļ treba ispuniti **Obrazac za osobnoga pomagača** (takoĽer, dostavljamo u privitku). Obrazac mu prije odlaska u ispitnu prostoriju predaje ravnatelj (treba biti ispunjen prvi dio obrasca), a nakon zavrģenoga ispita osobni pomagaļ predaje ga voditelju ispitivanja. Presliku obrasca zadrģava ģkola, a izvornik se pakira zajedno s ostalim obrascima i dostavlja *Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja.*

PRILOG 69

Podatci prikupljeni u bazi

VARIJABLE ZA BAZU PODATAKA UČENIKA
4. i 8. RAZREDA OŠ U ŠK. GOD. 2007./2008.

I. PODATCI O ŠKOLI

1. **Redni broj u tablici:**
2. oznaka županije (od 1 do 21):
3. naziv sjedišta matične škole:
4. poštanski broj mjesta matične škole:
5. naziv mjesta matične škole:
6. šifra škole:
7. ime matične škole:
8. ukupan broj učitelja u školi:
9. stručna sprema ravnatelja škole:
    1. VŠS
    2. VSS
    3. magistar
    4. doktor znanosti
10. spol ravnatelja:
    0. muško
    1. žensko
11. koliko godina osoba obavlja poslove ravnatelja?
12. ukupan broj učenika u školi od 1. do 8. razreda? (zajedno matična i područna ako je ima)
13. ukupan broj učenika svih odjela 4. razreda u školi?(zajedno matična i područna ako je ima)
14. ukupan broj učenika svih odjela 8. razreda u školi?(zajedno matična i područna ako je ima)
15. broj razrednih odjela 4. razreda u školi? (zajedno matična i područna ako je ima)
16. broj razrednih odjela 8. razreda u školi? (zajedno matična i područna ako je ima)
17. Radi li škola u smjeni:
    1- jedna smjena
    2- dvije smjene
    3- tri smjene
18. status škole:
    1- posebna državna skrb
    2- otočna škola
    3 – brdsko-planinska škola
    4 – ništa od navedenog
19. osnivač škole:
    1 – grad
    2 – županija
    3 - fizička ili pravna osoba
20. nastava i učitelji koji izvode nastavu u školi:
    1 – u cijelosti stručno zastupljena nastava
    2 – nestručno zastupljena nastava

21. učestalost izvođenja terenske nastave tijekom prošle školske godine u 3. razredu:
    1 – uopće se ne izvodi

2 – 1 do 2 puta u polugodištu
3 – 3 do 5 puta u polugodištu
4 – više o 5 puta u polugodištu

22. učestalost izvođenja terenske nastave tijekom prošle školske godine u 7. razredu za predmet Biologija:
1 – uopće se ne izvodi
2 – 1 do 2 puta u polugodištu
3 – 3 do 5 puta u polugodištu
4 – više od 5 puta u polugodištu

23. učestalost izvođenja terenske nastave tijekom prošle školske godine u 7. razredu za predmet Kemija:
1 – uopće se ne izvodi
2 – 1 do 2 puta u polugodištu
3 – 3 do 5 puta u polugodištu
4 – više od 5 puta u polugodištu

24. učestalost izvođenja terenske nastave u tijekom prošle školske godine 7. razredu za predmet Fizika:
1 – uopće se ne izvodi
2 – 1 do 2 puta u polugodištu
3 – 3 do 5 puta u polugodištu
4– više od 5 puta u polugodištu

25. učestalost izvođenja terenske nastave tijekom prošle školske godine u 7. razredu za predmet Geografija:
1 – uopće se ne izvodi
2 – 1 do 2 puta u polugodištu
3– 3 do 5 puta u polugodištu
4 – više od 5 puta u polugodištu

26. učestalost izvođenja terenske nastave tijekom prošle školske godine u 7. razredu za predmet Povijest:
1– uopće se ne izvodi
2– 1 do 2 puta u polugodištu
3– 3 do 5 puta u polugodištu
4 – više od 5 puta u polugodištu

27. učestalost izvođenja izvanučioničke nastave tijekom prošle školske godine u 3. razredu:
1 – uopće se ne izvodi
2 – 1 do 2 puta u polugodištu
3 – 3 do 5 puta u polugodištu
4– više od 5 puta u polugodištu

28. učestalost izvođenja izvanučioničke nastave tijekom prošle školske godine u 7. razredu:
1 – uopće se ne izvodi
2 – 1 do 2 puta u polugodištu
3 – 3 do 5 puta u polugodištu
4 – više o 5 puta u polugodištu

29. broj izostanaka ukupno u svim odjelima 3. razreda u protekloj školskoj godini:
- opravdani izostanci:
- neopravdani izostanci:

30. broj izostanaka ukupno u svim odjelima 7. razreda u protekloj školskoj godini:
- opravdani izostanci:

- neopravdani izostanci:

31. ima li škola specijaliziranu učionicu iz Fizike:
    0 - ne
    1 – da
32. ima li škola specijaliziranu učionicu iz Kemije:
    0 - ne
    1 – da
33. ima li škola specijaliziranu učionicu iz Biologije:
    0 - ne
    1 – da

II. PODATCI O UČENIKU

Napomena: podaci o učeniku povezani su s podatcima o školi

II. 1. OPĆI PODATCI

1. oznaka razrednog odjela:
2. ukupan broj učenika koji pohađa taj razredni odjel:
3. ime učenika:
4. prezime učenika:
5. matični broj učenika:
6. ime jednoga roditelja/skrbnika:
7. spol učenika:
    1 – žensko
    2 – muško
8. godina rođenja učenika:
    upisati broj, npr. 1997.
9. škola koju učenik pohađa:
    1. matična
    2. područna

Napomena: kad se označi područna škola otvaraju se nove rubrike:

    9.a. naziv područne škole:
    9.b. mjesto područne škole:

10. program koji učenik pohađa:
    1 – redoviti
    2 – prilagođeni
    3 – program nacionalnih manjina
    4 – program za romsku skupinu
11. program nacionalne manjine:
    1 – program A
    2. - program B
    3 – program C
12. posebne odgojno-obrazovne potrebe (teškoće) učenika:
    0 – učenik ih nema
    1 – oštećenje vida
    2 – oštećenje sluha

3 – poremećaji jezično-govorne komunikacije i specifične teškoće u učenju
4 – tjelesna invalidnost
5 – kronične bolesti
6 – intelektualne teškoće
7 – poremećaji u ponašanju uvjetovani organskom čimbenicima ili progredirajućim psihopatološkim stanjem
8 – poremećaji pažnje (ADD)
9 - poremećaji pažnje s hiperaktivnošću (ADDH)
10 – postojanje više vrsta i stupnjeva teškoća u psihofizičkom razvoju

13. učenik ima rješenje o primjerenom obliku odgoja i obrazovanja:
0 – ne
1 – da
14. rješenje je sukladno sljedećem članku Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju s teškoćama u razvoju (NN, 23/1991)
1 – članak 4.
2 – članak 6.
15. Učenik 4. razreda pohađa nastavu u kombiniranom razrednom odjelu:
0- ne
1- da
16. učenik ima status ″učenik putnik″:
0 – ne
1 – da
17. živi li učenik s oba roditelja:
0 – ne
1 - da
18. obrazovanje majke:
0 – podatak nepoznat
1 – NSS
2 – SSS
3 – VŠS
4 – VSS i više
19. obrazovanje oca:
0 – podatak nepoznat
1 – NSS
2 – SSS
3 – VŠS
4 – VSS i više
20. učestalost dolazaka jednog od roditelja na individualne informacije tijekom protekle školske godine:
0 – nikad
1 – 1 puta
2 – 2 do 3 puta tijekom školske godine
3 – 4 do 6 puta tijekom školske godine
4 – 7 i više puta tijekom školske godine

21. pedagoške mjere učenika u protekloj školskoj godini:
0 – nisu mu izrečene pedagoške mjere
1 – pohvala
2 – nagrada

3 – opomena
4– stroga opomena
5 – ukor
6 – strogi ukor
7 – premještaj

22. broj opravdanih izostanaka učenika u protekloj školskoj godini:
    0 – uopće ih nema
    1 – od 1 do 10
    2 – od 11 do 20
    3 – od 21 i više
23. broj neopravdanih izostanaka učenika u protekloj školskoj godini:
    0 – uopće ih nema
    1 – od 1 do 10
    2 – od 11 do 20
    3 – od 21 i više
24. je li učeniku dosadašnjem školovanju ponavljao razred:
    0- ne
    1- da
25. je li učenik uključen u produženi stručni postupak (PSP)?
    0 ne
    1 da

II. 2. <u>PODATCI ZA UČENIKE RAZREDNE NASTAVE</u>

26. opći uspjeh učenika u 3. razredu:
    2 – dovoljan
    3 – dobar
    4 – vrlo dobar
    5 - odličan
27. uspjeh učenika iz Hrvatskoga jezika u 3. razredu:
    1 - nedovoljan
    2 – dovoljan
    3 – dobar
    4 – vrlo dobar
    5 - odličan
28. uspjeh učenika iz Matematike u 3. razredu:
    1 - nedovoljan
    2 – dovoljan
    3 – dobar
    4 – vrlo dobar
    5 - odličan
29. uspjeh učenika iz Prirode i društva u 3. razredu:
    1 - nedovoljan
    2 – dovoljan
    3 – dobar
    4 – vrlo dobar
    5 – odličan
30. strani jezik koji učenik uči u redovnoj nastavi (prvi strani jezik):
    1 – Engleski jezik

2 – Njemački jezik
3 – Francuski jezik

31. uspjeh učenika iz redovne nastave stranoga jezika (prvoga) u 3. razredu:
1 - nedovoljan
2 – dovoljan
3 – dobar
4 – vrlo dobar
5 – odličan

32. sudjelovanje učenika u natjecanjima iz Matematike tijekom dosadašnjeg školovanja (označiti samo najvišu razinu natjecanja u kojem je sudjelovao):
0 – nije sudjelovao
1 – školsko
2 – gradsko
3 – županijsko
4 – državno

33. učenik je pohađao dodatnu nastavu iz Hrvatskoga jezika tijekom prošle školske godine:
0 - ne
1 – da

34. učenik je pohađao dodatnu nastave iz Matematike tijekom prošle školske godine:
0 - ne
1 – da

II. 3. PODATCI ZA UČENIKE PREDMETNE NASTAVE

35. opći uspjeh učenika u 7. razredu:
2 – dovoljan
3 – dobar
4 – vrlo dobar
5 – odličan

36. uspjeh učenika iz Hrvatskoga jezika u 7. razredu:
2 – dovoljan
3 – dobar
4 – vrlo dobar
5 – odličan

37. strani jezik koji učenik uči u redovnoj nastavi (prvi strani jezik):
1 – Engleski jezik
2 – Njemački jezik
3 – Francuski jezik

38. uspjeh učenika iz stranoga jezika u redovnoj nastavi u 7. razredu:
2 – dovoljan
3 – dobar
4 – vrlo dobar
5 – odličan

39. uspjeh učenika iz Fizike u 7. razredu:
2 – dovoljan
3 – dobar
4 – vrlo dobar
5 – odličan

40. uspjeh učenika iz Kemije u 7. razredu:
    2 – dovoljan
    3 – dobar
    4 – vrlo dobar
    5 – odličan
41. uspjeh učenika iz Biologije u 7. razredu:
    2 – dovoljan
    3 – dobar
    4 – vrlo dobar
    5 – odličan
42. uspjeh učenika iz Povijesti u 7. razredu:
    2 – dovoljan
    3 – dobar
    4 – vrlo dobar
    5 – odličan
43. uspjeh učenika iz Geografije u 7. razredu:
    2 – dovoljan
    3 – dobar
    4 – vrlo dobar
    5 – odličan
44. sudjelovanje učenika u natjecanjima iz Hrvatskoga jezika tijekom prošle školske godine (označiti samo najvišu razinu natjecanja u kojem je sudjelovao):
    0 – nije sudjelovao
    1 – školsko
    2 – gradsko
    3 – županijsko
    4 – državno
45. sudjelovanje učenika u natjecanjima iz redovne nastave stranoga jezika tijekom prošle školske godine (označiti samo najvišu razinu natjecanja u kojem je sudjelovao):
    0 – nije sudjelovao
    1 – školsko
    2 – gradsko
    3 – županijsko
    4 – državno
46. sudjelovanje učenika u natjecanjima iz Fizike tijekom prošle školske godine (označiti samo najvišu razinu natjecanja u kojem je sudjelovao):
    0 – nije sudjelovao
    1 – školsko
    2 – gradsko
    3 – županijsko
    4 – državno
47. sudjelovanje učenika u natjecanjima iz Kemije tijekom prošle školske godine (označiti samo najvišu razinu natjecanja u kojem je sudjelovao):
    0 – nije sudjelovao
    1 – školsko
    2 – gradsko
    3 – županijsko
    4 – državno

48. sudjelovanje učenika u natjecanjima iz Biologije tijekom prošle školske godine (označiti samo najvišu razinu natjecanja u kojem je sudjelovao):
    0 – nije sudjelovao
    1 – školsko
    2 – gradsko
    3 – županijsko
    4 – državno
49. sudjelovanje učenika u natjecanjima iz Povijesti tijekom prošle školske godine (označiti samo najvišu razinu natjecanja u kojem je sudjelovao):
    0 – nije sudjelovao
    1 – školsko
    2 – gradsko
    3 – županijsko
    4 – državno
50. sudjelovanje učenika u natjecanjima iz Geografije tijekom prošle školske godine (označiti samo najvišu razinu natjecanja u kojem je sudjelovao):
    0 – nije sudjelovao
    1 – školsko
    2 – gradsko
    3 – županijsko
    4 – državno
51. učenik je pohađao dodatnu nastavu iz Hrvatskoga jezika tijekom prošle školske godine:
    0 - ne
    1 – da
52. učenik je pohađao dodatnu nastavu iz redovne nastave stranoga jezika (prvi srani jezik) tijekom prošle šk. godine:
    0 - ne
    1 – da
53. učenik je pohađao dodatnu nastavu iz Fizike tijekom prošle školske godine:
    0 - ne
    1 – da
54. učenik je pohađao dodatnu nastavu iz Kemije tijekom prošle školske godine:
    0 - ne
    1 – da
55. učenik je pohađao dodatnu nastavu iz Biologije tijekom prošle školske godine:
    0 - ne
    1 – da
56. učenik je pohađao dodatnu nastavu iz Povijesti tijekom prošle školske godine:
    0 - ne
    1 – da
57. učenik je pohađao dodatnu nastavu iz Geografije tijekom prošle školske godine:
    0 - ne
    1 – da

III. PODATCI O UČITELJU RAZREDNE NASTAVE

Napomena: Podatci o učitelju vezani su za podatke o učeniku

1. Stručna sprema učitelja:
   0 – nestručno zastupljena nastava
   1 – nastavnik, SSS
   2 – nastavnik razredne nastave, VŠS
   3 – diplomirani učitelj, VSS
2. spol učitelja:
   1 – žensko
   2 – muško
3. zvanje učitelja:
   1 – učitelj
   2 – učitelj mentor
   3 – učitelj savjetnik
4. staž učitelja:
   (upisati broj godina ukupnoga radnoga staža)
5. predavao učeniku u 1., 2. i 3. razredu:
   0 – ne, predavali su različiti učitelji
   1 – da, isti učitelj je predavao u svim razredima

III. 1. PODATCI O UČITELJU STRANOGA JEZIKA U REDOVNOJ NASTAVI ZA RAZREDNU NASTAVU

6. stručna sprema učitelja:
   0 – nestručno zastupljena nastava
   1 – nastavnik Engleskoga (ili nekoga drugoga stranoga) jezika, VŠS
   2 – diplomirani učitelj s pojačanim programom iz nastavnoga predmeta Engleski (ili neki drugi strani) jezik, VSS
   3 – profesor Engleskoga (ili nekoga drugoga stranoga) jezika i književnosti, VSS i više
7. spol učitelja:
   1 – žensko
   2 – muško
8. zvanje učitelja:
   1 – učitelj
   2 – učitelj mentor
   3 – učitelj savjetnik
9. staž učitelja:
   (upisati broj godina ukupnoga radnoga staža)
10. predavao učeniku u 1., 2. i 3. razredu:
    0 – ne, predavali su različiti učitelji
    1 – da, isti učitelj je predavao u svim razredima

IV. PODATCI O UČITELJIMA PREDMETNE NASTAVE

IV. 1. HRVATSKI JEZIK

11. stručna sprema učitelja:
    0 – nestručno zastupljena nastava
    1 – nastavnik Hrvatskoga jezika, VŠS
    2 – diplomirani učitelj s pojačanim programom iz nastavnoga predmeta

Hrvatski jezik jezik, VSS
3 – profesor Hrvatskoga jezika književnosti, VSS i više

12. spol učitelja:
1 – žensko
2 – muško
13. zvanje učitelja:
1 – učitelj
2 – učitelj mentor
3 – učitelj savjetnik
14. staž učitelja:
(upisati broj godina ukupnoga radnoga staža)
15. predavao učeniku u 5., 6. i 7. razredu:
0 – ne, predavali su različiti učitelji
1 – da, isti učitelj je predavao u svim razredima

IV. 2. STRANI JEZIK U REDOVNOJ NASTAVI (PRVI):

16. stručna sprema učitelja:
0 – nestručno zastupljena nastava
1 – diplomirani učitelj s pojačanim programom iz nastavnoga predmeta Engleski (ili neki drugi strani) jezik, VSS
2 – profesor Engleskoga (ili nekoga drugoga stranoga) jezika i književnosti, VSS i više
17. spol učitelja:
1 – žensko
2 – muško
18. zvanje učitelja:
1 – učitelj
2 – učitelj mentor
3 – učitelj savjetnik
19. staž učitelja:
(upisati broj godina ukupnoga radnoga staža)
20. predavao učeniku u 5., 6. i 7. razredu:
0 – ne, predavali su različiti učitelji
1 – da, isti učitelj je predavao u svim razredima

IV. 1. FIZIKA

21. stručna sprema učitelja:
0 – nestručno zastupljena nastava
1 – nastavnik Fizike, VŠS
2 – diplomirani inžinjer Fizike, VSS
3 – profesor Fizike, VSS i više
22. spol učitelja:
1 – žensko
2 – muško
23. zvanje učitelja:
1 – učitelj
2 – učitelj mentor
3 – učitelj savjetnik
24. staž učitelja:
(upisati broj godina ukupnoga radnoga staža)

25. predavao učeniku u 7. razredu:
    0 – ne, predavali su različiti učitelji
    1 – da, predavao je isti učitelj

IV. 2. KEMIJA

26. stručna sprema učitelja:
    0 – nestručno zastupljena nastava
    1 – nastavnik Kemije, VŠS
    2 – diplomirani inžinjer Kemije, VSS
    3 – profesor Kemije, VSS i više
27. spol učitelja:
    1 – žensko
    2 – muško
28. zvanje učitelja:
    1 – učitelj
    2 – učitelj mentor
    3 – učitelj savjetnik
29. staž učitelja:
    (upisati broj godina ukupnoga radnoga staža)
30. predavao učeniku u 7. razredu:
    0 – ne, predavali su različiti učitelji
    1 – da, predavao je isti učitelj

IV. 3. BIOLOGIJA

31. stručna sprema učitelja:
    0 – nestručno zastupljena nastava
    1 – nastavnik Biologije, VŠS
    2 – diplomirani inžinjer Biologije, VSS
    3 – profesor Biologije, VSS i više
32. spol učitelja:
    1 – žensko
    2 – muško
33. zvanje učitelja:
    1 – učitelj
    2 – učitelj mentor
    3 – učitelj savjetnik
34. staž učitelja:
    (upisati broj godina ukupnoga radnoga staža)
35. predavao učeniku u 7. razredu:
    0 – ne, predavali su različiti učitelji
    1 – da, predavao je isti učitelj

IV. 4. POVIJEST

36. stručna sprema učitelja:
    0 – nestručno zastupljena nastava
    1 – nastavnik Povijesti, VŠS
    2 – diplomirani učitelj razredne nastave s pojačanim programom iz nastavnog predmeta Povijest, VSS
    3 – diplomirani povjesničar, VSS
    4 – profesor Povijesti, VSS i više

37. spol učitelja:
    1 – žensko
    2 – muško
38. zvanje učitelja:
    1 – učitelj
    2 – učitelj mentor
    3 – učitelj savjetnik
39. staž učitelja:
    (upisati broj godina ukupnoga radnoga staža)
40. predavao učeniku u 5., 6. i 7. razredu:
    0 – ne, predavali su različiti učitelji
    1 – da, predavao je isti učitelj

IV. 5. GEOGRAFIJA

41. stručna sprema učitelja:
    0 – nestručno zastupljena nastava
    1 – nastavnik Geografije, VŠS
    2 - diplomirani učitelj razredne nastave s pojačanim programom iz nastavnog predmeta Geografija, VSS
    3 – diplomirani inžinjer geografije, VSS
    4 – profesor Geografije i više, VSS
42. spol učitelja:
    1 – žensko
    2 – muško
43. zvanje učitelja:
    1 – učitelj
    2 – učitelj mentor
    3 – učitelj savjetnik
44. staž učitelja:
    (upisati broj godina ukupnoga radnoga staža)
45. predavao učeniku u 5., 6. i 7. razredu:
    0 – ne, predavali su različiti učitelji
    1 – da, predavao je isti učitelj